

Nadir
CONFIDENTIAL

جامعات میں اُردو تحقیق

اُردو زبان و ادب سے متعلق دنیا کی ۸۱ جامعات کے سندی تحقیقی مقالات کی فہرست

رفیع الدین ہاشمی

2008

nireis1@gmail.com

ہائر ایجوکیشن کمیشن - اسلام آباد

جامعات میں اُردو تحقیق

فہرست مقالات

[ایم فل، ڈی فل، ایم لٹ، پی ایچ ڈی، ڈی لٹ]

مرتب

ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی

معاون

محمد ایوب اللہ

ہائر ایجوکیشن کمیشن - اسلام آباد

بسم اللہ الرحمن الرحیم

جامعات میں اُردو تحقیق

اُردو زبان و ادب سے متعلق

دنیا کی ۸۱ جامعات

کے

سندی تحقیقی مقالات کی فہرست

اُستادِ محترم
ڈاکٹر وحید قریشی ☆
کے نام

”کرمک بے مایہ را سوزِ کلیم آموختی“

”فہرستیں، تحقیق متن کا ضروری جزو ہیں..... ان کی ضرورت عام ہے اور ان کے فوائد سے ہر شخص بخوبی واقف ہے، البتہ ان کی تیاری میں جو توجہ درکار ہوتی ہے، اس کی طرف سے عموماً غفلت برتی جاتی ہے۔ دراصل..... فہرستوں کی تیاری میں خاصا علم درکار ہے۔ عام طور پر اس کا احساس کم ہوتا ہے۔“

پروفیسر نذیر احمد

پروفیسر اے ریٹس، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی

(نصیح و تحقیق متن: ادارہ یادگار غالب کراچی، ۲۰۰۰ء، ص ۸۹)

مرتب

ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی

✽ سابق صدر شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی ✽ تدریسی تجربہ: محکمہ تعلیم پنجاب کے کالجوں میں تقریباً ۱۳ سال اور پنجاب یونیورسٹی میں ۲۲ سال ✽ اعزاز: یو جی سی کی طرف ”بیٹ یونیورسٹی ٹیچر ۲۰۰۰ء“ کا اوارڈ (فروری ۲۰۰۱ء) ✽ وزٹنگ سکالر و انسٹیٹوٹکا یونیورسٹی، ٹوکیو: فروری تا مارچ ۲۰۰۲ء ✽ بطور پروفیسر پنجاب یونیورسٹی سے سبکدوشی: ۳۱ مارچ ۲۰۰۲ء ✽ وزٹنگ پروفیسر اردو، پنجاب یونیورسٹی: یکم اپریل ۲۰۰۲ء تا ۱۵ جون ۲۰۰۲ء ✽ مشیر علمی و ادبی (اعزازی) اقبال اکادمی پاکستان لاہور: ۲۰۰۳ء۔۔ تا حال ✽ ایچی سنٹ پروفیسر، شعبہ اقبالیات، پنجاب یونیورسٹی: از ۱۸ اکتوبر ۲۰۰۶ء۔۔ ✽ تحقیقی مقالات کی نگرانی: پی ایچ ڈی = ۱۱، زیر تنقیح = ایک۔ ایم فل = ۲۰، زیر تنقیح = ایک، زیر تحقیق = ۲۔ ایم اے = ۲۵ ✽ تصانیف و تالیفات: ۳۳ ✽ تحقیقی و تنقیدی مقالات: ایک سو سے زائد ✽ بین الاقوامی کانفرنسوں میں شرکت: لاہور، حیدرآباد دکن، قرطبہ، استنبول، وہابی، گینٹ (بلجیم) اور فیصل آباد میں منعقدہ گیارہ عالمی کانفرنسوں میں شرکت کی اور مقالات پیش کیے۔

معاون

محمد ایوب اللہ

✽ ٹیکچرار اردو، گورنمنٹ کالج آف کامرس، پنڈدادن خان، ضلع جہلم ✽ ایم اے اردو درجہ اول، پنجاب یونیورسٹی اور نیشنل کالج لاہور، ۱۹۹۲ء ✽ پی ایچ ڈی کا مقالہ بعنوان: ”اردو ادبی تنقید میں نظری مباحث“ پنجاب یونیورسٹی میں زیر تنقیح ہے ✽ تصانیف و تالیفات: ۲ ✽ تحقیقی و تنقیدی مقالات: ۸۔

اظہارِ تشکر

اس فہرست کی تیاری میں مرتب کو اپنے معاون محمد ایوب اللہ کے علاوہ، بہت سے بزرگوں، دوستوں اور شاگردوں کا تعاون حاصل رہا ہے۔

✽ محترم ڈاکٹر جمیل جالبی صاحب نے اس پر پیش لفظ بعنوان ”تقریش“ رقم کر کے، مرتب کی عزت افزائی فرمائی ہے۔

✽ پروفیسر عبدالحق (دہلی)، ڈاکٹر اسلم جمشید پوری (میرٹھ)، ڈاکٹر روبینہ ترین (ملتان) عبداللہ خاور اور ظہور احمد مخدومی (سری نگر)، پروفیسر

معین الدین عقیل اور ڈاکٹر تنظیم الفردوس (کراچی)، ڈاکٹر نثار احمد قریشی اور ڈاکٹر محمد ایوب صابر (اسلام آباد)، ڈاکٹر سید جاوید اقبال

(حیدرآباد، سندھ)، ڈاکٹر نجیب جمال (بہاول پور)، ڈاکٹر محمد یوسف خشک (خیبر پور) اور ڈاکٹر رشید امجد (اسلام آباد) نے اپنے اپنے دائرہ

اختیار اور اثر و رسوخ کی حد تک مطلوبہ معلومات و لوازمہ ارسال کیا۔

✽ عزیز مکرم ڈاکٹر عبدالعزیز ساحر نے بہت سے حوالوں کی فراہمی، متعدد حوالوں کی تحقیق و تصحیح اور بعض اضافوں کے ضمن میں بیش بہا مدد دی ہے۔

✽ اس کتاب کا حسنِ کتابت جناب محمد شاہد حنیف کا مرہونِ منت ہے۔ وہ فقط ایک مشینی کاتب (کمپوزر) ہی نہیں، ایک ماہرِ اشاریہ ساز بھی

ہیں۔ انھوں نے بڑی خوبی اور تناسب کے ساتھ فہرست کو ”کالم بند“ کیا ہے اور ایک سطر میں سات طرح کی معلومات کو اتنی مشاقی و عمدگی

سے سمودیا ہے کہ ہر جُز بالکل واضح اور نکھرا ہوا نظر آتا ہے۔ اشاریے بھی انھوں نے مشینی تکنیک کی مدد سے تیار کیے ہیں۔ ان کی قیمتی دسترس

راقم کے شامل حال نہ ہوتی تو اشاریوں کو نہایت کم وقت میں اور اتنی صحت کے ساتھ تیار کرنا ممکن نہ تھا۔

✽ برادر عزیز پروفیسر سلیم منصور خالد بہت سے علمی و تحقیقی منصوبوں میں راقم کے شریک مرتب رہے اور ہیں۔ موصوف محترم: کتابت، سرخیوں اور

عنوانات کے مختلف اسالیب و خطوط اور مجموعی فارمیٹ کی باریکیوں پر گہری نظر رکھتے ہیں۔ اس کتاب کے حسنِ تصویر میں، ان کے مخصوص

ذوق اور تکنیکی مہارت کا بھی خاصا دخل ہے۔

✽ اس فہرست کی تیاری میں راقم کو ڈاکٹر سید معین الرحمن مرحوم، ڈاکٹر محمد انصار اللہ، فرحت حسین، جاوید اشرف اور ڈاکٹر سہیل عباس خاں کی

فہارس کے علاوہ، مختلف اصحاب کی تیار کردہ اُن مختصر فہرستوں سے بھی مدد ملی ہے، جو وقتاً فوقتاً بعض رسائل میں شائع ہوتی رہی ہیں۔

✽ آخری پروف خوانی اور اشاریہ سازی کے مراحل میں برادر عزیز عبداللہ شاہ ہاشمی، شاگردان رشید: حمید اللہ خشک، سلیم اللہ شاہ، قاسم محمود

وٹیس، رضوان احمد مجاہد اور عزیزان شعیب ہاشمی اور محمد قاسم عزیر نے ہاتھ بٹایا۔

میں ان سب کو، اس کا رخیر میں اپنے معاونین میں شمار کرتے ہوئے، ہر دل سے ان کا سپاس گزار ہوں۔ زیرِ نظر فہرست سے، خلقِ خدا کو

جس قدر فائدہ پہنچے گا، تعاون کرنے والوں کی نیکیوں میں اسی قدر اضافہ ہوگا اور وہ اتنے ہی اجر کے مستحق ہوں گے۔ اور اجر دینے والی ہستی

ذاتِ باری تعالیٰ ہے۔ راقم فقط جذباتِ تشکر و امتنان پیش کر سکتا ہے: معِ گُرج قبولِ افتد، زہے عز و شرف

ر۔ ہاشمی

فہرست

xvii	ڈاکٹر جمیل جالبی	✽ تقریش
xix	مرتب	✽ مقدمہ
xxxv		✽ فہرست مآخذ اور محققات
xxxix		✽ علامات
xli		✽ فہرست جامعات

✽ ابواب

۱: تاریخ زبان و ادب

۳۵	ج اقبال شناس	۱	۱۔ تاریخ زبان و ادب: مجموعی مطالعہ
۳۸	د اقبال کے اثرات	۱۱	۲۔ ادارے
۳۹	و اقبال کی تصانیف اور تحریریں	۱۳	۳۔ تحریکیں
۴۳	و اقبالیاتی ادب (جائزے اور تجزیے)	۱۵	۴۔ لسانیات + اردو اور دیگر زبانیں
۴۵	ز حوالہ جاتی مقالات	۱۷	۵۔ لغت
۴۵	ح اقبالیاتی ادارے	۱۸	۶۔ فرہنگ
۴۶	ط علاقائی جائزے	۱۹	۷۔ تحقیق
۴۶	ی اقبال کی غزل	۲۰	۸۔ حوالہ جاتی مقالے (اشاریہ، کتابیات، فہرست)
۴۷	ک اقبال کا فن	۲۱	۹۔ تدوین (کتاب، مخطوطہ)
۴۸	ل اقبالیاتی کتابوں اور جرائد کا جائزہ	۲۸	۱۰۔ رسائل
۴۹	م اقبال کے افکار و تصورات		۱۱۔ اقبالیات
۵۹	۱۲۔ غالبیات	۳۱	الف سوانح اقبال
۶۱	۱۳۔ تراجم	۳۲	ب اقبال اور شخصیات

۵: متفرقات

۲۰۶

۲۰۵ -۳- اردو کی تدریس

۲۰۶

۲۰۵ -۵- متفرق عنوانات

۲۰۵

۱- اردو بطور دفتری اور تعلیمی زبان

۲- اردو رسم الخط

۳- اردو نصابیات

* اشاریے

۱- نگران اساتذہ

۲- کتب و رسائل

۳- شخصیات

۴- اماکن

۵- متفرق عنوانات و موضوعات

۲۱۱

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۵

۲۳۹

۲۴۳

۲۴۹

* ضمیمہ

* تصریحات

**Nadir
CONFIDENTIAL**

تقریش ☆ جیل جالبی

سب سے پہلے میں اس بات کا اعتراف کرتا چلوں کہ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی مجھے پسند ہیں اور اس لیے پسند ہیں کہ وہ دن رات انہماک کے ساتھ اپنی ذمہ داریوں اور علم و ادب کے کاموں میں مصروف رہتے ہیں۔ وہ از سر تا پا علم و عمل کے آدمی ہیں۔ نہایت شریف النفس، بالفاظ، وقت کے پابند اور روادار۔ رکھ رکھاؤ کے ساتھ بامقصد زندگی بسر کرنے کا بھی اچھا سلیقہ رکھتے ہیں اور اسی لیے آج وہ سب کے محترم ہیں۔ ان کا طرز عمل اور سوچنے کا انداز مثبت ہے اور اس زمانے میں یہ ایک ایسی چیز ہے جو کم یاب ہی نہیں بلکہ نایاب ہے۔ اقبال اور مطالعہ اقبال ان کا خاص موضوع ہے۔ ان کا پی ایچ ڈی کا مقالہ تصانیف اقبال کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ بھی اقبال کے موضوع پر تھا جس پر ۱۹۸۱ء میں انھیں پنجاب یونیورسٹی لاہور سے ڈگری ملی۔ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی ساری عمر درس و تدریس سے وابستہ رہے اور ترقی کے منازل طے کرتے ہوئے پنجاب یونیورسٹی کے مشہور زمانہ اور نیشنل کالج لاہور سے بحیثیت پروفیسر اور صدر شعبہ اردو و وظیفہ یاب ہوئے۔ علمی و ادبی خدمات پر انھیں متعدد انعامات و اعزازات بھی ملے۔ فی الوقت وہ ”ہائر ایجوکیشن“ کے ”ممتاز پروفیسر“ (Eminent Professor) کے منصب پر فائز ہیں۔

زیر نظر کتاب جامعات میں اردو تحقیق میں ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی نے اردو کے حوالے سے کم و بیش پاکستان اور ہندوستان کی اکادمی (۸۱) جامعات کے سندھی تحقیقی مقالات کی مبسوط فہرست تیار کی ہے۔ یہ اس لیے بھی ایک مشکل کام تھا کہ شاید ہی کسی جامعہ میں اپنے پی ایچ ڈی کے مقالوں اور ڈگریوں کی وضاحتی فہرست ہر سال تیار کی جاتی ہو۔ اس صورت حال میں اس تالیف کے لیے مواد فراہم کرنا یقیناً ایک دشوار کام تھا۔ اس کے لیے ہمت و حوصلہ اور ناکامیوں سے دوچار ہونے کی عنقا صلاحیت بھی ہونی چاہیے تھی، جو اتفاق سے ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی کے پاس تھی اور اس لیے وہ اس امتحان سے کامیاب و کامران گزرے اور سب جامعات سے نہ سہی، برصغیر پاک و ہند کی اکادمی (۸۱) جامعات سے یہ مواد فراہم کر کے ایک اہم و بڑا کام کر دیا ہے۔

اس سارے مواد کو انھوں نے پانچ الگ الگ ابواب میں اور ہر باب کو کئی ذیلی عنوانات میں تقسیم کر کے، اس کتاب کو استعمال کرنے والوں کے لیے، آسان بنا دیا ہے۔ اس کتاب کی بنیادی اہمیت یہ ہے کہ ہر وہ شخص، جو ایم فل، پی ایچ ڈی کی ڈگری کے لیے موضوع تلاش کرے گا، اس کتاب کے مطالعے سے معلوم کر سکے گا کہ کس کس موضوع پر پہلے ہی کام ہو چکا ہے تاکہ بار بار ایک ہی موضوع کی تکرار نہ ہو۔ اس فہرست کے مطالعے سے یہ بھی معلوم کیا جاسکے گا کہ ایم فل، پی ایچ ڈی کے طالب علم نے کسی دوسرے کے مقالے سے بغیر کسی حوالے کے مواد وغیرہ اپنے مقالے میں استعمال تو نہیں کر لیا ہے۔ اس فہرست سے یہ بھی معلوم ہو سکے گا کہ اب کن کن موضوعات پر کام کرنے کا راستہ کھلا ہے اور یہ ایسی سہولتیں

☆ ”یہ لفظ میں نے وضع کیا تھا۔ برسوں سے اسے استعمال کر رہا ہوں۔ تقریش کے معنی ہیں: وہ پیش لفظ یا مقدمہ، تمہید یا تحریر جس میں تقریب کا پہلو نمایاں ہو۔“

ہیں جن سے طلبہ، اساتذہ اور محققین سب مستفیض ہو سکیں گے۔ اس کتاب کے ”اشاریے“ بھی تلاش موضوع کے تعلق سے خاص اہمیت کے حامل ہیں۔ اس تالیف سے یہ پہلو بھی سامنے آتا ہے کہ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی ”مقالات“ کے موجودہ معیار، موضوعات کی تلاش کے طریقوں اور مقالے کے نگران حضرات کے بارے میں کیا رائے رکھتے ہیں۔

اس کتاب کے مطالعے سے ڈاکٹر ہاشمی کے اس ”کرب“ کا بھی احساس ہوتا ہے جس سے وہ ایم فل، پی ایچ ڈی کے مقالات کے تعلق سے گزرے اور گزر رہے ہیں۔ فی الحقیقت یہ بڑی تشویش کی بات ہے کہ زیادہ تر مقالات کا معیار مسلسل گر رہا ہے۔ میں کم و بیش ستر (۷۰) ایم فل، پی ایچ ڈی کے مقالوں کا محقق رہا ہوں اور اس بات کی تصدیق کرتا ہوں کہ معیار یقیناً گر رہا ہے جس پر فوری توجہ کی ضرورت ہے۔ عام طور کسی مقالے کے مطالعے سے یہ بھی محسوس یا معلوم نہیں ہوتا ہے کہ خود مقالے کے ”نگران“ نے اس مقالے کی تالیف میں کیا کام کیا یا کردار ادا کیا ہے البتہ غلو کے ساتھ شکر یہ واحسان مندی کا اظہار، واشگاف الفاظ میں، مقالہ نگار ضرور کر دیتا ہے اور اپنی ساری کامیابی کا سہرا ڈوٹھا ”نگران“ کے سر باندھ دیتا ہے۔ پی ایچ ڈی کا مقالہ پڑھتے ہوئے عام طور پر یہ بھی محسوس ہوتا ہے کہ یہ کام صرف اس لیے کیا گیا ہے کہ مقالہ نگار کی ملازمت میں ترقی کے لیے ضروری تھا اور اس سے وہ اپنی تنخواہ میں ترقی اور پی ایچ ڈی کے خاص الاؤنس کا حق دار ہو جائے گا۔ تیسرے یہ کہ مقالہ نگار کو اپنے موضوع سے کوئی دلچسپی نہیں ہے، وہ تو بس امتحانی پر چل کر رہا ہے۔ چوتھے یہ کہ پی ایچ ڈی کرنے کے بعد، دستار فضیلت باندھ کر، وہ اب تحقیق و تنقید اور فکر و عمل سے بے نیاز ہو جائے گا، حالانکہ حقیقت یہ ہے کہ پی ایچ ڈی کی ڈگری علم و تحقیق کا نقطہ آغاز ہوتی ہے۔

بہر حال نہ صرف ہماری جامعات کے سربراہوں کو اپنے طور پر اس صورت حال کا جائزہ لینے کی فوری ضرورت ہے بلکہ اعلیٰ تعلیم کے کمیشن کے سربراہ پروفیسر ڈاکٹر عطاء الرحمن کو بھی ایک ”کمٹی“ بنا کر اصل صورت حال کی رپورٹ طلب کرنی چاہیے۔ علم و تحقیق کی اہمیت و ضرورت سے واقف ڈاکٹر عطاء الرحمن جیسا کوئی دوسرا شخص میری نظر میں آج موجود نہیں ہے۔ ان کی موجودگی اور تجربے سے ہماری جامعات کو پورا پورا فائدہ اٹھانا چاہیے۔

پروفیسر رفیع الدین ہاشمی نے یہ فہرست، کتاب کی صورت میں مرتب کر کے، اہل تحقیق اور طلبہ و اساتذہ کے لیے ایک بڑی سہولت اور آسانی مہیا کر دی ہے جس کی ہم سب کو انھیں داد دینی چاہیے۔ یہ وہ کام تھا جس کی آج بھی ضرورت ہے اور آئندہ بھی ضرورت رہے گی۔ دوسرے علوم اور شعبہ کے فاضلوں کو بھی ایسی ہی فہرستیں مرتب و شائع کرنی چاہئیں تاکہ بحیثیت ”مجموعی تحقیق“ کا کام تیز و معیاری ہو سکے۔ مجھے یقین ہے کہ ڈاکٹر ہاشمی اس کتاب کی اشاعت کے بعد بھی، نیا مواد جمع کرتے کام کرتے اور کراتے رہیں گے۔ اس کتاب کی اشاعت پر میں ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی کو دلی مبارکباد دیتا ہوں۔ اللہ تعالیٰ انھیں صحت و سلامتی کے ساتھ عمر نوح عطا فرمائے۔ آمین۔

جمیل جالبی

۱-۱۰-۲۰۰۷ء

۱۔ اردو زبان و ادب پر سندی تحقیق کا آغاز، اگرچہ قیام پاکستان سے قبل ہی ہو چکا تھا، مگر ۱۹۴۷ء تک اردو میں پی ایچ ڈی حضرات کی تعداد انگلیوں پر گنی جاسکتی تھی۔ اس زمانے میں موضوعات کی کمی نہ تھی، بلکہ تحقیق کاروں، راہ نما اساتذہ اور ڈاکٹریٹ کرانے والی جامعات کی کمی تھی۔ جامعہ پنجاب، پاکستان کی قدیم ترین جامعہ ہے، مگر یہاں بھی شعبہ اردو کے باضابطہ قیام (۱۹۴۸ء) کے بعد سندی تحقیق کا آغاز ممکن ہو سکا۔ چند برس بعد کراچی یونیورسٹی میں بھی سندی تحقیق ہونے لگی۔ بحیثیت مجموعی ابتدائی ۲۵، ۲۰ برسوں میں رفتار تحقیق بہت آہستہ تھی، اس کا ایک بڑا سبب تو یہ تھا کہ اردو تحقیق کے مرکز جامعہ پنجاب میں، طرح طرح کی مشکلات بلکہ رکاوٹیں، تحقیق کاروں کا راستہ روکے ہوئے تھیں۔ (زیادہ تر رکاوٹوں کا تعلق علم و ادب سے نہیں بلکہ گروہی سیاست اور دھڑے بندیوں سے تھا)۔

۲۔ یکم جنوری ۱۹۷۳ء کو ڈاکٹر وحید قریشی صاحب شعبہ اردو کے صدر نشین ہوئے (پھر ۲۰ اپریل ۱۹۷۵ء کو ڈین کے منصب پر فائز ہوئے) تو پنجاب یونیورسٹی میں ڈاکٹریٹ کے لیے ایک اعتبار سے ”بند دروازہ“ کھل گیا اور شائقین تحقیق کی بڑی تعداد خاک و کتابیات کی تیاری میں مصروف اور سرگرم نظر آنے لگی۔ ۱۹۸۳ء میں وہ مقتدرہ قومی زبان کے صدر نشین ہو کر کراچی چلے گئے، بایں ہمہ ان کے جانشینوں (ڈاکٹر غلام حسین ذوالفقار، ڈاکٹر خولہ محمد زکریا اور ڈاکٹر سہیل احمد خاں) نے بھی پی ایچ ڈی کے لیے وہی فراخ دلانہ طرز عمل برقرار رکھا۔ راقم کے زمانہ صدارت (۲۰۰۰-۲۰۰۱ء) میں یونیورسٹی نے حسب سابق پرائیویٹ رجسٹریشن کے ساتھ ساتھ باقاعدہ (ریگولر) پی ایچ ڈی کا سلسلہ بھی شروع کیا جو اب تک جاری ہے۔ اس طرح جامعہ پنجاب سے ڈاکٹریٹ کے طلبہ کی تعداد روز افزوں ہوتی چلی گئی۔ اس کے ساتھ علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی نے ایم فل اور ڈاکٹریٹ کے لیے طالبان تحقیق کو رجسٹر کرنا شروع کیا۔ کراچی، سندھ، ملتان اور بہاول پور کی جامعات میں بھی یہ سلسلہ جاری تھا۔ گزشتہ پانچ سات سالوں میں متعدد نئی جامعات میں ایم فل اور پی ایچ ڈی اردو کلاسوں کا اجرا ہو چکا ہے۔ اس کے ساتھ ساتھ بعض جامعات میں کچھ تحقیق کار بطور پرائیویٹ امیدوار (رجسٹریشن کرانے کے بعد) کا تحقیق میں مصروف ہیں۔ (اگست ۲۰۰۵ء سے ہائر ایجوکیشن کمیشن نے پی ایچ ڈی کی پرائیویٹ رجسٹریشن ختم کرنے کی ہدایت کر دی ہے)۔

۳۔ اردو زبان و ادب پر تحقیق کا یہ سلسلہ، پاکستانی جامعات تک محدود نہیں ہے، بیرون ملک خصوصاً بھارت کی تقریباً ساٹھ یونیورسٹیوں میں اردو میں ایم فل اور پی ایچ ڈی کی ڈگریاں دی جا رہی ہیں۔ امریکا، کینیڈا، برطانیہ، فرانس، بلجیم، ترکی اور بنگلہ دیش کی بعض جامعات نے بھی اردو زبان و ادب سے متعلق تحقیق و تنقید پر اسناد جاری کی ہیں یا وہاں تحقیق جاری ہے۔ اس طرح اردو زبان و ادب پر تحقیق کا پھیلاؤ روز افزوں ہے۔^۱

۱۔ کچھ عرصہ پہلے محکمہ تعلیم کے حوالے سے ایک خبر چھپی تھی کہ گزشتہ چھ برسوں کے دوران پی ایچ ڈی کے طلبہ و طالبات میں پانچ گنا اضافہ ہوا ہے اور تعداد ۶۴۱ سے بڑھ کر ۳۰ ہزار ہو گئی ہے۔ (نوائس وقت، لاہور، ۲۰ اگست ۲۰۰۶ء)

ایک جامع فہرست موضوعات کی ضرورت

۴۔ اردو زبان و ادب پر کار تحقیق میں یہ وسعت ایک خوش آئند امر ہے مگر اس میں کچھ غور طلب اور قابل توجہ بلکہ تشویش کے پہلو بھی ہیں:

(الف) جامعات کے اردو شعبوں کے درمیان بالعموم رابطے کا فقدان رہا ہے۔ ہر یونیورسٹی اپنی ہی ذہن میں تحقیق کراتی رہی ہے۔ کن موضوعات پر تحقیق ہو چکی ہیں؟ اور کیا موضوعات زیر تحقیق ہیں؟ کیا موضوعات لائق تحقیق ہیں؟ اس بارے میں اکاؤنٹ، ناتمام اور ناقص فہرستیں تیار ہوئی ہیں مگر ابھی تک کوئی جامع فہرست شائع نہیں ہوئی۔

(ب) باہمی رابطے کے فقدان اور کسی جامع فہرست کی عدم دستیابی کی وجہ سے موضوعات تحقیق و تدوین میں تکرار نظر آتی ہے۔ کبھی تو لاعلمی میں اور کبھی کسی مصلحت کے سبب، ایک ہی موضوع پر دو دو یا تین تین، اور بعض صورتوں میں اس سے بھی زیادہ تعداد میں امیدوار، دائر تحقیق دیتے رہے ہیں۔ بعض جامعات، تحقیق کے لیے ایک جیسے موضوعات دینے میں اس قدر فراخ دل ہیں کہ ایک ہی شعبے کے دو امیدوار، ایک ہی موضوع پر تحقیق کرتے نظر آتے ہیں، مثلاً شعبہ اردو غلطی گڑھ مسلم یونیورسٹی کے دوزیر تحقیق مقالے:

✽ محمد نسیم اختر: مولانا اقبال سسہیل کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ، نگران: مسز قیصر جہاں (بحوالہ: رفتار ۲۰۰۳ء، ص ۲۸)۔

✽ محمد عید اللہ فاروق: اقبال سسہیل کی ادبی خدمات، نگران: سید محمد ہاشم (بحوالہ: رفتار ۲۰۰۳ء، ص ۷۰)۔

اس طرح کی کچھ اور مثالیں بھی، خصوصاً بھارت کی جامعات میں، مل جائیں گی۔

بعض اوقات ایک ہی موضوع پر ایم اے اور ایم فل سطح کی تحقیق یا ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق ہوتی رہی اور ہو رہی ہے۔ ظاہر ہے کہ یہ صورت حال وقت، وسائل اور صلاحیتوں کا ضیاع ہے۔ بقول ڈاکٹر گیان چند: ”اردو کے وسائل محدود ہیں۔ یہ محدود وسائل تکرار تحقیق میں یعنی تحصیل حاصل میں ضائع ہو رہے ہیں اور ضروری موضوعات کم التفاتی میں رکھے ہوئے ہیں۔“ (تحقیق کا فن، ص ۷۶)

(ج) جامع فہرست کی عدم دستیابی کا ایک نقصان یہ بھی ہے کہ تحقیق کے (اچھے یا بُرے) رجحانات کا اندازہ نہیں ہوتا جس کے نتیجے میں تحقیق میں نئی جہتوں کی تلاش کی طرف توجہ نہیں دی گئی اور ہمارے اردو شعبے، *إلا ماشاء اللہ*، پرانے، گھسے پٹے اور پامال راستوں پر چلتے نظر آتے ہیں۔

(د) راقم الحروف تقریباً ۴۰ برس سے کار تحقیق سے وابستہ ہے۔ جامعہ پنجاب اور علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی اسلام آباد میں ایم اے، ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق سے ۲۳ برس سے متعلق چلا آ رہا ہے۔ موضوعات کے تعین و تفویض کے موقع پر بار بار یہ سوال سامنے آتا رہا کہ اس موضوع پر مقالہ لکھا تو نہیں جا چکا؟ بعض اوقات موضوعات کے تعین، تفویض اور نوگرفتار ان تحقیق کی مہینوں کی محنت کے بعد انکشاف

ہوتا ہے کہ فلاں جامعہ میں اس پر کام ہو چکا یا ہو رہا ہے۔

مندرجہ بالا وجوہ سے بارہا، ایک جامع فہرست کی ضرورت کا احساس ہوا۔ اسی احساس کے تحت راقم گذشتہ برسوں میں (ایک ضمنی مشغلے کے طور پر) سندی تحقیق کے حوالے نوٹ کرتا رہا۔ انہی یادداشتوں اور بعض دیگر مصادر کی مدد سے مرتب کردہ فہرست اب آپ کے سامنے ہے۔

اس فہرست کے بارے میں چند وضاحتیں پیش کی جاتی ہیں:

نوعیت

۵۔ یہ اردو زبان و ادب سے متعلق ایسے تحقیقی مقالات کی فہرست ہے جن پر دنیا کی کسی نہ کسی جامعہ سے ایم فل یا ڈی فل یا پی ایچ ڈی یا ایم لٹ یا ڈی لٹ کی سند تفویض کی جا چکی ہے یا بعض موضوعات کا حال زیر تحقیق ہیں (جن کی صراحت ”زت“ کے مخفف سے کی گئی ہے)۔

۶۔ کس مقالے پر کون سی سند دی گئی ہے، اس کی وضاحت حسب ذیل علامات سے کی گئی ہے:

☆	ایم فل کا مقالہ	+	ایم فل کا مقالہ
M	ایم لٹ کا مقالہ	D	ڈی لٹ کا مقالہ

جن عنوانات پر کوئی علامت نہیں، وہ پی ایچ ڈی کے مقالات ہیں۔

ترتیب

۷۔ موضوعات اور اصناف ادب کا لحاظ کرتے ہوئے، اس کتاب فہرست کے چار ابواب (۱، ۲، ۳، ۴) کو کئی ذیلی عنوانات میں تقسیم کیا گیا ہے۔

۱۶ ذیلی عنوان	۱۔ تاریخ زبان و ادب:
۹ ذیلی عنوان	۲۔ شاعری:
۲۰ ذیلی عنوان	۳۔ نثر:
۵ ذیلی عنوان	۴۔ متفرقات:

تاریخ زبان و ادب کے ذیل میں ”اقبالیات“ کا خاصا طویل حصہ ہے۔ سہولت کے لیے اسے تیرہ ضمنی عنوانات کے تحت تقسیم کر دیا گیا ہے۔ (دیکھیے: فہرست کتاب ہذا)

۸۔ عنوانات مقالات کو موضوع اور صنف وار تقسیم کیا گیا ہے۔ اس سلسلے میں یہ صراحت ضروری ہے کہ موضوع وار تقسیم سو فیصد ممکن نہیں ہوتی۔ بیش تر موضوعات تو بآسانی کسی ایک عنوان کے تحت آ جاتے ہیں، مگر ایک بڑی تعداد کو دو دو بلکہ بعض اوقات تین تین عنوانات کے

تحت درج کیا جاسکتا ہے، جیسے:

اردو ڈرامے کا ارتقاء، بحوالہ خصوصی حکیم احمد شجاع بحیثیت ڈراما نگار [ڈراما۔ شخصیت]

نسیم حجازی پر اقبال کے اثرات [شخصیت۔ اقبال]

اردو غزل کو اقبال کی ذہن [غزل۔ اقبال]

ایسے موضوعات کے حوالے ہم نے اپنی سمجھ اور صوابدید پر کسی ایک عنوان کے تحت درج کر دیے ہیں، تاہم اشاریے کی مدد سے کسی بھی موضوع کو تلاش کرنا مشکل نہ ہوگا۔

۹۔ بحیثیت مجموعی ہر حصے میں اور ذیلی عنوانات کے تحت بھی مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے۔

۱۰۔ ”شخصیات“ اس فہرست کا سب سے زیادہ طویل باب ہے۔ اسے ذیلی حصوں میں تقسیم کرنے میں بہت سی تدوینی اور تکنیکی پیچیدگیاں آڑے آرہی تھیں اور ضخامت میں مزید اضافے کا اندیشہ تھا، اس لیے اس حصے کو مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے مرتب نہیں کیا گیا، بلکہ شخصیات ادب کے اصل نام، تخلص یا عرفیت کی الف بائی ترتیب اختیار کی گئی ہے۔ اور یہ ترتیب قائم کرنے کے لیے، تکنیکی ضرورت کے تحت، مقالے کے عنوان میں شخصیت کے اصل نام سے ماقبل کا لفظ یا الفاظ تو سین کے اندر دیے گئے ہیں۔ اس طرح ایک شخصیت پر متعدد مقالات کے حوالے، باوجود عنوانات کے فرق اور اختلاف کے، یکجا ہو گئے ہیں اور یہ معلوم کرنا سہل ہو گیا ہے کہ کسی خاص شخصیت پر کتنے مقالے کب اور کس جامعہ میں لکھے گئے، لہذا کسی شخصیت کا نام تلاش کرتے ہوئے تو سین میں درج الفاظ نظر انداز کر دیجیے۔ اس طرح الف بائی ترتیب سے مطلوبہ نام تک پہنچنا بہت آسان ہوگا۔

۱۱۔ شخصیات کے حصے کی طرح، حسب ذیل حصوں کی ترتیب میں بھی وہی تو سین کا طریقہ اختیار کیا گیا ہے، یعنی ان حصوں کی ترتیب بھی تکنیکی ضرورت کے تحت (اسمائے مصنفین کی الف بائی ترتیب سے نہیں بلکہ) شخصیات کے ناموں کی طرح الف بائی ترتیب کے مطابق ہے:

۲۔ ادارے

۳۔ تحریکیں

۱۰۔ رسائل

۱۶۔ کتب

۱۱۔ اقبالیات کے ذیل میں حسب ذیل تین حصے:

(ب) اقبال اور شخصیات

(ج) اقبال شناس

(ہ) اقبال کی تصانیف اور تحریریں

ان حصوں کے شروع میں بھی اس امر کی وضاحت کر دی گئی ہے۔

حوالہ

۱۲۔ ہر حوالہ حسب ذیل سات اجزاء پر مشتمل ہے:

(الف) نمبر شمار یا حوالہ نمبر

(ب) مقالہ نگار کا نام (ناموں کی ترتیب الف بائی ہے۔)

(ج) مقالے کا عنوان

(د) متعلقہ جامعہ کا نام اور تکمیل مقالہ یا اجراء سند کا سنہ (اگر مقالہ زیر تحقیق یا زیر تنقیح ہے تو سنہ کی جگہ ”زت“ کی صراحت ملے گی۔)

(ہ) نگراں کار کا نام (اختصار کے پیش نظر، ناموں کے ساتھ ”پروفیسر“ یا ”ڈاکٹر“ جیسے سابقہ درج نہیں کیے گئے۔)

(و) ماخذ کا مخفف حوالہ (مخففات کی فہرست، کتاب ہذا کے شروع میں دی گئی ہے۔)

ماخذ

۱۳۔ یہ فہرست مختلف النوع مصادر و ذرائع کی مدد سے مرتب کی گئی ہے، مثلاً: راقم کی ذاتی قلمی یادداشتیں، ہمساری زبان، اخبار اردو، اردو بک ریویو اور دیگر رسائل میں وقتاً فوقتاً شائع شدہ تحقیقی مقالات کی فہارس، جامعات اور اردو شعبوں کی تیار، جاری اور شائع کردہ فہرستیں، خط کتابت کے ذریعے بعض دوستوں اور صدور شعبہ سے حاصل شدہ معلومات، ادبی جرائد اور اخبارات و رسائل میں شائع شدہ خبریں، بعض بزرگ اساتذہ کی فراہم کردہ معلومات، بعض کتابیں (جن کا ذکر مآخذ میں موجود ہے) وغیرہ۔

۱۴۔ بعض جامعات کی فہرستیں ایک سے زائد مرتبہ تیار کر کے چھاپی گئیں ان میں سے بیش تر انتہائی ناقص ہیں اور کہیں کہیں مختلف اوقات میں تیار شدہ ایک ہی شعبے کی دو فہرستوں کے بعض اندراجات میں اختلاف بلکہ خاصا تفاوت نظر آتا ہے، چنانچہ ان پر کلی بھروسہ کرنا مشکل ہے مگر بیش تر بھارتی جامعات کی فہرستوں پر تو بھروسہ کرنے کے سوا چارہ نہ تھا۔ پاکستانی جامعات کی حد تک مرتب نے بہت سے مقالات بذات خود دیکھ کر ان کے کوائف تیار کیے۔ جہاں مرتب کے لیے یہ ممکن نہ ہوا، وہاں جامعات کی تازہ (latest) فہرستوں کو بنیاد بنایا گیا۔ اندازہ ہوا کہ بعض جامعات نے حسب ضرورت اپنے امیدواروں کو تفویض کردہ عنوانات میں کبھی تو لفظی یا موضوعی تبدیلیاں کر دیں اور کبھی پھر ان بدل

دیا۔ ایسا بھی ہوا کہ ایک امیدوار نے تحقیق سے دست کشی اختیار کی تو شعبے نے اس کا موضوع دوسرے امیدوار کے سپرد کر دیا یا موضوع کو بالکل ہی ساقط یا ترک کر دیا، چنانچہ اس طرح کے اختلافات اور الجھنوں کو دور کرنے کے لیے مرتب کو خاصی کھکھیر اٹھانی پڑی۔ دیگر ذرائع سے بھی، اپنی سی جستجو کر کے، اپنی دانست میں حوالوں کو مقدور بھر صحت کے ساتھ درج کرنے کی کوشش کی ہے۔ بعض اوقات ایسی صورت بھی نظر آئی کہ نگران استاد کئی برس قبل فوت ہو گئے، مگر فہرست کے بعض زیر تحقیق (زت) مقالات پر ان کا نام بطور نگران، ابھی تک درج چلا آ رہا ہے، ہم نے تازہ صورت حال معلوم کر کے نئے نگران کا نام لکھ دیا، مگر کہیں کہیں ناکامی بھی ہوئی چنانچہ ایسے اندراجات کو جوں کا توں رہنے دیا گیا ہے۔ اب اس سے فقط یہ اندازہ لگایا جاسکتا ہے کہ یہ موضوع ”لائق تحقیق“ ہے (ممکن ہے، ایسے بعض امیدوار سند بھی حاصل کر چکے ہوں)۔

۱۵۔ جملہ مآخذ کے بارے میں راقم کا تاثر یہ ہے کہ فہرست سازی کا یہ کام بھی اُس وقت تک خاطر خواہ صحت کے ساتھ انجام پذیر نہیں ہو سکتا جب تک ہر شعبہ اپنی فہرست پوری احتیاط، توجہ اور ذمہ داری کے ساتھ تیار کر کے شائع نہ کرے۔ ایسا ناممکن نہیں ہے۔ سندھ یونیورسٹی کے شعبہ اردو نے، اپنے ایک تحقیق کار (نثار احمد) سے نہایت عمدہ فہرست مرتب کر کے تحقیق ۱۴ میں شائع کر دی ہے۔ یہ ایک قابل تعریف کام ہے۔

یہاں یہ وضاحت ضروری ہے کہ زیر نظر فہرست میں معلومات کی صحت و عدم صحت کی ذمہ داری فہرست تیار کرنے والے فرد یا متعلقہ ادارے پر ہے۔ ہم نے ہر اندراج کے ساتھ اسی لیے حوالہ بھی دیا ہے۔

اشارے

۱۶۔ زیر نظر فہرست میں اگرچہ جملہ عنوانات کو موضوع وار اور اصناف وار تقسیم کیا گیا ہے۔ اس کے باوجود عنوانات میں، کچھ مزید موضوعات بھی موجود ہیں۔ چنانچہ قارئین کی آسانی کی خاطر حسب ذیل اشاریے دیے جا رہے ہیں جو تلاش موضوعات میں معاون ہوں گے۔

۱۔ نگران اساتذہ: اس اشاریے سے معلوم ہو سکے گا کہ کسی خاص نگران کی راہ نمائی میں کون کون سے مقالات تحریر و تیار کیے گئے ہیں۔

۲۔ شخصیات علم و ادب کا اشاریہ: کتاب کے چوتھے باب ”شخصیات ادب“ کے عنوانات، شخصیات ادب کے ناموں کی

(الف بائی) ترتیب سے مرتب کیے گئے ہیں۔ اسی طرح باب اول کے ذیلی موضوع نمبر ۱۱، ”اقبالیات“ کے تحت دو عنوانات:

(”اقبال اور شخصیات“ اور ”اقبال شناس“) میں بھی شخصیات کے نام الف بائی ترتیب سے دیے گئے ہیں، لیکن متعدد شخصیات علم

و ادب کے نام، پوری فہرست میں جگہ جگہ بکھرے ہوئے ہیں، اس اشاریے میں ایسے منتشر حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے، اگر یہ معلوم کرنا

مقصود ہو کہ کسی خاص فرد یا شخصیت پر کہیں کوئی مقالہ لکھا گیا یا نہیں، تو مذکورہ بالا تین حصوں کے علاوہ، اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔

۳۔ کتب و رسائل: باب اول کے ذیلی عنوانات نمبر ۱۰ اور نمبر ۱۶ (رسائل۔ کتب: مطالعہ و تجزیہ) کے تحت حوالے: کتابوں اور

رسالوں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے جمع کیے گئے ہیں۔ نمبر ۱۱: ”اقبالیات“ کے ذیلی عنوان: ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“

کے مندرجات کی بھی یہی صورت ہے، بایں ہمہ بہت سے کتابوں اور رسالوں کے نام دیگر حصوں کے عناوین مقالات میں بھی مذکور ہیں جن کی تلاش اور نشان دہی، اول تا آخر پوری فہرست کی ایک ایک سطر دیکھے بغیر ممکن نہیں۔ ”کتب و رسائل“ کا یہ اشاریہ ایسے شمار (حوالہ) نمبروں پر مشتمل ہے، جن میں کتابوں اور رسالوں کے نام مذکور ہیں۔

۴۔ اماکن: بہت سے مقالے علاقائی حوالوں سے تحریر کیے گئے ہیں، مثلاً: ”بہار میں اردو زبان و ادب کا ارتقا“ یا ”سندیلہ کے مشاہیر شعرا“ یا ”سروخ کی ادبی خدمات“ وغیرہ۔ اماکن کے اس اشاریے سے مختلف مقامات، شہروں، علاقوں، صوبوں اور ملکوں سے متعلق سندھی مقالات کی نشان دہی ہو سکے گی۔

۵۔ متفرق موضوعات و عنوانات: ہم نے یہ فہرست موضوع وار مرتب کرنے کی کوشش کی ہے، مگر سو فی صد ایسا کرنا ممکن نہیں تھا، بعض عنوانات میں دو دو تین موضوع جمع ہیں (مثلاً: دیکھیے، مقدمہ، شق نمبر ۸) ظاہر ہے ایسے عنوانات ایک ہی موضوع کے تحت آسکتے تھے، ان کے دوسرے موضوع کی نشان دہی، اس اشاریے میں کی گئی ہے۔ چنانچہ کسی موضوع کی تلاش میں، فہرست کے عنوانات کے علاوہ اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔ اس اشاریے کے حصہ (ب) میں بعض ایسے موضوعات کی نشان دہی کی گئی ہے جو فہرست میں شامل نہیں مگر مختلف عنوانات مقالات میں موجود ہیں۔

**Nadir
CONFIDENTIAL**

زیر تحقیق کب تک؟

۷۔ قارئین کو یہ دیکھ کر تعجب ہوگا کہ بعض مقالات دس دس، بارہ بارہ سال یا اس سے بھی زیادہ عرصے سے ”زیر تحقیق“ چلے آ رہے ہیں۔ ہم نے یہ سراغ لگانے کی کوشش کی کہ ان پر ڈگری ملی یا نہیں؟ مگر بہت کم کامیابی ہوئی ایسے ”زیر تحقیق“ مقالات کے انجام کی دو ہی صورتیں ہو سکتی ہیں: ایک امکان تو یہ ہے کہ ڈگری مل گئی ہو، دوسرا امکان یہ ہے کہ تحقیق کار نے کام سے ہاتھ اٹھا لیا ہو۔ جو بھی صورت ہو، ہمیں غرض اطلاع فراہم کرنے سے ہے، اس نام تمام خبر سے کم از کم یہ تو پتا چلتا ہے کہ کسی جامعہ نے یہ موضوع، تحقیق کے لیے منظور کیا تھا۔

۱۸۔ قارئین بعض حوالوں کو نام تمام پائیں گے، مثلاً کہیں نہ تکمیل نہیں ہے یا کہیں نگران کا نام ندارد، وغیرہ۔ اس ضمن میں عرض ہے کہ اس فہرست کا بنیادی مقصد موضوعات تحقیق کے بارے میں اطلاع بہم پہنچانا ہے۔ اگر کہیں نہ لکھنے سے رہ گیا یا نگران کا نام معلوم نہیں ہو سکا تو بھی یہ کمی، اس فہرست سے استفادہ کرنے والوں کی راہ میں رکاوٹ نہیں بنے گی۔

افادیت

۱۹۔ اگرچہ زیر نظر کتاب کی ضرورت مسلمہ اور اس کی افادیت و اہمیت اظہر من الشمس ہے تاہم یہ کہنا بے جا نہ ہوگا کہ اردو زبان و ادب پر تحقیق کی ایک جامع فہرست اردو زبان و ادب، جامعات کے اردو شعبوں، اردو کے تحقیقی و علمی اداروں اور خود ہائر ایجوکیشن کمیشن کے لیے

الطہیدان، وقار بلکہ افتخار و اعزاز کا باعث ہوگی۔ راقم کے لیے باعث مسرت ہے کہ جو کام اب تک پورے برعظیم بلکہ پوری اردو دنیا میں کہیں نہیں ہوا، وہ اب ہائر ایجوکیشن کمیشن کے تعاون سے انجام پذیر ہو رہا ہے۔

۲۰۔ اس فہرست کی مدد سے موضوعات تحقیق کی روشنی میں، اردو زبان و ادب پر تحقیق کی موجودہ صورت حال آئینہ ہو جائے گی۔ اور اس کی روشنی میں ہماری جامعات کے اردو شعبوں کو تحقیق کی نئی جہتوں کی تلاش اور زیادہ مفید اور بہتر حکمت عملی مرتب کرنے میں آسانی ہوگی۔

۲۱۔ بعض جامعات کے اردو شعبے، موضوعات تحقیق کی تلاش کی ذمہ داری امیدواروں پر ڈال دیتے ہیں۔ ایسے پریشان حال نو گرفتاران تحقیق امیدواروں کو، اس فہرست سے ان معنوں میں خاصی مدد ضرور ملے گی کہ انھیں تحقیقی موضوعات کی نوعیتوں اور وسعتوں کا اندازہ ہوگا، اور کچھ غور و فکر اور سوچ بچار کے بعد وہ خود بھی چند قابل تحقیق موضوعات ایجاد و تجویز کر سکیں گے۔

جو حضرات ایم فل اور پی ایچ ڈی کے امور تحقیق سے وابستہ ہیں، انھیں بخوبی اندازہ ہوگا کہ تحقیق میں طرح طرح کے مسائل اور الجھنوں کا سامنا کرنا پڑتا ہے، یہاں اپنے تجربات کی بنا پر چند گزارشات پیش کرنا بے محل نہ ہوگا:

**Nadir
CONFIDENTIAL**

موضوعات کا "توڑا"

۲۲۔ طالبان تحقیق کی روز افزوں تعداد کے پیش نظر، ہماری بیشتر جامعات کو تحقیق کے لیے "موضوعات نہیں ملتے" کا مسئلہ درپیش ہے۔ بعض جامعات کے شعبے تو بر ملا، اس کا اعتراف کرتے ہیں مگر بعض صدور کو بوجہ اظہار اعتراف میں تامل ہوتا ہے لیکن جس طرح کے موضوعات تحقیق سامنے آرہے ہیں، اُن سے بخوبی اندازہ ہو رہا ہے کہ نئے موضوعات کا سخت "توڑا" پڑ گیا ہے۔ (اور پر بھی موضوعات میں تکرار کا ذکر ہو چکا ہے۔)

۲۳۔ یقیناً اسی "توڑے" کا نتیجہ ہے کہ موضوعات کے سلسلے میں کہیں تو مانگے مانگے پر کام چلایا جا رہا ہے، مثلاً جن موضوعات پر ایم اے کے مقالے لکھے جا چکے ہیں، وہی ایم فل کے لیے دے دیے جاتے ہیں اور کہیں فقط ایک ہی کتاب پر ایم فل، بلکہ بعض اوقات پی ایچ ڈی تک کے مقالات لکھوائے جا رہے ہیں۔ کہیں یہ بدعت وضع کی گئی ہے کہ دو دو، تین تین اور چار چار رسائل، یا افسانہ نگاروں، یا شاعروں کو ایک ہی کٹھالی میں ڈال کر "تھیسس" بنایا گیا ہے۔ راقم کے نزدیک ہر رسالہ، افسانہ نگار یا شاعر اپنی شخصیت، اپنے مزاج، اور فکر و فن میں یکتا و منفرد ہو تا ہے۔ آپ اُسے دوسروں کے ساتھ ملا کر کوئی ملغوبہ تو بنا سکتے ہیں، "تھیسس" نہیں۔ کوئی سے تین یا چار افراد کا محض ہم وطن ہونا تو انھیں یک رنگی عطا نہیں کر سکتا۔

”نالائق“ تحقیق موضوعات

۲۴۔ اسی بے چارگی یا پس ماندگی کا ایک پہلو یہ بھی ہے کہ بعض اوقات تحقیق کے لیے ”اپنی استطاعت سے باہر“ ناموزوں موضوعات معین و مقرر کر لیے جاتے ہیں، جیسے: جرمن ادب کے اردو تراجم کا تجزیاتی مطالعہ (دہلی یونیورسٹی) یا روسی ناولوں کے اردو تراجم (پنجاب یونیورسٹی)۔ سوال یہ ہے کہ کیا تحقیق کا راور راہ نما متعلقہ غیر ملکی زبانوں پر اتنی دسترس رکھتے ہیں کہ وہ ترجمے کی صحت و عدم صحت اور اس کے اچھے بُرے معیار کا اندازہ کر کے، تراجم کا کھرا کھوٹا الگ کر سکیں؟ (خیال رہے کہ متذکرہ بالا دونوں موضوعات پر علی الترتیب پی ایچ ڈی اور ایم فل کی اسناد عطا کی جا چکی ہیں)۔ ہماری ناقص رائے میں تحقیق کا کوئی موضوع کا انتخاب کرتے وقت کسی خوش فہمی کے بغیر، نہایت حقیقت پسندی کے ساتھ اپنی صلاحیت و قابلیت کو دیکھنا چاہیے۔ اگر کوئی پتھر، محض چوم کر چھوڑ دینے کے لائق ہے تو اسے اٹھانے کا عزم یا دعویٰ کرنا، حماقت ہے۔ (یہ الگ بات ہے کہ ہمارے ہاں معیار اس قدر پست ہو گیا ہے کہ حماقتوں پر بھی ڈگری مل جاتی ہے)۔

جیسا کہ اوپر عرض کیا گیا زیر نظر فہرست سے اندازہ ہو سکے گا کہ اب اردو زبان و ادب کے کن پہلوؤں، سمتوں اور شعبوں میں تحقیق کرنے، کرانے کی ضرورت ہے یا گنجائش۔ بلکہ بہت سے عنوانات دیکھ کر یہ فیصلہ کرنا آسان ہوگا کہ کس طرح کے عنوانات ”نالائق تحقیق“ ہیں اور ان پر تحقیق سے گریز ضروری ہے۔

عنوان مقالہ کیسا ہو؟

۲۵۔ موضوع کی تلاش و تعین میں کامیابی کے بعد، منتخب موضوع کو مناسب اور موزوں الفاظ کا جامہ پہنانے کا مرحلہ آتا ہے۔ اس سلسلے میں توجہ طلب امر یہ ہے کہ:

(الف) عنوان مقالہ ہمیشہ مختصر اور جامع ہونا چاہیے۔ عنوان میں اختصار اور ”الفاظ کا جامع و با معنی استعمال بڑی اہمیت اور کوشش رکھتا ہے۔“ (معین الدین عقیل) تحقیق شدہ بعض مقالوں کے عنوانات میں ابہام اور بعض کی ترتیب الفاظ (wording) میں اتانازی پن دیکھ کر تعجب ہوتا ہے۔ خیال آتا ہے کاش، ان عنوانات کو راہ نماے تحقیق یا خود تحقیق کا رگی ذرا سی توجہ حاصل ہوتی تو صحیح اور بر محل الفاظ اور ان کے موزوں و رو بہت کے ذریعے یقیناً عنوان بہتر ہو جاتا اور اس کا موجودہ ابہام اور ڈھیلا پن دور ہو جاتا، مثلاً: اسی فہرست میں ایک عنوان ہے:

دارالعلوم دیوبند کی تحریک آزادی کے سلسلے میں خدمات اور ہندوستانی ثقافت کے فروغ میں

اس کا حصہ

اول تو دو یا کُل مختلف موضوعات (تحریک آزادی اور ہندوستانی ثقافت) کو ایک عنوان میں ”باندھنے“ کی مصلحت سمجھ میں نہیں آتی۔

دوم: عنوان طویل ہے۔ اگر اسے یوں کر دیا جاتا: تحریک آزادی اور ہندوستانی ثقافت: دارالعلوم دیوبند کی

خدمات تو عنوان زیادہ واضح اور مختصر ہو جاتا (۱۸ کے بجائے ۹، الفاظ) دراصل یہ دو الگ الگ موضوعات ہیں۔ ان کی زیادہ مختصر اور جامع صورت یہ ہوگی:

**Nadir
CONFIDENTIAL**

✽ تحریک آزادی: دارالعلوم دیوبند کی خدمات

اور

✽ ہندوستانی ثقافت: دارالعلوم دیوبند کی خدمات

ایک اور مثال: ✽ اردو نثر کے غیر مذہبی ادب پر عربی ادب اور زبان کے اثرات۔ اس کی حسب ذیل صورت بہتر ہوگی:

✽ غیر مذہبی نثری ادب پر عربی زبان و ادب کے اثرات (۱۳ کے بجائے ۱۰، الفاظ)

ایک اور مثال: ✽ پاکستان کی اہم آپ بیتوں کی تاریخ کا تنقیدی جائزہ، ہمارے خیال میں یہ عنوان اس طرح بہتر تھا:

✽ پاکستان کی اہم آپ بیتوں کا تنقیدی جائزہ۔ بلکہ صرف پاکستان کی اہم آپ بیتیاں بھی کافی تھیں۔

(ب) بعض عنوانات مبہم اور غیر واضح ہوتے ہیں، مثلاً:

۱۔ ریاست میں اردو افسانہ

۲۔ اصلاحات اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ

۳۔ پنجاب کی جامعات میں اردو قواعد: ایک محاکمہ

پہلے عنوان سے معلوم نہیں ہوتا ”ریاست“ سے کیا مراد ہے؟ چونکہ یہ مقالہ کشمیریونی ورثی میں لکھا گیا، اس لیے اس عنوان کو یوں ہونا چاہیے تھا: ریاست کشمیر میں اردو افسانہ۔

دوسرے عنوان سے اندازہ نہیں ہوتا کہ اصلاحات اقبال سے کیا مراد ہے؟ خیال آیا شاید محمد بشیر الحق دسنوی کی کتاب اصلاحات اقبال (پٹنہ، ۱۹۵۰ء) کا جائزہ مقصود ہوگا مگر تحقیق کرنے پر معلوم ہوا کہ اقبال نے اپنے کلام پر جو نظر ثانی کی، مقالہ نگار کے پیش نظر اس نظر ثانی میں کئی اصلاحات کا جائزہ لینا ہے، لہذا اس کے لیے حسب ذیل عنوان مناسب تھا: اپنے کلام پر اقبال کی نظر ثانی یا اقبال کی نظر ثانی اپنے کلام پر

تیسرے عنوان میں ”اردو قواعد“ مبہم بات ہے، جامعات کے اردو شعبوں میں داخلے یا تدریس کے قواعد؟ یا اردو کے سلسلے میں جامعات کے مرکزی دفتری ضابطے اور قواعد؟ یا ایم فل اور پی ایچ ڈی کے ضمن میں قواعد؟ واضح نہیں ہوتا، فاضل مجوز کی مراد کیا ہے؟ خیال رہے کہ یہ سب ایسے عنوانات ہیں جن پر مختلف جامعات میں مقالات لکھے گئے یا زیر تحقیق ہیں۔

(ج) بہت سے عنوانات میں ”تحقیقی و تنقیدی جائزہ“ یا اس سے ملتے جلتے الفاظ کا لاحقہ لگا کر عنوان کو غیر ضروری طور پر طویل کر دیا جاتا ہے۔ مقالہ تو ہر ایک ”تحقیقی و تنقیدی“ ہی ہوتا ہے اور اسے ہونا ہی چاہیے، اگر وہ ”تحقیقی و تنقیدی“ نہیں ہوگا تو پھر مقالہ ہی نہیں ہوگا۔ چنانچہ راقم کے خیال میں یہ لاحقہ زائد از ضرورت ہے۔

Nadir

CONFIDENTIAL

بعض امور و مسائل

۲۶۔ موضوعات کی تلاش اور عنوانات کے تعین کے ساتھ ساتھ، تحقیق و تدوین کے ضمن میں بعض دیگر امور مسائل بھی ہماری جامعات کے لیے توجہ طلب ہیں، مثلاً:

(الف) تسلیم کرنا چاہیے کہ ہمارے تحقیقی مقالات کا مجموعی معیار خاصا درگروں ہے۔ اس گراؤ کی روک تھام کیسے ہو؟ اور پھر معیار کو کیسے بہتر بنایا جائے۔ (موجودہ حالات میں بے حد مشکل اور پیچیدہ مسئلہ۔)

(ب) مقالات کے ”ظاہر“ (کتابت کے قلم، فہرست، اقتباس، حوالوں اور کتابیات وغیرہ کے انداز و اسلوب اور مجموعی فارمیٹ) میں کیسے یکسانیت پیدا کی جاسکتی ہے؟

(ج) زندہ شخصیات پر ایم اے سطح کے مقالات تو لکھوائے جاتے ہیں، مگر ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق کا جواز یا عدم جواز؟ (ایک مستفاد جماعتی فیصلہ کرنا چاہیے۔)

(د) مقالات کی تعداد روز افزوں ہے۔ قابل غور بات یہ ہے کہ خاطر خواہ راہ نمائی کے لیے باصلاحیت اور نگران اساتذہ کہاں سے اور کیسے میسر آ سکتے ہیں؟ ڈاکٹر گیان چند نے نگران کے لیے چند اوصاف کو ضروری قرار دیا ہے، مثلاً اس کا مزاج تحقیقی ہو، اس نے خود تحقیق کی ہو اور اب بھی تحقیق کر رہا ہو، وہ جس موضوع پر کام کرائے، اس کے بارے میں بہت کچھ جانتا ہو۔ اس کے پاس اسکا لری کی راہ نمائی کے لیے کافی وقت ہونا چاہیے

اب اگر ہم اپنی جامعات کے نگران اساتذہ کا جائزہ لیں تو متذکرہ بالا اوصاف کے حامل اساتذہ کا تناسب تشویش ناک حد تک کم نظر آئے گا۔ ہمارے نامور اور بزرگ محققوں کے خیال میں جامعات میں معیار تحقیق کا انحصار، نگران اساتذہ، ان کی

۱۔ بعض اکابر (زیادہ تر نقاد) شد و مد سے قائل ہیں کہ شخصیات پر ان کی زندگی ہی میں تحقیق ہونی چاہیے، مگر بعض نقادوں اور محققین کا یہاں حلقہ اس کے برعکس رائے رکھتا ہے، مثلاً بھارت کے معروف نقاد اور محقق شمیم خنئی کہتے ہیں: ”زندہ ادیب پر کام نہیں ہونا چاہیے تا وقتیکہ وہ اپنا سارا کام کر چکا ہو اور اس کی گنجائش نہ رہ گئی ہو کہ وہ مزید کوئی کام کرے گا۔“ (روزنامہ انقلاب، بمبئی، ۱۶ اکتوبر ۲۰۰۵ء، ص ۸) رشید حسن خاں، مشفق خواجہ اور گیان چند جیسے اکابر محقق کا یہی موقف ہے۔ ڈاکٹر یمن الدین عقیل کے بقول: ڈاکٹر ابواللیث صدیقی تو اس سلسلے میں بڑے مضبوط دلائل رکھتے اور اصرار کرتے تھے کہ کسی بھی شخصیت پر اس کے انتقال کے پچاس سال بعد ہی کام شروع ہونا چاہیے تاکہ اس کا سارا کام اور اس پر رائے سامنے آجائے اور روابط و تعلقات اور ذاتی اثرات کی گرد مٹھ جائے، تب ہی غیر جانبدارانہ کام ہوگا۔ مگر بہت سے اساتذہ جامعات (بیش تر وہ جن کا علاقہ تحقیق سے زیادہ تنقید سے ہے) اور خصوصاً وہ فاضلین کرام جو نئی نئی جامعات میں اردو کی صدر نشینی پر متمکن ہوئے ہیں، انتظار کے قائل نہیں ہیں، شاید اس لیے کہ رنج عاشقی صبر طلب اور متناہی طلب ہے۔

اہلیت، طلبہ کے ساتھ ان کے طرز عمل پر ہے، مثلاً ڈاکٹر جمیل جالبی کے خیال میں ”موجودہ تحقیقی معیار کی خرابی کے ذمہ دار وہ استاد ہیں، جو جامعات میں ان مقالات کے نگران ہیں اور خود فن تحقیق و تدوین کے اصول و مسائل سے نا بلد ہیں۔“ (ادبی تحقیق، ص ۲۰) اسی سلسلے میں رشید حسن خاں لکھتے ہیں: ”ہمارے سنیئر اساتذہ، کمیٹیوں کے ممبر بنے اور ترقی کے سچے کرنے میں اس قدر مصروف رہتے ہیں کہ لکھنے پڑھنے کے ”قاتلو“ کاموں کے لیے، ان کے پاس وقت ہی نہیں ہوتا۔ طالب علم مارا مارا پھرتا ہے، حیران و پریشان۔“ (ادبی تحقیق: مسائل اور تجزیہ ص ۶۲)

ایک حل تو یہ ہے کہ اہل اساتذہ کی محدود تعداد کے پیش نظر مقالات کی تعداد بھی محدود رکھی جائے، مگر جامعات کے بارے میں ربع صدی قبل کا یہ تاثر، آج بھی صحیح نظر آتا ہے کہ ”ہماری یونیورسٹیاں، تحقیقی مقالوں کے کارخانوں کی حیثیت اختیار کر چکی ہیں۔“ (رشید حسن خاں: ادبی تحقیق، مسائل و تجزیہ، ص ۵۷) اور ”بڑے اہل اقتدار پر و فیسرا تعداد اسکا لروں کو اپنے ساتھ رکھتے ہیں۔“ (گیان چند: تحقیق کافی، ص ۳۹) راقم کے علم میں ہے کہ ماضی قریب میں ایک جامعہ کے استاد، ایک وقت میں ۳۰، ۲۵ مقالات کی راہ نمائی کر رہے تھے۔ حالانکہ جامعات کے قواعد کے مطابق ایک نگران ایک وقت میں پانچ یا چھ تحقیق کاروں کا نگران کار ہو سکتا ہے۔

(ہ) مقالات کے لیے ”نئے، مناسب اور موزوں عنوانات نہیں ملتے“ کا حل کیا ہے؟

(و) تحقیق کاروں کی راہ میں مطبوعہ مآخذ و مصادر کی دستیابی میں موجود رکاوٹیں کیسے دور ہوں؟ (اردو زبان و ادب پر تحقیق و تدوین کے لیے بھارتی کتب خانوں سے استفادہ نہایت ضروری اور بعض صورتوں میں ناگزیر ہوتا ہے مگر بھارت کا ویزا کیسے ملے؟ سفر کی دیگر مشکلات، اخراجات یا وہاں سے لوازمہ کیسے منگائیں؟ وغیرہ)

(ز) تحقیق کے جدید ترین معاونین خصوصاً کمپیوٹر اور انٹرنیٹ سے ہمارے طالبان تحقیق کیسے استفادہ کریں؟

(ح) جامعات کی دفتریت، سرخ فیتہ اور بد انتظامی کی مختلف صورتیں بھی، بسا اوقات بڑی رکاوٹیں بن جاتی ہیں۔

(ط) سب سے زیادہ تو ایک ”عزمِ حمیم“ کی ضرورت ہے، اور وہ ایک گہرے ”احساسِ زیاں“ کے بغیر نہیں ہو سکتا۔ دیکھنا تو یہ ہے کہ ہمارے کاروان اساتذہ میں احساسِ زیاں موجود ہے یا نہیں؟

[متذکرہ مسائل اور اس طرح کی مزید مشکلات سے عہدہ برآ ہونے کے لیے ایک تجویز آئندہ سطور میں پیش کی جا رہی ہے۔]

”موضوعات نہیں ملتے“ کا ایک حل

۲۷۔ جیسا کہ اوپر ذکر ہوا، سب سے بڑا مسئلہ تو نئے، مناسب اور موزوں موضوعات کا ہے۔ اس ضمن میں راقم نے ایک جامعہ کے صدر

شعبہ اردو کو دو ایک بار تو زبانی، اور کچھ عرصے کے بعد تحریراً یہ تجویز پیش کی تھی کہ آپ جامعات کے موجودہ اور سابقہ اساتذہ اور ذوقِ تحقیق رکھنے

والے جامعات سے باہر کے اصحاب میں سے چند ایسے ماہر اور تجربہ کار حضرات کو ایک یا دو روز کے لیے بطور مہمان اپنی جامعہ میں بلائیں۔ دعوت بھیجتے ہوئے ان سے گزارش کریں کہ وہ لائق تحقیق موضوعات کی ایک فہرست بنالائیں۔ اس کے لیے انھیں تین چار ہفتے کا وقت دیں۔ پھر اجلاس میں ان سب کی تجاویز پر تبادلہ خیال کر کے، ایم فل اور پی ایچ ڈی کے لیے الگ الگ فہرستیں مرتب کر لی جائیں، جن پر ہر شعبہ آئندہ پورے سال میں تحقیق کراتا رہے۔ اس فہرست کی بنیاد پر کچھ ایسے اصول بھی سامنے آجائیں گے جن پر آئندہ، شعبہ اپنی صواب دید پر نئے موضوعات تلاش اور وضع کر سکتا ہے یا اگر ضرورت محسوس ہو تو سال بھر میں ایک بار مل بیٹھ کر، فہرست میں رد و بدل اور اضافہ کیا جاسکتا ہے۔ اس طرح تحقیق کے دیگر امور اور مسائل اور مشکلات پر بھی تبادلہ خیال کر کے ان کا کوئی نہ کوئی حل نکالا جاسکتا ہے۔

مجموعی معیار کیسے بلند ہو؟

۲۸۔ اب راقم عرض کرتا ہے کہ متذکرہ بالا تجویز کی مزید بہتر صورت یہ ہو سکتی ہے کہ نہ صرف تلاش موضوعات، بلکہ جملہ مشکلات تحقیق کو آسان بنانے اور سب سے بڑھ کر مقالات کا مجموعی معیار بلند کرنے کے لیے کسی ایک جامعہ کے صدر شعبہ کے بجائے خود ہایر ایجوکیشن کمیشن، اس کام کا ہیڈ اٹھائے۔ کمیشن نے تحقیق کو ایک سنجیدہ اور با معنی عمل بنانے کے لیے کئی اقدامات کیے ہیں اور بعض نئے ضابطے وضع کیے ہیں۔ راقم کی تجویز ہے کہ کمیشن کے زیر اہتمام جامعات سے وابستہ موجودہ اور سابقہ اساتذہ پر مشتمل ایک ”مرکزی مجلس تحقیق اردو زبان و ادب“ قائم کی جائے جو کچھ راہ نما اصول وضع کرے اور اس کی روشنی میں کار تحقیق کو باقاعدہ ایک نظم و ضبط میں لا کر اسے ایک نتیجہ خیز عمل بنایا جائے۔ اگر ایسی مجلس قائم ہو جائے تو اس کے لیے کرنے کے بہت سے کام ہوں گے، مثلاً:

(۱) مقالوں کے نگراں اساتذہ کی اہلیت کیا ہونی چاہیے؟ کیا نگراں بننے کے لیے فقط پی ایچ ڈی ہونا کافی ہے؟ یا متعلقہ موضوع پر بھی کچھ جاننا ضروری ہے؟ کیا نگراں کے لیے محقق ہونا ضروری نہیں؟ (گیان چند کہتے ہیں کوئی خالص نقاد کتنا ہی بڑا عالم اور اہل نظر کیوں نہ ہو، تحقیق کا نگراں ہوگا تو لامحالہ خالص تنقیدی موضوعات پر کام کرائے گا۔ یہ گندم نما جو فروشی ہے۔) (تحقیق کا فن، ص ۴۷) کیا نگراں وہ شخص ہو سکتا ہے جس کا اپنا مقالہ بھی قابل اشاعت قرار نہ دیا گیا ہو؟

(ب) کیا ایسے مقالوں پر ڈگری ملنی چاہیے جنہیں کسی ممتحن نے ناقابل اشاعت قرار دیا ہو؟

(ج) ہر تحقیقی مقالے کا ایک نسخہ متعلقہ جامعہ کے کتب خانے میں لازماً موجود ہونا چاہیے مگر ایسا کیوں نہیں ہے؟

(د) مجلس باقاعدگی کے ساتھ زیر تحقیق اور سند یافتہ مقالوں کی فہرست تیار کر کے اسے شائع کرتی رہے۔ اس فہرست میں بھارتی

جامعات کے مقالات بھی شامل ہوں۔

Nadir

CONFIDENTIAL

۱۔ مثلاً ایک بڑی جامعہ کے مرکزی کتب خانے میں ایک مختاطہ اندازے کے مطابق پی ایچ ڈی اردو کے ۲۵ تا ۳۰ فیصد سندھی مقالے موجود نہیں ہیں۔ بیشتر، کتب خانے میں داخل ہی نہیں کیے گئے اور شعبہ امتحان سے اڑا لیے گئے۔ کیا اس لیے کہ کوئی نہ دیکھ سکے کہ کیسے کیسے مقالوں پر سند دی گئی ہے؟

(۵) مجلس بحیثیت مجموعی مختلف جامعات میں جاری تحقیقی سرگرمیوں کی نگرانی و راہ نمائی کرے اور جہاں قواعد سے انحراف ہو، کوئی خرابی یا کوتاہی نظر آئے، اس پر گرفت اور تنبیہ کا اہتمام بھی کرے۔

(۶) اگر مجلس، پٹنہ کے معیار و تحقیق نمبر ۲ کے انداز پر، سند یافتہ مقالات کے جائزوں پر تنقیدی تبصروں اور مباحثوں کا اہتمام کر سکے تو اس سے بھی مقالات کا معیار بلند ہوگا۔ (معیار و تحقیق نمبر ۲، سامانِ عبرت و موعظت کی اچھی دستاویز ہے۔)

(۷) مجلس وقتاً فوقتاً ماہرین کی مدد سے ایم فل اور پی ایچ ڈی کے لیے تحقیق کے لیے موزوں موضوعات کی فہرست تیار کر کے مختلف جامعات کو بھیجے۔ شعبوں کے لیے یہ لازم نہ ہوگا کہ وہ صرف انہی موضوعات پر تحقیق کرائیں، یہ فہرست فقط راہ نمائی اور معلومات کے لیے ہوگی۔

(۸) مجلس ایم فل یا پی ایچ ڈی مقالات کے مجموعی ظاہری اسلوب، فارمیٹ، حوالوں اور حواشی و تعلیقات کی نوعیت و حدود کے تعین اور امور کی معیار بندی پر بھی کچھ نہ کچھ اصول اور ضابطے متعین کرے۔ موجودہ رنگارنگی کوئی اچھا تاثر پیدا نہیں کرتی۔

نظامِ احتساب

۲۹۔ جمہوری معاشروں میں، زندگی کے ہر شعبے میں کسی نہ کسی درجے میں احتساب کا ایک نظام ضرور موجود ہوتا ہے۔ جواب دہی کا احساس: افراد اور اداروں کو بدراہ ہونے سے روکتا ہے۔ جامعات میں تحقیق و تدوین اور سندی مقالوں کے ضمن میں ہائر ایجوکیشن کمیشن یا اس کی مقررہ مجلس تحقیق کی سطح پر، کسی نہ کسی درجے کا، کسی نہ کسی شکل میں ایک نظامِ احتساب ضرور ہونا چاہیے جس کے ذریعے مستقلاً یہ جائزہ لیا جاتا رہے کہ:

- ☆ سند یافتہ مقالوں کا معیار کیا ہے؟ گراف اوپر جا رہا ہے یا نیچے؟
- ☆ کیا مقالات میں مقررہ اصولوں اور ضابطوں سے انحراف تو نہیں کیا جا رہا؟
- ☆ نگرانِ اساتذہ کا طریقِ راہ نمائی کیا ہے؟
- ☆ اگر مقالہ ایک خاص معیار سے کمتر ہے تو ذمہ داری کس کی ہے؟ مقالہ نگار کی؟ نگران کی؟ یا ممتحن کی؟ اگر سب معیار کی پستی کے ذمہ دار ہیں تو تناسب کیا ہے؟
- ☆ کسی جامعہ کی انتظامیہ، قواعد سے انحراف تو نہیں کر رہی؟ اس لیے کہ بعض اوقات موضوعات تحقیق کی موزونیت کا فیصلہ انتظامی افسر خود کرنے لگتے ہیں۔ اور بعض اوقات دفتری نااہلی کا ثبوت اس طرح ملتا ہے کہ مقالات جمع ہونے سے اجراء سند کا فیصلہ ہونے تک کی کارروائی میں دو دو سال صرف ہو جاتے ہیں۔

۳۰۔ مختصر یہ کہ جب تک ایک بے لاگ چھلنی نہ لگائی جائے گی اور ”رعایتی نمبر“ دینے کا سلسلہ بند نہ کیا جائے گا، معیار مزید گرتا جائے گا اور اردو والوں کی جگہ ہنسائی کا باعث ہوگا۔ یہ بات پوری اردو دنیا خصوصاً جامعات اور کار تحقیق سے وابستگان اور سب سے زیادہ اردو زبان و ادب کے نگرانِ اساتذہ کے لیے ایک لمحہ فکریہ ہے۔

معاون مرتب

۳۱۔ راقم نے اڑھائی برس قبل زیر نظر فہرست سے متعلق اپنی منتشر یادداشتوں اور متفرق لوازم کو مرتب کرنے کا عزم کیا تو شعبہ اردو، اورینٹل کالج پی ایچ ڈی (ریگولر ۲۰۰۳ء-۲۰۰۲ء) کے طالب علم محمد ایوب اللہ، اس کام میں معاونت کے لیے تیار ہو گئے۔ چنانچہ فہرست سازی کے صبر آزماء مراحل (کارڈ نویسی، نامکمل حوالوں کی تکمیل، مشکوک حوالوں کی جانچ پڑتال اور تصحیح، ابواب بندی، ضمنی عنوانات کے تحت حوالوں کی تقسیم و ترتیب، تازہ فہارس سے حصول کے لیے بھارت اور پاکستانی جامعات کے اردو شعبوں سے خط کتابت، بعض رسائل کی تلاش، پروف خوانی (اصنافوں کا عمل ہرنے پروف میں جاری رہا) شاگرد عزیز نے بڑے تحمل سے، ہر وہ کام انجام دیا، جو ان کے سپرد کیا گیا۔۔۔ آخری ۸۷ ماہ میں، جب میں فہرست کو حتمی شکل میں مرتب کر رہا تھا (اور یہی ”وقت قیام“ تھا) وہ اپنے پی ایچ ڈی کے مقالے کے تکمیلی مراحل میں گرفتار تھے، اس لیے میں ان کی اعانت سے محروم رہا۔ بہر حال مجھے امید ہے کہ فہرست بُدا کی تیاری میں جتنی مشق اور جتنا تجربہ شاگرد عزیز کو حاصل ہوا، وہ انھیں آئندہ اپنے تحقیق و تصنیفی عزام کی تکمیل میں بہت مدد دے گا۔

و ما توفیقی الا باللہ

رفیع الدین ہاشمی

فی الوقت: ایچ ای سی: ”ایمبی ٹنٹ سکالرز“
شعبہ اقبالیات، پنجاب یونیورسٹی لاہور

۲۹ رجب ۱۴۲۸ھ

مطابق: ۱۳ اگست ۲۰۰۷ء

- ۱۔ پی ایچ ڈی ریگولر کلاس میں ہر سال میں طلبہ و طالبات کو اُکساتا رہتا تھا کہ معمول کی کلاسوں اور تیاری سے ہٹ کر کوئی تحقیقی، تصنیفی اور تالیفی کام کیجیے اور کوئی تیار ہو تو میں بتاؤں گا کہ کیا کام ہو سکتا ہے؟ تین سالوں میں زمین شور سے یہی ایک باہمت نوجوان سامنے آیا۔ (حال: لیکچرر اردو، گورنمنٹ کالج پٹنڈواؤں خان۔)

فہرست مآخذ

اور

مخففات

یہ کتاب جن مآخذ کی مدد سے تیار کی گئی ہے، ذیل میں ان کی فہرست اور ہر مآخذ کے لیے، اختیار کردہ مخفف (مختصر نام) درج کیا جا رہا ہے۔

مخفف	مآخذ
احمد سجاد	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، رانچی یونیورسٹی (مرسلہ: احمد سجاد)
اخبار اردو	ماہ نامہ اخبار اردو، اسلام آباد
ان	سہ ماہی اخبار نماء شعبہ اسلامی تاریخ، جامعہ کراچی، جولائی تا دسمبر ۲۰۰۵ء
اردو	سہ ماہی اردو ادب، دہلی ۲۰۰۳ء
اردو تحقیق	اردو تحقیق پنجاب یونیورسٹی میں، مرتب: ڈاکٹر محمد سلیم ملک، صدر شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی لاہور، ۲۰۰۶ء
ایجوکیشن	ایجوکیشن یونیورسٹی لاہور
بازیا نٹ	باز یافت، مجلہ شعبہ اردو، کشمیر یونیورسٹی سری نگر، شمارہ ۳۶-۳۷-۲۰۰۵ء
ب ر	دو ماہی اردو بک ریویو، دہلی
پیش رفت	ماہ نامہ پیش رفت، دہلی ستمبر ۲۰۰۵ء
ت پشاور	شعبہ اردو (پشاور یونیورسٹی) کی تاریخ اور خدمات، مقالہ ایم فل اردو ۲۰۰۵ء از محمد وارث خاں
تحقیق ۱۳	تحقیق، شمارہ ۱۳، شعبہ اردو، سندھ یونیورسٹی، حیدرآباد، دسمبر ۲۰۰۶ء
تذکرہ اردو	بلوچستان میں تذکرہ اردو از ڈاکٹر انعام الحق کوثر، ۲۰۰۶ء
تمثیل	سہ ماہی تمثیل بھوپال، جنوری تا مارچ ۲۰۰۵ء
ت ن	تحقیق نامہ ۲۰۰۳ء گورنمنٹ کالج یونیورسٹی لاہور
ت ج	جامعاتی تحقیق از سہیل عباس خاں: مطبوعہ شعبہ اردو بہاء الدین زکریا یونیورسٹی، ملتان، دسمبر ۲۰۰۶ء
چنید	مطبوعہ فہرست، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، مرتب: محمد جنید خاں، (مرسلہ: مہر الہی ندیم)
چہان اردو	ماہ نامہ جہان اردو، دربھنگا
خاور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، اقبال انسٹی ٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر (مرسلہ: عبداللہ خاور)

خبرنامہ	خبرنامہ، شعبہ اردو کراچی یونیورسٹی
دانش گاہ	دانش گاہ علی گڑھ میں ادب، مرتب: پروفیسر خورشید احمد، شعبہ اردو علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، ۲۰۰۵ء
رفقار	مجلد رفتار شعبہ اردو، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، علی گڑھ، ۲۰۰۵ء-۲۰۰۳ء
سیاست	روزنامہ سیاست حیدرآباد دکن
شاعر	ماہ نامہ شاعر بمبئی
صحیفہ	سہ ماہی صحیفہ لاہور شمارہ ۱۵۲
عبدالحق	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، دہلی یونیورسٹی، (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
غالب ۹۸ء	غالب بیلوگرافی از محمد انصار اللہ غالب انسٹی ٹیوٹ نئی دہلی ۱۹۹۸ء
فاجیر	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، مہارشی دیانند سروتی یونیورسٹی، اجیر مئی ۲۰۰۵ء (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
فقبالیات	غیر مطبوعہ، بعد ازاں مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اقبالیات، علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد دسمبر ۲۰۰۶ء
ف اوپن	فہرست مقالات، [۱۹۹۰ء-۲۰۰۶ء] شعبہ اردو، علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد، مطبوعہ ۲۰۰۶ء
ف اودے پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، موہن لال سکھاؤیا یونیورسٹی، اودے پور مئی ۲۰۰۵ء
ف ایجوکیشن	غیر مطبوعہ فہرست ایجوکیشن یونیورسٹی لاہور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: ڈاکٹر محمد ریاض قدیر)
ف بہاول پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، اسلامیہ یونیورسٹی بہاول پور، جون ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر نجیب جمال، محمد اشرف گل)
ف پشاور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو پشاور یونیورسٹی، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: ڈاکٹر صابر گلروی)
ف پنجاب	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی، لاہور
ف جواہر	غیر مطبوعہ فہرست، شعبہ اردو، جواہر لال نہرو یونیورسٹی، دہلی (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
ف جے پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، راجستھان یونیورسٹی جے پور مئی ۲۰۰۵ء (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
ف جی سی یو	غیر مطبوعہ فہرست مقالات شعبہ اردو، گورنمنٹ کالج یونیورسٹی لاہور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: محمد سعید)
ف ذکریا	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، بہاؤ الدین ذکریا یونیورسٹی، ملتان جنوری ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر روبینہ ترین)

Nadir

CONFIDENTIAL

ف سندھ	غیر مطبوعہ فہرست شعبہ اُردو، سندھ یونیورسٹی جام شورو، حیدر آباد، مارچ ۲۰۰۷ء (مرسلہ: پروفیسر جاوید اقبال)
ف کراچی	غیر مطبوعہ فہرست مقالات شعبہ اُردو، کراچی یونیورسٹی، جنوری ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر تنظیم القردوس)
ف کشمیر	فہرست مقالات شعبہ اُردو، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر، مطبوعہ: بازار یافت سری نگر
ف ق	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اُردو، قریطہ یونیورسٹی، پشاور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: صابر کلروی)
ف گورکھ پور	فہرست مقالات، شعبہ اُردو، دین دیال اپادھیائے یونیورسٹی، گورکھ پور
ف مخدومی	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، اقبال انسٹی ٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی سری نگر، (مرسلہ: ظہور احمد مخدومی)
ف میرٹھ	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اُردو، چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی میرٹھ، فروری ۲۰۰۵ء (مرسلہ: اسلم جمشید پوری)
ف نمل	فہرست مقالات، شعبہ اُردو، نیشنل یونیورسٹی آف ماڈرن لینگویجز، اسلام آباد، مئی ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر رشید امجد)
فرحت	ہندوستان کی یونیورسٹیوں میں اُردو تحقیق مرتب: فرحت حسین، مشمولہ: اُردو میں اصول تحقیق، جلد دوم، ڈاکٹر سلطانہ بخش، مقتدرہ قومی زبان اسلام آباد
قز	ماہ نامہ قومی زبان، کراچی
کن	ماہ نامہ کتاب نما، دہلی
کتابیات	تذکرہ کتابیات مسودہ: کتابیات اقبال، مرتب: رفیع الدین ہاشمی
معیار	مجلہ: معیار و تحقیق، پٹنہ، شمارہ ۲/۱۹۹۱ء
معین	اُردو تحقیق، یونیورسٹیوں میں اردو اکر سید معین الرحمن: یونیورسٹی بکس، لاہور، ۱۹۸۹ء
منصف	روزنامہ منصف، حیدر آباد دکن
نقطہ نظر	شش ماہی مجلہ نقطہ نظر، انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی سٹڈیز اسلام آباد
روز	ہفت روزہ ہماری زبان دہلی
یادداشت	مرتب کی تحریری یادداشتیں، جو مختلف ذرائع سے حاصل شدہ معلومات پر مبنی ہیں

علامات

برائے	علامت
ایم فل کا مقالہ	+
ڈی فل کا مقالہ	☆
ڈی لٹ کا مقالہ	D
ایم لٹ کا مقالہ	M

جن حوالوں پر کوئی علامت نہیں دی گئی، وہ سب پی ایچ ڈی کے مقالے ہیں۔

وضاحت

☆ رسائل (کے محقق نام کے بعد ان) کے ماہ و سال کا حوالہ حسب ذیل طریقے سے دیا گیا ہے:

ب، ۹۸، ۳ سے مراد ہے: اردو بک ریویو دہلی، شمارہ مارچ ۱۹۹۸ء

ہ، ۲۲، ۱۰، ۲۰۰۶ سے مراد ہے: ہمارے زبان دہلی، شمارہ ۲۲، ۲۸، ۱۰ اکتوبر ۲۰۰۶ء

و علیٰ ہذا القیاس۔

☆ تمام حوالوں کو مقالات کے موضوع اور نوعیت کے اعتبار سے، پانچ عنوانات کے تحت مرتب کیا گیا ہے۔

☆ ہر عنوان کے تحت حوالوں کی ترتیب مصنف و الف بائی ہے، البتہ ”کتب“ اور ”شخصیات“ کے تحت حوالوں کی ترتیب اسمائے کتب اور

اسمائے شخصیات کی الف بائی ترتیب کے مطابق ہے۔ متعلقہ مقام پر بھی اس کی وضاحت کر دی گئی ہے۔

فہرست جامعات

ذیل میں ان جامعات کی فہرست دی جا رہی ہے، جن کے سند یافتہ یا زیر تحقیق مقالات کے حوالے، زیر نظر کتاب میں شامل کیے گئے ہیں۔ اس کے ساتھ جامعات کے مخفف ناموں کی نشان دہی بھی کر دی گئی ہے۔

مخفف	پورا نام	مخفف	پورا نام
آرہ	ویر کنور یونیورسٹی، آرہ	بنارس	بنارس ہندو یونیورسٹی، وارس
آگرہ	آگرہ یونیورسٹی، آگرہ	بنگلور	بنگلور یونیورسٹی، بنگلور
اجیر	مہاشی دیانند سوسائٹی یونیورسٹی، اجیر	بھاگل پور	بھاگل پور یونیورسٹی، بھاگل پور
الزہر	جامعہ الزہر، قاہرہ	بھونیشور	اٹکل یونیورسٹی، بھونیشور، اڑیسہ
الہرنا	یونیورسٹی آف الہرنا، ایڈمونٹون، کینیڈا	بہاول پور	اسلامیہ یونیورسٹی، بہاول پور
الہ آباد	الہ آباد یونیورسٹی، الہ آباد	پٹنہ	پٹنہ یونیورسٹی، پٹنہ
امراوتی	امراوتی یونیورسٹی، امراوتی، مہاراشٹر	پٹیالہ	پٹیالہ یونیورسٹی، پٹیالہ
انام لائی	انام لائی یونیورسٹی، انام لائی	پشاور	پشاور یونیورسٹی، پشاور
اندور	دیوی ایلینہ یونیورسٹی، اندور	پنجاب	پنجاب یونیورسٹی، لاہور
انقرہ	انقرہ یونیورسٹی، انقرہ	پونا	پونا یونیورسٹی، مہاراشٹر، پونا
اوپن	علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد	جامعہ ملیہ	جامعہ ملیہ اسلامیہ، دہلی
اودے پور	موہن لال سکھا ڈیا یونیورسٹی، اودے پور	جلگاؤں	نارتھ مہاراشٹر یونیورسٹی، جلگاؤں
اورنگ آباد	بابا صاحب ڈاکٹر امبیڈکر یونیورسٹی، اورنگ آباد	چنڈی گڑھ	پنجاب یونیورسٹی، چنڈی گڑھ
ایجوکیشن	ایجوکیشن یونیورسٹی، لاہور	جبل پور	جبل پور یونیورسٹی، جبل پور (نیپال نام: درگاوتی یونیورسٹی)
یرسلز	فری یونیورسٹی آف یرسلز، بلجیم	جموں	جموں یونیورسٹی، جموں
برکت اللہ	برکت اللہ یونیورسٹی، بھوپال (سابق: بھوپال یونیورسٹی)	جواہر	جواہر لعل نہرو یونیورسٹی، دہلی
بریلی	مہاتما جیو سا پھو لے یونیورسٹی، بریلی	جون پور	ویر بہادر پروانچل یونیورسٹی، جون پور
بمبئی	بمبئی یونیورسٹی، بمبئی	جی سی یو	گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، لاہور

شیواجی یونیورسٹی، کولہاپور	کولہاپور	یونیورسٹی آف حیدرآباد (دکن)	حیدرآباد
بلوچستان یونیورسٹی، کوئٹہ	کوئٹہ	شاہ عبداللطیف بھٹائی یونیورسٹی خیرپور سندھ	خیرپور
گلبرگہ یونیورسٹی، گلبرگہ	گلبرگہ	دہلی یونیورسٹی، دہلی	دہلی
دین دیال اپادھیائے یونیورسٹی، گورکھپور	گورکھپور	ڈرامہ یونیورسٹی، برطانیہ	ڈرامہ
لکھنؤ یونیورسٹی، لکھنؤ	لکھنؤ	ڈھاکا یونیورسٹی، ڈھاکا	ڈھاکا
سکول آف افریقن اینڈ اورینٹل سٹڈیز، لندن یونیورسٹی	لندن	راجستھان یونیورسٹی، جے پور	راجستھان
ماسکو یونیورسٹی	ماسکو	راچی یونیورسٹی، راچی	راچی
ملت نرائن متھلا یونیورسٹی، درہنگا، بہار	متھلا	روہیل کھنڈ یونیورسٹی، بریلی	روہیل کھنڈ
مدراس یونیورسٹی، مدراس، تامل ناڈو	مدراس	ڈاکٹر ہری سنگھ گوریو یونیورسٹی، ساگر	ساگر
مدھیہ پردیش یونیورسٹی	مدھیہ	سندھ یونیورسٹی، جام شورو، حیدرآباد	سندھ
مراثواڑہ یونیورسٹی، ناندیئر	مراثواڑہ	سوربورن یونیورسٹی، پیرس	سوربورن
بابا صاحب بھیم راؤ امبیڈکر بہار یونیورسٹی مظفر پور، بہار	مظفر پور	شکاگو یونیورسٹی، شکاگو	شکاگو
مگدھ یونیورسٹی، گیا	مگدھ	عثمانیہ یونیورسٹی، حیدرآباد (دکن)	عثمانیہ
خواجہ بہاء الدین زکریا یونیورسٹی، ملتان	ملتان	علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، علی گڑھ	علی گڑھ
چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی، میرٹھ	میرٹھ	جامعہ عین شمس، قاہرہ	عین شمس
ناگ پور یونیورسٹی، ناگ پور	ناگ پور	گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، فیصل آباد	فیصل
نیشنل یونیورسٹی آف ماڈرن لینگویجز، اسلام آباد	نیشنل	جامعہ قاہرہ، مصر	قاہرہ
نیویارک یونیورسٹی، امریکا	نیویارک	قرطبہ یونیورسٹی، پشاور	قرطبہ
وکریم یونیورسٹی، آجین	وکریم	کان پور یونیورسٹی، کان پور	کان پور
سری ون کٹیشور یونیورسٹی، تروپتی	ون کٹیشور	کراچی یونیورسٹی، کراچی	کراچی
ونوبھاوے یونیورسٹی، ہزاری باغ، جھارکھنڈ	ونوبھاوے	بنگلور یونیورسٹی، بنگلور	کرناتک
ہمدرد یونیورسٹی، کراچی	ہمدرد	اقبال انسٹیٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر	کشمیر
		کلکتہ یونیورسٹی، کلکتہ	کلکتہ

Nadir
CONFIDENTIAL

۱

تاریخ زبان و ادب

❁ تاریخ زبان و ادب: مجموعی مطالعہ

وضاحت: مختلف علاقوں، صوبوں اور شہروں کے شعراء، ان کی شاعری اور شعری دبستانوں سے متعلق عنوانات تحقیق بھی، اسی ”تاریخ ادب: مجموعی مطالعہ“ کے تحت دیے جا رہے ہیں۔ شعر اور شاعری کے عمومی رجحانات اور پہلوؤں سے متعلق عنوانات باب دوم (شاعری) کے ضمنی عنوان ”شاعری: مجموعی مطالعہ“ کے تحت ملیں گے۔

مصنف	مقالہ	یونیورسٹی / سنہ	نگران	حوالہ
۱: آفتاب احمد خاں	اردو میں فن تاریخ گوئی کی روایت اور ارتقا	راجمستان		ف جے پور
۲: ابو الفیض عثمانی	راجمستان میں اردو زبان و ادب کے لیے غیر مسلم حضرات کی خدمات	راجمستان		ف جے پور
۳: ابو الفیض سحر	اردو میں وضع اصطلاحات: اصول و تاریخ	جامعہ ملیہ		معیار
۴: اتم چاند	اردو ادب کی تاریخ میں ہماچل پردیش کا حصہ	پنجاب ۹۰		معیار
۵: احسان اکبر	اردو ادب کا پاکستانی مزاج	پنجاب ۲۰۰۶	خولید محمد زکریا	ف پنجاب
۶: اختر اورینٹی	بہار میں اردو زبان و ادب کا ارتقا: ۱۹۵۷ء تک D	پٹنہ		فرحت
۷: اختر بستوی	اردو زبان و ادب کا سیکولر کردار	گورکھ پور ۷۹	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵/۵۰
۸: اختر بلوچ	اردو ادب میں انسان دوستی کی روایت: تحقیق و تجزیہ	کراچی، زت	مصین الدین عقیل	ف کراچی
۹: اختر جعفری، سید	آگرہ میں اردو کے شعری و نثری ادب کا فروغ	روہیل کھنڈ ۲۰۰۵	شریف احمد قریشی	کن ۲۰۰۵/۲۰
۱۰: اختر مسعود صدیقی	ریاست بھوپال میں اطہا کی علمی و ادبی خدمات	بھوپال		معیار
۱۱: اختیار جعفری	آگرہ میں اردو کے شعری و نثری ادب کا فروغ	روہیل کھنڈ	شریف احمد قریشی	ب ۲۰۰۷/۱۰
۱۲: ارشد علی	زلزلہ اکتوبر ۲۰۰۵ء اور اردو ادب +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۱۳: اسد ایوب نیازی	اردو ادب پر شاہ ولی اللہ کی تحریک کے اثرات	اوپن، زت	نجیب جمال	ف اوپن
۱۴: اسد علی اریب	اردو میں بچوں کا ادب	پنجاب ۶۷	وحید قریشی	ات
۱۵: اسحاق	دکنی ادب کے محققین	گلبرگ، زت	حشمت فاتح خوانی	کن ۲۰۰۶/۱۲
۱۶: اسلمیل شاہ	دورِ بھد میں اردو شاعری کا آغاز و ارتقا	ناگ پور		معیار
۱۷: اشتیاق عالم اعظمی	مغرب کا ہجری اردو ادب: ایک مطالعہ	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	کن ۹۳/۳
۱۸: اصغر وجاہت	ترقی پسند ہندی اردو ادب کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ		معیار
۱۹: اظہر حسین	ریاست خیر پور میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی

۲۰: امت الرحیم	عزیز باغ کی اردو خدمات +	حیدر آباد ۹۲	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۵۰۵
۲۱: اولیس حسین	اردو کی تہذیبی تاریخیں	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی	رفار
۲۲: ایس ایم معز الدین	عظیم آباد میں اردو	پشت ۸۸		معیار
۲۳: ایہاب حفلی عز العرب	اردو نثر کے غیر مذہبی ادب پر، عربی ادب اور زبان کے اثرات	کراچی ۹۳	ابوالخیر کشفی	ف کراچی
۲۴: بادشاہ پٹی	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقاء، آزادی کے بعد ایک جائزہ	مدرا س	صفی اللہ	۹۹/۱۰/۱۵۰۵
۲۵: برکت اللہ خاں	اردو ادب میں دینی ادب کا فروغ (انیسویں صدی میں)	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۶: بشیر احمد [منصور]	اردو ادب پر سقوط ڈھاکہ کے اثرات	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	ف پنجاب
۲۷: بکر عالم، ایم	اردو زبان کی تاریخوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفار
۲۸: پرکاش چند سونس	اردو ادب پر ہندی ادب کے اثرات	آگرہ ۷۱		معیار
۲۹: پتلی جٹین	اردو زبان ادب میں ہندوستانی عیسائیوں کی خدمات ۱۹ویں صدی تک	کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف کراچی
۳۰: تسنیم کوثر	اردو ادب میں مزاحمتی رجحانات [۱۹۲۷ تا ۲۰۰۰] +	اوپن	رشید امجد	ف اوپن
۳۱: تنویر حسین شاہ	ہزارہ میں اردو ادب، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	صابر نگوروی	ف اوپن
۳۲: ثاقب حسن رموی	راجستھان کے اردو ادب کی تاریخ	اودے پور		فرحت
۳۳: جاوید نہال	انیسویں صدی میں بنگال کا اردو ادب D	کلکتہ ۶۳	زبیر صدیقی	معیار
۳۴: جعفر رضا	جدید ہندی اور اردو ادب کی اہم مشترک خصوصیات کا تقابلی مطالعہ ۱۸۵۷ء-۱۹۵۶ء	الہ آباد		معیار
۳۵: جمال حسین، قاضی	اردو ادبیات کا تہذیبی اور سماجی پس منظر	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	۹۷/۱۱/۱۵۰۵
۳۶: جواز جعفری	اردو ادب: یورپ اور امریکا میں	پنجاب ۲۰۰۵	سہیل احمد خاں	یادداشت
۳۷: حبیب النساء بیگم	میسور میں اردو کی نشوونما	دہلی ۵۹		فرحت
۳۸: حسرت سہروردی	تامل ناڈو میں اردو	مدرا س		فرحت
۳۹: حسن الدین	اردو زبان و ادب کی ترقی میں ہندوؤں کا حصہ	ناگ پور	محمد حبیب	۷۷/۸/۱۵۰۵
۴۰: حسین احمد	نیپالی لوک گیتوں پر اردو کلیسائی اثرات	جواہر ۹۲	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷/۱۵۰۵
۴۱: حسین ماجد	اردو میں تعمیر پسند ادب	میرٹھ ۸۲	بشیر بدر	ب، ۲۰۰۱/۱۱/۱۵۰۵
۴۲: حفیظ اللہ نولپوری	اڑیسہ میں اردو ادب	جواہر ۸۳		معیار

۳۳: خالد بن علی	قیام پاکستان کے بعد سندھ میں اردو کا ارتقا	کراچی ۹۰	ابوالیث صدیقی	ف کراچی
۳۴: خالد یوسف	اورنگ آباد میں اردو زبان کا ارتقا	عثمانیہ ۵۹	محی الدین قادری زور	۸۹/۶/۸
۳۵: خدیجہ طاہر	جون پور کی ادبی خدمات تاریخ کی روشنی میں	دہلی	افتخار بیگم	عبدالحمید
۳۶: ظلیل احمد بیگ	شمالی ہندوستان کی اردو کے تاریخ قواعد ۱۶۰۰ء تا ۱۸۱۰ء	علی گڑھ	معیار	
۳۷: خورشید احمد ونو	اردو میں جاسوسی ادبیات کا تنقیدی و تحقیقی جائزہ	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۳۸: خورشید عالم	جدید اردو ادب پر وجودیت کے اثرات	منظور پور ۷۳	معیار	
۳۹: خوش حال زیدی	اردو میں بچوں کا ادب	جامعہ ملیہ	معیار	
۵۰: ذکیہ انجم	اردو ادب پر سماجی اور اقتصادی حالات کا اثر ۱۹۱۳ء تا ۱۹۳۹ء	دہلی	محمد حسن	۷۹/۵/۱۵
۵۱: رب نواز کاوش	بہاول پور میں اردو زبان و ادب کا آغاز و ارتقا	بہاول پور ۹۷	محمد سلیم ملک	اخبار اردو ۲۰۰۲/۱۰
۵۲: رخشہ گل	اردو ادب میں عیسائیوں کی خدمات	پنجاب ۸۱	وحید قریشی	ف پنجاب
۵۳: رشید الحسن	اردو اور برج بھاشا کے قواعد کا تفصیلی مطالعہ	عثمانیہ ۶۷	مسعود حسین خاں	۷۹/۶/۸
۵۳: رضوان الحق قیسر شمیم	اردو ادب پر عوامی ذرائع ترسیل کے اثرات	جواہر	معیار	
۵۵: رضیہ نور محمد	اردو زبان و ادب میں مستشرقین کی علمی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۶	وحید قریشی	ف پنجاب
۵۶: رفعت اقبال	اردو ادب میں خرد افروزی اور روشن خیالی کی روایت	ملتان، زت	قاضی عابد	ف زکریا
۵۷: رفیعہ شبنم عابدی	اردو میں شیعہ ادب	بہمنی	معیار	
۵۸: روبینہ ترین	ملتان کی ادبی و تہذیبی زندگی میں صوفیائے کرام کا حصہ	ملتان ۸۶	مہر عبدالحق	ف زکریا
۵۹: ریاض الحق خاں	[دسویں صدی ہجری کے بعد اردو ادب کی تفصیلات کے ساتھ]	بنارس ۹۰	معیار	
۶۰: سجاد نسیم	اردو کی ترقی میں بنارس کا حصہ	جواہر	انوار احمد	ف زکریا
۶۱: سرور احمد	جنوبی پنجاب میں دریائے چناب پر واقع بستیوں کی ثقافت اور زبان کا مطالعہ (لوک کہانیوں، گیتوں، اور دیگر مواد کی دستاویزی تدوین کے ساتھ) +	ملتان ۲۰۰۶	معیار	
۶۲: سعادت علی صدیقی	اردو ادب میں پرندوں کی علامتیں	دہلی	معیار	
۶۳: سعادت علی صدیقی	اودھ میں اردو ادب کا تہذیبی و سماجی پس منظر	لکھنؤ ۸۳	نور الحسن ہاشمی	ک، ن، ۱۰/۹۳
۶۴: سعد مسعود غنی	۱۹ ویں صدی میں اردو کا زندانی ادب	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
	پاکستان میں اردو ادب کی مختصر تاریخ کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +			

۶۵: سیدہ شہیدی	اردو میں بچوں کا ادب	راچی ۸۶	معیار
۶۶: سعید احمد، ایس	اردو زبان و ادب کی ترقی میں خان پور کا حصہ	کراچی ۹۵	حنیف فوق ف اوپن
۶۷: سعید حسرت سہروردی	تامل ناڈو میں اردو	مدراں	معیار + فرحت
۶۸: سعید حسن قادری	اردو ادب کی ترقی میں روہیل کھنڈ کا حصہ +	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۶۹: سلیم حامد رضوی	اردو ادب کی ترقی میں بھوپال کا حصہ	آگرہ ۵۹	فرحت
۷۰: سیح الرحمن	اطلائے شمالی ہند کی اردو خدمات ۱۸۵۷ء تک	کراچی ۲۰۰۳	معین الدین عقیل ف کراچی
۷۱: سیح اللہ شرفی	اردو اور ہندی کے اہم رجحانات کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ	رفقار
۷۲: سہیل الرحمن	پنجاب کی ادبی خدمات ۱۸۰۰ء تا ۱۹۳۷ء +	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۷۳: سید الابرار	جدید اردو ادب میں ہجرت کا موضوع: افسانے اور ناول کے حوالے سے	جواہر	محمد حسن معیار
۷۴: سیف اللہ گورمانی	پاکستان میں اردو کا زندگی ادب +	لٹان ۹۵	روبینہ ترین ف ذکر یا
۷۵: شازرہ	انیسویں صدی کے علمائے دین کی اردو خدمات	کراچی، زت	تنظیم الفردوس ف کراچی
۷۶: شازیہ الیاس	اردو زبان کا تاریخی و لسانی مطالعہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۷۷: شازیہ نورین	بہاول پور میں نسائی ادب +	بہاول پور ۲۰۰۶	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۸: شان احمد	سرونج کی ادبی خدمات	برکت اللہ ۹۰	عبدالقوی دستوی کن ۹۰/۹
۷۹: شاہ محمد ارشاد الحق	اردو میں فقہی کتب کا جائزہ	سندھ ۸۷	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۸۰: شاہد اختر مختار	اردو ادب کی ترقی میں سیالکوٹ کی خدمات، قیام پاکستان کے بعد +	اوپن، زت	عارف ثاقب ف اوپن
۸۱: شاہد رضا	اردو زبان و ادب کے ارتقا میں جدید سائنس کا حصہ	میرٹھ ۷۵	معیار
۸۲: شاہدہ بیگم	سندھ میں اردو کا ارتقا	کراچی ۷۸	فرمان فتح پوری معین
۸۳: شبنم خان	اردو ادب کے ارتقا میں خواتین بہار کا حصہ	پٹنہ ۸۵	یوسف خورشیدی ب ۹۷/۷۸
۸۴: شریف الدین	تاگ پور ضلع میں اردو	تاگ پور ۷۸	معیار
۸۵: شریف النساء	قاری ادب کا اثر دکنی ادب پر	عثمانیہ	رفیعہ سلطانہ ۷۸/۷۹/۸۰
۸۶: شفیع بخش	عربی کا اثر اردو زبان و ادب پر	بہمنی ۸۴	معیار
۸۷: شکیل احمد	اردو ادب میں سائنسی نقطہ نظر کا ارتقا	دہلی	معیار

۸۸: گفتہ منظور خانی	اردو زبان و ادب کے ارتقا میں مراد آباد کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس قازی	ف میرٹھ
۸۹: شمس الدین، چوہدری	ضلع گلبرگہ اردو زبان و ادب کے ارتقا کا جائزہ آزادی کے بعد	گلبرگہ ۹۳	راہی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۹۰: شمیم احمد قاسمی	دہلی میں اردو کا احتجاجی ادب ۱۸۰۱ء سے ۱۹۴۷ء تک	جامعہ ملیہ	شمیم حنفی	ب، ۱۹۸۳
۹۱: شمیم سلطانیہ	پنجاب اور کادستان شاعری	گلبرگہ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۹۲: شمیم گلہت	اردو میں قرآنی محاورات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۹۳: شوکت جہاں	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	مدراں	عجم الہدیٰ	فرحت
۹۴: شہناز بیگم	اردو میں تاریخ نگاری کی تاریخ: ابتدا اور ارتقا [۸ویں صدی سے لے کر ۱۹۴۷ء تک]	جامعہ ملیہ	نشاط منظر	
۹۵: صابر گوڈو	ماریشس میں اردو زبان و ادب: ایک جائزہ	میرٹھ، زت	اسلم جہید پوری	ف میرٹھ
۹۶: صائمہ محبوب	بیسویں صدی کے اردو ادب میں مذہبی افکار: ارتقا اور اثرات	کراچی، زت	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۹۷: صائمہ وسیم	اصلاح معاشرہ اور ادب کا کردار ابتدا سے ۱۹۴۷ء تک	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۹۸: صدف حسن	ادب نسواں اور معاشرتی شعور	کراچی، زت		ف کراچی
۹۹: صدیق بھٹی	چھوٹا ناگ پور میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	راچی ۸۲		معیار
۱۰۰: صفیر خان	کشمیر کی جدوجہد آزادی اور اردو ادب	کراچی ۹۹	سحر انصاری	ف کراچی
۱۰۱: صفدر امام	دانش وران علی گھریالی اور ان کی علمی و ادبی خدمات	پٹنہ	ممتاز احمد	۹۶/۳/۲۲، ۰۵
۱۰۲: صفدر حسین، سید	زندگی اور ادب شاہان اودھ کے عہد میں	پنجاب ۵۷	ابواللیث صدیقی	ف پنجاب
۱۰۳: ضیاء الحق	اردو میں ادبی تاریخ نویسی کی روایت	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	رفقار
۱۰۴: ضیاء الرحمن	پاکستان کے اردو ادب میں موجودہ بلوچستان کی ثقافت	سندھ ۹۷	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۰۵: ظفر اقبال	اردو میں تاریخ نویسی	سندھ ۸۳	عجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۱۰۶: ظفر اقبال	ضلع بیدر میں اردو زبان و ادب کے ارتقا کا جائزہ [۱۹۴۷ء تا ۱۹۸۷ء]	گلبرگہ ۹۳	راہی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۰۷: ظفر اللہ خان	فسادات کا اثر، اردو زبان پر	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۱۰۸: ظہور الدین احمد	بیسویں صدی کے اردو ادب میں انگریزی ادب کے رجحانات	جوں ۷۲	گیان چند	۷۹/۶/۲۲، ۰۵
۱۰۹: ظہور الدین احمد	جوں خطے میں اردو زبان و ادب کا ارتقا D	جوں		معیار
۱۱۰: ظہیر شاہ	دریہنگا میں اردو نشوونما [بیسویں صدی کے آغاز سے ۱۹۷۵ء تک]	مٹھلا ۸۷	محمد مطیع الرحمن	ب، ۱۹۸۳

۱۱۱: عارفہ پروین	خاندان لوہارو کی ادبی خدمات +	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	فرحت
۱۱۲: عباس علی	قومی یک جہتی [۱۹۳۷ء سے ۱۹۸۷ء تک]	متھلا	ضیاء الرحمن	ب، ۳۰/۹۸
۱۱۳: عبدالباری [شبنم بھائی]	لکھنؤ کے اردو ادب کا ثقافتی اور معاشرتی پس منظر	لکھنؤ	شبید الحسن نوہروی	معیار
۱۱۴: عبدالباری	کرتا تک میں اردو	گلبرگہ ۲۰۰۲	قیوم صادق	ب، ۳۰/۹۸
۱۱۵: عبدالحفیظ	آزادی کے بعد ہندوستان میں اردو تاریخ [کذا] کی صورت حال	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفقار
۱۱۶: عبدالحلیل	ضلع راجپور میں اردو زبان و ادب اور تعلیم کا جائزہ (آزادی کے بعد)	گلبرگہ ۹۳	عبدالرزاق فاروقی	ب، ۳۰/۹۸
۱۱۷: عبدالرحمن قریشی	ہندوستان کی لسانی ریاست میں اردو کا ارتقاء ۱۹۵۶ء سے	حیدرآباد ۸۸		معیار
۱۱۸: عبدالرحیم	دہلیستان بجا پور کا سماجی اور ثقافتی پس منظر	عثمانیہ		معیار
۱۱۹: عبدالستار دلوی	بمبئی شہر میں اردو ۱۹۱۳ء تک	بمبئی ۶۱	نظام الدین گوریکر	معیار
۱۲۰: عبدالستار، سید	دہلیستان گول کنڈہ کی شاعری میں ہندوستانی عناصر	دن کشیور ۹۰		معیار
۱۲۱: عبدالعزیز عرفان	اردو کا حبشیاتی ادب	ناگ پور	منشاء الرحمن منشا	ک، ۱۰/۹۳
۱۲۲: عبدالغفار شاکر	تامل ناڈو میں اردو ادب ۱۸۵۷ء کے بعد	مدراں		معیار
۱۲۳: عبدالغفار بھٹیل	میسور میں بولی جانے والی دکنی اردو کا وضاحتی تجزیہ	علی گڑھ		ب، ۱۰/۹۶
۱۲۴: عبدالکریم قاسم	اردو ادب کی انگریزی میں لکھی گئی تواریخ ادب کا مطالعہ	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر	یادداشت
۱۲۵: عبدالکریم	دکنی ادب کی تخلیق کا ارتقاء اور اس کا تنقیدی مطالعہ	بنگلور	محمد ہاشم علی	۵، ۱۱/۹۲
۱۲۶: عبداللہ عبدالستار	دورِ بھ میں مسلمانوں کے شخصی ناموں کا سماجی و لسانی مطالعہ	ناگ پور ۸۹		معیار
۱۲۷: عبدالوہید خاں	جبل پور میں ادبی خدمات	جبل پور	شیخ فرید	۵، ۲۸/۷۸
۱۲۸: عبدالوہید خاں	زندہاں میں تخلیق	جبل پور ۷۸		معیار
۱۲۹: عثمانی، اے ایف	گذشتہ صدی میں راجستھان میں اردو کی ترقی میں غیر مسلموں کا حصہ	راجستھان		فرحت
۱۳۰: عطاء اللہ [عطش درانی]	اردو میں اصطلاحات سازی کی کوششوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۹۱	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۱۳۱: عظمیٰ زمان	شمالی علاقہ جات میں اردو زبان و ادب کا آقاز: ارتقاء اور اثرات	سندھ ۲۰۰۶	جاوید اقبال	یادداشت
۱۳۲: عظمیٰ عثمانی	اردو کے ادبی معرکے +	کراچی، زت		ف کراچی
۱۳۳: عفت و باب	دہلیستان عظیم آباد کے ادبی گلدستے	پٹنہ		معیار
۱۳۴: علی جاوید	مستشرقین اور اردو کی ادبی تاریخ نویسی	جواہر		معیار

جامعات میں اردو تحقیق

۷

تاریخ زبان و ادب

۱۳۵: عنایت علی شاہ، سید	ڈیرہ اسماعیل خاں میں اردو زبان و ادب کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، نرت	صابر کلوروی	ف اوپن
۱۳۶: غلام رسول کراتی	اردو میں منظر نگاری	گورکھ پور		معیار
۱۳۷: غلام عباس	اردو میں بچوں کا اسلامی ادب: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	ریاض قدیر	ف اوپن
۱۳۸: غلام عباس گوندل	اردو قواعد کی مطبوعہ کتب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	بہاول پور، نرت		ف بہاول پور
۱۳۹: غلام قاسم مجاہد	اردو کے لیے پاکستانی بلوچوں کی خدمات	خیر پور، نرت	یوسف خشک	ف خیر پور
۱۴۰: غوث شریف عارف	راجستان میں اردو	راجستان		معیار
۱۴۱: قارآن بکھوہ یزدانی	پورٹریٹ میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	مختل ۹۱	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳، ۹۸
۱۴۲: فاطمہ سوسن	اردو میں نسوانی کردار	بسمی ۷۹		معیار
۱۴۳: فرخ نورین	توابعان ریاست بہاول پور کی اردو زبان کے لیے خدمات	بہاول پور، نرت		
۱۴۴: فرید الدین، شیخ	اردو فارسی ادب میں برہان پور کا حصہ	ناگ پور		معیار
۱۴۵: فریدہ خاتون	ریاست ٹونک کی ادبی خدمات	راجستان		ف س جے پور
۱۴۶: فضل میراں [گوہر نوشانی]	لاہور کے چشتی خاندان کی علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۸۳	وحید قریشی	ف پنجاب
۱۴۷: فقیر محمد [انجم رحمانی]	برطانوی دور میں اردو کے فروغ میں پنجاب کے نظام تعلیم کا حصہ	پنجاب ۸۰	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۱۴۸: فوزیہ بیگم، چودھری	اردو میں ادب اطفال، آزادی کے بعد	گلبرگ ۹۳	رائی قریشی	ب، ۳، ۲۰۰۶
۱۴۹: فہیم النساء	کرناٹک کا اصلاحی ادب +	بنگلور ۸۰	فہمیدہ بیگم	۱۵، ۱۳، ۹۳
۱۵۰: فیروز، مس	ریاست ٹونک میں شعری و ادبی روایت	راجستان	فضل امام رضوی	فرحت
۱۵۱: کرم دین چوہدرہ	اردو کا گوجری زبان و ادب پر اثر	جوں ۷۹		معیار
۱۵۲: کرن دھوڑ	اردو ادب پر ہندو مسلم تہذیب اور کلچر کے باہمی میل ملاپ کے اثرات کا تنقیدی جائزہ	ناگ پور ۲۰۰۶	منشا الرحمن منشا	ب، ۳، ۲۰۰۶
۱۵۳: کشور سلطانہ	اردو میں قرآنی تلمیحات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۵۴: کنولی کرشن بانی	اردو اور ہندی عروض کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ ۷۰		فرحت
۱۵۵: گرو ناتھ دیو کر	ہندوستانی اساطیر اور اس کے نشانات اردو میں	بسمی ۷۹		معیار
۱۵۶: گل نغمہ	ہندوستانی موسم، تہوار اور میلے	برکت اللہ	آفاق احمد	۱۲، ۱۳، ۹۸
۱۵۷: گلناز کوثر	تاریخیت: فکری مباحث اور ادبی اثرات +	جی سی یو، نرت	سعادت سعید	ف جی سی یو

+ = ایم فل ☆ ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ نرت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۱۵۸: لئیق خدیجہ	عبدالرسلو جاہ کی ادبی خدمات	عثمانیہ ۸۲	سیدہ جعفر	ب، ۱۵/۷/۹۷
۱۵۹: مجاہد النساء	استعارہ اور علامت ایک نظریاتی مطالعہ اور ان کا باہمی رشتہ +	حیدر آباد ۸۸	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۲۰۰۵
۱۶۰: محبوب حسین، سید	اردو میں غیر صحافی سیاسی ادب	حیدر آباد	معیار	
۱۶۱: محمد ابرار	انیسویں صدی میں تاریخ گوئی اور تاریخوں کی ترتیب و تدوین	ملتان، زت	انوار احمد	ف، ذکر کیا
۱۶۲: محمد ابراہیم	مہاراشٹر میں اردو کا مقام	اورنگ آباد، زت	مرست فردوس	ب، ۱۵/۷/۲۰۰۲
۱۶۳: محمد اصغر	سلسلہ نوشاہیہ کی اردو خدمات	کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف، کراچی
۱۶۳: محمد اطہر	ریاست دہلی میں اردو زبان کا مطالعہ ۱۹۳۷ تک +	جواہر	اسلم پرویز	ب، ۱۵/۷/۹۸
۱۶۵: محمد افضال مالیر کوٹلوی	آزادی کے بعد پنجاب میں اردو	علی گڑھ ۹۲	عقیق احمد صدیقی	جنید
۱۶۶: محمد بشیر الدین	عہد آصفیہ میں اردو شعر و ادب کا ارتقا	حیدر آباد	انور الدین	ب، ۱۵/۷/۲۰۰۲
۱۶۷: محمد جمیل خاں [جمیل جالبی]	قدیم اردو ادب کا تحقیقی مطالعہ	سندھ ۷۱	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۶۸: محمد حسن	لکھنؤ کی ادبی و لسانی خدمات	لکھنؤ ۵۰	معیار	
۱۶۹: محمد ذاکر	ہندوستان میں اردو ادب +	دہلی	فرحت	
۱۷۰: محمد ذاکر	آزادی کے بعد ہندوستان کا اردو ادب: ۱۹۴۷-۱۹۶۲ اور تحانات اور تجزیہ	دہلی ۷۶	عابد حسین + فضل الحق	معین
۱۷۱: محمد زبیر خالد	اردو عروض: ارتقائی مطالعہ	ملتان، زت	روینہ ترین	ف، ذکر کیا
۱۷۲: محمد سلیمان اطہر	پنجاب کی جامعات میں اردو قواعد: ایک محاکمہ +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف، ذکر کیا
۱۷۳: محمد کلیل خان	اردو میں سائنسی ادب	دہلی ۸۳	خولجہ احمد فاروقی	عبدالحق
۱۷۴: محمد صدیق	سنٹرل لائبریری [بہاول پور] میں موجود اردو مخطوطات کا جائزہ +	بہاول پور، زت	روشن آراؤ	ف، بہاول پور
۱۷۵: محمد منیاء الدین اشرف	اردو زبان و ادب کی خدمت میں بہار شریف کا حصہ	پٹنہ ۸۶	ممتاز احمد	ب، ۱۵/۷/۹۷
۱۷۶: محمد طالب دھیکھ	اردو میں ادب الاطلاق کا آغاز و ارتقا	ناگ پور	ک، ۱۵/۷/۲۰۰۳	
۱۷۷: محمد عالم	تقسیم برصغیر کے بعد آزاد کشمیر میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	صدیقہ ارمان	ف، کراچی
۱۷۸: محمد عبدالرحمن قریشی	لسانی ریاستوں میں اردو کا موقف، ۱۹۵۶ء سے ۱۹۸۷ء تک	حیدر آباد	گیان چند	۹۶/۲/۲۰۰۵
۱۷۹: محمد عزیز	غیر اسلامی مذاہب اور ان کے اخلاق کے مقبول عام بنانے میں اردو کا حصہ	علی گڑھ ۴۹	جنید	
۱۸۰: محمد ماجد علی	ضلع کرتول میں اردو ادب، صحافت اور تعلیم کا مطالعہ	گلبرگ ۹۵	قیوم صادق	ب، ۱۵/۷/۲۰۰۶
۱۸۱: محمد مسکین ظفر	ضلع انک کی ادبی و علمی خدمات +	اوپن ۲۰۰۰	سعد اللہ کلیم	ف، اوپن

۱۸۲: محمد معز الدین، سید	عظیم آباد میں اردو	پٹنہ ۸۵	محمد ذکی الحق	ب، ۹۷/۷۷
۱۸۳: محمد نجیم احمد	علمائے صادق پور کی ادبی خدمات +	جواہر	شارب ردولوی	ب، ۹۸/۷۷
۱۸۴: محمد نعمان خان	بھوپال میں اردو، انضمام کے بعد	برکت اللہ ۷۷	عبدالقوی دستوی	ک، ۹۱/۱۱
۱۸۵: محمد یعقوب [عامر]	اردو کے ادبی معرکے، انشا سے غالب تک	دہلی ۷۹	خلیق انجم	۷۹/۵۱/۵۲
۱۸۶: مختار حسین	لیہ کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	نیر صدائی	ف جی سی یو
۱۸۷: مرزا سلیم بیک	اردو کی ادبی تاریخ نویسی کا ایک تحقیقی جائزہ	سندھ، زت	سعدیہ نسیم	ف سندھ
۱۸۸: مرزا عبدالباقی بیک	تفلیس ادب کا ایک خاکہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷۷
۱۸۹: مسرت مسیحی	کشمیر میں مزاحمتی ادب، ۱۹۳۷ء کے بعد +	اوپن ۹۳	غلام حسین اعظمی	ف اوپن
۱۹۰: مسعود سراج	دکنی ادب میں تہذیب اور سماج	میسور	معیار	
۱۹۱: مظہر قلندر	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقا M	مدراں	محمد یونس	فرحت
۱۹۲: معراج	اردو زبان و ادب کی تحقیق میں مستشرقین کا رول	کشمیر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵۵
۱۹۳: معین الدین عقیل	تحریک آزادی میں اردو کا حصہ	کراچی ۷۶	ابوالیث صدیقی	خیر نامہ ۷۶/۵۲/۲۳
۱۹۴: معین زیدی	اردو زبان کا ارتقا: جدید ہندوستان میں	دہلی	معیار	
۱۹۵: ممتاز اختر مرزا	پنجاب میں اردو ادب کا ارتقا	پنجاب ۷۸	ناظر حسن زیدی	ف پنجاب
۱۹۶: مظہر اعظمی	اردو ادب کے ارتقا میں ادبی تحریکوں کا حصہ D	جموں	معیار	
۱۹۷: منیرہ اقبال	اردو قواعد نویسی کی تاریخ	علی گڑھ	رفقار	
۱۹۸: مہ جبین اقبال	اردو ادب میں اخلاقی اقدار کا ارتقا	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۱۹۹: مہاویر پرشاد شرما	میواتی کا آغاز و ارتقا	راجستھان	معیار	
۲۰۰: مہراں حسن	جنگ آبادی میں اردو ادب کا حصہ	الہ آباد	محمد ضامن علی	۷۹/۵۵/۸
۲۰۱: مہراں نسیم	دکنی زبان کے قواعد کا مطالعہ	عثمانیہ	مسعود حسین خاں	۷۹/۶۱/۸
۲۰۲: میمنہ دولوی	بمبئی میں اردو (۱۹۱۳ء تک)	بمبئی ۶۱	ظہیر الدین مدنی	معین
۲۰۳: ناظر انصاری	اردو زبان و ادب پر ہندی کے اثرات	جنیل پور	معیار	
۲۰۴: ناہید پروین	موجودہ بیگوسرائے کا تنقیدی جائزہ، ادبی اور تعلیمی لحاظ سے	معصلا، زت	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳۳

۲۰۵: قارا احمد سومرو	اردو سندھی میں ذخیرۃ الفاظ +	خیر پور	سر دار احمد	ق خیر پور
۲۰۶: نذر خلیق	اردو ادب میں سرقہ اور جعل سازی کی روایت	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۰۷: نذیر احمد تشنہ	اردو کے مروجہ قاعدوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۳	ذوالکلیف احمد	ف اوپن
۲۰۸: نسیم اختر	بہار میں اردو ادب: ۱۹۴۷ء کے بعد	پٹنہ ۸۷	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷۷
۲۰۹: نسیم آرا سعید [سعید نسیم]	اردو میں صرفی نحوی تغیرات	سندھ ۸۶	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۲۱۰: نسیم بخاری، سید	اردو میں بچوں کا ادب	میرٹھ ۸۳	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱۱
۲۱۱: نسیم بیک مرزا	اردو میں ترکیب الفاظ اور وضع اصطلاحات کا اصول و امثال +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۱۲: نسیم بانو	اردو میں خواتین کے ادبی اور فنی کارنامے	الہ آباد ۷۷		معیار
۲۱۳: نصرت مہدی	اردو ادب میں مہدیوں کا حصہ ۱۸۰۰ تا ۱۳۹۶ء +	حیدر آباد ۸۳	گیان چند	۹۶/۲۲
۲۱۴: نظام الدین رضوی	آرہ: ایک قدیم مرکز اردو ادب	مکہ ۸۶		معیار
۲۱۵: نظر کمرانی	اردو صرف و نحو کا ارتقا	سندھ ۸۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۱۶: نعیم اللہ خاں	اردو زبان کی بین الاقوامی حیثیت	آگرہ ۷۷		معیار
۲۱۷: نکمت جہاں	اردو میں نسائی حسیّت +	حیدر آباد ۹۱	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲۲
۲۱۸: نیر اقبال	اردو قواعد نویسی کی تاریخ	علی گڑھ ۶۸		معیار
۲۱۹: نیر اقبال	اردو قواعد کی تدوین کے اصول	علی گڑھ		رفار
۲۲۰: وقار شہزی، عبدالستار	اردو کی ترقی میں اولیائے سندھ کا حصہ	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ قاسمی	تحقیق ۱۳
۲۲۱: ولی الرحمن صدیقی	جیل خانوں میں اردو ادب کی تخلیق	تاگ پور		معیار
۲۲۲: ہا نسیم	اردو ادب کے ارتقا میں میرٹھ کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس غازی	ف میرٹھ
۲۲۳: یحییٰ ابدالی	چودھویں صدی عیسوی میں صوفیائے بہار کے ملفوظات	پٹنہ	سید حسن	ب، ۹۷/۷۷
۲۲۴: یحییٰ احمد	اردو محاورات کا تہذیبی و لسانی مطالعہ +	اوپن ۹۳	صابر گلروی	ف اوپن
۲۲۵: یوسف خشک	اردو سندھی کے ادبی روابط	خیر پور ۲۰۰۰	نجم الاسلام، تنویر عباسی	ق خیر پور
۲۲۶: یوسف خورشیدی	اردو ادب اور مشترکہ کلچر	پٹنہ ۶۱		معیار
۲۲۷: یونس اکاسکر	اردو ضرب الامثال اور کہاوتیں: سماجی اور لسانی پس منظر میں	بمبئی ۸۶		معیار

✽ ادارے

وضاحت: اس حصے میں (مقالہ نگاروں کے بجائے) اداروں کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے:

۲۲۸: صداقت حسین شاہ	آزاد کشمیر کے تعلیمی اداروں کی اردو خدمات [۱۹۹۸ تا ۱۹۹۷] +	اوپن ۲۰۰۰	رشید امجد	ف اوپن
۲۲۹: رشید سلطانہ سیدہ	(اردو کے فروغ و اشاعت میں) ادارہ ادبیات اردو [حیدر آباد دکن] کی خدمات	گلبرگ ۹۵	لئیق خدیجہ	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۳۰: دوند رگپتا	اردو کے تصنیفی و تالیفی ادارے	جموں		معیار
۲۳۱: سونا انصاری	(اردو زبان و ادب کے فروغ میں) آل انڈیا مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کا حصہ	میرٹھ زت	یونس غازی	ف میرٹھ
۲۳۲: بشری اکرم	اسلامیہ یونیورسٹی بہاول پور کے شعبہ اردو اور اقبالیات میں تحقیق کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آرا راؤ	ف بہاول پور
۲۳۳: شہاب الدین ثاقب	انجمن ترقی اردو (ہند) کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ ۸۷	اصغر عباس	جئید
۲۳۴: صفیہ بانو تمنائی	انجمن پنجاب، تاریخ و خدمات	کراچی ۷۶	ابوالیث صدیقی	خبر نامہ ۷۹
۲۳۵: کاظم سلطانہ	(ریاست حیدر آباد میں) انجمن ترقی اردو کی خدمات +	حیدر آباد ۹۱	انور الدین	۷۹/۲/۱۹
۲۳۶: محمد اشرف کمال	انجمن ترقی اردو پاکستان کی مطبوعات، توثیقی کتابیات +	اوپن ۹۹	سلیم اختر	ف اوپن
۲۳۷: محمد یونس	انجمن ترقی اردو ہند: تاریخ اور خدمات، ۱۹۳۷ء تک	بنارس	حقیق نقوی	۷۹/۲/۱۹
۲۳۸: عطاء الرحمن	انجمن مفید عام، قصور کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۹۵	گوہر نوشاہی	ف اوپن
۲۳۹: سجاد شیرازی	(علامہ اقبال) اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد کے شعبہ اردو میں			
۲۴۰: محمد عظیم خان	اصنافِ نثر پر ہونے والے کام کا تعارفی و تجزیاتی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	اختر راہی	ف اوپن
۲۴۱: محمد وارث خان	(جامعہ) بلوچستان اور اردو کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	فاروق احمد	ف اوپن
۲۴۲: محمد ارشد اویسی	(شعبہ اردو) پشاور یونیورسٹی کی تاریخ و خدمات +	پشاور	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۲۴۳: عطاء الرحمن	اردو کی ترویج میں پنجاب اسٹیبلشمنٹ کا کردار	پنجاب ۲۰۰۳	عبید اللہ خاں	اردو تحقیق
۲۴۴: محمد سعید الہی	(انیسویں صدی میں) پنجاب کی علمی، ادبی و تعلیمی انجمنوں کی اردو خدمات	اوپن، زت	گوہر نوشاہی	ف اوپن
۲۴۵: جمل حسین خان	پنجاب یونیورسٹی میں پی ایچ ڈی کے مقالات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ایوب شاہد	ف اوپن
۲۴۶: زہرا عزیز	(ادبی نثر کے ارتقا میں) جامعہ [ملیا اسلامیہ] کا حصہ [آغاز ۱۹۶۵ء]	جامعہ ملیہ	ہیم حنفی	ب، ۷۹/۲/۱۹
۲۴۷: عطیہ سلطانہ	اردو نثر کی ترقی میں جامعہ عثمانیہ کا حصہ	عثمانیہ ۷۹	مغنی تبسم	ب، ۷۹/۲/۱۹
	(اردو یونیورسٹی کا تصور اور) جامعہ عثمانیہ کا قیام +	عثمانیہ ۸۲	یوسف سرمست	ب، ۷۹/۲/۱۹

۲۳۸: عبد المجید بٹ	جسٹس کلچرل اکادمی کی ادبی خدمات	کشمیر ۹۶	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۲۳۹: شفیع قادری	حیدر آباد کے اردو اداروں کی خدمات +	حیدر آباد ۸۲	مفتی تبسم	۹۶/۲/۱۵
۲۵۰: صبیحہ یاسمین	خولیاہ ایجوکیشن سوسائٹی کی تعلیمی خدمات +	گلبرگ ۹۷	لئیق خدیجہ	۲۰۰۶/۳/۲۰
۲۵۱: عنایت حسین	دارالترجمہ عثمانیہ کی ادبی خدمات	اورنگ آباد	معیار	
۲۵۲: محمد مجیب الاسلام	دارالترجمہ عثمانیہ کی ادبی خدمات	دہلی ۷۹	معیار	
۲۵۳: شہاب الدین	دارالمصنفین کی ادبی خدمات	علی گڑھ	معیار	
۲۵۴: عطاء اللہ	(اردو ادب کی ترقی میں) دارالمصنفین کی خدمات	دہلی	خولیاہ احمد فاروقی	عبدالحق
۲۵۵: محمد الیاس اعظمی	دارالمصنفین (شبلی اکینڈی اعظم گڑھ)	جون پور	اشفاق احمد اعظمی	۹۹/۶/۱۸
۲۵۶: نذیر احمد قریشی	(اردو نثر کے ارتقا میں) دارالمصنفین اعظم گڑھ کی اردو خدمات	امراوتی	بیگم خدیجہ	۲۰۰۳/۵/۲۰
۲۵۷: علی اکبر شاہ	دارالادب اور ادبی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۶	خاطر غزنوی	ف اوپن
۲۵۸: رضوان محمد نقاب	(بچوں کے ادب میں) دعوہ اکینڈی کی خدمات +	اوپن، زت	محمود الرحمان	ف اوپن
۲۵۹: انتظار مرزا	(اردو ادب کے ارتقا میں) دلی کالج کی خدمات کا تنقیدی جائزہ	دہلی	منیر الدین قریدی	عبدالحق
۲۶۰: نسیم اختر انصاری	دہلی کالج کی تاریخ اور اس کی علمی و ادبی خدمات	مگدھ	علیم اللہ	۹۹/۱/۲۰
۲۶۱: نیاز احمد سید	(قدیم) دلی کالج کا اردو زبان و ادب میں حصہ	دہلی	معیار	
۲۶۲: عشرت حسین انصاری	(دارالعلوم) دیوبند کی تحریک آزادی کے سلسلہ میں خدمات اور ہندوستانی ثقافت کے فروغ میں اس کا حصہ	الآباد	رادے شیام	
۲۶۳: محمد جاوید اقبال	(علمائے دیوبند کی خدمات نثر اور	پنجاب	سکیل احمد خاں ربیعہ اللہ خاں	اردو تحقیق
۲۶۴: نواز خان	(دارالعلوم) دیوبند کی صحافتی خدمات	میرٹھ ۹۱	امیر اللہ شاہین	۲۰۰۱/۱/۲۰
۲۶۵: محمد صدیق قمر	رائٹرز گلڈ کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	انعام الحق جاوید	ف اوپن
۲۶۶: محمد رحمان خان	رضا لائبریری رام پور کی علمی و ادبی خدمات +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	۹۸/۶/۲۰
۲۶۷: سمیعہ علیم شازیہ	(اردو زبان کے فروغ میں) ریڈیو پروگراموں کا حصہ ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰	میرٹھ زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۲۶۸: کمال احمد	ریڈیو اور ٹیلی وژن کی زبان	جواہر ۹۰	معیار	
۲۶۹: نصرت جان	(اردو زبان و ادب کی ترویج و ترقی میں) ساہتیہ اکینڈی کا حصہ	کشمیر ۲۰۰۵	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۷۰: منور مقبول عثمانی	سنگھ میل کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف اوپن

۲۷۱: نیاز احمد اعظمی	(ادارہ) شبلی اتر پردیش میں تعلیم کی ترقی کا مطالعہ،	جامعہ ملیہ ۷۷	معیار
۲۷۲: حبیب الاسلام	(تراجم کے سلسلے میں) عثمانیہ یونیورسٹی کی خدمات	دہلی	امیر عارفی
۲۷۳: محمد ابوصالح	علی گڑھ سائنسی کالج سوسائٹی کے کارناموں کا تنقیدی مطالعہ +	علی گڑھ	شریہ حسین
۲۷۴: زبیب النساء	فورٹ ولیم کالج کی داستانوں میں تقدیر کے تصورات	پنجاب، زت	زابد نسیر عامر
۲۷۵: عبدالحمید	فورٹ ولیم کالج (۱۸۵۴-۱۸۰۰)	پنجاب ۸۸	وحید قریشی
۲۷۶: عبیدہ بیگم	فورٹ ولیم کالج کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی
۲۷۷: شاہد مسعود احمد	فیڈرل پبلک سروس کمیشن میں اردو کی اہمیت +	اوپن ۹۶	صدیق شبلی
۲۷۸: صفیہ بیگم	کرناٹک اردو اکیڈمی کی خدمات +	گلبرگ ۹۸	لنیک خدیجہ
۲۷۹: کوثر فاطمہ	(ضلع) گلبرگ کی ادبی و تہذیبی انجمنیں (آزادی کے بعد) +	گلبرگ ۹۴	لنیک خدیجہ
۲۸۰: فاطمہ بیگم	(شعبہ اردو) گلبرگ یونیورسٹی کی ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۸	قیوم صادق
۲۸۱: سعدیہ نور	گورنمنٹ کالج لاہور میں اردو تحقیق و تنقید: روایت اور معیار +	جی سی یو ۲۰۰۰	سلیم اختر
۲۸۲: عبدالخالق	مجلس ترقی ادب لاہور کی علمی و ادبی خدمات (۱۹۵۰ء تا ۱۹۹۰ء)	اوپن، زت	یونس جاوید
۲۸۳: فضل حسین فرناش	مجلس فروغ اردو ادب (دوحہ/قطر) کی ادبی خدمات	ملتان، زت	شازیہ خیرین
۲۸۴: صوفیہ شکیل	مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کی اردو خدمات	خیر پور، زت	سردار احمد
۲۸۵: رضیہ سلطانیہ	(دفتری اردو میں) مقتدرہ کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	عطش درانی
۲۸۶: فریدہ عثمانی	مقتدرہ قومی زبان کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	رحیم بخش شاہین
۲۸۷: محمد ریاض الدین	مولانا ابوالکلام آزاد عربی فارسی ریسرچ انسٹی ٹیوٹ راجستھان ٹونک میں ادبی خدمات	اجمیر	رفعت اختر
۲۸۸: سائرہ بتول	نیشنل بک فاؤنڈیشن کی علمی و ادبی خدمات کا جائزہ (بحوالہ اردو مطبوعات)	اوپن، زت	نثار احمد قریشی
۲۸۹: مشتاق احمد	(اردو زبان کی ترویج و ترقی میں) نیشنل بک ٹرسٹ آف انڈیا کا حصہ	کشمیر ۲۰۰۵	محمد زمان آزرہ
۲۹۰: گلچن زبیدی	(اردو زبان و ادب کے ارتقا میں) ہندوستانی اکیڈمی الہ آباد کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس غازی
۲۹۱: ابو اکرام	ہندوستانی اردو اکیڈمیوں کی خدمات: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۸۷	مجاہد حسین رضوی

اوروں کے ضمن میں، باب اول کے ضمنی عنوان "اقبالیات" کے تحت "اقبالیاتی ادارے" کے اندراجات بھی ملاحظہ کیجیے۔

۱۰ = ایم فل ۱۱ = ڈی فل ۱۲ = ڈی لٹ ۱۳ = ایم لٹ ۱۴ = زت = زیر تحقیق ۱۵ = بلا نشان = پی ایچ ڈی

✽ تحریکیں

وضاحت: اس حصے میں بھی ادبی تحریکوں کے ناموں (کی الف بائی ترتیب) کو پیش نظر رکھا گیا ہے۔

۲۹۲: عبدالجبار (اٹھارہویں صدی کے تاریخی، سماجی اور ادبی تناظر میں اردو) ایہام گوئی کی

ف کراچی	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	تحریک اور اس کا رد عمل	۲۹۳: محمد انوار الدین [انور سدید]	اردو ادب کی تحریکیں	۷۹	پنجاب	وزیر آغا	ف پنجاب
معیار	۷۷	و کرم	اردو شاعری: تحریکیں اور رجحانات	۲۹۴: حمیدہ بانو	۷۷	کراچی	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۲۹۵: سلیم اللہ شاہ	۷۷	اوپن، زت	اسلامی ادب کی تحریک: تاریخی اور تجزیاتی مطالعہ	۲۹۶: صائمہ تاز انصاری	۷۷	کراچی	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۲۹۷: مہر اختر وہاب	۷۷	اوپن، زت	(اردو میں) اسلامی ادب کی تحریک: فکری اور ارتقائی مطالعہ	۲۹۸: ولیس راج پرا	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۲۹۹: ساجدہ سلطانہ	۷۷	اوپن، زت	اسلامی ادب کی تحریک +	۳۰۰: کوثر فاطمہ	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۰۱: حامد اقبال بٹ	۷۷	اوپن، زت	(اردو میں) اصلاح زبان کی تحریکیں	۳۰۲: خلیل الرحمن اعظمی	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۰۳: خلیل الرحمن اعظمی	۷۷	اوپن، زت	الامین تحریک کی ادبی خدمات +	۳۰۴: ریاض احمد	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۰۵: ساجد حسین	۷۷	اوپن، زت	بیسویں صدی میں اردو میں تحریکات و رجحانات کا تنقیدی جائزہ	۳۰۶: شمیم انور	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۰۷: شمیم انور	۷۷	اوپن، زت	ترقی پسند تحریک کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	۳۰۸: علی عباس سید	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۰۹: کارلو کپولا	۷۷	اوپن، زت	ترقی پسند ادبی تحریک اور اردو ناول کا ارتقا	۳۱۰: ندیم شاہد	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۳۱۱: نسیم بیگم	۷۷	اوپن، زت	ترقی پسند ادبی تحریک اور اردو ناول کا ارتقا	۳۱۱: نسیم بیگم	۷۷	اوپن، زت	۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی

۳۱۲: یائین کہت	ترقی پسند تحریک اور اردو شاعری	بھگل پور	معیار
۳۱۳: یعقوب یاور کوٹی	ترقی پسند تحریک اور اردو شاعری	برکت اللہ	عبدالقوی دستوی ک، ن ۹۰/۹
۳۱۴: یوسف اعلیٰ	ترقی پسند تحریک اور اردو نظم	نکلتہ	ظفر اوگانوی ب، ۸/۹۶
۳۱۵: سعدیہ شفقت	حلقہ ارباب ذوق کے نامور اہل قلم کی تخلیقات +	اوپن ۹۷	ذریعہ آغا ف، اوپن
۳۱۶: محمد آصف زہری	حلقہ ارباب ذوق کی نظم نگاری +	جواہر ۹۵	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۳/۹۸
۳۱۷: مسرت پروین	علی گڑھ تحریک اور تعلیم نسواں کا ادبی و سماجی مطالعہ	علی گڑھ، زت	صغیر بیک رقرار
۳۱۸: مہاراجا چین سنگھ	علی گڑھ تحریک اور اس کا آغاز و ارتقاء	آگرہ ۷۲	معیار
۳۱۹: خالدہ افضل	مسخرن کی تحریک +	کراچی ۷۱	ابوالیث صدیقی ف، کراچی
۳۲۰: محمد شیدائند	وہابی تحریک کا اردو پر اثر	دہلی	معیار
۳۲۱: شجاع الدین	معاصر تحریکات +	علی گڑھ	منظر عباس نقوی فرحت

* لسانیات + اردو اور دیگر زبانیں

۳۲۲: آئی اے بی شیخ	اردو میں فارسی کے مستعار الفاظ	اورنگ آباد ۷۴	معیار
۳۲۳: احمد اعجاز الدین	اردو پر فرانسیسی اثرات	کراچی، زت	ظفر اقبال ف، کراچی
۳۲۴: احمد سعید پراچہ	ہندکو، اردو کا تقابلی مطالعہ +	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۳۲۵: احمد علی صابر بولانوی	اردو اور بلوچستانی زبانوں کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۹۳	عبد اللہ جمال دینی ف، اوپن
۳۲۶: احمد علی صابر بولانوی	بلوچستان میں بولی جانے والی زبانوں کا اردو سے تقابل	اوپن، زت	عبدالرزاق صابر ف، اوپن
۳۲۷: اسلم رضوی	فونٹیکس اینڈ فونولوجیکل اسٹرکچر آف اردو	علی گڑھ	ب، ۱۰/۹۶
۳۲۸: اودھیش رانی	دکنی پر دیگر ہندستانی زبانوں کا اثر	حیدر آباد ۸۷	گیان چند ۵/۹۶
۳۲۹: بھاروداج، ڈی آر	میواتی کا بیانیہ تجزیہ	پونا ۷۵	معیار
۳۳۰: بیدی، کے ایس	اردو اور پنجابی کا لسانیاتی رشتہ	دہلی	۵/۹۶، ۲۳/۱۰/۵۹
۳۳۱: جے کشوری شعرپوری	ہندی میں مستعمل کھریلو زندگی سے متعلق کشمیری الفاظ	آگرہ ۶۵	معیار
۳۳۲: جیلانی بیگم	اٹھارویں صدی میں شمالی ہند کی ادبی زبان کا لسانی جائزہ	عثمانیہ ۸۳	معیار
۳۳۳: خالد خان خٹک	سندھی، پشتو، اردو کے لسانی روابط	سندھ ۷۸	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۳۳۴: رام آسراراز	اردو اور ہندی کا لسانیاتی رشتہ	دہلی، ریشمی	گوپی چند نارنگ معین

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۳۳۵: رفعت آر	کشمیری میں ذیل انگریزی الفاظ +	کشمیر ۹۲	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۳۶: زاہدہ سعید	اردو مصادر کا لسانی مطالعہ	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۷: زرغونہ کنول	اردو کے آغاز و ارتقاء کے نظریات	ملتان، زیت	نعت الحق	ف زکریا
۳۳۸: سرودش نگار ہاشمی	اردو کی لسانی تعلیمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	سلیم اختر	ف اوپن
۳۳۹: سبج جان	کشمیری اور اردو میں ذیل فارسی الفاظ +	کشمیر ۹۲	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۴۰: شرف الدین اصلاحي	اردو اور سندھی کے لسانی روابط	سندھ ۶۵	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۴۱: شری رام شری	دکنی کی شکایات	آگرہ		معیار
۳۴۲: شفیع بخش	عربی کا اثر اردو زبان و ادب پر	بہمنی ۸۴		معیار
۳۴۳: شوکت سبزواری	اردو زبان کا ارتقاء	ڈھاکا ۵۳		معین
۳۴۴: صفیری بی بی	اردو کے لسانی مطالعے کا ارتقائی جائزہ	کراچی، زیت	عبدالسلام	ف کراچی
۳۴۵: عبدالرحمن براہوی	براہوی اور اردو کا تقابلی مطالعہ	سندھ ۷۹	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۴۶: عبدالستار جوہر پراچہ	اردو اور پشتو کے لسانی روابط	پشاور ۸۲	شمس الدین درمغلی اختر	ت پشاور
۳۴۷: عبدالستار ردوئی	بہمنی میں اردو: لسانیاتی عمل کا مطالعہ	بہمنی ۶۵		معیار
۳۴۸: عبدالغفار کھیل	میسور میں بولی جانے والی دکنی اردو کا وضاحتی تجزیہ	علی گڑھ		رقار
۳۴۹: عبدالغفور ساسی	اردو لسانیات: تحقیقی تناظر +	جی سی یو ۲۰۰۴	سلیم اختر	ف جی سی یو
۳۵۰: عبدالوحید	اردو زبان و ادب پر عربی کے اثرات	بہمنی پور	غلام الرحمن عبدالرحیم ک۔ن۔۱۰	۹/۱۰
۳۵۱: عزیز انصاری	اردو اور راجستھانی بولیاں	سندھ ۷۹	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۵۲: عصمت جاوید	فارسی پر اردو کے لسانی اثرات [تصوف کے آئینے میں]	اورنگ آباد	فہم الدین ب۔ر۔۲۰۰۲	۲۰۰۲
۳۵۳: عطاء اللہ خان، ایم	اردو اور فارسی کے روابط	کراچی ۲۰۰۲	حنیف فوقی	ف کراچی
۳۵۴: غلام مصطفیٰ خاں	فارسی پر اردو کا اثر D	تاگ پور ۵۹		معیار
۳۵۵: کالا سنگھ بیدی	اردو اور پنجابی کا لسانی رشتہ	دہلی ۶۰		معیار
۳۵۶: کریم اللہ قریشی	پہاڑی اور اردو کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۲	صابر کلروی	ف اوپن
۳۵۷: گرچن سنگھ سردار	گرنٹھ صاحب میں اردو کھڑی بولی کے اثرات +	عثمانیہ ۸۳	مفتی تبسم	ب۔ر۔۵۰
۳۵۸: ماجدہ عثمانی	اردو صرفوں کا لسانی تجزیہ	کراچی، زیت	کلیم رضا خان	ف کراچی

**Nadir
CONFIDENTIAL**

۳۵۹: مامیا، کین ساکو	اردو سندھی کے ارکان چچی کا تقابلی مطالعہ، انگریزی دخیل الفاظ کے نقطہ نظر سے +	سندھ ۹۳	ہجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۳۶۰: محمد اشتیاق	اردو اور پشتو، تذکیر و تانیث +	اوپن ۲۰۰۱	صدیق شلی	ف اوپن
۳۶۱: محمد اکرم	اردو اور گوجری کا لسانی رشتہ +	اوپن ۲۰۰۶	صابر آفاق	ف اوپن
۳۶۲: محمد سلیم خالد	قدیم فارسی فرہنگوں میں اردو الفاظ و تراکیب کا تہذیبی و لسانی مطالعہ	اوپن، زت	علی رضا نقوی	ف اوپن
۳۶۳: مسعود حسین خاں	اردو زبان کی ابتدا اور تاریخ	علی گڑھ ۳۵	رشید احمد صدیقی	معین
۳۶۴: مہر عبدالحق	ملتان زبان اور اس کا اردو سے تعلق	پنجاب ۵۷	سید عبداللہ	ف پنجاب
۳۶۵: ندیم اقبال پاشا	اردو لسانیات شناسی میں پروفیسر خلیل صدیقی کا مقام	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ نعت الحق	ف ذکر یا
۳۶۶: نذیر احمد گنائی	اردو اور کشمیری کا تہذیبی و لسانیاتی رشتہ +	کشمیر ۹۰	نذیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۶۷: نذیر انصاری	اردو زبان و ادب پر ہندی کا اثر	جبل پور		فرحت
۳۶۸: نصر اللہ خان	ریاست جموں کی پہاڑی زبان اور اردو سے لسانی روابط	کراچی ۹۶	یونس حسنی	ف کراچی
۳۶۹: نصیر احمد	اردو کی بولیاں اور کرختاری کا عمرانی لسانیاتی مطالعہ	علی گڑھ	عبدالعظیم	معین
۳۷۰: نعت الحق	اردو لسانیات: تاریخ و تنقید کی روشنی میں	ملتان ۹۶	خلیل صدیقی عبدالرؤف شیخ	ف ذکر یا
۳۷۱: وقار احمد جعفری	اردو میں انگریزی کے دخیل (مستعار) الفاظ	دہلی		معیار
۳۷۲: یوسف بخاری، محمد	کشمیری اور اردو زبان کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۸۰	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب

● لغت

۳۷۳: افضل شاہانہ	اردو ادبی لغات، ایک جائزہ	عثمانیہ ۸۱	رفیعہ سلطانہ	ب، ر، ۵، ۹۷
۳۷۴: انور علی، سید	اردو لغت کا ارتقا	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۷۵: رمزی، ایم ایچ	اردو لغت نویسی	کشمیر ۶۳		معیار
۳۷۶: شمیم طارق	پاکستانی اردو لغات (جامع) کا تقابلی مطالعہ	نمل ۲۰۰۷	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۳۷۷: غابدہ بتول	اردو لغت نویسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	تبسم کشمیری	ف ایجوکیشن
۳۷۸: عبدالغفار کھیل	دکنی لغت	علی گڑھ ۵۴		
۳۷۹: محمد اختر فرحت	اردو میں انگریزی کے مستعار الفاظ [۱۰۰۰ الفاظ کا لغتی و معنوی تصرف] +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۳۸۰: مسعود ہاشمی	اردو لغت نگاری کا تنقیدی جائزہ	جامعہ ملیہ		معیار
۳۸۱: نذیر احمد گنائی	اردو میں لغت نگاری	کشمیر ۹۶	نذیر احمد ملک	باز یافت ۱۳

❁ فرہنگ

۳۸۲: جمل مید	فرہنگ کلام فیض	اجیر	رفعت اختر	۹۱/۷۸/۷۵
۳۸۳: ارشد عبدالحمد	فرہنگ اصطلاحات و بلاغت	اجیر	ف. اجیر	
۳۸۴: ام بانی اشرف	شمالی ہند کے اردو قصائد کی فرہنگ مع تنقیدی مقدمہ	علی گڑھ ۸۰	مسعود عالم	جنید
۳۸۵: اقبال احمد شاہ	جدید تنقیدی اصطلاحات کی توضیحی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۳	ساجد خان	ف. ذکریا
۳۸۶: جاوید یونس	فرہنگ آب حیات +	پنجاب ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	یادداشت
۳۸۷: حسین حارث	نویطرز مرصع میں عربی اور فارسی الفاظ کی فرہنگ +	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	ب. ۹۸/۷۵/۷۵
۳۸۸: خورشید انور	دکنی اردو قصائد کی توضیحی فرہنگ	علی گڑھ ۸۵	نادر علی خاں	جنید
۳۸۹: ذکاء الدین شایاں	اٹھارویں صدی کی اردو شاعری کی فرہنگ	علی گڑھ ۷۵	خلیل الرحمن اعظمی	ب. ۲۰۰۷/۷۵/۷۵
۳۹۰: سمیرا مختار	فرہنگ کلام ذوق اردو +	پنجاب ۲۰۰۵	اورنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۳۹۱: شریف احمد قریشی	فرہنگ روح نظیر +	جواہر	نصیر احمد خاں	ب. ۸۸/۷۳/۷۳
۳۹۲: شہزاد حسن	تقریبی طریقہ کاری روشنی میں اردو کی خواتین ناول نگاروں کی فرہنگ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب. ۹۸/۷۵/۷۵
۳۹۳: صادق علی	فرہنگ کلیات اقبال	راجستھان	ف. جے پور	
۳۹۴: صبا تقرر	فرہنگ کلیات سودا [اول، دوم] +	پنجاب ۲۰۰۳	اورنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۳۹۵: صغیر صدق	فرہنگ کلیات راشد +	پنجاب ۲۰۰۶	فخر الحق نوری	ف. پنجاب
۳۹۶: ضیاء الدین انصاری	شمالی ہند کی اٹھارویں اور انیسویں صدی کی مثنویوں کی فرہنگ	علی گڑھ ۸۰	نادر علی خاں	جنید
۳۹۷: عبدالرشید صدیقی	فسانہ آزاد کی تہذیبی فرہنگ	علی گڑھ ۹۵		جنید
۳۹۸: مجاہد الاسلام	فرہنگ قصیدہ سودا +	جواہر ۹۰	صدیق الرحمن قدوائی	ب. ۹۸/۷۵/۷۵
۳۹۹: عمر فاروق اعظم	اردو تنقید کی فرہنگ ۱۸۵۷ء تا ۱۹۳۷ء	دہلی	عتیق اللہ	عبدالحق
۴۰۰: فرحانہ کنول	اصطلاحات لسانیات کی توضیحی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۳	عبدالرؤف شیخ	ف. ذکریا
۴۰۱: فرید احمد برکاتی	فرہنگ کلیات میر مع مقدمہ	راجستھان	فضل امام رضوی	ف. جے پور
۴۰۲: قدیر انجم	فرہنگ کلیات میراجی (طبع دوم) +	جی سی یو ۲۰۰۶	سمیل احمد خاں	ف. جی یو
۴۰۳: کرن الطاف	فرہنگ کلیات سودا [سوم، چہارم] +	پنجاب ۲۰۰۳	اورنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۴۰۴: مجاہد الاسلام	فرہنگ کلیات سودا	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	ب. ۹۵/۸۸/۷۵
۴۰۵: محمد میر خالد	مصطلحات عروض کی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۶	روینہ ترین	ف. ذکریا

۳۰۶: محمد نعیم خان	فرہنگ کلیات میو حسن	راجستھان	ف جے پور
۳۰۷: محمد نعیم قلاتی	فرہنگ کلیات سودا	راجستھان	ف جے پور
۳۰۸: مسعود احمد	فرہنگ کلیات مومن +	پنجاب، زرت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۰۹: مسعود حسن، سید	فرہنگ لفظیات مصحفی	مکدہ	نورین العابدین ب، ر ۹۹
۳۱۰: مظہر اقبال	فرہنگ خطوط غالب مرتبہ خلیق انجم +	پنجاب، زرت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۱۱: شاد احمد	فرہنگ محمد قلی قطب شاہ (مع حواشی و تعلیقات)	سندھ، زرت	سید جاوید اقبال ف سندھ
۳۱۲: نذر ارشد	رانی کینکی کی کہانی کی فرہنگ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں ب، ر ۹۸
۳۱۳: نسیم بیگ	فرہنگ نظیر اکبر آبادی +	کراچی، زرت	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۳۱۴: نگہت سلطانیہ	طلسم ہومسریہ کی فرہنگ مع تنقیدی مقدمہ +	علی گڑھ ۷۵	معیار
❁ تحقیق			
۳۱۵: افروز پاشا	تحقیق اور علی تحقیق +	گلبرگ ۸۸	عبدالرزاق فاروقی ب، ر ۲۰۰۶
۳۱۶: انیس سلطانیہ	بھوپال میں اردو تحقیق و تنقید کا ارتقا	برکت اللہ ۹۵	آفاق احمد حشیل
۳۱۷: زاہدہ بانو	بہار میں اردو تحقیق، آزادی کے بعد	پنہ ۸۸	قریشہ حسین ب، ر ۹۷
۳۱۸: صائمہ گل	فن تحقیق پر مطبوعہ کتب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زرت	ارشاد احمد شاکر ف قرطبہ
۳۱۹: صائمہ ارم	اردو ادب میں ادبی تحقیق کے مباحث: قیام پاکستان کے بعد +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری اردو تحقیق
۳۲۰: طارق محمود	ریاست حیدرآباد دکن میں اردو تحقیق کی روایت (مطالعہ حیدرآباد دکن ۱۹۳۸ء تک)	ملتان، زرت	رومیتہ ترین ف ذکر یا
۳۲۱: عبدالکریم تھاپوری	دکنی تحقیق اور اس کا تنقیدی جائزہ	میسور	معیار
۳۲۲: مظہر علی فرمان	اردو کی ادبی تحقیق و تنقید میں خواتین کا حصہ (۱۹۳۷ء سے عہد حاضر تک)	کراچی ۹۹	جمیل اختر ف کراچی
۳۲۳: فوزیہ بانو	اردو تحقیق کا ارتقا: ۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۵ء تک	گورکھ پور	اختر بستوی ۹۳/۱۰/۱۰
۳۲۴: کلیم الحق قریشی	یونیورسٹیوں میں اردو تحقیق: ایک جائزہ +	حیدرآباد ۸۷	گیان چند ۹۶/۲/۲۰
۳۲۵: عبین رزاق	انفارمیشن ٹکنالوجی، اردو زبان و ادب اور تحقیق	جی سی یو ۲۰۰۴	ہارون قادر ف جی سی یو
۳۲۶: محمد عارف	تحقیقی مقالہ نگاری: طریق کار (ترجمہ مع حواشی و تعلیقات) +	اوپن ۹۵	رضی عابدی ف اوپن
۳۲۷: مطاہر شاہ	فن تحقیق پر مطبوعہ مواد [رسائل + مضامین] کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زرت	ریاض مجید ف قرطبہ

✽ حوالہ جاتی مقالے (اشاریہ، کتابیات، فہرست)

۳۲۸: پروین جہاں	شاہراہ کا توضیحی اشاریہ	علی گڑھ	جہان اردو ۳۶/۳۰۰
۳۲۹: شرجید	ڈاکٹر عبادت بریلوی کے ذخیرہ کتب کا اشاریہ +	جی سی یو، زت	خالد محمود خجرائی ف جی سی یو
۳۳۰: جمیل اختر	اشاریہ آج کل	جواہر ۸۸	معیار
۳۳۱: حسن طلعت	(حیدر آبادیونی ورشی میں مخزنہ) کراچی کے رسائل کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خان ۳۶/۲/۱۰۵
۳۳۲: دیوان حنا خاں	نیرنگ خیال کا موضوعاتی اشاریہ +	جواہر ۹۲	نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷
۳۳۳: ربیعہ نسreen	(ماہنامہ) قومی زبان کا توضیحی اشاریہ، ابتدائی چوتھائی صدی +	اوپن، زت	معین الرحمن ف اوپن
۳۳۴: زینت نہالی	رسالہ ساقی کا توضیحی اشاریہ: ۱۹۳۰ء تا ۱۹۳۰ء +	علی گڑھ ۹۲	قاضی افضل حسین دانش گاہ
۳۳۵: ساجدہ پروین	(رسالہ) غالب کی ادبی خدمات مع اشاریہ [۱۹۵۷ء تا ۱۹۹۰ء] +	اوپن ۲۰۰۱	معین الرحمن ف اوپن
۳۳۶: سعید الرحمن	نوائے ادب کی نصف صدی کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت ۳۶/۲/۱۰۵
۳۳۷: سلطان احمد	علی گڑھ میگزین کا توضیحی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۲	اصغر عباس دانش گاہ
۳۳۸: شاہ محمد سید	حیدر آبادیونی ورشی میں مخزنہ لاہور کے اردو رسائل کا اشاریہ ۱۹۳۷ء تک	حیدر آباد ۹۲	انور الدین ۳۶/۲/۱۰۵
۳۳۹: گلشن بیگم	علی گڑھ انسٹیٹیوٹ گزٹ کا توضیحی اشاریہ: ۱۸۸۶ء تا ۱۸۹۰ء +	علی گڑھ ۹۵	اصغر عباس دانش گاہ
۳۴۰: گلشن جبین	رسالہ ہمایوں کا توضیحی اشاریہ ابتدا سے ۱۹۳۷ء تک +	علی گڑھ ۹۲	دانش گاہ
۳۴۱: شمیم بانو قریشی	(رسالہ) سب رس کراچی کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت ۳۶/۲/۱۰۵
۳۴۲: شمیمہ خاتون	معارف کا توضیحی اشاریہ: ۱۹۳۷ء تا ۱۹۷۲ء +	علی گڑھ ۹۲	دانش گاہ
۳۴۳: شیخ سلیم	حیدر آبادیونی ورشی کے اردو مخطوطات کی وضاحتی فہرست +	حیدر آباد ۸۹	شمینہ شوکت ۳۶/۲/۱۰۵
۳۴۴: صفدر مرزا	اردو کے اہم ناولوں کی کتابیات (۱۹۳۱ء تا ۱۹۸۶ء)	حیدر آباد ۹۰	انور الدین ۳۶/۲/۱۰۵
۳۴۵: صفیہ بانو	رسالہ شباب اردو کا وضاحتی اشاریہ +	جی سی یو، زت	محمد ہارون قادر ف جی سی یو
۳۴۶: طارق اقبال	خدا بخش کے اردو مخطوطات کی وضاحتی کتابیات ۱۹۶۰ء تک +	جواہر ۹۷	شارب رودلو ب، ۹۸/۷
۳۴۷: طارق محمود	(مجلد) عثمانیہ حیدر آباد کن کی ادبی خدمات اور توضیحی اشاریہ [چنڈریلا بھیرری، ملیسی میں موجود فائل کے حوالے سے] +		
۳۴۸: طاہر مسعود خان	نیا دور لکھنؤ کا اشاریہ ۱۹۰۰ء تا ۲۰۰۱ء	ملتان، زت	روینہ ترین ف ذکر بیا
۳۴۹: عامر علی	الہلال اور البلاغ کا توضیحی اشاریہ +	روہیل کھنڈ	جہان اردو ۳۶/۲۰۰
		علی گڑھ ۸۹	محمد نعیم دانش گاہ

۳۵۰: عبدالجید بٹ	ہمارا ادب کا اشاریہ +	کشمیر ۹۱	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۳۵۱: عظمت سلطانہ	شب خون کی پچیس سالہ تدوین اور خدمات (نثر)	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۵۲: فاطمہ راجا	اردو ناول کی توجہ کی کتابیات (۱۸۹۸ء سے ۱۹۳۷ء تک)	دہلی	شمیم کھٹ	۷، ۱۵/۵/۷۹
۳۵۳: فرخ ذبیح	کتب خانہ لطیف الزماں خاں میں گوشہ غائبیات کا توجہ کی و تشریحی اشاریہ +	اوپن ۲۰۰۰	طاہر تونسوی	ف ذکر یا
۳۵۴: فیض رسول	سہ ماہی عبارت (حیدر آباد) کا توجہ کی اشاریہ ۱۹۹۵ء تا ۲۰۰۲ء +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد ہارون قادر	ف جی سی یو
۳۵۵: عشرت فاطمہ سروری	(رسالہ) شب خون کا تجزیاتی و وضاحتی اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	رحمت علی خان	۷، ۱۵/۲/۹۶
۳۵۶: غلام مصطفیٰ	ماہ نامہ سب رس، حیدر آباد: توجہ کی اشاریہ اور تنقیدی جائزہ [۱۹۳۷ء تا ۱۹۷۰ء] +	اوپن، زت		ف اوپن
۳۵۷: قمر عباس	کتب سفر نامہ کا توجہ کی اشاریہ +	اوپن ۹۷	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۳۵۸: ربیعہ نسreen	قومی زبان کا توجہ کی اشاریہ +	اوپن ۲۰۰۵	معین الرحمن	ف اوپن
۳۵۹: محمد آفتاب عالم	تہذیب الاخلاق کا توجہ کی اشاریہ: ۱۸۷۰ء تا ۱۸۷۷ء +	علی گڑھ ۹۱	الطاف حسین ندوی	دانش گاہ
۳۶۰: محمد فروز عالم	ہندوستان میں اردو ناولوں کی وضاحتی فہرست +	متصل	عبدالمنان طرزی	ب، ۱۳/۳/۹۸
۳۶۱: محمد ریاض الدین	عربک پرشین ریسرچ انشی ٹیوٹ کے نادر مخطوطات	اجیر		ف اجیر
۳۶۲: محمد طاہر	علی گڑھ انسٹی ٹیوٹ گزٹ کا توجہ کی اشاریہ: ۱۸۰۸ء تا ۱۸۸۵ء +	علی گڑھ ۹۵	اصغر عباس	دانش گاہ
۳۶۳: محمد حسیم اللہ	رسالہ الفاظ کا توجہ کی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۳	خورشید احمد	دانش گاہ
۳۶۴: محمد قیس اللہ	مظفر علی سید اور شاہ حمید کے ذخیرہ کتب کا توجہ کی اشاریہ +	جی سی یو، زت	محمد سعید	ف جی سی یو
۳۶۵: محمد نعمت	آج کل کا توجہ کی اشاریہ ابتداء سے ۱۹۵۰ء تک +	علی گڑھ ۹۰	مرزا اکو ب قدر	دانش گاہ
۳۶۶: محمد نور الاسلام	معاصر کا توجہ کی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۰	نور الحسن نقوی	دانش گاہ

← ”رسائل“ کے تحت بھی بعض رسائل کے اشاریوں کا ذکر ملے گا۔

تدوین

وضاحت: اس حصے میں کتابوں اور مخطوطات کی ترتیب و تدوین اور ان پر حواشی و تعلیقات سے متعلق مقالات کے حوالے جمع کیے گئے ہیں۔ کتابوں کے تجزیاتی اور تنقیدی مطالعات پر مشتمل مقالات کے حوالے اسی باب اوّل کے آخر میں ”کتب: مطالعہ و تجزیہ“ کے تحت ملیں گے۔

۳۶۷: آصف ظیل	تذکرہ طبقات الشعرا کی تنقید و ترتیب	دہلی	معیار
۳۶۸: آمنہ خاتون	تدوین دریائے لطافت	علی گڑھ ۵۲	محمد عزیز

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۳۶۹: ابوسلمان شاہ جهان پوری	تذکرہ خاندانہ ولی المئی از سرسید [ترتیب و تدوین]	سندھ ۸۰	گنی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۷۰: احسان کریم برقی	ترابی اور تدوین و ترتیب دیوان [ترابی]	پٹنہ ۷۳	فیاض الدین حیدر ب	۹۷/۵/۷
۳۷۱: احمد علی قادری	مثنوی گلدستہ کی تنقیدی تدوین از شیخ داؤد صنفی +	عثمانیہ	ابوالفضل محمود ب	۹۷/۵/۷
۳۷۲: ارجمند آرا	فشی یا لکنند بے صبر کی مثنوی لخت جگر کی تدوین مع مقدمہ +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز ب	۹۸/۷/۷
۳۷۳: ارم اجل ملک	اردو ناک سرقع سہر انگیز و قباد مطبوعہ ۱۸۸۹ء اور ۱۸۹۲ء کی تدوین +	ملتان ۲۰۰۳	عبدالرؤف شیخ	ف ذکر یا
۳۷۴: اسرار نکل رضا	ترتیب و تدوین دیوان رضیہ خاتون جلیلہ خدائش	پٹنہ ۸۶		معیار
۳۷۵: اسامی سعیدی	دیوان حسرت عظیم آبادی، ترتیب و تدوین	علی گڑھ ۶۶	خورشید الاسلام	چند
۳۷۶: اظہار الحسن قریشی	تدوین دیوان ناسخ اول کی غزلیات	علی گڑھ ۷۷	انصار اللہ	چند
۳۷۷: افسری افتخار	تدوین و ترتیب دیوان مثنوی	دہلی ۷۰	تویر احمد علوی	۵، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۷۹
۳۷۸: اقصی نسیم سندھو	تدوین کلیات نثر طارق جامی مع مقدمہ	ملتان، زت	روینہ ترین	ف ذکر یا
۳۷۹: ام حبیبہ	تدوین کلیات اقبال ارشد +	ملتان، زت	شازیہ غفرین	ف ذکر یا
۳۸۰: امینہ خاتون	تدوین دریائے لطافت	علی گڑھ		رفار
۳۸۱: ایم اوریس چیمہ	سحر البیان کے ایک نادر قلمی نسخے کی تحقیق و تدوین +	نمل، زت	گوہر ہوشای	ف نمل
۳۸۲: اورنگ زیب عالم گیر	تدوین کلیات شیخ امام بخش ناسخ	پنجاب ۹۰	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۳۸۳: باقر علی زیدی	تدوین دیوان محمد تقی ہوس	علی گڑھ		معیار
۳۸۴: بدر منیر الدین	مولوی عبدالحق کے غیر مدون خطوط کی تدوین +	اوپن ۹۷	معین الرحمن	ف اوپن
۳۸۵: بشری قریشی	علامہ طالوت کے غیر مدون شعری اور نثری سرمائے کی تدوین +	اوپن، زت	شفیق احمد	ف اوپن
۳۸۶: تاجندہ بٹول	سلیم واحد سلیم کے کلام کی تدوین +	اوپن ۹۵	آغا سہیل	ف اوپن
۳۸۷: تحسین اشرف	تدوین و تحلیہ گلشن ہند از مرزا علی لطف +	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	ف پنجاب
۳۸۸: تحسین قاطرہ	محمد جلیل کے کلام کی تدوین اور جائزہ +	اوپن، زت	ناہیدہ رحمن	ف اوپن
۳۸۹: تویر احمد علوی	کلیات ذوق (تدوین) D	علی گڑھ		معیار
۳۹۰: طاہر حسن رضوی	کھل دیوان احسن اللہ خان بیان دہلوی مع تعلیمی متن			
	تنقیدی تعارف اور مکمل فرہنگ	اووے پور		ف اووے پور

۳۹۱: کاشف الحقائق (جلد دوم) حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	معین الرحمن	ف اوپن
۳۹۲: دیوان عبدالکریم شوق: ترتیب و تدوین	اجیر		ف اجیر
۳۹۳: عبدالعزیز فطرت کے کلام کی تدوین	سندھ ۹۹	سعدیہ نسیم	تحقیق ۱۳
۳۹۴: مثنوی نظامی دکنی المعروف بہ کدم راؤ پدم راؤ کی ترتیب و تدوین D	کراچی	غلام مصطفیٰ خاں	سندھ
۳۹۵: کلیم جلیسری کے کلام کی تدوین و تجزیہ +	اوپن ۲۰۰۵	صابر کلودی	ف اوپن
۳۹۶: تدوین دیوان یا قرآنی	ون کیشور ۸۸		معیار
۳۹۷: دیکھ بھگ عشق کی مثنوی کی تنقیدی تدوین	حیدر آباد		معیار
۳۹۸: دیوان مسہدی بخش تسلیم، حواشی و تعلیقات	پٹنہ ۷۶	صدر الدین	ب، ر، ۷۷
۳۹۹: سب رس کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۵	حافظ قتل	و، ۷۸، ۷۹
۵۰۰: بھول بن نخل لندن: ایک تعارف +	گلبرکہ ۸۹	رائی قریشی	ب، ۳، ۲۰۰۶
۵۰۱: نور اللغات (حصہ سوم و چہارم) کی تدوین نوح مقدمہ +	ملتان، نرت	محمد ساجد خاں	ف ذکر یا
۵۰۲: نور اللغات (حصہ اول و دوم) کی تدوین نوح مقدمہ +	ملتان، نرت	محمد ساجد خاں	ف ذکر یا
۵۰۳: دیوان مرزا تقی خان ترقی کی تدوین	علی گڑھ		ب، ۱۰، ۹۶
۵۰۴: تنقید و تدوین دیوان نواب یوسف علی خان ناظم	علی گڑھ ۷۶	عتیق احمد صدیقی	جنید
۵۰۵: تدوین کلام نوح تاروی	اوپن ۲۰۰۵	اورنگزیب عالم گیر	ف اوپن
۵۰۶: شاہ نامہ اسلام جلد اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	مظفر عباس	ف اوپن
۵۰۷: بیدل حیدری کے غیر مطبوعہ و غیر مدون کلام کی تحقیق و تدوین	اوپن، نرت	اختر شمار	ف اوپن
۵۰۸: حافظ امرتسری: تدوین کلام +	اوپن، نرت	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۵۰۹: مقدمات عبدالحق [مرتب: عبادت بریلوی] تصحیح متن حواشی و تعلیقات +	اوپن، نرت	معراج تیر: زیدی	ف اوپن
۵۱۰: دیوان سلطان کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۷	غلام عمر خان	و، ۷۸، ۷۹
۵۱۱: احمد حسین محروران کے تذکروں کا تنقیدی متن	لکھنؤ		
۵۱۲: تدوین دیوان آبرو	علی گڑھ ۷۶	محمد نسیم	جنید
۵۱۳: مولانا مظفر علی خاں کی غیر مطبوعہ تقریریں: تدوین و مقدمہ +	اوپن ۹۳	غلام حسین ذوالفقار	ف اوپن

۵۱۳: زاہد میر عامر	کلیات میر سوز، ترتیب و تدوین	پنجاب ۹۹	خولجہ محمد زکریا	یادداشت
۵۱۵: زمر دکوثر	تدوین دیوان غمگین	پنجاب، رت	زاہد میر عامر	یادداشت
۵۱۶: زیب النساء	تدوین کلیات میر حسن	راہستان	ف جے پور	
۵۱۷: زینت ساجدہ	نوسر ہار، تدوین و تفسیر	عثمانیہ ۷۴	حفیظ قتل	۷۹/۶/۸/۵
۵۱۸: سراج الحق قریشی	دیباچہ دیوان زادہ شاہ حاتم	علی گڑھ ۵۳	چنید	
۵۱۹: سلطان محمود حسین	خطبات گارساں دتاسی، ترتیب و تعلیقات	سندھ ۷۷	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۵۲۰: سلیم احمد	اردو کے خطبات، آزادی کے بعد: تدوین	گورکھ پور ۹۰	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵/۵
۵۲۱: سلیمان حسین	قسانہ عجائب: ترتیب و تدوین D	لکھنؤ ۷۳		۷۹/۵/۱۵/۵
۵۲۲: میر احمریں	مرزا ابن حقیف کے علمی و ادبی مضامین کی ترتیب و تدوین +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف ذکر کیا
۵۲۳: میر انجم	تدوین کلیات جلال مرزا خانی	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید	ف ذکر کیا
۵۲۴: سید ولی خان	تدوین کلیات قادر بخش ممتاز [پ: ۱۸۸۸ء - و: ۱۹۵۱ء] +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف ذکر کیا
۵۲۵: سہیلہ فاروقی	سعادت یا رخاں رنگین کے کلیات رنگین کی تنقیدی تدوین	کراچی ۲۰۰۶	ظفر اقبال	ف کراچی
۵۲۶: شازیہ بی بی	تدوین کلیات جاوید علی سید مع مقدمہ +	ملتان ۲۰۰۵	محمد ساجد خان	ف ذکر کیا
۵۲۷: شازیہ حسین	شاہ نامہ اسلام جلد دوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اوپن
۵۲۸: شاہد الحق چشتی	تدوین دیوان ناسخ (دوم) مع مقدمہ	راہستان	ف جے پور	
۵۲۹: شبیہ الحسن	(سید) آل رضا لکھنوی اور ان کے مرثی [تدوین] +	اوپن ۹۱	سجاد باقر رضوی	ف اوپن
۵۳۰: شبیہ الحسن فونہروی	زاد آخرت معصوم مرزا مغل غافل کی تنقیدی تدوین D	لکھنؤ ۷۶		۷۹/۶/۱۵/۵
۵۳۱: شفیع الرحمن	کاشف الحقائق، حواشی و تعلیقات جلد اول +	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی	ف اوپن
۵۳۲: شکیب ایاز	واقف و ہلوی: احوال، تدوین، دیوان و تنقید کلام	پٹنہ ۸۵	میار	
۵۳۳: شگفتہ زکریا	تدوین دیوان شیخ ولی اللہ محب	پنجاب ۹۲	عبد اللہ خاں	ف پنجاب
۵۳۴: شمس الدین صدیقی	کلیات سودا کی تدوین مع مقدمہ و فرہنگ	لندن ۶۷	عبادت بریلوی	مبین
۵۳۵: شمع پروین	دیوان شیفہ کی تنقید و تدوین مع مقدمہ	علی گڑھ	فیم احمد	فرحت
۵۳۶: شمیم احمد	تدوین و ترتیب دیوان عبدالوہاب بکورد D	مظفر پور ۶۷	میار	

۵۳۷: غیر قاطعہ خاں	دیوان احسن اللہ خاں بیان: ترتیب و تدوین مع مقدمہ، قرینک و حواشی	علی گڑھ ۷۴	معین احسن جذبی	جنید
۵۳۸: شہناز وکیہ	عبرتی کی تصنیف ریاض الافکار کی تدوین مع نقد و تبصرہ	پنہ ۹۱	خورشید جہاں	ب، ۹۷/۷۷
۵۳۹: سارہ بیگم	تدوین دیوان حفیظ دہلوی مع مقدمہ، حواشی و قرینک	علی گڑھ ۸۱	الطہر پرویز	جنید
۵۴۰: صاحب الحسن	مرزا مغل قافل کی زاد آخرت کی تنقیدی تدوین	لکھنؤ ۷۶		معیار
۵۴۱: سارا بیگم	دیوان قیس کی تنقیدی تدوین +	عثمانیہ ۷۸	حفیظ قیس	ب، ۹۷/۷۷
۵۴۲: صدیقہ ارمان	کلیات معنون: تدوین و ترتیب D	کراچی		ف کراچی
۵۴۳: صفدر علی شاہ	تحریریں، تدوین آثار مع مقدمہ +	اوپن ۲۰۰۱	اسلم نیا	ف اوپن
۵۴۴: نیا الدین خاں نیازی	تدوین کلام ممتاز احمد خاں مع مقدمہ	اوپن ۲۰۰۵	نذر صابری	ف اوپن
۵۴۵: شیفا قاطعہ ظفر	دیوان میر (اول) ترتیب، تدوین، حواشی و مقدمہ	علی گڑھ ۷۷		جنید
۵۴۶: غیب صدیقی	کلیات خواجہ سلطان جان: تدوین و تحقیق D	مضطر		معیار
۵۴۷: غیب میر	چراغ حسن حسرت کی غیر مدون تحریروں کی تدوین اور ان کا جائزہ [شاعری] +	اوپن ۹۱	سلطان بخش	ف اوپن
۵۴۸: عارف محمود	انجمن پنجاب کے دو مشاعروں زمستان اور محب وطن کی تدوین متن +	اوپن ۹۲	وحید قریشی	ف اوپن
۵۴۹: عارف پروین	تدوین دیوان معروف	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	فرحت
۵۵۰: عاصمہ کوثر	تدوین کلیات کشفی ملتانی +	ملتان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف ذکر یا
۵۵۱: عظیم محمد نذیر حسن	مثنوی خوب قونگ از میاں محمد خوب چشتی کی ترتیب و تدوین	بسمی ۵۹		معیار
۵۵۲: عاصمہ منصور	میر تقی میر: حیات و شاعری از خواجہ احمد فاروقی			
۵۵۳: عائشہ نور	(ترتیب و تدوین نوح حواشی) +	ملتان ۲۰۰۶	محمد ساجد خان	ف ذکر یا
۵۵۴: عبدالحمد فاروقی	یاد ایام (عبدالرزاق کان پوری) حواشی و تعلیقات +	پنجاب ۲۰۰۶	محمد سلیم ملک	اردو تحقیق
۵۵۵: عبد الرؤف	یوسف زلیخا از امین گجراتی، ترتیب و تدوین	بسمی		فرحت
۵۵۶: عبد السلام عادل	میر باقر خلس مرشد آبادی: ان کی زندگی، شاعری اور ان کے دیوان کے	کلکتہ ۷۶		معیار
۵۵۷: عبد الوارث قاضی	مخطوطات کا تنقیدی مطالعہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
	(ذاکٹر) الیاس عشقی کے اردو نثری سرمائے کی ترتیب و تدوین اور تعلیقات +	پنہ ۹۹	غفار صدیقی	ب، ۹۷/۷۷

۵۵۸: عبدالوہاب تنیم	تدوین دیوان ذکائنوری	ڈن کٹیور	معیار
۵۵۹: حقیق احمد صدیقی	قصائد سودا: تدوین و تنقید	علی گڑھ ۷۲	آل احمد سرور
۵۶۰: غفران تول	صابر دہلوی کے کلام کی تدوین و مقدمہ +	اوپن ۹۸	انوار احمد
۵۶۱: عطیہ سلطانہ	دیوان غواصی کی تنقیدی تدوین اور ان کی شاعری کی قدر و قیمت	عثمانیہ ۸۸	معیار
۵۶۲: علی باقر زیدی	کلیات ثناء اللہ خاں فراق دہلوی مع مقدمہ	علی گڑھ ۸۶	نور الحسن نقوی
۵۶۳: علی جاوید	جعفر زلی کے کلیات کی تدوین	جواہر ۷۹	محمد حسن
۵۶۳: علی رضا	فیض احمد فیض کے غیر مطبوعہ خطوط کی تدوین +	اوپن، زت	ناہید رحمان
۵۶۵: عنایت علی شاہ	محمد نذیر اشک کے غیر مطبوعہ کلام کی تدوین +	اوپن، زت	عبدالحزیز ساحر
۵۶۶: غلام صابر	نگارستان [ظفر علی خاں] نقد متن حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	غلام حسین ذوالفقار
۵۶۷: فاخرہ منصور	ترتیب و تدوین کلیات طالب علمی خان عیش: تدوین مع مقدمہ، حواشی و فرہنگ	علی گڑھ	جنید
۵۶۸: فاروق احمد صدیقی	دیوان ریاض حسن خان خیال کی ترتیب و تدوین	منظور پور ۷۸	معیار
۵۶۹: فخر حسین بخاری	تعلیقات گارساں دتاسی، جلد دوم +	اوپن، زت	سلطان محمود حسین
۵۷۰: فرحت افزا	حسن بخش گرویزی کے سفرناموں کی تدوین +	ملتان ۲۰۰۳	عقیدہ بشیر
۵۷۱: فرحت فاطمہ	دیوان یقین: ترتیب مع مقدمہ و فرہنگ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی
۵۷۲: فرزانہ پروین	نو طرز مرصع [ترتیب و تصحیح متن] از محمد غوث زرین +	ملتان ۲۰۰۳	روینہ ترین
۵۷۳: فضل حق کامل قریشی	دیوان میر اثر، ترتیب و تدوین	دہلی	ظہیر احمد صدیقی
۵۷۴: فیض رسول	مقالات محمود شیرانی (جلد اول، دوم، سوم اور چہم) حواشی و تعلیقات	جی ای یو، زت	وحید قریشی
۵۷۵: قریش حسین	کلیات حضرت رکن الدین عشقی	پٹنہ	فرحت
۵۷۶: قمر علی زیدی	تدوین دیوان محمد تقی ہوس	علی گڑھ	معیار
۵۷۷: کافہ چودھری	تدوین حکایات بید پائے، ترجمہ مرزا محمد رشید مع مقدمہ +	ملتان ۲۰۰۵	عبدالرحمن عابد
۵۷۸: کامران حسین	تدوین مع مقدمہ دیوان (اردو) امید ملتانی +	اوپن، زت	معارف احمد ظفر
۵۷۹: کامنی بیکم	دیوان میر دوم اور سوم	علی گڑھ ۷۷	جنید
۵۸۰: کلیم الحق قریشی	ریحانہ لکھنوی کی مثنوی خیابان کی تدوین	گیان چند	۹۶/۳

۵۸۱: کوکب النساء بیگم	مثنوی مرآۃ الحشر از عراقی: تنقید تدوین	عثمانیہ ۹۰	معیار
۵۸۲: کوکب النساء بیگم	تبیذ النساء کی تنقیدی تدوین +	عثمانیہ ۸۳	مقدد علی بیگ ب ۹۷/۵۰
۵۸۳: گلزار حسین، سید	مقالات گارسان دتاسی ۳-۷-۱۸۷۰ء: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	سلطان محمود حسین ق اوپن
۵۸۴: محبوب اقبال	دیوان خلیل، ترتیب و تدوین مع مقدمہ و حواشی	پنڈت ۹۱	یوسف خورشیدی ب ۹۷/۵۰
۵۸۵: محمد ابرار احمد	تدوین آب حیات [مقدمہ و حواشی و تعلیقات] +	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد ق ذکر یا
۵۸۶: محمد امین، سید	میر کے چوتھے، پانچویں اور چھٹے دیوان کی تدوین مع مقدمہ	علی گڑھ	معیار
۵۸۷: محمد حبیب، خواجہ	دیوان دانش: ترتیب و تدوین	منظر پور ۸۱	معیار
۵۸۸: محمد حنیف	تدوین کلیات عرش صدیقی مع مقدمہ	ملتان، زت	روینہ ترین ق ذکر یا
۵۸۹: محمد ظیل	مرزا ہادی رسوا کی شاعری کی تدوین +	اوپن، زت	گوہر نوشاہی ف اوپن
۵۹۰: محمد ذکی الحق	غزلیات میر حسن دہلوی D	علی گڑھ ۷۶	جنید
۵۹۱: محمد ساجد خاں	تدوین کلیات میر تقی میر: دیوان اول تا ششم مع مقدمہ	ملتان ۲۰۰۳	فرمان فتح پوری روینہ ترین ق ذکر یا
۵۹۲: محمد شمیم احمد	تذکرہ خوش معرکہ زیبا [تدوین و ترتیب]	لکھنؤ ۷۱	معیار
۵۹۳: محمد طاہر	ترتیب و تدوین شیخ مہدی علی خاں ذکی مع مقدمہ، فرہنگ و حواشی	علی گڑھ	رفار
۵۹۴: محمد عباس	ترتیب و تدوین کلیات پرویز شہیدی	بھاکل پور ۸۹	معیار
۵۹۵: محمد علی رضا	مسدس حالی: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۵	رفیق بیگ ق اوپن
۵۹۶: محمد معز الدین	قائم چاند پوری: ترتیب کلام مع مقدمہ	ڈھاکا ۶۴	عندلیب شادانی معین
۵۹۷: محمد یحییٰ بیگم مطلب	دیوان احسن الدین خان میاں کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۷	رفیعہ سلطانہ ۷۷/۸۰
۵۹۸: محمود قادری	وجدی کی مثنوی مخزن عشق کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۸	غلام عرفان ۷۷/۸۰
۵۹۹: محسن الدین قسمل	اردو کی اولین نثری خودنوشت: بیہی کہانی [مقدمہ، حواشی، تعلیقات] D	کراچی ۲۰۰۳	ف کراچی
۶۰۰: مقبول احمد نسیم	ترتیب و تدوین دیوان چشتی +	نمل ۲۰۰۷	گوہر نوشاہی ق نمل
۶۰۱: غلام الرحمن خاں	میر نظام الدین منون دہلوی اور ان کا دیوان	ناگ پور ۷۷	معیار
۶۰۲: مدحین	انتخاب یادگار از امیر مینائی: تنقیدی مطالعہ و تدوین +	روئیل کٹنڈ	زاہد حسن و سیم ۷۷/۹۳

۶۰۳: مد جبین	تذکرہ شعرا انتخاب یادگار از امیر مینائی کی تنقیدی تدوین:	روہیل کھنڈ ۹۰	معیار
۶۰۴: مہر سلطانہ افشاں	تعارف اور اہم نوٹس		
۶۰۵: مہمند رناتھ پروانہ	مقیم خاں عمر اور نگ آبادی کی مشنوی یوسف زلیخا		
۶۰۶: میوند رب نواز	کی تنقیدی تدوین سنہ تصنیف ۱۱۰۰ھ [۱۶۸۶ء] +	عثمانیہ ۸۳	ابوالفضل محمود قادری ب ۹۷/۵
۶۰۷: ناصرہ بتول	داستان ہفت سیاح کی تنقیدی تدوین	جموں	معیار
۶۰۸: نبیلہ اعوان	تدوین کلیات اسلم انصاری مع مقدمہ +	ملتان ۲۰۰۵	روینہ ترین ف ذکر یا
۶۰۹: نذیر احمد	نور اللغات (حصہ سوم و چہارم) کی تدوین نوح مقدمہ +	ملتان، زت	محمد ساجد خان ف ذکر یا
۶۱۰: نور الحسن نقوی	شاہ نامہ اسلام جلد سوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی ف اوپن
۶۱۱: نور الحسن ہاشمی	کتاب نورس D	لکھنؤ ۵۷	۹۷/۵/۱۵/۵
۶۱۲: نور السعید اختر	عیار الشعرا کی تدوین D	علی گڑھ	معیار
	کلیات ولی: ترتیب، تہذیب D	لکھنؤ ۵۷	۹۷/۵/۱۵/۵
	کلاسیکی اردو ادب کا مطالعہ مع تنقیدی تدوین مقدمہ		
۶۱۳: نیر اتبال	شاہ مشنوی بہرام گور بانو بہوش اور دیوان سمجھو	تاگ پور	معیار
۶۱۴: واصف جبین	اردو قواعد کی تدوین کے اصول D	علی گڑھ	معیار
۶۱۵: وسیم عباس	تدوین کلام فرید (اردو) مع مقدمہ +	ملتان ۲۰۰۵	انوار احمد ف ذکر یا
۶۱۶: ہارون الرشید	تدوین کلیات رحمان فراز	ملتان، زت	انوار احمد ف ذکر یا
۶۱۷: یوسف النساء	حکیم سید فخر الدین: حیات و کارنامے اور ان کے تذکرہ	لکھنؤ ۷۹	معیار
	ریختہ گویان ہند کی تنقیدی تدوین		
	مثنوی نہسہ درہن کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ	معیار

Nadir
CONFIDENTIAL

✽ رسائل

اس حصے میں حوالوں کو رسالوں (کے ناموں) کی الف بائی ترتیب سے مرتب کیا گیا ہے۔ رسائل کے مزید نام یا باب اول کے عنوانات: ”حوالہ جاتی مقالے“، ”اقبالیات“ (ز-حوالہ جاتی مقالے) اور ”صحافت“ کے تحت بھی ملیں گے۔

۶۱۸: شمول حسن	آج کل کی ادبی خدمات [۱۹۳۳ء تا ۱۹۸۵ء]	پٹنہ ۷۹	کلیم احمد عاجز ب ۹۷/۵/۱۵/۵
۶۱۹: گلستہ حسین	(ماہنامہ) ادب لطیف کی ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۱	انوار احمد ف ذکر یا

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۶۲۰: رفیع احمد	(کشمیر میں اردو کے) ادبی رسائل: ایک تحقیقی جائزہ +	کشمیر ۹۲	مجید مضمیر	بازیافت
۶۲۱: روشن آرا مارواڑ	(ادبیات اردو کے ارتقا میں) رسائل کا کردار	پنجاب ۸۱	وحید قریشی	ف پنجاب
۶۲۲: رحمان فنی، سید	اردو نئے معلیٰ کی ادبی خدمات	پٹنہ ۸۳		معیار
۶۲۳: دولت خاتون	(رسالہ) افسر کی وضاحتی کتابیات اور علمی و ادبی خدمات +	عثمانیہ	محمد علی اثر	۹۳/۱۰/۲۲، ۹۳/۱۰/۲۲
۶۲۴: محمد اشرف کمال	(اردو زبان و ادب کے تہذیبی و فکری رجحانات کے فروغ میں) افکار کا کردار	ملتان ۲۰۰۶	قاضی عابد	ف زکریا
۶۲۵: محمد عمر	البنج کی ادبی خدمات	پٹنہ ۸۰	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۶۲۶: نرگس جہاں	(دی یک جنس آف) البنج فوق آف مفتی گنج	پٹنہ ۷۵	کلیم الدین احمد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۶۲۷: محمد جاوید قادر	سرمائی الزبیر کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۳	شفیق احمد	ف اوپن
۶۲۸: کلیل اختر	(اردو کے نثری اسلوب پر صحافت کا اثر) السہلال کی روشنی میں +	جواہر ۸۹	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷/۹۸
۶۲۹: شہناز اللہ خاں و جی	(انیسویں صدی میں) اردو رسائل: ایک تجزیاتی مطالعہ	گلدھ ۹۰	زمین العابدین	۹۳/۱۰/۲۲، ۹۳/۱۰/۲۲
۶۳۰: عبدالرزاق قاروقی	اودہ پنچ کی ادبی خدمات (جدید اردو تنقید کے فروغ میں اردو کے نمائندہ) رسائل کا کردار:	ون کیشور	فرحت	
۶۳۱: سائرہ بانو	اوراق، صریح، آئندہ، ارتقاء، تشکیل	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد	ف زکریا
۶۳۲: محمود احمد امیر	اوراق کی ادبی خدمات	اوپن ۹۷	انور محمود خالد	ف اوپن
۶۳۳: محمد سجاد	اورینٹل کالج میگزین میں شائع شدہ اردو نثری متون کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ [اگست ۱۹۳۷ء سے ۲۰۰۰ء] +	اوپن، زرت	خولجہ محمد زکریا	ف اوپن
۶۳۴: رخسانہ	بچوں کے رسائل ۱۹۳۷ء کے بعد	پٹنہ ۹۰	اعجاز علی ارشد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۶۳۵: فریدہ گوہر	(پنجاب میں) بچوں کے اردو رسائل ۱۹۳۷ء تا ۱۹۹۹ء +	اوپن ۲۰۰۰	محمود الرحمن	ف اوپن
۶۳۶: شاہ سعید احمد	(اردو کی ترویج و ترقی میں) ہزیم سخن کا کردار	اوپن ۹۲	صابر کلروی	ف اوپن
۶۳۷: محمد احمد خان	(ماہنامہ) تخلیق کی ادبی خدمات +	اوپن، زرت	نجیب جمال	ف اوپن
۶۳۸: فرح مجسم	تہذیب الاخلاق کے نمائندہ قلمی معاونین	علی گڑھ	رفقار	
۶۳۹: نفیس بانو	تہذیب الاخلاق، تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۹	حقیق احمد صدیقی	جنید
۶۴۰: فرزاد ظہیل	(رسالہ) جامعہ کا تنقیدی اشاریہ ۱۹۲۳ء سے ۱۹۳۷ء تک	ملیہ اسلامیہ	صادقہ ذکی	ب، ۲۰۰۰/۷/۲۰۰۰
۶۴۱: جاوید خان آفریدی	جریدہ کی ادبی خدمات مع اشاریہ +	اوپن ۹۹	ظہور احمد اعوان	ف اوپن

۶۳۲: انور الدین	حیدر آباد کن کے علمی و ادبی رسائل کا تنقیدی جائزہ ۳۷ تک	حیدر آباد ۸۳	گیان چند	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۳۳: محمد تقی علی	حیدر آباد کے ادبی رسائل (آزادی کے بعد سے حال تک) +	حیدر آباد ۸۵	شمس شوکت	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۳۴: تنسیم فاطمہ برلاس	(اردو میں) خواتین کے رسائل ۱۹۳۷ء تک +	حیدر آباد ۹۱	شمس شوکت	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۳۵: سیدہ شہلا	(آزادی کے بعد اردو میں) خواتین کے رسائل	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۳۶: شید احمد	(اسلامیہ کالج پشاور کا مجلہ) خبیر: لسانی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	صابر کلروی	ف اوپن
۶۳۷: شفیع احمد عثمانی	(ماہنامہ) زمانہ کانپور کا اردو ادب کے ارتقا میں حصہ	گلشن ۷۸		۷۹/۶/۱۵، ۵
۶۳۸: شفیع احمد عثمانی	اردو ادب کے ارتقا میں زمانہ کانپور کا حصہ	گلشن ۷۳		معیار
۶۳۹: سجاد حیدر پرویز	(اردو افسانے کے فروغ میں) ساقی کا کردار	ملتان ۲۰۰۲	انوار احمد	ف ذکر یا
۶۵۰: بہار مصطفیٰ ششی	(مجلہ) سر سیدین کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اوپن
۶۵۱: جہاں داد خاں	سفیر سخن: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۳۰۰۱	صابر کلروی	ف اوپن
۶۵۲: آصف جہانگیر	(مجلہ) سبب کے تخلیقی اور فکری کردار کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	ممتاز خان کلیانی	ف ذکر یا
۶۵۳: ایم اے عزیز	شگوفہ کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۱	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۵۴: مقبول احمد شاکر	(ادبی جریدہ) صحیفہ لاہور کی ادبی خدمات +	ملتان ۹۸	عبدالرزاق شیخ	ف ذکر یا
۶۵۵: محمد عطاء اللہ خاں	(مجلہ) عثمانیہ کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۸۸	انور الدین	۹۶/۲/۱۰، ۵
۶۵۶: اصغر عباس	علی گڑھ انسٹی ٹیوٹ گزٹ کا تنقیدی مطالعہ اور اس کا اثر اردو صحافت پر	علی گڑھ		رفار
۶۵۷: ابرار احمد غالبی	(اردو کی ادبی حقیقت و تنقید کی روایت کے ارتقا میں مجلہ) فنون کا فکری کردار [۱۹۶۳ء تا ۲۰۰۰ء]	ملتان، زت	روبینہ ترین نقاشی عابد	ف ذکر یا
۶۵۸: غلام نبی	(معاصر تخلیقی و فکری رجحانات کے فروغ میں مجلہ) فنون کا کردار [اردو شعر و ادب کے حوالے سے ۱۹۶۳ء تا ۲۰۰۰ء]	ملتان، زت	روبینہ ترین نقاشی عابد	ف ذکر یا
۶۵۹: ہمایوں خان ہما	(ماہنامہ) قند (مردان) کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۴	اعجاز راہی	ف اوپن
۶۶۰: افتخار احمد	(مجلہ) کامران سرگودھا کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	سردار احمد	ف اوپن
۶۶۱: رفیع احمد بیٹ	۱۹۶۰ء کے بعد اردو کے ادبی رسائل +	کشمیر ۹۶	مجید مضمیر	پانیا فٹ

۶۶۲: قتل احمد جیلانی	(رسالہ) معارف کا اردو ادبی سرمایہ: ایک تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	سعدیہ نسیم	ف سندھ
۶۶۳: اکبر علی	(رسالہ) معاصر [پنہ] کی ادبی خدمات	پنہ ۹۰	ممتاز احمد	ب، ر ۹۷/۷۷
۶۶۴: فرہین فیاض	(ماہ نامہ) مہر نسیم روز کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۶۶۵: محمد عظیم الحق	ندیم گپا کی ادبی خدمات	پنہ	ممتاز احمد	ب، ر ۹۷/۷۷
۶۶۶: نظام نسیم	(اردو افسانے کی تخلیقی روایت اور) نقوش +	ملتان ۹۵	انوار احمد	ف ذکریا
۶۶۷: نسیم سراج	نقوش کے خطوط نمبر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	صابر کوروی	ف قرطبہ
۶۶۸: طارق فاطمی	(ماہ نامہ) نگار کے پچیس سال	مکہ ۸۷		معیار
۶۶۹: محمد انور نذیر علوی	نگار پاکستان کی ادبی خدمات، ۱۹۶۲ء تا ۱۹۹۲ء +	اوپن ۹۶	محمد مظفر عالم جاوید	ف اوپن
۶۷۰: محمد ممتاز خان کلیانی	نگار کی ادبی خدمات و روایات، ایک تجزیہ	ملتان ۲۰۰۰	نجیب جمال	ف ذکریا
۶۷۱: رحمتا جمیل	نوائے ادب کی ادبی خدمات	پنہ ۹۰	ممتاز احمد	ب، ر ۹۷/۷۷
۶۷۲: الطہر مسعود خان	(اشاریہ رسالہ) نیا دور، لکھنؤ ۱۹۵۵ء تا ۲۰۰۱ء	روہیل کھنڈ	حسن احمد نظامی	ب، ر ۲۰۰۳/۵۵
۶۷۳: نفوس احمد	رسالہ دنیا دور کی ادبی خدمات مع توضیحی اشاریہ +	اوپن، زت	محسن الدین عقیل	ف اوپن
۶۷۴: محمد انور نذیر علوی	نیرنگ خیال کی ادبی خدمات	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ	ف بہاول پور
۶۷۵: غلام فرید	(افواج پاکستان کے ہفت روزہ) ہلال کی ادبی خدمات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ] +	اوپن ۲۰۰۰	بشیر سیفی	ف اوپن

اقبالیات

● سوانح اقبال

۶۷۶: احمد سعید منہاس	اقبال اور اسلامیہ کالج لاہور +	اوپن، زت	آغا نمین	ف اقبالیات
۶۷۷: بشیر احمد بشیر	اقبال بحیثیت وکیل +	اوپن ۹۳	طاہر تونسوی	ف اقبالیات
۶۷۸: ثریا جمیل	اقبال کا برصغیر میں، لاہور سے باہر قیام اور سرگرمیوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۶۷۹: حصہ خالدی	دستاویزات اقبال، انگلستان میں +	اوپن، زت	محمد اکرم چغتائی	ف اقبالیات
۶۸۰: خالد محمود	کشمیری شخصیات سے اقبال کے ذاتی و فکری روابط +	اوپن، زت	مظفر ملک	ف اقبالیات
۶۸۱: خالدہ سلطانہ	حیات و شخصیت اقبال: خطوط کے آئینے میں +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۶۸۲: خدیجہ یاسمین	اقبال اور سائنس کمیشن +	اوپن ۹۲	احمد سعید	ف اقبالیات
۶۸۳: راجا عبدالقیوم	تقسیم برصغیر کی دستاویزات میں علامہ اقبال کی سیاسی خدمات کا جائزہ +	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۶۸۴: راشدہ نورین	علامہ اقبال اور آل انڈیا کشمیر کمیٹی +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۸۵: رحمان کوثر	اقبال کا جرمنی میں قیام +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۸۶: زمر کوثر	۱۹۴۷ تک اقبال پر مطبوعہ اہم اردو کتب میں شخصیت اقبال کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۵	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۶۸۷: سخاوت خاں	آفتاب اقبال +	اوپن، زت	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۸۸: فخر الاسلام	علامہ اقبال کا دورہ جنوبی ہند +	بکھور ۹۵	محمد نور الدین	کتابیات
۶۸۹: عبدالرشید ملک	علامہ اقبال کی مسلم لیگ سے وابستگی +	اوپن ۹۱	محمد رشید	ف اقبالیات
۶۹۰: عبدالکریم قاسم	علامہ اقبال کے اساتذہ +	اوپن ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۶۹۱: محمد ارشد جاوید الحریز	علامہ اقبال بحیثیت میراج جسیلی کو نسل +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۶۹۲: محمد علی خاں	علامہ اقبال کے بیرون برصغیر سفر: ایک تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۴	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۹۳: محمد وقار چیمہ	علامہ اقبال اور شیخ عطا محمد کے روابط +	اوپن، زت	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۹۴: منظور حسین	اقبال کی سیاسی زندگی کا ارتقا	اوپن	صدیق شلی	ف اقبالیات
۶۹۵: نذر غلیق	اقبال کے ریاست بہاول پور کے ساتھ تعلقات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	شفیق احمد	ف اقبالیات

● اقبال اور شخصیات

وضاحت: اس حصے میں مقالہ نگاروں کے بجائے شخصیات کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب پیش نظر رکھی گئی ہے۔

۶۹۶: چمن لال ریٹا	(اقبال اور) آرو بندو..... [مقالہ ہندی زبان میں ہے]	کشمیر ۸۵	نجدہ بی
۶۹۷: سراج اللہ	(اقبال اور) ابن تیمیہ: افکار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	سمیل حسن
۶۹۸: سراج الدین	(علامہ اقبال پر) ابن خلدون کے عمرانی و تاریخی اثرات +	اوپن ۹۲	امین اللہ و شیر
۶۹۹: غزالہ ہمایوں	(اقبال اور) ابن رشد کے ذہنی روابط +	اوپن ۹۵	عبدالحق
۷۰۰: عظیم اللہ چندران	(مولانا) احمد رضا خاں اور علامہ اقبال کے تعلیمی نظریات کا تقابلی جائزہ	بہاول پور ۲۰۰۲	نظیر نظر
۷۰۱: رانا افتخار احمد	(اقبال اور) اشنوگر کے تصور تاریخ کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	وحید عشرت
۷۰۲: محمد یونس سید	(علامہ محمد اقبال اور مولانا) اشرف علی تھانوی: افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۹	محمد طفیل ہاشمی

۷۰۳: اکرام اللہ شاہد	(اقبال اور) افغان شخصیات	اوپن، زت	صابر کلروی ف اقبالیات
۷۰۴: غلام مصطفیٰ	(علامہ اقبال اور سید جمال الدین) افغانی +	اوپن، زت	محمد صالح طاہر ف اقبالیات
۷۰۵: مرزا حسن	(اقبال اور) افلاطون +	اوپن ۹۵	وحید عشرت ف اقبالیات
۷۰۶: محمد شمیم بٹ	اکبر اور اقبال کی تنقید مغرب: ایک تحقیقی مطالعہ	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی ف منہوی
۷۰۷: محمد آصف اعوان	(اقبال اور) اکبر الہ آبادی کی تنقید مغرب: تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۴	غلام حسین ذوالفقار ف اقبالیات
۷۰۸: مختار معراج	امام غزالی، شاہ ولی اللہ اور اقبال کے تعلیمی افکار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	خوشی محمد ف اقبالیات
۷۰۹: طارق احمد سحود	غزالی: Al-Ghazali & Iqbal, their Perspective on Education + کشمیر ۲۰۰۲	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی ف منہوی
۷۱۰: زبیر التماس رویا	(کلام اقبال میں) انبیاء کا تذکرہ +	اوپن ۲۰۰۱	وحید عشرت ف اقبالیات
۷۱۱: شاہد یوسف	(اقبال اور فی الیس) ایلٹ	اوپن ۲۰۰۵	عبدالغنی ف اقبالیات
۷۱۲: یوسف اعظمی	(Religion and Man in the Political Works of) Eliot and Iqbal عثمانیہ ۸۹	عثمانیہ ۸۹	کتابیات
۷۱۳: محمد اکرم	(کلام اقبال میں) تاریخی شخصیات اور ان کے ساتھ اقبال کے ذہنی روابط کا جائزہ	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شیلی ف اقبالیات
۷۱۴: دانا فضل الرحمان	(اقبال و) جوش کی شاعری کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	انور محمود خالد ف اقبالیات
۷۱۵: کنور ظفر اقبال	(اقبال اور) جیس وارڈ کی نظری مہمیں	اوپن، زت	اشرف عدیل ف اقبالیات
۷۱۶: نیلم ملک	چودھری رحمت علی اور علامہ اقبال کے تصور پاکستان کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	وحید عشرت ف اقبالیات
۷۱۷: خادم حسین بخاری	حالی، پیش رو اقبال +	اوپن ۹۵	محمد اسلم درانی ف اقبالیات
۷۱۸: نصرت بانو احمد رابی	حالی، اکبر اور اقبال کی پیمائش شاعری کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۸۴	آل احمد سرور ف منہوی
۷۱۹: منور ہاشمی، سید	(علامہ اقبال کی اردو شاعری میں فطرت نگاری اور ہم عصر شاعر) حسرت موہانی کی فطرت نگاری سے تقابلی جائزہ	سندھ ۲۰۰۳	فہیدہ شیخ تحقیق
۷۲۰: گوثرانہار	(اقبال اور) حسرت موہانی کے لسانی و سیاسی نظریات کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی ف اقبالیات
۷۲۱: رضیہ شیخ	(اقبال اور) حفیظ جالندھری کی شاعری کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	ہارون الرشید تبسم ف اقبالیات
۷۲۲: شاہد مصطفیٰ	(علامہ اقبال اور) خواجہ غلام فرید کے افکار و نظریات کا تحقیقی و تقابلی مطالعہ (تصوف، عشق، عظمت انسان) +		
۷۲۳: خورشید حسن خان	خوشحال خٹک کے تنکیالی اور اقبال کے مرد مومن کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	شفیق احمد ف اقبالیات

۷۲۴: نور محمد	ڈرکھیم: (Comparative Study of Sociological Thoughts of Iqbal and) Emile Durkheim	اوپن، زت	سعیدہ اقبال	ف اقبالیات
۷۲۵: فتح خان، ملک	(اقبال اور) راس مسعود +	اوپن ۹۳	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۷۲۶: ساجدہ ادیب	رائسی، جیش: (The Philosophy of Self in Sir Muhammad Iqbal and) Jaish Royce	عثمانیہ ۸۱	عالم خوند میری	کتابیات
۷۲۷: مسرت شاہین	(ڈاکٹر علامہ اقبال اور) رشید احمد صدیقی کے فنی و فکری روابط +	اوپن ۲۰۰۶	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۲۸: عزیز الرحمن عزیز	(علامہ اقبال اور مولانا) روم کے تصور فقر کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۲۹: شبیر احمد	(اقبال اور) رومی کے تصور عشق کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۷۳۰: نذیر قیسر، ایم	(The Impact of) Rumi upon the Religious Thought of Iqbal) پنجاب ۷۳	سی اے قادر	یادداشت	
۷۳۱: بشری خان	سر سید اور اقبال کے عمرانی تصورات کا تقابلی مطالعہ +	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف ذکر
۷۳۲: طاہر مسعود	سید احمد خاں اور علامہ اقبال کے فنی روابط +	اوپن ۹۵	آغا سبیل	ف اقبالیات
۷۳۳: عبدالقیوم	سرتمی، رحیم اور اقبال کے یہاں فکری ہم آہنگی کا تقابلی مطالعہ D	مٹھلا	ضیاء الرحمن	ب ۹۸/۳
۷۳۴: شیر محمد بزدار، صوفی	(اقبال اور شیخ) سعدی کا فلسفہ اخلاق +	اوپن ۲۰۰۳	اسلم حیات درانی	ف اقبالیات
۷۳۵: صوفیہ بٹ	(اقبال اور) سیالکوٹ کی معاصر شخصیات +	اوپن ۲۰۰۰	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۷۳۶: تکیلیں احمد، چودھری	(علامہ) شبلی نعمانی اور اقبال +	اوپن ۲۰۰۲	اختر پرویز	ف اقبالیات
۷۳۷: محمد اعجاز الحق	(اقبال اور) فیکسٹر، شاعری کے حوالے سے تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	عبدالغنی	ف اقبالیات
۷۳۸: نعمت علی کوکب	(علامہ اقبال اور پنجاب کے) صوفیہ +	اوپن ۹۲	عبدالحمید بزدانی	ف اقبالیات
۷۳۹: مصباح شاہین	(اقبال اور) عاکف +	اوپن، زت	جلال سوسین	ف اقبالیات
۷۴۰: مشتاق علی	عید الرحمن بابا اور علامہ اقبال کے افکار کا جائزہ +	اوپن، زت	اقبال نسیم تنک	ف اقبالیات
۷۴۱: محمد یامین	عطیہ فیضی، شبلی نعمانی، علامہ اقبال (اور دیگر مشاہیر اردو) سے روابط	کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف کتابیات
۷۴۲: شبیر افضل خان	کی نوعیت، اثر پذیری کا تحقیقی و تجزیاتی مطالعہ	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۴۳: نیلمہ سجاد	(اقبال اور) علی شریعتی: فکری روابط کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات

۷۳۴: زاہدہ پروین	غالب کا کٹرفن اور اقبال +	کشمیر ۸۲	آل احمد سرور	ف۔ مخدومی
۷۳۵: خالد الماس	فرانڈ اور اقبال کے نظریات شخصیت کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۹۷	نعیم احمد	ف۔ اقبالیات
۷۳۶: امبرین منیر	(اقبال) فیض، راشد، مجید امجد اور مختار صدیقی کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	سمیل احمد خاں	ف۔ اقبالیات
۷۳۷: محمد نذیر	(اقبال اور) قائد اعظم کے روابط (ایک تحقیقی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف۔ اقبالیات
۷۳۸: آفر سلطانہ	(اقبال کا تصور خودی اور) لائبریر کا تصور مونا +	اوپن ۲۰۰۱	محمد معروف	ف۔ اقبالیات
۷۳۹: بابریک مطالی	(ڈاکٹر محمد اقبال و حضرت) محمد الف ثانی: افکار و نظریات +	اوپن ۲۰۰۱	محمود اختر	ف۔ اقبالیات
۷۴۰: محمد الیاس چیمہ	(علامہ اقبال اور) محمود ہستری +	اوپن ۹۹	عبدالحمد یزدانی	ف۔ اقبالیات
۷۴۱: سکندر عباس زیدی	(اقبال اور) مرتضیٰ مطہری کے افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۹	محمد اکرم شاہ	ف۔ اقبالیات
۷۴۲: احمد محمود الزماں	(اقبال اور) ملٹن +	اوپن ۲۰۰۱	محمود الرحمن	ف۔ اقبالیات
۷۴۳: تسکین کوثر سیدہ	(اقبال و) ملک اشعراء بہار (فکری و فنی جائزہ) +	اوپن، زت	مہر نور محمد	ف۔ اقبالیات
۷۴۴: سلطان محمود کوثر	(اقبال اور) مجبور کا شمیری: شخصیت اور افکار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	محمد یوسف بخاری	ف۔ اقبالیات
۷۴۵: مظفر احمد ٹاک	(اقبال اور) مجبور +	کشمیر ۸۶	محمد امین اندرابی	ف۔ خاور
۷۴۶: عابدہ خاتون	(علامہ اقبال اور) میاں محمد بخش کے افکار و نظریات کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اکرم طاہر	ف۔ اقبالیات
۷۴۷: شاہ زیب	میروولی اللہ اور علامہ اقبال کے فنی و فکری روابط (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن، زت	عطش درانی	ف۔ اقبالیات
۷۴۸: شاہدہ یوسف	(اقبال اور) ورڈز ور تھ +	اوپن ۹۹	جیلانی کامران	ف۔ اقبالیات
۷۴۹: محمد اویس صادق	(A Comparative Study of Iqbal's Theories and) Fukuyama's Theory (The	(A Comparative Study of Iqbal's Theories and) Fukuyama's Theory (The		
	+End of History and the Last Man)	اوپن، زت	اشرف عدیل	ف۔ اقبالیات

Nadir

CONFIDENTIAL

● اقبال شناس

وضاحت: اس حصے میں اقبال شناسوں کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے۔

۷۶۰: ساجدہ پروین	(پروفیسر) آل احمد سرور بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد اسلم نیا	ف۔ اقبالیات
۷۶۱: نصرت آرا	(پروفیسر) آل احمد سرور کی اقبال شناسی ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	تسلیمہ فاضل	ف۔ مخدومی
۷۶۲: خالد محمود	(ڈاکٹر) ابوالیث صدیقی بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد اکرم شاہ	ف۔ اقبالیات

۷۶۳: رفیق احمد	(سید) ابوالحسن علی ندوی کی اقبال شناسی +	کشمیر ۲۰۰۲	منصور احمد میر	باز یافت
۷۶۴: محمد اکرم	(مولانا) ابوالحسن علی ندوی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	زاہد منیر عامر	ف اقبالیات
۷۶۵: سفیرہ بیگم	(پروفیسر) اسلوب احمد انصاری کی اقبال شناسی: ایک جائزہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۶۶: ملکہ رحمانہ	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۷۶۷: فرحت زہرہ	(ڈاکٹر) اکبر حسین قریشی کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	میاں مشتاق احمد	ف اقبالیات
۷۶۸: نجف علی، سید	اے ڈی نسیم بطور اقبال شناس +	جی سی یو، زت	شفیق عجمی	ف جی سی یو
۷۶۹: شہزاد اسلام	بشیر احمد ڈار بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۷۷۰: ارشد حسین شاہ	(غلام احمد) پرویز کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۷۱: محمد حبیب اللہ خان	جاوید علی سید، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۰	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۷۷۲: فرح عزیز خاں	(اقبال شناسی کی روایت میں ڈاکٹر) جاوید اقبال کا مقام +	ملتان ۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی	ف ذکریا
۷۷۳: رافعدوانی	(پروفیسر) جگن ناتھ آزاد کی اقبال شناسی	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۷۴: نائیدارم نیازی	چراغ حسن حسرت کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	طیب منیر	ف اقبالیات
۷۷۵: فریال ارشاد	(اقبالیات) چودھری محمد حسین +	اوپن ۹۹	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۷۷۶: ریاض احمد بٹ	حامد کشمیری کی اقبال شناسی +	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	ف مخدوی
۷۷۷: توکل حسین	خانوادہ اقبال کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۷۷۸: ریاض احمد	(ڈاکٹر) خلیفہ عبدالکیم بحیثیت اقبال شناس: ایک جائزہ	کشمیر، ۲۰۰۷	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۷۹: امان اللہ	خواجه عبدالحمید عرفانی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۸۰: طالب حسین بخاری	راجا حسن اختر، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۰	احسان اکبر	ف اقبالیات
۷۸۱: نذیرہ بیگم	(ڈاکٹر) رحیم بخش شاہین بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۸۲: تہوہار احمد مخدوی	(ڈاکٹر) رفیع الدین ہاشمی کی اقبال شناسی: ایک تحقیقی جائزہ	کشمیر، ۲۰۰۷	تسکینہ فاضل	ف مخدوی
۷۸۳: عبدالواحد	سلیم احمد بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	ایوب صابر	ف اقبالیات
۷۸۴: فہیم اختر	(ڈاکٹر) سید عبداللہ کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۷۸۵: عاشق حسین	(آغا) شورش کاشمیری بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	محمد صالح طاہر	ف اقبالیات

۷۸۶: بھیرجی	شیخ ایاز: (Shaikh Ayaz) (+Iqbal Shanasi of)	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۸۷: محمد اقبال گل	(اقبالیات) شیخ عبدالقادر +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شلی	ف اقبالیات
۷۸۸: علیر سعید	(مولانا) صلاح الدین احمد بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	انور سعید	ف اقبالیات
۷۸۹: ثریا مسعود	(سید) عابد علی عابد کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۲	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۹۰: تنویر حسین	(حافظ) عباد اللہ فاروقی بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد حامد	ف اقبالیات
۷۹۱: محمد سلیم	(مولوی) عبدالحق کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	صابر گلروی	ف اقبالیات
۷۹۲: محمد عارف	(پروفیسر ڈاکٹر) عبدالمغنی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر	ف اقبالیات
۷۹۳: پروین حبیب	(پروفیسر) عبدالمغنی کی اقبال شناسی: ایک مطالعہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۹۴: رانی ثریا طاہرہ	عبدالواحد معینی بطور اقبال شناس +	اوپن ۹۳	معین الدین عقیل ریونس حسنی	ف اقبالیات
۷۹۵: منیر احمد	عبدالوہاب عزام کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۳	ظہور احمد ظہر	ف اقبالیات
۷۹۶: زاہد حسین چٹائی	(اقبالیات) عرشی امرتسری +	اوپن ۲۰۰۳	احسان اکبر	ف اقبالیات
۷۹۷: محمد طاہر اشرف	عزیز احمد کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۷۹۸: شکیلہ فیض	(اردو اقبال شناسی کی روایت میں) عشرت حسن انور کا مقام و مرتبہ	بہاول پور ۲۰۰۵	عقیلہ شاہین	ف بہاول پور
۷۹۹: خالد مبین	(پروفیسر ڈاکٹر) علی نہاد تارلان بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	مسعود اختر شیخ	ف اقبالیات
۸۰۰: زینت فردوس	غلام رسول مہر بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شلی	ف اقبالیات
۸۰۱: محمد سمیل سرور	(ڈاکٹر) غلام جیلانی برق بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۸۰۲: سبح اللہ	(سید) غلام رضا سعیدی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن، زت	مہر نور محمد	ف اقبالیات
۸۰۳: فارحناز	فتح محمد ملک بطور اقبال شناس +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۸۰۴: آنس زیب النساء	(اقبالیات) سب کے لیے کے حوالے سے ڈاکٹر) فرمان فتح پوری کی			
	اقبال شناسی، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۸۰۵: نسیم مسعود	فقیر سید وحید الدین کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۲	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۸۰۶: محمد ارشد خان	محمد دین تاثیر بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۸۰۷: افتخار احمد	(اقبالیات) محمد دین فوق +	اوپن ۹۷	صابر کلروی	ف اقبالیات
۸۰۸: محمد شفیق مجی	(ڈاکٹر) محمد رفیع الدین، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۵	وحید عشرت	ف اقبالیات
۸۰۹: محمد شفیق مجی	(اقبال شناسی کی روایت میں ڈاکٹر) محمد رفیع الدین کا مقام	جی سی یو، نرت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۸۱۰: سعیدہ مہتاب	(ڈاکٹر) محمد ریاض بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۹	صدیق شلی	ف اقبالیات
۸۱۱: محمد یوسف	(اقبالیات) محمد شفیع: تدوین و تحقیق +	اوپن ۲۰۰۰	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۸۱۲: محمد اسلم	(اقبالیات) محمد عبداللہ چغتائی +	اوپن ۹۲	عبدالحمد یزدانی	ف اقبالیات
۸۱۳: غلام ٹہین	(پروفیسر) محمد عثمان بطور اقبال شناس +	اوپن، نرت	عطش درانی	ف اقبالیات
۸۱۳: زبیدہ جبین	(پروفیسر) محمد منور بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۸۱۵: محمد شفیق خان	ڈاکٹر ملک حسن اختر بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۶	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۸۱۶: امتیاز حسین	(ڈاکٹر) ممتاز حسن بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	تحسین فراقی	ف اقبالیات
۸۱۷: شہباز فیصل	میر عید الصمد کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۵	صابر کلروی	ف اقبالیات
۸۱۸: سلیم تقی شاہ	(پروفیسر) نظیر صدیقی بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۶	صدیق شلی	ف اقبالیات
۸۱۹: ثمرین اختر	(سید) وقار عظیم بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۶	ثارا احمد قریشی	ف اقبالیات
۸۲۰: فوزیہ بتول	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۱	وزیر آغا	ف اقبالیات

● اقبال کے اثرات

۸۲۱: آفتاب احمد	اردو شاعری پر اقبال کے اثرات	پنجاب ۹۰	مرزا محمد منور	ف پنجاب
۸۲۲: اسد اللہ وانی	اقبال اور جموں کشمیر کا اردو ادب	جموں ۹۵	جگن ناتھ آزاد	۹۶/۱۰/۱۰۷
۸۲۳: امیر حمزہ	کلام فقیر پر اقبال کے اثرات +	اوپن، نرت	انعام الحق چاویہ	ف اقبالیات
۸۲۴: انجم سلطانی	اردو غزل کو اقبال کی دین +	عثمانیہ ۸۵	سیدہ جعفر	کتابیات
۸۲۵: جمیل اصغر	اقبال کے مقلد اردو شعرا +	اوپن ۹۵	رشید گوریجی	ف اقبالیات
۸۲۶: جہاں آرا کمالی	میر قلام رسول نازی شاعری پر اقبال کے اثرات +	کشمیر ۲۰۰۳	تسکینہ فاضل	ف خاور
۸۲۷: ربیعہ پروین	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر اقبال کے اثرات	دہلی ۲۰۰۶	حقیق اللہ	۲۰۰۶/۱۰/۲۳
۸۲۸: سباش چند رائے	جدید اردو شاعری اور اقبال +	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف خاور

۸۲۹: شاہد نواز عالم	مابعد کی شاعری پر اقبال کے اثرات	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار
۸۳۰: صادق حسین گوہر	جدید اردو غزل پر اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۹	اسلم ضیا	یادداشت
۸۳۱: عبدالرؤف رفیقی	پشتو شاعری میں اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۷	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۸۳۲: غلام قاسم مجاہد	بلوچی ادب پر اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۶	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۸۳۳: محمد شفیع سنبل	کشمیری شعر پر اقبال کا اثر +	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف خاور
۸۳۴: مظہر علی خان	اردو نظم پر اقبال کے اثرات	کراچی ۹۲	ظفر اقبال	ف کراچی
۸۳۵: نسیم عباس	قرۃ العین حیدر پر علامہ اقبال کے اثرات کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	اسلم انصاری	ف اقبالیات
۸۳۶: طاہرہ ناز	نسیم حجازی پر اقبال کے اثرات کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	شفیق احمد	ف اقبالیات
۸۳۷: ہانگل	اسلامی انقلاب کے بعد ایران میں اقبالیات کے جدید رجحانات +	اوپن ۲۰۰۶	محمد سلیم مظہر	ف اقبالیات

Nadir
CONFIDENTIAL

❁ اقبال کی تصانیف اور تحریریں

وضاحت: اس حصے میں حوالوں کی ترتیب، اقبال کی تصانیف اور تحریروں (کے عنوانات کی) الف بائی ترتیب کے مطابق ہے۔

۸۳۸: عابد حسین، سید	(کلام اقبال کی) اردو بیاضوں میں لسانی تراجم کا جائزہ +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۸۳۹: عبدالجبار شاہ کر	(اقبال کی) اردو نثر کا فکری و فنی مطالعہ	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۴۰: محمد عبدالحفیظ	اقبال کی اردو نظموں کا فکری و فنی مطالعہ	مدراں ۸۲	محمد الہدی	معیار
۸۴۱: دہیر حسین دبیر	ارمغان حجاز حصہ سوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۶	ظہیر احمد صدیقی	ف اقبالیات
۸۴۲: ریاض احمد شاہد	ارمغان حجاز کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمد یزدانی	ف اقبالیات
۸۴۳: محمد طیب اللہ	ارمغان حجاز (فارسی) حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۳	آغا عظیمین	ف اقبالیات
۸۴۴: رعنا مشتاق	اسرار خودی کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	کلثوم قاطعہ سید	ف اقبالیات
۸۴۵: روفیہ انجم نقوی	(مثنوی) اسرار خودی: نقد متن، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۹	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۴۶: اشتدیار	اصلاحات اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	قرطبہ، زت	صابر کلوروی	ف قرطبہ
۸۴۷: عبدالستار	اصلاحات اقبال کی تدوین	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاہ کر	ف قرطبہ
۸۴۸: شبیر حسین خاں	اقبال نامہ کا تنقیدی مطالعہ +	دہلی ۹۳	عبدالحق	کتابیات
۸۴۹: زویب النساء	انوار اقبال [خطوط] ترتیب و تفسیر +	اوپن ۹۹	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت

۸۵۰: صابر حسین کلرودی	باقیات شعرا اقبال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۸۹	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۸۵۱: عبدالحجید اندرابی، سید	باقیات اقبال کا تنقیدی جائزہ	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخطوطی
۸۵۲: افشاں منیر بھٹی	بال جبریل کی شروح کا توضیحی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۵	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۸۵۳: سحر افروز	بال جبریل اسلامی تاریخ کے حوالے	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رقار
۸۵۴: فرحت ریاض	(انفلیات) بال جبریل کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۵: توقیر احمد خاں	بال جبریل کی امجری	دہلی ۸۰	عبدالحق	یادداشت
۸۵۶: محمد قاسم	بال جبریل کی منظومات پر محققانہ حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۷: محمد صدیق، میاں	بال جبریل میں تاریخی حوالہ جات: ایک تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۸: نجیہ ظفر	بال جبریل کی غزلیات، رباعیات، قطعات پر محققانہ حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۹: محمد قمر اقبال	بانگ درا، حصہ سوم [نظم 'ارتقا' کے بعد] +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین	اقبالیات
۸۶۰: صورت جہاں	بانگ درا کی منظوم نظمیں +	کشمیر ۹۲	محمد امین اندرابی	ف مخطوطی
۸۶۱: حفیظ احمد	بانگ درا کی نظموں کا تاریخی پس منظر +	اوپن ۲۰۰۶	فاروق احمد	ف اقبالیات
۸۶۲: حفیظ الرحمن	بانگ درا کی منتخب منظومات کا اسلوبیاتی تجزیہ +	اوپن، زت	احسان الرحمن	ف اقبالیات
۸۶۳: عبد الوحید فیصل	بانگ درا، حصہ دوم کا تحقیقی مطالعہ مع تعلیقات +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۶۴: فردوس جہاں	(اقبال کی امجری) بانگ درا کی روشنی میں +	دہلی ۷۹	عبدالحق	کتابیات
۸۶۵: گل زرینہ آفتاب	بانگ درا، حصہ اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۸۶۶: محمد اکبر	(عنوانات) بانگ درا (حصہ اول) +	بہاول پور ۲۰۰۶	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۸۶۷: محمد بشیر چودھری	بانگ درا کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اسلم ضیا	ف اقبالیات
۸۶۸: محمد سفیان	بانگ درا حصہ سوم مع حواشی و تعلیقات (نظم بلاوہ اسلامیہ سے ارتقا تک) +	اوپن ۹۷	صابر کلرودی	ف اقبالیات
۸۶۹: محمد علی رضوی	بانگ درا میں آتش کا اعمیانی پیکر	مظفر پور ۹۳	ناز قادری	کتابیات
۸۷۰: محمد حمید کھوکھر	پس چہ باید کرد اے اقوام مشرق مع مسافر کے اردو اور انگریزی منشور اور منظوم تراجم کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۸۷۱: محمد یوسف اعوان	اقبال کے کلام کی تدوین نو (بترتیب زمانی ۱۹۲۵ء تا ۱۹۳۸ء)	خیر پور، زت	یوسف خشک	ف خیر پور
۸۷۲: نگہت پروین	پس چہ باید کرد اے اقوام مشرق مع مسافر فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اکرم اکرام	ف اقبالیات

۸۷۳: عقلی عزیز خاں	مثنوی پس جہ باید کرد اے اقوام شرق مع مسافرا: قائل متن	اور حواشی و تعلیقات	اوپن، زت	محسن نقاشی	ف اقبالیات
۸۷۴: عبدالعزیز پرواز	پیام مشرق (حصہ لالہ طور و افکار) کے حواشی و تعلیقات +		اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۷۵: حفصہ اظہر سید	(حواشی و تعلیقات) پیام مشرق (حصہ دوم) +		اوپن ۲۰۰۳	محمد سلیم مظہر	ف اقبالیات
۸۷۶: انوید کیانی	پیام مشرق کے اردو انگریزی تراجم کا تنقیدی مطالعہ +		اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۸۷۷: ساجد پروین	تاریخ تصوف (از اقبال) حواشی و تعلیقات +		اوپن، زت	آفتاب اصغر	ف اقبالیات
۸۷۸: مشتاق احمد گنائی	تشکیل جدید الہیات اسلامیہ کے مسلم اعلام +		کشمیر ۹۹	محمد امین اندرانی	ف مخدومی
۸۷۹: رفیع الدین ہاشمی	تسائیف اقبال کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ		پنجاب ۸۱	وحید قریشی	ف پنجاب
۸۸۰: ارشد احمد شاکر	جاوید نامہ: مقدمہ حواشی اور تعلیقات		اوپن ۲۰۰۰	معز الدین	ف اقبالیات
۸۸۱: ذوالفقار سعید	جاوید نامہ میں مستعمل مصداور اور ان کے تعلقات +		اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۸۲: فوزیہ اقبال	جاوید نامہ کا فنی جائزہ +		اوپن ۲۰۰۳	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۸۸۳: محمد السعد جمال الدین	(منظومہ) جاوید نامہ للشاعر محمد اقبال (دراسة، تحليلية، نقدية)		عین شمس، زت	عبدانیم	یا وداشت
۸۸۴: سبیل عمر محمد	خطبات اقبال: نئے تاظر میں +		اوپن ۹۲	مرزا محمد منور	ف اقبالیات
۸۸۵: غلام رسول محمد	(اقبال اور امکانات مذہب: آخری) خطبے کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ +		اوپن ۹۲	وحید عشرت	ف اقبالیات
۸۸۶: نجمہ شاہین	(مسلم کافر نس کا) خطبہ صدارت (مقدمہ حواشی و تعلیقات، خطبے کا تجزیہ) +		اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۸۷: ندیم شفیق ملک	خطبہ الہ آباد: (مقدمہ حواشی و تعلیقات) +		اوپن ۹۷	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۸۸: شبیر حسین خان	خطوط اقبال: اسلوب کا مطالعہ		دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۸۸۹: گلشنہ بانو	(مظلوم اقبال میں شامل ۱۰۳) خطوط کی تدوین و تحشیہ +		اوپن ۲۰۰۵	شفیق احمد	ف اقبالیات
۸۹۰: محمد عامر حمید	(اقبال کے سیاسی) خطوط، ترتیب، حواشی و تعلیقات +		اوپن، زت	جہانگیر عالم	ف اقبالیات
۸۹۱: محمد جلال الدین نعمانی	خلافت اسلامیہ +		اوپن ۲۰۰۱	جہانگیر عالم	ف اقبالیات
۸۹۲: فرزاند ماجد	(علامہ اقبال کی فارسی) دو بیٹیوں / رباعیوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +		اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۹۳: صفیہ صلاح الدین	رموز بے خودی کا فکری و فنی جائزہ +		اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۸۹۴: محمد آصف فاروق شاہ	مثنوی رموز بے خودی: نقد متن، حواشی و تعلیقات +		اوپن ۲۰۰۳	محمد سلیم مظہر	ف اقبالیات

۸۹۵: گفت صابر	زبور عجم کا فکری و فنی تجزیہ +	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۸۹۶: جنیم حسین نقوی	زبور عجم حصہ اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۸	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۸۹۷: محمد مسعود الحسن بدر	زبور عجم حصہ دوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	محمد سرفراز ظفر	ف اقبالیات
۸۹۸: طلعت کلثوم	شذرات فکر اقبال: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	وحید عشرت	ف اقبالیات
۸۹۹: طفیل محمد گوہر	ضربِ کلیم: ابتدائی تین حصے حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۰۰: قیوم حسین شاہ	ضربِ کلیم اور ارمغان حجاز کی شرحوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۷	صابر کلثوری	ف اقبالیات
۹۰۱: محمد ظہیر	ضربِ کلیم کی امیجری +	دہلی ۸۱	عبدالحق	کتابیات
۹۰۲: مقبول حسین	(لفظیات) ضربِ کلیم +	اوپن ۲۰۰۵	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۹۰۳: منیر احمد یزدانی	ضربِ کلیم آخری تین حصے، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۹۰۴: منیر احمد، حافظ	ضربِ کلیم کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	مصین نظامی	ف اقبالیات
۹۰۵: عابدہ مبشر	علم الاقتصاد: مقدمہ ترتیب و تفسیر +	اوپن ۹۶	وحید عشرت	ف اقبالیات
۹۰۶: عبدالجبار شاکر	(علامہ اقبال کی) غیر مدون نثر مع حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۰۷: قمر الدین، سید	فلسفہ عجم کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	سعید احمد رفیق	ف اقبالیات
۹۰۸: محمد عاصم رشید	قادیانیت پر اقبال کی تحریروں کی تدوین +	اوپن ۹۵	ریاض الحسن گیلانی	ف اقبالیات
۹۰۹: اختر النساء	گفتار اقبال: متن کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۶	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۱۰: پرویز اختر	گلشن راز جدید اور ہندگی نامہ کے حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۹۱۱: شاہین، رحیم بخش	مکاتیب اقبال کا تنقیدی جائزہ	سندھ ۸۸	نجم الاسلام	تہذیب
۹۱۲: عبداللہ شاہ ہاشمی	مکاتیب اقبال بنام نیاز الدین خان: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۱۳: محمد سفیان	(علامہ اقبال کے ۳۰۰ منتخب) مکاتیب کے حواشی و تعلیقات	اوپن، زت	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۹۱۳: شاہ نواز پروین قادری	مکاتیب اقبال کے ادبی پہلو +	کشمیر ۲۰۰۳	تسکینہ قاضی	ف غار
۹۱۵: محمد امین اندرابی	مکاتیب اقبال کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۸۰	آل احمد سرور	ف غار
۹۱۶: محمد امین اندرابی	اقبال کے خطوط کا تنقیدی مطالعہ	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف غار
۹۱۷: محمد صدیق [ظفر جازی]	(مجموعہ) مکاتیب اقبال جہان دیگر + (اردو انگریزی) تعلیقات و حواشی +	اوپن ۹۶	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۹۱۸: طالب حسین اشرف	ملفوظات اقبال: تحقیق و تجزیہ +	اوپن ۹۳	صابر حسین کلروی	ف اقبالیات
۹۱۹: محمد امین تبار	(اقبال کی) نثر کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۸۶	محمد امین اندرابی	ف خاور
۹۲۰: محمد بشیر چوہدری	(علامہ اقبال کی مرتبہ) تصانیب کتب: ایک تجزیہ +	اوپن ۹۳	وحید قریشی	ف اقبالیات
۹۲۱: خالدہ منیر	Islam as a Moral and Political Ideal			
	مطالعہ متن و ترجمہ، حواشی و تعلیقات	اوپن ۲۰۰۳	غلام حسین ذوالفقار	ف اقبالیات
۹۲۲: علی رضا طاہر	Iqbal and Persian Philosophy: Critical Study of The Development of Metaphysics in Persia			
		پنجاب ۹۶	عبدالحق	یادداشت
۹۲۳: ظفر اقبال، کفور	Statements of Iqbal [اقبال کے بیانات] +	اوپن ۹۷	سعید احمد	ف اقبالیات
۹۲۴: لیرت حسین	+A Critical Appraisal of Four Earlier English Works on Iqbal			
		اوپن ۹۵	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات

❖ اقبالیاتی ادب: جائزے اور تجزیے

۹۲۵: آدم خان مروت	علامہ اقبال کے فارسی کلام کے پشتو تراجم کا تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۴	ہدایت اللہ قصیم	ف اقبالیات
۹۲۶: ایوب صابر	علامہ اقبال کی شخصیت اور فکر و فن پر اعتراضات	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۹۲۷: ارشد افضل احمد	تصانیف اقبال کے پنجابی تراجم: تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۳	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۲۸: ارشد خانم	شیخ عبدالماجد کی قادیانیت پر کتب کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	منہاج الدین	ف اقبالیات
۹۲۹: افضل بسرا	۱۹۷۷ء میں صد سال ولادت اقبال کے موقع پر پاکستان میں اقبالیاتی اردو نثر کی کتب پر تحقیقی و تنقیدی نظر			
۹۳۰: ایوب صابر محمد	اقبال پر معاندانہ کتب کا جائزہ [اردو کتب] +	اوپن ۹۱	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۳۱: بشری نامید	جامعہ پنجاب میں اقبالیات پر ایم اے کی سطح کے تحقیقی مقالات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۹۸۱ء تا ۱۹۹۲ء) +	اوپن ۲۰۰۰	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۳۲: خدیجہ ماہ جمیں	محمد بھٹائی ماکان کی تشریحات و تراجم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، نرت	محمد اقبال شاہد	ف اقبالیات
۹۳۳: خضر حیات خاں	ہانگ درا کی شرحوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۳۴: خورشید احمد شہوری	علامہ اقبال کی سوانح عمریوں کا تحقیقی جائزہ مطبوعہ ۱۹۷۷ء تا ۱۹۸۸ء +	اوپن ۹۳	محمد معز الدین	ف اقبالیات
۹۳۵: رشید احمد شاہ بخاری	جاوید نامہ کے اردو تراجم و شروح کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن، نرت	محمد اکرم شاہ	ف اقبالیات

۹۳۶: زیب النساء	اقبال اور بچوں کا ادب	ینگور ۸۲	نہیدہ بیگم	۱۵/۳/۹۳ء
۹۳۷: زیت الرحمان	کلام اقبال کے پشتو تراجم	پشاور ۲۰۰۳	صابر گوردی	پشاور
۹۳۸: سجاد حسین شاہ	علامہ اقبال پر ۱۹۷۶ء تک مطبوعہ سوانحی کتب کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۲	معین الرحمن	ف اقبالیات
۹۳۹: سجاد حسین شاہ	اقبال پر مطبوعہ سوانحی کتب کا تحقیقی جائزہ	بہاول پور ۲۰۰۰	شفیق احمد	یادداشت
۹۴۰: سعدیہ حسن	اقبال کو منظوم خراج عقیدت (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۹۴۱: سعدیہ نورین	کلام اقبال کے منظوم پنجابی تراجم +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	اردو تحقیق
۹۴۲: شاہد اقبال کامران	اقبال، درسیات پاکستان میں: تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۰	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۴۳: گلنہ شہناز	اقبال کی اسرارِ خودی پر تنقیدی کتب و مضامین کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	سجاد اللہ کلیم	ف اقبالیات
۹۴۴: شوکت حسین بمبئی	اسرارِ خودی کے انگریزی تراجم کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۹	صدیق شبلی	ف کتابیات
۹۴۵: شوکت حیات خان	اقبالیات کا تنقیدی ادب	منظر پور ۸۹	قمر اعظم ہاشمی	کتابیات
۹۴۶: ضیاء الرحمن سمجھر	اقبال بطور مصور پاکستان: کے کے عزیز کی تحقیق کا تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	جہاگیر عالم	ف اقبالیات
۹۴۷: طاہرہ منظور	اقبالیات کا تنقیدی جائزہ (۱۹۶۵ء-۲۰۰۰ء)	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۹۴۸: عارف پروین	جامعہ پنجاب آئی ای آر (انسٹی ٹیوٹ آف انجکشن اینڈ ریسرچ) میں اقبالیات پر ایم ایڈ اور ایم اے سطح کے تحقیقی مقالات کا شرح و تنقیدی جائزہ +	اوپن، نرت	محمد امیر انجم خالد	ف اقبالیات
۹۴۹: عبدالحق صدیقی	اقبالیات کا تنقیدی جائزہ	گورکھ پور ۶۵	محمود الہی	۱۵/۹/۳۲ء
۹۵۰: عبدالرؤف خان رفیق	افغانستان میں اقبال شناسی کی روایت	اوپن ۲۰۰۳	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۹۵۱: عبدالحق	An Evaluation of the English Translations of Iqbal's Poetry			
۹۵۲: علی محمد ضیا	اسرار و رموز کی شرحوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۵	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۵۳: عبدالمنصور	فلسفہ اقبال و دورِ ہا فی تحدید الفکر الاسلامی	قاہرہ ۸۱	محمد کمال جعفر	کتابیات
۹۵۴: غلام قدوس	تغییم اقبال: ایک جائزہ اور تنقید	محملہ ۸۰	جم الہدی	ب، ۱۸/۳/۹۸ء
۹۵۵: گلشن طارق	فروغ اردو کے سلسلے میں اقبال کی خدمات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۷	وحید قریشی	ف اقبالیات
۹۵۶: بلقی کوثر	اقبال اور قرآن کے موضوع پر لکھی جانے والی کتب کا جائزہ +	اوپن، نرت	صدیق شبلی	ف اقبالیات

۹۵۷: محمد ارشد چودھری	آپ بقیوں میں ذکر اقبال [تحقیق، حواشی، تعلیقات] +	اوپن ۲۰۰۰	صابر کلروی	ف اقبالیات
۹۵۸: محمد اسلم تبسم	علامہ اقبال کے تعلیمی نظریات پر مطبوعہ کتب +	اوپن ۹۵	منہاج الدین	ف اقبالیات
۹۵۹: محمد اقبال بھٹ	کلام اقبال کی خطاطی ۱۹۱۵ء-۲۰۰۰ء	اوپن، زت	سیف الرحمن ڈار	ف اقبالیات
۹۶۰: محمد بشیر چودھری	پنجابی میں اقبال شناسی کی روایت	اوپن ۲۰۰۲	وحید قریشی	ف اقبالیات
۹۶۱: محمد شعیب آفریدی	خطبات اقبال کی اردو تسہیلی کتب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۶۲: محمد محمود	پیام مشرق کی اردو شروح و تراجم کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، زت	اقبال شاہد	ف اقبالیات
۹۶۳: محمد وسیم	ناقدین اقبال کا تنقیدی جائزہ	مقہلا، زت	ریکس انور	ب، ۹۸/۳
۹۶۴: محمد یار ضرار	جامعہ پنجاب میں اقبالیات پر ایم اے اردو سطح کے تحقیقی مقالات کا توضیحی مطالعہ [۱۹۸۰ء تا ۱۹۸۱ء] +	اوپن ۲۰۰۰	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۶۵: مدر شاہد	کلام اقبال کی شرحیں: ایک جائزہ	کشمر، زت	تسکینہ فاضل	ف مخدومی
۹۶۶: نذیر احمد بٹ	اردو ادبی تنقید میں اقبال شناسی کا مطالعہ	کشمر ۸۰	قدوس جاوید	بازیافت
۹۶۷: نزہت جبین	سندھی زبان میں اقبال شناسی	اوپن، زت	آفاق صدیقی	ف اقبالیات

وضاحت: بیشتر کتابوں اور رسالوں کے انفرادی جائزوں اور تجزیوں کے حوالے مابعد عنوان: ”اقبالیاتی کتابوں اور جرائد کا جائزہ“ کے تحت ملیں گے۔

● حوالہ جاتی مقالات

۹۶۸: زویہ لطیف	حیات اقبال کا اشاریہ +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۶۹: فرخ طاہرہ	اقبال کا سوانحی اشاریہ +	اوپن ۹۹	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۷۰: مشتاق احمد	اقبالیات کی وضاحتی کتابیات	مقہلا	ریکس انور	ب، ۹۸/۳

● اقبالیاتی ادارے

۹۷۱: بشری جبین	پاکستان میں فروغ اقبالیات، غیر سرکاری اداروں کا کردار +	اوپن ۹۳	عبد الحمید یزدانی	ف اقبالیات
۹۷۲: شمیمہ کوثر	اورینٹل کالج [لاہور] کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۱	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۹۷۳: محمد سعید خان	اقبال اکادمی پاکستان کی علمی خدمات: ایک جائزہ +	اوپن ۹۳	عبد الحمید یزدانی	ف اقبالیات
۹۷۴: مسعود احمد خان	مرکز یہ مجلس اقبال: تاریخ اور اقبال شناسی کی خدمات +	اوپن ۹۳	وحید عشرت	ف اقبالیات

● علاقائی جائزے

۹۷۵: آصف حمید	آزاد کشمیر میں اقبال شناسی کی روایت +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۷۶: اسد فیض	ملتان میں اقبال شناسی +	اوپن ۹۵	نجیب جمال	ف اقبالیات
۹۷۷: امین الحق	بلوچستان میں اقبالیات کا جائزہ +	اوپن ۹۶	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۹۷۸: جمیل اصغر	آزادی کے بعد بھارت میں اقبال شناسی	پنجاب، زت	تحسین فراقی	یادداشت
۹۷۹: راؤ بشیر احمد	ڈیرہ غازی خان میں اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۸۰: زیت الرحمن	پشتو زبان میں اقبال شناسی: تحقیق و تجزیہ +	اوپن ۹۳	محمد نواز طائر	یادداشت
۹۸۱: صائمہ رفعت	اقبال شناسی میں بھوپال کا حصہ	برکت اللہ	آفاق احمد	ب، ر ۹۹
۹۸۲: غلام نازک	سرائیکی زبان میں اقبال شناسی کی روایت +	اوپن ۲۰۰۱	اسلم انصاری	ف اقبالیات
۹۸۳: کریم الدین [کریم رضا]	ہندوستان میں مطالعہ اقبال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۷	گلبرگ ۹۳	عبدالرزاق فاروقی	ب، ر ۲۰۰۶
۹۸۴: لطف الرحمن فاروقی	بنگلہ دیش میں اقبالیات کا احیا: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۹۹	محمد معز الدین	ف اقبالیات
۹۸۵: لطف الرحمن فاروقی	بنگلہ زبان میں اقبال شناسی +	اوپن ۹۹	محمد معز الدین	کتالیات
۹۸۶: محمد امام جود	گرایش ہای اقبال در ایران [مقالہ قاری میں ہے] +	اوپن ۹۶	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۸۷: منصف خان صاحب	صوبہ سرحد میں اقبال شناسی: اردو مطبوعات +	اوپن ۹۳	صابر کلروی	ف اقبالیات
۹۸۸: نرہت جبین	سندھی زبان میں اقبال شناسی	اوپن، زت	آفاق صدیقی	ف اقبالیات
۹۸۹: نور فاطمہ	ہندوستان میں آزادی کے بعد اقبال کی تنقید	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رقار

● اقبال کی غزل

۹۹۰: انجم سلطانہ	اردو غزل کو اقبال کی دین +	عشانیہ ۸۵	سیدہ جعفر	
۹۹۱: زرینہ بٹ	اقبال کی اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۸۱	آل احمد سرور	ف غزل
۹۹۲: سرور مہتاب عالم	اقبال کی اردو غزلوں کا ایک مطالعہ	راچی ۲۰۰۶	ابو ذر عثمانی	ب، ر ۲۰۰۷
۹۹۳: شبانہ بھر	فارسی غزل گوئی میں اقبال کا مقام +	اوپن ۲۰۰۳	معین نظامی	ف اقبالیات
۹۹۴: عبدالرشید	اقبال بحیثیت غزل گو +	جواہر ۹۱	اسلم پرویز	ب، ر ۱۸۷
۹۹۵: محمد ایوب خان	اقبال اور اردو غزل	برکت اللہ ۸۰	عبدالقوی دسنوی	کتالیات

۹۹۶: محمد عرسیری	غزلیات اقبال کا فنی جائزہ +	ادین ۹۹	ایوب شاہد	ف اقبالیات
۹۹۷: منظور عالم نعمانی	اقبال بحیثیت غزل گو	منظفر پور ۷۸	نجم الہدی	کتابیات
۹۹۸: وقار حسین	اقبال کی اردو غزل کا ارتقا +	ادین ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
● اقبال کا فن				
۹۹۹: افضل احمد انور	علامہ اقبال کی اردو نظم کا ارتقا +	ادین ۹۳	احسن زیدی	ف اقبالیات
۱۰۰۰: اکبر حسین قریشی	اقبال کی شاعری میں تلمیحات	علی گڑھ ۵۷	رشید احمد صدیقی	کتابیات
۱۰۰۱: بلقیس سراج	اردو نظم میں اقبال کا کارنامہ	کشمیر ۸۴	مسعود حسین خاں	ف خاور
۱۰۰۲: انیس قاطرہ فاروقی	اقبال کی شاعرانہ فن کاری، مختصر حیات اور اردو کلام کا مطالعہ	پٹنہ ۷۶	اختر اورینوی	ب، ۷۷، ۷۸، ۷۹
۱۰۰۳: توقیر احمد خاں	اقبال کی شاعری میں امیجری	دہلی ۸۵	عبداللہ حق	کتابیات
۱۰۰۴: جاوید بھٹی	علامہ اقبال کی علامت نگاری +	ادین ۲۰۰۲	سلیم اختر	ف اقبالیات
۱۰۰۵: روبینہ رشید	اردو نظم گوئی میں اقبال کا مقام +	ادین، زت	معز الدین	ف اقبالیات
۱۰۰۶: زاہد پروین	اقبال کی شاعری میں ہیئت کے تجربات کی روایت +	ادین ۹۲	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۰۷: عبدالغنی	فارسی نظم گوئی میں مقام اقبال +	ادین ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۱۰۰۸: عبید الرحمن ہاشمی	اقبال کا فن، تشبیہات، استعارات اور علامات کی روشنی میں [صرف اردو کلام]	علی گڑھ ۷۵	خلیل الرحمن اعظمی	ب، ۷۶، ۷۷، ۷۸
۱۰۰۹: محمد قیاض نفیر	اردو شاعری میں فطرت نگاری، علامہ اقبال کے خصوصی تناظر میں	مختلا ۹۰	طیب صدیقی	ب، ۷۸، ۷۹
۱۰۱۰: گوہر علی انصاری	تشبیہات و استعارات اقبال	پٹنہ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ۷۷، ۷۸
۱۰۱۱: لیاقت علی	اقبال کی لغوی اور لسانی بحثیں +	ادین ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۱۰۱۲: محمد شعیب قاضی	اقبال کی شاعری میں پیکر تراشی	راچی ۸۸		کتابیات
۱۰۱۳: محمد کوثر اعظم	اقبال کی شاعری میں منظر نگاری	منظفر پور ۹۰	فاروق احمد صدیقی	کتابیات
۱۰۱۴: محمد نسیم بزی	اقبال کی امیجری +	ادین ۲۰۰۳	خورشید رضوی	ف اقبالیات
۱۰۱۵: محمد آفتاب نیا	اقبال بحیثیت اردو اور فارسی شاعر	منظفر پور	ناظر صدیقی	ب، ۷۷، ۷۸، ۷۹
۱۰۱۶: مدثر ماجد	اقبال کی اردو شاعری میں پرندوں کی علامتی معنویت +	کشمیر ۲۰۰۴	تسکینہ فاضل	ف محدودی

ماقبل حصے ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“ کے تحت بھی بعض مقالات میں اقبال کے فن پر مباحث شامل ہیں۔

اقبالیاتی کتابوں اور جرائد کا جائزہ

۱۰۱۷: ابرار خاں	مجلہ پیغام آشنائی اقبال شناسی	اوپن، زت	محمد سلیم اختر	ف اقبالیات
۱۰۱۸: اشفاق حسین بخاری	اقبال شناسی میں روزنامہ امروز کا کروار ۱۹۳۸ تا ۱۹۹۱ء	اوپن ۲۰۰۳	سکھر نوشاہی	ف اقبالیات
۱۰۱۹: اقرار حسین شیخ	رسالہ فنون کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۲۰: انوار الحق	اقبالیات ماہ نو: ابتدا سے دسمبر ۱۹۷۷ء تک کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۱۰۲۱: انیس فاطمہ	ڈاکٹر ابوسعید نور الدین کی تصنیف اسلامی تصوف اور اقبال کا تنقیدی و توسیعی مطالعہ +	اوپن، زت	احسان اکبر	ف اقبالیات
۱۰۲۲: شمیمہ یاسمین	ڈاکٹر جسٹس جاوید اقبال کی سوانح اپنا گریباں جہاں کا تحقیقی و توسیعی مطالعہ +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۲۳: راشد حمید	زندہ رود کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۱۰۲۳: ریاض ہدانی	اقبال و آفتاب از بیگم رشیدہ جہاں: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	بہاول پور ۲۰۰۹	روشن آرا راقہ	ف اقبالیات
۱۰۲۵: ساجد رمضان	سرگزشت اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۲۶: ساجدہ اکبر	اقبالیات قومی زبان کا توسیعی و تجزیاتی مطالعہ، ابتدا سے دسمبر ۱۹۷۷ء تک +	اوپن ۲۰۰۱	سعد اللہ کلیم	ف اقبالیات
۱۰۲۷: سرفراز کوثر	زبور عجم میں تشبیہات کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اکرم اکرام	ف اقبالیات
۱۰۲۸: تامل کوثر	اقبال (از عطیہ بیگم) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۲۹: سلیم اللہ شاہ	Gabriel's Wing کا تنقیدی و تجزیاتی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۱۰۳۰: ہاستہ تول	اقبال کامل (عبدالسلام ندوی) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۳۱: شاہ علی اعظم بخاری	نقد اقبال کا تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد اشرف چودھری	ف اقبالیات
۱۰۳۲: شجاعت علی اسد	علامہ اقبال اور روزنامہ احسان +	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۳۳: شکیل احمد	رسالہ العلم میں اقبالیات: تحقیقی جائزہ [۱۹۵۱ تا ۲۰۰۰ء] +	اوپن ۲۰۰۲	ظہور احمد اعوان	ف اقبالیات
۱۰۳۴: صابر حسین	اقبال کے آخری دو سال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	شاہد احمد رشوی	ف اقبالیات
۱۰۳۵: صیغہ فاروق	اقبال اور مجلہ صوفی +	اوپن ۲۰۰۰	سمیل احمد خاں	ف اقبالیات
۱۰۳۶: عبدالکریم خان	اقبال اور کشمیر کے تعلق پر لکھی گئی تین کتب کا تحقیقی و تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	عطش درانی	ف اقبالیات
۱۰۳۷: عظمیٰ گیلانی	علی عباس جلال پوری کی اقبال کا علم کلام کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	وحید عشرت	یادداشت

۱۰۳۸: علی احمد	مجلہ فیض الاسلام کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	عبد الغنی	ف اقبالیات
۱۰۳۹: غزالہ غفار	ذکر اقبال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد صالح طاہر	ف اقبالیات
۱۰۴۰: فضل حق قاروقی	مجلہ اقبالیات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	اختر علی	ف اقبالیات
۱۰۴۱: محمد اعظم	اقبالیات قومی زبان کا توضیحاتی و تجزیاتی مطالعہ ۱۹۷۸ء تا ۲۰۰۰ء +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۴۲: محمد فضل	روزنامہ نوائے وقت کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۳	عبدالرزاق	ف اقبالیات
۱۰۴۳: محمد جنید خان	سیر افغانستان کی تدوین نو +	اوپن ۲۰۰۴	صابر کلروی	ف اقبالیات
۱۰۴۴: محمد حامد علی	<i>Glimpses of Iqbal's Mind and Thought</i> (حامد حسن بلکرای کی کتاب کا اردو ترجمہ) +	جی سی یو، زت	محمد شفیق عجمی	ف جی سی یو
۱۰۴۵: محمد سرور	ماہ نو اقبالیات کا توضیحی و تجزیاتی مطالعہ (۱۹۷۸ء تا ۱۹۹۸ء) +	اوپن ۲۰۰۱	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۱۰۴۶: محمد مظہر سعید	<i>Iqbal and The Civil and Military Gazette</i>	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۴۷: محمد ممتاز ندیم	ماہ نامہ اوراق کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	سجاد حسین شیرازی	ف اقبالیات
۱۰۴۸: محمد نفیس حسن	نقوش اقبال [ابوالحسن علی ندوی] کا تنقیدی جائزہ +	دہلی	عبدالحق	ب، ۳، ۷، ۹
۱۰۴۹: محمد وسیم انجم	مجلہ نیرونک خیال میں اقبالیات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۸	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۱۰۵۰: محمود خان	رسالہ خیابان میں اقبالیات: تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	صابر حسین کلروی	ف اقبالیات
۱۰۵۱: ممتاز حسین نعیم	مجلہ اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	اختر علی	ف اقبالیات
۱۰۵۲: میونسٹار	حیات اقبال: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	مٹان ۲۰۰۳	روبینہ ترین	ف زکریا
۱۰۵۳: نواز شریاب	داننامے واز کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۵۴: نعیم شفیق ملک	<i>Perception of Life and Works of Allama Iqbal in Pakistani English Journalism: A Survey of the English Dailies</i>	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات

❁ اقبال کے افکار و تصورات

۱۰۵۵: آصف جاہ کامرائی	اقبال کا فلسفہ خودی اور اس کا مقصد ☆	الہ آباد ۵۶	احجاز حسین	۷، ۸، ۹، ۶، ۷، ۷
۱۰۵۶: آفاق قافری	اقبال کے فکری سرچشمے	ادوہ		کتابیات
۱۰۵۷: ایوا الحسنات	اقبال اور کیونزم +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ۳، ۷، ۸، ۸

Nadir
CONFIDENTIAL

۱۰۵۸: ابو سعید نور الدین	اسلامی تصوف اور اقبال	کراچی ۵۹	ابدالیٹ صدیقی	خبرنامہ ۷۹
۱۰۵۹: احسان الحق	اقبال کی شاعری میں اولیا اور مشائخ: ایک جائزہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۰: ارشد احمد شاہر	اقبال اور دو قوی نظریہ، ستون اقبال کی روشنی میں +	اوپن ۹۰	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۰۶۱: ارشد خانم	اقبال کے تصورات فنون لطیفہ، جنوبی ایشیا کے معاشرتی تناظر میں	ملتان ۲۰۰۷	انوار احمد	ف زکریا
۱۰۶۲: اشتیاق احمد	اقبال کی شاعری میں خودی کا تصور	مکدہ	اصح ظفر	۸۸/۸۷/۸۰
۱۰۶۳: اشتیاق حسین وانی	[اقبال اور] تصویر اہل بیت: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۳: اشفاق حسین ملک	اقبال کا نظریہ شعر +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ب ۹۸/۵۷
۱۰۶۵: اعجاز اشرف شاہ	اقبال کی شاعری کا اصلاحی پہلو +	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی	ف خادر
۱۰۶۶: اعجاز اشرف شاہ	محاصر اصلاحی تحریکیں: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۷: افضل حمید	سیاسیات برصغیر میں علی گڑھ تحریک اور اقبال کے کردار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۶۸: اکرام اللہ شاہد	علامہ اقبال اور افغانستان، پشتو ادبیات +	اوپن ۹۸	نواز طائر	ف اقبالیات
۱۰۶۹: اکرام الحق گوہر	اقبال کا شعور جمہوریت	اوپن ۹۵	احمد سعید	یادداشت
۱۰۷۰: الطاف حسین	اقبال کی شاعری اور انگریزی اصناف +	اوپن، زت	حسین فراقی	ف اقبالیات
۱۰۷۱: امیر حمزہ شاہ	اقبال کا تصویر انسان +	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۷۲: انور علی محمد	Iqbal's Religious Idean [اقبال کے مذہبی افکار]	ماربرگ ۵۳		کتاہیات
۱۰۷۳: انیلہ محمود	علامہ اقبال کا تصور توحید +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۷۴: بابر جاوید	علامہ اقبال کے تصویر اخلاق کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	نیا عرفان	ف اقبالیات
۱۰۷۵: بشری لطیف	اقبال اور فکر اسلامی کی تشکیل جدید (جنوبی ایشیا ہند میں ہند اسلامی فکر کا ارتقا اور فکر اقبال کی معنویت)			
۱۰۷۶: بشیر احمد نحوی	اقبال اور تصوف +	کراچی زت	پوس حسنی	ف کراچی
۱۰۷۷: بشیر احمد نحوی	نظریہ تصوف اور اقبال [وحدت الوجود اور وحدت الشہود کی روشنی میں]	کشمیر ۸۲	کبیر احمد جاسی	ف خادر
۱۰۷۸: بشیر احمد [عسکین زوہبی]	اقبال کی شاعری کے کشمیری شعرا +	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	ف مخدومی
۱۰۷۹: بستی حیدر	اقبال کی ایران دوستی +	اوپن ۲۰۰۵	فرحت ناز	یادداشت

۱۰۸۰: یکم فردوس جہاں	اقبال کی شاعری	دہلی ۸۳	عبدالحق	کتابیات
۱۰۸۱: پری بانو، مسز	اقبال کی شاعری میں ارضی مقامات کی اہمیت و معنویت			
	[اردو کلام کی روشنی میں]			
۱۰۸۲: پروین فیروز حسن	A Political Philosophy of Iqbal	پنجاب ۶۷	آفاق احمد	کتابیات
۱۰۸۳: تبسم	+ Iqbal & Kantian Epistemology. A Study in Comparison			یادداشت
۱۰۸۴: تقسیم رضا رضوی	اقبال کے نظام فکر میں آزادی کی اہمیت +	اوپن، زرت	عبدالغنی	ف اقبالیات
۱۰۸۵: شاد الرحمن	اقبال کے اردو کلام میں تہذیبوں کا عروج و زوال: تجزیاتی مطالعہ	اوپن، زرت	اسلم انصاری	ف اقبالیات
۱۰۸۶: چغیلہ میر	+ Political Ideology of Iqbal	کشمیر ۸۶	آل احمد سرور + سلیم قدوائی	ف خاور
۱۰۸۷: خاتم رام پوری	فوق البشر کا تصور اور اقبال کا مریض و مومن	مظفر پور ۷۶	اختر حسین قادری	کتابیات
۱۰۸۸: حامد اقبال بیٹ	اقبال اور ترقی پسند تحریک +	اوپن ۹۹	سمیل احمد خاں	ف اقبالیات
۱۰۸۹: حمید الرحمن	Problem of Determinism and Indeterminism of Universe: a New Approach			
	+ to Iqbal's Concept of the Universe	اوپن، زرت	راشد تین	ف اقبالیات
۱۰۹۰: حمید خالد	عالم اسلام کے زوال کے اسباب کلام اقبال کے تناظر میں +	اوپن، زرت	احسان اکبر	ف اقبالیات
۱۰۹۱: خالد اقبال یاسر	اقبال پر ادبی تحریکوں کے اثرات	بہاول پور، زرت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۱۰۹۲: خالد اقبال یاسر	محاصرہ ادبی تحریکیں اور شعریات اقبال +	اوپن ۹۲	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۰۹۳: خالد الماس	قراءت اور اقبال کے نظریات شخصیت کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۷	نعیم احمد	ف اقبالیات
۱۰۹۴: خدیجہ طاہر	اقبال کی شاعری میں عورت کا تصور +	دہلی ۸۴	انتھارینکم	کتابیات
۱۰۹۵: خورشید انور	The Epistemology of Muhammad Iqbal and His Conception of the Ego			
	[محمد اقبال کا نظریہ علم اور ان کا تصور خودی]	برسلز ۸۵	جے روئے ٹنکس	یادداشت
۱۰۹۶: دلاور خان	اقبال اور دعوتِ دین +	اوپن ۹۷	رجیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۱۰۹۷: رابعہ سر فراز	اقبال کا نظریہ فتنہ خادوں کی نظر میں (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۹۸: راشد حمید	اقبال کا تصور تاریخ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات

۱۰۹۹: قرآن	علامہ اقبال کے نظریات کی روشنی میں قومی تعلیمی پالیسیوں کا جائزہ +	اوپن، زت	ظفر اقبال	ف اقبالیات
۱۱۰۰: رخسانہ حسن	اقبال کی اردو شاعری میں تصور اخلاق +	کشمیر ۲۰۰۳	بشیر احمد نحوی	ف خاور
۱۱۰۱: رضوان الحق صدیقی	مطالعہ اقبال، تاریخ اسلام کی روشنی میں	مکتبہ ۸۵	طیب صدیقی	کتبیات
۱۱۰۲: رضوی، ایم اے	Metaphysical Concept of Iqbal [اقبال کا مابعد الطبیعیاتی تصور] مظفر پور ۷۶			کتبیات
۱۱۰۳: رضیہ سلطانہ	اقبال کی اردو شاعری میں عورت کا مقام +	عثمانیہ ۹۱	انور الدین	۹۶/۲/۱۰۰
۱۱۰۴: رفعت حسن	The Main Philosophical Ideas in the Writings of Muhammad Iqbal			
	ڈرامہ ۶۸			
۱۱۰۵: رفون مائیکل	Spiritual Pluralism and the Philosophy of Allama Iqbal with Especial Reference to Iqbal's Attitude Towards Other Religion	ہارورڈ یونیورسٹی پریس ۸۳		
۱۱۰۶: زیب النساء سرویا	کلام اقبال میں انبیاء کرام کا تذکرہ: ایک تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	وحید عشرت	یادداشت
۱۱۰۷: سبحان الدین	اقبال کا تصور محنت +	اوپن ۲۰۰۶	احسان اکبر	ف اقبالیات
۱۱۰۸: سہلی بٹول	اردو کے نمایندہ شعرا میں عشق کی روایت اور اقبال +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۱۱۰۹: سمیع جان	Iqbal's Concept of God	کشمیر ۹۹	محمد امین اندرابی	ف خدوی
۱۱۱۰: سنگھ، ایچ جے	The Contribution of Sir Muhammad Iqbal to the Modern Islamic Thought			
	شکاگو یونیورسٹی ۵۳			
۱۱۱۱: شیتا کماری	اقبال اور ہندو مذہب +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۱۱۲: شاہدہ رسول	اقبال کا تصور کشف (اپنے خطبات کی روشنی میں) ایک تجزیاتی مطالعہ	ملتان، زت	انوار احمد	ف ذکریا
۱۱۱۳: شبیر احمد، سید	کلام اقبال کے اعلام و مشاہیر	کشمیر ۹۸	محمد امین اندرابی	ف خاور
۱۱۱۴: شبیر احمد، سید	مشاہیر پر اقبال کی اردو نظمیں +	کشمیر ۹۵	محمد امین اندرابی + تسکینہ فاضل	ف خاور
۱۱۱۵: شجاع الدین فاروقی	فکر اقبال اور ہم عصر فکری میلانات	علی گڑھ ۸۹	منظر عباس نقوی	چند
۱۱۱۶: شرافت علی ندوی	اقبال کی شاعری میں شخصیات	برکت اللہ ۹۱	عبد القوی دستوی	کتبیات
۱۱۱۷: شفیقہ رسول	اقبال اور ہیومنزم +	کشمیر ۸۵	آل احمد سرور	ف خاور
۱۱۱۸: شفیقہ رسول	اقبال اور ہیومنزم	کشمیر ۹۹	آل احمد سرور	ف خاور
۱۱۱۹: شگفتہ بیگم	Iqbal and Reconstruction of Islamic Thought	پنجاب ۲۰۰۲	عبد الحاق	یادداشت

Nadir
CONFIDENTIAL

۱۱۲۰: شمیم احمد	فکر اقبال کا تنقیدی مطالعہ [نثری تحریروں کے حوالے سے]	دہلی ۲۰۰۳	عبدالحق	ب، ۲۰۰۵
۱۱۲۱: شہناز اقبال قریشی	+Iqbal's Message to Youth (An Evaluation of Some Selected Poems)			
۱۱۲۲: شہناز اقبال قریشی	The Concept of Time and Iqbal: A Study	کشمیر، ۲۰۰۴	تسکینہ فاضل	ف، مخدوی
۱۱۲۳: شیراز علی زیدی	سامراجیت پر اقبال کی تنقید +	کشمیر، ۲۰۰۴	بشیر احمد نحوی	ف، مخدوی
۱۱۲۴: سایہ سلیم صدیقی	اقبال کا تصور عشق	ادپن، ۲۰۰۴	فتح محمد ملک	ف، اقبالیات
۱۱۲۵: صالحہ نذیر	Reception of Western Thought in Iqbal's Philosophy and Poetry	جواہر، ۲۰۰۵	انوار عالم	عبدالحق
۱۱۲۶: صائمہ صادق	اسلام میں وسیع انظری (لبرل ازم) کا تصور اور علامہ اقبال +	سورپورن، ۲۰۰۴	قلب ڈاروس	یادداشت
۱۱۲۷: صدیق جاوید	فکر اقبال کا عمرانی مطالعہ	ادپن، ۲۰۰۴	سعیدہ اقبال	ف، اقبالیات
۱۱۲۸: صغریٰ بی بی	اسلامی معاشرے میں عورت کی حیثیت، اقبال کی نظر میں +	پنجاب، ۸۳	عبادت بریلوی	ف، پنجاب
۱۱۲۹: صغریٰ بی بی	اقبال پر قادیانوں کی تنقید: ایک تحقیقی جائزہ	ادپن، ۹۵	منہاج الدین	ف، اقبالیات
۱۱۳۰: صلاح الدین	الاتجاه الاسلامی فی شعر اقبال	ادپن، ۲۰۰۴	منہاج الدین	ف، اقبالیات
۱۱۳۱: صورت جہاں	اقبال کی شخصیت شاعرِ فطرت	۱۱۱۱	جودہ عبداللہ	کتابیات
۱۱۳۲: ضمیر شہزاد بٹ	اقبال اور احادیث نبوی ﷺ +	کشمیر، ۲۰۰۴	محمد امین اندرابی	ف، خاور
۱۱۳۳: ضیاء الدین	+Iqbal's Criticism of Secularism	ادپن، ۲۰۰۶	بابریک مطالی	ف، اقبالیات
۱۱۳۴: طارق احمد مسعود	+ Iqbal and Education: A Critical Study	ادپن، ۹۹	محمد امین اندرابی	ف، مخدوی
۱۱۳۵: طالب حسین اشرف	جدید علم الکلام اور اقبال	ادپن، ۲۰۰۳	نعیم احمد	ف، اقبالیات
۱۱۳۶: طالب حسین سیال	اقبال اور انسان دوستی +	ادپن، ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف، اقبالیات
۱۱۳۷: طالب حسین سیال	تصوف اور عمرانی مسائل: اقبال کی نظر میں (ایک تحقیقی و تنقیدی مطالعہ)	بہاول پور، ۲۰۰۴	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۱۱۳۸: خالد افروز	اقبال اور قانون لطیفہ +	کشمیر، ۸۴	آل احمد سرور	ف، خاور
۱۱۳۹: طاہر حمید تنولی	علامہ اقبال کا فلسفہ زمان: جدید علمی اور فکری رجحانات کی روشنی میں +	ایجوکیشن، ۲۰۰۴	تبسم کاشمیری	ف، ایجوکیشن
۱۱۴۰: ظفر اقبال راؤ	Iqbal and His Contemporary Western Literary Movements			

[اقبال اور ان کی معاصر مغربی تحریکیں +]

+ ایم فل = ایم فل ڈی = ڈی لٹ ایم لٹ = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلانٹن = پی ایچ ڈی

۱۱۳۱: ظفر اقبال	اقبال کی اردو شاعری کے امکان: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی	فہ قنار
۱۱۳۲: ظفر حسین ظفر	اقبال اور ملی نشاۃ ثانیہ	اوپن، زت	خالد علوی	فہ اقبالیات
۱۱۳۳: ظفر حسین ظفر	برصغیر کے مسلمانوں کا جدا گانہ تشخص اور اقبال: ایک تنقیدی مطالعہ +	سندھ ۲۰۰۰	سعدیہ نسیم	یادداشت
۱۱۳۴: ظہور احمد اعوان	Iqbal and Afghan	پشاور ۸۸	شمس الدین صدیقی	یادداشت
۱۱۳۵: ظہور احمد	اقبال اور سیاسیات کشمیر +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	فہ اقبالیات
۱۱۳۶: ظہیر احمد	Iqbal's Political Philosophy	مستقل ۸۲		کتابیات
۱۱۳۷: عابدہ اقبال زیدی	اقبال: تحریک پاکستان کے مورخین کی نظر میں +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	فہ اقبالیات
۱۱۳۸: عابدہ مبشر	فارسی مثنوی گوئی میں اقبال کا مقام	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	فہ اقبالیات
۱۱۳۹: عارف حسین رضوی	اقبال کا معاشی نظریہ	مستقل ۸۹		کتابیات
۱۱۵۰: عالم خوند میری، ایس	Iqbal's Concept of Time and its Relation to Contemporary Thought	کتابیات		
۱۱۵۱: عبدالباسط خان	اقبال کے محبوب دیار و امصار (بحوالہ کلیات اقبال) +	اوپن، زت	محمد حامد	فہ اقبالیات
۱۱۵۲: عبدالحق	اقبال اور تحریک خلافت +	اوپن ۹۵	احمد سعید	فہ اقبالیات
۱۱۵۳: عبدالحی عادل	اقبال کا سیاسی شعور	مظفر پور		کتابیات
۱۱۵۴: عبدالرحمن قریشی	ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں کلام اقبال کا حصہ +	حیدر آباد ۸۱	غلام عمر خان	ب، ر ۵/۷۷
۱۱۵۵: عبدالرزاق	اقبال کے ذہنی ارتقا میں فکر مغرب کا حصہ	کراچی ۹۳	شاہ علی	فہ کراچی
۱۱۵۶: عبدالعلیم ہلال	ڈاکٹر محمد اقبال کا سماجی فلسفہ: ایک تنقیدی مطالعہ	بھگل پور ۷۴		کتابیات
۱۱۵۷: عبدالقیوم، راجا	The Political Role of Allama Iqbal in the Documents of Division of Sub-Continent: A Research Study	اوپن ۲۰۰۳	محمود الرحمن	یادداشت
۱۱۵۸: عبدالکریم عباسی	علامہ اقبال کا نظریہ تسخیر کائنات +	اوپن، زت	شفیق احمد	فہ اقبالیات
۱۱۵۹: عبدالحجید، سید	اقبال کا فلسفہ: ایک جائزہ + [اسرار خودی کے حوالے میں]	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	فہ محمدی
۱۱۶۰: شفیق الرحمن بٹ	اقبال کے اردو کلام میں اصحاب رسول ﷺ کا تذکرہ +	اوپن، زت	احسان اکبر	فہ اقبالیات
۱۱۶۱: عذرا شفیق	فرد اور جماعت علامہ اقبال کی نظر میں +	اوپن ۲۰۰۳	اسلم فیا	یادداشت
۱۱۶۲: عرفان احمد ملک	اقبال اور جدید ذہن	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	فہ محمدی
۱۱۶۳: عطا محمد ملک	اقبال کی شاعری میں طنز +	اوپن ۹۳	عبدالحمید یزدانی	فہ اقبالیات

اقبال کا تصور تخلیق آدم اور تصور کائنات	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
اقبال اور رومانیت +	اوپن ۲۰۰۳	محمد خان اشرف	ف اقبالیات
The Concept of Freedom in Allama Iqbal's Reconstruction and Poetry in the Context of Modernity in Islam in the Wake of British Imperialism			
اقبال کا تصور قوت و مزاحمت +	اوپن، زت	ایوب شاہد	ف اقبالیات
Iqbal's Concept of State +	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف بخدی
اقبال کا تصور انسان کامل	حیدر آباد ۵۶	عبدالقادر سروری	۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲
+Iqbal's Contribution in Constitutional Evolution of the Sub-continent			
اقبال کی شاعری میں تصوف	کشمیر ۸۲	اسد اللہ کامل	ف کتابیات
علامہ اقبال کی مستقبل شناسی +	اوپن ۹۵	یوسف بخاری	ف اقبالیات
اقبال کے معاشی افکار +	اوپن ۹۶	حسن الزماں	ف اقبالیات
سکون و حرکت اقبال کی نظر میں +	اوپن، زت	ممتاز خان کلیانی	ف اقبالیات
شعر اقبال کا سیاسی اور سماجی مطالعہ	دہلی ۸۳	عبدالحق	عبدالحق
اقبال کے اردو کلام کی شرحوں کا تجزیاتی مطالعہ	برکت اللہ	آفاق احمد	کتابیات
فارسی کے مشہور شعری اسالیب اور علامہ اقبال کا فارسی شعری اسلوب	اوپن ۲۰۰۰	گلشوم سراج	ف اقبالیات
اقبال اور رسالت +	اوپن ۲۰۰۳	زاہد ضمیر عامر	ف اقبالیات
اقبال اور تحریک آزادی فلسطین +	اوپن ۲۰۰۶	فتح محمد ملک	ف اقبالیات
اقبال اور کشمیر +	کشمیر ۸۱	آل احمد سرور	ف خاور
اقبال اور کشمیر	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف خاور
اقبال کا ذوق جمال	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ف پشاور
Concept of Iqbal's Ego and Theory of Relativity +	اوپن ۲۰۰۶	نعیم احمد	ف اقبالیات

۱۱۸۳: قہیدہ بیگم	اقبال کی شاعری میں ہندوستانی تصور	کلکتہ ۸۹	کتابیات
۱۱۸۵: فیض احمد	اقبال کا تصور عمل +	کشمیر ۲۰۰۵	قدوس جاوید ف کشمیر
۱۱۸۶: قمر النساء	علامہ اقبال کے نظریات کی روشنی میں قومی تعلیمی پالیسیوں کا جائزہ +	اوپن، زت	ظفر اقبال ف اوپن
۱۱۸۷: قمر جہاں	اقبال پر قرآن کا اثر	جبل پور	کتابیات
۱۱۸۸: کشور تصدق	علامہ اقبال اور فہم علوم +	غزل، زت	محمد آفتاب احمد ف غزل
۱۱۸۹: کلثوم سلیم	متون اقبال میں رسول آخراثرمان حضرت محمد ﷺ کا تذکرہ: تحقیقی و توسیعی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمید یزدانی ف اقبالیات
۱۱۹۰: کنور محمد اشرف خان	+Spiritual Democracy as Conceived by Allama Iqbal	اوپن، زت	محمد حامد ف اقبالیات
۱۱۹۱: کھانا، منظور حسین	Foundation of Pakistani Nationalism, The Life and Times of Allama Iqbal	نویارک ۸۸	کارل میکس کورٹی پیٹر
۱۱۹۲: گلغام علی ناصر	شعر اقبال میں اہل بیت اطہار کا تذکرہ: تحقیقی و توسیعی مطالعہ +	اوپن، زت	گوہر نوشاہی ف اقبالیات
۱۱۹۳: ماریک، ژاں	Life and Works of Muhammad Iqbal	چارلس یونیورسٹی، پراگ ۵۸	
۱۱۹۴: مبشر حسین	اقبال اور احیائے اسلام +	اوپن، زت	ابصار احمد ف اقبالیات
۱۱۹۵: محبوب عالم بھکانی	پاکستان کے ثقافتی مسائل اور تعلیمات اقبال +	اوپن ۹۶	شفیق احمد ف اقبالیات
۱۱۹۶: محمد آصف	اسلامی اور مغربی تہذیب کی کشمکش، فکر اقبال کے تناظر میں	ملتان، زت	انوار احمد ف ذریعہ
۱۱۹۷: محمد آصف اعوان	علامہ اقبال کا تصور ارتقاء: تحقیقی جائزہ	اوپن ۲۰۰۱	محمد معروف ف اقبالیات
۱۱۹۸: محمد ارشد	اقبال کا سیاسی شعور	علی گڑھ، زت	عقیل احمد صدیقی ف رنار
۱۱۹۹: محمد اسد اللہ دانی	اقبال اور جموں و کشمیر کا اردو ادب	کشمیر ۹۵	بجین نامہ آزاد ف خاور
۱۲۰۰: محمد اشفاق چغتائی	علامہ اقبال کا تصور وجود و شہود +	اوپن ۹۲	ابصار احمد ف اقبالیات
۱۲۰۱: محمد اقبال ڈار	+Evolution of Mystic Thought in Iqbal	اوپن ۲۰۰۴	محمد اشرف چودھری ف اقبالیات
۱۲۰۲: محمد اقبال، شیخ	رومانی انگریزی شعرا کے علامہ اقبال پر اثرات +	اوپن ۹۲	رفیع الدین ہاشمی ف اقبالیات
۱۲۰۳: محمد اقبال، شیخ	علامہ اقبال پر برطانوی شعرا کے اثرات	اوپن ۲۰۰۲	آغا تبیین کتابیات
۱۲۰۴: محمد اقبال اجتہادی	اقبال اور مسئلہ جبر و قدر +	اوپن ۲۰۰۴	نعیم احمد ف اقبالیات

اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +	اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +	اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +	اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +	اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +	اقبال اور یونیٹس پارٹی پنجاب +
۱۳۰۵: محمد اقبال	۱۳۰۶: محمد اکرم	۱۳۰۷: محمد امین شیخ	۱۳۰۸: محمد انور صادق	۱۳۰۹: محمد حسین شیخ	۱۳۱۰: محمد ظہیر
علامہ اقبال اور تحریک اتحاد اسلامی (متون اقبال کی روشنی میں) +	اقبال کے تعلیمی تصورات: ایک تجزیہ +	اقبال کی نفسیات و مذہب +	تجربہ دینی ازدید گاہ علامہ اقبال	اقبال کا نظریہ نفس +	کلام اقبال میں مقامات ارضی کا جائزہ +
۱۳۰۶: محمد اکرم	۱۳۰۷: محمد امین شیخ	۱۳۰۸: محمد انور صادق	۱۳۰۹: محمد حسین شیخ	۱۳۱۰: محمد ظہیر	۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ
۱۳۰۷: محمد امین شیخ	۱۳۰۸: محمد انور صادق	۱۳۰۹: محمد حسین شیخ	۱۳۱۰: محمد ظہیر	۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ	۱۳۱۲: محمد سعید
۱۳۰۸: محمد انور صادق	۱۳۰۹: محمد حسین شیخ	۱۳۱۰: محمد ظہیر	۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ	۱۳۱۲: محمد سعید	۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک
۱۳۰۹: محمد حسین شیخ	۱۳۱۰: محمد ظہیر	۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ	۱۳۱۲: محمد سعید	۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک	۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ
۱۳۱۰: محمد ظہیر	۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ	۱۳۱۲: محمد سعید	۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک	۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ	۱۳۱۵: محمد منظور
۱۳۱۱: محمد ذاکر اللہ	۱۳۱۲: محمد سعید	۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک	۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ	۱۳۱۵: محمد منظور	۱۳۱۶: محمد طفیل ساک
۱۳۱۲: محمد سعید	۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک	۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ	۱۳۱۵: محمد منظور	۱۳۱۶: محمد طفیل ساک	۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم
۱۳۱۳: محمد شعیب کھٹک	۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ	۱۳۱۵: محمد منظور	۱۳۱۶: محمد طفیل ساک	۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم	۱۳۱۸: محمد عرفان
۱۳۱۴: محمد شمیم بٹ	۱۳۱۵: محمد منظور	۱۳۱۶: محمد طفیل ساک	۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم	۱۳۱۸: محمد عرفان	۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید
۱۳۱۵: محمد منظور	۱۳۱۶: محمد طفیل ساک	۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم	۱۳۱۸: محمد عرفان	۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید
۱۳۱۶: محمد طفیل ساک	۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم	۱۳۱۸: محمد عرفان	۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۱: محمد فیاض
۱۳۱۷: محمد عبدالرحیم	۱۳۱۸: محمد عرفان	۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۱: محمد فیاض	۱۳۲۲: محمد قمر اقبال
۱۳۱۸: محمد عرفان	۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۱: محمد فیاض	۱۳۲۲: محمد قمر اقبال	۱۳۲۳: محمد محسن اختر
۱۳۱۹: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۱: محمد فیاض	۱۳۲۲: محمد قمر اقبال	۱۳۲۳: محمد محسن اختر	۱۳۲۴: محمد معروف
۱۳۲۰: محمد فضل اللہ سید	۱۳۲۱: محمد فیاض	۱۳۲۲: محمد قمر اقبال	۱۳۲۳: محمد محسن اختر	۱۳۲۴: محمد معروف	
۱۳۲۱: محمد فیاض	۱۳۲۲: محمد قمر اقبال	۱۳۲۳: محمد محسن اختر	۱۳۲۴: محمد معروف		
۱۳۲۲: محمد قمر اقبال	۱۳۲۳: محمد محسن اختر	۱۳۲۴: محمد معروف			
۱۳۲۳: محمد محسن اختر	۱۳۲۴: محمد معروف				
۱۳۲۴: محمد معروف					

**Nadir
CONFIDENTIAL**

Iqbal's Philosophy of Knowledge, A Critical Approach to Iqbal's Position on

Religious Experience as a Source of Knowledge

۱۳۲۵: محمد منظور عالم	کلام اقبال میں قرآنی آیات و احادیث اور مذہبی اصطلاحات کا جائزہ +	حیدر آباد ۹۳	مجاور حسین رشوی	۱۳۲۵: محمد منظور عالم
۱۳۲۶: محمد فیاض	۱۳۲۷: محمد قمر اقبال	۱۳۲۸: محمد محسن اختر	۱۳۲۹: محمد معروف	

۱۲۲۶: محمد ناصر	صور خیال در شعر فارسی اقبال	اوپن، زت	صدیق شیلی	ف اقبالیات
۱۲۲۷: محمد وسیم انجم	اقبال کی نظر میں اسلامی فقہ کی تشکیل جدید	اوپن ۲۰۰۵	خالد سعید	ف اقبالیات
۱۲۲۸: مسرت امیر	افکار اقبال اور غلامی +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اقبالیات
۱۲۲۹: مسرت پروین نیلم	اردو شعرا اور اقبال +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۲۳۰: مسرت پروین نیلم	ملوکیت، اقبال کی نظر میں	اوپن ۲۰۰۶	گوہر نوشاہی	ف اقبالیات
۱۲۳۱: مسعود ضاحل ملک	Post-Cold War Interaction Between the Western and the Islamic Civilizations: A Case Study in the light of Allama Iqbal's Vision + اوپن، زت	محمود احمد عازی	ف اقبالیات	
۱۲۳۲: مشتاق احمد گنائی	فلسفہ اقبال میں اجتہاد کی اہمیت	کشمیر ۲۰۰۳	بشیر احمد نحوی	ف خاور
۱۲۳۳: مظفر حسین وڈانچ	اقبال اور انڈس کی اسلامی میراث +	اوپن ۹۵	ظہور احمد ظہور	ف اقبالیات
۱۲۳۴: مناظر اسد	اقبال کی شاعری پر انگریزی رومانوی شاعری کے اثرات +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	کتابیات
۱۲۳۵: منظور حسین	اقبال اور وسط ایشیا +	اوپن ۹۸	صدیق شیلی	ف اقبالیات
۱۲۳۶: منیر حسین	اقبال کی دعائیہ شاعری +	اوپن ۹۵	صدیق شیلی	ف اقبالیات
۱۲۳۷: ناصرہ بیگم	مغربی تہذیب: اقبال اور اکبر کی نظر میں	دن کیشور	رضی الدین احمد	کتابیات
۱۲۳۸: ناہید سلطانہ	کلام اقبال میں اعلام و امام کن کی فکری اہمیت	پنجاب ۷۹	افتخار احمد صدیقی	ف پنجاب
۱۲۳۹: ناہید گل	اقبال اور وجودیت +	اوپن ۹۶	صدیق شیلی	ف اقبالیات
۱۲۴۰: نجمہ پروین	علامہ اقبال اور فنون لطیفہ +	اوپن ۹۷	اسلم ضیا	ف اقبالیات
۱۲۴۱: نذیر احمد بٹ	اردو ادبی تنقید میں اقبال شناسی کا مطالعہ	کشمیر ۸۰	قدوس جاوید	باز یافت ۱۳
۱۲۴۲: نذیر احمد شیخ	اقبال اور سوشلزم +	کشمیر ۸۳	کبیر احمد جاسی	ف خاور
۱۲۴۳: نذیر احمد شیخ	اقبال اور سوشلزم	کشمیر ۸۷	کبیر احمد جاسی	ف مٹھولی
۱۲۴۴: نصرت بانواندرا بی	حالی، اکبر اور اقبال کی بیانی شاعری کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۸۰	آل احمد سرور	ف خاور
۱۲۴۵: نصرت حسین	اقبال کا تصور نسوان: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مٹھولی
۱۲۴۶: فہیم احمد	اقبال کا تصور بھائے دوام	پنجاب ۸۷	عبدالخالق	ف پنجاب
۱۲۴۷: تیر اسلام	علامہ اقبال کے اردو اشعار کی سیاسی رمزیات +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اقبالیات

۱۳۳۸: ہارون الرشید قسم	اقبال بحیثیت ادبی نقاد +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۳۳۹: یاسین اقبال بیٹ	کلام اقبال اردو کے کردار: ایک تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	محمد آصف اعوان	ف اقبالیات
غالبیات				
۱۳۵۰: ابو العلام سید	غالب کے مکاتیب کا نثری اسلوب	دہلی ۷۴	خواجہ احمد فاروقی	غالب ۹۸
۱۳۵۱: اشرف علی خان	جدید اردو شاعری پر مرزا غالب کا اثر	ناگ پور	محمد حبیب	۷۵/۱۵/۸۷/۷۷
۱۳۵۲: اقبال احمد سید	غالب کی شاعری کا فکری آہنگ	مگدھ ۸۵	محمد ۱۵۲	محمد ۱۵۲
۱۳۵۳: انبساط امین	پاکستان میں اردو مطالعہ غالب کی نصف صدی (۱۹۹۹ء تک)	بہاول پور، زرت	روشن آرا راز	ف بہاول پور
۱۳۵۳: برائن سلور	غالب کی تشبیہات و استعارات	شکاگو	سی ایم نعیم	شاعر ۲۰۰۶/۸
۱۳۵۵: یحیٰ بن حسنین	غالب کے خطوط میں عصری حیثیت	پٹنہ ۸۸	محمد ۱۵۲	محمد ۱۵۲
۱۳۵۶: جاوید اقبال	غالبیات کا تنقیدی مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	ابن کنول	۲۰۰۶/۱۰/۲۲/۷۵
۱۳۵۷: جلیل عباسی	خطوط غالب کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	لکھنؤ	غالب ۹۸	غالب ۹۸
۱۳۵۸: حسنا سید	غالب کا شعری فن	دہلی	محمد حسن	غالب ۹۸
۱۳۵۹: حسن امام	غالب کی شاعری میں استعارے کا نظام	مگدھ ۷۷	وہاب اشرفی	۷۵/۱۸/۸۷/۷۷
۱۳۶۰: خورشید الاسلام	غالب اور عالمگیری شعرا	علی گڑھ ۵۳	آل احمد سرور	جنید
۱۳۶۱: رضا اللہ حیدر	غالب اور معاصر علم: باہمی روابط اور اثرات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	معین الرحمن	ف اوپن
۱۳۶۲: روحی بیگی	حیات و کائنات اور انسانوں کے حوالے سے غالب اور قافی کی			
	شاعری میں مماثلت و اختلاف	کراچی، زرت	مدحین زیدی	ف کراچی
۱۳۶۳: زاہد شمیم	غالب کے اردو خطوط کا تنقیدی مطالعہ	کشمیر ۷۳	غالب ۹۸	غالب ۹۸
۱۳۶۳: سحان کور	اردو تنقید میں غالب شناسی	کشمیر ۸۰	کلیل الرحمن	باز یافت
۱۳۶۵: سلیم زنت کاظمی	غالب شناسی کی روایت میں وزیر الحسن عابدی کی خدمات +	ایجوکیشن، زرت	تہسم کشمیری	ف ایجوکیشن
۱۳۶۶: سیما سہیل	کالی داس گپتا رضا کی غالب شناسی +	جی سی یو ۲۰۰۰	معین الرحمن	ت، ن ۲۰۰۲/۵
۱۳۶۷: شاکرہ بیگم	عہد غالب کا تہذیبی اور تنقیدی مطالعہ +	دہلی	تویر احمد علوی	غالب ۹۸
۱۳۶۸: کلیل پانی	پاکستان میں غالب شناسی تحقیق و تنقید	پنجاب، زرت	فخر الحق نوری	یادداشت

۱۳۶۹: شوکت محمود	انیسویں صدی کی اردو مزاح نگاری میں غالب کا مقام +	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۱۳۷۰: صائے شمس	یاد نگار غالب کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	حسین فراقی	ف اوپن
۱۳۷۱: صبیحہ انور	غالب کا غیر متداول کلام	لکھنؤ		غالب ۹۸
۱۳۷۲: صبیحہ جاہت	غالب کی امجری	علی گڑھ ۲۸		غالب ۹۸
۱۳۷۳: عبدالحق	غالب کی الیہ شاعری	محصلا	عبدالمنان طرزی	ب، ۹۸
۱۳۷۴: عبدالرحیم	حیات غالب از شیخ اکرام: حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	وحید قریشی	ف اوپن
۱۳۷۵: عبداللہ شیدا	غالب کی اردو اور فارسی شاعری کا تقابلی مطالعہ اور ذرائع کی تحقیقات	کشمیر ۶۷		معیار
۱۳۷۶: عبدالمغنی فاروقی	ناقدین غالب	ون کھیچور		غالب ۹۸
۱۳۷۷: عبدالمنان خاں	خطوط غالب کا اسلوب	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	غالب ۹۸
۱۳۷۸: غازی محمد نعیم	غالب کا اسلوب حیات (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالعزیز ساحر	ف اوپن
۱۳۷۹: غوث محمد خاں	(اردو غزل میں تخلیقی عمل کا مطالعہ) غالب کے خصوصی حوالے سے	لکھنؤ		غالب ۹۸
۱۳۸۰: فرح ذبح	تفہیم غالب کی روایت میں علی گڑھ کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۷	عقیلہ بشیر	ف ڈکریا
۱۳۸۱: قرحت حسین، سید	دیوان غالب سے متعلق قلمی نسخوں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	قمر بخش	غالب ۹۸
۱۳۸۲: فرزانہ کوثر	برصغیر کی تہذیبی و ثقافتی روایات: خطوط غالب کی روشنی میں +	انجیکشن، زت	ریاض قدیر	ف انجیکشن
۱۳۸۳: فریدہ بیگم	کلام غالب کا فنی مطالعہ	علی گڑھ ۷۹	خورشید الاسلام	جید
۱۳۸۴: قمر الدین، سید	سندھ میں غالب شناسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
۱۳۸۵: قمر النساء	مکاتیب غالب میں طنزیہ عناصر	کشمیر، زت	محمد زمان آزرہ	ب، ۹۸
۱۳۸۶: کاکم علی خاں	غالب کا ادبی شعور: نثری تصانیف کے آئینے میں	کان پور	ملک زاوہ منظور احمد	غالب ۹۸
۱۳۸۷: حسین الرحمن، سید	غالبیات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	برکت اللہ ۷۴		غالب ۹۸
۱۳۸۸: محمد ایوب [شاہد]	شارحین دیوان غالب [اردو شروع کا تقابلی مطالعہ]	پنجاب ۸۶	وحید قریشی	ف پنجاب
۱۳۸۹: محمد تبریز عالم	غالب کے خطوط میں مختلف عناصر کی نشان دہی +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸
۱۳۹۰: محمد فیح انصاری	خطوط غالب کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	بنارس		غالب ۹۸
۱۳۹۱: محمد شاہ عالم	شارحین غالب کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رڈ

جواہر ۸۸	اشفاق محمد خان	ب، ۹۸/۷
میرٹھ، زت	اسلم جشید پوری	ف، میرٹھ
راچی ۸۲		صحیفہ ۱۵۲
گورکھ پور ۸۲	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
پٹنہ ۸۰	محمد صدیق	ب، ۹۷/۷/۹۸
اوپن ۹۹	ریاض مجید	ف، اوپن
پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	یادداشت
علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یادداشت
سندھ ۷۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۲
اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف، اوپن
الہ آباد		غالب ۹۸
گورکھ پور ۸۲	احمر لاری	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
جواہر ۸۲	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
اوپن، زت	اسلم انصاری	ف، اوپن
بہمنی ۲۰۰۵	یونس اکا سکر	ک، ۲۰۰۵/۷
خیر پور ۲۰۰۰	مرغوب راحت	ف، خیر پور
خطوط غالب میں طنز و مزاح کے عناصر +		
غالب کے خطوط کا سماجیاتی مطالعہ (دہلی کے حوالے سے) +		
اردو نثر کی ترقی میں غالب کا حصہ		
غالب کے نقاد		
مرزا غالب ان کی شاعری اور فن		
غالب پر سوانحی کتب کا تحقیقی مطالعہ +		
سوانح غالب پر کتب و مضامین: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ		
خطوط غالب کے ادبی مباحث کا تنقیدی مطالعہ		
غالبیات کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ		
اردو لفظیات غالب کا تحقیقی و مساحتیاتی مطالعہ		
انیسویں صدی کے ہندوستانی افکار کی روشنی میں غالب کی اردو شاعری کا مطالعہ		
غالب کے خطوط کا سماجیاتی مطالعہ		
غالب کے اردو خطوط کا مواد: ایک تجزیہ +		
مرزا اسد اللہ خاں غالب اور خواجہ قلام فرید کے افکار کا تقابلی مطالعہ +		
اردو میں ادبی خط نگاری اور غالب		
تین اہم غالب شناس (غلام رسول مہر، مالک رام، معین الرحمن) +		

تراجم

اردو ادب کی تاریخ: ڈاکٹر محمد صادق کی کتاب History of Urdu Literature

حصہ اول کا اردو ترجمہ +		
منتخب انگریزی ڈراموں کے اردو تراجم +		
میر و سودا اور غالب کی غزلوں کے انگریزی تراجم +		
بجگہ کشن کے اردو تراجم		
اردو ادب میں انگریزی سے نثری تراجم		
جی سی یو ۲۰۰۲	محمد خاں اشرف	ف، جی سی یو
حیدر آباد ۸۸	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۵، ۵
پنجاب، زت	محمد کمران	پنجاب
علی گڑھ		رقار
پنجاب ۸۶	عبادت بریلوی	ف، پنجاب

☆ = ڈی فل ڈی لٹ = D ایم لٹ = M زت = قریر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۱۳۱۳: حبیب التقلین	اردو میں احادیث نبوی کے ترجمے اور تعلیقات	سندھ ۷۳	فلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۳۱۳: حسن سبحانی	اردو ترجمے کا ارتقا: ۱۸۶۳ تا ۱۹۰۱ء	علی گڑھ ۹۱	نادر علی خان	جیند
۱۳۱۵: حسن الدین احمد	اردو میں یورپی زبانوں سے شاعری کے ترجموں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	جامعہ ملیہ	مسعود حسین رحمداد کر معین + معیار	
۱۳۱۶: حمید شطاری	قرآن کے اردو تراجم کا تنقیدی جائزہ: ابتدا سے ۱۹۳۳ء تک	عثمانیہ ۷۳	حفیظ قیس	۷۳ ۱۸ ۱۹۶۷ء
۱۳۱۷: سجاد حیدر پرویز	اردو سرائیکی کے باہم تراجم کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۲	طاہر تونسوی	اوپن
۱۳۱۸: شاہ نوش قاروتی	ادبیات پشتو کے اردو تراجم +	اوپن ۹۳	محمد نواز طائر	ف اوپن
۱۳۱۹: شجاعت علی قادری	اردو میں قرآنی تفاسیر اور تراجم کا ارتقا	جلگھاؤں	اقبال شیخ	ب ۲۰۰۵ء
۱۳۲۰: شرف التہار بیگم	اردو میں سرائیکی ادب کے تراجم	علی گڑھ	رفار	
۱۳۲۱: شوکت حسین	ڈاکٹر محمد صادق کی تاریخ ادب (انگریزی) کا اردو ترجمہ	نمل، زت	گوہر نوشای	ف نمل
۱۳۲۲: طاہرہ کلثوم	حواشی و تعلیقات مع ہم عصر ادبی تاریخ سے موازنہ	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد احسان الحق	ت ۱۸
۱۳۲۳: عارفہ اقبال	ترجمے کا فن اور اردو میں اس کی روایت [افسانوی ادب کے حوالے سے] +	اوپن ۲۰۰۵	نخیر الحق نوری	ف اوپن
۱۳۲۳: عامر اعظمی	کلام فیض کے انگریزی تراجم: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	پٹنہ ۸۶		معیار
۱۳۲۵: عبدالرحمن اعظمی	اردو میں احادیث نبوی کے تراجم و تشریحات	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۱۳۲۶: ہڈ راسیم	اردو میں عربی تصانیف کے علمی و ادبی تراجم کا تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۲۰۰۵	محمد کامران	اردو تحقیق
۱۳۲۷: عزیز اللہ شیرانی	روسی ناولوں کے اردو تراجم +	اجیر	ابوالفیض عثمانی	ف اجیر
۱۳۲۸: فوزیہ بکھت	راجستھان میں مختلف زبانوں کی کتابوں کے تراجم	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفار
۱۳۲۹: قمر الزمان بودلہ	عربی شاعری کے اردو تراجم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	جی سی یو ۲۰۰۵	سعادت سعید	ف جی سی یو
۱۳۳۰: لالیان، مس	کلوڈ لیوی سٹراس کی کتاب مینٹھ اینڈ میننگ کا اردو ترجمہ +	کراچی ۶۱	ابو الیث صدیقی	خبر نامہ ۷۵ء
۱۳۳۱: محمد انور حسین	گارسا دتاسی کی تاریخ ادبیات ہندی [فرانسیسی سے ترجمہ مقدمہ حواشی]	مصلیٰ، زت	ریحان انور	ب ۱۸۷۳ء
۱۳۳۲: محمد ریاض خان	قرآن کے اردو تراجم: ایک تنقیدی مطالعہ	اوپن، زت	ریاض احمد	ف اوپن
۱۳۳۳: محمد سلیم خالد	پاکستانی اردو افسانے کے انگریزی تراجم: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	اوپن ۲۰۰۱	صدیق شبلی	ف اوپن
	شاہ عید القادر کے اردو ترجمہ قرآن کا لسانی و ادبی مطالعہ +			

۱۳۳۳: محمد عامر اعظمی	اردو میں احادیث نبوی کے تراجم و تشریحات	پیشہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۱۷/۱۰/۹۷
۱۳۳۵: محمد سعید احمد	اردو میں قرآنی تراجم اور تفاسیر	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۳۳۶: محمد نیاز احمد	جرمن ادب کے اردو تراجم کا تجزیاتی مطالعہ	دہلی	ابن کنول	۲۰۰۶/۱۰/۲۳ء
۱۳۳۷: محمود الحسن بڑی	پنجابی شعرا کے منظوم اردو تراجم +	اوپن، رت	محمد احسان الحق	ف، اوپن
۱۳۳۸: بشیر علی	اردو میں ردی ادب کے تراجم	کراچی، رت	ذوالقرنین احمد	ف، کراچی
۱۳۳۹: زہری بی	اردو سے تنگو اور تنگو سے اردو تراجم: ایک جائزہ	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۱۷/۱۰/۹۷ء
۱۳۴۰: انیس زانی	سندھی فکشن کے اردو تراجم کے فنی اور سماجی منظر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کراچی، رت	طاہرہ نگہت	ف، کراچی

تذکرے

۱۳۴۱: حسن احمد نقوی، سید	شعراے اردو کے تذکرے: تنقیدی تحقیق مطالعہ، میر سے شیفہ تک	وکر ۶۸	معیار	
۱۳۴۲: خلیف نقوی	شعراے اردو کے تذکرے	وکر ۶۸	ابو محمد سحر	فرحت
۱۳۴۳: رئیس احمد خان	شعراے اردو کے تذکرے ۱۸۳۵ء کے بعد	راجستھان	فیروز احمد	۱۷/۱۰/۹۷ء
۱۳۴۴: عابد علی	اردو شعرا کے تذکرے: آب حیات کے بعد	کراچی ۹۰	فرمان فتح پوری	ف، کراچی
۱۳۴۵: علی مراد عمرانی	بلوچستان میں اردو تذکرہ نگاری +	خیر پور، رت	یوسف شک	ف، خیر پور
۱۳۴۶: عظمت اللہ قریشی	مصحفی کی تذکرہ نگاری	علی گڑھ	تور الحسن نقوی	فرحت
۱۳۴۷: فرمان فتح پوری، ولد علی	اردو شعرا کے تذکرے اور تذکرہ نگاری D	کراچی ۷۳	ابوالیث صدیقی	خبرنامہ مئی ۷۹ء
۱۳۴۸: منصور عالم	بہار میں تذکرہ نگاری	مگدھ ۷۶	معیار	
۱۳۴۹: نیاز سلطان پوری	اردو تذکرہ نگاری ۱۸۳۵ء کے بعد	فیض آباد	ب، ۱۷/۱۰/۹۷ء	

صحافت

۱۳۵۰: ابراہیم تنویر	اردو صحافت کا آغاز و ارتقاء انیسویں صدی میں +	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۱۷/۱۰/۹۷ء
۱۳۵۱: احمد مقصود اقبال	حیدر آباد میں اردو کالم نگاری	حیدر آباد ۹۱	انور الدین	۱۷/۱۰/۹۷ء
۱۳۵۲: افضل مصباحی	روزنامہ رسد شریا سیہار کا خصوصی کالم "رستاویز": ایک مطالعہ +	دہلی ۲۰۰۶	ابن کنول	ب، ۱۷/۱۰/۹۷ء
۱۳۵۳: امین فاروق	سندھ میں اردو کی ادبی صحافت	سندھ ۸۷	عجم الاسلام	تحقیق ۱۳

۱۳۵۴: انور الدین	حیدرآباد کے ادبی رسائل و جرائد: ۱۹۳۷ء تک	حیدرآباد ۸۳	گیان چند	معیار
۱۳۵۵: چاویہ حیات	بہار میں اردو صحافت	پنہ ۸۶		معیار
۱۳۵۶: حمید الدین قادری	اردو زبان کی ترویج و اشاعت میں روزنامہ سیاست کا حصہ	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی	ب، ۱۹۳۳ء
۱۳۵۷: رضوان احمد خاں	اردو صحافت، آزادی کے بعد	پنہ		معیار
۱۳۵۸: رئیس صدیقی	تیسویں صدی سے آزادی ہند تک میرٹھ کی صحافت +	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف، میرٹھ
۱۳۵۹: رئیس صدیقی	کرناتک میں اردو صحافت	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری	ب، ۱۹۳۳ء
۱۳۶۰: ترنت بیگم	راہ نمائے دکن کی ادبی خدمات ۱۹۳۹ء تا ۱۹۵۶ء +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۱۹۳۳ء
۱۳۶۱: سلیم احمد	میرٹھ میں اردو صحافت (نمائندہ اخبارات و رسائل کی روشنی میں) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۱۳۶۲: صفی اللہ سید	پابل ناڈو میں اردو صحافت D	مدراں	یوسف کوکن	فرحت
۱۳۶۳: طلعت گل	اردو میں رپورٹنگ کا ارتقا: ایک تنقیدی مطالعہ	دہلی	شریف احمد	عبداللہ
۱۳۶۴: ظہور احمد	روزنامہ جنگ اور لپنڈی کا ادبی ڈیویشن: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن	نوازش علی	فسانہ
۱۳۶۵: عبدالہاری	[۲۹ مئی ۱۹۷۸ء سے ۲۰۰۲ء تک]	گلبرگ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۱۹۳۳ء
۱۳۶۶: عبدالواحد خٹک	روزنامہ منصف کی علمی و ادبی خدمات +	سندھ ۷۸	مخنی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۲
۱۳۶۷: عبدالستار نیازی	اردو اور سندھی صحافت کا تقابلی مطالعہ	اوپن ۹۳	روشن آراؤ	فسانہ
۱۳۶۸: عثمان شاہ	اردو کی ترقی میں ریاست بہاول پور کے اردو اخبارات و رسائل کا حصہ +	پشاور ۲۰۰۶	صابر کلروی	ف، پشاور
۱۳۶۹: حفیرہ حامد علی	صوبہ سرحد میں اردو صحافت کا ارتقا +	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف، پنجاب
۱۳۷۰: غوث محی الدین	اردو زبان و ادب کی ترقی میں صحافت کا حصہ	حیدرآباد ۸۸	انور الدین	۱۲/۲/۲۰۱۵ء
۱۳۷۱: فاروقی، زبیدالحج	اردو کے نامور ادیب و صحافی ۱۹۴۷ء تک: ایک جائزہ +	روہیل کھنڈ ۸۸		معیار
۱۳۷۲: فضل اللہ سید	ہندوستان کی جنگ آزادی میں اردو صحافت کا رول	حیدرآباد ۹۳	انور الدین	۱۲/۲/۲۰۱۵ء
۱۳۷۳: فضل اللہ سید	اردو فن صحافت سے متعلق کتابوں کا تنقیدی و نظریاتی مطالعہ	حیدرآباد ۹۰	انور الدین	۱۲/۲/۲۰۱۵ء
۱۳۷۴: محبوب حسین، میر	اردو صحافت اور اداریہ نویسی +	حیدرآباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۱۲/۲/۲۰۱۵ء
۱۳۷۵: محمد اعجاز الدین حامد	اردو تثر میں غیر صحافتی سیاسی ادب	حیدرآباد ۹۰	انور الدین	۱۲/۲/۲۰۱۵ء

۱۳۷۶: مجرا مجیدی	اردو صحافت کا فروغ: ۱۹۰۱ء تا ۱۹۳۷ء +	حیدر آباد ۹۲	انور الدین	۹۶/۳/۱۰۰ء
۱۳۷۷: محمد نصیر کامل	ہندوستان کی جنگ آزادی میں اردو صحافت کا کردار	روئیل کھنڈ	زاہد حسن وسم	۹۲/۹/۱۵۰ء
۱۳۷۸: عتی رائے	اردو میں مذہبی صحافت +	کشمیر	محمد زمان آزرہ	ب، ۹۸/۵/۵۰
۱۳۷۹: ممتاز مہدی	حیدر آباد کے اردو روزناموں کی ادبی خدمات: ۱۹۲۸ء کے بعد +	حیدر آباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۹۶/۳/۱۰۰ء
۱۳۸۰: جنٹورا محمد پایا	جموں و کشمیر میں اردو صحافت +	کشمیر ۸۵	برج پریمی	باز یافت ۱۳
۱۳۸۱: نادر علی خان	اردو صحافت کی تاریخ ۱۸۴۲ء تا ۱۸۵۷ء	علی گڑھ ۸۰	جتید	
۱۳۸۲: نعیم ایم اے	آندھرا پردیش میں اردو کے غیر مسلم صحافیوں کی خدمات +	حیدر آباد ۹۲	انور الدین	۹۶/۳/۱۰۰ء
۱۳۸۳: نعیم شاہد	بہار کی اردو صحافت میں گمیا کا حصہ	گمدھ ۹۰	معیار	
۱۳۸۳: ولی اللہ صدیقی	بہار میں اردو صحافت	منظف پور ۸۳	معیار	

Nadir

CONFIDENTIAL

کتاب: مطالعہ و تجزیہ

اس حصے میں جملہ حوالے، عنوانات میں مذکور کتابوں (کے ناموں) کی الف بائی ترتیب کے مطابق یکجا کیے گئے ہیں۔ کہیں کہیں بعض کتابوں کے ناموں کے بعد قلابین میں بطور توضیح، مصنفین کے نام دیے گئے ہیں۔ یہ توضیحات مقالوں کے اصل عنوانات کا حصہ نہیں ہیں۔ مزید کتابوں کے نام باب اول کے عنوانات: ”فرہنگ“، ”مدوین“، ”اقبالیات“ اور ”غالبیات“ کے تحت بھی ملیں گے۔

۱۳۸۵: فرقان احمد	آثار الصنادید کا سماجیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۸۶: محمد ارشد	آثار الصنادید کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۸۷: شرجین نقوی	آخر شب کے بہم سفر: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۶	محمد کامران	ف اوپن
۱۳۸۸: حکیم اللہ	(قرۃ العین حیدر کے ناول) آخر شب کے بہم سفر کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷/۵۰
۱۳۸۹: نوشاد عالم	آگ کا دریا اور آداس نسلیں کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ، زت	ایو الکلام قاسمی	رفار
۱۳۹۰: خادم حسین	انتظار حسین کے ناول آگے سمندر سے کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	سعید مرتضی زیدی	ف اوپن
۱۳۹۱: ظفر اسلم، ایس	ابن الوقت کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷/۵۰
۱۳۹۲: عرفان منشی	ابن الوقت کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۹۷	محبوبہ وانی	باز یافت ۱۳
۱۳۹۳: آل اظہار انس	ابن الوقت کے بنیادی مباحث اور سرسید تحریک +	اوپن ۹۰	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۹۳: غلام سرور	(راجندر سنگھ بیدی کے افسانوی مجموعے) اینے دکھ مجھے دے دو کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر زت	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۳/۵۰

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی فل M = ایم فل زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

۱۳۹۵: محمد نور الحق	اداس نسلیں [عبداللہ حسین]: تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	بہار ۹۸
۱۳۹۶: پرویز احمد دانی	امراؤ جان ادا کا تہذیبی مطالعہ +	کشمر ۹۳	محمد زمان آزرودہ	باز یافت ۱۳
۱۳۹۷: شازید رزاق	(ڈراما) انار کلی: تحقیق و تنقید کے آئینے میں +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق لوہی	اردو تحقیق
۱۳۹۸: غلام محی الدین ڈار	(انتیاز علی تاج کا ڈراما) انار کلی: ایک مطالعہ +	کشمر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرودہ	باز یافت ۱۳
۱۳۹۹: افروریز عباس نقوی	اندر سبھا کے کرداروں کا ساجاتی مطالعہ	جواہر ۸۰	اسلم پرویز	بہار ۹۸
۱۴۰۰: شاہد حسین	اندر سبھا کی روایت	جواہر		معار
۱۴۰۱: شاہد رضا جمال	اپنا اور اردو ڈراما: ایک تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	بہار ۹۶
۱۴۰۲: محمد ارشد اقبال	(خوجا احمد عباس کے ناول) انقلاب کا سماجی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	بہار ۹۸
۱۴۰۳: مسیم احمد	انگارے کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	بہار ۹۸
۱۴۰۴: محمد کامران	انگارے: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	سمیل احمد خاں	قبا اوپن
۱۴۰۵: طیب علی خان	ایسی بلندی ایسی نیستی [عزیز احمد] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	بہار ۹۸
۱۴۰۶: محمد شفیق الرحمن	(بیدی کے ناول) ایک جادر میلی سسی کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	بہار ۹۸
۱۴۰۷: حلیہ معز الدین	باغ و بہار کے کرداروں کا ساجاتی مطالعہ +	جواہر ۸۷	صدیق الرحمن قدوائی	بہار ۹۸
۱۴۰۸: شعیب رضا خان	باغ و بہار کا اسلوبیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	بہار ۹۸
۱۴۰۹: محمد صفی الرحمن	باغ و بہار مرید رشید حسن خاں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۷	اسلم پرویز	بہار ۹۸
۱۴۱۰: وسیم بیگم	(مصطفیٰ کی مثنوی) بحر المحبت کا تنقیدی جائزہ +	دہلی		
۱۴۱۱: شاکر حسین	(مخدوم کے شعری مجموعے) بساط رقص کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی	بہار ۹۸
۱۴۱۲: ابوسفیان	(اردو میں فن) بلاغت کی اہم کتابوں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، نرت	محمد امین	نرت
۱۴۱۳: حفیظ الدین	(عشرقی کی مثنوی) بنیہ درین کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۸۰	غلام عرفان	۷۶/۸/۷۵
۱۴۱۴: فہیدہ خاں	ہوستان خیال (مترجم: خوجا بامان دہلوی) کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۲	مسعود عالم	ہند
۱۴۱۵: نصیر احمد کمال	ہوستان خیال کا تہذیبی اور لسانی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبداللہ
۱۴۱۶: رقیہ یاسمین	بہارِ دانش منظوم از محمد اسماعیل طیش کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	سلطانہ بخش	فسا اوپن
۱۴۱۷: عبداللہ حکمران	بہارِ عشق: ایک تنقیدی مطالعہ +	کشمر ۲۰۰۳	عارفہ بشری	باز یافت ۱۳

بہاول پور کا شعری ادب: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور ۲۰۰۶	مزل تاز	ف بہاول پور	۱۳۱۸: امین فاطمہ
بہاول پور میں اردو: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور	۱۳۱۹: عرفان حیدر
(رشید امجد کے افسانوں کا فنی و فکری مطالعہ) بیزار آدم کے بیٹے سے				۱۳۲۰: مبینہ عہاد
ست رنگے ہوندے کے تعاقب میں تک +	اوپن	احمد جاوید	ف اوپن	
(وجہی کی) تاج الحقائق: ترتیب و تنقید	بمبئی ۶۹		معیار	۱۳۲۱: نور السعد اختر
تاریخ ادب اردو کا تنقیدی جائزہ (حصہ اول) +	بنگلور ۷۷	نہیدہ بیگم	۹۳/۳/۱۵/۷۷	۱۳۲۲: حشمت النساء
(گارساں داس کی) تاریخ ادب ہندوی و ہندوستانی کا تنقیدی مطالعہ +	دہلی ۷۸	خولید احمد فاروقی	۷۹/۵/۱۵/۷۷	۱۳۲۳: موسیٰ وارثان رورٹ
(تاریخ روہیل کھنڈ): گلی رحمت	روہیل کھنڈ		معیار	۱۳۲۳: مصطفیٰ حسین نظامی
(خولید منظور حسین کی کتاب) تحریک جدوجہاد بطور موضوع				۱۳۲۵: نسیم ذوالفقار
سخن: تدوین مع مقدمہ و تعلیقات +	جی سی یو ۲۰۰۰	معین الرحمن	ت، ن ۲۰۰۳/۵	
(اکبر حیدری کشمیری کی کتاب) تحقیقی جائزے: ایک مطالعہ +	کشمیر ۹۲	قدوس جاوید	بازیافت ۱۳	۱۳۲۶: محمد جعفر
تذکرۃ البلاد مصنفہ حسین علی کرمانی کا ترجمہ اور تنقیدی مطالعہ	بمبئی		فرحت	۱۳۲۷: عباس سید
توبۃ النصوح کے متون کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن	۱۳۲۸: عبد المجید عابد
(نذیر احمد کے ناول) توبۃ النصوح کا سماجی مطالعہ +	جواہر ۸۹	اشفاق محمد خاں	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۲۹: قیس الزماں
ٹیڑھی لکیر [عصمت چغتائی] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۰: غلام ایم انصاری
چاند گہن اور تمس: ایک تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۱: دیولیش
(قرۃ العین حیدر کے ناول) چاندنی بیگم کا تنقیدی تجزیہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۲: ابو الکلام
چاندنی بیگم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۳: روبینہ
چاندنی بیگم: فنی اور فکری مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	ناصر بلوچ	ف اوپن	۱۳۳۴: یونس حسن
(عصمت چغتائی کے افسانوی مجموعے) چوٹیس کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۵: وحید عرفانہ
(ناول) خالد بن ولید کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۶: محمد شہزاد امجدی
خامہ بگوش کے قلم سے [مرتب: مظفر علی سید]: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۱	اسلم انصاری	ف اوپن	۱۳۳۷: وحید الرحمان
خدا کی ہستی [شوکت صدیقی] کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۷۷/۷۸	۱۳۳۸: زلیخا شمس

۱۳۳۹: بشیر احمد	خطبات رشید احمد صدیقی: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶ نجیب جمال ق بہاول پور
۱۳۳۰: محمد عثمان	(مرزا ابوطالب کی) خلاصۃ الافکار کا تنقیدی مطالعہ	پشاور ۷۷ عطاء الرحمن کا کوئی ب ۹۸/۷۷
۱۳۳۱: طارق اقبال	(میر کی مثنوی) خواب و خیال کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۲ شارب رودلوی ب ۹۸/۳۳
۱۳۳۲: خورشید عالم	خوابوں کا سویرا: تنقیدی مطالعہ (منصفہ عبدالصمد) +	جواہر ۹۷ شارب رودلوی ب ۹۸/۷۷
۱۳۳۳: طاہرہ سعید	خوشبو [پروین شاکر] میں شامل نظموں کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۹ محمد زمان آزرودہ بازیافت ۱۳
۱۳۳۳: شمیم انمولوی	(تذکرہ) خوش معرکہ زیبا [سعادت خاں ناصر]	لکھنؤ عبدالاحد خاں خلیل معین
۱۳۳۵: محمد منظر رضا	خون جگر ہونے تک [فضل کریم احمد فضل]: بنگال کی تہذیبی، تاریخی اور سیاسی دستاویز کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶ ناصر بلوچ ق اوپن
۱۳۳۶: محمد شاکر	داراشکوہ [قاضی عبدالغفار] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۲ ب ۹۸/۷۷
۱۳۳۷: زرینہ بیٹ	داستان امیر حمزہ میں فوق القدری عناصر	کشمیر فرحت
۱۳۳۸: نسیم سلطانی	داستان امیر حمزہ کا تہذیبی مطالعہ	کراچی ۷۳ فرمان فتح پوری خبرنامہ ۹۵/۷۹
۱۳۳۹: مجاور حسین رضوی	داستان امیر حمزہ کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ D	الہ آباد معیار
۱۳۵۰: محمد افضل	(جمیل ہاشمی کے ناول) دشت سوس کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت عارف ثاقب ق اوپن
۱۳۵۱: یثود	دو بھیگے لوگ از اقبال مجید کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ محمد صغیر بیک رفتار
۱۳۵۲: محمد سعید	دیوان غالب، نسخہ عرشی: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲ معین الرحمن ق اوپن
۱۳۵۳: اعجاز احمد مہدی	راجا گدہ [یا نو قدسیر] کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت رشید امجد ق اوپن
۱۳۵۳: ولی اللہ سلفی	(مثنوی) رام و سینا	پشاور ۷۷ ب ۹۸/۷۷
۱۳۵۵: محمد یوسف خواجہ	راکھ اور نادار لوگ کا تقابلی مطالعہ: موضوع اور اسلوب کے حوالے سے +	اوپن ۹۷ رشید امجد ق اوپن
۱۳۵۶: محبت اللہ	رتن سنگھ کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر شارب رودلوی ب ۹۸/۷۷
۱۳۵۷: اعجاز احمد	روشنائی [سجاد ظہیر] ایک تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۲ نصیر احمد خاں ب ۹۸/۷۷
۱۳۵۸: محمد اسلم انصاری	(چودھری افضل حق کی تصنیف) زندگی کا فکری و فنی مطالعہ +	اوپن ۹۲ مہر عبدالحق ق اوپن
۱۳۵۹: ضیاء الرحمن	(مثنوی) سحر البیان کے کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۵ اسلم پرویز ب ۹۸/۷۷
۱۳۶۰: کاظم حسین	سوزش عشق: اردو کی ایک نیا ب مثنوی D	پشاور معیار

۱۳۶۱: تقسیم جہاں	(قرۃ العین حیدر کے ناول) سہنا ہرن کا تجزیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۶۲: شازیہ جبین	شام کی منڈیر سے [وزیر آغا] تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ناصر بلوچ	ف اوپن
۱۳۶۳: منظور احمد طاہر	شاہ نامہ اسلام [حفیظ جان دھری] تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، ۹۵	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۶۴: اقبال شہباز	صبح بنارس، شام اودھ [احسن فاروقی] کافنی و فکری جائزہ +	اوپن، زت	آغا سہیل	ف اوپن
۱۳۶۵: راہی معصوم رضا	طلسم ہوش ربا میں ہندوستانی زندگی کے عکس	علی گڑھ	آل احمد سرور	جنید
۱۳۶۶: آمنت سلطان	(دکنی) طوطی ناموں کا تنقیدی مطالعہ +	عثمانیہ، ۸۰	رفیعہ سلطانہ	ب، ۹۵/۹۷
۱۳۶۷: عبدالعلی خان	عبرت العاقلین ترجمہ اور تنقیدی اہمیت +	جواہر، ۸۱	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۶۸: فرزانہ ریاض	عشرت فانی [عشرت رحمانی] تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۱۳۶۹: ملکہ پروین	عجائب القصص کا تنقیدی جائزہ +	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	فرحت
۱۳۷۰: عبدالستار	علی پور کا ایللی [ممتاز مفتی] تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، ۲۰۰۱	انور محمود خالد	ف اوپن
۱۳۷۱: احمد حسن قریشی	(تذکرہ) عیار الشعراء کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب، ۸۸	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۱۳۷۲: احمد خان	(قاضی عبدالستار کے ناول) غالب کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر، ۹۷	صدیق الرحمن بدوائی	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۷۳: یوگندر سنگھ	(پریم چند کے ناول) غبن کا تجزیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۷۴: فیروز عالم	(الیاس احمد گدی کا ناول) فائز ایرویا: ایک تجزیاتی مطالعہ +	جواہر، ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۷۵: شہناز سلطانہ	(حسین الحق کے ناول) فرات کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر، ۲۰۰۳	محمد زمان آزدہ	ف کشمیر
۱۳۷۶: صفرا امام	(عبدالکلیم شرر کے ناول) فردوس بریں کا ساجیاتی مطالعہ +	جواہر، ۹۰	محمد حسن	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۷۷: طلعت سلطانہ	فسانہ آزاد میں لکھنوی تہذیب کے عناصر	علی گڑھ، ۸۱	خورشید الاسلام	جنید
۱۳۷۸: محمد موسیٰ انصاری	فسانہ آزاد کا تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ	مسعود عالم	رفار
۱۳۷۹: عبدالخالق خان	فسانہ عجائب کا اسلوبیاتی مطالعہ +	جواہر، ۸۵	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۸۰: عبدالقیوم	فسانہ مبتلا کا تنقیدی جائزہ +	جواہر، ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۹۹
۱۳۸۱: سیما عثمانی	(راجستھان کی اولین نثری تصنیف) قصہ رنگین گفتار: تنقید و تجزیہ	اجیر	اجیر	ف اجیر
۱۳۸۲: داؤد احمد ریائی	کار جہاں دراز ہے: قرۃ العین حیدر کے سوانحی ناول کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	محمد اسلم انصاری	ف اوپن
۱۳۸۳: سلطان احمد	کتابیات: کشمیر، اردو، حصہ اول و دوم اور سوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، ۲۰۰۱	عطش درانی	ف اوپن

۱۳۸۳: غلام محی الدین بٹ	کربلا نا کربلا ایک تنقیدی جائزہ +	کشمر، زت	محمد زمان آرزو	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۵: شاپینا اختر	(کشمری لال ذاکر کا ناول) کرمان والی کا تنقیدی جائزہ +	کشمر، ۲۰۰۴	محبوب وانی	باز یافت ۱۳
۱۳۸۶: اسد ایوب نیازی	کشمری اداس سے [محمود ہاشمی] کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف، اوپن
۱۳۸۷: بکرم سنگھ	(عبدالقادر سروری کی کتاب) کشمر میں اردو حصہ اول و دوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۸: مینا پروین	کشمری زبان اور مشاعر، حصہ اول و دوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۹: ناظمہ نقوی	گردش رنگ چمن، (قرۃ العین حیدر): تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۵	سمیل احمد خاں	ف، اوپن
۱۳۹۰: عشرت جہاں ہاشمی	کلیات ظفر کے مختلف نسخوں کے متون کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبدالحق
۱۳۹۱: محمد سیح الرحمن	(عزیز احمد کے ناول) گریز کا تنقیدی مطالعہ	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۲: خلیق الزماں	گل نغمہ [عظیم الدین احمد] کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۳: صاحب علی	گلدستہ پیام یار کا تنقیدی مطالعہ +	علی گڑھ	نادر علی خاں	فرحت
۱۳۹۳: محمد خورشید عالم	لندن کی ایک رات: تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۵: جمیل اختر	(حیات اللہ انصاری کے ناول) لہو کے بھول کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۶: شاہد اختر انصاری	لیلیٰ کے خطوط اور مجنوں کی ڈائری کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۷: نقیہ زہرا	مشرق و مغرب کے نغمے: حواشی و تعلیقات +	پنجاب ۲۰۰۵	تحسین فراقی	یادداشت
۱۳۹۸: راشد طفیل	مٹی کا دیا [میرزا ادیب]: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ناصر بلوچ	ف، اوپن
۱۳۹۹: محمد رئیس	(مثنوی) نل و دمن از بھگوت رائے راحت کا تنقیدی مطالعہ	منظر پور ۸۶	معیار	
۱۵۰۰: مقدر حسین	(حیات اللہ انصاری کے ناول) مدار کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	شارب رودلوی	ب، ۹۸/۷
۱۵۰۱: محمد جعفر احمری	(مشرقی معیار نقد اور) مراۃ الشعرا +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۲: راشد انور	(بحر دوح سلطان پوری کے مجموعہ کلام) مشعل جان کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۳: شاہ نواز عالم	مضامین بطرس بخاری کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۴: رخسانہ	مقالات سرسید کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	ریاض مجید	ف، قرطبہ
۱۵۰۵: شاکر نگار	مقالات شبلی جلد چہارم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	تحسین فراقی	ف، اوپن

۱۵۰۶: ترمیم	مقدمہ شعر و شاعری کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	انوار احمد	فزرگیا
۱۵۰۷: سیرتیکم	(پیغام آفاقی کے ناول) مسکن کا تنقیدی مطالعہ +	میرٹھ، رت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۵۰۸: خالد حسین	(پریم چند کے ناول) نرملا کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷۷
۱۵۰۹: بشر احمد	قہوش رفتگان: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور، رت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۵۱۰: ذاکر حسین نقوی	دل و دمن فیضی کا تنقیدی مطالعہ M	پشاور ۷۸	مکل و نٹ سنگھ	ب، ۹۶/۱۰
۱۵۱۱: اوشا گپت راؤ اتھاپے	(ابراہیم عادل شاہ ثانی کے عہد کی دکنی ہندی کتابوں) نورس اور ابراہیم نامہ کا تنقیدی جائزہ	پونا	معیار	
۱۵۱۲: عزت النساء بیگم	(دکنی) نور ناموں کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۷۸	حفیظ قسطل	
۱۵۱۳: زرینہ پروین	نو طرزِ مرصع اور باغ و بہار کا تقابلی مطالعہ +	علی گڑھ	ایوا انکلام تاسی	فرحت
۱۵۱۴: شکیلہ ستار	نو طرزِ مرصع اور باغ و بہار: تقابلی مطالعہ	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد احسان الحق	ف جی سی یو
۱۵۱۵: آفاق احمد حسانی	بہاری شاعری [مسعود حسن رضوی ادیب] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۷	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷۷
۱۵۱۶: زبیر احمد قر	(مذکرہ) ہمیشہ بہار لطیف کشن چند اخلاص	پنڈ ۶۶	شاہ عطاء الرحمن	ب، ۹۷/۷۷
۱۵۱۷: عبد المجید گنائی	(ماہر القادری کی کتاب) یاد رفتگان حصہ اول و دوم کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۹	نذیر احمد ملک	باز یافت ۱۳
۱۵۱۸: محمد نسیم	(آپ بیتی کافن اور) یادوں کی برات +	اوپن، رت	صابر کلروی	ف اوپن
۱۵۱۹: آسیہ راحت	(اختر الایمان کے شعری مجموعے) یادیں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷۷
۱۵۲۰: غلام حسن میر	(اختر الایمان کا مجموعہ کلام) یادیں: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	مجید مضمیر	باز یافت ۱۳

Nadir
CONFIDENTIAL

۲

شاعری

✽ شاعری : مجموعی مطالعہ

۱۵۲۱: آصف قادری	اردو میں مزاحمتی شاعری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۵۲۲: آصف بہار	اردو شاعری میں کشمیر	قربطہ، زت	صابر آفاق	قربطہ
۱۵۲۳: ابراہیم محمد ابراہیم مصری	عربی اور اردو شاعری: لیلیٰ مجنوں کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۹۲	تحسین فراقی	ف پنجاب
۱۵۲۴: ابراہیم کشفی	اردو شاعری کا سیاسی و تاریخی پس منظر [۱۷۰۷ء سے ۱۸۵۷ء تک]	کراچی ۷۱	ابوالیث صدیقی	ف کراچی
۱۵۲۵: ابوالیث صدیقی	لکھنؤ کا دیستان شاعری	علی گڑھ	رشید احمد صدیقی	فرحت
۱۵۲۶: اثر، حمید اللہ خاں	اردو شاعری اور تصوف	تاگ پور	رفیع الدین	۷۷/۸/۱۵۲۰ء
۱۵۲۷: احمد، سید	راجستھان میں اردو شاعری کا ارتقا: ۱۹۰۰ء تک	راجستھان	روشن اختر کاکھی	ب، ۹۶/۸
۱۵۲۸: اورینٹل نظامی، محمد	ساگر کشنری کے اہم شعرا اور ان کے کلام کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ساگر	محمد شفیع	۷۷/۹/۱۵۲۰ء
۱۵۲۹: اسرار الحق قریشی	اردو شعر و ادب کے ارتقا میں لکھنؤ کے ہندو شعرا کا حصہ	لکھنؤ	سلیمان حسین	ب، ۲۰۰۷ء
۱۵۳۰: اسلم انصاری	اردو شاعری میں المیہ تصورات [میر سے فانی تک]	ملتان ۹۸	طاہر تونسوی رنجیب جمال	ف ذکر یا
۱۵۳۱: اسحاق حسن	اردو شاعری میں تصور عشق کا مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۵۳۲: اشتیاق احمد انصاری	شاعرات بنگال: حیات اور کارنامے	کلکتہ	مشتاق احمد	ک، ۹۵/۶
۱۵۳۳: اشفاق حسین	اردو شاعری میں اشتراکی رجحانات [بیسویں صدی میں]	الہ آباد ۷۷	غل حسین	۷۷/۵/۸/۱۵۲۰ء
۱۵۳۴: اعجاز حسین، سید	اردو شاعری پر مذہب کے اثرات D	الہ آباد ۳۶	محمد ضامن علی	۷۷/۵/۸/۱۵۲۰ء
۱۵۳۵: اعجاز حسین، سید	اردو شاعری پر مغرب کے اثرات: ۱۷۰۷ء سے ۱۸۵۰ء تک +	الہ آباد		فرحت
۱۵۳۶: افتخار الحسن چشتی	جدید اردو شاعری میں کلتیک اور ہیئت کے تجربات	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی	عبدالحق
۱۵۳۷: افتخار حسین مغل	آزاد کشمیر میں اردو شاعری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۷	بشیر سیفی	ف اوپن
۱۵۳۸: افضل الدین اقبال	مدراس میں اردو ادب و شاعری کی نشو و نما	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر	۷۷/۶/۸/۱۵۲۰ء
۱۵۳۹: افضل الدین چندی	اردو شاعری میں تصوف	گلبرگ، زت	عبدالحمید اکبر	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۵۴۰: افتخار بیگ	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر وجودیت کے اثرات	اوپن، زت	راشد متین	ف اوپن
۱۵۴۱: اکبر حسینی	گلبرگ کہ میں اردو شاعری (۱۹۵۷ء تا حال) +	گلبرگ ۹۲	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۵۴۲: الیاس عشقی	اردو شاعری پر مغرب کے اثرات (ایک تاریخی جائزہ)	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳

فرحت	بنارس ۷۲	پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا	۱۵۴۳: امرت لال عشرت
محمد سیح اللہ ب، ۲۰۰۳	امراؤٹی	مہاراشٹر میں اردو شاعری [آزادی کے بعد]	۱۵۴۴: امین اقام دار
معیار	مظفر پور ۷۲	اردو شاعری میں جدید رجحانات	۱۵۴۵: انور حسین
معیار	مظفر پور ۸۳	اردو کی انقلابی شاعری	۱۵۴۶: انور علی
عادل حسین جعفری ۹۲/۳۵	بنارس	مشاہیر شعراے اردو کی فارسی شاعری	۱۵۴۷: انیس ادیب
سجاد باقر رضوی ق، پنجاب	پنجاب ۹۰	علم الحاتی، استعارہ اور اردو شاعری	۱۵۴۸: انیس ناگی
معیار	مظفر پور ۶۱	صوفیانہ عشقیہ شاعری کا مطالعہ	۱۵۴۹: ایس اے حسن
معیار	پونا	انیسویں صدی تک خاندیش میں اردو شاعری کا ارتقا	۱۵۵۰: اے آر خان
ف، اوپن	اوپن ۹۹	شاعری کا دبستان دہلی، دبستان لکھنؤ: ایک غیر حقیقی تقسیم +	۱۵۵۱: باقر علی شاہ
فرحت	مدراں	نواب غلام غوث خان اعظم کے عہد میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	۱۵۵۲: بدر النساء
۹۶/۲۱	حیدر آباد ۸۷	اردو شاعری میں ہندو تہوار +	۱۵۵۳: بلرام
عبدالرزاق فاروقی	ون کیشور	اردو شاعری میں تعلیمی تصورات: اکبر، حالی اور اقبال	۱۵۵۴: بی زینت النساء
۸۵/۹/۳۳			
معیار	مدراں	اردو شاعری میں عوامی زندگی	۱۵۵۵: پروین فاطمہ
تحقیق ۱۳	سندھ ۷۳	اردو شاعری کا معاشرتی پس منظر	۱۵۵۶: تاج الدین صدیقی
۷۹/۶/۱۵	اودے پور	اردو شعرا کے تذکروں کا انسانی کلو پیڈیا +	۱۵۵۷: ثاقب حسن رضوی
تحقیق ۱۳	سندھ ۸۱	اردو شاعری کا وینی پس منظر	۱۵۵۸: ثریا صدیقی
جینہ	علی گڑھ ۶۵	ولی سے قبل دکن میں اردو شاعری کا ارتقا: ولی سے پہلے	۱۵۵۹: جمال شریف، محمد
ب، ۹۷/۵	جٹاٹ	اٹھارویں صدی عیسوی میں شعراے دہلی پر شعراے دکن کے اثرات	۱۵۶۰: جیلانی بیگم
ب، ۲۰۰۳	گلبرگہ رزت	گلبرگہ میں اردو شاعری کا ارتقا (عہد بھگتی تا حال)	۱۵۶۱: چندا حسینی، سید
ب، ۹۷/۸	کلکتہ	پنجابی اردو شاعری	۱۵۶۲: چودھری
۷۹/۵/۸	الہ آباد ۳۴	اردو شاعری میں فطرت نگاری	۱۵۶۳: حامد حسن بلگرامی
دکن	علی گڑھ	اردو میں نظریہ شاعری (ولی سے اقبال تک)	۱۵۶۴: حامد مسعود

Nadir
CONFIDENTIAL

۱۵۶۵: حبیب اللہ	اعظم گڑھ اور اردو شاعری	بنارس ۸۸	معیار
۱۵۶۶: حسن احمد نظامی	شمالی ہند کی اردو شاعری میں ایہام گوئی	علی گڑھ ۷۷	عتیق احمد صدیقی جنید
۱۵۶۷: حسن اختر، ملک	شمالی ہند کی اردو شاعری: عہد محمد ثانی میں	پنجاب ۷۹	عبادت بریلوی ف پنجاب
۱۵۶۸: حمیدہ محسن	اردو شاعری: رجحانات و تحریکات	برکت اللہ ۷۶	عبد اللہ وودو عبد الحق
۱۵۶۹: ضیف، ایم	اردو میں اخلاقی شاعری	ناگ پور	رفیع الدین ۷۵، ۱۵/۸/۷۷
۱۵۷۰: ضیف خان یوسفی	اردو شاعری کا نظریاتی و فکری مطالعہ (۱۷۷۰ء-۱۸۵۷ء)	کراچی ۹۹	سحر انصاری ف کراچی
۱۵۷۱: خالد جاوید احمد	اردو شاعری پر ستوط ڈھاکہ کے اثرات +	اوپن ۲۰۰۰	بشیر سینی ف اوپن
۱۵۷۲: خان رشید	اردو شاعری کا تاریخی اور سیاسی پس منظر	سندھ ۶۳	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۱۵۷۳: غلیل احمد	اردو شاعری میں تعلیمی تصورات	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی ب ۲۰۰۶
۱۵۷۴: خورشید انور	اردو شاعری میں جدیدیت کا رجحان: ۱۹۷۰ء تک +	جواہر ۸۳	اسلم پرویز ب ۷۸/۷۷
۱۵۷۵: خورشید احمد	جدید اردو شاعری میں وجودی رجحان: ۱۹۶۰ء کے بعد +	جواہر ۸۳	اسلم پرویز ب ۷۸/۷۷
۱۵۷۶: درخشاں تاجور	ہندستان کی جدوجہد آزادی میں اردو شاعری کا حصہ	گورکھ پور ۸۸	اختر بستوی ۷۵، ۱۱/۱۱/۷۸
۱۵۷۷: ڈاکٹر، ایم	اردو شاعری میں اساطیری عناصر	کراچی ۹۳	فرمان فتح پوری ف کراچی
۱۵۷۸: ذی شان تبسم	اردو شاعری میں متصوفانہ عناصر	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۱۵۷۹: راحت ذہرا	کلاسیکی اردو شاعری میں منظر نگاری [میر تقی علی]	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں ف جی سی یو
۱۵۸۰: رام آسراراز	اردو شاعری میں قومی یک جہتی کی روایت	بنارس ۷۱	حکم چند تیر فرحت
۱۵۸۱: رب نواز سولس	جدید اردو شاعری پر سرائیکی اسالیب اور لفظیات کا اثر +	اوپن ۹۳	عبدالرؤف شیخ ف اوپن
۱۵۸۲: رحمت علی خان	اردو شاعری میں صنائع اور بدائع: تاریخی، تقابلی اور تنقیدی مطالعہ	حیدرآباد ۸۷	مجاور حسین رضوی ۷۵، ۲۱/۲/۷۶
۱۵۸۳: رخسانہ عابدی	اردو شاعری کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ: ۱۹۳۷ء تک	علی گڑھ ۹۶	ابوالکلام قاسمی جنید
۱۵۸۴: رخسانہ محمد	جدید ہندی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	کولہا پور ۷۷	
۱۵۸۵: رضا حیدر	اردو شاعری میں مذہبی اقدار: میر تقی میر سے اقبال تک	دہلی	عتیق اللہ ۷۵، ۲۲/۱۰/۲۰۰۶
۱۵۸۶: رفیع اللہ	جدید شاعری: ہیئت اور ترقی	متصل ۸۹	محمد مطیع الرحمن ب ۷۸/۳
۱۵۸۷: روشن آرا	اردو شاعری میں معشوق کا تصور	راچی ۸۶	معیار

۱۵۸۸: ریاض الدین انصاری	راجستھان میں اساتذہ دہلی و لکھنؤ کا سلسلہ تلمذ	اجیر	فاجیر
۱۵۸۹: ریشمہ بیگم	کرناٹک میں اردو شاعری (آزادی کے بعد)	گلبرگہ، رت	عبدالحمید اکبر ب، ۲۰۰۶/۳
۱۵۹۰: زبیدہ انور	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر مغرب کے اثرات +	کراچی، زت	فکراچی
۱۵۹۱: ساجد علی خان	اردو شاعری پر برصغیر کے تہذیبی اثرات	کراچی ۸۵	ابوالیث صدیقی فکراچی
۱۵۹۲: سرواحمد	اردو ہندی رومانوی شاعری میں پرندوں کی علامتیں +	جواہر ۷۹	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۱۸/۷
۱۵۹۳: سعادت واسع	حیدرآبادی شاعرات ۱۹۳۷ کے بعد +	حیدرآباد ۹۲	شمیعہ شوکت ۹۵/۲/۱۹۶۰
۱۵۹۴: سعید نیور	جدید شعری رویوں کا مرکز لاہور [شعراے لاہور کی شاعری میں بیت اور اسلوب کا تجزیہ] جی یو، زت	سعادت سعید	فجی کی یو
۱۵۹۵: سعید احمد سندیلوی	سندیل کے مشاہیر شعرا	لکھنؤ	انیس اشفاق ۱۵/۸/۲۰۰۶
۱۵۹۶: سعیدہ وسم دردانہ	اچھ پور کے بعض قدیم شعرا کی حیات اور کارنامے	تاگ پور ۷۷	معیار
۱۵۹۷: سفیر احمد خاں	ہندستان میں اردو شاعری کے موضوعات کا سماجی تجزیہ ۱۹۶۰ء کے بعد	جواہر ۸۸	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۱۸/۷
۱۵۹۸: سیکندہ سجاد	بیسویں صدی میں خواتین کی اردو شاعری کا تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	کراچی ۹۷	شاہ علی فکراچی
۱۵۹۹: سلمیٰ عیسیٰ	جدید اردو شاعری	انقرہ ۴۰	ب، ۱۸/۷
۱۶۰۰: سمیر عبدالحمید ابراہیم	اردو شاعری کی ساخت اور ترقی، ۸ویں صدی میں	پنجاب ۷۸	عبادت بریلوی فپنجاب
۱۶۰۱: سمیل عباس	اردو شاعری میں اصلاح سخن کی روایت	پنجاب ۲۰۰۶	نخرا الحق نوری یادداشت
۱۶۰۲: سید اختر	اردو شاعری میں ۱۸۵۷ء کی جنگ آزادی کے مرئیے +	حیدرآباد ۸۵	گمیان چند ۹۵/۲/۱۹۶۰
۱۶۰۳: شاہ محمود الرحمن	جنگ آزادی کے اردو شعرا	سندھ ۸۱	غلام مصطفیٰ خاں معین
۱۶۰۴: شاہدہ بیگم	سندھ میں اردو شاعری کا ارتقا	کراچی ۷۸	فرمان فتح پوری فکراچی
۱۶۰۵: شامین تبسم	جدید اردو شاعری (۱۹۳۷ء-۱۹۸۷ء)	دہلی	منیث الدین غریبی مبدل
۱۶۰۶: شبانہ فاروقی	اردو شاعری پر اشتراکیت کے اثرات	راجستھان	فبے پور
۱۶۰۷: شبانہ کوثر	اردو کے منتخب شعرا کے ہاں تصوف کی روایت (سمیرہ درد، غالب،		
	اقبال اور اصغر گوٹروی) کے خصوصی حوالے سے	پشاور ۲۰۰۵	صابر کلروی فپشاور
۱۶۰۸: شمیم رومان	قیام پاکستان کے اثرات اردو شاعری پر +	کراچی ۹۸	یونس حسنی فکراچی
۱۶۰۹: شبیہ الحسن	لکھنؤ کی اردو شاعری، ۱۹۰۰ء تا ۱۹۳۷ء تک	پنجاب ۹۶	سمیل احمد خاں فپنجاب

۱۶۱۰: شجاعت علی	اردو شاعری میں حب الوطنی: ۱۹۳۷ء تک	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خاں	۹۶/۲/۱۵۰۰
۱۶۱۱: شرف الدین بزرگوار	دکن کے رنگین صوفی شعرا کا تنقیدی مطالعہ	۸۹	معیار	
۱۶۱۲: فکیل احمد صدیقی	اٹھارویں صدی کی صوفیانہ شاعری D	لکھنؤ		۷۹/۶/۱۵۰۰
۱۶۱۳: فکیل احمد صدیقی	اٹھارویں صدی تک اردو میں صوفیانہ شاعری	لکھنؤ ۷۳	معیار	
۱۶۱۴: فکیل پٹانی، محمد	راجن پور، بہاول پور اور ڈیرہ غازی خان کے قدیم اردو شعرا، آغاز سے ۱۹۹۰ء تک +	اوپن ۹۵	شفیق احمد	ق اوپن
۱۶۱۵: گلشن عارف	اردو شاعری کی ترقی میں شعراے آراء کا حصہ (آزادی کے بعد)		ظفر رضوی	۲۰۰۰/۶/۸۰۰۰
۱۶۱۶: شمیم انور	اردو شاعری میں جدید رجحانات	گلشن	ظفر اوکاٹوی	۷۸/۳/۱۵۰۰
۱۶۱۷: شمیم انور	آزادی کے بعد اردو شاعری میں جدید رجحانات اور تکنیک +	گلشن ۷۷	معیار	
۱۶۱۸: شمیم حفی	بیسویں صدی کی اردو شاعری میں جدیدیت کی فلسفیانہ اساس D	علی گڑھ ۷۵	معیار	
۱۶۱۹: شہزادی پروین	پاکستان کی نمائندہ اردو شاعرات ۱۹۷۳ء تا حال +	اوپن ۲۰۰۳	خورشید رضوی	ق اوپن
۱۶۲۰: شہناز شفیع	شمالی ہندوستان کے اہم شعرا کے کلام کا تنقیدی مطالعہ	ساگر		
۱۶۲۱: مسیح الدین افغانی	راجستھان کے اردو شعرا D	مکدہ	معیار	
۱۶۲۲: صفدر علی بیک	اردو شاعری تصوف کا اثر +	عثمانیہ ۶۶	حفیظ قیس	۷۹/۶/۸۰۰۰
۱۶۲۳: طاہرہ جمیں	اردو شاعری میں ہیئت کے نئے تجربات +	اوپن ۹۲	صدیق جاوید	ق اوپن
۱۶۲۴: طاہرہ گلہت	۱۹۳۷ء کے بعد اردو شاعری میں پاکستانی قومیت کا اظہار	کراچی ۸۳	ابوالخیر کشتی	ق کراچی
۱۶۲۵: ظلی حسنین	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر مغربی سیاسی اور ادبی تصورات کا اثر D	الہ آباد	معیار	
۱۶۲۶: ظلی حسنین	اردو شاعری دو عالمی جنگوں کے درمیان ☆	الہ آباد	اعجاز حسین	۷۹/۵/۸۰۰۰
۱۶۲۷: ظہور الدین	بیسویں صدی کی شاعری پر مغربی رجحانات کا اثر	جموں ۷۲	معیار	
۱۶۲۸: ظہیر احمد	برہان پور میں اردو شاعری کی روایت	اندور ۲۰۰۶	محمد شفیع	۲۰۰۶/۷/۲۳۰۰
۱۶۲۹: ظہیر الدین مدنی	گجرات کے اردو شعرا	بمبئی ۳۸	معیار	
۱۶۳۰: ظہیر رحمتی	اردو شاعری کی تنقیدی اصطلاحات	جواہر ۲۰۰۱	نصیر احمد خاں	برہ ۲۰۰۱/۷
۱۶۳۱: عارفہ بخاری	اردو شاعری میں روایت کی بازیافت: ۱۹۳۷ء کے بعد +	کراچی ۲۰۰۶	یونس حسنی	ق کراچی
۱۶۳۲: عالیہ عسکری	جنگ آزادی میں اردو شاعری کا حصہ	لکھنؤ ۶۳		۷۹/۶/۱۵۰۰

۱۶۳۳: عائشہ مجید	پاکستانی اردو شاعرات پر بیسویں صدی کی تحریکوں کے اثرات (تحقیقی و تنقیدی جائزہ)	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۱۶۳۴: عبدالاحد	اردو شاعری میں قومی یک جہتی	ون کیشور		فرحت
۱۶۳۵: عبدالباقی	مروجہ اصنافِ سخن پر جدید اردو شاعری کا اثر	جبل پور ۷۵		معیار
۱۶۳۶: عبدالحق	فارسی شاعری کا اثر اردو شاعری پر	ڈھاکا ۵۷		اورینٹل
۱۶۳۷: عبدالسلام سندیلوی	اردو شاعری میں منظر نگاری D	لکھنؤ ۲۴		۱۵/۱۱/۱۹۷۶ء
۱۶۳۸: عبدالصمد خان	اردو شاعری پر ۱۸۵۷ء کی جنگ آزادی کے اثرات	دہلی	صادق علی	عبدالحق
۱۶۳۹: عبدالقادر فاروقی	اردو شاعری اور تصوف: تاریخی و تنقیدی جائزہ	گولہ پور ۸۰		معیار
۱۶۴۰: عبدالکریم خالد	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر عربی شاعری کے اثرات +	اوپن ۹۳	خورشید رضوی	ف اوپن
۱۶۴۱: عبدالمصطفیٰ [شاگر علی]	اردو شاعری پر قرآن و حدیث کے اثرات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۶۴۲: عظمیٰ حسن	جدید اردو شاعری کا تہذیبی شعور	کراچی، نرت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۱۶۴۳: علی زیدی	اردو کی زندانی شاعری کا تحقیقی مطالعہ [۱۸۸۱ء تا ۱۹۳۷ء]	کراچی ۹۶	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۶۴۴: علی محمد خان	لاہور کا دیستانِ شاعری	پنجاب ۸۹	سیا د باقر رضوی	ف پنجاب
۱۶۴۵: علیا بانو عسکری	ہندوستان کی جدید و جدید آزادی (۱۸۵۷ء-۱۹۴۱ء) میں اردو شاعری کا حصہ	لکھنؤ ۶۳		معیار
۱۶۴۶: علیم اللہ حالی	اردو شاعری کے رجحانات: ۱۸۸۰ء-۱۹۳۷ء	مکہ ۷۷		معیار
۱۶۴۷: علیم اللہ حسینی	کرناٹک کے اردو نظم گو شعرا کا جائزہ (۱۹۵۶ء کے بعد)	گلبرگ، نرت	جلیل تنویر	ب، ۱۳/۱۱/۲۰۰۶ء
۱۶۴۸: عمران احمد	اٹھارویں صدی کے اہم اردو شعرا کا تصور شعر	علی گڑھ ۲۰۰۳	محمد امین	رنار
۱۶۴۹: عنوان چشتی	اردو شاعری میں بیت کے تجربے	دہلی ۷۳	صدیق الرحمن قدوائی	
۱۶۵۰: غزالیہ تاروی	اردو شاعری میں جذبہ قومیت اور قوم پرستی کی تحریکیں	بمبئی	یونس اکاسکر	۱۵/۱۱/۱۹۷۵ء
۱۶۵۱: غلام احمد وانی	اردو شاعری میں اشاریت +	کشمیر ۸۴	قدوس جاوید	باز یافت ۱۳
۱۶۵۲: غلام حسین ذوالفقار	اردو شاعری کا سیاسی و سماجی پس منظر	پنجاب ۶۰	سید عبداللہ	ف پنجاب
۱۶۵۳: غلام شبیر رانا	اردو شاعری میں حریت فکر کے رجحانات: ۱۹۵۸ء تا ۱۹۸۸ء +	اوپن ۹۵	محمد اسلم ضیا	ف اوپن
۱۶۵۴: قاضی اکبر	پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا (۱۹۰۱ء تا ۱۹۳۷ء)	اوپن، نرت	وحید قریشی	ف اوپن

۱۶۵۵: فاطمہ بیگم	سترھویں صدی کی دکنی شاعری میں ہندوستانی عناصر +	عثمانیہ ۷۹	رفیعہ سلطانہ	ب، ۱۵/۵/۹۷
۱۶۵۶: فرحت رخسانہ	شمالی ہند کے شعرا کا دکنی شعر پر اثر	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست	ب، ۱۵/۵/۹۷
۱۶۵۷: فریاد علی	اردو اور ہندی کی رومانی شاعری کا تقابلی مطالعہ	جامعہ طبع		
۱۶۵۸: قاضی رضوانہ	مراٹھوں کی نظم گو خواتین شاعرات، آزادی کے بعد	اورنگ آباد	رعنا حیدری	ب، ۱۵/۵/۲۰۰۲
۱۶۵۹: قاضی عبدالستار	اردو شاعری میں قنوطیت	علی گڑھ ۵۸	رشید احمد صدیقی	رفقاہ + فرحت
۱۶۶۰: گارگی گپتا	بیسویں صدی کی اردو ہندی شاعری میں عورت کا تصور	اندور	عزیز اندوری	۱۵/۵/۲۰۰۶
۱۶۶۱: کشور سلطانہ	اردو شاعری میں قرآنی تلمیحات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۶۶۲: کلیم احمد عاجز	بہار میں اردو شاعری کا ارتقا: ۱۸۵۸ء-۱۹۱۳ء	پٹنہ ۶۵	اختر اورینوی	ب، ۱۵/۵/۹۷
۱۶۶۳: کوثر عثمانیت	اردو شاعری میں عالم گیریت کے رجحانات +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر	ف ایجوکیشن
۱۶۶۳: گارگی گپتا	بیسویں صدی کی اردو شاعری میں عورت کا تصور	اندور	عزیز اندوری	ب، ۱۵/۵/۲۰۰۶
۱۶۶۵: مجاز احمد دانی	کشمیر کی اردو شاعری میں عصری شعور	کشمیر، زت	قدوس جاوید	ب، ۱۵/۵/۹۸
۱۶۶۶: مجاز یاسین	اردو میں خواتین کی شعری خدمات	امراؤٹی		۱۵/۵/۲۰۰۵
۱۶۶۷: گل نغمہ	ہندوستانی موسمِ تہوار اور میلے، شمالی ہند کی اردو شاعری میں	برکت	آفاق احمد	ب، ۱۵/۵/۹۹
۱۶۶۸: مجاز یاسین	اردو میں خواتین کی شعری خدمات	امراؤٹی		۱۵/۵/۹۵
۱۶۶۹: گوپی چند نارنگ	اردو شاعری میں ہندوستانی عناصر	دہلی ۵۸	خولجہ احمد فاروقی	۱۵/۵/۲۰۰۶
۱۶۷۰: لیاقت علی	اردو شاعری کی ترویج و ترقی میں رام پور کی خدمات	پنجاب، زت	فخر الحق توری	ف پنجاب
۱۶۷۱: مجاور حسین رضوی	ہندوستان کی قومی یک جہتی میں اردو شاعری کا حصہ	الہ آباد ۷۴	احتشام حسین	۱۵/۵/۹۷
۱۶۷۲: محبوبہ دانی	اردو اور کشمیری شاعری میں رومانیت	کشمیر ۷۹	حامد کشمیری	باز یافت ۱۳
۱۶۷۳: محمد اسلم [فنیہ]	علم عروض اور اردو شاعری	پنجاب ۸۶	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۱۶۷۴: محمد اسلم کھوکھر	عسا کر پاکستان کے اردو شعرا: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	انعام الحق جاوید	ف اوپن
۱۶۷۵: محمد فضل رضا	اردو کے قدیم پشتون شعرا +	اوپن ۹۵	تقویم الحق	ف اوپن
۱۶۷۶: محمد حسن، سید	اردو میں عشقیہ شاعری	بمبئی ۸۲		معیار
۱۶۷۷: محمد حنیف فوق	The Social Analysis of Urdu Poetry during and after 1857 ڈھاکہ ۶۳	عندلیب شادانی		اور غزل

اردو اور انگریزی کی فطری [تجربہ] شاعری کا تقابلی مطالعہ	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق	۱۶۷۸: محمد حنیف قریشی
اردو شاعری میں تصوف کی روایت	علی گڑھ، توت	ابوالکلام قاسمی رفار	۱۶۷۹: محمد خالد
شعراے مالیر کوئلہ کی ادبی دین	پٹنالاہ ۹۰	زعنت اللہ شیخ ب ۹۶/۱۰	۱۶۸۰: محمد رفیع
۱۶۸۱: محمد رمضان بٹ [مشعل سلطان پوری]			
اردو اور کشمیری شاعری میں ترقی پسند رجحانات	کشمیر ۸۳	حامد کاشمیری باتریافت	۱۶۸۲: محمد شفیق احمد
جدید اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	پٹنالاہ ۸۰	کلیم الدین احمد ب ۹۶/۱۰	۱۶۸۳: محمد شمیم، حافظ
اردو شاعری پر تصوف کے اثرات: ولی تا اقبال	گدھ	معیار	۱۶۸۳: محمد صغیر الدین
اردو کی قومی اور وطنی شاعری [حالی سے اقبال تک]	پٹنالاہ ۸۹	یوسف خورشیدی ب ۹۶/۱۰	۱۶۸۵: محمد ظفر اقبال
برصغیر کے معاشی حالات کے اردو شاعری پر اثرات +	ادپن، زت	معین الدین عقیل ف ادپن	۱۶۸۶: محمد عارف
اردو کی رومانی شاعری کا تنقیدی جائزہ: ۱۹۰۰ء تا ۱۹۵۰ء	دہلی ۸۸	معیار	۱۶۸۷: محمد عبدالرشید ارشد
دہستان دلی کی شاعری میں قنوطیت +	کشمیر ۸۱	یوسف سرمست ب ۹۶/۱۰	۱۶۸۸: محمد عبدالقیس
اردو میں جدید شاعری کا ارتقا	ناگ پور	اے کیو خطیب ۸۰/۱۱/۲۲، ۵۰	۱۶۸۹: محمد عطاء اللہ خان
محبوبہ دور کے اردو شعرا [۱۹۹۳ء]	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت ۹۶/۱۲/۵	۱۶۹۰: محمد عمران ہاشمی
بلوچستان میں مزاحمتی اردو شاعری +	خیر پور، زت	یوسف شنگ ف خیر پور	۱۶۹۱: محمد فاروق الزمان
بگوسرائے ضلع کے مرحومین شعرا کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	مقتولا	ظفر حبیب ب ۹۸/۳	۱۶۹۲: محمد قاسم یعقوب
پاکستان میں اردو زمیہ شاعری کا فنی و فکری مطالعہ	ادپن، زت	یوسف حسن رحمت نقوی ف ادپن	۱۶۹۳: محمد گل عباس
اردو شاعری میں انسان دوستی، ولی سے اقبال تک [منتخب شعرا کے حوالے سے]	ادپن ۲۰۰۳	ظفر عالم ظفری ف ادپن	۱۶۹۳: محمد ناصر، آغا
بلوچستان میں اردو شاعری کا سماجی و سیاسی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۶	جمیل جالبی ف کراچی	۱۶۹۵: محمد نسیم الدین
اٹھارویں صدی کی دکنی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	حیدر آباد ۹۶	انور الدین ب ۹۶/۱۸	۱۶۹۶: محمد یعقوب
اردو شاعری کے رجحانات: انشاء اللہ خاں سے غالب تک	دہلی	خلیق انجم ۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵۰	۱۶۹۷: محمد یوسف خاں
جموں و کشمیر میں اردو شاعری +	کشمیر ۸۳	قدوس جاوید باتریافت ۱۳	۱۶۹۸: محمد یوسف شاہ
وجودیت اور جدید اردو شاعری	کشمیر ۸۱	حامد کاشمیری باتریافت ۱۳	۱۶۹۹: محمود الرحمن، سید شاہ
جنگ آزادی کے اردو شعرا ۱۸۵۷ء تا ۱۹۴۷ء	سندھ ۸۱	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳	

۱۷۰۰: مختار احمد ظفر	ملتان کی شعری روایت [راجا عبداللہ نیاز، اسد ملتان، علامہ طالوت، کشفی ملتان، کیفی جام پوری، شہقت کاظمی]	۹۳: ملتان	اے بی اشرف	ف زکریا
۱۷۰۱: بدر شاہ	اردو شاعری میں تمہیحات کا استعمال سماجی اور ثقافتی پس منظر میں	ببینی	نظام الدین گوریکر	۹۵: ۱۱/۱۱/۱۱
۱۷۰۲: مصاحب علی صدیقی	اردو شاعری میں تمہیحات	لکھنؤ ۶۵	۷۰: ۱۰/۶/۷۰	
۱۷۰۳: مظاہر الحق	اردو شاعری میں احتجاجی شعور	مظفر پور ۸۸	معیار	
۱۷۰۴: مظفر مہدی	اردو کی تحریکی شاعری	راچی ۸۲	احمد سجاد	احمد سجاد
۱۷۰۵: مظہر ناشاد	دربستگ میں اردو شاعری کا ارتقا	مصل ۸۶	معیار	
۱۷۰۶: معراج انور خان	آزادی کے بعد اردو شاعری میں فکری و فنی انحرافات	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفقار
۱۷۰۷: مصوم حسن انصاری	اردو شاعری میں ہندوستانیت: ایک تنقیدی مطالعہ	کلکتہ	مظفر خفی	۲۰۰۳: ۷/۲۲/۰۵
۱۷۰۸: منیث الدین فریدی	اردو شاعری میں قومیت کا تصور	دہلی ۷۵	خولید احمد فاروقی	۷۰: ۱۰/۵/۷۰
۱۷۰۹: مقبول علی فاروقی	اردو شاعری پر ہندی کا اثر	آندھرا	معیار	
۱۷۱۰: مقصود احمد انصاری	جدوجہد آزادی میں اردو شعر کا حصہ	مظفر پور ۸۳	معیار	
۱۷۱۱: ممتاز بیگم	عہد آصفیہ میں اردو شاعری	گلبرگ ۲۰۰۶	جلیل تنویر	۷۰: ۱۰/۸/۲۰۰۶
۱۷۱۲: منصور عالم	رومان اور اردو کے چند رومانی شعرا	گدھ	معیار	
۱۷۱۳: منظور احمد	گلبرگ کی شعری تصانیف کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۹۶۰ کے بعد)	گلبرگ ۲۰۰۶	اکرام ہاگ	ب، ۳/۶/۲۰۰۶
۱۷۱۴: منظور احمد طاہر	اردو زمیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۸۷۵ء تک)	اوپن، زت	معین الرحمن	ف اوپن
۱۷۱۵: منظور احمد عمرانی	بلوچستان کی اردو شاعری میں بلوچ شعرا کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	سندھ، زت	نیم آرا سرتاج	ف سندھ
۱۷۱۶: مہتاب علی	ہندی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	پٹنہ	معیار	
۱۷۱۷: مہناز خالد	پاکستان اردو شاعری میں عصری مسائل: تحقیق و تجزیہ +	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس	ف ایجوکیشن
۱۷۱۸: ناشر نقوی	اردو کے شعرا کا ایک تجزیاتی مطالعہ	چنڈی گڑھ	کلیل خان	۷۰: ۸/۶/۹۵
۱۷۱۹: ناہید کوثر	اردو شاعری کا ارتقا [۱۷۳۹ء سے ۱۸۰۳ء]	پنجاب ۸۰	افتخار احمد صدیقی	ف پنجاب
۱۷۲۰: ناہید ندیم	جدید اردو شاعری میں فطرت نگاری، ۱۹۷۴ء تا حال	پنجاب ۹۶	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۱۷۲۱: نجمہ بی بی	شیخ ایاز کے اردو تراجم کی افادیت اور ان کے جدید شاعری پر اثرات +	خیر پور	مرغوب راحت	ف خیر پور

۱۷۲۲: ندیم عالم	اردو شاعری پر جدید مصورات تحریکوں کے اثرات +	پنجاب، زرت	زاہد نصیر عامر	ف پنجاب
۱۷۲۳: نریندر ناتھ ویرمسی	ہندوستان کی اہم سیاسی و سماجی تحریکات اور اردو شاعری (۱۹۱۳ء تا			
۱۷۲۴: نسیم فاطمہ	اردو شاعری میں انتظار کا تصور +	نمل، زرت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۱۷۲۵: نسیم، اے ڈی	اردو شاعری کا مذہبی اور فلسفیانہ عنصر	پنجاب ۵۹	سید عبداللہ	ف پنجاب
۱۷۲۶: نکلت سراج	۱۹۳۷ء کے بعد اردو شاعری میں قومی شعور کی نمود	کراچی ۸۵	ابوالخیر کشتی	نات
۱۷۲۷: نور الحسن ہاشمی	دہلی کا دبستان شاعری	علی گڑھ ۴۳	رشید احمد صدیقی	فرت
۱۷۲۸: نوید شمیمہ	اردو کی احتجاجی شاعری: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۸۸	گیان چند	۹۹/۱۷/۱۵ء
۱۷۲۹: نویدہ کوثر	اٹھارویں صدی کی اردو شاعری میں ثقافتی مظاہر کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	اوپن، زرت	محسن الدین عقیل	ف اوپن
۱۷۳۰: ہاشمی، عبدالستار	دکنی شاعری کا سماجی و ثقافتی پس منظر +	عثمانیہ	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵ء
۱۷۳۱: یاسمین حبیب	اردو شاعرات کا تصور محبوب ۱۹۳۷ء کے بعد +	اوپن ۲۰۰۳	احسان الحق	ف اوپن
۱۷۳۲: یوسف فاروقی	اردو شعرا کی فارسی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	سندھ ۷۴	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۲

❁ حمد، نعت، منقبت، سلام

۱۷۳۳: احسن زیدی	اردو میں منقبت نگاری	پنجاب ۸۳	وزیر آغا	ف پنجاب
۱۷۳۴: الطہر النساء بیگم	عہد آصف جابی میں اردو نعتیہ شاعری	گلبرگ ۸۷	عبدالرزاق فاروقی	۱۵/۱۵/۱۵ء
۱۷۳۵: تنویر عارف	دبستان میں نعت رسول ﷺ کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	اسلم فرشی	ف کراچی
۱۷۳۶: حیدر تقی رضوی	اردو میں سلام نگاری	جیل پور ۸۲		میدار
۱۷۳۷: رحمت خاتون	حیدر آباد کرناٹک میں منقبت نگاری ۱۹۵۶ء کے بعد +	گلبرگ ۹۳	رائی قریشی	ب، ۱۰۰/۳ء
۱۷۳۸: رفیع الدین اشفاق	اردو میں نعتیہ شاعری	گم پور ۵۵		میں
۱۷۳۹: ریاض مجید	اردو نعت	پنجاب ۸۲	وحید قریشی	ف پنجاب
۱۷۴۰: ربیعہ بیگم	اردو نعت گوئی میں قرآن وحدیث کی تعلیمات	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۱۷۴۱: زہرا بیگم، سیدہ	اردو میں سلام گوئی کی روایت	عثمانیہ ۹۵	محمد انوار الدین	۱۵/۱۵/۱۵ء
۱۷۴۲: شاہدہ پروین	اردو کی نعتیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کان پور	شجاعت علی	۱۵/۱۵/۱۵ء

Nadir
CONFIDENTIAL

۱۷۴۳: شاہد نسreen	کرتا تک میں اردو نعتیہ شاعری	گلبرگ، زت	راہی قریشی	۱۵/۱۵/۹۲
۱۷۴۴: شاہ رشاد عثمانی	بہار میں اردو کی نعتیہ شاعری	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۱۷۴۵: شریف احمد عاصی کراتی	اردو نعت پر فارسی شعری روایت کا اثر	لمٹان ۹۹	وحید قریشی راے بی اشرف	ف زکریا
۱۷۴۶: بشکیلہ خاتون	اردو نعت کا صنفی و بیانی مطالعہ	کان پور	محمد اسماعیل آزاد	ب، ر ۹۹
۱۷۴۷: شوکت چغتائی	اردو نعت کے جدید رجحانات	سندھ ۹۳	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۱۷۴۸: شہاب الدین، قاضی	اردو میں میلا دناے	ناگ پور ۶۳	یادداشت	
۱۷۴۹: شید احمد کا کاشیل	اردو نعت میں غیر اسلامی عناصر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	صابر کلروی	ف قرطبہ
۱۷۵۰: سفیر بیگ مرزا	اردو میں نعت گوئی کی ابتدا اور ارتقا	لکھنؤ	فرحت	
۱۷۵۱: طیبہ خانم	خواتین کی اردو نعتیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۱۷۵۲: عباس رضا	اردو اسلام نگاری کا تاریخی اور نگری جائزہ	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	یادداشت
۱۷۵۳: قائد علی خاں	راجستھان میں نعت گوئی	اجیر	فاجیر	
۱۷۵۴: محمد اسماعیل	اردو شاعری میں نعت گوئی کا ارتقا	لکھنؤ	محمد کلیل احمد صدیقی	۱۵/۱۵/۹۲
۱۷۵۵: محمد مظفر عالم جاوید	اردو میلا دناے: تحقیق، تنقید، تاریخ	بہاول پور ۹۲	شفیق احمد	یادداشت
۱۷۵۶: محمد نجم	بہار میں اردو نعت گوئی	مختلا	عبد المنان طرزی	ب، ر ۹۸
۱۷۵۷: منیر فاطمہ	تامل ناڈو میں اردو کی نعتیہ شاعری ۱۸۰۰ء سے ۱۹۸۰ء تک +	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۷۵۸: نگار سلطانہ	بیسویں صدی میں اردو کے غیر مسلم نعت گو شعرا	کان پور ۹۳	محمد اسماعیل	ک، ن ۹۴

✽ غزل

۱۷۵۹: آفتاب حسین سرائی	کلاسیکی اردو غزل میں محبوب کا تصور، ۱۸۵۷ء تک +	اوپن ۹۵	مہر عبدالحق	ف اوپن
۱۷۶۰: احمد حمید الدین	اردو غزل میں تجربات +	حیدر آباد ۸۶	مجاور حسین رضوی	۱۵/۱۵/۹۲
۱۷۶۱: ارشد حسین	اردو غزل کا تاریخی ارتقا	اجیر	فاجیر	
۱۷۶۲: ارشد محمود ناشاد	اردو غزل کا تکنیکی، بیانی اور عروضی سفر	پنجاب ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۱۷۶۳: انجم آرا، سیدہ	شعراے حقد میں کی اردو غزل کا استعاراتی نظام (ولی سے آتش تک)	گلبرگ، زت	حشمت علی	ب، ر ۲۰۰۶
۱۷۶۴: انیس محمد انصاری	آزادی کے بعد اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف بے پور	

معیار	بھاکل پور	بہار میں نئی غزل	۱۷۶۵: ایم اے نظام
جیند	علی گڑھ ۷۲	آزادی کے بعد کی اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	۱۷۶۶: بشیر بد
فد زکریا	ملتان ۹۸	اردو غزل کی تنقید [حالی سے فراق تک] +	۱۷۶۷: تحریم ظفر
محمد خان اشرف ت ۲۰۰۳/۵	جی سی یو ۲۰۰۳	پاکستانی غزل کا حیاتی مطالعہ +	۱۷۶۸: شمیمہ ندیم
محمد خاں اشرف ف جی سی یو	جی سی یو زت	اردو غزل کے کردار: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	۱۷۶۹: شمیمہ ندیم
محمد سلیم ملک ف پنجاب	پنجاب، زت	اردو غزل میں عورت کا تصور	۱۷۷۰: جاوید تپانی
عبدالکریم خالد ف ایجوکیشن	ایجوکیشن، زت	اردو غزل میں انہی غزل کے رجحانات تحقیقی مطالعہ +	۱۷۷۱: جرأت عباس
مناظر عاشق ہر گانوی	بھاکل پور	۱۹۶۰ کے بعد بہار میں اردو غزل	۱۷۷۲: حبیب مرشد خاں
۹۳/۳/۸۷۰۵			
عبداللہ الحق ۲۰۰۶/۱۰/۲۳۰۵	دہلی	غزل کے جدید رجحانات: ۱۹۳۶ء سے ۱۹۸۶ء تک	۱۷۷۳: خالد علوی
محمد ضامن علی ۷۹/۵/۸۷۰۵	الہ آباد ۳۳	اردو غزل اور اس کی نشوونما ۱۸۵۷ء تک ☆	۱۷۷۴: رفیق حسین
معیار	کجرات ۹۰	اردو، گجراتی اور ہندی غزلوں کا تجزیہ	۱۷۷۵: سہاش محمد ریا
عبداللہ الحق	دہلی	اردو غزل کا علامتی نظام: تہذیبی و ثقافتی تناظر	۱۷۷۶: سراج الدین اجملی
ف پنجاب	پنجاب ۸۳	اردو غزل کی تہذیبی و فکری بنیادیں	۱۷۷۷: سعد اللہ کلیم
ربنا حیدری ۲۰۰۲/۷/۵	اورنگ آباد، زت	اردو غزل کا تنقیدی جائزہ	۱۷۷۸: سلیم محی الدین
ف بہاول پور	بہاول پور، زت	فارسی اور اردو کلاسیکی غزل کا تقابلی مطالعہ: اخلاقی اقدار کے حوالے سے	۱۷۷۹: شارق جاوید
ایف زمان ۲۰۰۰/۷/۵	مکدہ	بہار میں جدید اردو غزل کا ارتقا	۱۷۸۰: شاہد نصیر
معیار	علی گڑھ ۹۰	اردو غزل کی تنقید [حالی سے کلیم الدین تک]	۱۷۸۱: شاہد بیگم
ف انجیر	اجیر	راجستھان میں جدید اردو غزل	۱۷۸۲: شاہین افروز
بازیافت ۱۳	کشمیر ۲۰۰۲	اردو غزل کا ثقافتی کردار (کشمیر کی اردو غزل کے حوالے سے) +	۱۷۸۳: شبینہ پروین
بازیافت ۱۳	کشمیر ۲۰۰۶	اردو غزل: جدیدیت سے مابعد جدیدیت تک	۱۷۸۴: شبینہ پروین
رحمت علی خاں ۹۶/۲/۱۷۰۵	حیدر آباد ۸۹	اردو غزل کے طنزیہ کردار +	۱۷۸۵: شفیع الدین، خواجہ
ف جی سی یو، زت	جی سی یو، زت	کلاسیکی اردو غزل میں ہندو اسلامی تہذیب کی عکاسی (سیرت غالب)	۱۷۸۶: طارق حسین زیدی

اردو غزل میں اسلوب، زبان اور ہیئت کے تجربات	پشاور ۲۰۰۵	گوہر نوشاہی	ت پشاور
اردو غزل کا طویل ارتقائی سفر	تاگ پور	عقدا الرحمن نقشا	۹۵/۱۱/۲۲ء
پاکستانی اردو غزل کا اسلوبیاتی جائزہ +	اوپن، نرت	ریاض مجید	ف اوپن
اردو غزل کا تہذیبی تناظر [ابتدائی حال]	دہلی	عبدالحق	ک۔ن ۲۰۰۳/۵
غزل کی تنقید کی اصطلاحات +	جواہر ۹۶	تصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
اردو غزل پر بیسویں صدی کی ادبی تحریکوں اور رجحانات کے اثرات	نمل، نرت	رشید امجد	ف نمل
اردو غزل کے معروف اشعار کی تحقیق و تصحیح +	حیدر آباد ۸۴	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۵ء
اردو غزل کے پچاس سال [۱۸۷۰ء تا ۱۹۲۰ء]	لکھنؤ ۶۰	مسعود حسن رضوی ادیب	۷۹/۵/۱۵ء
اردو غزل کا ارتقا	۵۳	محی الدین قادری زور	۷۹/۶/۸ء
ضلع بنگلور میں اردو غزل کا جائزہ +	گلبرگہ ۹۳	راہی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
اردو غزل: مخالفت و مدافعت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ: حالی تا حال +	اوپن ۹۵	مرزا حامد بیک	ف اوپن
۱۹۳۷ء کے بعد اردو غزل کے نئے رجحانات	ون کلیشور	معیار	
قرآن اور اردو غزل	کراچی، نرت	جمیل جالبی	ف کراچی
جدید اردو غزل میں فلسفہ وحدت الوجود کی فکری معنویت	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
اردو غزل میں ہندوستانی موسیقی کے عناصر	کشمیر ۹۳	قدوس جاوید	بازیافت ۱۲
اردو غزل کی تنقید کا جائزہ +	ایجوکیشن، نرت	تبسم کاشمیری	ف ایجوکیشن
اردو غزل میں رنگینیت [۱۸۵۷ء تک]	پنجاب، نرت	محمد فصیح ملک	ف پنجاب
پاکستانی اردو غزل میں فکری و فنی رجحانات کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	بہاول پور، نرت	نجیب جمال	ف بہاول پور
آزادی کے بعد اردو غزل کا علامتی مطالعہ +	اوپن، نرت	انوار احمد	ف اوپن
کشمیری غزل پر اردو غزل کے اثرات	کشمیر ۸۴	خلیل الرحمن	بازیافت ۱۲
پاکستانی اردو غزل میں جمالیاتی عناصر +	اوپن ۹۸	تحسین فراتی	ف اوپن
اساتذہ دہلی کی غزل کی تمیحات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، نرت	زاہد منیر عامر	ف اوپن

۱۸۰۹: فیضی تراہد	جدید غزل میں کلاسیکی روایت +	کشمیر، زت	محبوب دانی	ب، ۹۸/۵
۱۸۱۰: کاظم جاوید عالم	کراچی کے دبستان شاعری میں اردو غزل کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	اسلم فرخی	ف، کراچی
۱۸۱۱: کلیم احمد	اردو غزل میں ہندوستانی سماج	اجیر	ف، اجیر	
۱۸۱۲: گل عباس اعوان	اردو غزل پر مسلم ثقافت کے اثرات ۱۸۵۷ء سے ۱۹۵۷ء تک +	اوپن ۹۶	سعد اللہ کلیم	ف، اوپن
۱۸۱۳: محمد ابو ظفر	آزادی کے بعد بہار میں اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	مصلحت، زت	محمد کمال الدین	ب، ۹۸/۳
۱۸۱۳: محمد اسلم خالد	اردو غزل کے رجحانات: قیام پاکستان کے بعد +	اوپن ۹۲	سجاد باقر رضوی	ف، اوپن
۱۸۱۵: محمد انور صابر	پاکستان میں اردو غزل کا ارتقا	بہاول پور ۹۳	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۱۸۱۶: محمد خان کھوسہ	لکھنؤی غزل میں مبالغہ +	اوپن ۹۳	طاہر تونسوی	ف، اوپن
۱۸۱۷: محمد سیف اللہ	اردو غزل: ۱۹۶۰ء کے بعد	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر رضوی	رفار
۱۸۱۸: محمد شاہد خاں	جے پور میں اردو غزل	اجیر	ف، اجیر	
۱۸۱۹: محمد صادق	ترقی پسند اردو غزل: آغاز و ارتقا	ساگر	قدامہ المصطفیٰ	۵، ۱۱/۱۲/۲۰۰۳
۱۸۲۰: محمد ظفر الحق چشتی	بیسویں صدی کی اردو غزل میں مابعد الطبیعیاتی عناصر	اوپن، زت	عبد العزیز ساحر	ف، اوپن
۱۸۲۱: محمد عثمان خان	اردو غزل میں تصوف کے رجحانات	علی گڑھ	نادر علی خان	قرنت
۱۸۲۲: محمد علی اثر	دکنی غزل کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۸۱	غلام عمر خان	۵، ۱۸/۵/۹۷
۱۸۲۳: محی الدین بچہ	اردو غزل کے اثرات: کشمیری غزل پر	کشمیر	معیار	
۱۸۲۳: منزہ فرید	جدید پاکستانی غزل کا مطالعہ [موضوع، ہیئت اور اسلوب کے حوالے سے]	ایجوکیشن، زت	عبد الکریم خالد	ف، ایجوکیشن
۱۸۲۵: منظر کاظمی	اسالیب غزل	راچی ۸۸	معیار	
۱۸۲۶: میمونہ بیگم	دکنی غزل کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ: ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گلبرگ ۲۰۰۰	حشمت علی	ب، ۳/۳/۲۰۰۶
۱۸۲۷: ثار احمد ترابی	اردو غزل میں عصری رویے (۱۹۳۷ء تا ۱۹۹۷ء)	کراچی ۲۰۰۶	صدیقہ ارمان	ف، کراچی
۱۸۲۸: نجمہ رحمانی	آزادی کے بعد اردو غزل میں علامتی رجحان	دہلی	عبدالحق	عید الحق
۱۸۲۹: نذریہ تبسم	سرحد کے اردو غزل گو شعرا قیام پاکستان کے بعد	پشاور ۲۰۰۳	خاطر غزنوی	ت، پشاور
۱۸۳۰: فیسم نبی	ریاست بہاول پور میں اردو غزل کی روایت	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۱۸۳۱: نویدہ کوثر	۱۹۷۰ء کے بعد پاکستان میں اردو غزل کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۹۶	انور محمود خالد	ف، اوپن

۱۸۲۲: ویم بیک	بیسویں صدی میں اردو غزل: ۱۹۱۳ء سے ۱۹۳۷ء تک	ملیہ اسلامیہ	محمد ذاکر	ک، ۱۵/۱۱/۹۳ء
۱۸۲۳: وقار احمد رضوی	جدید غزل حالی کے بعد: ایک تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	کراچی ۸۴	ابواللیث صدیقی	ق کراچی
۱۸۲۳: وقار افضل، سید	جدید اردو غزل میں تشبیہات و استعارات کا جائزہ +	جی سی یو، زت	خالد محمود بخراپی	ف جی سی یو
۱۸۳۵: یوسف خورشیدی	اردو غزل میں فکری عناصر [میر سے داغ تک] D	پنہ ۷۷		معیار

✽ مثنوی

۱۸۳۶: احمد بخش	ہندستانی اساطیر: اردو مثنویوں کے آئینے میں	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی	۱۵/۱۱/۹۱ء
۱۸۳۷: احمد حسن دانش	بہار میں اردو مثنوی نگاری کا ارتقا	مظفر پور ۸۷		معیار
۱۸۳۸: بشیر احمد شاہ	گل بکاولی پر مبنی تین کشمیری مثنویاں اور گلزارِ ارنسہم کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۹۵	مجید مضر	باز یافت ۱۳
۱۸۳۹: خورشید سلطانہ	اردو مثنوی میں اخلاقی عناصر	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۸۴۰: ذاکر حسین نقوی	انسانی شخصیت کا تصور: مثنوی روی کی روشنی میں	پٹنالا ۸۱	گل و نت سنگھ	ب، ۱۵/۱۱/۹۶ء
۱۸۴۱: سلیمان حسین	لکھنؤ اسکول کی مثنویاں	لکھنؤ ۶۳		۱۵/۱۱/۹۶ء
۱۸۴۲: سکیل اختر	بہار میں اردو مثنوی نگاری کا ارتقا	معتلا ۸۸	شا کر خلیق	ب، ۱۵/۱۱/۹۸ء
۱۸۴۳: سیدہ بیگم	شمالی ہند کی مثنویوں میں فضا آفرینی کا فن	پنہ		معیار
۱۸۴۳: شہزادی بیگم	تامل ناڈو میں اردو مثنوی کا ارتقا: ۱۸۰۰ء سے ۱۹۸۰ء تک +	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۸۴۵: صبوحہ نسرین	حضرت محمد ﷺ سے متعلق دکنی مثنویاں +	حیدر آباد ۸۵	شمیہ شوکت	۱۵/۱۱/۹۶ء
۱۸۴۶: عالم آرا	شمالی ہند کی مشہور مثنویوں کے نسائی کردار	پنہ ۶۹		پنہ
۱۸۴۷: فہیدہ بیگم	ریاست میسور میں مثنوی کا ارتقا	میسور		معیار
۱۸۴۸: کنندن لال	اردو کی تاریخی مثنویاں	دہلی	فضل الحق	عبدالحق
۱۸۴۹: گوپی چند نارنگ	ہندستانی قصوں سے ماخوذ اردو مثنویاں	دہلی ۵۹	خواجہ احمد فاروقی	معین
۱۸۵۰: گھڑو بھائی اسماعیل	دکن کی نوشتہ اردو مثنویوں کا سماجی، سیاسی اور تہذیبی پس منظر	کولھاپور		
۱۸۵۱: گیان چند	شمالی ہند کی مثنویاں D	دکرم ۶۳		۱۵/۱۱/۹۶ء
۱۸۵۲: محبوب علی قریشی	اردو مثنویوں میں استحصال جنس	مکہ ۸۵		معیار
۱۸۵۳: امیر الدین انصاری	بہار میں اردو مثنوی	بھاگل پور	رضی احمد	۱۵/۱۱/۹۶ء

۱۸۵۳: محمد عقیل رضوی	اردو مثنوی کا ارتقا: شمالی ہندوستان میں ۱۷۵۰ء سے ۱۹۵۰ء تک ☆	الد آباد ۵۰	اعجاز حسین	۱۹۵۸/۵۹
۱۸۵۵: محمد قمر الزمان	بہار میں اردو مثنوی کا ارتقا	پٹنہ	معیار	
۱۸۵۶: محمد قیوم صادق	پنجاب کی اردو مثنویاں	بستی ۷۸	معیار	
۱۸۵۷: محمد یحییٰ	دہلی میں رومانوی مثنویوں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	ارتقائی کریم	۲۰۰۶/۲۰۰۷
۱۸۵۸: منور زماں بیگم	جنوبی ہند کی متصوفانہ مثنویاں	بنگلور ۹۰	فہمیدہ بیگم	۱۹۳۵/۳۶
۱۸۵۹: نجم الہدیٰ	اردو مثنویوں میں کردار نگاری	بہار ۷۳	معیار	
۱۸۶۰: نصرت بانو	اردو کی نمائندہ مثنویوں میں فوق الفطرت عناصر اور ان کی اہمیت	کشمیر	فرحت	
۱۸۶۱: نفیس التماسد لقی	دکنی مثنوی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گجرات ۲۰۰	قیوم صادق	۲۰۰۶/۲۰۰۷

❁ قصیدہ

۱۸۶۲: پرویز احمد	بہار میں اردو قصیدہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	مستمل	محمد کمال الدین	۱۹۸۳/۸۴
۱۸۶۳: حنا کوثر	شرح قصائد سودا اور ذوق [شاہان وقت کی روشنی میں]	دہلی	عتیق اللہ	۲۰۰۳/۲۰۰۴
۱۸۶۳: سعادت سعید	اردو قصیدے کا تہذیبی اور فنی مطالعہ	پنجاب ۸۷	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۱۸۶۵: فاروق، زبیر ایچ	اردو قصیدہ: آغاز و ارتقا	ناگ پور ۷۵	فرحت + معیار	
۱۸۶۶: محمد کمال الدین	بیسویں صدی میں اردو قصیدہ نگاری [۱۹۲۵ء تک]	پٹنہ ۷۳	اختر اورینوی	۱۹۸۶/۸۷
۱۸۶۷: محمود الہی	اردو قصیدہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۵۸	محمد حسن	چند

❁ مرثیہ

۱۸۶۸: ابن حسن عابدی شہباز	اردو مرثیے میں نسوانی کردار	اودھ ۸۸	معیار	
۱۸۶۹: ارشاد احمد ارشد	اردو میں شخصی، مذہبی اور قومی مرثیہ نگاری: تاریخ و تنقید	پنجاب ۶۱	سید عبداللہ	ف پنجاب
۱۸۷۰: اظہار احمد	مرثی شاد میں فکری عناصر	مستمل ۸۳	محمد مطیع الرحمن	۱۹۸۳/۸۴
۱۸۷۱: افضل حسن	مرثیہ بعدائیس، بہار میں ۱۸۵۷ء سے ۱۹۷۰ء تک	پٹنہ ۷۷	مطیع الرحمن	۱۹۸۶/۸۷
۱۸۷۲: اقبال حیدر	شاد کی مرثیہ نگاری	پٹنہ ۸۷	ثریا جمال	۱۹۸۶/۸۷
۱۸۷۳: اکبر حیدری	اودھ میں اردو مرثیے کا ارتقا اور اس میں میر، رفیع، دیر، فلیٹس کا نمایاں حصہ D	لکھنؤ ۷۳	۱۹۷۵/۷۶	
۱۸۷۳: بشیر النساء بیگم	اردو شاعری میں شخصی مرثیے	حیدر آباد ۹۳	گیان چند	۱۹۷۶/۷۷

۱۸۷۵: پروین کاظمی	میر انیس کے مرثیے میں نسائی کرداروں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زنت	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۸۷۶: ثریا جمال مظہری	انیس سے جوش تک اردو مرثیے کا ارتقا: ۱۸۵۰ء-۱۹۵۷ء D	مظفر پور ۸۱	معیار	
۱۸۷۷: چراغ علی	اردو مرثیے کا ارتقا: بیجا پور اور گولکنڈہ میں	مثنیہ ۶۶	عبدالقادر سردری	۷۹/۶۸/۵۰
۱۸۷۸: حسن گوپال پوری	بہار میں اردو مرثیہ نگاری	مظفر پور ۸۸	معیار	
۱۸۷۹: رخسانہ مراد	اردو میں شخصی مرثیے کا تنقیدی مطالعہ	کلکتہ	مظفر حق	ب، ۲۰۰۳/۵۰
۱۸۸۰: رشید النساء موسوی	دکن میں مرثیہ اور عزاداری	مثنیہ ۶۳	حجی الدین قادری زور	۷۹/۶۸/۵۰
۱۸۸۱: رضیہ سلطانہ	اسلامی کلچر: اردو مرثیے میں	پنجاب ۸۳	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۱۸۸۲: روینہ تبسم	دکنی مرثیہ و قصیدہ: تحقیقی و تنقیدی جائزہ ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گلبرگ ۲۰۰۰	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳۰
۱۸۸۳: ریاست علی	دہلی میں اردو مرثیے کا ارتقا: انیسویں صدی کے آخر تک	دہلی	تنویر احمد علوی	۷۹/۵۸/۱۵۰
۱۸۸۴: زاہدہ بیگم	حیدر آباد میں مرثیہ نگاری: آزادی کے بعد	حیدر آباد ۸۹	مجاور حسین رضوی	۷۹/۴۸/۲۰
۱۸۸۵: زوار حسین بھٹہ	اردو مرثیے میں تنحزل کے عناصر [آغاز تا حال]	اوپن، زنت	اسداریب	ف اوپن
۱۸۸۶: زوار حسین بھٹہ	سرائیکی اور اردو مرثیے کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	اسداریب	ف اوپن
۱۸۸۷: زیبا سلطان	جدید اردو مرثیہ نگاری کا تنقیدی و تحقیقی جائزہ	علی گڑھ، زنت	دروانہ قاسمی	رفار
۱۸۸۸: سعیدہ بیگم	اردو مرثیہ اور خانوادہ دبیر	پٹنہ ۷۷	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۸۰
۱۸۸۹: سکینہ دراج	اردو مرثیے کے ارتقا میں بوہرہ شعرا کی خدمات	اندور	عزیز اندوری	۷۹/۸۰/۱۸۰
۱۸۹۰: شائستہ بیگم	اردو میں شخصی مرثیے: ایک تنقیدی جائزہ	گورکھ پور، زنت	احمر لاری	۷۹/۸۰/۱۵۰
۱۸۹۱: شامینہ پروین	اتری بہار میں مرثیہ نگاری	مقتلا ۹۵	سہیل اختر	ب، ۹۸/۳۰
۱۸۹۲: شکیلہ رضوی	جدید اردو مرثیے کا تنقیدی مطالعہ	اودے پور	اودے پور	ف اودے پور
۱۸۹۳: شگفتہ جبین	اردو میں شخصی مرثیے کا تاریخی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۶۹	امیر عباس	جنید
۱۸۹۴: شمشاد حیدر زیدی	اردو مرثیے میں ہیئت اور موضوع کا تجربہ: بیسویں صدی میں	الہ آباد	فضل امام رضوی	ک، ۲۰۰۳/۷۰
۱۸۹۵: شہناز آرا	اردو مرثیے میں بہار اور ساقی نامہ	پٹنہ ۸۷	ثریا جبین	ب، ۹۷/۷۰
۱۸۹۶: شہناز بیگم	بہار میں اردو مرثیہ: آزادی کے بعد	پٹنہ	معیار	
۱۸۹۷: طلعت جہاں	اردو مرثیہ: آزادی کے بعد [ہندستان میں]	حیدر آباد، زنت	رحمت اللہ	ب، ۹۶/۸۰
۱۸۹۸: کفیل احمد نسیم	جدید اردو مرثیہ: روایت و انحراف	جواہر ۲۰۰۶	خولجا کرام	۷۹/۸۰/۱۸۰

۱۸۹۹: مسیح الزماں	لکھنؤ میں مرثیہ: انیس تک D	الہ آباد ۶۷	احشام حسین	۵/۸/۱۹۵۸
۱۹۰۰: منیر احمد	قیام پاکستان کے بعد بہاول پور میں اردو مرثیے کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	نجیب جمال	ق بہاول پور
۱۹۰۱: زمرس بانو	کشمیری اور اردو مرثیے میں ڈرامائی عناصر	کشمیر ۹۶	محبوبہ دانی	باز یافت
۱۹۰۲: نشاط نقوی	اردو مرثیوں میں کردار نگاری [خواتین کے حوالے سے]	علی گڑھ	صغیر بیگ	رقار
۱۹۰۳: نصرت قاسم	راجستھان میں مرثیہ اور سلام گوئی کی روایت	اجیر	فاجیر	
۱۹۰۳: ہلال رضا نقوی	مرثیہ گوئی گذشتہ پچیس برسوں میں	کراچی ۸۵	ممتاز حسین	ف کراچی

❁ رباعی + چہار بیٹی

۱۹۰۵: امین چندر شرما	اردو میں رباعیات کا ارتقا	ناگ پور	میار	
۱۹۰۶: کھلیل جہاں گیری	اردو میں چار بیت کی روایت +	جواہر ۹۵	نصیر احمد خاں	ب، ر ۹۱/۳
۱۹۰۷: کھلیل جہاں گیری	اردو میں عوامی روایت چہار بیت کے حوالے سے	جواہر	نصیر احمد خاں	ب، ر ۲۰۰۵
۱۹۰۸: عبدالسلام	اردو رباعیات	لکھنؤ ۵۸		۵/۱۵/۱۹۶۶
۱۹۰۹: محمد راشد میاں	اردو شاعری میں چار بیت کی روایت اور اس کا فنی و تنقیدی جائزہ	راجستھان	حسین رضا خان	ب، ر ۹۶/۸

❁ نظم: [بشمول: آزاد نظم اور معرّٰی نظم] مجموعی مطالعہ

۱۹۱۰: آسیہ بانو	پاکستانی شاعرات کی نظموں کے موضوعات: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۹۱۱: امیر احسن رحمانی	اردو نظم پر ترقی پسند تحریک کے اثرات +	جواہر ۸۶	اسلم پرویز	ب، ر ۹۸/۷
۱۹۱۲: احشام الدین فاروقی	اردو نظم میں سیاسی شعور: ۱۸۵۷ء تا ۱۹۴۷ء	وکر م		فردت
۱۹۱۳: اصغر علی بلوچ	بیسویں صدی کی اردو نظم میں فلسفہ اخلاق	پنجاب، زت	فخر الحق قوری	یادداشت
۱۹۱۳: اقبال حسین	جدید اردو نظم میں اساطیری علامات کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ			
	[ن، م، راشد، میراجی، جیلانی کا مران، منیر نیازی] +	ملتان ۲۰۰۶	روینہ ترین مہار کھل	ف، زکرا
۱۹۱۵: پرویز اختر شاد	پاکستانی غزلی کا فنی و عروضی مطالعہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف، نمل
۱۹۱۶: تزئین گل	سرحد میں جدید اردو نظم: قیام پاکستان کے بعد +	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان	ف، پشاور
۱۹۱۷: تسنیم رحمان	اردو نظم میں تشال کاری	پنجاب، زت	فخر الحق قوری	یادداشت
۱۹۱۸: حبیب اللہ [حامدی کشمیری]	جدید اردو نظم پر یورپی اثرات	کشمیر ۶۶	عبدالقادر سروری	باز یافت
۱۹۱۹: حنیف کنفی	اردو میں نظم معرّٰی اور آزاد نظم	جامعہ ملیہ	گوپی چند نارنگ	میں

۱۹۳۰: خان فخر الدین	آزادی کے بعد اردو میں طویل نظم نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر رضوی	رفقار
۱۹۳۱: رفعت اختر خاں	اردو نظم کے جدید رجحانات	راجستھان	محمد علی زیدی	فرحت
۱۹۳۲: رفعت جہاں	جدید نظم: ہیئت اور روایت	راجستھان ۸۲		معیار
۱۹۳۳: روشن اختر	اردو میں طویل نظم نگاری کی روایت اور ارتقا	راجستھان	فضل امام رضوی	فرحت
۱۹۳۴: سعدیہ ہانا جاد	پاکستانی اردو نظم میں عورت کا تصور +	اوپن ۹۸	نوازش علی	ف اوپن
۱۹۳۵: سعدیہ ہانا جاد	جدید اردو نظم میں سماجی درمندی کا عنصر	نمل ۲۰۰۶	گوہر نوشای	ف نمل
۱۹۳۶: سعید احمد	جدید اردو نظم پر مغربی افکار کے اثرات	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۱۹۳۷: شازیہ مجریں	ملتان میں جدید اردو نظم کا ارتقا +	ملتان ۹۸	روبینہ ترین	ف ذکریا
۱۹۳۸: شاپن مفتی	جدید اردو نظم میں وجودیت	ملتان ۹۹	انوار احمد	ف ذکریا
۱۹۳۹: شعیب احمد	راجستھان میں اردو نظم کا تاریخی و تنقیدی مطالعہ	راجستھان		ف بے پور
۱۹۳۰: فیاء الدین	تذکاتہ میں اردو نظم: آزادی کے بعد +	مدراں	نجم الہدی	فرحت
۱۹۳۱: طارق احمد	جدید اردو نظم میں کردار نگاری +	اوپن ۲۰۰۱	گوہر نوشای	ف اوپن
۱۹۳۲: طارق حبیب	جدید اردو نظم پر تنقید: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	وزیر آغا	ف اوپن
۱۹۳۳: شفیق اللہ	جدید ہیئت اور اردو نظم	اورنگ آباد	نعیم الدین	ب، ر، ۲۰۰۲
۱۹۳۴: عقیقہ حسین	اردو نظم پر اساطیری اثرات +	اوپن، زت	سلیم اختر	ف اوپن
۱۹۳۵: عقیل احمد صدیقی	اردو نظم ۱۹۳۶ء تا حال	علی گڑھ ۸۳	شہریار	جنید
۱۹۳۶: علی گلبرگ منہاس	اردو آزاد نظم: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۹۵	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۱۹۳۷: عمران نسیم، محمد	اردو نظم پر ہندی اثرات [قیام پاکستان کے بعد] +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف اوپن
۱۹۳۸: غلام مصطفیٰ صدیقی	نظم: مجموعی اردو نظم میں علامت، نگاری ۲۵ء تک	بھاگل پور ۸۸		
۱۹۳۹: فرحت خاتون	میرٹھ میں اردو نظم نگاری کی روایت	میرٹھ ۲۰۰۳	یونس غازی	ف میرٹھ
۱۹۴۰: فرمان علی طاہر	بیسویں صدی کی اردو نظم میں شعری رجحانات: ہیئت، اسلوب اور آہنگ کے تجربے [ابتداء سے ۱۹۸۰ء تک]	بہاول پور، زت		ف بہاول پور
۱۹۴۱: فضل حق خورشید	اردو نظم کا ارتقا (ابتداء سے میر جعفر زلیٰ تک) +	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۹۴۲: فضل حق خورشید	اردو نظم کا تحقیقی جائزہ: جعفر زلیٰ کے بعد سے دور حاضر تک	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۹۴۳: فیروزہ اختر	اردو نظم میں کشمیر +	کشمیر ۲۰۰۵	مجید مضر	باز یافت

۱۹۳۳: قرعلی	آزاد نظم کا آغاز و ارتقا	بھگل پور	معیار
۱۹۳۵: محمد اجمل	آزاد نظم میں عورت کا تصور	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک یادداشت
۱۹۳۶: محمد سلیم	پاکستان میں جدید اردو نظم نگاری کا ارتقا (۱۹۳۷ء کے بعد)	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان ت پشاور
۱۹۳۷: محمد حنیف	اردو میں نظم کے تجزیاتی مطالعات کی روایت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	وزیر آغا ف اوپن
۱۹۳۸: محمد نسیم بڑی	اردو آزاد نظم میں شمال نگاری (قیام پاکستان کے بعد) +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف اوپن
۱۹۳۹: محمد یاسین	کشمیر کی اردو نظموں کا سماجی کردار +	کشمیر ۲۰۰۳	قدوس جاوید بازیافت
۱۹۵۰: مظہر علی خان	جدید اردو نظم اقبال کے بعد: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کراچی، زت	وقار احمد رضوی ف کراچی
۱۹۵۱: ندیم احمد	بیسویں صدی میں طویل نظموں کا تنقیدی مطالعہ (ماسوائے انیسویں)	دہلی	حقیق اللہ عبدالحق
۱۹۵۲: نظیر محمد	پنجاب کے ثقافتی عناصر، پاکستان کی اردو نظم میں: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	یوسف حسن ف اوپن
۱۹۵۳: نعمان احمد	اردو نظم میں سماجی مسائل کی عکاسی	گورکھ پور	احمر لاری ۱۵/۱۱/۹۵
۱۹۵۴: ولی احمد ولی	بہار میں جدید نظم نگاری	مظفر پور ۸۸	معیار
۱۹۵۵: یوسف تقی	آزادی کے بعد اردو نظم میں مختلف رجحانات	کلکتہ ۸۰	معیار

متفرق اصناف شعر

۱۹۵۶: آفتاب احمد	ربختی: ابتدا، ارتقا اور زوال	مکدہ	معیار
۱۹۵۷: اختر پرویز	اردو وسط کا ارتقا	پنجاب ۹۷	خواجه محمد زکریا ف پنجاب
۱۹۵۸: اشتیاق احمد قمر	پاکستان میں اردو ماہیا نگاری +	اوپن، زت	طیب منیر ف اوپن
۱۹۵۹: اقبال بانو	اردو زبان میں بارہ ماسد کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ ف بہاول پور
۱۹۶۰: انور عیادی	اردو پمیلیوں میں سماجی اور ثقافتی اثرات	راچی ۸۶	معیار
۱۹۶۱: بسم اللہ نیاز	اردو میں گیتوں کا مقام	کراچی ۷۳	ابوالیث صدیقی خبرنامہ ۷۹
۱۹۶۲: خلیل احمد صدیقی	ربختی کا تنقیدی مطالعہ	وکر م ۶۶	سلیم حامد رضوی معیار
۱۹۶۳: رفیق سندیلوی	پاکستان میں اردو ہائیکو +	اوپن ۹۳	بشیر سیفی ف اوپن
۱۹۶۴: زین العابدین	اردو میں واسوخت نگاری	پٹنہ ۷۷	صدر الدین فضا ب ۱۵/۱۱/۹۵
۱۹۶۵: سعد اللہ خاں	اردو میں شہر آشوب	ناگ پور	معیار

۱۹۶۶: شہاب الدین، قاضی	اردو میں میلا دتا ہے	ناگ پور	معیار
۱۹۶۷: عابدہ آفریدی	اردو قطعات نگاری	راجستان	فضل امام رضوی فرحت
۱۹۶۸: عبدالرحیم شستر	اردو ادب میں بیرونی	ناگ پور	معیار
۱۹۶۹: عذرا لطیف	اردو میں نثری نظم: ارتقا اور امکانات	کراچی ۲۰۰۶	جمیل جالبی ف کراچی
۱۹۷۰: محبت جہاں	اردو بیرونی	پٹنہ ۷۹	اسرائیل رضا ب ۱۵/۷/۹۷
۱۹۷۱: عمران افضل	اردو نثر نگاری: قیام پاکستان کے بعد +	اوپن، نرت	سعید مرتضیٰ زیدی ف اوپن
۱۹۷۲: عمران ظفر	اردو شاعری میں تحریف نگاری (قیام پاکستان تا حال)	اوپن ۲۰۰۵	اسلم ضیا ف اوپن
۱۹۷۳: فرحانہ منظور	اردو ادب میں بیرونی کا ارتقا	بہاول پور، نرت	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۱۹۷۴: فرمان علی طاہر	اردو شاعری میں کیتوز	اوپن ۹۶	نجیب جمال ف اوپن
۱۹۷۵: نعمت حام حسین جعفری	اردو میں شہر آشوب	کراچی ۷۰	عبدالقیوم اور نیٹل
۱۹۷۶: قیصر جہاں	اردو گیتوں کا تنقیدی جائزہ [۱۸۵۷ء سے ۱۹۵۷ء تک]	علی گڑھ ۶۸	آل احمد سرور جہید
۱۹۷۷: کنول ظہیر	پاکستان میں اردو وہ ہے کی روایت +	جی سی یو ۲۰۰۴	سلیم اختر ف جی سی یو
۱۹۷۸: محمد رئیس علوی	پاکستان میں اردو ہائیکو نگاری اور اس کی مقبولیت کے اسباب	کراچی، نرت	محمد شمس الدین ف کراچی
۱۹۷۹: محمد عثمان	اردو بارہ ماسہ اور اس کا تحقیقی جائزہ	پٹنہ	معیار
۱۹۸۰: محمد عقیل	اردو شاعری میں قصصین نگاری کی روایت	دہلی	عبداللہ حق
۱۹۸۱: محمد نسیم الدین	دکن کے صوفیانہ گیت +	حیدر آباد ۸۹	گیان چند ۹۶/۲/۷۰
۱۹۸۲: محمد یحیٰ	گلبرگہ کے دکنی لوک گیتوں کا ثقافتی جائزہ	گلبرگہ، نرت	شیم شریا ب ۳/۳/۲۰۰۶
۱۹۸۳: سہ جیں خاتون	اردو میں دوہا	بھاگل پور، نرت	منظر عاشق ہرگانوی ۲۰۰۶/۱۸/۷۰
۱۹۸۴: منیبہ خانم	اردو میں قطعہ نگاری	ملتان، نرت	روینہ ترین ف ذکر یا
۱۹۸۵: نسیم احمد	اردو میں شہر آشوب	دہلی ۶۶	خولجا احمد فاروقی ۷۰/۵/۷۹
۱۹۸۶: نور محمد خان	اردو میں ہائیکو نگاری اور تراکیب +	حیدر آباد ۸۷	رحمت علی خان ۹۶/۲/۷۰

نثر: مجموعی مطالعہ

۱۹۸۷: احمد عبدالرحیم چاگیر دار	اردو نثر کا دہلوی دیستان	کولہا پور ۷۴	برکت رام + محبوب عباس معین
۱۹۸۸: انجاز احمد جان	اردو میں نثر (پر تکلف نثر) ۱۸۵۷ء تک	ادب ۹۳	صدیق شبلی ف اوپن
۱۹۸۹: افتخار حسین مغل	آزاد کشمیر میں اردو کا نثری ادب	ادب ۲۰۰۳	صابر آقائی ف اوپن
۱۹۹۰: امتیاز احمد خاں	اردو میں مرصع نثر کی روایت	پیشہ ۸۸	معیار
۱۹۹۱: امیر اللہ شاہین	اردو کے اسالیب نثر	دہلی	قرن ریش ۷، ۵، ۱۵، ۱۵، ۷۹
۱۹۹۲: انوار احمد خاں	تحریک آزادی کے فروغ میں اردو نثر کا حصہ [۱۸۵۷ء تا ۱۹۲۲ء]	گورکھ پور ۹۱	محمود الہی ۵، ۱۵، ۱۱، ۱۱، ۹۱
۱۹۹۳: بدر الدین خاں	شمالی ہند میں اردو نثر کا ارتقا، از ابتدا ۱۸۵۷ء	گورکھ پور	فرحت
۱۹۹۳: بدر الدین خاں انجم عرفانی			
	شمالی ہند میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۸۵۷ء کے آغاز کے ساتھ	گورکھ پور	معیار
۱۹۹۵: بشیر احمد	علمائے ہند کی اردو نثر کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور
۱۹۹۶: بشیر احمد [منصور]	اردو نثر پر سقوط ڈھاکہ کے اثرات	پنجاب، نرت	محمد سلیم ملک ف پنجاب
۱۹۹۷: حفصہ معین الدین	کرتا تک میں اردو نثر آزادی کے بعد	گلبرگ، نرت	طلیل تنویر ب، ۳، ۶، ۲۰۰
۱۹۹۸: ذوالفقار احمد	سندھ کی خانقاہوں میں اردو نثری ادب کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ +	سندھ، نرت	جاوید اقبال ف سندھ
۱۹۹۹: راج کیشور یا پانڈے	دکن کی ابتدائی نثر	عثمانیہ	
۲۰۰۰: رضاء اللہ حیدر	اردو نثر کے ارتقا میں علمائے پنجاب کے کردار کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ		
	(۱۸۳۹ء تا ۱۹۰۰ء)		
۲۰۰۱: رفعت سلطانہ	اردو نثر پر تصوف کے اثرات	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۲۰۰۲: رفیع رؤف	انیسویں صدی، دلی کی زندگی اور تہذیب: اردو نثر کی روشنی میں	عثمانیہ ۸۸	معیار
۲۰۰۳: رفیع سلطانہ	انیسویں صدی میں اردو نثر کا ارتقا	عثمانیہ ۵۵	عبدالقادر سروری ۵، ۱۵، ۱۵، ۱۵، ۷۹
۲۰۰۴: رئیسہ بانو خاں	اردو کی ادبی نثر اور دہلی کے نثر نگار: ۱۹۰۰ء-۱۹۴۷ء	دہلی	تنویر احمد علوی ۵، ۱۵، ۱۵، ۱۵، ۲۰۰
۲۰۰۵: ریاست حسین فاروقی	اردو میں علمی نثر: آغاز سے تاحال	دہلی	گوپی چند نارنگ عبدالحق
۲۰۰۶: سونہن لال کول	اردو نثر میں سماجی طنز: انیسویں صدی میں +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده بازیافت

۲۰۰۷: شوکت بولو	اردو نثر کا زرین دور	انقرہ ۷۱	ب، ۹۸/۷
۲۰۰۸: شہناز انجم	اردو نثر کا ارتقا، شمالی ہند میں: ۱۸۰۰ء سے ۱۸۵۷ء تک	جامعہ طیبہ	عنوان چشتی معین
۲۰۰۹: صبیحہ خاتون	حیدر آباد کرناٹک میں اردو نثر کا ارتقا ۱۹۵۶ء کے بعد +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۰۱۰: ضیاء الدین صدیقی	تحریک آزادی ہند کا تاریخی و سماجیاتی مطالعہ: اردو نثر کی روشنی میں	جامعہ طیبہ ۸۹	معیار
۲۰۱۱: طارق سعید	بیسویں صدی کے اسالیب نثر اردو کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۷	قاضی عید السار چنید
۲۰۱۲: طفیل، ایم	اردو نثر کی ترقی میں طب اور اطباء کا حصہ	کراچی، زت	یونس حسنی ف کراچی
۲۰۱۳: طیبہ انصاری	عہد آصف جانی میں اردو نثر نگاری	گلبرگ ۸۶	قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۰۱۳: طیبہ خاتون	اردو نثر کی نشوونما: ۱۸۵۷ء تا ۱۸۱۳ء	دہلی ۸۳	صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق
۲۰۱۵: ظفر اقبال	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۸۵۷ء سے ۱۹۱۳ء تک	پٹنہ	فرحت
۲۰۱۶: عابدہ بیگم	انیسویں صدی کی اردو نثر کا ارتقا (۱۸۰۰ء - ۱۸۵۷ء)	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق
۲۰۱۷: عارف خان	اردو نثر میں سادگی کی تحریک	جواہر ۹۲	اشفاق محمد خان ب، ۹۸/۷
۲۰۱۸: عبدالحق	اردو نثر کے اسالیب (محمد حسین آزاد سے ابوالکلام آزاد تک)	پٹنہ ۷۴	جمیل مظہری ب، ۹۷/۷
۲۰۱۹: عذرا بتول	ملتان میں اردو کی نثری اصناف کے آغاز و ارتقا کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	انوار احمد ف ذکیا
۲۰۲۰: عصمت صدیقی	علی گڑھ کے دبستان نثر کے دور جدید: سرسید کے بعد سے ۱۹۳۷ء تک	کراچی ۹۲	عبد القیوم ف کراچی
۲۰۲۱: عطیہ بیگم	آزادی کے بعد غیر افسانوی نثر کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	شمیم کبوت عبدالحق
۲۰۲۲: فرحت امین	اردو نثر میں اشرا کی فکر کے اثرات +	جواہر ۸۰	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۲۰۲۳: محمد ایوب قادری	اردو نثر کے ارتقا میں علما کا حصہ	کراچی ۸۰	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۲۰۲۳: محمد شعیب	لکھنؤ میں اردو نثر: ۱۸۰۰ء تا ۱۸۵۰ء	راجستھان	ف بے پور
۲۰۲۵: محمد عبدالرقيب	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۹۱۳ء سے ۱۹۳۷ء تک	مضلا ۸۸	محمد طیب صدیقی ب، ۹۸/۳
۲۰۲۶: محمد قیام الدین	بہار میں تخلیقی اردو نثر: آزادی کے بعد D	مضلا	رکس انور ب، ۹۸/۳
۲۰۲۷: مدبر علی زیدی	اردو نثر میں جدید رجحانات	راجستھان	محمد علی زیدی فرحت
۲۰۲۸: مظفر اقبال	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۸۵۷ء تا ۱۹۱۳ء D	پٹنہ ۷۰	معیار

۲۰۲۹: مظفر منصور	اردو نثر پر پہلی جنگ آزادی کے اثرات (۱۸۵۷ء تا ۱۹۰۰ء) +	جواہر ۹۱	نصیر احمد خاں	ب ۹۸/۷
۲۰۳۰: بکرم النساء	۱۸۵۷ء اور اردو نثر +	حیدر آباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۰۵
۲۰۳۱: ممتاز احمد خان	The Tradition of Omak Prose in Urdu	پنڈ ۸۷	ممتاز احمد	ب ۹۷/۷
۲۰۳۲: ممتاز صادق	کشمیر میں اردو نثر کا تحقیقی مطالعہ	سندھ ۲۰۰۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۳۳: منور حسین	اردو میں علمی نثر ۱۸۵۷ء-۱۹۱۳ء	علی گڑھ	رفقار	
۲۰۳۴: شہاج الدین	سندھ کے اردو نثر نگار	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۳۵: میر محبوب حسین	اردو نثر میں غیر صحافتی سیاسی ادب کا مطالعہ	حیدر آباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۰۵
۲۰۳۶: نجم الدین صدیقی [نجم الاسلام]	دہستان دہلی کی نثر	سندھ ۶۹	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۳۷: نسیر رحمن	اردو نثر کے ارتقا میں لاہور کی خدمات	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۲۰۳۸: نعمان عالم	بیسویں صدی میں غیر افسانوی نثر کے ارتقا میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رفقار
۲۰۳۹: وسیم الرحمن	اردو نثر کے ارتقا میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ	شہریار	فرحت
۲۰۴۰: وسیم الرحمن	اردو نثر کا اجمالی جائزہ (۱۸۰۰ء سے ۱۸۵۰ء تک) (نورث ولیم کالج کے علاوہ +)	علی گڑھ	شہریار	فرحت
❖ داستان				
۲۰۴۱: آغا سہیل	دہستان لکھنؤ کے داستانی ادب کا ارتقا	پنجاب ۷۹	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۲۰۴۲: الطہر پرویز، محمد عثمان	داستان کا فن: داستانوں کے مطالعے کی روشنی میں	علی گڑھ	جنید	
۲۰۴۳: ثناء اللہ بٹ	نورث ولیم کالج کی داستانوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کشمیر		فرحت
۲۰۴۴: حسن محمد خاں	اردو داستانوں پر قرآنی قصص کے اثرات	سندھ ۷۷	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۴۵: ولداری علی [فرمان فتح پوری]	اردو کی منقوم داستانیں	کراچی ۷۰	ابوالیث صدیقی	ف کراچی
۲۰۴۶: رانی صابر	اردو کی نمایندہ داستانوں میں تائیدیت کے عناصر [باغ و بہار، فسانہ عجائب، آرائش محفل] +	ملتان ۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی	ف ذکریا
۲۰۴۷: زینت جہاں	اردو داستانوں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	معیار	
۲۰۴۸: سعید احمد	اردو داستانوں میں حیوانات کی علامتی حیثیت (نورث ولیم کالج)	اوپن ۲۰۰۵	محمد کامران	ف اوپن

۲۰۴۹: سلطانہ بخش محمدی	اردو کی نثری داستانوں میں طنز و مزاح اور ان کے محرکات کا جائزہ	پنجاب ۷۸	دقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۵۰: سمیل احمد خاں	اردو داستانوں کا علامتی مطالعہ	پنجاب ۷۹	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۲۰۵۱: شفاعت محمد	دہلی میں داستان گوئی	دہلی	معیار	معیار
۲۰۵۲: شفیق احمد	اردو داستانوں میں ولین کا تصور	مگدھ	معیار	معیار
۲۰۵۳: شکیلہ ستار	نو طرزِ مرصع اور باغ و بہار کا تقابلی مطالعہ +	جی سی یو، زرت	محمد احسان الحق	ن، ۲۰۰۳
۲۰۵۴: شہناز کوثر	اردو داستانوں کے منفی کردار: تحقیق و تنقید (۱۶۳۵ء تا ۱۸۴۰ء) +	اوپن، زرت	سمیل احمد خاں	ف ادب
۲۰۵۵: عفت زریں	قورٹ ولیم کالج کی داستانوں کا تہذیبی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبدالحق
۲۰۵۶: عمر خان آرزو	عالمی کلاسیک داستان اور اردو داستانوں کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۹۴	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۲۰۵۷: فرانس پرچٹ	اردو اور ہندی کے عوام پسند قصے	شکاگو	سی ایم نسیم	شاعر ۲۰۰۶
۲۰۵۸: فرزادہ بیگم	دکن کی نثری داستانیں	شمالیہ ۷۹	رفیعہ سلطانیہ	۷۹/۸/۸۰
۲۰۵۹: فہیدہ تبسم	اردو داستان کے مرکزی کردار	نمل، زرت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۲۰۶۰: قمر الہدیٰ	فن داستان گوئی اور داستان پر معاصر تنقید +	علی گڑھ	عتیق احمد صدیقی	ف زرت
۲۰۶۱: گیان چند	اردو کی نثری داستانیں	الہ آباد ۳۸	محمد ضامن علی	۷۹/۵/۸۰
۲۰۶۲: محمد اقبال جاوید	دکن کی منظوم داستانیں	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۶۳: محمد عثمان [الطہر پرویز]	داستان کا فن [داستانوں کے مطالعے کی روشنی میں]	علی گڑھ	ب ۱۰/۱۰/۹۶	
۲۰۶۴: محمود نقوی [سمیل بخاری]	اردو کی نثری داستانوں کا تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۶۳	دقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۶۵: ہاجرہ دلی	لکھنؤ میں داستان گوئی کا ارتقا	لکھنؤ	معیار	معیار

✽ افسانہ

۲۰۶۶: آغا مسعود رضا خاں	اردو افسانے کا ارتقا	پنجاب ۶۸	دقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۶۷: ابو خالد صدیقی	اردو کے افسانوی ادب میں جدوجہد آزادی کے آثار	کراچی ۸۳	ابوالیث صدیقی	ف کراچی
۲۰۶۸: ابو مسعود	آزادی سے قبل ترقی پسند اردو افسانہ	علی گڑھ، زرت	مہتاب حیدر نقوی	زرت
۲۰۶۹: احمد قدوس جاوید	اردو مختصر افسانہ: ۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۰ء تک	پٹنہ ۷۵	صدر الدین شمس	ب ۱۰/۱۰/۹۶
۲۰۷۰: اختر جاوید	ترقی پسند تحریک اور اردو افسانہ +	جواہر ۹۱	اشفاق محمد خاں	ب ۱۰/۱۰/۹۶

۲۰۷۱: اختر عباس نقوی	افسانے کا دبستان راو پٹنڈی +	اوپن ۹۲	توصیف تبسم	قباوپن
۲۰۷۲: ارشد رضا	منہو کے افسانوں پر فرانڈ کے جنسی نظریے کے اثرات	بھاگل پور	مناظر عاشق ہرگانی	
۲۰۷۳: ارشد محمود آصف	اردو افسانے میں آزادی اظہار کے مسائل	نمل، زرت	رشید امجد	قنمل
۲۰۷۴: ارم سلیم	پاکستانی اردو افسانے پر جدیدیت کے اثرات	پنجاب، زرت	ضیاء الحق	فکراچی
۲۰۷۵: ارم یامین	سندھ میں اردو افسانہ: ۱۹۴۷ء تا ۲۰۰۰ء	کراچی، زرت		فکراچی
۲۰۷۶: اسلم جمیل پوری	آزادی کے بعد اردو افسانہ: فنی و فکری جائزہ: ۱۹۴۷ء تا ۱۹۹۰ء	دہلی	عظیم الشان صدیقی	
۲۰۷۷: امیدہ خاتون	اردو افسانے میں کردار نگاری کا فن	منظفر پور ۸۹		معیار
۲۰۷۸: انتشار عالم	عہد پریم چند کے اردو ہندی افسانوں کا تقابلی مطالعہ	دہلی	قمر رئیس	۲۰۰۶/۱۰/۲۳ء
۲۰۷۹: انوار احمد	اردو مختصر افسانہ: اپنے سیاسی و سماجی تناظر میں	ملتان ۸۳	خولید محمد ذکریا	فدکریا
۲۰۸۰: انوری بیگم	بہار کی خواتین افسانہ نگار	راچی ۸۷		معیار
۲۰۸۱: اورنگ زیب نیازی	اردو افسانے میں ادبی محاسن	پنجاب، زرت	محمد سلیم ملک	فپنجاب
۲۰۸۲: اوم پرکاش کپور	جدید ہندی اور اردو افسانہ	دہلی ۷۹		معیار
۲۰۸۳: بشیر النساء	اردو افسانے کے ارتقا میں خواتین کا حصہ	ناگ پور ۷۸		معیار
۲۰۸۴: بیگم شاکری خاتون	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (۱۹۴۷ء تک)	گورکھ پور ۸۳	احمد لاری	فگورکھ پور
۲۰۸۵: بیگم ماہ جبین	اردو افسانوں میں قومی یک جہتی کے عناصر	گورکھ پور ۹۹	افغان اللہ خاں	فگورکھ پور
۲۰۸۶: بیگم اے آر	اردو افسانے کے ارتقا میں وادی کشمیر کا حصہ	میرٹھ	خالد حسین خاں	بءرا ۲۰۰۱ء
۲۰۸۷: تزئین فاطمہ	بیسویں صدی میں خواتین کی اردو افسانہ نگاری: ۱۹۰۱ء تا ۲۰۰۰ء	امراوتی	محمد سعد اللہ	۲۰۰۳/۹/۸ء
۲۰۸۸: شمیدہ صدیقی	جدید افسانے پر جدید فہم کے اثرات +	نمل، زرت	احمد جاوید	فنمل
۲۰۸۹: جان محمد خاں	اردو افسانے پر اشتراکیت کے اثرات	راجستھان		فبج پور
۲۰۹۰: جاوید اختر	بہاول پور میں اردو افسانے کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	مزل ناز	فبہاول پور
۲۰۹۱: جمال آرا نظامی	مختصر افسانے کا ارتقا (پریم چند تا حال)	علی گڑھ ۸۳	فاضل عبدالستار	جنید

۲۰۹۲: جمیل اختر	جدید اردو افسانے میں وجودیت کے اثرات	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد نواز
۲۰۹۳: جہاں آرائیگم	اردو کی خواتین افسانہ نگار	میسور		معیار
۲۰۹۴: جیمی، ایم ایس ایچ	اردو ہندی کے ترقی پسند نمائندہ افسانوں کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب ۹۸/۷
۲۰۹۵: حسین الحق	علامت نگاری کا تصور نئے اردو افسانوں کے خصوصی مطالعے کے ساتھ	مگدھ ۸۳		معیار
۲۰۹۶: حسین، ایس ایس	اردو میں خاتون افسانہ نگاروں کا تقابلی و تجزیاتی مطالعہ ۱۹۳۶ء تا ۱۹۵۰ء	راچی ۶۸		معیار
۲۰۹۷: حقیف احمد خاں	ترقی پسند افسانے میں کردار نگاری	علی گڑھ، زت	طارق چشتاری	رفقار
۲۰۹۸: خالد محمود سبزواری	اردو افسانے کے اینارمل کردار	ملتان ۲۰۰۵	انوار احمد سلیم اختر	ف زکریا
۲۰۹۹: خالد محمود سبزواری	منقو، بیدی اور ممتاز مفتی کے افسانوں میں اینارمل کردار +	ادپن ۲۰۰۲	آغا سہیل	ف اوپن
۲۱۰۰: خان، این آر	مختصر اردو افسانے (۱۹۳۰ء تا حال) میں تکنیک اور کرافٹ کا مطالعہ	دہلی	قمر رئیس	عبدالقی
۲۱۰۱: خضر و بیگم	مختصر تاریخ اردو افسانہ (ہندوستان میں)	گلبرگ، زت	اکرام ہاگ	ب ۲۰۰۶/۳
۲۱۰۲: خورشید احمد	اردو افسانے میں ہیئت و اسلوب کے تجربے	علی گڑھ ۸۸		جینہ
۲۱۰۳: خورشید زاہد عابدی	ترقی پسند افسانے میں عورت کا تصور	جواہر ۸۵	صدیق الرحمن قدوائی	ب ۱۸/۳
۲۱۰۴: خورشید عالم خاں	اردو افسانوں میں گلوں کی عکاسی	گورکھ پور ۹۰	اختر بیسوی	ف گورکھ پور
۲۱۰۵: ذاکرہ تبسم	اردو افسانہ نگاری پر کارل مارکس کے اثرات	پٹنہ ۸۷	شریا جی	ب ۹۷/۷
۲۱۰۶: راج کمار سنگھ	اردو افسانہ اور نو حقیقت نگاری +	کشمیر ۸۲	برج پریمی	ف کشمیر
۲۱۰۷: راج کمار سنگھ	اردو افسانے میں حقیقت نگاری	کشمیر ۸۷	قدوس جاوید	ف کشمیر
۲۱۰۸: راحت افشاں	پاکستان کی خواتین افسانہ نگار اور جدید افسانوی رجحانات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۲۱۰۹: رچپال سنگھ	اردو افسانے کے فروغ میں سکھوں کا رول	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید	ہارپاٹ
۲۱۱۰: رحمن ایم اے	جدید اردو افسانہ: سمت و رفتار	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب ۹۷/۷
۲۱۱۱: رختاج امین	صوبہ سرحد میں اردو افسانہ	پشاور ۹۵	منور رؤف	ب پشاور
۲۱۱۲: رخسانہ سلطانیہ	بیسویں صدی میں اردو افسانہ: تحریکات و رجحانات (ہندوستان میں)	گلبرگ ۲۰۰۵	حشمت قاضی خونی	ب ۲۰۰۵/۸
۲۱۱۳: رضیہ بیگم	اردو اور ہندی کے افسانوں کا تقابلی مطالعہ	راجستھان		ف بے پ

۲۱۱۳: رویہ الماس	اردو افسانے میں جلاوطنی کے تجربے کا اظہار +	ملتان ۲۰۰۳	عامدار حسین بخاری	فہرہ گریا
۲۱۱۵: رویہ شادری	آزادی کے بعد اردو افسانے میں تائیدی رجحان (ہندوستان میں)	گلبرگ، رت	شیم ثریا	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۱۶: رونق جہاں تریدی	اردو افسانے میں حقیقت نگاری	علی گڑھ	رقار	
۲۱۱۷: ریاض احمد	اردو افسانے میں ترقی پسند مصنفین کا حصہ	مکہ	معیار	
۲۱۱۸: سنیون پولوس	اردو اور ہندی کی چار چار خواتین افسانہ نگاروں کا مطالعہ	شکاگو	سی ایم نعیم	شاعر ۲۰۰۶/۸
۲۱۱۹: سرخا خاں	ہجرت اور پاکستان میں اردو افسانہ نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۰	محمد خان اشرف	ب، ۲۰۰۳/۵
۲۱۲۰: سعید اختر	خواتین افسانہ نگار	الہ آباد ۷۸	فردوس فاطمہ نصیر	
۲۱۲۱: سفیر حیدر	کافکا کے اردو افسانے پر اثرات +	جی سی یو، رت	سمیل احمد خاں	ف، جی سی یو
۲۱۲۲: سلمان علی بخوری	اردو افسانے میں تکنیک کے تجربات: آغاز تا ۱۹۳۷ء +	اوپن ۲۰۰۰	سایر گلروی	ف، اوپن
۲۱۲۳: سلیم آغا قزلباش	جدید اردو افسانے کے رجحانات	پنجاب ۹۵	خوبیہ محمد زکریا	ف، پنجاب
۲۱۲۴: سمیرا بشیر	تقسیم ہند کے اثرات اردو افسانے پر	کراچی ۲۰۰۵	یونس حسنی	ف، کراچی
۲۱۲۵: سیمائیکم	ترقی پسند اردو ہندی افسانے کا تقابلی مطالعہ ۱۹۶۰ء تک	علی گڑھ	رقار	
۲۱۲۶: سیدہ فرحانہ بیگم	اردو افسانے میں پس ماندہ طبقات اور ان کے مسائل	گلبرگ، رت	عبدالحیدر اکبر	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۲۷: شازیہ سعید	پاکستان میں اردو کی افسانہ نگار خواتین ۱۹۷۳ء تا ۲۰۰۰ء	اوپن، رت	محمد عالم خان	ف، اوپن
۲۱۲۸: شاہ جہاں	اردو افسانوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۱	اختر بستوی	ف، گورکھ پور
۲۱۲۹: شعیب قسقی	۱۹۳۷ء اور اردو کا افسانوی ادب	ملتان ۹۷	عبدالرؤف شیخ	ف، زکریا
۲۱۳۰: شفیقہ خاتون	اردو افسانے میں سماجی شعور	کشمیر ۸۶	محمد زمان آرزو	باز یافت
۲۱۳۱: شکیل احمد انجم	اردو افسانے میں داستانی عناصر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	سلطان بخش	ف، اوپن
۲۱۳۲: شکیل احمد انجم	پاکستان کی سماجی و سیاسی صورت حال اور اردو افسانہ	اوپن، رت	ناصر بلوچ	ف، اوپن
۲۱۳۳: شکیل احمد	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (۱۹۳۷ء تا حال)	گورکھ پور	احمد لاری	ف، گورکھ پور
۲۱۳۴: شمیم الدین	چھوٹا ناگ پور میں اردو افسانوں کا آغاز و ارتقاء	راچی ۸۲	معیار	
۲۱۳۵: شہناز شاہین	اردو افسانے پر مغربی ادب کے اثرات	جواہر ۹۱	نصیر احمد خاں	ب، ۲۰۰۷/۸

۲۱۳۶: شیا عالم	اردو افسانہ (۱۹۷۵ء تا ۲۰۰۰ء)	جی سی پو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ف جی سی پو
۲۱۳۷: صادق علی	ترقی پسند افسانہ ۱۹۳۶ء تا ۱۹۵۷ء	اورنگ آباد ۸۰	عصمت جاوید	ب ۲۰۰۲
۲۱۳۸: صابر حسین، سید	اردو افسانہ نگار خواتین کا ایک تقابلی اور تجزیاتی مطالعہ: (۱۹۳۶ء تا ۱۹۶۰ء)	راچی	جمیل مظہری	جید
۲۱۳۹: صالحہ بیگم	اردو افسانے میں عورت کا تصور	جامعہ طیبہ		معیار
۲۱۴۰: صائمہ ارم	اردو افسانے میں شہری زندگی کے مسائل	جی سی پو، زت	اسکیل احمد خاں	ف جی سی پو
۲۱۴۱: صائمہ کٹلی	اردو افسانے میں طنز و مزاح (ابتداء تا ۱۹۳۷ء) +	ادپن ۲۰۰۳	وہیر آقا	ف ادپن
۲۱۴۲: صائمہ یوسف	اردو افسانے کے منحنی کردار: آغاز سے قیام پاکستان تک +	پنجاب، زت	محمد کامران	یادداشت
۲۱۴۳: صباحت مشتاق	اردو افسانے کا اسلوبیاتی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۷	اے بی اشرف روپیہ ترین	ف ذکر کیا
۲۱۴۴: صلاح الدین	اردو افسانہ اور جنس: قیام پاکستان سے تاحال +	ادپن ۹۵	انوار احمد	ف ادپن
۲۱۴۵: طارق بن عمر	سجاد حیدر یلدرم، پریم چند، سعادت حسن منٹو، غلام عباس اور کرشن چندر کی اردو افسانہ نگاری کا تقابلی مطالعہ +	خیر پور، زت	یوسف خشک	ف خیر پور
۲۱۴۶: طلعت پروین	اردو افسانے پر تقسیم ہند کے اثرات	علی گڑھ، زت	خالد سیف اللہ	رڈار
۲۱۴۷: ظفر سعید	اردو افسانے پر تقسیم ہند کے اثرات	پٹنہ		معیار
۲۱۴۸: نعل ہما	دہلی میں اردو افسانہ (۱۹۰۰ء - ۱۹۴۷ء)	دہلی	ہشیم حکمت	عیدالین
۲۱۴۹: عائشہ خاتون	اردو افسانوں کا تجزیہ آزادی کے بعد	علی گڑھ ۲۰۰۳	قمر الہدیٰ فریدی	رڈار
۲۱۵۰: عائشہ سلطانہ	مختصر اردو افسانے کا عمرانیاتی مطالعہ (۱۹۳۷ء تا ۱۹۸۱ء)	دہلی ۸۹	قمر رئیس	عیدالین
۲۱۵۱: عبدالحفیظ	بہار میں افسانہ نگاری کی نشوونما اور ترقی	مکہ ۷۴		معیار
۲۱۵۲: عبدالرحمن عابد	اردو افسانے میں اساطیری علامات	ملتان ۲۰۰۰	انوار احمد	ف ذکر کیا
۲۱۵۳: عبدالرحمن	اردو افسانے میں تکنیک کے تجربے	علی گڑھ، زت	خورشید احمد	رڈار
۲۱۵۴: عبدالرشید خاں	اردو افسانے میں جنسی نفسیات	کشمیر ۹۵	نذیر احمد ملک	باز یافت
۲۱۵۵: عبدالقادر	مراتھواڑہ میں اردو افسانہ (مستقل حیدر آباد کے بعد)	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب ۲۰۰۲
۲۱۵۶: عبید اللہ چودھری	اتر پردیش میں اردو افسانہ: ۱۹۶۰ء کے بعد	بھاگل پور	منظر عاشق ہرگانی	۹۵/۲۸
۲۱۵۷: شفیق عالم خاں	اردو میں مختصر افسانہ نگاری کا ارتقا	گورکھ پور ۸۲	احمر لاری	ف گورکھ پور

۲۱۵۸: عذرا لیاقت	بیسویں صدی کی نمایندہ افسانوی نثر نگار خواتین: ایک تنقیدی جائزہ +	ملتان ۲۰۰۴	روبینہ ترین	قذریا
۲۱۵۹: عذرا سلطانہ	ہندوستان کی اردو خاتون افسانہ نگار	گلبرگہ ۲۰۰۱	عبدالرحیم	ب، ۳/۳/۲۰۰۶
۲۱۶۰: عرفان ضیاء یوسف	آزادی کے بعد بہار کے چند منفرد افسانہ نگار [غیاث احمد گدی، انور عظیم، احمد یوسف، کلام حیدری]	پٹنہ	اسلم آزاد	ب، ۱۷/۷/۲۰۰۰
۲۱۶۱: عزیز فاطمہ	اردو افسانے میں سماجی و ثقافتی پس منظر	لکھنؤ ۸۲		معیار
۲۱۶۲: عشرت بیٹاب، جی	مغربی بنگال میں اردو مختصر افسانہ: آغاز تا ۱۹۸۹ء	راچی ۹۰	احمد سجاد	احمد سجاد
۲۱۶۳: عشرت جہاں	اردو افسانے کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ، زت	دردانہ کامی	رفقار
۲۱۶۴: عصمت جمیل	اردو افسانے میں عورت کا تصور	ملتان ۹۹	اسد ارباب عبدالرؤف شیخ	نذریا
۲۱۶۵: عظمت ہما	اردو اور پشتو کے نمایندہ افسانے +	اوپن ۲۰۰۴	اعجاز راہی	ف اوپن
۲۱۶۶: عظیم راہی	جدید اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ: ۱۹۷۰ء کے بعد	امراؤٹی ۲۰۰۶	محبوب راہی	ب، ۳/۳/۲۰۰۷
۲۱۶۷: غفت یا سمین	آزادی کے بعد حیدر آباد کی خواتین افسانہ نگار +	حیدر آباد ۸۹	مجاور حسین رضوی	۱۵/۲/۱۹۶۶
۲۱۶۸: غفر الافر	۱۹۶۰ء کے بعد خواتین افسانہ نگاروں کا تنقیدی و تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفقار
۲۱۶۹: حفصہ نقیر اقبال سہروردی	اردو افسانہ، ۱۹۸۰ء کے بعد (ہندستان میں)	اورنگ آباد	رعنا حیدری	پیش رفت ۲۰۰۵ء
۲۱۷۰: غلام احمد ڈار	اردو افسانے میں سماجی طنز: ۱۹۳۶ء کے بعد	کشمیر ۹۳	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۲۱۷۱: غلام احمد ڈار	مثنوی، بیدی اور کرشن چندر کے افسانوں میں سماجی طنز +	کشمیر ۸۵	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۲۱۷۲: غلام حسین اعظمی	اردو افسانے کا نفسیاتی مطالعہ	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۲۱۷۳: غلام رسول بڑھاتا	اردو افسانہ: ۱۹۶۰ء کے بعد +	کشمیر ۸۲	قدوس جاوید	بازیافت
۲۱۷۴: غلام محمد مرتضیٰ	اردو نثر کے ارتقا میں بہار کا حصہ D	مگدھ		معیار
۲۱۷۵: غوث عثمانی، الیس	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (ابتداء سے ۱۹۴۷ء تک)	گورکھ پور	محمود الدینی	۱۵/۱۱/۱۹۹۱
۲۱۷۶: غیاث الدین، محمد	اردو اور ہندی افسانوں میں فرق و داریت کے مسائل کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ ۹۰	قاضی عبدالستار	جنید
۲۱۷۷: فرح جاوید	اردو افسانے کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ	دہلی	فرحت فاطمہ	۲۲/۱۰/۲۰۰۶
۲۱۷۸: فرحت جہاں آرا	اردو افسانے میں انسانی نفسیات کے عناصر	بہار ۸۳		معیار

**Nadir
CONFIDENTIAL**

۲۱۷۹: فردوس انور قاضی	اردو افسانے کے نئے رجحانات	کوئٹہ ۸۲	مجتبیٰ حسین	اور نعل
۲۱۸۰: فردوس فاطمہ	جدید اردو افسانہ نگاری D	پنہ		فرحت
۲۱۸۱: فریحہ نگہت	اردو افسانے میں مابعد الطبیعیاتی عناصر	نعل ۲۰۰۵	رشید امجد	نعل
۲۱۸۲: فریدہ کول	معاصر اردو افسانے میں سماجی شعور (۱۹۳۵ء-۱۹۵۱ء) +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده	بازیافت
۲۱۸۳: فوزیہ اسلم	اردو افسانے میں تکنیک اور اسلوب کے تجربات	نعل ۲۰۰۶	رشید امجد	نعل
۲۱۸۳: فہیم محمد جان	تقسیم ہند کا اثر اردو اور بنگلہ افسانے پر +	جواہر ۸۰	محمد حسن	ب، ۹۸/۷
۲۱۸۵: قدسیہ بانو	اردو افسانے میں پاکستانی معاشرے کے خدو خال +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۲۱۸۶: کوثر پروین	جنوب مغربی ہند کے معروف جدید افسانہ نگار			
	(خصوصی مطالعہ انتخاب اور تجزیہ)			
۲۱۸۷: گل رخ ذہین	اردو افسانے میں ہندوستانی معاشرہ ۱۹۶۰ء تک	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۸۸: لیاقت علی	پاکستان میں پنجابی دیہات کے تین کردار: جاگیردار، مولوی اور مدرس:	علی گڑھ، زت	طارق چشتاری	رفار
	اردو کی افسانوی نثر کے تناظر میں ایک تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان، زت	قاضی عابد	ق ذکر یا
۲۱۸۹: مبارک حمید	بلوچستان میں اردو افسانے کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	فردوس انور قاضی	ف اوپن
۲۱۹۰: میمنہ بیگم	اردو کے رومانوی افسانے: ایک تنقیدی مطالعہ	دہلی	شریف احمد	۲۰۰۶/۱۰، ۲۲، ۵
۲۱۹۱: مجید مضر	اردو افسانے میں علامت نگاری	کشمیر ۸۲	حامد کاشمیری	بازیافت
۲۱۹۲: محمد آفتاب عالم	اردو میں رومانی افسانے کی روایت	علی گڑھ، زت	صغیر بیک	رفار
۲۱۹۳: محمد اجمل اجملی	اردو افسانے میں عوامی زندگی	الہ آباد ۶۳	اعجاز حسین	۷، ۹، ۸، ۵، ۷۹
۲۱۹۳: محمد اختر	اردو افسانے کی عملی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	رفار
۲۱۹۵: محمد اشفاق تابش	اردو افسانے کے مصنفانہ رجحانات: ۱۹۳۷ء تا حال (تحقیقی و تنقیدی جائزہ)	اوپن ۲۰۰۳	تحسین فراقی	ف اوپن
۲۱۹۶: محمد ایوب	اردو افسانے میں دلت ادب: ایک تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۱۹۷: محمد ایوب خان	آزادی کے بعد پنجاب کے اردو افسانہ نگار +	پٹنالا ۹۲	زینت اللہ شیخ	ب، ۹۹/۱۰
۲۱۹۸: محمد حامد کمال	اردو افسانے کی تشکیل و روایت میں ڈاکٹر کارپو (Karyoo) کا حصہ	کراچی، زت	حنیف فوق	ف کراچی
۲۱۹۹: محمد حامد	پریم چند کے بعد اردو افسانہ	مظفر پور ۷		معیار

۲۲۰۰: محمد خالد سیف اللہ	ترقی پسند افسانوں میں دیہاتی زندگی کی پیش کش	علی گڑھ ۹۵	ابوالکلام قاسمی	جنید
۲۲۰۱: محمد سعد اللہ	اردو افسانے کے ارتقا میں خواتین کا حصہ	امراؤٹی ۸۸	معیار	
۲۲۰۲: محمد سلیمان	اردو افسانہ: روایت اور امکانات	مظفر پور ۸۸	معیار	
۲۲۰۳: محمد شفیق	اردو افسانے پر ۲۰ ویں صدی کی ادبی تحریکوں اور رجحانات کے اثرات	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۲۲۰۴: محمد صغیر فرخیم	اردو افسانہ ترقی پسند تحریک سے قبل (۱۹۰۱ء-۱۹۳۶ء)	علی گڑھ ۸۶	محمد نعیم	جنید
۲۲۰۵: محمد طارق چغتاری	اردو ہندی افسانے کا تقابلی مطالعہ (۱۹۶۰ء کے بعد)	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	جنید
۲۲۰۶: محمد ظفر عالم	اردو کے نامور افسانہ نگاروں پر تقسیم ہند کے اثرات	پٹنہ ۸۸	قریشہ حسین	ب، ر، ۹۷
۲۲۰۷: محمد عالم خاں	اردو افسانے میں رومانی رجحانات	پنجاب ۹۷	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۲۲۰۸: محمد فیروز عالم	ترقی پسند تحریک کے نمائندہ افسانہ نگار، ایک جائزہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ر، ۹۸
۲۲۰۹: محمد قاسم	مقبوضہ کشمیر اور اردو کا افسانوی ادب	کراچی، نرت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۲۲۱۰: محمد قیام الدین	بہار میں اردو افسانہ نگاری	متھلا ۹۱	عبدالمنان طرزی	ب، ر، ۹۸
۲۲۱۱: محمد یونس	گلبرگہ میں اردو افسانے کا ارتقا +	گلبرگہ ۸۷	قیوم صادق	ب، ر، ۲۰۰۶
۲۲۱۲: محمود الحسن	اردو افسانے میں پاکستانیت +	ادپن ۹۸	عبدالروف شیخ	ف ادپن
۲۲۱۳: محمود خان، آر	افسانوی ادب میں اشاریت	دن کشنپور	معیار	
۲۲۱۴: محمود شریف	اردو افسانے سے متعلق تحقیقی و تنقیدی کتابوں کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۴	محمد انور الدین	۹۶، ۲۰۰۵
۲۲۱۵: محمود عالم	آزادی کے بعد اردو مختصر افسانوں میں جدید رجحانات	بہار ۸۹	معیار	
۲۲۱۶: مدحت	۱۹۷۰ء کے بعد اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، نرت	خورشید احمد	رفقار
۲۲۱۷: مشتاق احمد بیگ	اردو افسانے میں بچوں کے کردار کا سماجی و نفسیاتی مطالعہ +	جی سی یو ۲۰۰۴	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۲۱۸: معشوق ربانی	بہار کے اردو افسانوں کا اسلوبی مطالعہ	لکھنؤ ۸۶	معیار	
۲۲۱۹: منشا دجہاں	جدید افسانے کا تنقیدی مطالعہ	اوڈے پور	ف اوڈے پور	
۲۲۲۰: منصور احمد میر	اردو افسانے میں تہذیبی عناصر	کشمیر ۸۶	محمد زمان آزرہ	بازیافت
۲۲۲۱: موسیٰ جلیل مسعود	تقسیم ہند کے فسادات کے اثرات اردو افسانوں پر +	حیدر آباد ۸۴	شمسہ شوکت	۹۶، ۲۰۰۵
۲۲۲۲: سہناز انور	اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ ۱۹۴۷ء تا ۱۹۷۰ء	جواہر	معیار	

مہرنگار	۲۲۲۳	بہار میں اردو افسانہ ۱۹۶۰ء کے بعد	بھاگل پور ۸۹	معیار
مہناز خاتون	۲۲۲۳	تقسیم ہند کے بعد اردو افسانے کے موضوعات +	جواہر ۷۹	صدیق الرحمن قدوائی ب ۳۸/۳۸
نثار احمد	۲۲۲۵	آزادی کے بعد اردو میں حقیقت پسند افسانے	علی گڑھ ۲۰۰۵	قمر الہدیٰ فریدی رقرار
نثار احمد	۲۲۲۶	اردو افسانے کے اہم رجحانات: ۱۹۴۷ء کے بعد	علی گڑھ ۹۳	محمد نعیم جنید
زکریا ہانو	۲۲۲۷	ریاست [کشمیر] میں اردو افسانہ +	کشمیر ۹۴	محبوبہ وانی بازیافت
نسیم آرا	۲۲۲۸	اردو افسانے کا ارتقا: ۱۹۳۶ء تا حال	الہ آباد ۷۸	رفیق حسین سید ۷۹/۵۸
نیر رحمان	۲۲۲۹	اہم اردو افسانہ نگاروں کی تنقید نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ف جی سی یو
نصرت یاسمین	۲۲۳۰	قیام پاکستان کے بعد کے افسانے میں علامت نگاری +	اوپن، زت	سلیم اختر ف اوپن
نصر، ایم اے	۲۲۳۱	مغربی بنگال میں اردو افسانہ	کلکتہ ۷۹	معیار
نقیس النساء صدیقی	۲۲۳۲	کرناتک میں اردو افسانہ آزادی کے بعد	گلبرگ، زت	جلیل تنویر ب ۳۸/۳۸
نگہت آرا	۲۲۳۳	اردو کی ممتاز خواتین افسانہ نگاروں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	رقرار
نگہت ریحانہ خاں	۲۲۳۴	اردو مختصر افسانہ: فنی و تکنیکی مطالعہ (۱۹۴۷ء کے بعد)	دہلی ۸۳	قرنیکس ۲۰۰۶/۱۰/۲۲
ہاجرہ پروین	۲۲۳۵	آزادی کے بعد جنوبی ہند کے اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ	گلبرگ ۲۰۰۶	اکرام باگ ب ۳۸/۳۸
یاسمین رفیق	۲۲۳۶	پاکستانی افسانے میں جاناور: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد ف اوپن
یاسمین سلطان	۲۲۳۷	افسانوی ادب میں اسلامی ثقافت کے مظاہر	کراچی ۲۰۰۳	معین الدین عقیل ف کراچی

✽ ڈراما + تمثیل

ابوالیث	۲۲۳۸	اردو ڈرامے کے تنقیدی سرمائے کا جائزہ +	جواہر ۸۶	محمد حسن ب ۳۸/۳۸
اخلاق حسین اثر	۲۲۳۹	ریڈیو ڈرامے کا فن	وکر م	ابو محمد سحر فخرت
اشفاق احمد بخاری	۲۲۴۰	اردو کی منظوم تمثیلیں	سندھ ۷۹	نہی احمد ہاشمی بازیافت
ثروت النساء	۲۲۴۱	اردو کے منظوم ڈراموں کا تاریخی و تنقیدی مطالعہ	اودے پور	ف اودے پور
ذکی طارق	۲۲۴۲	۱۹۴۷ء کے بعد اردو میں منظوم ڈراما	میرٹھ ۲۰۰۰	خالد حسین خاں ب ۳۸/۳۸
راضیہ شمشیر	۲۲۴۳	اردو ڈرامے کے تنفی کردار	ثمل، زت	محمد آفتاب احمد ف ثمل
رب نواز مونس	۲۲۴۴	پاکستان میں ریڈیائی ڈرامے کا ارتقا (۱۹۴۷ء تا ۱۹۹۷ء)	اوپن ۲۰۰۵	نہر اللہ ناصر ف اوپن
رضی الرحمن	۲۲۴۵	اردو میں تاریخی ڈرامے کا تنقیدی و تحقیقی مطالعہ	دہلی	قرنیکس ۲۰۰۶/۱۰/۲۲

۲۲۳۶: رضیہ سلطانیہ	اردو ادب میں جمیل نگاری	دہلی، نرت	فرحت
۲۲۳۷: ریاض الرحمن	اردو کے تاریخی ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے دور جدید تک)	دہلی	قریمیں عبدالحق
۲۲۳۸: سعود جاسمی	اسٹیج کا فن	راچی	معیار
۲۲۳۹: شبانہ نذیر	اردو ادب پر: آزادی کے بعد	برکت اللہ	شفیقہ فرحت ۵، زار ۵/۹۵
۲۲۴۰: کلیل احمد خان	ڈرامے کا فن اور تکنیک اور اردو کے چند اہم ڈرامے	گدھ ۸۰	معیار
۲۲۵۱: شمیم النساء	آزادی کے بعد اردو ڈراما	علی گڑھ ۲۰۰۵	جمال آرائی رفیق
۲۲۵۲: ضیاء الدین	پاکستان ٹیلی وژن ڈراما اور کشمیر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	آغا ناصر ف اوپن
۲۲۵۳: ضیاء الدین خاں	اردو ڈرامے کے ارتقا میں پی ٹی وی مرکز اسلام آباد کا کردار +	اوپن ۲۰۰۶	نوازش علی ف اوپن
۲۲۵۴: جارف اختر نقوی	ہندستان میں اردو منظوم ڈراموں کی روایت: ۱۹۴۷ء تک +	جواہر ۸۹	محمد حسن ب، ر ۵/۹۸
۲۲۵۵: عبدالحمید بی، ٹی	اردو ڈرامے پر شکسپیر کا اثر	مدراں	معیار
۲۲۵۶: عبدالعلیم بای	اردو تھیٹر	بمبئی ۵۳	نجیب اشرف ندوی فرحت
۲۲۵۷: عزیز احمد منی	پاکستان ٹیلی وژن کراچی سے پیش کردہ اردو ڈراموں کا فنی اور تنقیدی جائزہ	کراچی، نرت	ظفر اقبال ف کراچی
۲۲۵۸: عطیہ نشاط خاں	اردو ڈرامے میں تجربہ اور روایت	الذباؤ ۷۲	صبح الزماں ۵، زار ۵/۹۷
۲۲۵۹: خیر عزیز	پی ٹی وی ڈراموں میں ادبی روایت کا ارتقا +	ایجوکیشن، نرت	عبدالکریم خالد ف ایجوکیشن
۲۲۶۰: قلام رسول کمرانی	اردو ادب میں جمیل نگاری	گورکھ پور ۷۷	محمود الہی ۵، زار ۱۱/۹۱
۲۲۶۱: قانزہ رحمان ہاشمی	اردو کے تاریخی ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	شفیق اللہ عبدالحق
۲۲۶۲: قاسم	اردو ڈرامے کے ارتقا میں بہار کا حصہ	بھاکل پور ۹۰	معیار
۲۲۶۳: قمر اعظم ہاشمی	اردو ڈراما: آغا حشر کے بعد (۱۹۷۰ء تک)	پٹنہ ۶۹	اختر احمد ب، ر ۵/۹۷
۲۲۶۴: کوثر و شاہ	اردو ڈرامے میں حقیقت پسندانہ میلان	پٹنہ ۸۳	اسلم آزاد ب، ر ۵/۹۷
۲۲۶۵: مبین صدیقی	اردو ڈراما: نئے ابعاد	مصلیٰ، نرت	ریمیں انور ب، ر ۳/۹۸
۲۲۶۶: محمد اسلم قریشی	ڈرامائی نظریات اور تکنیک کی روشنی میں اردو ڈرامے کا جائزہ	پنجاب ۶۳	وقار عظیم راتیا زلمی تاج ف پنجاب

محمد سلمان بھٹی	۲۲۶۷	پاکستان ٹیلی وژن ڈراموں میں سماجی تحقیق [لاہور مرکز کے حوالے سے]	جی سی یو ۲۰۰۰	معین الرحمن راضی ندیم
محمد شاہد حسین	۲۲۶۸	انیسویں صدی کے اردو ڈرامے میں اندر سنبھا کی روایت +	جواہر ۷۸	اسلم پرویز
محمد طفیل آزاد	۲۲۶۹	اردو میں ریڈیو ڈرامے کا آغاز و ارتقا +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز
محمد قاسم	۲۲۷۰	اردو ڈرامے کے ارتقا میں بہار کا حصہ	بھگل پور	منظر اقبال
محمد کاظم	۲۲۷۱	مغربی بنگال میں اردو ٹکڑا تک +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز
محمدی سلطانہ	۲۲۷۲	دکن میں اردو ڈراما +	حیدر آباد ۸۳	مجاور حسین رضوی
منظر الحق	۲۲۷۳	اردو ڈراما نگاروں کا تذکرہ	دہلی	صادق علی
معین الدین احمد	۲۲۷۴	حیدر آبادی مصنفین کے ریڈیائی ڈرامے +	حیدر آباد ۸۳	مفتی جسم
ممنون عالم	۲۲۷۵	بیسویں صدی میں دہلی میں اردو ڈرامے کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	صادق علی
منظر اعظمی	۲۲۷۶	اردو ادب میں تمثیل نگاری	جول ۷۳	گیان چند
مسعود جاسی	۲۲۷۷	اسٹیج کافن	راچی ۸۷	معیار
نجم النساء	۲۲۷۸	بھوپال میں اردو ڈرامے کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	برکت اللہ	آفاق احمد
نسیم طاہرہ	۲۲۷۹	اردو ڈراما: نفسیاتی لسانیات کے تناظر میں جائزہ	کراچی ہزت	عبدالسلام
نعمان راشد	۲۲۸۰	پاکستانی پنجاب میں جدید تھیٹر: ایک سماجیاتی مطالعہ	ملتان ہزت	روبینہ ترین
نعمان راشد	۲۲۸۱	ملتان میں جدید اردو تھیٹر کا عمرانی مطالعہ +	ملتان ۲۰۰۴	روبینہ ترین
نورین رزاق	۲۲۸۲	اردو ڈرامے میں طریقہ عناصر قیام پاکستان کے بعد	پنجاب ۲۰۰۵	محمد کمران
دارث احمد خاں	۲۲۸۳	اردو ڈرامے کے رجحانات: آزادی کے بعد +	جواہر ۸۳	محمد حسن

✽ ناول

آصف واسع	۲۲۸۴	بہار میں اردو ناول نگار: ۱۹۴۷ء تک	پنہ ۷۸	اختر اورینوی
ابوالبرکات، محمد	۲۲۸۵	اردو ناول میں کردار نگاری	پنہ	اسلم آزاد
اسامہ پروین	۲۲۸۶	خواتین کے لکھے گئے اصلاحی ناول	علی گڑھ ہزت	صغیر بیک
اطہر معز	۲۲۸۷	اردو ناول ۱۹۸۰ء کے بعد (ہندوستان میں)	گلبرگ ہزت	حمید پروین

۲۲۸۸: اظہار حسن نقوی	اردو ناول کا تنقیدی مطالعہ [۱۹۱۳ء سے ۱۹۷۰ء تک] +	دہلی، زت	فرحت
۲۲۸۹: انکا زار احمد	اردو ناول میں کشمیر بطور موضوع تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد
۲۲۹۰: انشا زار احمد	اردو ناول ۱۹۳۶ء کے بعد	گورکھ پور ۸۸	احمر لاری
۲۲۹۱: امیر تاجہ بٹ	داستانی روایت اور اردو ناول	کشمیر ۸۲	قدوس جاوید
۲۲۹۲: انوار عالم	ترقی پسند ادبی تحریک کے زیر اثر لکھے جانے والے اردو ناولوں کا		
	تنقیدی تجزیہ [۱۹۳۶ء تا ۱۹۴۷ء] +	جواہر ۸۵	محمد حسن
۲۲۹۳: ایمن انصاری	اردو ناولوں میں سماجی مسائل کی عکاسی	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری
۲۲۹۴: بدرہ خاتون	پاکستانی ناول پر تقسیم ہند کے اثرات	اوپن ۲۰۰۵	طیب مسر
۲۲۹۵: برکت رام سوئی	اردو ادب میں سماجی ناول کا آغاز و ارتقا	پونا ۶۳	معیار
۲۲۹۶: بشری پروین	پاکستانی ناول کا موضوعاتی مطالعہ (۱۹۴۷ء تا حال) +	نمل، زت	رشید امجد
۲۲۹۷: پریا تاجپتا	اردو ناول کے منفی کردار (آغاز تا ۱۹۴۷ء) +	پنجاب ۲۰۰۵	محمد کامران
۲۲۹۸: تہذیب ہاشمی	آزادی کے بعد ناولوں میں رجحانات	منظور پور ۸۳	معیار
۲۲۹۹: ثروت جہاں	اردو ہندی ناولوں کا تقابلی مطالعہ	راجستان	مدیر علی زیدی
۲۳۰۰: ثناء اللہ	اردو میں تاریخی ناول نگاری: آغاز و ارتقا	امراوتی ۸۸	معیار
۲۳۰۱: جواہر اختر	اردو ناول نگار خواتین [ترقی پسند تحریک سے ۱۹۸۰ء تک]	ملتان ۹۳	اسداریب ہارے بی اشرف
۲۳۰۲: جمال آرائی	اردو ناول میں دیہاتی زندگی کا عکس [۱۸۵۷ء سے ۱۹۸۰ء تک] M	علی گڑھ	فرحت
۲۳۰۳: حمیرا شفاق	اردو ناول پر فرانسیسی ناولوں کے اردو تراجم کے اثرات	ملتان ۲۰۰۵	روینہ ترین
۲۳۰۴: حمیرا طاہر	۱۹۶۰ء کے بعد اردو کے اہم ناولوں میں نسوانی کردار	علی گڑھ	خالد سیف اللہ
۲۳۰۵: حیات پاشا	اردو ناولوں میں ترقی پسندی	مدراں	نجم الہدی
۲۳۰۶: خالد اشرف	بھارتی اور پاکستانی ناولوں کے رجحانات	دہلی	قمر رئیس
۲۳۰۷: خالد سمیل	اردو ناول نگاری میں صوبہ سرحد کی خواتین کا حصہ +	اوپن	منور رؤف
۲۳۰۸: خورشید عالم	اردو کے ترقی پسند ناول	علی گڑھ، زت	خورشید احمد
۲۳۰۹: ذاکر حسین	میسویں صدی کے اردو ناولوں میں کسانوں اور مزدوروں کے مسائل	گورکھ پور، زت	اختر یستوی

۳۳۱۰: رحمن اختر	اردو اور پنجابی ناولوں میں پنجاب کی نمائندگی	پنیا، زت	ناشر نقوی	ب، ۹۶/۱۰
۳۳۱۱: رشید احمد گوریجہ	اردو میں تاریخی ناول نگاری	پنجاب ۸۶	عبد اللہ خاں	ف پنجاب
۳۳۱۲: رضا احمد	اردو ناول میں تصوف کی روایت	پنجاب، زت	زاہد منیر حاصر	یا دداشت
۳۳۱۳: رضیہ بیگم	اردو ناول میں کردار نگاری کا فن	پنہ		معیار
۳۳۱۴: رفیق سندیلوی	اردو ناول میں ہیرو کا تصور: قیام پاکستان کے بعد	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۳۳۱۵: روبینہ پروین	اردو ناول میں مہاجر کردار	علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب	رفار
۳۳۱۶: ریاض احمد	ترقی پسند ادبی تحریک اور اردو ناول کا ارتقا	دہلی	قمر رئیس	۵، ۲۲/۱۰/۲۰۰۶
۳۳۱۷: زرینہ عقیل احمد	جدید اردو ناول میں سماجی نظریات کا تنقیدی جائزہ	الہ آباد ۷۵	رفیق حسین سید	۵، ۸/۵/۱۹۷۵
۳۳۱۸: زینت کوثر	اردو ناولوں کا تہذیبی اور ثقافتی مطالعہ	راجستھان		ف بے پد
۳۳۱۹: سجاد حسین	اردو ناولوں میں ہندوستانی سماج	مدراں	جمم الہدی	فرت
۳۳۲۰: سعدیہ افتخار	اردو ناول کے نسوانی کردار: قیام پاکستان سے ۲۰۰۰ تک +	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۳۳۲۱: سعیدہ مہتاب	اردو ناول: قیام پاکستان کے بعد +	پشاور ۸۲	مرغی اختر جعفری	ت پشاور
۳۳۲۲: سلیم اللہ	پریم چند کے بعد اردو ناول میں کردار نگاری کا فن	مظفر پور ۸۴		معیار
۳۳۲۳: شاہ نجی ابدالی	اردو ناول، ۱۹۴۷ء کے بعد	بھاگل پور		معیار
۳۳۲۴: شاہدہ پال	اردو ناول میں کردار نگاری	کشمیر ۸۰	کلیل الرحمن	بازیافت
۳۳۲۵: شاہدہ غفران زیدی	اردو ناولوں میں نسوانی کردار [ابتداء سے پریم چند تک]	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی	عبدالحی
۳۳۲۶: شاہینہ سرور خان	انیسویں صدی کے ناولوں میں معاشرت کا مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۳۲۷: شاہینہ سرور خان	انیسویں صدی کے ناولوں میں نسوانی معاشرت کا مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۳۲۸: شمع افروز زیدی	اردو ناول میں طنز و مزاح	جامعہ ملیہ ۸۶	مظفر حنفی	ممبئی
۳۳۲۹: شمیم احمد	آزادی کے بعد اردو ناول کی ترقی میں خواتین ناول نگاروں کا حصہ	مظفر پور ۸۳		معیار
۳۳۳۰: شوکت افزا کرمانی	اردو ناول میں مشترکہ ہندوستانی تہذیب [پریم چند تک] +	کشمیر ۸۴	نذیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۳۳۱: شوکت افزا	پریم چند کے بعد اردو ناول میں ہندوستانی تہذیب	کشمیر ۸۹	نذیر احمد ملک	بازیافت

۲۳۳۲: صالحہ زریں	اردو ناول کا سماجی و سیاسی مطالعہ: ۱۹۴۷ء تک	علی احمد قاضی	۹۷/۱۵/۱۱/۱۹۷۵ء
۲۳۳۳: مسیحہ شاہین	ہندوستان کی اردو خاتون ناول نگار ۱۹۰۱ء تا ۱۹۹۰ء	گلبرگہ ۲۰۰۰	تیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۳۳۵: مندر مرزا	اردو ناولوں میں ہندوستان کی معاشی پس ماندگی کے اثرات کا مطالعہ +	حیدر آباد ۸۳	مجاہد حسین رضوی، ۹۶/۲/۱۹
۲۳۳۶: صلاح الدین [درویش]	اردو ناول میں انسان دوستی [تحقیق و تنقید]	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد ف، اوپن
۲۳۳۷: موسیٰ سلیم	اردو ناول کے کلیدی نسوانی کردار	نمل، زت	رشید امجد ف، نمل
۲۳۳۸: صوفی، بی آر	اردو ناولوں کا پس منظر	پونا	فرحت
۲۳۳۹: طارق احمد	جموں و کشمیر میں اردو ناول +	کشمیر ۹۰	برج پری باز یافت
۲۳۴۰: ظہور احمد	پاکستان میں اردو ناول: ۱۹۷۰ء تا ۱۹۹۰ء +	اوپن ۹۳	غلام حسین اظہر ف، اوپن
۲۳۴۱: عالمگیر شہم	اردو ناولوں میں اخلاقی پیش کش: ۱۹۳۵ء تک +	مستقل	رئیس انور ب، ۹۸/۳/۱۹
۲۳۴۲: عائشہ مظہر	اردو ناول پر تقسیم ہند کے اثرات	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں رفتار
۲۳۴۳: عبدالحق [حسرت کاسٹھوی]	پاکستان میں اردو ناول	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۲۳۴۴: عبدالسلام	اردو ناول: بیسویں صدی میں	کراچی ۷۲	ابوالیث صدیقی ف، کراچی
۲۳۴۵: فقیح الرحمن قاسمی	اردو ناول کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۲	قاضی عبدالستار جنید
۲۳۴۶: عشرت بانو	اردو کے علاقائی ناول	پٹنہ ۸۱	ممتاز احمد ب، ۹۷/۷/۱۹
۲۳۴۷: عظیم الشان صدیقی	اردو ناول کا آغاز اور ارتقاء [۱۸۸۷ء سے ۱۹۱۳ء تک]	دہلی	فرحت
۲۳۴۸: عقیل احمد	اردو ناول پر تقسیم ہند کے اثرات [قرۃ العین حیدر اور قاضی عبدالستار کے ناولوں کی روشنی میں] +	جواہر ۸۶	صدیق الرحمن قدوائی
۲۳۴۹: عقیل رضوی، محمد	اردو ناول میں سماجی محرکات D	الہ آباد	۷۹/۵/۸/۱۹۷۵ء
۲۳۵۰: عقیلہ بشیر	اردو ناول میں عورت کا تصور (۱۹۳۰ء تا ۱۹۹۰ء)	ملتان ۲۰۰۱	روبینہ ترین ف، زکریا
۲۳۵۱: غلام ربانی	اردو ناول میں تعلیمی مسائل	راچی ۸۸	ف، گورکھ پور
۲۳۵۲: غلام محمد بٹ	اردو ناول میں حقیقت نگاری [۱۹۳۷ء کے بعد] +	کشمیر، زت	محبوبہ وانی ب، ۹۸/۵/۱۹

Nadir
CONFIDENTIAL

اردو ناول کے بیس سال [۱۹۸۰ء تا ۲۰۰۰ء] +	ملتان ۲۰۰۳	عقیلہ بشیر	ف ن کریم
اردو ناول میں مسلم ثقافت [بحوالہ خصوصی عزیز احمد، قرۃ العین حیدر،			
انتظار حسین، خدیجہ مستور]	ملتان ۹۹	اسے بی اشرف	ف ن کریم
اردو ناولوں میں خاندانی زندگی (۱۹۶۹ء تا ۱۹۷۰ء)	الہ آباد		معیار
خواتین کے ناولوں میں مرد کردار (آزادی کے بعد)	علی گڑھ، رت	خورشید احمد	رفیق
اردو کے تین نمائندہ ناول	کشمیر ۸۱	حامد کاشمیری	بازیافت
اردو ناولوں میں شعور کی رو	راچی ۸۳		ف ن کریم
آزادی کے بعد اردو ناول	دہلی	علی جاوید	۲۰۰۶ء تا ۲۰۰۳ء
پاکستان میں اردو سوانحی ناول نگاری کی روایت +	جی سی یو ۲۰۰۰	تیر صدیقی	تن ۲۰۰۳
اردو ناول عورت کا تصور: نذیر احمد تا پریم چند	علی گڑھ ۸۴	معین احسن جذبی	جنید
اردو ہندی ترقی پسند ناولوں کا تقابلی مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	علی جاوید	۲۰۰۶ء تا ۲۰۰۳ء
اردو ناول میں ہندوستان کی دیہی زندگی کا مطالعہ	برکت اللہ ۸۵	عشق اللہ	
آزادی کے بعد اردو میں خواتین مصنفین کی ناول نگاری	ناگ پور ۸۰		معیار
آزادی کے بعد اردو ناولوں کا سماجی پس منظر	پٹنہ		معیار
آزادی کے بعد اردو ناولوں میں نسوانی کردار	گورکھ پور	محمود الہی	۱۹۸۱ء تا ۱۹۸۰ء
اردو ناول میں تانیثیت (امراؤ جان ادا، ٹیٹھنی لکیر اور			
آنکھ کے خصوصی مطالعے کے حوالے سے)	کشمیر ۲۰۰۵	نذیر احمد ملک	بازیافت
اردو ناولوں میں معاشرتی اقدار سے منحرف اہم نسوانی کردار	علی گڑھ، رت	قمر الہدیٰ فریدی	رفیق
اردو ناول پر فکری اور ادبی تحریکوں کے اثرات	کشمیر ۹۱	حامد کاشمیری	بازیافت
اردو ناول ۱۹۳۷ء تا ۱۹۸۰ء (ہندوستان میں)	گلبرگ، رت	حمید سہروردی	۲۰۰۶ء تا ۲۰۰۳ء
اردو ناول: ۱۹۳۷ء سے ۱۹۶۷ء تک	پٹنہ ۷۳	اختر اور نیواری	۱۹۸۱ء تا ۱۹۸۰ء
اردو ناول: سانحہ شرقی پاکستان کے تناظر میں	بہاول پور، رت	عقیلہ شاہین	ف ن کریم

۲۳۵۵: فاخرہ شمیم

۲۳۵۶: فاروق عثمان

۲۳۵۷: فخر الکریم صدیقی

۲۳۵۸: فرحانہ نیلوفر

۲۳۵۹: فردوس عشاکی

۲۳۶۰: فرزانہ جعفری

۲۳۶۱: فروغ مہدی

۲۳۶۲: فریحہ اشرف

۲۳۶۳: فہمیدہ کبیر

۲۳۶۴: فیاض عالم

۲۳۶۵: فیروز مظفر

۲۳۶۶: قاضی آرشاہین

۲۳۶۷: کمال، الیس

۲۳۶۸: کنیر رضا

۲۳۶۹: کوثر رسول

۲۳۷۰: کوثر

۲۳۷۱: گلزار احمد پڑ

۲۳۷۲: محسنہ بیگم

۲۳۷۳: محمد اسلم آزاد

۲۳۷۴: محمد اشرف گل

۲۳۷۱: محمد اشرف	اردو ناول میں المیہ عناصر	کشمر ۸۷	فکلیل الرحمن	باز یافت
۲۳۷۷: محمد اقبال	اردو ناول میں سماجی شعور	نسل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نعل
۲۳۷۸: محمد اقبال	پاکستانی پنجابی ناولوں پر اردو زبان و ادب کے اثرات	کراچی، زرت	طاہرہ گھٹ	ف کراچی
۲۳۷۹: محمد اقبال احمد	اردو میں تاریخی ناول نگاری	بکھور ۹۰	فہیدہ بیگم	۹۳/۱۵/۱۵
۲۳۸۰: محمد اکرم	آزادی کے بعد اردو ناولوں میں شہری مسائل	علی گڑھ، زرت	طارق چغتاری	دقار
۲۳۸۱: محمد انجم	اردو میں تاریخی ناول	دہلی، زرت	قمر رئیس	۷۹/۱۵/۱۵
۲۳۸۲: محمد ہلال سبیل	پاکستانی اردو ناول میں تہذیبی اور فکری مباحث	اوپن، زرت	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۲۳۸۳: محمد فطین	اردو میں سماجی ناول کی روایت: تحقیق و تجزیہ +	ایجوکیشن، زرت	تبسم کشمیری	ف ایجوکیشن
۲۳۸۴: محمد حبیب	اردو کے نفسیاتی ناول کے فروغ میں ممتاز مفتی کا حصہ	راچی ۸۶	معیار	
۲۳۸۵: محمد ریاض ملک	تحریک پاکستان اردو ناول کے آئینے میں: ۱۹۷۰ء تک +	اوپن	طاہر تونسوی	ف اوپن
۲۳۸۶: محمد شاہ کر	اردو کے تاریخی ناول: ایک جائزہ	مظفر پور ۸۳	معیار	
۲۳۸۷: محمد شفیق	پاکستانی اردو ناول میں دیہاتی زندگی +	جی سی یو، زرت	خالد محمود بخرائی	ف جی سی یو
۲۳۸۸: محمد ظفر الدین	اردو ناول کی ساخت اور تکنیک کا تنقیدی مطالعہ (پریم چند کے بعد)	دہلی	قمر رئیس	۲۰۰۶/۱۰/۲۲
۲۳۸۹: محمد عارف	اردو ناول اور آزادی کے تصورات	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	
۲۳۹۰: محمد غیاث الدین	اردو ناولوں میں ہندوستانی زندگی کا عکس	مظفر پور ۸۲	معیار	
۲۳۹۱: محمد فاروق انصاری	تقسیم ہند کے بعد چند اہم اردو ناولوں میں تہذیبی انتشار +	جواہر ۹۰	اشفاق محمد خاں	پ، ۹۸/۷/۹۸
۲۳۹۲: محمد کبیر عالم	اردو ناولوں میں اصلاحی رجحان: ۱۹۳۷ء تک +	متھلا	رئیس انور	پ، ۹۸/۳/۹۸
۲۳۹۳: محمد کمال	اردو ناول کا سماجی پس منظر [آزادی کے بعد]	پٹنہ ۸۱	اسلم آزاد	پ، ۹۷/۷/۹۷
۲۳۹۴: محمد یمن انصاری	اردو ناولوں میں سماجی مسائل کی عکاسی ۱۹۳۵ء تک	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری	ف گورکھ پور
۲۳۹۵: جی الدین انصاری	اردو ناول میں خواتین کا حصہ	مظفر پور ۷۹	معیار	
۲۳۹۶: مقبول بادشاہ	اردو ناول پر مغربی ادب کے اثرات: ۱۹۳۵ء کے بعد +	ون کشیشور	محمد سلیمان خاں	فرحت

۲۳۹۹: موہن سنگھ	(اردو ناول آزادی کے بعد: راجندر سنگھ بیدی، بلونت سنگھ، کرشن چندر، خواجہ احمد عباس، رام نند ساگر اور اشک کے خصوصی حوالوں کے ساتھ	پٹیا لہ ۷۹	معیار
۲۳۰۰: میر احمد علی	اردو ناول اور تحلیل نفسی +	حیدر آباد ۸۳	مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵/۰۵
۲۳۰۱: ناصر احمد خاں	اردو ناول: نذیر احمد سے مرزا سواتک	پنجاب ۶۶	وقتار عظیم ف پنجاب
۲۳۰۲: نذیر احمد خاں	اردو کے چند مشہور ناولوں میں ہندستانی سماج کی جھلکیاں	ناگ پور	منشاء الرحمن منشا ب ۹۸/۳/۰۵
۲۳۰۳: نزہت مسیح الزماں	اردو میں تاریخی ناولوں کا ارتقا	لکھنؤ ۷۲	شبیب الحسن لونہروی ۷۶/۶/۱۵/۰۵
۲۳۰۴: نسرین کوثر	پریم چند کے بعد اردو ناول میں نسوانی کردار	کشمیر ۸۹	نذیر احمد ملک بازیافت
۲۳۰۵: نسرین کوثر	اردو ناول میں نسوانی کردار: پریم چند تک +	کشمیر ۸۳	نذیر احمد ملک بازیافت
۲۳۰۶: نسیم افتداری علی خاں	اردو کی نمایاں ناول نگار خواتین: ۳۷ء تک	لکھنؤ ۷۲	نور الحسن ہاشمی ۷۶/۶/۱۵/۰۵
۲۳۰۷: نسیم بانو	اردو میں خواتین ناول نگار، ان کے ادبی اور فنی کارنامے ☆	الہ آباد	احتشام حسین ۷۶/۵/۸/۰۵
۲۳۰۸: نسیم	اردو کی خاتون ناول نگار	بنارس ۹۰	معیار
۲۳۰۹: منشا طعزیز	آزادی کے بعد اردو ہندی ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور
۲۳۱۰: نعیم مظہر، حافظ	پاکستانی ناولوں میں اسلامی فکر کی عکاسی	نمل، نزل	محمد آفتاب احمد ف نمل
۲۳۱۱: نفیس اختر	اردو ناولوں میں خواتین کے مسائل +	حیدر آباد ۹۰	مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵/۰۵
۲۳۱۲: نگہت جہاں	اردو ناولوں پر تقسیم ہند کے اثرات [۱۹۹۳ء]	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۵/۰۵
۲۳۱۳: نہال احمد	حیدر آباد میں اردو ناول نگاری: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۹۱	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۵/۰۵
۲۳۱۴: نیلم فرزانہ	اردو ادب کی اہم خواتین ناول نگار	علی گڑھ ۸۵	ثریا حسین جلیہ
۲۳۱۵: واجد وحید راجا	اردو کے تاریخی ناولوں میں منظر نگاری +	اوپن نزل	ناہید رحمان ف ادیان
۲۳۱۶: وحید الرحمن	قبل آزادی کے اردو ناول میں بیانیہ تکنیک	دہلی	ظہیر احمد صدیقی عبدالحی
۲۳۱۷: وحید کوثر، سید	اردو ناولوں میں تعلیمی تصورات	دن کیشور ۸۶	معیار
۲۳۱۸: ہارون ایوب	اردو ناول: پریم چند کے بعد	علی گڑھ ۷۳	قاضی عبدالستار جلیہ
۲۳۱۹: یوسف التمام	حیدر آباد میں اردو ناول کا ارتقا +	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست ب ۹۶/۵/۰۵
۲۳۲۰: یوسف شریف الدین	بیسویں صدی کے اردو ناولوں کے رجحانات اور ان کی خصوصیات	عثمانیہ ۶۷	رقیعہ سلطانی ۷۶/۶/۱۵/۰۵

❖ ناولٹ

۹۶/۲/۱۰۵	شمینہ شوکت	حیدر آباد ۹۰	اردو ناولٹ کا مطالعہ	شیخ صدیق محمد الدین
ب، ۲۰۰۵		برکت اللہ ۹۷	اردو میں ناولٹ نگاری	صبا عارف
باز یافت	تھلیل الرحمن	کشمیر ۸۵	ناولٹ کا فن اور اردو کے چار جدید ناولٹ +	گھڑا احمد پڑ
معیار		منظفر پور ۷۹	اردو ناولٹ نگاری کا فن اور ارتقا	مہدی احمد رضوی
گورکھ پور	افغان اللہ خان	گورکھ پور ۸۸	اردو ناولٹ کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	وضاحت حسین رضوی

❖ فکشن [= افسانوی ادب]

وضاحت: فکشن کا اردو مترادف ”افسانوی ادب“ رائج ہے اور اس میں عموماً افسانوی نثر کی پانچ اصناف (داستان، افسانہ، ناول، ناولٹ، ڈراما) شامل کی جاتی ہیں۔

۲۳۲۶	آصف اقبال	افسانوی ادب میں طوائف کا کردار: قیام پاکستان سے ۲۰۰۰ء تک	اوپن، زت	احمد جاوید	ف اوپن
۲۳۲۷	احمد حسین آزاد	بہار میں اردو فکشن: ایک تنقیدی جائزہ	گلدھ ۸۳		معیار
۲۳۲۸	اختر نجیب	اردو فکشن کا ادبی تنقیدی جائزہ	جواہر ۸۸		معیار
۲۳۲۹	اودھیش رائی	اردو ناولٹ و افسانوی ادب کا تقابلی مطالعہ ۱۹۰۷ء تا ۱۹۳۶ء +	حیدر آباد ۸۲	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۰۵
۲۳۳۰	پروین اختر	اردو فکشن پر روسی ادبیات کے اثرات	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۲۳۳۱	سمیرا بشیر	اردو فکشن پر تقسیم ہند کے اثرات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	کراچی ۲۰۰۵	یونس حسنی	ف کراچی

A Critical Survey of the Development of the

۲۳۳۲: شائستہ اکرام اللہ

Urdu Novel and Short Story

۲۰۰۷ء، ۲۰۱۳ء	لندن ۳۰				
۲۳۳۳	شاہدہ ترنم	جدید اردو فکشن: جہات و امکانات (۱۹۸۰ء کے بعد) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۲۳۳۴	عذرا اشرف	اردو کے افسانوی ادب میں بہار کی خدمات	پٹنہ	محمد اسرار ایل رضا	ب، ۲۰۰۶
۲۳۳۵	کران سنگھ	اردو فکشن پر سندھ کی ثقافت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۲۳۳۶	محمد قاسم	کشمیر اور اردو کا افسانوی ادب	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی

۲۳۳۸: تاجید قر جدید اردو فکشن میں وقت کا تصور نسل ۲۰۰۵ رشید امجد ف نمل

۲۳۳۹: ندیم اشرف اردو کے افسانوی ادب پر وجودیت کے اثرات + اوپن ازت آغا سہیل ف اوپن

✽ انشائیہ

۲۳۴۰: بشیر احمد اردو انشائیے میں سماجی طنز کشمیر ۹۸ مجید مضمیر باز یافت

۲۳۴۱: بشیر احمد دانی اردو انشائیے میں سماجی شعور کشمیر، نرت مجید مضمیر ب، ۹۸/۵

۲۳۴۲: جاوید احمد گرو اردو انشائیہ: دہلی کالج سے علی گڑھ تحریک تک + کشمیر ۸۳ کلیل الرحمن باز یافت

۲۳۴۳: سیدہ جعفر اردو ادب میں انشائیے کا ارتقا عثمانیہ ۵۹ معیار

۲۳۴۴: محمد اسد اللہ اردو انشائیوں کا تاریخی و تنقیدی جائزہ ناگ پور نعیم الدین ۹۲/۳/۱۵

۲۳۴۵: محمد بشیر سیفی اردو میں انشائی ادب کا ارتقا: قدیم انشائیے سے جدید انشائیے تک پنجاب ۸۳ وحید قریشی ف پنجاب

✽ مضمون

۲۳۴۶: سیدہ جعفر اردو میں مضمون نگاری کا ارتقا عثمانیہ ۵۹ عبدالقادر سروری

۲۳۴۷: محمد شمس اقبال عہد سرسید میں مضمون نگاری کا ارتقا + جواہر ۹۳ نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷

۲۳۴۸: ناصر حسین نقوی اردو میں مضمون نگاری کا ارتقا ☆ الہ آباد ۵۸ رفیق حسین سید ۷۹/۵/۸

✽ خاکہ / شخصیت

۲۳۴۹: بشری شمینہ اردو میں شخصیت نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ [سرسید کے دور سے ۱۹۸۵ء تک] ملتان، نرت

۲۳۵۰: دردانہ شوکت پاکستان میں اردو خاکہ نگاری کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ (۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۷ء تک) سندھ، نرت جاوید اقبال ق سندھ

۲۳۵۱: رفیع الدین ۱۹۳۷ء کے بعد اردو ادب میں خاکہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ علی گڑھ، نرت محمد ہاشم رنار

۲۳۵۲: ذریں فاطمہ اردو میں خاکہ نگاری: تاریخ و تجزیہ جون پور اشفاق احمد اعظمی ۹۲/۵/۱۷

۲۳۵۳: صابرہ سعید اردو میں خاکہ نگاری کا فن عثمانیہ ۷۵ غلام عمر خان ۷۹/۶/۸

۲۳۵۴: گل ناز صوبہ سرحد میں اردو خاکہ نگاری + پشاور ۲۰۰۳ ظہور احمد اعوان ت پشاور

Nadir
CONFIDENTIAL

✽ سفرنامہ

۲۳۵۶: برکت علی	سفرنامہ اور اردو سفرنامے ۱۹۰۱ء تا ۱۹۷۵ء	پنہ	معیار
۲۳۵۷: بشری علم الدین	اردو میں خواتین کے سفرنامے +	اوپن ۲۰۰۳	ریاض مجید ف اوپن
۲۳۵۸: بیگم بشری خاتون	اردو کے غیر مذہبی سفرنامے	گورکھ پور ۸۷	محمود الہی ف گورکھ پور
۲۳۵۹: جاوید محمود	پاکستان میں حج کے سفرناموں کا جائزہ: ۱۹۸۰ء تا ۱۹۹۰ء +	اوپن ۹۳	انوار احمد ف اوپن
۲۳۶۰: ذوالفقار احمد خاں	اندلس کے اردو سفرنامے +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی یادداشت
۲۳۶۱: ذوالفقار علی احسن	اردو سفرناموں میں جنس نگاری کا رجحان (۱۹۳۷ء کے بعد) +	پنجاب ۲۰۰۶	فخرالحق نوری ف پنجاب
۲۳۶۲: ساجد کمال	اردو سفرنامہ: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	منظفر پور	قاروق احمد صدیقی ۵، زرارہ ۹۳
۲۳۶۳: شکیلہ کوثر	اردو ادب میں ایران کے سفرنامے: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	انور سدید ف اوپن
۲۳۶۴: صدف قاطرہ	خواتین کے سفرناموں کا فنی و مشاہداتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال ف کراچی
۲۳۶۵: صوفیہ قاطرہ	آزادی کے بعد ہندوستان میں سفرناموں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں رفتار
۲۳۶۶: عزت النساء بیگم	اردو سفرنامے	حتمیہ ۸۳	معیار
۲۳۶۷: عمران	صوبہ سرحد میں سفرنامہ نگاری +	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان ف پشاور
۲۳۶۸: فرحت و شمر	۱۹۹۶ء سے ۲۰۰۳ء تک کے سفرناموں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ف جی سی یو
۲۳۶۹: قدسیہ بیگم	انیسویں صدی کے اردو سفرنامے	دہلی ۷۹	شمیم بکھت عبدالحق
۲۳۷۰: قطب النساء	اردو زبان میں سفرنامے	ناگ پور ۵۹	عبدالقادر سروری

۷، ۱۵، ۸/۷۷

۲۳۷۱: محمد برکت علی	سفرنامہ اور اردو سفرنامے ۱۹۰۱ء تا ۱۹۷۵ء	پنہ ۸۲	ممتاز احمد ب، ۷، ۹
۲۳۷۲: محمد شہاب الدین	اردو میں حج کے سفرنامے	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم رفتار
۲۳۷۳: منظور الہی [ممتاز]	اردو سفرنامے: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۹	عبید اللہ خاں ف پنجاب

✽ رپورتاژ

۲۳۷۴: زبیر گوہر	اردو میں رپورتاژ نگاری: فن اور ارتقا	منظفر پور ۸۱	قمر اعظم ہاشمی معیار
۲۳۷۵: زبیر گوہر	اردو میں رپورتاژ نگاری: فن اور ارتقا	اورنگ آباد ۸۱	محمد سید ب، ۷، ۹

سیرت نبوی ﷺ

۲۳۷۷: اسد اللہ کامل	اردو میں سیرت نبوی ﷺ کا ادب	کشمیر ۶۸	عبدالقادر سروری	بازیافت
۲۳۷۸: انور محمود خالد	اردو نثر میں سیرت رسول ﷺ	پنجاب ۸۲	خواجه محمد زکریا	فہم پنجاب
۲۳۷۹: زین العابدین	اردو میں سیرت نبوی ﷺ	ناگ پور، زت	ناگ پور، زت	فرحت
۲۳۸۰: شفیقہ پروین	اردو شاعری میں سیرت کی روایت	کشمیر ۸۶	کلیل الرحمن	ب ۹۸/۵
۲۳۸۱: ضیاء الدین مجاہد	سیرت النبی ﷺ اردو نثر میں	گلبرگہ ۹۶	راہی قریشی	ب ۲۰۰۶/۳
۲۳۸۲: طاہر اقبال خاں	اردو میں منظوم سیرت نگاری	ادپن ۲۰۰۳	انور محمود خالد	ف ادپن
۲۳۸۳: عبدالجبار خاں	اردو میں سیرت نبوی ﷺ کا سرمایہ	سندھ ۷۹	حنی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۲۳۸۴: محمد کلیل صدیقی	برصغیر پاک و ہند میں سیرت نگاری کے رجحانات	کراچی ۲۰۰۵	محمد صابر	ان ۲۰۰۵/۸

آپ بیتی

۲۳۸۵: احمد زمان ملتان کے تین سیاست دانوں کی خودنوشتوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ

(یوسف رضا گیلانی، صاحبزادہ فاروق علی، جاوید ہاشمی)

اردو ادب کی آپ بیتیاں: تحقیقی و تنقیدی جائزہ

اردو آپ بیتیوں میں سوانحی مواد کا تحقیقی و توضیحی جائزہ +

پاکستان میں اہم آپ بیتیوں کی تاریخ کا تنقیدی جائزہ

اردو کی آپ بیتیوں اور شخصی یادداشتوں کا جائزہ

اردو آپ بیتیوں میں خرق عادات و واقعات

اردو کی خودنوشت سوانح عمریاں

اردو میں خودنوشت سوانح حیات

اردو میں خودنوشت سوانح نگاری: ۱۹۳۷ء کے بعد

پاکستان میں اردو کی خوانین آپ بیتیاں (۱۹۳۷ء تا ۲۰۰۳ء)

اردو کے تین نگاروں [سلیم اختر، رشید امجد، شاعر عزیز بٹ] کی آپ بیتیوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +

ملتان، زت	قاضی عابد	ف ذکر
نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
پشاور ۲۰۰۶	صابر گلروی	ف پشاور
جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ف جی سی یو
جموں		میار
قرطبہ، زت	صابر گلروی	ف قرطبہ
پٹنہ ۸۰	محمد ذکی الحق	ب ۷۹/۷
لکھنؤ	شبیر الحسن نونہروی	معین
علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب	رذرا
ادپن، زت	شاہین مفتی	ف ادپن
ملتان ۲۰۰۵	عبدالرؤف شیخ	ف ذکر

۲۳۹۶: مجیب احمد قاضی	اردو میں آپ بیتی نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	امراوتی ۹۰	معیار
۲۳۹۷: مجید یوسف زکی	خودنوشت سوانح عمری	اورنگ آباد	عصمت جاوید ب، ۲۰۰۳
۲۳۹۸: محمد جمیل احمد قادری	اردو کی خودنوشت سوانح عمریاں	مظفر پور ۲۰۰۱	ممتاز احمد خاں ب، ۲۰۰۱
۲۳۹۹: محمد صفدر ادا	اردو آپ بیتی کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۳	روبینہ ترین ف، ۲۰۰۳
۲۵۰۰: محمد صفدر ادا	اردو آپ بیتی کی تاریخ: آغاز سے ۱۹۳۷ء تک +	اوپن ۹۲	طاہر تونسوی ف، اوپن
۲۵۰۱: دیاچ الدین علوی	اردو میں خودنوشت سوانح نگاری	جامعہ ملیہ ۷۹	عنوان چشتی یادداشت

۱۹۸۹

سوانح عمری

۲۵۰۲: شاہ علی	اردو سوانح نگاری کا ارتقا	لکھنؤ ۵۶	عبدالقادیر سردی
۲۵۰۳: عبدالواسع	بہار میں اردو سوانح نگاری کا آغاز و ارتقا	مظفر پور ۲۹	معیار
۲۵۰۴: کلثوم بانو	اردو سوانح نگاری کا تنقیدی مطالعہ	اودے پور	ماتقہ رفسوی ۹۲/۲۸، ۲۰۰۵
۲۵۰۵: ممتاز قارخوہ	اردو میں فن سوانح نگاری: ۱۹۱۳ء تا ۱۹۷۷ء	دہلی ۸۲	فضل الحق عبدالحق
۲۵۰۶: وقار الحسن	اردو سوانح نگاری آزادی کے بعد	کراچی ۹۵	شاہ علی ف، کراچی

حسن قاری گل

تنقید

۲۵۰۷: ابوالرشد	ترقی پسند نظری و عملی تنقید	علی گڑھ	رفار
۲۵۰۸: ابوبکر عباد	اردو افسانے کی نظری تنقید	علی گڑھ	رفار
۲۵۰۹: ابوالکلام قاسمی	عربی اور فارسی تنقید کا اثر اردو تنقید پر	علی گڑھ ۸۳	خورشید الاسلام جنید
۲۵۱۰: اخلاق محمد [شہریار]	انیسویں صدی میں اردو تنقید کے رجحانات	علی گڑھ ۷۹	ثریا حسین جنید
۲۵۱۱: ارتضیٰ کریم	اردو میں افسانوی ادب کی تنقید کا جائزہ	دہلی ۸۷	معیار
۲۵۱۲: ارشاد احمد	اردو تنقید میں جدید تر رجحانات	اوپن، زت	نوازش علی ف، اوپن
۲۵۱۳: ارشاد احمد	عہد شبلی کے تنقیدی تصورات	دہلی	امیر عارفی عبدالحق
۲۵۱۴: اسلم پرویز	اردو میں مارکسی تنقید کا ارتقا	راچی ۸۹	معیار
۲۵۱۵: اشتیاق احمد	علامت نگاری کے فکری مآخذ +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف، اوپن

۲۵۱۶: اعجاز حسن امام اعظم	اردو تنقید: ارتقا اور جائزہ D	مستقل	فیاء الرحمن	ب ۹۸۳
۲۵۱۷: امینہ خاتون	اردو میں اسلوبیاتی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	ردار
۲۵۱۸: انور مقبول [سحر انصاری]	اردو تنقید پر مغربی تنقید کے اثرات	کراچی، زت	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۲۵۱۹: نئی شہباز	اردو تنقید کا ارتقا ۱۹۶۰ء کے بعد	کلکتہ ۸۹		معیار
۲۵۲۰: بشری بانو	اردو تنقید کا جائزہ [۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۵ء تک]	گورکھ پور ۸۸	اختر بستوی	۱۵/۱۱/۹۱ء
۲۵۲۱: پروین جہاں	اردو میں مختصر افسانے کی تنقید	علی گڑھ ۹۲	شہر یار	جید
۲۵۲۲: شمیم بشیر	اردو میں ساختیاتی تنقید +	ادپن، زت	وزیر آغا	ف ادپن
۲۵۲۳: حامدہ مسعود	اردو میں نظریہ شاعری: ولی سے اقبال تک	علی گڑھ ۸۳	شریاح حسین	جید
۲۵۲۴: حسان احمد	اردو شاعری کی نظری اور عملی تنقید: تقسیم ہند کے بعد	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	ردار
۲۵۲۵: رضیہ بانو	بہار میں اردو تنقید	پٹنہ ۸۳	ممتاز احمد	ب ۹۸۳
۲۵۲۶: رضیہ غفور	اردو تنقید اور حقیقت نگاری +	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۲۵۲۷: روبینہ شہناز	اردو تنقید میں پاکستانی تصور قومیت	نمل ۲۰۰۳	رشید امجد	ف نمل
۲۵۲۸: سعدیہ پروین	شعبہ اردو کے پی ایچ ڈی کے مقالات کا تعارف +	ملتان، زت	عقیلہ جاوید	ف ملتان
۲۵۲۹: سعد مسعود فنی	اُردو میں انتقاد میر کی روایت کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	محمد ساجد خان	ف ملتان
۲۵۳۰: سلیم اختر	اردو میں تنقید کا نفسیاتی دبستان	پنجاب ۷۸	وحید قریشی	ف پنجاب
۲۵۳۱: سمیل احمد	اردو میں تجزیاتی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	ردار
۲۵۳۲: سید رضا	جدید اردو تنقید: میلانات و رجحانات	کشمیر	محمد زمان آزرہ	ب ۹۸۵
۲۵۳۳: شاداب رضی	تنقید میں جدید رجحانات، بہار کے حوالے سے	بھاکل پور ۸۸		معیار
۲۵۳۴: شارب رودلوی	اردو میں جدید تنقید کے اصول	کلکتہ ۶۵	احسان حسین	۱۵/۱۱/۹۱ء
۲۵۳۵: شوکت حیات	(ناقدین) میر [نقی میر]	قون کلپشور		معیار
۲۵۳۶: شمیم الطہر	یونانی شعریات کا اثر اردو تنقید پر	اودھ		معیار
۲۵۳۷: شبنم انجم	۱۹۶۰ء کے بعد اردو تنقید کے رجحانات کا نظر آؤں	دہلی	شارب رودلوی	معیار

۲۵۲۹: طارق اور بس	اردو تنقید کا تنقیدی و تجزیاتی مطالعہ +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر	ف ایجوکیشن
۲۵۳۰: طارق بشری	اردو تنقید میں میر شناسی	کشمیر ۹۷	مجید مضمیر	باز یافت
۲۵۳۱: عالیہ باب	پائیدیت: نظری مباحث اور اردو تنقید میں روایت +	ملتان، زت	قاضی عابد	ف ذکر یا
۲۵۳۲: عبادت بریلوی	اردو تنقید کا ارتقا	لکھنؤ ۳۶	احشام حسین	۱۵/۱۰/۹۷ء
۲۵۳۳: ملتان و سیم	پاکستانی جامعات میں ڈی لٹ کے تحقیقی کام کا تعارف +	ملتان، زت	عقیدہ جاوید	ف ذکر یا
۲۵۳۴: علی الدین افضل	آزادی کے بعد اردو تنقید +	عثمانیہ ۸۳	معنی تبسم	ب، ۵/۷/۹۷ء
۲۵۳۵: غلام ایم حاجی	یورپی اور اردو تنقید کے بنیادی تصورات کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۸۰	محمد حسن	ب، ۷/۷/۹۸ء
۲۵۳۶: غلام محمد آجر	تنقیدی تصورات کا تقابلی مطالعہ	جواہر	معیار	
۲۵۳۷: غلام محمد مرتضیٰ	بہار میں اردو تنقید کا ارتقا	مگدھ ۸۴	معیار	
۲۵۳۸: غلام محمد دانی	اردو تنقید پر سماجی اور تہذیبی اثرات	کشمیر ۹۳	قدوس جاوید	باز یافت
۲۵۳۹: غلام نبی مومن	اردو تنقید: ۱۹۶۰ء کے بعد	بہشتی	خورشید نعمانی	۱۵/۱۰/۹۷ء
۲۵۴۰: غنی، ایم اے	اردو میں اشتراکی تنقید	مظفر پور	معیار	
۲۵۴۱: فصیح الدین	حیدرآباد میں اردو تنقید [۱۹۳۵ء-۱۹۴۷ء] +	عثمانیہ ۸۳	معنی تبسم	ب، ۷/۷/۹۷ء
۲۵۴۲: کاشف بلوچ	یاگ ڈریڈا: محاصرہ اردو تنقید اور ردِ ساختیات +	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد	ف ذکر یا
۲۵۴۳: کہکشاں لطیف	بیسویں صدی میں اردو میں رومانوی تنقید	دہلی	شمیم کھٹ	عید الحق
۲۵۴۴: محبوب عالم	اردو تنقید کے اہم تصورات کا تجزیہ [۱۹۳۵ء سے ۱۹۴۷ء تک]	جواہر ۸۳	محمد حسن	ب، ۷/۷/۹۸ء
۲۵۴۵: محمد ارشد	ترقی پسند نظری و علمی تنقید	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رفقار
۲۵۴۶: محمد اکمل	اردو مثنوی تنقید کا تنقیدی مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	ابن کنول	۱۵/۱۰/۲۰۰۶ء
۲۵۴۷: محمد ایوب بلد	اردو ادبی تنقید میں نظری مباحث	پنجاب، زت	محمد کامران	یادداشت
۲۵۴۸: محمد جلال الدین	اردو میں تقابلی تنقید	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفقار
۲۵۴۹: محمد حنیف	اجتہاد تنقید کے پچاس سال +	اوپن ۲۰۰۱	وزیر آغا	ف اوپن
۲۵۵۰: محمد خان اشرف	اردو تنقید کا رومانوی دبستان	ملتان ۹۳	اے بی اشرف	ف ذکر یا
۲۵۵۱: محمد رضا	ہندستان میں اردو تنقید ۱۹۶۰ء کے بعد +	کشمیر ۸۱	حامد کشمیری	باز یافت

۲۵۶۲: محمد کلیل احمد خاں	مارکسی تنقید کے اثرات، اردو تنقید پر +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی پ، ۹۸/۷
۲۵۶۳: محمد عمیر احمد	اردو کی ادبی تنقید اور جدید ذہن	مستقل ۸۹	محمد طیب صدیقی پ، ۹۸/۳
۲۵۶۴: محمد مونس	آزادی کے بعد اردو میں تصوراتی تنقید	علی گڑھ ۲۰۰۵	محمد زاہد رنار
۲۵۶۵: محمد ہادی	اردو فکشن کی تنقید: ۱۹۸۰ء کے بعد	علی گڑھ، نرت	طارق چستاری رنار
۲۵۶۶: یوسف خورشیدی	مشرکہ کلچر اور اردو ادب	پنہ ۶۰	پ، ۹۸/۵
۲۵۶۷: محبوب عالم	اردو تنقید کے تصورات	جواہر	معیار
۲۵۶۸: محمود الحسن رضوی	اردو میں نفسیاتی تنقید	لکھنؤ ۶۲	۱۵/۶/۹۷ء
۲۵۶۹: مسیح الدین احمد	اردو تنقید میں ذاتی تعصب	مستقل	ضیاء الرحمن پ، ۹۸/۳
۲۵۷۰: مصیب عباس، سید	جدید اردو تنقید کے اصول	لکھنؤ ۶۲	معیار
۲۵۷۱: ممتاز احمد	اردو شعر کا تنقیدی شعور	پنہ	معیار
۲۵۷۲: مہتاب عزیز رزاقی	بہار میں اردو تنقید کا تاریخی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۹۴	عتیق احمد صدیقی جید
۲۵۷۳: ناصر عباس تیر	اردو تنقید میں جدیدیت اور مابعد جدیدیت کے مباحث +	اوپن ۲۰۰۱	وزیر آغا قباہن
۲۵۷۴: ناصر عباس تیر	اردو تنقید پر مغربی تنقید کے اثرات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۸	انوار احمد فذکر
۲۵۷۵: نجیب اختر	جدید اردو تنقید کے اہم تصورات کا تجزیہ: ۱۹۴۷ء تا ۱۹۶۰ء +	جواہر ۸۳	محمد حسن پ، ۹۸/۷
۲۵۷۶: نذیر بیگم	اردو میں عمرانی دبستان تنقید: ایک محاکمہ	ملتان	انوار احمد فذکر
۲۵۷۷: نذیر بیگم	مقدمہ شعر و شاعری کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	انوار احمد فذکر
۲۵۷۸: نسیم شہنوی	اردو تنقید کا مارکسی دبستان	بھوپال	عبدالقوی دستوی فرت
۲۵۷۹: نسیم رحمن	اہم اردو افسانہ نگاروں کی تنقید نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ست، ۲۰۰۳
۲۵۸۰: نواب کریم، سید	اردو تنقید حالی کے بعد D	پنہ ۷۷	معیار
۲۵۸۱: نور محمد	اردو اور ہندی تنقیدی تصورات کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۸۰	محمد حسن پ، ۹۸/۷
۲۵۸۲: نوشاہہ سردار	بیسویں صدی میں اردو تنقید کا ارتقا	الہ آباد ۸۰	معیار
۲۵۸۳: نوید انجم	ہستی تنقید	علی گڑھ، نرت	عتیق احمد صدیقی رنار
۲۵۸۴: وقار احمد رضوی	۱- معروضی تنقید، ۲- تاریخ فقہ، ۳- کلام شاہ عبداللطیف بھٹائی: اردو و نثری ترجمہ D	کراچی ۲۰۰۳	فذکر

۲۵۸۵: یا مین	آزادی کے بعد: اردو تنقید کے تصورات	دہلی	عشق اللہ	عبدالحق
مکتوب				
۲۵۸۶: ارشد السلم	سید سلیمان ندوی بحیثیت مکتوب نگار	پٹنہ ۸۴		معیار
۲۵۸۷: جاوید اقبال، سید	مکتوبات امیر مینائی کا تحقیقی جائزہ	سندھ ۲۰۰۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۵۸۸: خواجہ احمد فاروقی	اردو میں مکتوب نگاری	دہلی ۵۲	عابد حسین	۷۰، ۱۵/۵/۷۹
۲۵۸۹: ذوالفقار علی خاں	حفیظ جالندھری، مولانا غلام رسول مہر، احمد ندیم قاسمی اور شاہ معین الدین ندوی			
	وغیرہ کے خطوط بنام خواجہ محمد خاں اسد [تدوین، حواشی و تعلیقات]	اوپن ۲۰۰۳	محمد ایوب شاہد	ف اوپن
۲۵۹۰: رشیدہ خاتون	اردو میں مکتوب نگاری کا ارتقا	بنارس ۸۰		معیار
۲۵۹۱: ریمانہ پروین	لیکناؤ ہلوی کے مکاتیب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۳	محمد مسعود احمد	ف اوپن
۲۵۹۲: صابر حسن	اردو خطوط نگاری میں پروفسر عبدالغفور شاہ آبادی کا حصہ	مظفر پور ۸۲		معیار
۲۵۹۳: مسرت یا مین	مکتوبات مولوی محمد حسین آزاد: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گوہر نوشانی	ف نمل
۲۵۹۴: منشاہ الرحمٰن	اردو میں خطوط نگاری اور اس کی تاریخی اور ادبی حیثیت	ناگ پور	رفیع الدین	۷۰، ۱۵/۵/۷۹
۲۵۹۵: نسreen ممتاز بصیر	اردو خطوط نگاری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۷	شریا جبین	جنت
۲۵۹۶: نسیم طاہر	مبارک اردو لاہوری میں خطوط کے مجموعے +	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین	ف بہاول پور

وضاحت: اقبال اور غالب کے مکاتیب پر مقالات کے حوالے ”اقبالیات“ اور ”غالبیات“ کے تحت درج کیے گئے ہیں۔

طنز و مزاح

۲۵۹۷: ابوالبرکات	اردو طنز و مزاح نگاری پر ترقی پسند تحریک کے اثرات	مظفر پور ۸۸		معیار
۲۵۹۸: احتشام علی خاں	شمالی بہار میں طنز و مزاح	مٹھلا، زت	انیس صدی	ب، ۳/۸/۹۸
۲۵۹۹: اشفاق احمد و رک	تقسیم کے بعد اردو نثر میں طنز و مزاح	پنجاب ۲۰۰۳	حسین قرأتی	یادداشت
۲۶۰۰: اعجاز پاپلر	بیسویں صدی میں طنز و مزاح کی شاعری	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۲۶۰۱: حاجی رؤف	اردو نثر میں مزاح نگاری کا سیاسی اور سماجی پس منظر	کراچی ۹۲	معین الدین عقیل	ف کراچی

۲۶۰۲: حسین احمد زیدی	اردو طنز و مزاح پر یورپی طنز و مزاح کے اثرات	کلکتہ	ب، ۱۹۷۱ء
۲۶۰۳: حسین رضا خاں	اردو شاعری میں طنز و مزاح کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف، بے پور
۲۶۰۴: حنا بیگم	کرناٹک میں طنز و مزاح، آزادی کے بعد	گلبرگ، زت	ب، ۱۹۶۳ء
۲۶۰۵: سجاد یاقوت رضوی	طنز و مزاح کے نظریاتی مباحث اور کلاسیکی اردو شاعری ۱۹۵۷ء تک	کراچی ۸۵	ابواللیث صدیقی، ف، کراچی
۲۶۰۶: سمیرا حبیب	اردو شاعری کے مزاحیہ پہلو	خیبر پور، زت	سردار احمد، ف، خیبر پور
۲۶۰۷: شوکت اللہ خان	اردو شاعری میں طراوت نگاری	کراچی ۹۹	حنیف فوق، ف، کراچی
۲۶۰۸: صدیق، ایس۔ جے	اردو ادب میں طنز و مزاح: آزادی کے بعد ۱۹۴۷ء-۱۹۷۵ء	عثمانیہ ۸۰	معیار
۲۶۰۹: ظفر عالم	اردو صحافت میں طنز و مزاح کا ارتقا	کراچی ۹۲	فرمان فتح پوری، ف، کراچی
۲۶۱۰: عبدالرشید خورشید احمد انصاری	اردو ادب میں مزاحیہ کردار	گجرات ۷۷	معیار
۲۶۱۱: عبدالغفار کوکب	اخبار جنگ میں فکاہیہ کالم نگاری: آغاز تا حال +	اوپن ۹۷	روبینہ ترین، ف، اوپن
۲۶۱۲: عبدالغفار کوکب	اردو میں فکاہیہ کالم نگاری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان ۹۹	عبدالرؤف شیخ، ف، ذکریا
۲۶۱۳: عبدالغفور	طنز و مزاح کا تنقیدی جائزہ	بہمنی ۸۳	نظام الدین گوریکر، ممبئی
۲۶۱۴: عبدالودود	اردو نثر میں ادب لطیف	وکرپی	گیان چند، ف، رت
۲۶۱۵: فوزیہ ندیر	اردو کی مزاحیہ صحافت	پنجاب ۹۷	خولید محمد ذکریا، ف، پنجاب
۲۶۱۶: محمد اتوار	پنجاب میں طنز و مزاح کا نثری ادب	پٹنالا ۹۲	زیانت اللہ شیخ، ب، ۱۹۷۱ء
۲۶۱۷: محمد عقیل خاں	بیسویں صدی کی طنزیہ مزاحیہ نثر کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی، ف، رت
۲۶۱۸: نذیر احمد انجم	بہار کے طنز و مزاح نگار	مصلیٰ ۸۷	شاکر ظلیق، ب، ۱۹۷۳ء
۲۶۱۹: نزہت پروین	اردو میں طنز و مزاح: ۱۹۶۰ء کے بعد	علی گڑھ، زت	نیلوفر زانہ، رت
۲۶۲۰: نقیہ ضمیر	اردو طنز و مزاح میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی، رت
۲۶۲۱: وزیر آغا	اردو ادب میں طنز و مزاح	پنجاب ۵۵	عبادت بریلوی، ف، پنجاب
۲۶۲۲: وسیم اقبال	آزادی کے بعد اردو کی طنزیہ اور مزاحیہ نثر کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	رت

❁ مقدمہ / دیباچہ / تبصرہ

۲۶۲۳: احمد شمس الدین	اردو میں مقدمہ نگاری	مستطاب ۹۳	منصور عمر	ب، ۹۸/۳
۲۶۲۴: جاوید اقبال	اردو میں تبصرہ نگاری: آغاز و ارتقاء +	سندھ ۹۵	جم اللہ اسلام	تحقیق ۱۳
۲۶۲۵: طاہرہ صبا	اردو دیباچہ نگاری کے آغاز و ارتقاء کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے ۱۹۰۰ء تک)	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف، سندھ

❁ تحریف (بحوالہ نشر)

۲۶۲۶: دودو طارق نوید	اردو نشر میں تحریف نگاری: ابتداء سے ۱۹۳۷ء تک +	اوپن ۹۹	سعید مرتضیٰ زیدی	ف، اوپن
----------------------	--	---------	------------------	---------

۴

شخصیاتِ ادب

Nadir
CONFIDENTIAL

* شخصیات ادب

وضاحت: اس حصے میں علمی و ادبی شخصیات پر تحریر کیے گئے مقالات کے حوالے یکجا کیے گئے ہیں۔ ان حوالوں کی ترتیب شخصیت وار الف بائی ہے (نہ کہ مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب)۔ ادبی شخصیات کے مزید نام باب اول کے عنوانات: ”فرہنگ“، ”حوالہ جاتی مقالے“، ”تدوین“ اور ”اقابیات“ کے تحت بھی ملیں گے۔ نیز، آخر میں اشاریہ بھی ملاحظہ کیجیے۔

۲۶۲۷: رضوانہ	آتش کی غزل گوئی +	جواہر ۸۹	اشفاق محمد خاں	ب ۹۸/۷۰
۲۶۲۸: سعید شعیب	(سلاطینہ) آتش اور اردو شاعری کی ترقی میں ان کا حصہ	لکھنؤ ۷۶	شبیب الحسن نوٹسروئی	معیار + معین
۲۶۲۹: عبدالسلام شاہ	(روستان) آتش	لکھنؤ ۷۶	شبیب الحسن نوٹسروئی	معین
۲۶۳۰: شبیب راہی	آتش لکھنؤ کی شاعری	پٹنہ ۷۳		معیار
۲۶۳۱: عالیہ طیل شاہ	(ڈاکٹر) آرزو چودھری کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۰	مظفر عباس	ف اوپن
۲۶۳۲: مجاہد حسین	آرزو لکھنؤ: حیات اور کارنامے	بمبئی ۷۱		معیار
۲۶۳۳: اسلم فرقی	(محمد حسین) آزاد: حیات اور تصانیف	کراچی ۶۲	ابواللیث صدیقی	خبرنامہ ۷۹/۵
۲۶۳۴: شمیم خٹکی	(محمد حسین) آزاد کی ادبی خدمات کا مطالعہ	الہ آباد ۶۷	احتشام حسین	۷۹/۵/۸/۵
۲۶۳۵: عبدالستار دولوی	(محمد حسین) آزاد: حیات اور کارنامے	بمبئی ۶۲		معیار
۲۶۳۶: عبدالغنی	(محمد حسین) آزاد کی انشا پردازی، شیرنگ خیال کی روشنی میں +	جواہر ۹۰	اسلم پرویز	ب ۹۸/۷۰
۲۶۳۷: محمد خالد علی	(محمد حسین) آزاد کے تنقیدی تصورات، آب حیات کی روشنی میں +	جواہر ۸۹	صدیق الرحمن قدوائی	
				ب ۹۸/۷۰
۲۶۳۸: محمد رضوان علی	(محمد حسین) آزاد کا لسانیاتی مطالعہ [آب حیات اور سخن دان			
	فارس کی روشنی میں] +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب ۹۸/۹۰
۲۶۳۹: محمد صادق	Mohammad Hussain Azad: Life and Works	پنجاب ۳۹		ف پنجاب
۲۶۴۰: واصف اقبال	(مقلدین حالی تحقیقی و تنقیدی مطالعہ بحوالہ خصوصی حکیم) آزاد انصاری قافی ہند	بہاول پور، رت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۲۶۴۱: رومی حسن مجید	(حافظ سید فضل حق) آزاد عظیم آبادی: عصر، حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۳	اختر اورینوی	ب ۹۷/۷۰
۲۶۴۲: رحمت علی شاد	آزر عسکری: فن اور شخصیت	اوپن ۲۰۰۳	صابر آفاق	جامعہ نامہ ۲۰۰۵/۳
۲۶۴۳: طیب ابدالی	(حضرت) آسی غازی پوری: حیات اور خدمات و تدوین کلام D	پٹنہ ۸۳		معیار

۲۶۳۳: کاظم ہاشمی	آسی غازی پوری: ایک صوفی شاعر کی حیثیت سے	پنہ ۷۸	جمیل مظہری	معیار
۲۶۳۵: اخلاق حسین عارف	(سید) آغا حسن امانت: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ ۸۶		معیار
۲۶۳۶: انجمن آرا انجم	آغا حشر کاشمیری اور اردو ڈراما	علی گڑھ ۶۹	آل احمد سرور	ب، ۹۶/۱۰
۲۶۳۷: محمد شفیع	آغا حشر کاشمیری کے ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ	ساگر ۷۷		معیار
۲۶۳۸: مسعود صفدر امام	آغا حشر کے ڈراموں میں نسوانی کردار	راچی ۸۶		معیار
۲۶۳۹: منظر شہادت	آغا حشر کی ڈراما نگاری D	پنہ		معیار
۲۶۵۰: شمیم ملک	آغا حشر کاشمیری: حیات اور کارنامے	پنجاب ۷۹	وقار عظیم عبادت بریلوی	ف، پنجاب
۲۶۵۱: طاہرہ عبداللہ	آغا حشر کاشمیری کی ڈراما نگاری	کشمیر ۷۵	تکلیل الرحمن	باز یافت
۲۶۵۲: عظمیٰ بتول نقوی	(پروفیسر ڈاکٹر) آفتاب احمد نقوی: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۵	اجمل نیازی	ف، اوپن
۲۶۵۳: محمد نقوی	آل رضا: احوال و آثار +	کراچی	اسلم فرخی	ف، کراچی
۲۶۵۴: محمد نقوی	(سید) آل رضا: احوال و آثار	کراچی ۲۰۰۲	اسلم فرخی	ق، ۲۰۰۲
۲۶۵۵: حسام الدین	(چنڈت) آندرنائن ملّا: حیات اور شاعری	لکھنؤ		۹۶/۱۲/۱۰
۲۶۵۶: ذکیہ شہاد	(اردو ادب میں) آندرنائن ملّا کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۷۲	ام ہانی اشرف	ر، آثار
۲۶۵۷: عبدالرشید ظہیری	(چنڈت) آندرنائن ملّا: حیات اور شاعری	پونا		ب، ۲۰۰۶/۵
۲۶۵۸: صدر الدین فضا	آیت اللہ جوہری: حیات اور شاعری D	پنہ ۶۱		معیار
۲۶۵۹: بشیر ابروی	ابراہیم: حیات و خدمات	کلکتہ	عبدالمنان	ب، ۹۶/۸
۲۶۶۰: منور تابش	ابراہیم منوری کے کلام کا عروضی و قافی جائزہ	روہیل کھنڈ		ب، ۲۰۰۶/۳
۲۶۶۱: امتیاز حسین بلوچ	ابراہیم طلیس: شخصیت اور فن	ملتان ۲۰۰۱	روبینہ ترین	ف، ذکر یا
۲۶۶۲: امتیاز حسین بلوچ	ابراہیم طلیس کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۳	روبینہ ترین	ف، اوپن
۲۶۶۳: رحمت علی خان	ابراہیم طلیس: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۳	مجاور حسین رضوی	۹۶/۱۲/۱۰
۲۶۶۴: ہارون الرشید تبسم	ابراہیم طلیس: حالات و ادبی خدمات	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف، پنجاب
۲۶۶۵: ریاض احمد ریاض	ابن انشا: احوال و آثار	پنجاب ۸۶	معین الرحمن رحید اللہ خاں	ف، پنجاب
۲۶۶۶: سیمارزاق	ابن انشا: شاعر اور مزاح نگار +	کراچی ۸۵	یونس حسنی	ف، کراچی

۲۶۶۷: محمد امتیاز احمد	ابن انشا کی مکتوب مزاح نگاری [اردو کی آخری کتاب کی روشنی میں] +	جواہر	شاربِ رودلوی ب، ۹۸/۷۸
۲۶۶۸: خورشید احمد ٹٹو	ابن صفی کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۷	شفیق احمد ف اوپن
۲۶۶۹: زبیدہ جبین	(ڈاکٹر) ابن فرید کی علمی و ادبی خدمات	اوپن، زت	معین الدین عقیل ف اوپن
۲۶۷۰: رفعت سلطانہ	(مولانا) ابوالحسن علی ندوی: حیات اور علمی خدمات	برکت اللہ	عارفہ بیگم ب، ۹۸/۳۳
۲۶۷۱: شگفتہ سید	ابوالحسن علی ندوی اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات +	کراچی، زت	یونس حسنی ف کراچی
۲۶۷۲: محمد خالد خاں	(مولانا سید) ابوالحسن علی ندوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۶	صدیق شبلی ف اوپن
۲۶۷۳: ظفر امام، سید	ابوالفضل صدیقی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۹۵	ابوالکلام قاسمی جئید
۲۶۷۴: عظمیٰ فضل	ابوالفضل صدیقی: فن اور معاشرتی حقیقت نگاری کا مطالعہ	کراچی، زت	تنظیم الفردوس ف کراچی
۲۶۷۵: محمد سلطان، شیخ	(بیسویں صدی کے ادبی روایت کے تناظر میں) ابوالفضل [صدیقی] کا تنقیدی اور تجزیاتی مطالعہ	کراچی ۹۳	اسلم فرخی ف ک
۲۶۷۶: معین الدین جمیل	(بیسویں صدی کے علمی اور تہذیبی پس منظر میں ڈاکٹر) ابواللیث صدیقی کے احوال و آثار +	کراچی، زت	حنیف فوق ف ک
۲۶۷۷: انوار احمد	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی ادبی خدمات [الہلال اور البلاغ کے خصوصی حوالے سے] +	کراچی ۲۰۰۱	یونس حسنی ف کراچی
۲۶۷۸: سلطان احمد	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی صحافت کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	رفقار
۲۶۷۹: شرافت حسین مرزا	(اردو ادب میں مولانا) ابوالکلام آزاد کا حصہ اور مرتبہ	دہلی	خواجہ احمد قاروقی
۲۶۸۰: شمس الحق	(مولانا) ابوالکلام آزاد کا تصور علم [ترجمان القرآن کی روشنی میں]	اورنگ آباد، زت	مسرت فردوس ب، ۲۰۰۴/۷۷
۲۶۸۱: فریدہ کول	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی نثر نگاری: الہلال و البلاغ کے آئینے میں +	کشمیر ۸۴	اسد اللہ کامل بازیافت
۲۶۸۲: فریدہ کول	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی نثر نگاری	کشمیر ۸۶	برج پریمی بازیافت
۲۶۸۳: محمد علی انور	(مولانا) ابوالکلام آزاد اور ادبی خدمات	مختلا	معیار
۲۶۸۴: مظفر عباس	ابوالکلام آزاد: شخصیت اور فن	پنجاب ۸۰	عبید اللہ خاں ف پنجاب
۲۶۸۵: منظور احمد، ملک	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۷	محمود الہی ف گورکھ پور
۲۶۸۶: نصرت بانو رومی	(مولانا) ابوالکلام کے سیاسی افکار	دکرم	معیار
۲۶۸۷: ابو سعید	ابو محمد حرکی علمی و ادبی اور لسانی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	شہب الدین جالب رفقاہ

۲۶۸۸: اساتیس	ابو محمد سید حسین سیفی بیدری کی شاعری کا تنقیدی جائزہ +	گلبرگ ۹۷	قیوم صادق	ب ۲۶/۳/۲۰۰۶
۲۶۸۹: بشیر فاطمہ کٹلی	(جعفر علی خاں) اثر کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	منظر عباس نقوی	نقحر
۲۶۹۰: ریاض الحسن	آثر اور ان کا عہد	لکھنؤ ۶۷	معیار	
۲۶۹۱: فتح خان	اثر لکھنوی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	ادب ۲۰۰۳	محمود الرحمن	ف اوپن
۲۶۹۲: محمد علی جوہر	(جعفر علی خاں) اثر لکھنوی: حیات و خدمات	علی گڑھ ۹۲	نور الحسن نقوی	چند
۲۶۹۳: اظہار احمد	انتہی رضوی کی حیات اور شاعری	منظر پور	معیار	
۲۶۹۴: سنجیدہ بی بی	(مولانا) احترام الدین: حیات و خدمات	اجیر	ف اجیر	
۲۶۹۵: اسد علی خاں	(سید) احتشام حسین: شخصیت اور ادبی خدمات	پنجاب ۹۴	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۲۶۹۶: اقبال احمد ریاض	(سید) احتشام حسین: حیات اور کارنامے	منظر پور ۷۹	معیار	
۲۶۹۷: شایستہ انجم نوری	احتشام حسین بحیثیت نقاد	مٹھلا	شا کر خلیق	ب ۲۶/۳/۹۸
۲۶۹۸: شمیم بیگم	احتشام حسین: حیات، شخصیت اور عصری تنقیدی میلانات	کراچی ۸۵	عبدالقیوم	ف کراچی
۲۶۹۹: فدائہ المصطفیٰ	احتشام حسین: حیات و شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۲	عبدالقادر خطیب	معین
۲۷۰۰: محمد انور الحق	احتشام حسین کی ادبی خدمات	بھاکل پور	شاداب رضی	و ۲۶/۱۲/۹۲
۲۷۰۱: نسیم اختر	(اردو تنقید کی نشوونما میں سید) احتشام حسین کا حصہ	گمدھ ۸۶	معیار	
۲۷۰۲: شہزاد حسین	احسان اکبر: شخصیت و فن +	ادب ۲۰۰۳	عبدالعزیز ساحر	ف اوپن
۲۷۰۳: عبدالقادر احقر	احسان حسن خاں اور ان کی شعری خدمات	منظر پور ۸۱	معیار	
۲۷۰۴: محمد الیاس چیمہ	احسان دانش: احوال و آثار	پنجاب ۷۲	اورنگ زیب عالمگیر	ف پنجاب
۲۷۰۵: محمد امین خاور	احسان دانش کی نثری خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	تیر محمدانی	ت ۲۵/۵/۲۰۰۳
۲۷۰۶: روبینہ شاہین	(محمد) احسن فاروقی بطور نقاد +	پشاور ۹۸	صابر کلروی	ف پشاور
۲۷۰۷: سید شبیر	احسن فاروقی کی ناول نگاری کا تنقیدی جائزہ +	پشاور ۷۲	روبینہ شاہین	ف پشاور
۲۷۰۸: ملازم حسین اختر	(محمد) احسن فاروقی: حیات اور فن	پنجاب ۸۴	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۲۷۰۹: ریاض محمد	احسن مارہروی کی اسلامی اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۷۲	محمد امین	رنا
۲۷۱۰: صابر علی خاں	احسن مارہروی: آثار و افکار	کراچی ۸۴	اسلم فرخی	ف کراچی

۲۷۱۱: عمر جہاں	احسن مارہروی: حیات و خدمات	راجستھان	فجے پور
۲۷۱۲: محمد ایوب	احمد اکبر آبادی کی ادبی خدمات +	علی گڑھ	ب، ۱۰/۱۰/۹۶
۲۷۱۳: نصرت زریں	احمد اللہ پوانہ: حیات اور شاعری +	بنگلور ۸۰	آمنہ خاتون ۱۵/۳/۹۳
۲۷۱۴: صاحب خاں	احمد پراچہ: احوال و آثار +	قرطبہ	ریاض مجید ف قرطبہ
۲۷۱۵: راحلہ خاتون	احمد جمال پاشا کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد امین رفار
۲۷۱۶: ظفر اللہ	احمد جمال پاشا: عہد اور فن کا ایک معروضی جائزہ	پٹنہ ۸۹	اعجاز علی ارشد ب، ۱۰/۱۰/۹۷
۲۷۱۷: معصوم رضا	احمد جمال پاشا کی انشائیہ نگاری +	جواہر ۸۰	اسلم پرویز ب، ۱۰/۱۰/۹۸
۲۷۱۸: محمد ہارون قادر	احمد حسین خاں کی ادبی خدمات	جی سی یو ۲۰۰۶	تیر محمدانی ف جی سی یو
۲۷۱۹: بلقیس صابر	احمد داؤد: شخصیت اور فن +	ملتان ۹۸	روینہ ترین ف زکریا
۲۷۲۰: انعام نظام	(اردو نثر کے فروغ میں مولانا) احمد رضا بریلوی کا حصہ +	گراچی، زت	ف کراچی
۲۷۲۱: تنظیم الفردوس	(اردو کی نعتیہ شاعری میں مولانا) احمد رضا بریلوی کی انفرادیت و اہمیت	کراچی ۲۰۰۲	فرمان فتح پوری ف کراچی
۲۷۲۲: رقیہ بیگم	(مولانا) احمد رضا خاں: ادبی خدمات +	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۲۷۲۳: ظہیرہ بیگم	(حضرت مولانا) احمد رضا خاں: حیات و شاعری	جیل پور ۹۰	معیار
۲۷۲۴: عاکف سنبھلی	(روئیل کھنڈ کے نثری ارتقا میں مولانا) احمد رضا خاں کا حصہ	روئیل کھنڈ	محمد سیادت نقوی ب، ۱۰/۱۰/۲۰۰۳
۲۷۲۵: ریحانہ بانو	احمد شجاع پاشا: فن اور شخصیت +	اوپن ۲۰۰۳	راشد متین ف اوپن
۲۷۲۶: جاوید اقبال	احمد ظفر کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	شاہین مفتی ف اوپن
۲۷۲۷: سراج الدین حسین	(خواب) احمد عباس: مختصر افسانہ نگار	بمبئی	اکرام شیخ ک، ۱۰/۱۰/۹۳
۲۷۲۸: غلام حسین	(خواب) احمد عباس: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی ف گورکھ پور
۲۷۲۹: ندیم احمد کاظمی	(خواب) احمد عباس کے افسانوں میں ترقی پسندی +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں ب، ۱۰/۱۰/۹۸
۲۷۳۰: جمین اے خان	احمد علی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی انصالح حسین رفار
۲۷۳۱: محمد کمران	(پروفیسر) احمد علی: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۰	سمیل احمد خاں ف پنجاب
۲۷۳۲: بی بی عائشہ	احمد فراز کی شاعری میں جمالیاتی عنصر +	پشاور، زت	انظہار اللہ انظہار ف پشاور
۲۷۳۳: ریاض احمد وائی	احمد فراز کی غزلوں کی جذباتی ساخت +	کشمیر ۲۰۰۶	قدوس جاوید بازیافت

۲۷۳۳: ارشد شاہین	احمد مشتاق: شخصیت اور فن +	پنجاب، زرت	ضیاء الحسن	یادداشت
۲۷۳۵: رئیس فاطمہ فریدی	(قاضی) احمد میاں اختر جو تاجر سی کے علمی و ادبی کارناموں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کراچی، زرت	ف کراچی	
۲۷۳۶: افشاں ملک	احمد ندیم قاسمی: بحیثیت شاعر و افسانہ نگار: ایک تجزیاتی مطالعہ	میرٹھ ۲۰۰۳	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۲۷۳۷: صائمہ حبیب	احمد ندیم قاسمی کی شاعری میں عہد کی عکاسی +	پشاور، زرت	فقیرا خاں فقیری	ف پشاور
۲۷۳۸: طارق احمد شاہ	احمد ندیم قاسمی کی افسانہ نگاری	کشمیر ۹۵	مجید منصر	باز یافت
۲۷۳۹: عمارہ اقبال	احمد ندیم قاسمی بطور شاعر	پنجاب، زرت	محمد سلیم ملک	ف کراچی
۲۷۴۰: مطاہر اے خاں	احمد ندیم قاسمی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زرت	طارق چغتاری	رقرار
۲۷۴۱: معین الدین خاں	احمد ندیم قاسمی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زرت	ابوالکلام قاسمی	رقرار
۲۷۴۲: میمونہ جمیل	احمد ندیم قاسمی کا افسانوی اسلوب +	اوپن، زرت	آغا کبیل	ف اوپن
۲۷۴۳: آصف حسین [آصف سلیم]	احمد یوسف کے افسانوں کا تجزیاتی مطالعہ	پٹنہ	انیس فاطمہ فاروقی	ب، ر، ر، ۹۹
۲۷۴۴: مرآج الدین	اختر اور بیوی: بحیثیت کہانی کار	گدھ ۸۵		معیار
۲۷۴۵: طاہر حسین	اختر احمد اور بیوی: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۷۸		معیار
۲۷۴۶: عامر صدیقی	اختر اور بیوی کی تنقید نگاری	مظفر پور		معیار
۲۷۴۷: واصف علی سید	اختر اور بیوی: بحیثیت افسانہ نگار و ناول نگار	پٹنہ ۷۸	مطیع الرحمن	ب، ر، ر، ۹۹
۲۷۴۸: تازیگم	اختر امام کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۳	قاضی افضل حسین	رقرار
۲۷۴۹: رفعت النساء بیگم	اختر الایمان: حیات اور شاعری	ڈن کلیمپور		معیار
۲۷۵۰: صغیر احمد	اختر الایمان: شخصیت اور فن	ساگر	فداء مصطفیٰ قدوی	ب، ر، ر، ۹۹
۲۷۵۱: عامر ضمیر	(جدید اردو نظم کی تشکیل و تعمیر میں) اختر الایمان کا مقام	کراچی، زرت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۷۵۲: محمد بلال سہیل	اختر الایمان کی شاعری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۹	رشید امجد	ف اوپن
۲۷۵۳: محمد نوشاد عالم	اختر الایمان: شخصیت اور ادبی خدمات	دہلی ۹۵	صادق علی	ب، ر، ر، ۹۹
۲۷۵۴: تازیگم	اختر الایمان کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ		رقرار
۲۷۵۵: نسیم اختر	اختر الایمان: حیات و خدمات	کلکتہ ۹۰	ظفر اوکاٹوی	ب، ر، ر، ۹۹
۲۷۵۶: سلیم محی الدین	اختر الزماں ناصر: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زرت	رعنا حیدری	ب، ر، ر، ۹۹

۲۷۵۷: منصور عمر	اختر انصاری: حیات اور ادبی خدمات	راچی	ابو ذر عثمانی	ک، ن، ۹۰/۶
۲۷۵۸: خالد ندیم	اختر حسین رائے پوری: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۲۷۵۹: مدیحہ بٹول	اختر حسین رائے پوری اور حمیدہ اختر کی آپ بیتیوں کے فنی امتیازات +	ملتان ۲۰۰۶	روینہ ترین	ف، ذکر یا
۲۷۶۰: یونس حسنی	اختر شیرانی اور جدید اردو ادب	وکر م ۶۵	ابو محمد سحر	فرحت + معیار
۲۷۶۱: قمر جہاں	اختر شیرانی کی رومانی شاعری	راچی ۸۶		معیار
۲۷۶۲: نازک اختر	(استاد) اختر علی آبرو کی ادبی خدمات	وکر م ۶۶	کشور سلطانہ	فرحت + معیار
۲۷۶۳: عبیدہ رضوی	اختر ہوشیار پوری کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	نوازش علی	ف، اوپن
۲۷۶۴: راحت زہرا	اخلاق احمد دہلوی کی ادبی خدمات	جی سی یو ۲۰۰۴	محمد احسان الحق	ت، ن، ۲۰۰۴/۵
۲۷۶۵: محمد اکرام الدین	ارشاد کا کوئی: حیات اور کارنامے	پنہ	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷
۲۷۶۶: محمد اکرم سعید	ارشاد میر: حیات و فن +	اوپن ۹۲	وحید قریشی	ف، اوپن
۲۷۶۷: رئیس انور رحمن	جسے جے متر ارامان	گلگتہ	ظفر اوگانوی	ب، ۹۶/۸
۲۷۶۸: عبدالسلیم	ارون جوشی کی فکشن نگاری کا جائزہ	اورنگ آباد	حمید خاں	۵، ۲۰۰۴/۸/۱۵
۲۷۶۹: شاکر حسین	اسعد دایوبی: شخص و شاعر +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۲۷۷۰: مہر جہاں	اسد علی خاں تمنا: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۷۹	سیدہ جعفر	۵، ۹۷/۶/۸
۲۷۷۱: شوکت فییم قادری	اسد محمد خاں کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر	ف، اوپن
۲۷۷۲: محمد حامد	اسلام بخش سہائی: شخص، شاعر اور شارح	تاگ پور ۶۸		معیار
۲۷۷۳: ترنم صدیقی	(مولوی) اسطیل میرٹھی: حیات و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	ام ہانی اشرف	رفار
۲۷۷۴: غلیل الرحمن سیفی	اسطیل میرٹھی: حیات اور خدمات	دہلی ۷۰	خولید احمد فاروقی	رگوپی چند نارنگ
۲۷۷۵: شاداد طیم	اسطیل میرٹھی کا فکر و فن (نظریہ شاعری کے حوالے سے) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۲۷۷۶: ریاض الحسن صدیقی	اسیر اور ان کا عہد	لکھنؤ ۶۷		۵، ۹۷/۶/۱۵
۲۷۷۷: محمود خاور، ایس	(ڈاکٹر) اشتیاق حسین قریشی کی ادبی و لسانی خدمات +	کراچی، زت	ابوالیث صدیقی	ف، کراچی
۲۷۷۸: انیس قاطرہ	اشفاق احمد کی فکشن نگاری	علی گڑھ ۲۰۰۳		رفار

۲۷۷۹: انجم نورین	اشفاق احمد، بانو قدسیہ اور ممتاز مفتی کے افسانوی ادب میں جہان مردوزن +	ملتان ۲۰۰۴	عبدالروف شیخ	ف زکریا
۲۷۸۰: شازیہ صدف	اشفاق احمد کی ادبی خدمات: پاکستانی ادب کے تناظر میں [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	پنجاب، زت	فخر الحق نوری	ف پنجاب
۲۷۸۱: نادیا انجم	اشفاق احمد اور منشیاد کی تخلیقی نثر میں پنجابی زبان اور اسلوب کا اثر: ایک جائزہ +	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید	ف زکریا
۲۷۸۲: عبدالغفار انصاری	اشک امرت سری: حیات، تنقید اور تدوین کلام	معتلا	رکھس انور	ب، ۹۷/۷۷
۲۷۸۳: اقبال احمد خاں	اصغر گوٹروی: آثار و افکار	سندھ ۷۴	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۷۸۴: سبج اللہ	اصغر گوٹروی: حیات اور شاعری	ناگ پور		معیار
۲۷۸۵: محمد دین	اظہر صدیقی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۲	سید مرتضیٰ زیدی	ف اوپن
۲۷۸۶: وحید الدین انجم	اظہر انصاری اور ان کی ڈراما نگاری	گلبرگ ۹۳	رایق قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳۳
۲۷۸۷: جہاں بانو	(ڈاکٹر سید) اعجاز حسین: حیات، ادبی خدمات	عثمانیہ ۸۰	سیدہ جعفر	ب، ۹۷/۵۵
۲۷۸۸: علی حیدر رضوی	اعجاز حسین: حیات اور کارنامے	الہ آباد ۷۹	جعفر رضا	۷۹/۵۵/۸۸
۲۷۸۹: محمد حامد کمال	(اردو افسانے کی تشکیل کی روایت میں ڈاکٹر) اعظم کریوی کا حصہ	کراچی، زت	حفیف فوق	ف کراچی
۲۷۹۰: نورین روبی	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۲۷۹۱: ریحانہ کوثر	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی: حیات و ادبی خدمات	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۲۷۹۲: ثویبہ سلیمی	افتخار عارف بطور غزل گو +	فیصل، زت	صباحت قر	یادداشت
۲۷۹۳: زینت افشاں	افتخار عارف بحیثیت شاعر +	فیصل، زت	آصف اعوان	یادداشت
۲۷۹۴: مقصود حسین	افسر میرٹھی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۵	بشیر بدر	ب، ۲۰۰۰/۱۱
۲۷۹۵: شوکت محمود	افضل منہاس: احوال و آثار +	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۲۷۹۶: محمد عبداللہ فاروق	اقبال سہیل کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار
۲۷۹۷: محمد منور انجم	اقبال سہیل: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	ف گورکھ پور
۲۷۹۸: محمد نسیم اختر	(مولانا) اقبال سہیل کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفار
۲۷۹۹: محمد ایاز	اقبال عظیم: احوال و آثار +	اوپن، زت	نظر کامرانی	ف اوپن
۲۸۰۰: محمد ظلیل الدین صدیقی	(محمد) اکبر الدین صدیقی: علمی و ادبی خدمات	اورنگ آباد	مسرت فرووس	ب، ۲۰۰۲/۱۷
۲۸۰۱: عبدالرفیق رہبر	(محمد) اکبر الدین صدیقی: حیات اور کارنامے	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری	ب، ۲۰۰۶/۳۳

۲۸۰۲: فصیح ظفر	اکبر الہ آبادی: ایک سماجی و سیاسی مطالعہ	مکدہ ۷۲	محمد حسین	معین
۲۸۰۳: انوار عالم	اکبر بحیثیت شاعر	پنہ ۸۹		معیار
۲۸۰۴: شاہدہ خانم	اکبر الہ آبادی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۴	عتیق احمد صدیقی	چنید
۲۸۰۵: شہقت نسرین	اکبر الہ آبادی کی حکیمانہ شاعری +	ادپن ۹۲	غلام حسین ذوالفقار	ف اوپن
۲۸۰۶: صفیری مہدی	اکبر الہ آبادی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	جامعہ طبع	گوپا چند نارنگ	۷۹/۹۱/۹۲
۲۸۰۷: تقیلہ خانم	اکبر الہ آبادی: حیات اور کارنامے	بہمنی ۵۶	فرحت + معیار	
۲۸۰۸: علی رضا حسینی، سید	اکبر بحیثیت طنزیہ مزاحیہ شاعر	لکھنؤ ۵۹		معیار
۲۸۰۹: قمر جہاں	اکبر الہ آبادی: حیات اور شاعری	بنارس ۸۵		معیار
۲۸۱۰: کلیم الدین خاں	اکبر الہ آبادی کی طنزیہ شاعری +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷۷
۲۸۱۱: محمد انوار عالم	اکبر الہ آبادی بحیثیت شاعر	پنہ ۸۷	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷۷
۲۸۱۲: محمد جعفر	اکبر حیدری: حیات اور کارنامے	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید	بازیافت
۲۸۱۳: محمد زکریا خواجہ	اکبر الہ آبادی: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۷۲	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۲۸۱۴: محمد عزیز الرحمن	اکبر الہ آبادی کے سیاسی افکار و ادراک	پنہ ۷۸	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷۷
۲۸۱۵: طاہرہ انوار	اکبر حیدری: شخصیت و فن +	اوپن، رت	نوازش علی	ف اوپن
۲۸۱۶: ظفر رضوی برق	اکبر داتا پوری: حیات اور شاعری	پنہ ۷۵		معیار
۲۸۱۷: شاہدہ خانم	(راجستان کا اولین صاحب دیوان شاعر مرزا) اکبر علی بیگ گل و نگار	اودے پور		ف اودے پور
۲۸۱۸: لیاقت علی	(اردو کے افسانوی ادب میں) اکرام اللہ کا مقام	ملتان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف ذکر کیا
۲۸۱۹: عمران حیدر، سید	اکرام چغتائی بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۶	تیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۸۲۰: تسنیم آصف	الطاف فاطمہ کی ناول نگاری: فکری و فنی جائزہ +	ادپن ۲۰۰۳	طاہر تونسوی	ف اوپن
۲۸۲۱: سائما اختر	الطاف فاطمہ کی ناول نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۴	تیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۸۲۲: آمنہ بہار رونا	الطاف قریشی: شخصیت و فن +	ادپن ۹۵	توصیف تبسم	ف اوپن
۲۸۲۳: خورشید عالم	(نواب) الہی بخش خاں معروف: حیات اور خدمات +	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	غالب ۹۸
۲۸۲۴: محمد اشتیاق	الیاس اسلام پوری: حیات اور ادبی خدمات	مکدہ		معیار

۲۸۲۵: محمد عمران	امام الدین رام نگری: حیات و خدمات	متصل	منظر مہدی	ب، ۹۸/۳
۲۸۲۶: زبیر بن عمر	(حکیم محمد) امام امامی: شخصیت اور کارنامے	بنگلور	حیدر کرمری	فرحت
۲۸۲۷: خواجہ محمد حامد	(مولوی) امام بخش صہبائی: حیات، شخصیت اور شاعری	ناگ پور ۶۸	معیار	
۲۸۲۸: حشمت النساء	امۃ الکرم خورشید نظیر کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۹۶/۲، ۱۵، ۱۶
۲۸۲۹: محمد سلیم ملک	اقیاز علی تاج: شخصیت اور فن	کراچی ۸۹	فرمان فتح پوری	یادداشت
۲۸۳۰: صابر حسین	(اردو تحقیق اور مولانا) اقیاز علی عرشی	روہیل کھنڈ	زاہد حسین انجم	۹۳/۹، ۱۵، ۱۶
۲۸۳۱: محمد عبدالحمید	(مولانا) اقیاز علی عرشی بحیثیت ماہر غالبیات	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفار
۲۸۳۲: عثمان علی	امجد حیدر آبادی: نثری کارنامے	عثمانیہ ۸۱	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۹۷/۵
۲۸۳۳: محمد جمال شریف	امجد حیدر آبادی	علی گڑھ ۵۶	معیار	
۲۸۳۴: مسیح اللہ	امجد محمدی: حیات اور کارنامے	راچی ۸۵	سیح الحق	احمد آباد
۲۸۳۵: انور حسین شاد قادری	امداد امام اثر: حیات اور کارنامے D	منظر پور ۸۳	معیار	
۲۸۳۶: مشتاق حسین	امداد امام اثر کا تنقیدی شعور: کاشف الحقائق کے آئینے میں +	کشمیر ۲۰۰۳	قدوس جاوید	باز یافت
۲۸۳۷: فضل امام رضوی	امیر اللہ سلیم: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۷۳	محمود الہی	ف گورکھ پور
۲۸۳۸: محمد مصطفیٰ، ملک	امیر الدین وجد کی زندگی اور ان کی اردو شاعری	مکہ ۷۷	معیار	
۲۸۳۹: ابو محمد ابوالقاسم	(اردو ادب میں) امیر مینائی کا حصہ	آگرہ ۶۳	فرحت + معیار	
۲۸۴۰: ابو محمد سحر	(مطالعہ) امیر [مینائی]	آگرہ ۶۳	سیح الزماں	معین
۲۸۴۱: کریم الدین احمد	امیر مینائی اور ان کے مطالعہ	سندھ ۶۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۸۴۲: محمد رضا نقوی	امیر مینائی اور محسن کا گوروی کی حمد و نعت کا تقابلی مطالعہ ☆	الہ آباد ۷۷	محمد عقیل رضوی	۷۹/۱۵، ۱۸، ۱۹
۲۸۴۳: محمد ہارون عثمانی	(مولانا) امین احسن اصلاحی کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۲۸۴۴: حسین شاہد	(دکنی ادب کے ارتقا میں) امین الدین اعلیٰ اور ان کے خلفاء کا حصہ	عثمانیہ	حقیق قتل	۷۹/۶، ۱۸، ۱۹
۲۸۴۵: محمد الیاس	امین حزیں: شخصیت اور شاعری +	اوپن، زت	تیر صمدانی	ف اوپن
۲۸۴۶: عبدالحمید فاروقی	امین گجراتی اور ان کی مثنوی یوسف زلیخا	بکینی ۳۸	معیار	

۲۸۲۷: بدیع الدین	انتظار حسین کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی ب ۸/۷
۲۸۲۸: گل محمد بیٹ	انتظار حسین کے افسانوں میں داستانوی عناصر +	کشیر ۲۰۰۵	مجید مضر بازیافت
۲۸۲۹: کرن ریاب نقوی	انجم رومانی: فن و شخصیت [۱۹۲۰ء سے ۲۰۰۱ء] +	اوپن ۲۰۰۵	تحسین فراقی ف اوپن
۲۸۵۰: قمرزادہ بانو	انجم فوقی بدایونی: فکر و فن کے آئینے میں	ناگ پور	۹۳/۸/۸
۲۸۵۱: انیس الرحمن	(بہار میں مزاح نگاری اور) انجم مانپوری	گلدھ ۷۵	معیار
۲۸۵۲: شیاام لال کالڑا (عابد پیشاوری)			
۲۸۵۳: تبسم	انشاء اللہ خاں انشا دہلوی: حیات، شخصیت اور ہندی نثر میں ان کا حصہ	جنوں ۷۵	گیان چند ۷۹/۶/۲۳
۲۸۵۴: فضل عباس (شعوب کاظمی)	(انصار دین صدیقی کی غزل کے تناظر میں) انعام اللہ خاں یقین کی شاعری	علی گڑھ، زت	قاضی انضال حسین رفکار
۲۸۵۵: شایستہ حمید خاں	(ڈاکٹر) انور سدید لٹور نقاد +	اوپن ۹۲	انوار احمد ف اوپن
۲۸۵۶: عبدالغنی، خوبہ	(علامہ محمد) انور شاہ کشمیری، ان کے متوسلین اور علامہ کی خدمات	سندھ ۹۱	انجم الاسلام تحقیق ۱۳
۲۸۵۷: عارفہ خاتون	انور عظیم آبادی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی انضال حسین رفکار
۲۸۵۸: اکبر حیدری	(میر) انیس کی رزمیہ شاعری	لکھنؤ ۶۹	۷۹/۶/۱۵
۲۸۵۹: پروین کاظمی	(میر) انیس کے مرثیے میں نسائی کرداروں کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال ف کراچی
۲۸۶۰: نزہت ہمایوں	(مرثی) انیس میں جمالیاتی عناصر کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۶	محمد نقوی ف اوپن
۲۸۶۱: نزہرہ افضل	(مرثی) انیس میں شاعرانہ فنکاری	پٹنہ ۸۱	ممتاز احمد معیار
۲۸۶۲: ظفر عباسی	انیس کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاہ قرطبہ
۲۸۶۳: فاروق احمد راقی	(مرثی) انیس کا تہذیبی مطالعہ: ہندوستانی مشترکہ تہذیب کے حوالے سے	کشیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده بازیافت
۲۸۶۴: فدا حسین، سید	(فردوسی اور) انیس: تقابلی مطالعہ	لکھنؤ ۶۳	۷۹/۶/۱۰
۲۸۶۵: فضل امام رشوی	(میر) انیس کی مرثیہ نگاری D	گورکھ پور	۹۱/۱۱/۱۵
۲۸۶۶: فضل امام	انیس: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۸۳	معیار
۲۸۶۷: تقام حسین جعفری	(شاگردان) انیس D	کراچی ۸۳	ف کراچی
۲۸۶۸: نذر عابد	(میر) انیس کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت	ارشاد شاہ کراچوان یادداشت

۲۸۶۹: وقار حسین، سید	انیس کی زبان	علی گڑھ ۶۳	جہیز
۲۸۷۰: ارشاد احمد	اوپندر ناتھ اشک کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں ب ۹۸/۷۷
۲۸۷۱: حمیرا بیگم	اوپندر ناتھ اشک کی فکشن نگاری	علی گڑھ	رنگار
۲۸۷۲: خورشید قاتون	اوپندر ناتھ اشک: بحیثیت ڈراما نگار	بھاکل پور	منظر عاشق ہر گانوی ۹۲/۲۸/۵
۲۸۷۳: سعید النساء	اوپندر ناتھ اشک: حیات اور ان کے ناول	حیدر آباد ۹۳	گیان چند ب ۹۶/۸۸
۲۸۷۴: سکندر آغا	(مرزا محمد جعفر) اوج لکھنوی: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ	عبدالاحد خاں غلیل معین
۲۸۷۵: شمس النساء	اے حمید: حیات اور ادبی خدمات +	پنجاب ۲۰۰۶	محمد سلیم ملک اردو تحقیق
۲۸۷۶: عبدالوحید، سید	اے ڈی نسیم بطور محقق اور نقاد +	جی سی یو، زت	محمد سعید ف جی کی
۲۸۷۷: قزوین سلطانہ	ایم اسلم کی تاریخی ناول نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	فخر الحق نوری ف اوپن
۲۸۷۸: مجیب الرحمان	ایوب صابر: فن اور شخصیت +	پشاور ۹۳	منور رؤف ت پشاور
۲۸۷۹: مقصود صفدر علی شاہ	بایا مجبور: شخصیت، فن اور شاعری +	اوپن ۹۶	اختر علی ف اوپن
۲۸۸۰: ذاکرہ غوث	باقرا آگاہ: حیات اور ادبی خدمات M	مدراں	ک ان ۹۲/۱۰
۲۸۸۱: ذاکرہ غوث	(اردو، فارسی اور عربی ادب میں مولانا) باقرا آگاہ کا حصہ	بھمی	نرت
۲۸۸۲: ذاکرہ غوث	(مولوی) باقرا آگاہ کی عربی اور اردو تصانیف D	مدراں	محمد یوسف گوکن نرت
۲۸۸۳: رضی اللہ حسینی	(قدیم اردو نثر کی ترقی میں) باقرا آگاہ کا حصہ +	حیدر آباد ۹۰	شمینہ شوکت ۹۶/۲۱/۵
۲۸۸۴: کماری	(راجا گرو حاری پرشاد) باقی اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات	عثمانیہ ۷۶	حمیدہ شکاری ب ۹۵/۵۷
۲۸۸۵: محمد سہیل سرور	باقی صدیقی: شخصیت اور فن	اوپن ۲۰۰۵	نثار احمد قریشی ف اوپن
۲۸۸۶: اقبال بیگم	بانو طاہرہ سید: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۳	معنی تبسم ب ۹۵/۷۷
۲۸۸۷: تادیہ جلیل	بانو قدسیہ کے ناولوں میں اقدار کی شکست و ریخت +	اوپن، زت	شاجین منتی ف اوپن
۲۸۸۸: بشری نذیر	بٹالوی برادران [انجاز بٹالوی، عاشق حسین بٹالوی، آغا بابر] کی ادبی خدمات	جی سی یو، زت	محمد خاں اشرف ف جی کی
۲۸۸۹: سعیدہ بیہام الدین	(عبدالرحمن) بجنوری: حالات اور ادبی خدمات +	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر ب ۹۵/۷۷
۲۸۹۰: صدیقہ بیگم	(ڈاکٹر عبدالرحمن) بجنوری: حیات اور علمی خدمات	بھوپال ۸۱	عبدالقوی دستوی م
۲۸۹۱: محمد زاہد	(عبدالرحمن) بجنوری: حیات اور ادبی کارنامے	علی گڑھ ۸۱	مسعود عالم ب

۲۸۹۲: ذاکر غوث	(خواتین خانوادہ قاضی) بدرالدولہ کی علمی و ادبی خدمات	مدراں	سجاد حسین	ک، ن، ۹۳/۱۰
۲۸۹۳: سجاد حسین، سید	(قاضی) بدرالدولہ: حیات اور کارنامے +	مدراں	جم الہدیٰ	فرحت
۲۸۹۴: کبیر الدین خاں وارثی	بدرالدین اوگھٹ شاہ وارثی	مگدھ ۸۳		معیار
۲۸۹۵: عبدالرزاق کابلوی	(غلام جیلانی) برق: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۲۸۹۶: ستار خاں خشک	برق کوہاٹی: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	انجیا زراہی	ف اوپن
۲۸۹۷: انجم بارہ بنگوی	(ڈاکٹر) بشیر بدر کی شخصیت اور فن	برکت اللہ	محمد نعمان خاں	
۲۰۰۳/۶/۸/۲۰				
۲۸۹۸: نازیم ملک	(ڈاکٹر) بشیر سیفی: شخصیت و شاعری +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۲۸۹۹: غلیل اللہ قاسمی	بشیر کرنولی: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ		معیار
۲۹۰۰: رضیہ پروین	بشیر نواز: فن و شخصیت	اورنگ آباد	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۳/۷
۲۹۰۱: ناصرہ بصری	(فن تاریخ گوئی اور) بھر ٹوگی	راجستھان		ف جے پور
۲۹۰۲: حسن امام	(حضرت احمد انکا دریا) بلخی کی حیات، شاعری اور ملفوظات کا تنقیدی جائزہ	پٹنہ ۷۵	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۲۰۰۳/۷
۲۹۰۳: شاکر احمد بیگی	(احوال و آثار حضرت حسین نوشہ) بلخی: تدوین دیوان فارسی مع نقد و تبصرہ	پٹنہ ۷۳	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۲۰۰۳/۸
۲۹۰۴: مظفر بلخی	(قصح الدین) بلخی: حیات اور کارنامے	راچی ۲۰۰۳	احمد سجاد	احمد سجاد
۲۹۰۵: رچھپال سنگھ	بلونت سنگھ کی افسانہ نگاری +	کشمیر ۹۲	قدوس جاوید	باز یافت
۲۹۰۶: نسیم احمد خاں	بلونت سنگھ بحیثیت افسانہ نگار +	پٹنہ ۸۹	اسلم آزاد	ب، ۲۰۰۳/۷
۲۹۰۷: محمد قمر الہدیٰ	بلونت سنگھ کے افسانے کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۲۰۰۳/۸
۲۹۰۸: وہاب عبداللہ	(خانوادہ سلسلہ) بندہ نواز کے صوفیہ کی اردو خدمات	میسور		معیار
۲۹۰۹: احمد رضوی، سید	بہادر شاہ ظفر کی حیات اور تصانیف ☆	الہ آباد ۶۷	محمد عقیل رضوی	۷/۱۵/۹۰/۷
۲۹۱۰: ثاقب اسد خاں	بہادر شاہ ظفر کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ		رفار
۲۹۱۱: محمد اسلم پرویز	بہادر شاہ ظفر: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۵	خوجا احمد فاروقی	۷/۱۵/۹۰/۷
۲۹۱۲: محمد اسلم	بہادر شاہ ظفر اور ان کی شاعری	دہلی ۶۶		معیار
۲۹۱۳: نسیم الحق	بہادر شاہ ظفر اور ان کی شاعری کا تہذیبی پس منظر +	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی	ف کراچی

معیار	گمدہ ۸۹	بہاء الدین کلیم: حیات اور شاعری	۲۹۱۴: ظفر اللہ پالوی
ف کراچی	کراچی ۲۰۰۳	بہزاد کنصوی کی شاعری کا فکری و فنی مطالعہ	۲۹۱۵: محمد امجد سید
جنید	علی گڑھ ۸۹	بے خود موبانی: حیات اور ادبی خدمات	۲۹۱۶: اسد احمد بدایونی
معیار	پوتا	(مرزا عبد القادر) بیدل	۲۹۱۷: امانت بخش
۹۶/۲/۱۰۵	حیدر آباد ۹۳	بیدی کے افسانوں میں نسوانی کردار +	۲۹۱۸: رضوانہ
رفار	علی گڑھ، قرت	(راجندر سنگھ) بیدی کے نسوانی کردار	۲۹۱۹: زیب النساء
یادداشت	جامحہ علیہ ۷۹	بیدی اور اس کا فن	۲۹۲۰: شمس الحق عثمانی
۹۶/۸/۸	کلکتہ	بیدی: حیات اور فن	۲۹۲۱: شہناز بی
فرحت	مدرا س	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں سماجی تصور +	۲۹۲۲: عبد الوحید خاں
۹۸/۳/۸	مختصا	بیدی کی کہانیوں میں سماجی اور نفسیاتی پہلو	۲۹۲۳: علی خاں، سید
۹۸/۵/۸	کشمیر ۹۵	بیدی کے نسوانی کردار +	۲۹۲۴: غلام رسول پرے
۹۸/۳/۸	مختصا	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں سماجی مسائل کی پیش کش	۲۹۲۵: مجید احمد آزاد
۹۸/۷/۸	جواہر ۹۳	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں پنجاب کی زندگی +	۲۹۲۶: محمد احسن
ف گورکھ پور	گورکھ پور ۸۶	(راجندر سنگھ) بیدی: حیات و خدمات	۲۹۲۷: محمد عمران خاں
۹۸/۳/۸	مختصا ۸۸	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں عورت کا تصور	۲۹۲۸: محمد محسن الدین
۹۸/۸/۸	پشت ۶۷	(راجندر سنگھ) بیدی اور ان کی ادبی خدمات	۲۹۲۹: شمار مصطفیٰ
ف ذکریا	ملتان ۲۰۰۶	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوی ادب کی انتہائی حسین، ایک تحقیقی و تنقیدی رپورٹ +	۲۹۳۰: محمد رمضان
۹۸/۳/۸	مختصا	(حضرت) خلیل بیگوسرائے کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	۲۹۳۱: شریف حیدری، ایس ایم
معیار	کلکتہ ۷۹	جنی نرائن جہاں کے ادبی کارنامے	۲۹۳۲: سلطی پروین
رفار	علی گڑھ، زت	پروین شاکر کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	۲۹۳۳: اختر خدیجہ
ق ادب	اوپن، زت	پروین شاکر کی شاعری میں عورت +	۲۹۳۴: خان محمد بھٹی
معیار	راچی ۸۹	(اردو شاعری کی ترقی میں) پروین شادی کا حصہ	۲۹۳۵: نشاط بانو
۹۸/۷/۸	جواہر ۸۱	پریم چند اور ان کا اسلوب +	۲۹۳۶: احمد حسین انصاری

Nadir
CONFIDENTIAL

۲۹۳۷: احمد حسین	پریم چند کی زندگی اور ناولوں میں گاندھیائی اثرات D	اللہ آباد	معیار
۲۹۳۸: اختر کمال باتو	پریم چند کے افسانوں میں عورت	مظفر پور ۸۸	معیار
۲۹۳۹: انصار حسین کاظمی	پریم چند کے ناولوں کا سیاسی، سماجی اور معاشی پس منظر	پٹنہ ۹۳	اسلم آزاد ب، ر، ۹۷
۲۹۴۰: انور حسین خاں	پریم چند کے ناولوں کا سماجیاتی مطالعہ	گورکھ پور ۸۹	ف گورکھ پور
۲۹۴۱: تسلیم بانڈے	پریم چند کی کہانیوں میں سیاسی عناصر +	کشمیر ۸۳	برج پریمی بازیافت
۲۹۴۲: جگت نرائن بیکروال	پریم چند: حیات اور تخلیقات	لکھنؤ ۳۵	معیار
۲۹۴۳: ڈاکٹر حسین	پریم چند کے افسانوں میں حقیقت نگاری (ایک تجزیاتی مطالعہ) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۲۹۴۴: سعید الطغر عباسی	پریم چند کے ناولوں اور کہانیوں پر گاندھیائی اثرات	اللہ آباد ۷۸	جعفر رضا معیار
۲۹۴۵: سیدہ امرا	پریم چند کے افسانوں میں علامت نگاری +	حیدر آباد ۹۲	رحمت علی خان ۹۶، ۲۱، ۷۵
۲۹۴۶: سیمافاروقی	پریم چند کے ناولوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۳	ف گورکھ پور
۲۹۴۷: بشکیل الرحمن	پریم چند کی افسانہ نگاری D	پٹنہ	معیار
۲۹۴۸: شمیم کبیر	پریم چند کے ناولوں میں عورتوں کا کردار	لکھنؤ ۶۳	۷۵، ۶۱، ۹۶، ۷۷
۲۹۴۹: عبدالستار	پریم چند کے نمائندہ کردار [ناول کی روشنی میں]	پٹنہ ۸۷	اسلم آزاد ب، ر، ۹۷
۲۹۵۰: عبداللہ	پریم چند اور شرت چند: ایک تقابلی جائزہ	راچی ۸۳	دہاب اشرفی احمد سجاد
۲۹۵۱: عبداللہ خاں	پریم چند کی کہانیوں میں متوسط طبقے کی تہذیبی زندگی کا مطالعہ +	جواہر ۸۸	نصیر احمد خاں ب، ر، ۹۸
۲۹۵۲: عبدالوحید	پریم چند کے افسانوں کا سماجیاتی مطالعہ	گورکھ پور ۸۶	ف گورکھ پور
۲۹۵۳: عبید اللہ خاں	پریم چند کا عہد اور فن	پنجاب ۶۲	وقار عظیم ف پنجاب
۲۹۵۴: عظمت اللہ خاں	پریم چند کے ناولوں اور افسانوں میں ہر یکھوں کے مسائل +	حیدر آباد ۹۰	شمینہ شوکت ۹۶، ۲۱، ۷۵
۲۹۵۵: محمد اعظم ابراہیم بنگی	پریم چند اور ان کے اردو افسانے: ایک نفسیاتی مطالعہ	شیواجی ۷۵	معیار
۲۹۵۶: محمد حسن عاقل	پریم چند کے اسلوب کے ارتقا کا سماجیاتی مطالعہ: بازار حسن، گوشہ عافیت اور گمشودان کی روشنی میں	جواہر ۸۶	معیار
۲۹۵۷: محمد زکریا	پریم چند کے ناولوں پر تحریک آزادی کے اثرات (میدانِ عمل کے خصوصی حوالے سے) +	جواہر ۸۷	نصیر احمد خاں ب، ر، ۹۸

۲۹۵۸: مصاحب علی (تقریریں)	پریم چند کا تنقیدی مطالعہ بحیثیت ناول نگار	علی گڑھ ۵۹	رشید احمد صدیقی	جید
۲۹۵۹: منہاج الدین	پریم چند کی غیر افسانوی تحریروں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۷۲	صفیر بیک	رفار
۲۹۶۰: تسرین اقبال	پریم چند کے نسوانی کردار	اورنگ آباد ۷۲	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۳
۲۹۶۱: تسیرہ پامرتی	پریم چند کا سیاسی شعور اور ان کی کہانیاں +	کشمیر	برج پریمی	ب، ۹۸۵
۲۹۶۲: واحد قریشی	پریم چند کے افسانوں میں حقیقت کا عمل	راچی	وہاب اشرفی	ک، ۲۰۰۳
۲۹۶۳: ہمایوں رشید	پریم چند کے ناولوں میں زندہ جاوید کردار	مکہ ۸۶		معیار
۲۹۶۳: یاسمین خان	پریم چند کے ناولوں میں اخلاقی اقدار +	عثمانیہ ۸۲	یوسف سرمست	ب، ۹۷۵
۲۹۶۵: منصور احمد میر	پریم چند اور جدید مختصر افسانہ +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۹۶۶: سلطان انجم	پریم وار برہمنی: شخصیت اور فن	چندی گڑھ	بارون الیوب	۹۲/۸/۲۳، ۵
۲۹۶۷: صابرہ شاہین	پطرس کے تنقیدی، علمی مضامین کا جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ت، ۲۰۰۳
۲۹۶۸: میمونہ بیگم	پطرس بخاری: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست	ب، ۹۷۵
۲۹۶۹: شاہانہ خانم	تابش دہلوی: احوال و آثار	کراچی، ۷۲	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۲۹۷۰: ریاض قدیر	تاشیر [ڈاکٹر ایم ڈی]: شخصیت اور ادبی کارنامے	پنجاب ۲۰۰۲	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۲۹۷۱: غلام مصطفیٰ	تبسم کشمیری بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۹۷۲: صفیہ ودود	تخلص بھوپالی: حیات اور ادبی خدمات	بھوپال	عبدالقوی دستوی	فرحت
۲۹۷۳: طارق جاوید	تصدق حسین خالد: احوال و آثار	ادپن ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	ف ادپن
۲۹۷۴: زینت اللہ شیخ	تلوک چند محروم: شخصیت اور شاعری	پٹنالہ	گل و نٹ سنگھ	ب، ۹۶۱
۲۹۷۵: نذیر احمد بٹ	تنہا انصاری: حیات اور کارنامے +	کشمیر ۸۵	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۹۷۶: عرشہ جبین	تہنیت النساء زور اور ان کی نعتیہ شاعری +	حیدر آباد		ک، ۲۰۰۳
۲۹۷۷: حنا صبا	نالسائی اور اردو ادب +	جی سی یو، ۷۲	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۹۷۸: شریف ملک	ٹھاکر پوچھی: حیات اور کارنامے	جموں		معیار
۲۹۷۹: نظیر الحسنین خیال لکھنوی	نائب لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	شجاعت علی سندیلوی	معین
۲۹۸۰: تنویر احمد	ثروت میرٹھی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ +	میرٹھ، ۷۲	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ

۲۹۸۱: مبشر شاہ نقوی	جابر علی سید: شخصیت اور فن +	اوپن، زت	عبدالرحمن عابد	ف اوپن
۲۹۸۲: محمد عمر فاروق	جانباز مرزا: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۲۹۸۳: شیا نسیم	جاں شاد اختر: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	عتیق احمد رضوی	رفقار
۲۹۸۳: کشور سلطان	جاں شاد اختر: شخصیت اور فن	برکت اللہ ۷۷	جلیل	جلیل
۲۹۸۵: مشتاق احمد	جذبی کا فکرو فن، گداز، شب کی روشنی میں +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷۷
۲۹۸۶: عارف حسین	(محسن احسن) جذبی: حیات اور کارنامے	بھاکل پور ۸۷	معیار	معیار
۲۹۸۷: حبیب الرحمن قریشی	جرات: حیات اور شاعری	دہلی ۶۷	ظہیر احمد صدیقی	۷۷، ۱۵/۵۹
۲۹۸۸: محمد یونس	جرات: بحیثیت مثنوی نگار +	پٹنہ	فرحت	فرحت
۲۹۸۹: محمد یونس	(مثنویات) جرات	پٹنہ	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷۷
۲۹۹۰: کاظم حسین	(محمد) جعفر خان راغب اور ان کا اردو کلام	پٹنہ ۷۳	ب، ۹۷/۷۷	ب، ۹۷/۷۷
۲۹۹۱: حبیب اختر قریشی	جعفر علی حسرت: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۷۷	معیار	معیار
۲۹۹۲: علوی، انیس اے	جعفر علی حسرت: حیات اور تصانیف	کراچی ۷۵	ابوالیث صدیقی	خبرنامہ ۹۷/۵
۲۹۹۳: نواب حسن خاں نظامی	جگر بریلوی: حیات، شخصیت اور شاعری	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسیم	۱۵/۹۳، ۱۵/۹۳
۲۹۹۳: احمد رفائی	جگر مراد آبادی: آثار و افکار	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۹۹۵: محمد اسلام	جگر مراد آبادی: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۶۵	نور الحسن ہاشمی	۱۵/۹۷، ۱۵/۹۷
۲۹۹۶: مہتاب احمد انصاری	جگر مراد آبادی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۲۹۹۷: رضوان اللہ	(پروفیسر) جگن ناتھ آزاد: حیات اور خدمات	منظفر پور ۸۵	منظفر پور	معیار
۲۹۹۸: محمد قیس	جگن ناتھ آزاد کی شاعری کا تنقیدی جائزہ D	مضرا	محمد طیب صدیقی	ب، ۹۸/۳
۲۹۹۹: منظور عالم	جگن ناتھ آزاد، فکرو فن	حیدر آباد	سیدہ جعفر	ب، ۹۶/۸
۳۰۰۰: شاہ انجم	جلیل قدوائی کی تنقیدی خدمات: ایک تحقیقی مطالعہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	تحقیق ۱۳
۳۰۰۱: محمد اسلم سروہی	جلیل قدوائی: تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۲۰۰۳	فخر الحق نوری	یادداشت
۳۰۰۲: عبدالخالق انصاری	جلیل مائیک پوری: حیات اور فن	بمبئی ۷۷	نظام الدین گوریکر	معیار
۳۰۰۳: محمد ارمغان	جلیل مائیک پوری: احوال و آثار	اوپن ۹۶	گوہر شاہی	ف اوپن

۷۹/۶/۱۵ ز.و	لکھنؤ ۷۸	جلیل مانگ پوری: حیات اور شاعری	۳۰۰۳: محمد ذکی احمد کوروی
۷۹/۶/۱۵ ز.و	اوپن، زت	جلیل ہاشمی: شخصیت اور فن +	۳۰۰۵: مختار احمد قریشی
۷۹/۶/۱۵ ز.و	اوپن ۲۰۰۳	جمال احسانی: شخصیت و فن +	۳۰۰۶: شہاب مسعود
۷۹/۶/۱۵ ز.و	کراچی ۲۰۰۳	جیل الدین عالی کی شخصیت اور فکر و فن کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	۳۰۰۷: فہیدہ عتیق
۷۹/۶/۱۵ ز.و	بہاول پور ۲۰۰۶	(ڈاکٹر) جمیل جالبی: شخصیت و فن +	۳۰۰۸: رضوانہ نسیم
۷۹/۶/۱۵ ز.و	بھاگل پور	(اردو تنقید کے ارتقا میں ڈاکٹر) جمیل جالبی کی خدمات	۳۰۰۹: محمد انیس الرحمن
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مظفر مہدی	(اردو تنقید میں) جمیل جالبی کی خدمات	۳۰۱۰: محمد بیسی انصاری
۷۹/۶/۱۵ ز.و	پش، زت	جیلہ خاتون: حیات اور شاعری D	۳۰۱۱: اسرائیل رضا، ایم
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مظفر پور ۷۹	جیل مظہری کا فن	۳۰۱۲: سلیم اشرف
۷۹/۶/۱۵ ز.و	علی گڑھ، زت	جیل مظہری کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	۳۰۱۳: صدر عالم
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مکہ ۸۳	جیل مظہری: حیات اور شاعری	۳۰۱۴: فضیل احمد
۷۹/۶/۱۵ ز.و	حیدر آباد ۸۲	جیل مظہری: حیات اور ادبی خدمات +	۳۰۱۵: قمر سلطانہ
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مظفر پور	جیل مظہری بحیثیت نثر نگار	۳۰۱۶: محمد دین انصاری
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مظفر ۹۶	(علامہ) جیل مظہری، مکتبہ اسکول اور اردو صحافت	۳۰۱۷: محمد مظہر عالم
۷۹/۶/۱۵ ز.و	مظفر ۹۰	جیل مظہری کی نثری خدمات	۳۰۱۸: محمد نعمت اللہ
۷۹/۶/۱۵ ز.و	پش ۸۳	جیل مظہری بحیثیت مرثیہ نگار	۳۰۱۹: نفیس فاطمہ
۷۹/۶/۱۵ ز.و	اوپن، زت	جیل ملک کی شاعری +	۳۰۲۰: رفعت شاہر
۷۹/۶/۱۵ ز.و	علی گڑھ، زت	جیلہ ہاشمی کی نگارش کی تحقیقی و تنقیدی جائزہ	۳۰۲۱: شمع افروز
۷۹/۶/۱۵ ز.و	اوپن ۹۶	جیلہ ہاشمی کا افسانوی ادب +	۳۰۲۲: محمد اسلم
۷۹/۶/۱۵ ز.و	بہاول پور ۲۰۰۱	جیلہ ہاشمی: شخصیت اور فن	۳۰۲۳: مشتاق احمد
۷۹/۶/۱۵ ز.و	پش ۸۷	جوش ملیح آبادی: شخصیت اور فن	۳۰۲۴: رحمت اللہ خان
۷۹/۶/۱۵ ز.و	علی گڑھ	(اردو شاعری کو) جوش کا عطیہ	۳۰۲۵: اسماعیل خاں، ملک

۳۰۲۶: شیر افسانہ بیگم	جوش ملیح آبادی: بحیثیت غزل گو شاعر +	حیدر آباد ۸۳	گیان چند	۹۶/۲/۱۰۵
۳۰۲۷: ثریا خانم	جوش ملیح آبادی: شخصیت اور فن	راجستان	ف بیج پور	
۳۰۲۸: سکھ چین سنگھ	جوش ملیح آبادی کے اسالیب نثر کا تنقیدی مطالعہ	جول ۸۸	معیار	
۳۰۲۹: ضیاء امام، سید	جوش [ملیح آبادی] کی مرثیہ نگاری +	جواہر	شارب رد ولوی ب، ۹۸/۳/۱	
۳۰۳۰: عصمت ملیح آبادی	(رومانی شاعری میں) جوش کی خدمات	لکھنؤ ۸۲	عبدالاحد خاں غلیل معین	
۳۰۳۱: شمسفر زیدی	جوش کی شاعری کا فنی و فکری ارتقا	دہلی	فتیق اللہ عبدالحق	
۳۰۳۲: قمر عباس، سید	جوش ملیح آبادی کی شاعری کا اسلوبیاتی مطالعہ +	کراچی، زت	عبدالسلام ف کراچی	
۳۰۳۳: محمد اسرار نیل حسن	جوش ملیح آبادی کی نثر نگاری	مظفر پور ۸۶	معیار	
۳۰۳۴: مناظر اسد	جوش بحیثیت شاعر فطرت +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز ب، ۹۸/۷/۱	
۳۰۳۵: منصور احمد قریشی	جوش کی نظم نگاری اور اردو شاعری پر اس کے اثرات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	ملتان ۲۰۰۶	فرمان فتح پوری، فوت الحق ف ذکریا	
۳۰۳۶: تسرین ریکش خان	جوش ملیح آبادی کی امیجری کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی عبدالحق	
۳۰۳۷: بچی احمد	جوش کا لسانی مطالعہ	پشاور ۲۰۰۳	خاطر غزنوی ت پشاور	
۳۰۳۸: حمید سہروردی	جوگندر پال: شخصیت اور افسانوی فن	اورنگ آباد، زت	عصمت جاوید ب، ۲۰۰۴/۷/۱	
۳۰۳۹: نعیم اختر، الیس ایم	جوگندر پال بحیثیت افسانہ نگار	مضلا ۹۵	مظفر مہدی ب، ۹۸/۳/۱	
۳۰۴۰: الماس	جون ایلیا: شخصیت اور فن کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۴	ظفر اقبال ف کراچی	
۳۰۴۱: فلک شیر	جون ایلیا کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۵	نیر صمدانی ف جی سی یو	
۳۰۴۲: زرینہ تہا سید	جیلانی بانو: شخصیت اور کارنامے	گلبرگ ۹۵	طیب انصاری ب، ۲۰۰۶/۳/۱	
۳۰۴۳: عذرا پروین	جیلانی بانو کی افسانہ نگاری	راچی ۸۷	معیار	
۳۰۴۴: ممتاز سلطانہ	جیلانی بانو +	حیدر آباد ۸۳	سیدہ جعفر ۹۶/۲/۱۰۵	
۳۰۴۵: بشیر احمد [منصور]	جیلانی بی اے: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۱	رفیع الدین ہاشمی ف اوپن	
۳۰۴۶: ماجد مشتاق	جیلانی کا مران بطور شاعر +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صمدانی ت، ۲۰۰۳/۵/۱	
۳۰۴۷: طیب منیر	چراغ حسن حسرت: احوال و آثار	ملتان ۲۰۰۱	عبدالرؤف شیخ ف ذکریا	

۳۰۴۸: انضال احمد	چلبست: حیات اور کارنامے	لکھنؤ ۸۸	۷/۱۵/۷۹ء
۳۰۴۹: کاشی ناتھ، پنڈت	چلبست: عہد، حیات اور کارنامے	کشمیر ۶۷	معیار
۳۰۵۰: شاہین اختر	حاجی لعل (للم و نثر) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	ظفر عالم ظفیری ف اوپن
۳۰۵۱: مظفر حسن عالی	(مولانا) حافظ کسرا می: حیات اور خدمات D	راچی ۹۸	احمد سجاد احمد سجاد
۳۰۵۲: محمد صادق چغتائی	حافظ عبدالرشید: احوال و آثار +	اوپن، زت	قرۃ العین طاہرہ ف اوپن
۳۰۵۳: شبیر احمد قادری	حافظ لدھیانوی کی نثر اور شاعری	اوپن، زت	ریاض مجید ف اوپن
۳۰۵۴: آفتاب احمد آفاق	(اردو نثر نگاری میں) حالی کے کارنامے	راچی ۹۷	ابو ذر عثمانی ۹/۱۰/۹۷ء
۳۰۵۵: اختر پروین	حالی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	قے پور
۳۰۵۶: بدر شیر الدین	(اردو تنقید میں) حالی شناسی	جی سی یو، زت	اختر شمار ف جی سی یو
۳۰۵۷: رضیہ بیگم	(اردو کے اصلاحی ادب میں) حالی کا حصہ	ناگ پور ۶۰	معیار
۳۰۵۸: ریاست حسین فاروقی	(خوبصورت الطاف حسین) حالی کا اسلوب نثر	اودے پور	ف اودے پور
۳۰۵۹: شاہ سکندر	حالی کی پیامی شاعری اور عصری آگہی	ڈن کشمیر	معیار
۳۰۶۰: شجاعت علی سندیلوی	حالی بحیثیت شاعر D	لکھنؤ ۶۰	مسعود حسن رضوی معیار
۳۰۶۱: شبیر اختر	حالی اور شبلی کے تنقیدی نظریات کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ ۹۶	شہریار جیند
۳۰۶۲: عبدالجلیق، اے	(اردو کے اسلام پسند شعرا) حالی، اکبر اور اقبال کا فکری جائزہ +	مدراں	نجم الہدیٰ فرحت
۳۰۶۳: عبدالقیوم	حالی کی اردو نثر نگاری	کراچی ۶۳	ایوب الیث صدیقی خبرنامہ ۷/۱۵/۹۷ء
۳۰۶۴: غلام رسول، سید	(مولانا) حالی اور مقلی سرن گیتا: تقابلی مطالعہ [مسدس حالی اور بھارتی بھارتی کے خصوصی حوالے کے ساتھ]	انامائی ۸۶	فرحت
۳۰۶۵: غلام مصطفیٰ خاں	حالی کا ذہنی ارتقا D	ناگ پور	
۳۰۶۶: لدھیانوی اسی لود	حالی [مقالہ روسی زبان میں ہے]	ماسکو	۱۵/۱۲/۲۰۰۵ء
۳۰۶۷: محمد آفتاب عالم	حالی کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی رنار
۳۰۶۸: مسعود اختر	حالی کی نثر	گورکھ پور ۸۴	محمود الہی ف گورکھ پور
۳۰۶۹: مسیح، آر آر	حالی، بحیثیت سوانح نگار ☆	الہ آباد ۷۷	محمد عقیل رضوی ۷/۱۵/۹۷ء

۳۰۷۰: معین احسن جذبی	حالی کی شاعری میں سیاسی شعور	علی گڑھ ۵۶	رشید احمد صدیقی	جنید
۳۰۷۱: مقبول احمد	حالی بحیثیت نثر نگار اور تنقید نگار	الہ آباد		جنید
۳۰۷۲: نصرت بانواندرابی	حالی اور اکبر کی شاعری کا تقابلی مطالعہ +	کشمیر	آل احمد سرور	ف خاور
۳۰۷۳: مقصود حسین	حاجہ اللہ افسر میرٹھی	میرٹھ ۸۳		معیار
۳۰۷۴: فضا قاسم	حامد حسن قادری کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رفار
۳۰۷۵: نور محمد سرور	حامد حسن قادری: سوانح اور ادبی خدمات	سندھ ۷۸	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۰۷۶: شاریہ حمید	(مولانا) حامد علی خاں: شخصیت اور فن	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۳۰۷۷: رابعۃ امت البھیر	حامد کا کشمیری کی تنقید نگاری +	کشمیر ۹۸	بشیر احمد نحوی	بازیافت
۳۰۷۸: ریاض احمد حافظ	(مولانا) حبیب الرحمن خاں شروانی: احوال و آثار +	سندھ ۸۲	نجیم الاسلام	تحقیق ۱۳
۳۰۷۹: دل شاوا جمل	حبیب جالب: ادبی خدمات +	اوپن ۹۵	سعادت سعید	ف اوپن
۳۰۸۰: شفقت مطلوب	حبیب جون پوری: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۶	شمیدہ محبوب	ف اوپن
۳۰۸۱: شمرین سعید	حجاب امتیاز علی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵	قاضی افضال حسین	رفار
۳۰۸۲: عبدالغفور شاہ قاسم	حجاب امتیاز علی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۴	کوہر نوشاہی	ف اوپن
۳۰۸۳: مجیب احمد خان	حجاب امتیاز علی: حیات اور ادبی خدمات +	دہلی	شریف احمد	۲۰۰۶/۱۰/۲۳، ۵
۳۰۸۴: علی انور کاندھرو	(اردو کی ترقی میں پیرسید) حسام الدین راشدی کا حصہ: ایک تحقیقی جائزہ +	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج	ف سندھ
۳۰۸۵: اسامہ سعیدی	حسرت عظیم آبادی، زندگی اور شاعری	علی گڑھ ۶۸		فرحت
۳۰۸۶: افسر قریشی	حسرت موہانی، نظم و نثر	علی گڑھ ۸۱	معین احسن جذبی	جنید
۳۰۸۷: درخشاں قیوم	حسرت موہانی اور ان کے معاصرین کی غزل گوئی	علی گڑھ، زت	صغیر بیک	رفار
۳۰۸۸: رحمان غنی	حسرت موہانی اور ادوئے معلی	پٹنہ		معیار
۳۰۸۹: شریف الدین	(مولانا) حسرت موہانی بحیثیت صحافی +	جواہر	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۳۰۹۰: نقیس احمد صدیقی	حسرت موہانی کی تحریروں میں آزادی اور قومی یک جہتی کی عکاسی	دہلی	شارب رودلوی	۲۰۰۶/۱۰/۲۳، ۵
۳۰۹۱: نور العین (احمر لاری)	حسرت موہانی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۹	محمود الہی	ف گورکھ پور

۳۰۹۲: عبدالحمید	حسن امام درو: حیات اور ادبی خدمات	مستقل	منصور عمر	ب، برار ۹۸
۳۰۹۳: شاہدہ سعید	(پاکستان میں ترقی پسند تحریک اور) حسن حمیدی: کلام و حیات +	خیر پور ۲۰۰۳	سردار احمد	ف، خیر پور
۳۰۹۴: محمد بدیع الزمان	(سید) حسن خالص	پنہ ۷۹	محمد صدیق	ب، برار ۹۷
۳۰۹۵: فاروق احمد	حسن رضوی: شخصیت اور فن +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صدیقی	ف، جی سی یو
۳۰۹۶: انجم طاہرہ	حسن عسکری بطور تنقید نگار +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خان اشرف	ت، ان ۲۰۰۳
۳۰۹۷: انجم طاہرہ	(محمد) حسن عسکری اور جدید ادبی شعور	جی سی یو، نرت	محمد خان اشرف	ف، جی سی یو
۳۰۹۸: عزیز ابن الحسن	محمد حسن عسکری کے تنقیدی تصورات اور جدید تنقیدی رویے	پنجاب، نرت	تحسین فراقی	یا، داشت
۳۰۹۹: ناصر حیات	(محمد) حسن عسکری اور تہذیبی مباحث +	اوپن، نرت	نثار احمد قریشی	ف، اوپن
۳۱۰۰: قلام مصطفیٰ خاں	حسن غزنوی بطور شاعر	ناگ پور ۴۷		یا، داشت
۳۱۰۱: انیس الرحمن	(خواجه) حسن نظامی: حیات و تصانیف	روہیل کھنڈ		معیار
۳۱۰۲: محیط خاں	(خواجه) حسن نظامی: حیات و خدمات	ناگ پور ۹۰		معیار
۳۱۰۳: امام مرتضیٰ نقوی	(خواجه) حسن نظامی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۷۶	منظر عباس نقوی	چند
۳۱۰۴: بلقیس شاہین	(خواجه) حسن نظامی، حیات اور فن +	کراچی، نرت	ابوالیث صدیقی	ف، کراچی
۳۱۰۵: آصف علی	(خواجه) حسن نظامی: بحیثیت صحافی +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	ب، برار ۹۸
۳۱۰۶: محمد تیر رضوی	(خواجه) حسن نظامی کی انشائیہ نگاری سی پارہ دل کی روشنی میں	جواہر ۸۹	اسلم پرویز	ب، برار ۹۸
۳۱۰۷: نسرتین سلطان	(خواجه) حسن نظامی: حیات اور تصانیف کا مطالعہ	دہلی	فضل الحق	مہدلی
۳۱۰۸: معین الدین احمد جوہر	(اردو انشائیہ اور) حسین عظیم آبادی کی انشائیہ نگاری	مظفر پور	ممتاز احمد خاں	۹۲/۶/۸۷
۳۱۰۹: شہزاد احمد خاں	حسین بحر: شخصیت اور فن +	اوپن، نرت	نجیب جمال	ف، اوپن
۳۱۱۰: طاہر اقبال خاں	(علامہ) حسین میر کا شیری: شخصیت و فن +	اوپن ۹۵	ریاض احمد ریاض	ف، اوپن
۳۱۱۱: نواز حسین زیدی	حفیظ جالندھری: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	پنجاب
۳۱۱۲: مظہر عباس	حفیظ شاہد: فن و شخصیت +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۳۱۱۳: سمیع احمد، سید	(حافظ سید شاہ نذر الرحمن) حفیظ عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	پنہ ۸۲	کلیم احمد عاجز	ب، برار ۹۷
۳۱۱۴: سعیدہ النساء	حفیظ قتل: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	مجاہد حسین رضوی	۹۲/۲/۸۷

۳۱۱۵: مظفر الدین احمد	حفیظ میرٹھی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۱۱۶: اے بی اشرف	(اردو ڈرامے کا ارتقا، بحوالہ خصوصی) حکیم احمد شجاع بحیثیت ڈراما نگار	ملتان ۸۳	خولید محمد زکریا	ف زکریا
۳۱۱۷: رفعت آرا	حکیم سید عبدالحی پاتف: حیات اور شاعری	راچی ۷۶	محمد صدر الدین فضا شمس	احمد سجاد
۳۱۱۸: ہارون الرشید	حکیم سید فخر الدین: حیات اور کارنامے اور ان کے تذکرہ ریختہ	لکھنؤ ۷۹	معیار	
۳۱۱۹: محمد رئیس الحق	گویاں ہند کی تنقیدی تدوین	پٹنہ ۸۶	اعجاز علی ارشد	ب، ۷۷/۹۷
۳۱۲۰: لطیف قریشی	حکیم عاجز: عہد اور شاعری			
	(ادب اطفال کے فروغ و ترقی میں) حکیم محمد سعید کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ			
۳۱۲۱: رعنا اقبال	حمایت علی شاعری ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۱۲۲: عباس خان	حمزہ شتواری کی اردو میں علمی و ادبی خدمات +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۱۲۳: شمیم سلیم	حمزہ فاروقی کے آثار کا علمی محاکمہ +	ادپن ۲۰۰۱	ظہور احمد اعوان	ف ادپن
۳۱۲۴: محمد احسان الحق	حمزہ فاروقی کے آثار کا علمی محاکمہ +	ملتان ۲۰۰۵	انوار احمد	ف زکریا
۳۱۲۵: نازیہ بخاری	(پروفیسر) حمید احمد خاں: احوال و آثار	کراچی ۸۲	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۳۱۲۶: نسیم الدین پیرزادہ	حمید اختر: ترقی پسند ادبی تحریک کی نمائندہ آواز: اپنی تصانیف کے آئینے میں +	ملتان، زت	انوار احمد	ف زکریا
۳۱۲۷: رفعت ہاشمی، سیدہ	حمید الماس: فن اور شخصیت	گلبرگ ۲۰۰۰	قیوم صادق	ب، ۷۷/۲۰۰۰
۳۱۲۸: شمیمہ یاسمین	حمید سہروردی کے افسانوں کا تنقیدی تجزیہ +	گلبرگ ۹۷	قیوم صادق	ب، ۷۷/۲۰۰۶
۳۱۲۹: عشرت ناہید	حمید نسیم بطور نقاد +	ادپن ۲۰۰۵	عبدالعزیز خالد	ف ادپن
۳۱۳۰: حمیرہ بانو	حیات اللہ انصاری: شخصیت اور ادبی کارنامے	برکت اللہ ۲۰۰۱	آفاق حسین صدیقی	عبدالحق
۳۱۳۱: رضوان انجم	حیات اللہ انصاری: حیات و خدمات	گوردھ پور، زت	احمر لاری	۱۵/۱۱/۹۱
	حیات اللہ انصاری کے افسانوں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۱	نصیر احمد خان / محمد حسن	
۳۱۳۲: رحمان حمیدی	حیات اللہ انصاری: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۹	معیار	ب، ۷۷/۹۸
۳۱۳۳: اختر شمار، محمد اعظم	حیدر دہلوی: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۳	خولید محمد زکریا	ف پنجاب
۳۱۳۴: عبدالرب استاد	حیدر قریشی: شخصیت اور ادبی جہات	گلبرگ، زت	حمید سہروردی	ب، ۷۷/۲۰۰۶

۳۱۳۵: قلندر عباس	خادم رزمی: شخصیت اور فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۳۱۳۶: محمد اسحاق	خاطر غزنوی: فن و شخصیت +	پشاور	نذیر تبسم	ف پشاور
۳۱۳۷: محمد چنید	خاقان خاور: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۲۰۰۵	قرۃ العین طاہرہ	ف اوپن
۳۱۳۸: منور علی شیخ	خالد رحیم: حیات اور ادبی خدمات	بھونیشور ۹۷	حفیظ اللہ	۹۷/۹۸/۹۹
۳۱۳۹: سدیدہ بتول	خالدہ حسین کے ناول اور افسانوں کا تنقیدی جائزہ +	اوپن، نرت	احمد جاوید	ف اوپن
۳۱۴۰: اشتیاق عالم	خدیجہ مستور کی ناول نگاری کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۱	صدیق الرحمن قدوائی	ب ۹۸/۳
۳۱۴۱: راشدہ قاضی	(اردو کا افسانوی ادب اور) خدیجہ مستور	ملتان، نرت	روبینہ ترین	ف ذکر کیا
۳۱۴۲: زید صابری	(اردو کے افسانوی ادب میں) خدیجہ مستور کا حصہ +	کراچی، نرت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۱۴۳: سلیم قریشی	خدیجہ مستور کی تصنیفات میں عورت کا تصور	اوپن ۹۶	سلیم اختر	ف اوپن
۳۱۴۴: شیریں امام	خدیجہ مستور: حیات اور کارنامے	مٹھلا ۹۵	ضیاء الرحمن	ب ۹۸/۳
۳۱۴۵: فاخرہ بلین	خدیجہ مستور کی ادبی خدمات	علی گڑھ، نرت	طارق چغتاری	رقرار
۳۱۴۶: ظفر اقبال	خلش ہمدانی کی ناول نگاری +	اوپن ۲۰۰۳	توازش علی	ف اوپن
۳۱۴۷: عبدالرشید خان	(ڈاکٹر) خلیفہ عبدالکیم: حیات اور ادبی کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	صفدر علی بیگ	ب ۹۷/۵
۳۱۴۸: عطاء الرحمن عطا	خلیق ابراہیم خلیق کی ادبی خدمات +	ملتان، نرت	انوار احمد	ف ذکر کیا
۳۱۴۹: قطب سرشار	(ڈاکٹر) خلیق انجم: شخصیت اور ادبی خدمات	عثمانیہ	اشرف رفیع	ب ۲۰۰۲/۱
۳۱۵۰: بشیر احمد قادری	خلیق قریشی، احوال و آثار +	اوپن ۹۹	ریاض مجید	ف اوپن
۳۱۵۱: امجد علی شاکر	خلیل الرحمن اعظمی: احوال و آثار +	اوپن ۹۱	سجاد باقر رضوی	ف اوپن
۳۱۵۲: شمرین جہاں	خلیل الرحمن اعظمی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، نرت	ظفر احمد صدیقی	رقرار
۳۱۵۳: وردانہ بیگم	خلیل الرحمن اعظمی: حیات و ادبی خدمات +	عثمانیہ ۸۱	سیدہ جعفر	ب ۹۲/۵
۳۱۵۴: سراج الاسلام	خلیل الرحمن اعظمی: فن اور شخصیت	راچی ۸۳	ابوذر عثمانی	احمد سجاد
۳۱۵۵: عفت آرا عیسیٰ	(اردو تنقید کے ارتقا میں) خلیل الرحمن اعظمی کا حصہ	مگدھ ۸۴		معیار
۳۱۵۶: غنفر عباس	خلیل الرحمن اعظمی: حیات اور شخصیت +	علی گڑھ	ثریا حسین	نرت
۳۱۵۷: غلام نبی بٹ	خلیل الرحمن اعظمی کی غزل گوئی +	کشمیر ۹۲	نذیر احمد ملک	باز یافت

۳۱۵۸: کوثر عالیہ	خلیل الرحمن اعظمی: حیات و خدمات	راجستھان	ف جے پور
۳۱۵۹: محمد اسلام الدین	خلیل الرحمن اعظمی: حیات اور شاعری	پٹنہ	معیار
۳۱۶۰: محمد اقبال پاشا	(اردو لسانیات شناسی میں پروفیسر) قلیل صدیقی کا مقام	ملتان، زت	نعمت الحق ف زکریا
۳۱۶۱: ضیاء الدین	خواجہ احمد عباس: حیات اور ادبی خدمات	جموں	معیار
۳۱۶۲: غلام حسین	خواجہ احمد عباس: حیات و کارنامے	کوکھ پور ۸۶	محمود الہی ۹۱/۱۱/۱۵، ۰۵
۳۱۶۳: محمد ممتاز انصاری	خواجہ احمد عباس کی ناول نگاری	راچی ۸۸	معیار
۳۱۶۴: نذیر احمد	خواجہ احمد عباس اور گملیشور کا تنقیدی و تقابلی مطالعہ	ون کنیہور	معیار
۳۱۶۵: فاروقی قرید بیگم	(پروفیسر) خواجہ احمد فاروقی: شخصیت اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست ب، ۵/۵/۹۷
۳۱۶۶: محمد عبدالحق	خواجہ احمد فاروقی: شخصیت اور ادبی خدمات	دہلی	ابن کنول ۳۰۰۶/۱۰/۳۲، ۰۵
۳۱۶۷: میمنہ وحید	خواجہ احمد فاروقی: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۶	معیار
۳۱۶۸: ذکیہ بدر	خواجہ دل محمد: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	سلطان بخش ف اوپن
۳۱۶۹: ساجد ندیم خان	خواجہ غلام قرید اور خواجہ میر درد کے افکار اور اسلوب کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	شوذب کاظمی ف اوپن
۳۱۷۰: رفعت جمال	خورشید الاسلام کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد زاہد رقتار
۳۱۷۱: آنوار احمد خاں	خوشی محمد ناظر اور کشمیر میں اردو شاعری کا ارتقا	دہلی ۸۰	قرنیں عبدالحق
۳۱۷۲: آفتاب احمد انصاری	داغ کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۹۰	نادر علی خاں جنید
۳۱۷۳: اسعد بدایونی	داغ کے اہم حلقہ +	علی گڑھ	معیار
۳۱۷۴: زیدی، ایم اے	(اردو ادب میں) داغ کا حصہ	راجستھان	احتشام حسین فرحت
۳۱۷۵: محمد علی زیدی	(مطالعہ) داغ	راجستھان	ف جے پور
۳۱۷۶: نشاط اختر	بہار میں دبستان داغ (مبارک اور حامد عظیم آبادی)	پٹنہ ۸۰	یوسف خورشیدی ب، ۵/۵/۹۷
۳۱۷۷: بشیر احمد صدیقی	(مرزا) دبیر کی مرثیہ نگاری	علی گڑھ ۷۱	معین احسن جذبی جنید
۳۱۷۸: ڈاکٹر حسین فاروقی	(دبستان) دبیر	بمبئی ۶۳	نجیب اشرف ندوی معین
۳۱۷۹: عیدالاحد باندرہ	(مراثی) دبیر کا مطالعہ: مشترکہ تہذیبی تناظر میں +	کشمیر ۲۰۰۳	محبوبہ وانی بازیافت
۳۱۸۰: محمد زمان آزرہ	(مرزا سلامت علی) دبیر: حیات اور کارنامے	کشمیر ۷۸	خلیل الرحمن بازیافت

۳۱۸۱: مصباح رضوی	دیر شناسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۴	حافظ نفیس	ف جی سی یو
۳۱۸۲: مظفر حسن ملک	(مرزا) دیر: سوانح و کلام	پنجاب ۶۰	عابد علی عابد	ف پنجاب
۳۱۸۳: نذر عابد	(مرزا) دیر کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاہ	ف قرطبہ
۳۱۸۴: نفیس فاطمہ	(مرزا) دیر اور ان کے مرثیے کا فن	بہار ۸۳		معیار
۳۱۸۵: غلام مجتبیٰ انصاری	Darwish Husain Walih: A Critical Edition of His work	پنہ ۷۰		ب، ۹۷/۷۰
۳۱۸۶: احمد معاویہ صدیقی	(بیسویں صدی کے اردو ادب میں طنز مزاح میں) دلاور نگار کا مقام	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۱۸۷: محمد عاصم رضوی	دلاور نگار: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵	محمد امین	رنا
۳۱۸۸: حامد علی خاں	دل شاہ جہان پوری: شخصیت اور فن	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسیم	۹۳/۹۱۵/۵۰
۳۱۸۹: نگہت باری	دیکھ کر: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۱۹۰: حسن آرا شاہین	(شمس العلماء مولوی محمد) ذکاء اللہ دہلوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۸۲	ثریا حسین	جنید
۳۱۹۱: رقت جمال	ذکاء اللہ: حیات اور ان کے علمی کارنامے	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسیم	ق، ۹۱/۱۰
۳۱۹۲: شبیر احمد	ذکی انور اور ان کی ناول نگاری	راچی ۸۶	نادم بلخی	احمد سجاد
۳۱۹۳: تنویر احمد علوی	ذوق: حیات اور شاعری	علی گڑھ ۶۰	آل احمد سرور	ف رت
۳۱۹۴: شمیم افزا	(دبستان) ذوق +	کراچی ۸۱	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۱۹۵: حسین ناہر خاں	راجا رشید محمود کی نعتیہ شاعری کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اوپن
۳۱۹۶: مظہر حسن	راجا محمد عبداللہ نیاز: حیات و فن +	اوپن، زت	افتخار بیگ	ف اوپن
۳۱۹۷: عبدالقادر	راجا مہدی علی خان	عثمانیہ	عقیل ہاشمی	۹۸/۱۳۲/۵۰
۳۱۹۸: عبدالواسط	راز مراد آبادی: حیات و فن	ادپن ۹۵	محمود الرحمن	ف ادپن
۳۱۹۹: انصار اللہ	راخ کی مثنوی نگاری	گورکھ پور ۶۷		معیار
۳۲۰۰: حمیدہ خاتون	راخ کے شاگرد بھر نکستوی	پنہ ۷۶		معیار
۳۲۰۱: لطف الرحمن شمس	راخ بحیثیت غزل گو	پنہ ۷۰	مطیع الرحمن	ب، ۹۷/۷۰
۳۲۰۲: محمد مطیع الرحمن	راخ کے دو شاگرد: محسن اور فرحت	پنہ ۷۸	کلیم الدین احمد	ب، ۹۷/۷۰
۳۲۰۳: ممتاز احمد	راخ بحیثیت مثنوی نگار +	پنہ		ف رت

۳۲۰۳: ممتاز احمد	راخ بحیثیت مثنوی نگار	پنہ ۵۷	کلیم الدین احمد	ب ۹۷/۷۷
۳۲۰۵: عبدالرؤف	راخ عرفانی بحیثیت غزل گو +	اوپن، زت	محمد عالم خاں	ف اوپن
۳۲۰۶: اسرار حیدری	(ن، م) راشد کائن اور شاعری	مظفر پور ۸۱	معیار	
۳۲۰۷: نسیم احمد	(ن، م) راشد: فکر و فن	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفتار
۳۲۰۸: محمد خیر الحق نوری	(ن، م) راشد: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۹۷	خولید محمد زکریا	ف پنجاب
۳۲۰۹: داؤد	(علامہ) راشد الخیری اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	کراچی ۲۰۰۳	ابوالخیر کشتی	ف کراچی
۳۲۱۰: اورلیس صدیقی	(علامہ) راشد الخیری کی افسانہ نگاری	اوپن ۹۱	نظر کامرانی	ف اوپن
۳۲۱۱: خالدہ عشرت ریاض	راشد الخیری کے ناولوں کا تنقیدی تجزیہ	کراچی، زت	کراچی	ف کراچی
۳۲۱۲: داؤد	(علامہ) راشد الخیری اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	ابوالخیر کشتی	ف کراچی
۳۲۱۳: محمد راشد	راشد الخیری کی ناول نگاری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفتار
۳۲۱۴: ہاجرہ خاتون صدیقی	(مولانا) راشد الخیری: حیات اور کارنامے	ساگر ۸۸	معیار	
۳۲۱۵: محمد اسرار نیل رضا	راضیہ خاتون جلیلہ: حیات اور شاعری	پنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب ۹۷/۷۷
۳۲۱۶: نسیم گلگتہ	راغب مراد آبادی کا فن اور شخصیت: اردو کے رباعی گو شعرا کے قائل میں	کراچی ۲۰۰۱	وقار احمد رضوی	ف کراچی
۳۲۱۷: شری وشوکار سنہا	رام پرساد کھوسلا شاد بحیثیت شاعر	مظفر پور	قمر اعظم ہاشمی	۹۳/۶۱/۷۰
۳۲۱۸: صدیق الرحمن قدوائی	(ماسٹر) رام چندر: قدیم دہلی کالج کی ایک اہم شخصیت +	دہلی ۶۲	خولید احمد فاروقی	معین
۳۲۱۹: خالدہ پروین	رام ریاض: حیات و فن +	اوپن ۹۵	ریاض احمد ریاض	ف اوپن
۳۲۲۰: تیر حسن	رام لعل: بحیثیت افسانہ نگار	بھاگل پور	منظر عاشق ہرگاتوی	
۳۲۲۱: گلگتہ عارف	رام لعل: حیات، شخصیت اور خدمات	تاگ پور	عتیق الرحمن خان	۹۵/۱۲/۱۰۵
۳۲۲۲: محمد عارف	ربیعہ فخری: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۰	فتح محمد ملک	ف اوپن
۳۲۲۳: تیر مسعود رضوی	رجب علی بیگ سرور +	الآباد ۶۵	مسح الزماں	۷۹/۵۸/۷۰
۳۲۲۴: حاکمہ صدیقہ	رحمن جامی کی شاعری میں فنی اور تکنیکی تجربے: ایک تنقیدی مطالعہ	حیدر آباد ۲۰۰۵	رحمت یوسف زئی	
۳۲۲۵: راضیہ شمیر	رحمن مدب کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد	ف اوپن
۳۲۲۶: افتخار الدین	رجیم گل: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	اعجاز راہی	ف اوپن

۳۴۲۷: ریاض احمد	رسا جاودانی: حیات اور شاعری +	کشمیر ۹۰	مجید مضمیر	بازیافت
۳۴۲۸: آدم غلام حسین شیخ	(مرزا ہادی) رسوا: حیات اور ناول نویسی	ببینی		معیار
۳۴۲۹: ظہیر حسین فتح پوری	رسوا کی ناول نگاری	پنجاب ۶۵	وقار عظیم	ف پنجاب
۳۴۳۰: عمران احمد	(مرزا) رسوا کے ناولوں کا سماجیاتی مطالعہ	جامعہ ملیہ		معیار
۳۴۳۱: کوثر فردوس	(مرزا محمد ہادی) رسوا کے ناولوں میں کردار نگاری کا تنقیدی جائزہ	معتلا، زت	شاہدہ شمیم بانو	ب ۹۸/۳۰
۳۴۳۲: محمد توقید خاں	(مرزا) رسوا کے ناولوں کے نسوانی کردار، اسراف و جان ادا اور شریف زادہ کی روشنی میں +	جواہر ۸۸	اسلم پرویز	ب ۹۸/۳۰
۳۴۳۳: میوند بیگم	(مرزا) رسوا: سوانح تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ		جنبہ
۳۴۳۴: ضیف سیف ہاشمی	رشید احمد رشید: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ ۹۰	عبدالرزاق فاروقی	ب ۹۲/۱۵
۳۴۳۵: بنگلین صبا	(جدید اردو ادب کے تناظر میں) رشید احمد صدیقی کے طنز و مزاح کا تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۴۳۶: قطب الدین اشرف	(اردو طرافت اور) رشید احمد صدیقی	بہار		معیار
۳۴۳۷: اکرام الدین، خواجہ	رشید احمد صدیقی کے اسلوب کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب ۹۸/۳۰
۳۴۳۸: اقبال اختر	اردو نثر میں طرافت، بحوالہ خصوصی رشید احمد صدیقی	پٹنہ ۶۷	صدر الدین نقشا	ب ۹۸/۳۰
۳۴۳۹: امتیاز احمد	رشید احمد صدیقی کے تنقیدی نظریات	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۳۴۴۰: بشیر احمد دانی	رشید احمد صدیقی کا اسلوب +	کشمیر ۹۲	مجید مضمیر	بازیافت
۳۴۴۱: تزکین گل	رشید احمد صدیقی کے خطوط کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پشاور، زت	روینہ شاہین	ف پشاور
۳۴۴۲: رونق جہاں زیدی	رشید احمد صدیقی: حیات اور فن	علی گڑھ ۸۶	شریہ حسین	جنبہ
۳۴۴۳: بنگلین صبا	(جدید اردو ادب کے تناظر میں) رشید احمد صدیقی کا طنز و مزاح اور تنقیدی جائزہ +	کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۴۴۴: سروری صدیقہ	رشید احمد صدیقی کی خاکہ نگاری +	بنگلور ۸۱	عبدالغفار کلیل	ب ۹۳/۱۵
۳۴۴۵: علیم الدین محمد	رشید احمد صدیقی کے فن کا تنقیدی مطالعہ (انشائیوں کے حوالے سے)	علی گڑھ		دائرہ
۳۴۴۶: محمد ریاض احمد	(اردو انشائیے کے ارتقائے رشید احمد صدیقی کا حصہ D)	بھاگل پور	مظفر اقبال	ک ۹۲/۸

۳۲۷۷: سیان (طہر جاوید)	رشید احمد صدیقی: شخصیت اور فن	عثمانیہ ۶۷	مسعود حسین خاں	۷۹/۶۸/۸۰
۳۲۷۸: شازیہ الیاس	(پروفیسر ڈاکٹر) رشید احمد گوریج: شخصیت و فن +	اوپن ۷۲	ریاض احمد ریاض	ف اوپن
۳۲۷۹: نورینہ تحریم	رشید اختر ندوی کی علمی و ادبی خدمات	بہاول پور، ۷۲	روینہ رفیق	ف بہاول پور
۳۲۸۰: آفتاب احمد فریدی	رشید امجد کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، ۷۲	قاضی افضل حسین	رفار
۳۲۸۱: منیہ عباد	رشید امجد کا فنی و فکری مطالعہ: بے زار آدم کے بیٹے			
۳۲۸۲: شہدہ بانو	سمت رنگیر ندے کے تعاقب میں تک [اوپن ۲۰۰۳	احمد جاوید	ف اوپن
۳۲۸۳: مشتاق احمد	(ڈاکٹر) رشید جہاں: حیات و ادبی خدمات	الہ آباد		معیار
	(جدید اردو شاعری میں طنز و مزاح کی روایت اور) رضا نقوی راہی کی شاعری	مظفر پور	ممتاز احمد خاں	
۳۲۸۴: عقیل اشرف	رضا نقوی و اہی: شخصیت اور شاعری	راچی ۸۲		معیار
۳۲۸۵: انوار اللہ اظہار	رضا ہدائی: شخصیت اور شاعری +	پشاور ۹۸	نظیر احمد اعوان	ت پشاور
۳۲۸۶: عطیہ سلطان	رقعت سروش: حیات اور فن	برکت اللہ	شفیقہ فرحت	ب، ۹۹/۱۰۰
۳۲۸۷: کوثر سلطانہ	(ڈاکٹر) رفیعہ سلطانہ: حیات و خدمات	اورنگ آباد، ۷۲	مسرت فردوس	ب، ۲۰۰۳/۲۰۰۴
۳۲۸۸: اسحاق عالم	رفیعہ منظور الامین: حیات اور کارنامے +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۲۰۰۷
۳۲۸۹: سجاد حسین خاں	(سید) رفیق حسین: شخصیت و فن +	اوپن ۹۵	رشید امجد	ف اوپن
۳۲۹۰: عبدالرؤف	رفیق خاور: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۲۹۱: شریا جبین	رنجور عظیم آبادی: حیات اور فن	پٹنہ ۷۷	کلیم الدین احمد	ب، ۹۷/۹۸
۳۲۹۲: نسیم اختر	روش صدیقی	میرٹھ ۹۳	بشیر بدر	ف میرٹھ
۳۲۹۳: محمد نعوت	روش صدیقی: حیات اور شاعری	علی گڑھ ۹۶	کوکب قدر	جنید
۳۲۹۴: صبیحہ سلطانہ	رؤف خیر: شخصیت اور فن +	حیدرآباد	میر محبوب حسین	
۳۲۹۵: محمد اجمل ہاشمی	رئیس احمد جعفری کے ناولوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۱	رشید احمد گوریج	ف اوپن
۳۲۹۶: سکندر خاتون زیدی	رئیس امر دہوی کی شاعری کا مطالعہ: قطعات رئیس کے خصوصی حوالے سے +	کراچی ۲۰۰۱	یونس حسنی	ف کراچی

منصف ۹/۲۰۰۳

۳۲۶۷: محمد قاسم جلال	رئیس امر وہوی: احوال و آثار	بہاول پور ۹۷	محمد سلیم ملک	ف بہاول پور
۳۲۶۸: سعید الحسن نقوی	رئیس امر وہوی: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	جگدیش چندر دھن	بہاول پور ۲۰۰۷
۳۲۶۹: محمد علقہ سلفی	(مولانا) ریاست علی ندوی: حیات و کارنامے	مقتل ۸۶	محمد طیب صدیقی	بہاول پور ۹۸۳
۳۲۷۰: ابرہام اختر، ایس ایم	ریاض احمد کی تنقید نگاری +	ادب، نرت	ف ادب	
۳۲۷۱: خلیل اللہ خاں	ریاض خیر آبادی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۲	سلام سندیلوی	ف گورکھ پور
۳۲۷۲: صاحب علی	ریاض خیر آبادی کی سقاقت کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	نادر علی خاں	رفقار + فرحت
۳۲۷۳: سجاد حسین شاہ	ریاض شاہد: احوال و آثار	ادب، ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	ف ادب
۳۲۷۴: تسلیم جہاں	ریوتی سرن شرما کی ڈراما نگاری: ایک تجزیہ +	میرٹھ، نرت	اسلم حبیب پوری	ف میرٹھ
۳۲۷۵: رفعت سلطانیہ	نعت ساجدہ: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۸۹	رحمت علی خان	بہاول پور ۹۶/۲۸
۳۲۷۶: نسیم کوثر	نعت عید القادر: احوال و آثار +	ادب ۹۲	سلطانہ بخش محمدی	ف ادب
۳۲۷۷: آنسہ پروین	ساحر لدھیانوی: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۹۹	افغان اللہ خاں	ف گورکھ پور
۳۲۷۸: انور ظہیر	ساحر: شخص اور شاعر +	جواہر ۸۸	اسلم پرویز	بہاول پور ۹۸
۳۲۷۹: ضیاء الدین	ساحر لدھیانوی: حیات اور شاعری	مقتل ۸۹	محمد مطیع الرحمن	بہاول پور ۹۸۳
۳۲۸۰: عبدالرؤف شاد	ساحر لدھیانوی اور معاصر شعرا: ایک تنقیدی جائزہ	میرٹھ ۲۰۰۳	یونس غازی	ف میرٹھ
۳۲۸۱: سہلی شاہین	ساغر نظامی: حیات اور ادبی کارنامے	دہلی	قمر رئیس	مہاراج
۳۲۸۲: محمد فاروق بخش	ساغر نظامی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۹۲	بشیر بدر	ف میرٹھ
۳۲۸۳: محمد اشرف سلیمان	(مولانا عبدالمجید) ساک: حیات اور کارنامے	بہاول پور ۹۵	روشن آراؤ	ف بہاول پور
۳۲۸۴: نورین کھوکھر	سازہ ہاشمی کی ادبی خدمات +	نئی دہلی، نرت	سعادت سعید	ف نئی دہلی
۳۲۸۵: عارف محمود	سجاد اقبال رضوی کی ادبی خدمات: پاکستانی طرز احساس کے تناظر میں	پنجاب ۹۸	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۲۸۶: عرفان الہدی	(فشی) سجاد حسین کی ناول نگاری (حاجی بعلول کی روشنی میں) +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	بہاول پور ۹۸
۳۲۸۷: امکارنا تھ	سجاد ظہیر کی ادبی خدمات +	کشمیر ۸۲	برج پریمی	بازانت
۳۲۸۸: تنویر احمد نور	سجاد ظہیر کے ادبی کارنامے	مظفر پور ۸۹	مظفر	مظفر

۳۲۸۹: شاہین قاطرہ	سجاد ظہیر کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یادداشت
۳۲۹۰: عبدالرشید	سجاد ظہیر کی ناول نگاری [لندن کی ایک رات کے خصوصی پس منظر میں] +	پٹیالہ ۸۶	ذاکر حسین نقوی	ب، ۱۰/۱۰/۹۶
۳۲۹۱: عبدالقیوم ایدالی	سجاد ظہیر: حیات اور کارنامے	راچی ۸۳	ابو ذر عثمانی	احمد سجاد
۳۲۹۲: خیر ایوب	سجاد ظہیر: شخصیت اور فن	بھوپال	شفیقہ فرحت	۲۰۰۰/۷/۲۰
۳۲۹۳: مہتاب لعل پری	کچل سرمست کی سوانح حیات اور اردو شاعری +	اوپن ۹۹	عبدالحق حسرت	ف اوپن
۳۲۹۴: سراج الحق	(فخر الدین) سخن دہلوی: حیات اور شاعری	راچی ۷۷	معیار	
۳۲۹۵: اودہ نارائن پانٹھک	سدرشن: شخصیت اور افسانہ نگاری	پٹیالہ ۹۰	زینت اللہ شیخ	ب، ۱۰/۱۰/۹۶
۳۲۹۶: اودہ نارائن پانٹھک	سدرشن کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ +	پٹیالہ ۸۳	زینت اللہ شیخ	ب، ۱۰/۱۰/۹۶
۳۲۹۷: راحت افشاں	سراج اور نگ آبادی اور غزل کی روایت +	کراچی، نرت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۹۸: صدیق محی الدین	سراج اور نگ آبادی کی غزل میں محبوب کا تصور +	حیدر آباد ۸۵	ثمینہ شوکت	۱۵/۱۱/۹۶
۳۲۹۹: بشیر احمد وانی	سردار جعفری: بحیثیت شاعر و ناقد +	کشمیر ۸۲	برج پری	بازیافت
۳۳۰۰: پروین جمال	(علی) سردار جعفری: حیات و ادبی خدمات	گورکھ پور، نرت	محمود الہی	۱۵/۱۱/۹۱
۳۳۰۱: داؤد کشمیری	سردار جعفری: حیات اور شاعری	بمبئی ۷۳	معیار	
۳۳۰۲: کوثر پروین	سردار جعفری: شخصیت اور فن	کشمیر ۹۶	محمد زمان آزرہ	بازیافت
۳۳۰۳: نصرت جبین	(علی) سردار جعفری کی شاعری کی فکری و فنی جہات	علی گڑھ	رفقار	
۳۳۰۴: آل انظر آفس	سر سید کے معترضین: تنقیدی و تحقیقی جائزہ	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۳۳۰۵: امت الحمید کوثر	(اردو کی علمی ترقی میں) سر سید اور ان کے رفقاء کا کردار کا حصہ	کراچی ۸۰	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۳۳۰۶: انعام الحق	سر سید احمد خاں کی نثر	گورکھ پور ۸۳	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۳۰۷: بشری خان	سر سید اور اقبال کے عمرانی تصورات کا تقابلی مطالعہ +	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف ذکر یا
۳۳۰۸: ریاض حسین	سر سید کے ادبی مضامین کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ: ناخذ کے خصوصی مطالعے کے ساتھ +	اوپن، نرت	اسلم انصاری	ف اوپن
۳۳۰۹: سعدیہ فرحت قدوسی	سر سید پر علمی کاموں کا تنقیدی مطالعہ +	کراچی، نرت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۳۱۰: شمیم الدین	سر سید احمد خاں کا نظریہ تعلیم و تربیت	علی گڑھ	رفقار	
۳۳۱۱: صفیہ اختر	سر سید کا تصور تعلیم	علی گڑھ، نرت	شہاب الدین شہاب	رفقار

۳۳۱۲: طاہر مسعود	سر سید احمد خاں کی تعلیمی اور سماجی خدمات پر اختتامی رویہ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	اوپن، زت	گوہر نوشادی	ف، اوپن
۳۳۱۳: ظفر حسن	سر سید اور حالی کا نظریہ قنطریہ	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۳۱۴: فرزانہ بیگم	(قومی سالمیت اور) سر سید +	بنگلور ۸۰	آمنہ خاتون	۹۳/۱۵/۵۰
۳۳۱۵: قدیرہ خاتون	(اردو ادب میں) سر سید احمد خاں کا حصہ ☆	الہ آباد ۷۳	احشام حسین	۷۰/۵/۸/۵۰
۳۳۱۶: محبوب شاہ، ایس	سر سید احمد خاں اور علی گڑھ تحریک کے ناقدین کا تحقیقی جائزہ	کراچی ۹۱	حنیف فوق	ف، کراچی
۳۳۱۷: محمد ابوصالح	سر سید کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۹۰	نور الحسن نقوی	جنید
۳۳۱۸: مولابخش قادری	سر سید کے ادبی اسلوب کا تجزیہ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷/۵۰
۳۳۱۹: یوسف ایم [فوق کریمی]	سر سید کے سیاسی افکار	علی گڑھ	ب، ۹۶/۱۰/۵۰	
۳۳۲۰: احراز نقوی	سرشار بحیثیت ناول نگار	لکھنؤ ۶۳	۷۰/۶/۱۵/۵۰	
۳۳۲۱: ثریا جمال مظہری	سرشار کے قسوانی کردار	پٹنہ ۷۳	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷/۵۰
۳۳۲۲: عبدالغفور شیخ	سرشار کے معاصرین اور ان کا ثقافتی ورثہ	کولہاپور	ایم این وڈورن	ب، ۹۹/۱/۵۰
۳۳۲۳: لطیف حسین، سید	(رتن ناتھ) سرشار اور اردو ادب	آگرہ ۵۷	محمد تنسیم صدیقی	فرحت + معیار
۳۳۲۴: محمد ابوشاہد	(رتن ناتھ) سرشار کے ناولوں میں کردار نگاری	مظفر پور ۸۵	معیار	
۳۳۲۵: وشنو گوپال	(رتن ناتھ) سرشار اور ان کی تصانیف کا مطالعہ ☆	الہ آباد ۵۵	اعجاز حسین	۷۰/۵/۸/۵۰
۳۳۲۶: ریحانہ خاں	(آل احمد) سرور: شخصیت اور کارنامے	میرٹھ ۷۹	معیار	
۳۳۲۷: عابد التنا	(آل احمد) سرور کی ادبی خدمات +	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر	ب، ۹۷/۵/۵۰
۳۳۲۸: فحی حیدر زکریا	(آل احمد) سرور کی تنقید نگاری	راچی ۸۲	وہاب اشرفی	احمد آباد
۳۳۲۹: حکیم چند تیر	سرور جہاں آبادی: حیات اور شاعری D	بنارس ۶۵	گیان چند	معیار
۳۳۳۰: رخسانہ سلطانی	سرور موزاتی کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	گلبرگ ۹۹	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳/۵۰
۳۳۳۱: میمونہ پانو	(پروفیسر) سرور: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خاں	۷۰/۶/۸/۵۰
۳۳۳۲: رحمت اللہ قریشی	سرور: محفل شہری: حیات، شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	یونس غازی	ف، میرٹھ
۳۳۳۳: نشاط عابدین	سرور صابری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۸۹	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷/۵۰
۳۳۳۴: حسن آرزو	سعادت یاد خاں رنگین: حیات اور شاعری D	گدھ ۷۷	معیار	

۳۳۲۵: صابر علی خاں	سعادت یاد خاں رٹکین: حیات و کلام	پنجاب ۵۲	ابوالیث صدیقی	ف، پنجاب
۳۳۲۶: عبدالننان طرزی	(قواب) سعادت علی خاں: حیات و خدمات	معتلا ۸۱	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۸/۹۸
۳۳۲۷: حسین محمود	سعید احمد اختر: شخصیت و فن +	ادپن، زت	صابر کلروی	ق، اوپن
۳۳۲۸: شاہد نواز	سعید احمد رفیق: احوال و آثار +	ملتان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف، زکریا
۳۳۲۹: شیخ نعیم الدین	سعید شہیدی: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خاں	ب، ۵/۷/۹۷
۳۳۳۰: معین الدین شاہین	(رام بابو) سکینہ: حیات اور خدمات	راجستان	ف جے پور	
۳۳۳۱: رعنا حیدری	سکندر علی وجد: حیات و شاعری	اورنگ آباد	ب، ۷/۷/۲۰۰۲	
۳۳۳۲: حسن احمد سید	سلام سندیلوی: حیات اور خدمات	معتلا ۸۶	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۸/۹۸
۳۳۳۳: عزیز اندوری	سلام محلی شہری	اردو ۷/۷/۲۰۰۲		
۳۳۳۴: محمد طیب صدیقی	سلطان جان: حیات اور شاعری D	معتلا ۸۶	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۸/۹۸
۳۳۳۵: ثروت عثمانی	سلطان حیدر جوش: حیات اور ادبی خدمات	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ق، میرٹھ
۳۳۳۶: فرزاندہ صدف	(سید) سلطان محمود حسین کی علمی اور ادبی خدمات کا تنقیدی اور تحقیقی مطالعہ +	سندھ، زت	نیم آرا سرتاج	ف، سندھ
۳۳۳۷: جلیل اشرف	(اردو تنقید کے فروغ میں ڈاکٹر) سلیم اختر کا حصہ	راچی	وہاب اشرفی	ک، ۸/۷/۹۷
۳۳۳۸: تسلیم فاطمہ	سلیم احمد: طرز فکر اور طرز نگار کا شاعر و نقاد	کراچی، زت	یونس حسنی	ف، کراچی
۳۳۳۹: عتیق احمد عزی	سلیم احمد: شخصیت اور فن	بہاول پور ۹۱	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۳۳۴۰: جمعدار عتدرا سلطانہ	سلیم تنہا کی حیات اور ادبی خدمات +	گلبرکہ ۹۱	قیوم صاوق	ب، ۳/۷/۲۰۰۶
۳۳۴۱: حسن آرا	(مولوی) سلیم الدین تسلیم: حیات اور کارنامے	راجستان	ف جے پور	
۳۳۴۲: زرقوت کنول	(اردو شعر و ادب کے فروغ میں مجلہ سوسیر اور محمد) سلیم الرحمن کی خدمات +	ملتان ۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی	ف، زکریا
۳۳۴۳: سلیم، مرق	سلیمان ادیب: حیات اور کارنامے	مظفر پور	ناز قادری	ب، ۱/۷/۲۰۰۲
۳۳۴۴: ذکیہ قریدی	(دکن کے شاعر) سلیمان خطیب	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ۷/۷/۲۰۰۲
۳۳۴۵: شمیم ثریا	سلیمان خطیب: شخصیت اور فن	گلبرکہ ۹۳	طیب انصاری	ب، ۳/۷/۲۰۰۶
۳۳۴۶: اختر علی	(سید) سلیمان ندوی اور ان کی علمی، ادبی اور ادبی خدمات	پنجاب ۸۲	عبید اللہ خاں	ق، پنجاب
۳۳۴۷: ارشد اسلم، سید	(سید) سلیمان ندوی: بحیثیت مکتوب نگار	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۷/۷/۹۷

۳۳۵۸: ظفر الدین انصاری	(سید) سلیمان ندوی کی سوانح نگاری	مظفر پور	معیار
۳۳۵۹: عبداللہ شیخ	(سید) سلیمان ندوی: حیات اور کارنامے	بسمی ۹۰	معیار
۳۳۶۰: علی وردی خان	(سید) سلیمان ندوی: حیات و خدمات	مظفر پور ۷۵	معیار
۳۳۶۱: ماہ جبین زیدی	(مولانا سید) سلیمان ندوی: حیات و تصانیف	کراچی ۸۵	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۳۳۶۲: محمد حامد خان	(سید) سلیمان ندوی کا نثری اسلوب +	اوپن، زت	صدیق شلی ف اوپن
۳۳۶۳: محمد ہاشم	(سید) سلیمان ندوی: حیات اور ادبی کارنامے	علی گڑھ ۸۲	نادر علی خاں چنید
۳۳۶۴: نعیم صدیقی ندوی	(سید) سلیمان ندوی کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۹	احمر لاری ف گورکھ پور
۳۳۶۵: ثوبان سعید	سودا کا تنقیدی مطالعہ [عبرت الغافلین کے خصوصی حوالے سے] +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز ب ۹۸/۷۷
۳۳۶۶: شیخ چاند	سودا	عثمانیہ ۳۳	معیار
۳۳۶۷: طارق جاوید جمجوہ	سودا اور حاتم کی غزل کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۲	وحید قریشی ف اوپن
۳۳۶۸: علی عمران عثمانی	سودا کی تصدیق نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۲۰۰۵	محمد ہاشم یادداشت
۳۳۶۹: رحیم انصاری	(مولانا) سہیل کے مضامین کا جائزہ	راچی ۸۸	معیار
۳۳۷۰: محمد یعقوب راجا	سہیل بخاری: احوال و آثار +	اوپن ۹۳	محمد ایوب شاہد ف اوپن
۳۳۷۱: اعجاز رسول	سہیل عظیم آبادی: حیات و کارنامے	پنہ	معیار
۳۳۷۲: حبیب الحق	سہیل عظیم آبادی کی افسانہ نگاری	پنہ	معیار
۳۳۷۳: رابعہ بیگم	سہیل عظیم آبادی کی تخلیقات میں نسوانی کردار	معتلا	ریکس انور ب ۹۸/۳۷
۳۳۷۴: شبیر احمد	سہیل عظیم آبادی اور ان کا فن	بھاگل پور ۸۴	معیار
۳۳۷۵: عزیز الرحمن	(بہار کی علاقائی تہذیب کی عکاسی) سہیل عظیم آبادی کی کہانیوں میں	جواہر ۸۹	صدیق الرحمن قدوائی ب ۹۸/۷۷
۳۳۷۶: قیصر بھائی	سہیل عظیم آبادی کے افسانوں میں ادبی و تہذیبی روایات	مظفر پور ۸۴	معیار
۳۳۷۷: محمد حبیب الحق	سہیل عظیم آبادی کی افسانہ نگاری	پنہ ۸۴	اعجاز علی ارشد ب ۹۸/۷۷
۳۳۷۸: زہرہ رضوی	سید احمد دہلوی: حیات اور کارنامے	کشمیر	فرحت
۳۳۷۹: نسیم اختر	(ڈاکٹر) سید عبداللہ: احوال و آثار	بہاول پور ۹۵	شفیق احمد ف بہاول پور

۳۳۸۰: محمد صابر رضا	(ڈاکٹر) سید عبداللہ بطور محقق +	ادپن ۹۳	وحید قریشی	ف ادپن
۳۳۸۱: تنویر جہاں	سید محمد: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۲۰۰۵
۳۳۸۲: جلیل ایم اے	(پروفیسر) سید محمد کی ادبی خدمات	گلبرگ ۹۱	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰۰۶
۳۳۸۳: محمد انور اقبال	(سید) محمد صاحب: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵/۲۰۰۶
۳۳۸۴: شفیق النساء روبینہ	(پروفیسر) سیدہ جعفر کی حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ ۹۹	راہی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰۰۶
۳۳۸۵: شفیق النساء روبینہ	(پروفیسر) سیدہ جعفر کے تحقیقی کارنامے +	گلبرگ ۹۲	لنیک خدیجہ	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰۰۶
۳۳۸۶: روبینہ شائستہ	سیف الدین سیف: احوال و آثار +	ادپن ۹۵	تحسین فراقی	ف ادپن
۳۳۸۷: محمد رفیق بلوچ	سیف زلفی: احوال و آثار +	ادپن ۹۳	شفیق احمد	ف ادپن
۳۳۸۸: افتخار احمد	سیما اور دبستان سیما	پونا ۷۳	معیار	
۳۳۸۹: زرینہ ثانی	سیما کی نظم نگاری	ناگ پور ۶۹	معیار	
۳۳۹۰: فرحت زہرا	سیما اکبر آبادی کی شاعری	علی گڑھ زت	محمد ہاشم	رفقار
۳۳۹۱: میر احمد علی	شباب اور نگ آبادی: شخصیت اور فن +	عثمانیہ ۸۳	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۹۷/۵/۲۰۰۶
۳۳۹۲: حبیب نیا	(مہاراجا کشن پرشاد) شاد کی حیات اور خدمات	عثمانیہ ۶۶	حفیظ قتیل	۷۹/۶/۸/۲۰۰۵
۳۳۹۳: مظفر حنفی	شاد عارفی: شخصیت اور فن	برکت اللہ	عبدالقوی دستوی	فرحت
۳۳۹۴: ایمنور گیلانی	(ارشاد تلامذہ) شاد عظیم آبادی	بہار ۸۵	معیار	
۳۳۹۵: آل احمد اجیم فاطمی	شاد عظیم آبادی کا فن اور ادب و غزل	مکہ ۷۴	معیار	
۳۳۹۶: تحسین عباسی	شاد عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	بنارس ۸۸	معیار	
۳۳۹۷: رضوان احمد خاں	شاد عظیم آبادی بحیثیت مرثیہ نگار	مکہ ۸۵	معیار	
۳۳۹۸: صہب الہدی	شاد عظیم آبادی کے تین اہم شاگرد	مکہ ۸۵	معیار	
۳۳۹۹: وحسی احمد	(بہار کی شاعری میں) شاد کے ہندو تلامذہ کا حصہ	بہار ۸۸	معیار	
۳۴۰۰: وہاب اشرفی	شاد عظیم آبادی اور ان کی نثر نگاری	مظفر پور ۶۷	اختر قادری	محسن
۳۴۰۱: شمینہ شوکت	(مہاراجا چند لال) شاداں کی حیات اور شاعری	کشمیر ۶۰	محی الدین قادری زور	۸۹/۶/۸/۲۰۰۵

۳۳۰۲: محمد زاہد	شادان بکرای بحیثیت شارح +	اوپن، زت	فخر الحق نوری	قبا اوپن
۳۳۰۳: حلیمہ فردوس	شاؤ: شخصیت اور شاعر	میسور	ہاشم علی خان	۹۵/۹۸/۸۰
۳۳۰۴: فاطمہ زہرا	شاؤ: حکمت: حیات اور ادبی خدمات	بمبئی ۲۰۰۳	یونس اکاسکر	۲۰۰۳/۲۲/۲۰۰۵
۳۳۰۵: نور النساء	شاؤ: حکمت: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲۱/۸۰
۳۳۰۶: عرشہ جبین	شارب ردولوی بحیثیت نقاد	حیدر آباد	محبوب حسین	۲۰۰۳/۱۰/۸۰
۳۳۰۷: پروین فاطمہ	(عہد والا جاہی کے تین شاعر) شاطر، پرتو اور ایمان کے شعری			
	کارناموں کا تنقیدی جائزہ +	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۳۳۰۸: سنجیدہ سلطانی	(مولانا) شاعر، حیات اور کارنامے	دیبا سندرسوتی	حبیب الرحمن نیازی	۲۰۰۲/۲۰/۸۰
۳۳۰۹: سارہ خالد	شان الحق حقی کی ادبی خدمات [افسانہ شاعری اور تراجم کے تناظر میں] +	جی سی یو، زت	سکیل احمد خاں	ف جی سی یو
۳۳۱۰: محمد طلحہ رضوی برق	شاہ اکبر داتا پوری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۹	جیل مظہری	ب ۸۷/۸۰
۳۳۱۱: احسان اللہ	(حضرت سید) شاہ ایوب ابدالی شیر	مگدھ ۸۴		معیار
۳۳۱۲: غلام نبی بٹ	شاہ حاتم: حیات اور شاعری	کشمیر ۹۵	نذیر احمد ملک	باز یافت
۳۳۱۳: محمد صدر الدین فضا	شاہ حیات جویری: حیات اور شاعری D	پٹنہ		فرحت
۳۳۱۴: قطب الدین حسنی	(حضرت) شاہ خاموش: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد	میر محبوب حسین	۹۶/۲۱/۸۰
۳۳۱۵: داؤد خاں، پی	شاہ رفیع الدین دہلوی کی اردو خدمات	ڈن کیشور		معیار
۳۳۱۶: قریشہ حسین	شاہ رکن الدین عشق عظیم آبادی: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۴		معیار
۳۳۱۷: محمد ہاشم علی	شاہ صدر الدین کی حیات اور اردو خدمات	علی گڑھ ۷۴	حبیب النساء	چند
۳۳۱۸: قاسم احسن محمد	شاہ ظہور الحق ظہور پلواری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۷۷		معیار
۳۳۱۹: خاور جمیل	شاہ عالم ثانی آفتاب: احوال و آثار	کراچی ۹۵	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۳۲۰: ارشد اللہ	(احوال و افکار و آثار) شاہ عید الہکیم حاکم لاہوری	بھاکل پور ۸۶		معیار
۳۳۲۱: منصور حسن	(سید) شاہ علی قافی کورکچوری: حیات و خدمات	منظر پور		معیار
۳۳۲۲: شاہ حسن عثمانی	شاہ کمال علی دیوری: حیات اور کارنامے	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد آباد

۳۳۲۴: رابعہ بیگم	شاہ محمد چند حسینی نامی شاہ پوری: حیات اور شاعری	گبرکہ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۳۲۵: شہزاد احمد قرابی	شاہ مراد خان پوری: حیات و فن +	اوپن ۹۶	نثار احمد قریشی	ف، اوپن
۳۳۲۵: صبیحہ نسیرین	شاہ میراں جی شمس العشق: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۹۳	گیان چند	و، ۱۲/۲/۹۶
۳۳۲۶: شاہ عالم خاں (خانوادہ)	شاہ میر کی اردو خدمات	عثمانیہ ۷۹	حفیظ قسطل	و، ۸/۶/۷۹
۳۳۲۷: عبدالرزاق عظیم	شاہ نصیر دہلوی	پنجاب ۷۲	وحید قریشی	ف، پنجاب
۳۳۲۸: ارتضیٰ حسین رضوی	شاہ نور الحق تپن	پنہ ۷۷	سید حسن	ب، ۷/۷/۹۷
۳۳۲۹: ذیشان فاطمی	شاہ ہاشم حسین آباد: بحیثیت شاعر	پنہ ۷۷	جمیل مظہری	ب، ۷/۷/۹۷
۳۳۳۰: محمد عارف	شاہد احمد دہلوی: حالات و آثار	بہاول پور ۹۳	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۳۳۳۱: سلطی صدیقی	شاہد حمید بطور مترجم +	جی سی یو، زت	محمد خاں اشرف	ف، جی سی یو
۳۳۳۲: وہاب النساء	شاہد صدیقی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۳	سیدہ جعفر	و، ۱۲/۲/۹۶
۳۳۳۳: عبدالباسط	شاہد نصیر: حالات و زندگی اور تدوین کلام +	اوپن، زت	سنیر اختر	ف، اوپن
۳۳۳۴: ارشد جمال	شبلی کی سیرت نگاری	نامک پور	معیار	
۳۳۳۵: جمیلہ عرش	(مولانا) شبلی کی شاعری اور نثری خدمات کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور	
۳۳۳۶: خضر حیات	شبلی کی نثر کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یا دداشت
۳۳۳۷: نجی احمد ہاشمی، سید	شبلی کا دفنی ارتقا	سندھ ۶۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۳۳۸: فکیل احمد	شبلی کے تنقیدی نظریات، شعر العجم جلد چہارم کی روشنی میں +	دہلی، زت	شارب روہلوی	ب، ۳/۳/۹۸
۳۳۳۹: فخر علی	شبلی کے تنقیدی نظریات	علی گڑھ ۸۴	نور الحسن نقوی	جید
۳۳۴۰: غلام غازی خاں	(علامہ) شبلی بحیثیت مورخ اسلام	مظفر پور ۸۸	معیار	
۳۳۴۱: غلام نبی بیٹ	شبلی کا نظریہ شعر اور اس کی جہتیں	کشمیر ۲۰۰۳	نذیر احمد ملک	ف، کشمیر
۳۳۴۲: قیسر انبی	شبلی نعمانی بحیثیت سوانح نگار	مگدھ ۸۸	معیار	
۳۳۴۳: محمد جمیل اختر	شبلی نعمانی، سوانح نگار اور سوانح کی حیثیت سے	محملہ ۹۵	طیب صدیقی	ب، ۳/۳/۹۸
۳۳۴۴: محمد شمیم	شبلی کی نثر	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری	ف، گورکھ پور
۳۳۴۵: محمد نصیر	(علامہ) شبلی کی نثری خدمات	مظفر پور ۸۶	معیار	

۳۳۳۶: محمد نعیم ندوی، شاہ	(دہستان) شبلی کی علمی و ادبی خدمات	سندھ ۷۷	قلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۳۳۷: نیر جہاں	شبلی بحیثیت سوانح نگار، ایک تنقیدی مطالعہ	جامحہ ملیہ	صغریٰ مہدی	ک، ن ۹۵/۶
۳۳۳۸: آفتاب احمد صدیقی	شبلی اور ان کی تصانیف	علی گڑھ ۳۸	رشید احمد صدیقی	ب، ر ۹۶/۱۰
۳۳۳۹: یوسف رحمت	(حکیم عبدالنبی) شجر طہرائی: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۹۵	سلطان محمود حسین	ف اوپن
۳۳۴۰: اقبال احمد	شرر کے تاریخی ناولوں کا مقام اردو ادب میں	بنگلور	معیار	
۳۳۵۱: انیس فاطمہ	شرر اور حیدر آباد +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت	ب، ر ۹۶/۲۱
۳۳۵۲: اورنگ زیب [مناظر نگاری]	شرر کے تاریخی ناول اور ان کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۵	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۳۳۵۳: روبینہ شاہین	(عبدالحلیم) شرر کی غیر افسانوی نثر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	رشید احمد	ف نمل
۳۳۵۴: شریف احمد	(عبدالحلیم) شرر: حیات اور کارنامے	دہلی ۷۸	ظہیر احمد صدیقی	ب، ر ۲۰۰۶/۱۰
۳۳۵۵: عبدالقادر خطیب	شرر کی ناول نگاری	ناگ پور	معیار	
۳۳۵۶: علی احمد قاسمی	(عبدالحلیم) شرر: بحیثیت ناول نگار	الہ آباد ۷۷	محمد عقیل رضوی	معیار
۳۳۵۷: محمد جمیل	(عبدالحلیم) شرر کی غیر تاریخی ناول نگاری	پشاور ۹۰	امرونت سنگھ	ب، ر ۹۶/۱۰
۳۳۵۸: مناظر عاشق ہرگاتوی	(عبدالحلیم) شرر بحیثیت شاعر	بھاکل پور ۸۳	معیار	
۳۳۵۹: نصرت سلطانہ	شرق الدین ساحل: حیات اور علمی کارنامے	وکر م	آفاق صدیقی	ب، ر ۲۰۰۶/۸
۳۳۶۰: محمد مسیح احمد	شرق جہاں: حیات اور تصانیف	پٹنہ ۷۷	سید حسن	ب، ر ۹۶/۱۰
۳۳۶۱: امان اللہ خاں	(سید محمد حسن) شفا گو الیاری: حیات اور شاعری	مٹھلا ۸۹	معیار	
۳۳۶۲: قلام رسول ملکائی	شفقت کاظمی: شخصیت و فن +	اوپن ۹۶	رشید احمد ملکائی	ف اوپن
۳۳۶۳: ثوبان فاروقی	شفیق عمامہ پوری: حیات اور کارنامے	منظر پور	معیار	
۳۳۶۴: سلیمان بلخی	شفیق عمامہ پوری: بحیثیت غزل گو	گدھ ۸۹	معیار	
۳۳۶۵: قمر بھان	شفیق تمنائی بھلواری: حیات و خدمات	گدھ ۸۹	معیار	
۳۳۶۶: سمیرا انیس	شفیق الرحمن کے اسلوب نگارش کا تجزیاتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۳۳۶۷: ریاض حسین	شفیق الرحمن کی ادبی خدمات	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ	ف ذکر

۳۳۸۸: ریحانہ پروین	شفیق الرحمن: ایک مطالعہ	برکت اللہ ۸۹	آفاق احمد	جمنیل
۳۳۸۹: یوسف الدین ساجد	شفیق الرحمن +	حیدر آباد ۹۳	مفتی تبسم	۹۶/۲/۱۰۵
۳۳۹۰: فہمیدہ خانم	شفیق جون پوری: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۹۲	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۳۹۱: تیمور حسن	(پاکستان کی اردو غزل کی تشکیل میں) کلیب جلالی کی خدمات	پنجاب، زرت	ضیاء الحسن	یادداشت
۳۳۹۲: حسین علی	کلیب جلالی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زرت	مہتاب حیدر نقوی	رقار
۳۳۹۳: فیروزی بیگم	کلیل الرحمن کی آرکی ٹائپل تنقید کا تنقیدی مطالعہ	راچی ۹۰	معیار	
۳۳۹۴: مسرت اللہ خان	کلیل بدایونی شخصیت اور فن	روئیل کنڈ	این ایچ خان نظامی	۹۹/۸/۸۰۵
۳۳۹۵: فریدہ محسن	تکلید اختر: حیات اور شاعری	مکہ ۸۳	معیار	
۳۳۹۶: محمد مجاہد	تکلید اختر: حیات اور کارنامے	راچی ۸۳	شین اختر	احمد سجاد
۳۳۹۷: طارق احمد فیض	تکلید اختر کی افسانہ نگاری	مظفر پور	محمد شاکر	۹۳/۱۰/۱۵۰۵
۳۳۹۸: شازیہ انور	(اٹھارویں صدی کا ایک گم نام شاعر مخدوم الملک سید)	اوپن، زرت	نصر اللہ ناصر	ف اوپن
۳۳۹۹: محمد اسد اللہ	شمس الدین گیلانی (خامس) +	پنڈ ۸۶	محمد شرف عالم	ب، ۹۷/۷/۹۷
۳۳۸۰: نویدہ بیگم	(احوال و آثار) شمس الدین حسین عاجز مع ترتیب و تحلیلی کلیات	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۳۳۸۱:	(ڈاکٹر) شمس الدین صدیقی: احوال و آثار +	نمل، زرت	یادداشت	
۳۳۸۲: محمد حسن رضا	(اردو کے سائنسی ادب میں نواب) شمس الامرا کی خدمات	راچی ۸۶	احمد سجاد	احمد سجاد
۳۳۸۳: فہمیدہ نسreen	ش مظفر پوری: فکر و فن	محمدا ۲۰۰۶	ایم کمال الدین	۲۰۰۶/۱۱/۸۰۵
۳۳۸۴: مشتاق احمد	شمس منیری: حیات اور خدمات	اوپن ۹۶	یونس حسنی	ف اوپن
۳۳۸۵: خواجہ علی انجم	شمیم احمد: حیات و فن +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۳۳۸۶: سردار علی	شمیم احمد: حیات اور ادبی خدمات +	ناگ پور ۷۵	معیار	
۳۳۸۷: جواہرہ بانو	شمیم کرہانی: حیات، شخصیت اور شاعری	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۳۸۸: شوق قدوائی، بحیثیت شاعر	شورش کاشمیری: احوال و آثار	کشمیر ۹۲	حامدی کاشمیری منڈیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۳۸۹: مریم حامدی	شوریدہ کاشمیری +	پنڈ ۸۶	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۳۳۹۰: شوق قدوائی، زندگی اور کارنامے	شوق قدوائی، بحیثیت شاعر	کشمیر	فرحت	

۳۳۹۱: ریاض احمد	شوق نیوی: حیات و خدمات	پن۸۰	مطبع الرحمن	ب، ۹۷/۷
۳۳۹۲: محمد ابراہیم	شوق نیوی: بحیثیت شاعر و فن کار	پن۷۵	جیل مظہری	ب، ۹۷/۷
۳۳۹۳: سعید مرتضیٰ زیدی	شوکت تھانوی	پنجاب ۸۶	وحید قریشی معین الرحمن	ف، پنجاب
۳۳۹۴: عامریک	شوکت تھانوی کے ناولوں کا فنی اور معاشرتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف، کراچی
۳۳۹۵: فرحت فاطمہ	شوکت تھانوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	دقار
۳۳۹۶: فیروز احمد	شوکت تھانوی بحیثیت مزاح نگار	محصلا ۹۵	بدیع الزمان	ب، ۹۸/۳
۳۳۹۷: کے بشیر احمد	شوکت سبزواری: حیات اور ادبی خدمات	دن کلثور ۸۶		معیار
۳۳۹۸: سارہ غیر	شوکت صدیقی اور چارلس ڈکنز کے افسانوی ادب کا تقابلی مطالعہ +	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد	ف، ذکیا
۳۳۹۹: مریم حسین	(اردو کے افسانوی ادب کے تناظر میں) شوکت صدیقی کے نثر و فن کا تنقیدی و تحقیقی جائزہ	کراچی ۹۹	حنیف فوق	ف، کراچی
۳۵۰۰: تزکین گل	شوکت واسطی: شخصیت اور فن +	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان	ت، پشاور
۳۵۰۱: شبنم امان	شوکت واسطی بطور خودنوشت سوانح نگار +	پشاور ۲۰۰۶	ناہید الرحمن	ف، پشاور
۳۵۰۲: محمد اشرف	شوکت ہاشمی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	اختر شمار	ف، اوپن
۳۵۰۳: عارفہ بشری	شہزور کاشمیری +	کشمیر ۹۲	حامد کاشمیری رمیدہ مضر	باز یافت
۳۵۰۴: محمد اجمل	شہاب دہلوی: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	محمد عارف	ف، اوپن
۳۵۰۵: منزل بخشی	شہاب دہلوی: حیات و کارنامے	بہاول پور ۹۹	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۳۵۰۶: اختر الحسن	شہباز عظیم آبادی: حیات اور خدمات	مظفر پور ۶۷		معیار
۳۵۰۷: ساجد حسین	شہریار: حیات و خدمات	گورکھ پور ۲۰۰۰	افغان اللہ خاں	ف، گورکھ پور
۳۵۰۸: شاہد صدیقی	شہریار کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۳۵۰۹: سعید جاوید	شہرت بخاری: بحیثیت شاعر	جی سی یو ۲۰۰۰	تیر صدیقی	ت، ان ۲۰۰۵
۳۵۱۰: اسد فیض	شہزاد منظر کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	نثار احمد قریشی	جامعہ امیر، ۲۰۰۵
۳۵۱۱: اختر مرزا	شیخ چاند: فن، شخصیت اور تجزیہ	ببینی	زہرہ موؤک	ب، دارا

۳۵۱۲: خسرو جہاں	شیخ چاند: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	گیان چند	۹۶/۲/۱۵
۳۵۱۳: بحر سعیدی	شیخ چاند کی ادبی خدمات	اورنگ آباد		ب، ۲۰۰۲/۷
۳۵۱۴: سراج النساء	شیخ حفیظ دہلوی: شخص اور شاعر +	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۵
۳۵۱۵: معظم الدین، محمد	شیخ محمد اکرام: حیات و ادبی کارنامے	علی گڑھ ۹۳	نادر علی خاں	جنید
۳۵۱۶: فصیح الزماں	(حکیم عیدالحمید) شیدا سہرانی: حیات اور خدمات	مکدہ ۸۴		معیار
۳۵۱۷: محمد شفیع، ہم	شیر افضل جعفری: حیات و فن +	اوپن ۹۲	ریاض مجید	ف، اوپن
۳۵۱۸: ظہیر احسن	(میر) شیر علی افسوس (حیات، معاصرین، تصانیف، شاعری اور زبان)	پٹنہ ۶۵	کلیم الدین احمد	معیار
۳۵۱۹: شیخ پروین	شیفہ کے عہد کا ادبی ماحول +	علی گڑھ	نعیم احمد	فرحت
۳۵۲۰: صلاح الدین خاں	شیفہ: حیات و تصانیف	دہلی ۷۳	ظہیر احمد صدیقی	عبدالحمید
۳۵۲۱: علی مستدر جعفری	(نواب محمد مصطفیٰ خاں) شیفہ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۸۲	افتخار احمد صدیقی	ف، پنجاب
۳۵۲۲: ذکیہ خاتون	شیو برہت و رمن اور ان کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ		رفقار
۳۵۲۳: خاور ندیم	(ڈاکٹر) صابر آقا کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	صفیر احمد	ف، اوپن
۳۵۲۴: شمیم رفیق جہاں	صابر شاہ آبادی: حیات اور خدمات +	گلبرگ ۸۸	رائی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۵۲۵: جاوید احمد سعیدی	صالحہ عابد حسین: حیات، شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۱		معیار
۳۵۲۶: نذر حسین	صبا اکبر آبادی: احوال و آثار	بہاول پور ۲۰۰۵	عتیقہ شاہین	ف، بہاول پور
۳۵۲۷: زبیدہ نسرین	صبا اکبر آبادی: شخصیت اور فن	کراچی، زت	ذوالقرنین احمد	ف، کراچی
۳۵۲۸: محمد نعیم الدین حیدر	صباح الدین عبدالرحمن: حیات اور کارنامے	پٹنہ	کلیم احمد عاجز	ب، ۹۷/۷
۳۵۲۹: صابر علی	صدیق ساک: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن، زت	ریاض قدیر	ف، اوپن
۳۵۳۰: علی وقار	صدیق ساک: احوال و آثار	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاکر	ف، قرطبہ
۳۵۳۱: مظہر عباس	صدور میر کی ادبی خدمات +	بجی سی، زت	شفیق عجمی	ف، بجی سی
۳۵۳۲: جمی الدین ظفر اوکانوی	صفیر احمد بنگرانی: بحیثیت شاعر اور ناقد	پٹنہ ۶۷	جمیل مظہری	ب، ۹۷/۷
۳۵۳۳: شوکت سلطانہ	صفیر امایوں مرزا: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۹	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۵
۳۵۳۴: مشتاق احمد	صفیر احمد جہاں: احوال و آثار +	اوپن ۹۲	صابر گلوردی	ف، اوپن

۳۵۳۵: نجمہ عسکری	صفدر مرزا پوری: حیات اور ادبی اکتسیات	لکھنؤ ۸۸	معیار
۳۵۳۶: مسعود اختر	صفی اورنگ آبادی کی خدمات	اورنگ آباد، زت	مرست فردوس ب، ۲۰۰۲
۳۵۳۷: فاروق کلیل	(دبستان) صفی	عثمانیہ	فریدہ بیگم ک، ۲۰۰۳
۳۵۳۸: غلام اللہ	(مولانا) صلاح الدین احمد کی ادبی و صحافتی خدمات	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آرا راڈ یادداشت
۳۵۳۹: محمود احمد اسیر	(مولانا) صلاح الدین احمد اور ان کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	وزیر آغا ف اوپن
۳۵۴۰: عبدالوہاب غوری	صلاح الدین تیرکی ادبی خدمات	عثمانیہ	۹۹/۱۵/۹۹
۳۵۴۱: حضور معین الدین	صلاح الدین تیرکی حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی
۳۵۴۲: شاعر احمد قریشی	صوفی غلام مصطفیٰ تبسم: حیات اور فن	پنجاب ۸۶	وحید قریشی ف پنجاب
۳۵۴۳: خالد رشید	صوفی منیری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۳	اختر اورینو ب، ۹۷
۳۵۴۴: محمد طیب ابدالی	(حضرت) صوفی منیری: حیات اور نثری کارنامے	پٹنہ ۶۷	اختر اورینو ب، ۹۷
۳۵۴۵: طلعت پروین	صہبا اختر کی شخصیت، فن کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	مد جمیں زیدی ف کراچی
۳۵۴۶: راشد اسرار	صہبا لکھنوی کی ادبی و صحافتی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال ف کراچی
۳۵۴۷: صفورا رانی	(سید) ضمیر جعفری کی سنجیدہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی ف اوپن
۳۵۴۸: رضوان الرحمن	ضمیر الدین احمد کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۳	اسعد بدایونی ر قار
۳۵۴۹: رفیق احمد خاں	ضیاء الدین برنی کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج ف سندھ
۳۵۵۰: فقیر خان فخری	ضیا جعفری: احوال و آثار +	پشاور ۸۲	مرتنقی اختر جعفری ت پشاور
۳۵۵۱: رامیش مشرا	طالب بنارس: حیات اور کارنامے	بنارس	معیار
۳۵۵۲: غلام محمد دانی	طالب کاشمیری: شخصیت اور فن +	کشمیر ۹۰	محبوبہ دانی بازیافت
۳۵۵۳: نگہت جہاں	طاہر شادانی: شخصیت اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	حسین فراقی ف اوپن
۳۵۵۴: اشرف رفیع	طبا طبائی: حیات اور کارناموں کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۷۰	معیار
۳۵۵۵: محمود احمد کاوش	طفیل ہوشیار پوری: حیات و ادبی خدمات +	اوپن ۹۸	حسین فراقی ف اوپن
۳۵۵۶: قاضی کلیل الدین	(ڈاکٹر) طیب انصاری کی تصانیف کا تنقیدی مطالعہ	گلبرگ، زت	ہشیم ثریا ب، ۲۰۰۶

۳۵۵۷: ممتاز بیگم	(پروفیسر محمد) طیب انصاری کی ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۹	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۵۵۸: عبدالمنان	ظفر ابن متین: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۰	توصیف تبسم	ف اوپن
۳۵۵۹: عطاء اللہ خان	ظفر بیانی: حیات اور خدمات	پٹنہ		ب، ۷/۲۰۰۰
۳۵۶۰: طاہرہ اقبال	ظفر حسین اشک [۱۸۹۶ء تا ۱۹۵۰ء]: حیات و خدمات	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۳۵۶۱: اسد اللہ سید	(ڈاکٹر) ظفر حمیدی: حیات اور شاعری	متصل ۹۳	محمد طیب صدیقی	ب، ۳/۹۸
۳۵۶۲: ریاست علی خاں	(مولانا) ظفر علی خاں: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۹۳	نور الحسن نقوی	جنید
۳۵۶۳: قاضی کلیل الدین	(مولانا) ظفر علی خاں بحیثیت شاعر	برہان پورہ ۹۰		معیار
۳۵۶۴: ظفر حسین زیدی	(مولانا) ظفر علی خاں بحیثیت شاعر و صحافی	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۵۶۵: طاہرہ ڈار	(اردو سفرنامے میں) ظہور احمد اعوان کا مقام و مرتبہ +	پشاور، زت	نذیر تبسم	ف پشاور
۳۵۶۶: قاسم احسن وارثی	ظہور الحق پھلواری: حیات اور خدمات	پٹنہ		معیار
۳۵۶۷: سردار علی جاوید	ظہور نظر: ادیب و شاعر +	اوپن ۹۳	شفیق احمد	ف اوپن
۳۵۶۸: عبدالحق تنویر	ظہور نظر: احوال و آثار	بہاول پور ۹۸	شفیق احمد	یادداشت
۳۵۶۹: محمد قاسم احسن وارثی	ظہیر الحق پھلواری: حیات اور خدمات	پٹنہ		معیار
۳۵۷۰: شہزاد احمد	ظہیر دہلوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رقار
۳۵۷۱: مختار شمیم	ظہیر دہلوی: حیات اور فن			ک، ۱/۹۲
۳۵۷۲: یاد علی جعفری	ظہیر دہلوی: حیات اور شاعری	راجستان		ف بے پور
۳۵۷۳: علی احمد	ظہیر غازی پوری: حیات اور شاعری	متصل	محمد کمال الدین	ب، ۳/۹۸
۳۵۷۴: محمد اجمل ندیم	(ڈاکٹر) ظہیر فتح پوری: حیات و خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	شبیب الحسن	ف اوپن
۳۵۷۵: تابہ میراج	ظہیر کا شمیری: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۳۵۷۶: محمد شفاعت علی	(ڈاکٹر سید) عابد حسین: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست	ب، ۵/۹۷
۳۵۷۷: فلک شیر	عابد سیمانی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۵	اسلم ضیا	ف اوپن
۳۵۷۸: عبدالرؤف شیخ	(سید) عابد علی عابد: شخصیت اور فن	لمکان ۸۶	سلیم اختر	ف زکریا

۳۵۷۹: محمد یامین	عبد قیسی، شبلی نعمانی، علامہ اقبال اور دیگر مشاہیر اردو سے روابط کی نوعیت و اثر پذیریری کا تحقیقی و تجزیاتی مطالعہ	کراچی، زیت	معین الدین عقیل	ف کراچی
۳۵۸۰: سعیدہ بہاء الدین	عارف الدین خاں عزیز اور ان کے کارنامے	حیدر آباد ۹۰	معیار	
۳۵۸۱: جلیلہ بیگم منیرہ	عارف شاہ پوری: حیات اور اردو خدمات	میسور	معیار	
۳۵۸۲: لبنی ثار	عارف عبد الستار کی ادبی خدمات [اردو ادب کے حوالے سے] +	اوپن ۲۰۰۳	محمد عالم خان	ف اوپن
۳۵۸۳: رضا احمد	عاشق بلالوی کی افسانہ نویسی کا فکری و فنی مطالعہ +	اوپن، زیت	ریاض احمد	ف اوپن
۳۵۸۳: عبد الباقی	(خوب محمد شاہ بخش) عاصی: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۹۷	عبد الرؤف شیخ	ف اوپن
۳۵۸۵: آسیہ فردوس	(ڈاکٹر) عبادت بریلوی بحیثیت خاکہ نگار +	اوپن ۹۹	تحسین فراقی	ف اوپن
۳۵۸۶: آصفہ نسیم	اردو تحقیق و تنقید میں ڈاکٹر عبادت بریلوی کا مقام (ان کی مرتبہ کتب کے حوالے سے) +	ملتان، زیت	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۵۸۷: روبینہ شایستہ	(ڈاکٹر) عبادت بریلوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۲	خوب محمد زکریا	ف اوپن
۳۵۸۸: شبانہ امیر	(اردو تنقید کے ارتقا میں) عبادت بریلوی کا حصہ	عثمانیہ ۹۰	معیار	
۳۵۸۹: سیدہ میر قادری	عباس علی خان احسان اور حیدر آباد +	حیدر آباد ۹۲	شمیہ شوکت	وہڑا ۹۶/۲۰۰
۳۵۹۰: توفیق احمد خاں	عبد الباقی: حیات اور خدمات	مکدھ ۸۵	معیار	
۳۵۹۱: اقبال احمد	(جنوبی ہند میں اردو کی ترویج و اشاعت میں افضل العلماء ڈاکٹر) عبدالحق کا حصہ	ون کشپور	عبد الواحد	۲۰۰۲/۲۳/۲۰۰۵
۳۵۹۲: رومانہ زریں	عبدالحق بحیثیت محقق	پٹنہ	قریشہ حسین	ب داس ۹۷/۱۰
۳۵۹۳: شازیہ عنبریں	(اردو تحقیق کی روایت میں مولوی) عبدالحق کا مقام	ملتان ۲۰۰۶	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۵۹۴: شہاب الدین	(مولوی) عبدالحق کی ادبی اور لسانی خدمات +	علی گڑھ	اصغر عباس	
۳۵۹۵: فاطمہ بیگم	(ڈاکٹر) عبدالحق: حیات اور کارنامے +	مدراں	جم الہدی	
۳۵۹۶: قمر عباس	(اردو لسانیات میں مولوی) عبدالحق کا مقام	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۵۹۷: مسرت فردوس	(بابائے اردو مولوی) عبدالحق کے قیام اور گنگ آباد کی ادبی خدمات	اورنگ آباد	عبد المجید بیدار	ک د ن ۹۶/۱۲
۳۵۹۸: مشتاق احمد	عبدالحق: تنقید نگاری کی حیثیت سے	پٹنہ ۷۵	معیار	
۳۵۹۹: معراج تیر	(بابائے اردو مولوی) عبدالحق بطور محقق	پنجاب ۶۵	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۶۰۰: جم انور	(مولوی) عبدالحق: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۷۵	امیر اللہ شاہین	ب داس ۲۰۰۱/۱۱

۳۶۰۱: حیدر علی نیر	(احوال و آثار اور افکار) عبد الحمید پریشان	پٹنہ ۶۹	سید حسن	ب، ۹۷/۷۷
۳۶۰۲: شمیمہ بشیر	عبد الحمید عدم: حیات اور فن	پنجاب ۸۹	سجاد باقر رضوی	ف، پنجاب
۳۶۰۳: شاہد احمد بیگ	عبد الحاق خلیق: حیات اور ادبی کارنامے	مٹھلا	شاکر خلیق	ب، ۹۸/۳۳
۳۶۰۴: کوثر شاہ خشک	عبد الرحمن بابا اور خولجہ میر درد کے افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۰	اقبال نسیم خشک	ف، اوپن
۳۶۰۵: میر اشفاق احمد بابو سعید	(پروفیسر) عبد الرحمن خان: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۱	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۹۷/۵۵
۳۶۰۶: رشیدہ فیض	(نشی) عبد الرحمن خان: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	شمیم حیدر ترمذی	ف، اوپن
۳۶۰۷: عائشہ سعید	(ڈاکٹر) عبد السلام: حیات اور خدمات	کراچی ۹۹	یونس حسنی	ف، کراچی
۳۶۰۸: شہاب الدین	عبد السلام ندوی: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۸۸	مسعود عالم	جنید
۳۶۰۹: بگشن طارق	عبد السلام ندوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	رفیع الدین ہاشمی	ف، اوپن
۳۶۱۰: محمد اخلاق	عبد الصمد تپش کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	مٹھلا	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳۳
۳۶۱۱: آصف علی چشتیہ	(ترجمے کا فن اور) عبد العزیز خالد کے تراجم +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	اردو تحقیق
۳۶۱۲: محمد نواز کنول	عبد العزیز خالد کی اردو نثر: کوئی تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، نرت	محمد احسان الحق	ف، اوپن
۳۶۱۳: محمد جمیل اختر	عبد العزیز قطر: شخصیت اور فن	اوپن ۹۳	نثار احمد قریشی	ف، اوپن
۳۶۱۴: محمد عالم چوہدری	(علامہ شیخ) عبد العزیز علانی: حیات و فن +	اوپن ۹۶	خولجہ عبد الغنی	ف، اوپن
۳۶۱۵: حامد اقبال	(دبستان عظیم آباد کے معروف شاعر) عبد الغفور کامل کے			
	کارناموں کا تنقیدی مطالعہ	مٹھلا، نرت	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳۳
۳۶۱۶: اختر الحسن	عبد الغفور شہباز: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۶۷		معیار
۳۶۱۷: محمد عظیم الحق	(پروفیسر) عبد الغفور شہباز بحیثیت نظم نگار	پٹنہ ۸۰	کلیم احمد عاجز	ب، ۹۷/۷۷
۳۶۱۸: محمد صدر الحق	عبد الغفور نساج: حیات و تصانیف	ڈھاکہ ۶۶		
۳۶۱۹: صفدر حسین، سید	(سرشیخ) عبد القادر کی حیات اور ادبی خدمات	کراچی ۷۵	ابوالیث صدیقی	ف، کراچی
۳۶۲۰: نسیم کوثر	(مسنر) عبد القادر: حیات و فن +	اوپن ۹۳	سلطانہ بخش	ف، اوپن
۳۶۲۱: تپش ترنم بتول	(اردو شعری روایت میں) عبد اللطیف تپش کا مقام +	ملتان ۲۰۰۳	عبد الرؤف شیخ	ف، زکریا
۳۶۲۲: محمود الحسن [شاکر]	عبد اللطیف تپش: احوال و آثار +	اوپن، نرت	محمد کامران	ف، اوپن

۳۶۲۳: حسین کمال محمد	(اردو ناول کا سماجی پس منظر) عبداللہ حسین، بحیثیت ناول نگار	پٹنہ ۸۱	معیار
۳۶۲۴: عظمت اللہ خان	(حضرت) عبداللہ شاہ: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۹۵	رحمت علی خان ب، ۹۶/۸
۳۶۲۵: شمس الہدیٰ	عبدالماجد وریا بادی کا اسلوب نگارش، صدق جدید کی روشنی میں	جواہر ۹۷	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۳۶۲۶: محمد عتیق الرحمن خاں	عبدالماجد وریا بادی: حیات اور خدمات	ناگ پور	محمد حناء ۷، ۷۸/۱۸
۳۶۲۷: مصباح الاسلام	عبدالماجد وریا بادی: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ ۷۶	۷، ۷۹/۶۱۵
۳۶۲۸: منظور اختر [حسین فراقی]	عبدالماجد وریا بادی: احوال و آثار	پنجاب ۸۵	غلام حسین ذوالفقار ف، پنجاب
۳۶۲۹: محمد بدرالدین انصاری	(اردو ادب میں تعمیری تنقید اور پروفیسر) عبدالغنی	مٹھلا	شا کر خلیق ب، ۹۸/۳
۳۶۳۰: شہناز بیگم	عبدالنار بیدل: حیات اور خدمات	پٹنہ	معیار
۳۶۳۱: طلعت خورشید	عبید اللہ علیم: شخصیت اور فن +	اوپن ۲۰۰۲	شبیر الحسن ف، اوپن
۳۶۳۲: ممتاز حسین ملک	(علامہ) عتیق فکری: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۳	مہر عبدالحق ف، اوپن
۳۶۳۳: شہناز بیگم	(میر) عثمان علی خان: حیات اور ادبی کارنامے	حیدر آباد ۸۶	شمس شوکت ۷، ۹۶/۳۱۵
۳۶۳۴: میر احمد الدین علی	(میر) عثمان علی خان کی اردو ادبی خدمات +	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست ب، ۹۷/۵
۳۶۳۵: محمد عارف [کلیم]	عبدیم ہاشمی: احوال و آثار +	اوپن، زت	نیر صدیقی ف، اوپن
۳۶۳۶: فضل عباس [شوب کاظمی]			
۳۶۳۷: ظفر الحق چشتی	(ڈاکٹر) عرش صدیقی: حیات اور علمی و ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۱	روینہ ترین ف، اوپن
۳۶۳۸: اختر احمد رضوی	(محمد حسین) عرش اور ان کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی ف، اوپن
۳۶۳۹: نگہت ظفر	عرفان اسلام پوری: حیات اور شاعری	مگدھ ۷۸	معیار
۳۶۴۰: سیدہ الطہر	عرفان صدیقی کی شاعری +	جی سی یو ۲۰۰۶	سمیل احمد خاں ف، جی سی یو
۳۶۴۱: عنایت حسین	عرفان صدیقی کی ادبی و صحافتی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد عقیل احمد رفار
۳۶۴۲: خالد اشرف	عرفان صدیقی: شخصیت اور شاعری (ایک تنقیدی مطالعہ)	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف، میرٹھ
۳۶۴۳: صفیہ حمید	عزیز دہلوی: حیات و ناول نگاری +	دہلی ۸۳	قمر رئیس معین
	عروج زیدی بدایونی: حیات اور ادبی کارنامے	بریلی	صابر سنہلی ۷، ۲۰۰۲/۵

۳۶۴۳: اعجاز حنیف	عزیز احمد: زندگی اور کارنامے	پنجاب ۸۵	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۶۴۵: ساحرہ عزیز	عزیز احمد کی تنقید نگاری	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۳۶۴۶: شمیم افزا قمر	عزیز احمد اور ان کی ناول نگاری D	بھاکل پور		معیار
۳۶۴۷: کوثر دلشاد	عزیز احمد کے ناولوں کے نسوانی کردار	پٹنہ		معیار
۳۶۴۸: میر مجاہد علی	عزیز احمد اور اردو ادب	اورنگ آباد		ب، ۲۰۰۲/۷
۳۶۴۹: نورین ثروت	عزیز احمد کے ناولوں کے کردار +	اوپن، زت	مشتاق احمد	ف اوپن
۳۶۵۰: ظریف خان، ایم	(جدید اردو غزل اور) عزیز حامد مدنی کا اسلوب +	کراچی، زت	سحر انصاری	ف کراچی
۳۶۵۱: مشتاق احمد صدیقی	(مرزا) عزیز فیضانی دارا پوری: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	صابر کلروی	ف اوپن
۳۶۵۲: مسعود حسن رضوی	عزیز لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ ۸۳	شبیب الحسن نوسہروی	معیار
۳۶۵۳: نعیم نقوی	(دہستان لکھنؤ میں) عزیز لکھنوی کا مرتبہ	کراچی ۹۳	ابوالخیر کشتی	ف کراچی
۳۶۵۴: امجد اقبال	عزیز ملک: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۰	نوازش علی	ف اوپن
۳۶۵۵: زاہد حسین چغتائی	عزیز ملک: شخصیت اور علمی و ادبی خدمات	کراچی، زت	ذوالقرنین احمد	ف کراچی
۳۶۵۶: شاہد اقبال	عشرت گیاوی: حیات اور شاعری	مکہ ۸۸		معیار
۳۶۵۷: شمس آصف	(خواجہ عبدالرؤف) عشرت لکھنوی: احوال و آثار اور ان کے تذکرہ آپ بقا کی تنقیدی تدوین +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۶۵۸: ایڈلن راجی	عصمت چغتائی	جموں		معیار
۳۶۵۹: دل افروز سمبھو	عصمت چغتائی: شخصیت اور فن	کشمیر ۸۶	بیرون پریمی	باز یافت
۳۶۶۰: رحمن طاقت	عصمت چغتائی: ہکروفن اور نسوانی کردار	قن کیشور ۸۵		معیار
۳۶۶۱: طلعت ماہ	عصمت چغتائی کی فلشن نگاری	علی گڑھ ۲۰۰۲	صغیر بیگ	رفار
۳۶۶۲: عارفہ سلطانیہ	عصمت چغتائی: حیات اور کارنامے	اجیر		ف اجیر
۳۶۶۳: عشرت سلطانیہ	عصمت چغتائی: ان کے مختصر افسانوں کا تنقیدی جائزہ	راچی		معیار
۳۶۶۴: فرزاندہ خاتون	عصمت چغتائی: بحیثیت ناول نگار	پٹنہ	کلیم احمد عاجز	ب، ۲۰۰۲/۷
۳۶۶۵: فرزاندہ کوکب	عصمت چغتائی: شخصیت اور فن	ملتان ۲۰۰۶	روینہ ترین	ف ذکریا
۳۶۶۶: محمد اشرف	عصمت چغتائی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۹۰	اختر بستوی	۹۱/۱۱/۱۵

**Nadir
CONFIDENTIAL**

جامعات میں اُردو تحقیق	۱۷۴	شخصیاتِ ادب
۳۶۶۷: محمد اسلم بیک	عصمت چغتائی کی افسانہ نگاری: ایک تجزیاتی مطالعہ	روئیل کھنڈ عارف حسن خاں ۲۰۰۰/۱۰/۲۳، ۱۰
۳۶۶۸: نکبت آرا شاہین	عصمت چغتائی کے ناولوں میں خواتین کے مسائل +	حیدر آباد ۹۵ سیدہ جعفر ۹۶/۲/۲۰۰۵
۳۶۶۹: نوشاد عالم آزاد	عصمت چغتائی کی ناول نگاری	بھاکل پور ۸۹ معیار
۳۶۷۰: یوسف خان مسکی	عصمت چغتائی	میرٹھ ۷۲ امیر اللہ شاہین ب، ۲۰۰۱/۱/۲۰
۳۶۷۱: علی ابدالی	عطا بہاری: حیات اور شاعری	مکہ ۸۴ معیار
۳۶۷۲: محمد سلیم اختر	عطا حسین کلیم: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۵ انعام الحق جاوید ف اوپن
۳۶۷۳: عرفان احمد بیک	عطا شاد: فن و شخصیت کا تنقیدی جائزہ	اوپن، زت فردوس انور قاضی ف اوپن
۳۶۷۴: اکرام الدین باگ	عطا کلیانوی: حیات و خدمات	گلبرگر ۹۱ عبدالرزاق فاروقی ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰
۳۶۷۵: میمونہ نیر	عطاء الحق قاسمی: بحیثیت کالم نگار +	جی سی یو ۲۰۰۴ نیر صدیقی ف جی سی یو
۳۶۷۶: محمود الحسن قریشی	(اردو ادب و خطابت کی روایت میں سید) عطاء اللہ شاہ بخاری	
	کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت عبدالرؤف شیخ محمد امین ف زکریا
۳۶۷۷: مسرت	(ڈاکٹر) عطش درانی: علمی و ادبی خدمات +	پشاور، زت رویہ شاہین ف پشاور
۳۶۷۸: حنا آفریں	عظیم بیک چغتائی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۴ قاضی جمال حسین رفتار
۳۶۷۹: ریحانہ یاسمین	عظیم بیک چغتائی: حیات اور کارنامے	بہار ۸۴ معیار
۳۶۸۰: محمد رئیس	(بیسویں صدی کے تہذیبی اور معاشرتی پس منظر میں)	
	عظیم بیک چغتائی کے فن کا مطالعہ	کراچی، زت ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۶۸۱: مسرت جہاں	(مرزا) عظیم بیک چغتائی: شخصیت اور کارنامے	راجستھان ف بے پور
۳۶۸۲: محفوظ الحسن	عظیم عظیم آبادی: عصر، حیات اور شاعری	مکہ ۷۸ معیار
۳۶۸۳: محمد اصغر	عفر ایٹھاری کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت سعادت سعید ف ندی کابل
۳۶۸۴: مظہر کھویا	علقہ شبلی: حیات اور شاعری	منظرقور ک، ۱۵/۱۲/۹۲
۳۶۸۵: غلیل اللہ حسینی	علی احمد جلیلی: حالات زندگی اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳ منغی تبسم ب، ۲۰۰۵/۵/۸۳
۳۶۸۶: محمد انصار اللہ نظر	(میر) علی اوسط رشک: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۶ محمود الہی ۹۱/۱۱/۱۵، ۱۵

۳۶۸۷: فیروز حیدری	علی جواز زیدی: شخصیت اور فن	ناگ پور	ک، ن ۲۰۰۳
۳۶۸۸: حماد رسول	(اردو میں خرد افروزی کی روایت میں) علی عباس جلال پوری کی تصنیفات کا مقام +	ملتان ۲۰۰۶	قاضی عابد ف زکریا
۳۶۸۹: تمیز اختر	علی عباس حسینی: حیات اور ادبی خدمات	جموں ۷۹	گیان چند معین
۳۶۹۰: ثریا اقبال	(پریم چند کا ایک ہم عصر) علی عباس حسینی	اورنگ آباد	رعنا حیدری ب ۲۰۰۲/۷
۳۶۹۱: محمد اسلم حیات	علی عباس حسینی: شخصیت اور فن	ملتان ۹۰	سلیم اختر ف زکریا
۳۶۹۲: اکبر علی بیک	(مرزا) علی لطف: حیات اور کارنامے	عثمانیہ	معنی تبسم ۷۹/۶۸/۵
۳۶۹۳: کبکشاں	علی محمد لون کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	محمد زمان آزرده باز یافت
۳۶۹۴: محمد جعفر	علیم صبانویدی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۹۴	انور الدین ۹۶/۲/۵
۳۶۹۵: محمد قاسم	علیم صبانویدی: شخصیت اور فن	مظفر پور	ناز قادری ۹۵/۲۳/۵
۳۶۹۶: اسما حبیب	علیم ناصری: حیات اور ادبی خدمات +	پنجاب، زرت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۶۹۷: سیادت نقوی	علی نذر: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	عثمان قریشی ۹۳/۹/۱۵/۵
۳۶۹۸: ریاض احمد	عمر فیضی: حیات و خدمات اور غیر مطبوعہ کلام کی تدوین +	اوپن، زرت	اسرار احمد ف اوپن
۳۶۹۹: موسیٰ شیخ	عمیق حنفی: شخصیت اور فن	اندور	عزیز اندوری ک، ن ۲۰۰۳/۷
۳۷۰۰: محمد منیر خاں	عنایت اللہ بحیثیت ناول نگار +	اوپن، زرت	راشد حسین ف اوپن
۳۷۰۱: اشتیاق احمد	(ڈاکٹر) عندلیب شادانی: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۵	عبید اللہ خاں اردو تحقیق
۳۷۰۲: کلثوم ابوالبشر	(سید و جاہل حسین) عندلیب شادانی: حیات اور کارنامے	بمبئی	معیار
۳۷۰۳: محمد اسلم قاسمی	عنوان چشتی کی تنقیدی بصیرت: ایک جائزہ	میرٹھ ۲۰۰۵	اسلم جمشید پوری
۳۷۰۴: عالی مقصود	عوض سعید بحیثیت خاکہ نگار	حیدر آباد ۲۰۰۵	انور الدین سیاست ۲۰۰۶/۳/۳
۳۷۰۵: عبدالقیوم خٹائی	غلام طاووس: فن اور شخصیت +	کشمیر ۹۰	قدوس جاوید ف کشمیر
۳۷۰۶: منزل حسین	غافل کرنالی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۵	خیال امروہوی ف اوپن
۳۷۰۷: طلعت رضوان	غبارِ بمبئی: فن اور شخصیت	پٹنہ	ممتاز احمد ۹۸/۳/۸/۵
۳۷۰۸: سولیم اختر	غلام الشکین نقوی بطور ناول نویس اور افسانہ نگار کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	انور سدید ف اوپن

۹۶/۱۰ ب، زینت اللہ شیخ	پشاور ۹۰	(مثنویات) فانی کشمیری کا تنقیدی جائزہ	۳۷۲۱: عراق رضا زیدی
۹۳/۹/۱۵، ۵۰ فہمیدہ کبیر	روہیل کھنڈ	فانی کی شاعری میں حزیہ عناصر	۳۷۲۲: معراج الحسن
مسعود حسین خاں	عثمانیہ	فانی بدایونی: حیات و خدمات اور شاعری کا تنقیدی مطالعہ	۳۷۲۳: مفتی نسیم
معیار	مکدہ ۸۶	فانی کورکھپوری	۳۷۲۴: کلیم الدین شمر
ف بہاول پور	بہاول پور ۲۰۰۶	(پروفیسر) فتح محمد ملک، شخصیت و فن +	۳۷۲۵: ضیاء اللہ
ف جی سی یو	جی سی یو ۲۰۰۲	فتح محمد ملک: فن اور شخصیت +	۳۷۲۶: مسرت جبین
اردو تحقیق	پنجاب ۲۰۰۵	فدا حسین فدا: شخصیت اور فن +	۳۷۲۷: طلعت رشید
فرحت	پٹنہ	(میرزا محمد علی) فدوی عظیم آبادی: حیات اور شاعری	۳۷۲۸: محمد حسنین
ف گورکھ پور	گورکھ پور ۷۸	فراق کی شاعری	۳۷۲۹: افتخار اللہ خاں
معیار	کولہا پور ۷۸	فراق: شخصیت اور شاعری	۳۷۳۰: ایچ ایف کرہی
معیار	بھاگل پور ۸۹	فراق کورکھپوری: بحیثیت اردو تنقید نگار	۳۷۳۱: پرویز احمد
معیار	بنارس ۹۰	فراق کورکھپوری: حیات اور کارنامے	۳۷۳۲: تبسم فاطمہ
ف مخدوی	کشمیر ۸۳	فراق کی شاعری میں ہندوستانی عناصر	۳۷۳۳: تسکینہ فاضل
معیار	عثمانیہ ۸۱	فراق کی غزل گوئی کے اہم رجحانات	۳۷۳۴: رفعت سلطانیہ
ف پشاور	پشاور، زت	فراق کورکھپوری کے اعتقادی رویوں میں جمالیاتی عناصر +	۳۷۳۵: شازیہ اسلم
ف جی سی یو	جی سی یو ۲۰۰۶	فراق کورکھپوری کے اردو غزل پر اثرات +	۳۷۳۶: صدق بخاری
ب، ۹۸/۳	جواہر ۹۵	فراق کورکھپوری کی رباعیات کا تنقیدی مطالعہ +	۳۷۳۷: محمد حارث صدیقی
ف پنجاب	پنجاب ۸۹	فراق کورکھپوری: فن اور شخصیت	۳۷۳۸: نواز شعلی
ب، ۲۰۰/۱۱	میرٹھ ۹۱	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: حیات اور کارنامے	۳۷۳۹: خالد حسین خان
جنید	علی گڑھ ۸۳	فرحت اللہ بیگ کی نثر کا تجزیاتی مطالعہ	۳۷۴۰: عبدالحی صدیقی
تحقیق ۱۳	سندھ ۹۸	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: شخصیت و فن +	۳۷۴۱: عرفان محمود صدیقی
ف پنجاب	پنجاب ۹۳	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: حیات اور ادبی کارنامے	۳۷۴۲: محاسن اسرار صدیقی

۳۷۵۳: محمد سہیل	(مرزا) فرحت اللہ بیک، بحیثیت مزاح نگار، نندی را احمد کی کہانی:	جواہر ۹۷	شارب رودلوی ب ۹۸/۷۷
۳۷۵۴: اقبال واجد	کچھ ان کی، کچھ میری زبانی کی روشنی میں	گلدھ ۸۳	معیار
۳۷۵۵: نسیم بانو	فرحت کا کوروی: عمر، حیات اور ادبی خدمات	پنجاب ۲۰۰۶	محمد سلیم ملک اردو تحقیق
۳۷۵۶: شمس الحق	فرخندہ لودھی: حیات اور ادبی کارنامے +	پنہ ۷۰	سید حسن ب ۹۸/۷۷
۳۷۵۷: افتخار الزماں	(حکیم رکن الدین) فصیح کاشی: حیات اور کارنامے	مستملات، زت	انیس صدی ب ۹۸/۷۷
۳۷۵۸: فردوس جمال	فکرتو نسوی: بحیثیت صحافی اور طنز و مزاح نگار	کان پور	اسماعیل آزاد فتح پوری
۳۷۵۹: کنیر فاطمہ	فکرتو نسوی: حیات اور خدمات	ک ۹۵/۶	ک ۹۵/۶
۳۷۶۰: محمد ممتاز قرخ	فکرتو نسوی: بحیثیت طنز و مزاح نگار	گورکھ پور ۹۳	محمود الہی ف ۹۳/۶
۳۷۶۱: محمد اجمل نیازی	فکرتو نسوی: بحیثیت طنز و مزاح نگار	بھاکل پور	منظر عاشق ہر گانوی
۳۷۶۲: شہناز پروین	ک ۹۳/۶	پنجاب ۸۶	سکیل احمد خاں پنجاب
۳۷۶۳: تبسم خان	(محمد دین) فوق اور ان کی علمی و ادبی خدمات	ملتان ۲۰۰۴	روبین ترین ف ۹۳/۶
۳۷۶۴: شاہد محمود شاہ	فہمیدہ ریاض، کشور ناہید اور پروین شاکر کی شاعری میں عورت کا شعور و ذات +	اندور	عزیز اندوری
۳۷۶۵: تنویر جہاں	فیاض گوالیاری: حیات اور ادبی خدمات	۲۰۰۳/۶/۱۵	۲۰۰۳/۶/۱۵
۳۷۶۶: رعنا تبسم	(مولوی) فیروز الدین ڈسکوی: احوال و آثار +	ادپن ۲۰۰۱	گوہر نوشاہی ف ۹۳/۶
۳۷۶۷: شاہین مفتی	فیض احمد فیض کی شاعری میں تشبیہ و استعارہ	منظر پور ۷۲	معیار
۳۷۶۸: صلاح الدین حیدر	فیض احمد فیض: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور، زت	احمر لاری ۹۸/۷۷
۳۷۶۹: طاہر علی صدیقی	فیض احمد فیض کی شاعری میں رنگ کی اہمیت +	ادپن ۹۳	صدیق شبلی ف ۹۳/۶
۳۷۷۰: طلعت جہاں	فیض احمد فیض: شخصیت اور فن	ملتان ۹۳	سلیم اختر راٹو اور احمد ف ۹۳/۶
۳۷۷۱: ظہور احمد ملک	فیض کی شاعری کا فکری و فنی مطالعہ	راجستھان	ف ۹۳/۶
۳۷۷۲: عبدالعلیم	فیض کی شاعری میں پیکر تراشی	راچی ۷۵	وہاب اشرفی احمد سجاد
	فیض احمد فیض: احوال و آثار +	کراچی ۲۰۰۲	وقار احمد رضوی ف ۹۳/۶
	فیض احمد فیض کے مجموعہ کلام دستِ صبا کا تنقیدی تجزیہ +	جواہر ۹۱	اشفاق محمد خاں ب ۹۸/۷۷

۳۷۷۳: عبدالرشید اختر	فیض احمد فیض: حیات، شخصیت و شاعری	ناگ پور ۸۸	معیار
۳۷۷۴: لقمان الرحمن	فیض کی شاعری کا ابتدائی دور (تغش فریادی کی روشنی میں) +	جواہر ۸۷	اشفاق محمد خاں ب، ۹۸/۷۷
۳۷۷۵: معصومہ میر	(جدید اردو شاعری میں) فیض کا مرتبہ +	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۷۷۶: نھرت آرا چوہری	فیض اور جدید شعری ذہن +	کشمیر ۸۲	حامدی کاشمیری باز یافت
۳۷۷۷: نھرت آرا چوہری	فیض کی شاعری: روایت اور انفرادیت	کشمیر ۸۶	حامدی کاشمیری باز یافت
۳۷۷۸: نغمہ تبسم	فیض احمد فیض: شخصیت اور شاعری +	کراچی، زت	عبدالقیوم ف کراچی
۳۷۷۹: اسانسرین	فیض تصنیف نامی: حیات و فن +	اوپن ۹۵	انوار احمد ف اوپن
۳۷۸۰: خالد محمود	قابل اجیری کی غزل گوئی +	اوپن، زت	انعام الحق جاوید ف اوپن
۳۷۸۱: شاہنشاہ	(حضرت) قادر لنگا: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خان ۹۶/۲/۷۵
۳۷۸۲: نعیمہ معید	(بہر زادہ) قاسم: شخصیت و فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	نجیب جمال ف بہاول پور
۳۷۸۳: راز الدین خاں	قاسم شاہ نس جواہر اور نور محمد کی اندرونی کامیابی اور سنگرت مطالعہ ۱۹۳۶ء-۱۹۴۳ء	جواہر ۸۸	معیار
۳۷۸۴: جمیل اختر اعوان	قاسم علی خان آفریدی کی اردو شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی ف اوپن
۳۷۸۵: سیما پروین	قاضی عبدالستار کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۳۷۸۶: قادر قرزائے	قاضی عبدالغفار: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۸۲	شمس شوکت ۹۶/۲/۷۵
۳۷۸۷: محمد علی کاظمی	قاضی عبدالغفار: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۶۹	خلیل الرحمن اعظمی جنید
۳۷۸۸: تحریر بیک انجم	قاضی عبدالودود: شخصیت اور کارنامے	گورکھ پور ۸۸	محمود الہی ف گورکھ پور
۳۷۸۹: شمیمہ کمال	قاضی عبدالودود کی تحقیق: تنقیدی جائزہ	مظفر پور ۸۶	معیار
۳۷۹۰: علاء الدین خان	(جدید اردو تحقیق و تنقید) قاضی عبدالودود کی متنی تحقیق و تنقید کے اثرات	دہلی ۲۰۰۶	ارتضیٰ کریم ۲۰۰۶/۱۰/۲۳
۳۷۹۱: قمر سلطانہ	قاضی عبدالودود: حیات اور اردو تحقیق کو ان کی دین	عثمانیہ	معیار
۳۷۹۲: محمد نور الاسلام	قاضی عبدالودود کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ ۹۳	نور الحسن صدیقی جنید
۳۷۹۳: نھرت جان	(پروفیسر) قاضی غلام محمد: حیات اور فن +	کشمیر ۲۰۰۳	محمد زمان آزرده باز یافت
۳۷۹۴: عبدالحی، سید	قائم چاند پوری: حیات اور فن	بہینی	فرحت
۳۷۹۵: محمد شمیم	قائم چاند پوری کی شاعری	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین رفار

۳۷۹۶: محمد عرفان	قائم چاند پوری	علی گڑھ	آل احمد سرور	جنید
۳۷۹۷: زوار حسین شاہ	(سید) قائم رضا امروہوی: حیات اور کارنامے	بہاول پور ۲۰۰۵	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۷۹۸: جنید رضوی، ایس ایم	(علامہ) قلیل دانا پوری کی رباعی نگاری	آرہ ۲۰۰۰	بہ ۲۰۰۰	بہ ۲۰۰۰
۳۷۹۹: محمد ابراہیم	قربی و بیوری حیات و خدمات	مظفر پور ۹۳	جم الہدی	ک، ن، ۹۳/۳
۳۸۰۰: زیب النساء	قدرت اللہ شہاب، اشفاق احمد، ممتاز مفتی اور بانو قدسیہ کے صوفیانہ رجحانات کا تجزیہ +	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف ذکریا
۳۸۰۱: فریدہ نذیر	قدرت اللہ شہاب اور ان کے ادبی کارنامے +	اوپن ۹۱	نظیر صدیقی	ف اوپن
۳۸۰۲: اختر سلطانہ	قرۃ العین حیدر اور ان کے کارنامے	حیدر آباد ۸۷	شمینہ شوکت	۹۶/۲، ۱۰۵
۳۸۰۳: جمیل اختر	قرۃ العین حیدر کے افسانوں کا فکری اور فنی ارتقا +	جواہر	محمد حسن نصیر احمد خاں	بہ ۹۸/۷
۳۸۰۴: حاکنول	قرۃ العین حیدر کی ادبی تنقید: ایک محاکمہ +	ملتان ۲۰۰۵	روینہ ترین	ف ذکریا
۳۸۰۵: راحیلہ یوسف	قرۃ العین بحیثیت مترجم +	اوپن، زت	ف اوپن	
۳۸۰۶: رعنا عرفان	قرۃ العین حیدر: حیات اور کارنامے	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	بہ ۲۰۰۱
۳۸۰۷: ریحانہ قمر	(آزادی کے بعد) قرۃ العین حیدر کے افسانے +	جواہر ۸۰	نصیر احمد خاں	بہ ۹۸/۷
۳۸۰۸: زاہد انور خاں	(اردو ناول کی روایت اور) قرۃ العین حیدر	بہاگل پور ۸۸	معیار	
۳۸۰۹: سکیل بیابانی	قرۃ العین حیدر کی افسانہ نگاری	اورنگ آباد	عصمت جاوید	بہ ۲۰۰۲
۳۸۱۰: ہیم صادق	قرۃ العین حیدر کے ناولوں میں نسائی کردار	پٹنہ ۸۰	قریشہ حسین	بہ ۹۸/۷
۳۸۱۱: صاعقہ مرزا	قرۃ العین حیدر کے چار ناولٹ +	کشمیر ۹۰	حامدی کاشمیری	باز یافت
۳۸۱۲: محمد طارق	قرۃ العین حیدر کے ناولوں میں نسوانی کردار	علی گڑھ، زت	محمد عقیل احمد	رڈ
۳۸۱۳: ناظمہ نقوی	قرۃ العین حیدر کا ذہنی سفر	اوپن، زت	ف اوپن	
۳۸۱۴: نسیم آرا	قرۃ العین حیدر کے ناولوں کا تہذیبی و تاریخی مطالعہ	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رڈ
۳۸۱۵: نوشاد عالم	قرۃ العین حیدر اور عبداللہ حسین کے ناولوں کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ	رڈ	
۳۸۱۶: ہرنس سنگھ تصور	قرۃ العین حیدر بحیثیت ناول نگار	چنڈی گڑھ	ہارون ایوب	۹۲/۱۶، ۲۲، ۱۰۵

۳۸۱۷: جلال انجم	قلق میرٹھی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۶	امیر اللہ شاہین ب، ۲۰۰۱/۱۱/۲۰
۳۸۱۸: شاہ کبیل احمد	قلی قطب شاہ کی شاعری میں ہندوستانی تمدن	پٹنہ ۷۱	معیار
۳۸۱۹: غلیل احمد طاہر	قمر جلالوی کی ناول نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۳۰۰۱	آغا سبیل ف اوپن
۳۸۲۰: انجم سعید	(بھوپال کے بابائے صحافت حکیم) قمر الحسن: شخصیت اور ادبی خدمات	برکت اللہ	آفاق احمد ب، ۲۰۰۳/۵/۲۰
۳۸۲۱: ضیا حسین، ایس	قمر جلالوی: حیات و شاعری +	کراچی ۸۵	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۸۲۲: بابہ عالم	قمر جمیل: ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خاں اشرف ف جی سی یو
۳۸۲۳: تیمور حسن	قمر جمیل: شخصیت و فن +	اوپن	فخر الحق نوری ف اوپن
۳۸۲۴: مسرت جہاں	قمر رئیس کی علمی و ادبی خدمات		
۳۸۲۵: مظفر حسن عالی	قمر نعمانی: شخصیت اور فن	مگدھ ۸۷	ب، ۲۰۰۰/۱۱/۲۰
۳۸۲۶: اشرف علی	قوس حزمہ پوری: حیات اور کارنامے	مگدھ ۸۷	معیار
۳۸۲۷: محمد ہارون قادر	قیصر بارہوی کے مرثیوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۱	سجاد باقر رضوی ف اوپن
۳۸۲۸: محمد آشکار احمد	قیصر صدیقی: شخصیت اور شاعری	مصل	سلیم اشرف، سید ب، ۹۸/۳/۲۰
۳۸۲۹: غلام محمد بٹ	قیصر قلندر کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۲	مجید مضمیر بازیافت
۳۸۳۰: تنسیم کوثر قریشی	قیوم نظر: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	روینہ ترین ف اوپن
۳۸۳۱: رای قریشی	کالی داس گپتا رخصا: شخصیت، شاعری اور کارنامے	بنگلور	فرحت
۳۸۳۲: محمد سجاد رضوی	کبیر داس	میرٹھ ۷۹	بشیر ب، ۲۰۰۱/۱۱/۲۰
۳۸۳۳: عزیز الرحمن	کرامت علی کرامت کا فکر و فن	راچی ۸۸	وہاب اشرفی احمد سجاد
۳۸۳۴: آ نسرا احمد سعید	کرشن چندر کے افسانوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۹۸	رشید امجد ف اوپن
۳۸۳۵: آ نسرا احمد سعید	کرشن چندر کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی ف اوپن
۳۸۳۶: احمد حسن	کرشن چندر: حیات و تصانیف ☆	الہ آباد ۶۳	رفیق حسین ۷۰/۸/۹۹
۳۸۳۷: اشفاق احمد خاں	کرشن چندر کی ناول نگاری	پٹنہ	معیار
۳۸۳۸: امام، سید	کرشن چندر بحیثیت ناول نگار	پٹنہ ۸۶	عزت احمد ب، ۹۷/۷/۲۰
۳۸۳۹: انور شفیق	کرشن چندر کے ناولوں میں سماجی شعور	جون پور	منور انجم ک، ۲۰۰۵/۷/۲۰

۳۸۴۰: اوپکا منوہر پریم چند	کرشن چندر کی ناولوں اور افسانوں میں عصری حیت	آندھرا ۸۱	معیار
۳۸۴۱: حیات بادشاہ	کرشن چندر کے ناولوں میں ترقی پسندی +	مدرا ۸۱	نجم الہدیٰ قرحت
۳۸۴۲: خورشید احمد	کرشن چندر کے ناولوں کی تہذیبی فضا	جواہر ۸۸	معیار
۳۸۴۳: رشید آثار	کرشن چندر اور یشپال کی کہانیوں کا تقابلی مطالعہ	بستی ۸۶	معیار
۳۸۴۴: شفیق اعظمی	کرشن چندر کی افسانہ نگاری	گورکھ پور ۸۶	اختر بستی ف گورکھ پور
۳۸۴۵: شمشاد جہاں	کرشن چندر کے اہم ناولوں میں نسوانی کردار	پنہ ۸۵	ممتاز احمد ب ۹۷/۷۵
۳۸۴۶: طاہرہ پروین	کرشن چندر کے منتخب افسانوں کا سماجیاتی مطالعہ +	میرٹھ ۸۵	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۳۸۴۷: عل السبح	کرشن چندر کے ناول Chaddar کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں ب ۸۸/۷۵
۳۸۴۸: عبدالسلام	کرشن چندر: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری ب ۲۰۰۲/۷۵
۳۸۴۹: غوثیہ بیگم	کرشن چندر کے ناولوں اور افسانوں میں انسانی اقدار	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست ب ۹۷/۷۵
۳۸۵۰: غیاث الدین	کرشن چندر کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ +	علی گڑھ	قاضی عبدالستار قرحت
۳۸۵۱: فہمیدہ خاتون	کرشن چندر کے ناولوں میں نسوانی کردار	کلکتہ	عبدالمتان ب ۹۶/۸۸
۳۸۵۲: محمد بیگ [احساس]	کرشن چندر: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۸۵	گیان چند ۹۶/۲/۱۵
۳۸۵۳: محمد شبیر	کرشن چندر: فکر و فن	مدرا ۸۱	معیار
۳۸۵۴: محمد نیاز	کرشن چندر کے افسانوی ادب میں حقیقت پسندی	دہلی	اے تابش عبدالحق
۳۸۵۵: مظہر حسین	(تلنگانہ میں کسانوں کی جدوجہد اور) کرشن چندر کا ناول +	جواہر ۸۶	صدیق الرحمن قدوائی ب ۹۸/۷۵
۳۸۵۶: منظور احمد بابا	کرشن چندر کے رومانی کردار	کشمیر ۹۰	محمد زمان آزرده ف کشمیر
۳۸۵۷: مہ جبین	کرشن چندر کے ناولوں کے نسوانی کردار	میسور	معیار
۳۸۵۸: منور زماں بیگم	کرشن چندر کے ناولوں میں نسوانی کردار +	بنگلور ۷۸	آمنہ خاتون ۹۳/۲/۱۵
۳۸۵۹: نازش حکیم	کرشن چندر کے افسانوں کا تجزیاتی مطالعہ	میرٹھ ۸۵	یونس غازی ف میرٹھ
۳۸۶۰: مشتاق علی	کرم حیدری: احوال و آثار +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین ف اوپن
۳۸۶۱: غلام شبیر رانا	کرشن چندر خاں: احوال و آثار	اوپن ۲۰۰۲	نثار احمد قریشی ف اوپن
۳۸۶۲: شان احمد صدیقی	(مولوی) کریم الدین: حیات اور کارنامے	راچی ۷۸	وہاب اشرفی معین

۳۸۶۳: پرویز احمد وانی	کشمیری لال ڈاکر کی ناول نگاری	کشمیر ۹۹	محمد زمان آزرودہ	ف کشمیر
۳۸۶۴: جاوید مجی الدین	کشمیری لال ڈاکر کا افسانوی ادب میں حصہ +	حیدر آباد ۹۳	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۲۰۵
۳۸۶۵: وحیدہ بانو	کشمیری لال ڈاکر: شخصیت اور کارنامے	ساگر	قدامہ المصطفیٰ فدوی	
			۲۰۰۶/۱۵/۲۰۰۶	
۳۸۶۶: وگراج	کشمیری لال ڈاکر کی ناول نگاری: ایک تجزیاتی مطالعہ	چنڈی گڑھ	ہارون ایوب	۹۳/۳/۲۲/۲۰۵
۳۸۶۷: شگفتہ خانم	کلام حیدری: حیات اور ادبی خدمات	روہیل کھنڈ	شہزاد انجم	۲۰۰۶/۹/۲۰۰۶
۳۸۶۸: معزز قیسر	(اعتصام الدولہ مرزا) کلب حسین خاں بہادر نادر: حیات و ادبی خدمات	لکھنؤ	سلیمان حسین	معین
۳۸۶۹: عبدالرحمن بٹ	کلب علی خاں قانع کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۶	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۳۸۷۰: آفتاب احمد	کلیم الدین احمد کے تنقیدی نظریات اور ان کا عمل	پنڈ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۳۸۷۱: ریاض میر، سید	(چنداردو شاعروں پر) کلیم الدین احمد کی تنقید: ایک تبصرہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷/۹۸
۳۸۷۲: زبیا محمود	کلیم الدین: حیات اور کارنامے	گورکھ پور ۹۶	اختر بتوی	ف گورکھ پور
۳۸۷۳: عامر مصطفیٰ صدیقی	کلیم الدین احمد بحیثیت تنقید نگار	راچی ۸۸	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۸۷۴: قمر الہدیٰ فریدی	کلیم الدین احمد: حیات اور خدمات	علی گڑھ ۸۹	عتیق احمد صدیقی	جنید
۳۸۷۵: محمد کلام خاں	کلیم الدین احمد بحیثیت خودنوشت سوانح نگار	پنڈ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹۷
۳۸۷۶: محمد وارث الرحمن	(پروفیسر) کلیم الدین احمد کی ادبی تصانیف کا تنقیدی جائزہ	پنڈ ۸۰	معیار	
۳۸۷۷: انیس الحق	کلیم عاجز: حیات اور شاعری	پنڈ	معیار	
۳۸۷۸: نعیم الدین	(اردو غزل کے ارتقا میں) کلیم عاجز کا حصہ	راچی ۸۸	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۸۷۹: عصمت بتول	کلیم عثمانی بطور شاعر +	اوپن، زت	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۳۸۸۰: جیلانی	کنور: ایک بنگالی شاعر	کلکتہ	ظفر اوجا نوی	ب، ۹۶/۸/۹۶
۳۸۸۱: ارشد علی	کنول ڈیا نیوی: شخصیت اور ادبی کارنامے	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۸۸۲: عصمت اللہ خاں	کنہیا لال کپور: شخصیت اور فن	پنجاب ۸۶	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۸۸۳: تہال ناظم	کنہیا لال کپور: حیات اور خدمات	علی گڑھ ۹۶	نور الحسن نقوی	جنید
۳۸۸۴: احمد خان مرثی	کوثر نیازی کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۷	بشیر سیفی	ف اوپن

۳۸۸۵: ذوالقرنین احمد	کوئین فرانسو: حیات اور خدمات بحوالہ مخصوص قصہ عشق افزا (نسخہ باقر)	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۸۸۶: محمد شعیب شاقی	(جلس ایمر آر) کیا فی: احوال و آثار	اوپن ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ف اوپن
۳۸۸۷: پروین کیف	کیف بھوپالی: حیات اور شاعری	برکت اللہ ۲۰۰۱	آفاق احمد	سب ۲۰۰۱/۷
۳۸۸۸: شاہینہ بیگم	کیفی اعظمی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۲۰۰۱	محمد زاہد	رفقار
۳۸۸۹: شکیلہ رفعت علی	کیفی اعظمی: فکر و فن	گورکھ پور ۸۹	افغان اللہ خاں	ف گورکھ پور
۳۸۹۰: علی نجابت	کیفی اعظمی: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	زاہد حسن و سیم	۹۳/۹/۱۵/۵
۳۸۹۱: ظہور الحسن	(برج موہن دتاریہ) کیفی کے ادبی کارناموں کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۹۳	جنید	
۳۸۹۲: اڈون رابرٹ	گارساں دتاسی کے مطالعات ہندوستانی زبان و ادب: ایک تنقیدی مطالعہ	دہلی	خواجہ احمد فاروقی	عبداللہ
۳۸۹۳: طارق کفایت اللہ	گرامی چاندھری: شخصیت اور فن +	پٹنالاہ	زیست اللہ شیخ	ب ۹۶/۱۰/۵
۳۸۹۴: صدیق الرحمن قدوائی	(ڈاکٹر) گل کرائسٹ: عہد اور کارنامے	دہلی ۲۰۰۱	خواجہ احمد فاروقی	
۳۸۹۵: نازنین قریشی	(بریگیڈر) گلزار احمد: شخصیت اور فن +	اوپن ۲۰۰۱	عطش درانی	ف اوپن
۳۸۹۶: حامد علی خاں	گوپی چند نارنگ: حیات اور ادبی خدمات	مظفر پور		۹۶/۲/۱۵/۵
۳۸۹۷: محمد فیضان	گوپی چند نارنگ: بحیثیت مفکر اور نظریہ ساز (ترقی پسند جدیدیت اور مابعد جدیدیت کے حوالے سے) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۸۹۸: محمد عثمان	گیان چند: احوال و آثار	قرطبہ، زت	ریاض مجید	ف قرطبہ
۳۸۹۹: فوزیہ درانی	لالہ سحرانی: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۳	شمیہ محبوب	ف اوپن
۳۹۰۰: اقبال زرگر	لطیف الدین احمد: حیات اور کارنامے	جوں ۸۰	معیار	
۳۹۰۱: ایوب تاباں	لطیف الدین احمد کی ادبی خدمات	علی گڑھ	معیار	
۳۹۰۲: سوبھن لعل پریمی	(اردو میں) لطیف شناسی کی روایت	اوپن، زت	عبداللہ حسرت	ف اوپن
۳۹۰۳: رشید اسرار	لکھنوی کی ادبی و صحافتی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۹۰۴: اکبر رحمانی	محمد حیدر آبادی: حیات اور کارنامے	جنگاؤں	غلام دھیر شہاب	
۳۹۰۵: مجیب خاں	لنٹن صلاح کی علمی و ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب ۲۰۰۲/۱۰/۲۲/۵

۳۹۰۶: ابوذر	ماجد الباقری: فن و شخصیت +	اوپن، زت	ریاض قدیر	ف اوپن
۳۹۰۷: شازیہ خاں	ماجد صدیقی کی اردو نثر کی کوئی +	اوپن، زت	طیب منیر	ف اوپن
۳۹۰۸: شرافت علی	مالک رام بطور مدون +	پنجاب، زت	زاہد سیر عامر	یادداشت
۳۹۰۹: محمد ارشد	مالک رام: تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۲		رفار
۳۹۱۰: محمد شریف	مالک رام: حیات و خدمات	راجستھان		ف جے پور
۳۹۱۱: خالد سجاد	مانوس کسرامی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶	ابوذر عثمانی	احمد سجاد
۳۹۱۲: سہیل افضل	مانی جاکسی: شخصیت اور شاعری	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۳۹۱۳: عبدالحمید گنائی	ماہر القادری کی ادبی خدمات	کشمیر ۲۰۰۳	نذیر احمد ملک	باز یافت
۳۹۱۴: عبدالغنی فاروقی	ماہر القادری: حیات اور ادبی خدمات	پنجاب ۹۰	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۹۱۵: غلام حسین [راشد]	ماہر کرناٹی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اوپن
۳۹۱۶: محمد توحید	مالک خیر آبادی کی نثری خدمات	راچی ۸۹	احمد سجاد	احمد سجاد
۳۹۱۷: حشمت فاتحہ خوانی	(سید) مبارز الدین رفعت کی ادبی خدمات	گلبرگ ۹۱	قیوم صادق	ب، ۳۰۶/۲۰۰۶
۳۹۱۸: محمدی عابدی	متین سروش: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ، زت	راہی قریشی	۹۲/۹/۱۵۰۵
۳۹۱۹: کنور محمد علی خاں	مجاز: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۵	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱
۳۹۲۰: محمد ظہیر	مجاز: شاعری اور شخصیت +	جواہر ۸۸	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۳۹۲۱: معیزہ عثمانی	مجاز: فن و شاعر	الہ آباد ۸۰	خلل حسین	معین
۳۹۲۲: عرفان احمد بیک	(پروفیسر) مجتبیٰ حسین: احوال و آثار +	اوپن ۹۳	فردوس انور قاضی	ف اوپن
۳۹۲۳: سردار پاشا	مجتبیٰ حسین بحیثیت خاکہ نگار +	گلبرگ ۹۶	لئیق خدیجہ	ب، ۳۰۶/۲۰۰۶
۳۹۲۴: سلطان علی رضا	(ترقی پسند نثر) مجروح سلطان پوری کے حوالے سے	علی گڑھ، زت	محمد زاہد	رفار
۳۹۲۵: شمیمہ شہناز	مجنوں گورکھ پوری: احوال و آثار +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۳۹۲۶: ذریعہ عقیل احمد	مجنوں گورکھ پوری: حیات اور کارنامے D	الہ آباد		۷۹/۵/۸۰۰۶
۳۹۲۷: شاہین فردوس	مجنوں گورکھ پوری کی حیات اور ادبی خدمات	جون پور	اشفاق احمد اعظمی	۹۹/۷/۸۰۰۶
۳۹۲۸: عبدالستار نیازی	مجنوں گورکھ پوری: حیات و خدمات	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال	ف کراچی

۳۹۲۹: شیر عالم، سید	مجنوں گورکھ پوری کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں ب، ۹۸/۷
۳۹۳۰: افتخار بیک	مجید امجد کی شاعری اور فلسفہ وجودیت +	اوپن ۹۶	نوازش علی ف اوپن
۳۹۳۱: رضیہ رحمن	(لفظیات) مجید امجد کا سماجی تناظر +	ملتان ۹۵	روبینہ ترین ف زکریا
۳۹۳۲: عامر سبیل	(جدید اردو شاعری کے تناظر میں) مجید امجد کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۰	انوار احمد ف زکریا
۳۹۳۳: طاہر مسعود	مجید لاہوری: شخصیت اور فن +	کراچی، زت	ف کراچی
۳۹۳۴: علی شیر طور	(اردو کے طنزیہ اور مزاحیہ ادب میں) مجید لاہوری کا مقام	ملتان ۹۶	انوار احمد ف زکریا
۳۹۳۵: محمد عقیل خاں	محبوبیک ستم ظریف کی مزاح نگاری +	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی فرحت
۳۹۳۶: فدا حسین انصاری	(نواب) محبت خاں محبت: احوال و آثار	سندھ ۹۲	نجم الاسلام تحقیق ۱۳
۳۹۳۷: نادرہ زیدی	(نثر) محبوب عالم کی علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۹۲	عبید اللہ خاں ف پنجاب
۳۹۳۸: شہناز امیر	(میر) محبوب علی خان آصف اور ادبی خدمات +	حیدر آباد ۸۳	شمیہ شوکت ۹۶/۲/۱۵
۳۹۳۹: سیح الرحمن	محسن الملک +	کراچی ۲۰۰۳	مہ جبین زیدی ف کراچی
۳۹۴۰:	محسن الملک کی ادبی خدمات	حمل، زت	یادداشت
۳۹۴۱: شمیم گوہر	محسن داتا پوری: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۵	معیار
۳۹۴۲: عید القیوم	محسن دریگٹوی: حیات اور شاعری	معتلا ۸۵	محمد طیب صدیقی ب، ۹۸/۳
۳۹۴۳: رضارضوی	محسن کا کوروی اور امیر مینائی کی حمد و نعت نگاری ایک تقابلی مطالعہ	الہ آباد ۷۷	معیار
۳۹۴۴: ریاض آصف	محسن نقوی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف اوپن
۳۹۴۵: شاکر حسین بخاری	محسن نقوی: احوال و آثار	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۳۹۴۶: فوزیہ سحر	محمد اسحاق بھٹی کی خاکہ نگاری +	پنجاب ۲۰۰۶	ضیاء الحسن اردو تحقیق
۳۹۴۷: محمد توحید انصاری	محمد اسحاق مائل خیر آبادی: حیات اور نثری کارنامے	راچی ۹۰	احمد سجاد احمد سجاد
۳۹۴۸: عبید بازغ امر	محمد اکرم غزم: احوال و آثار اور تدوین کلام +	اوپن، زت	عید العزیز ساحر ف اوپن
۳۹۴۹: معظم الدین	(شیخ) محمد اکرام: حیات و ادبی خدمات	علی گڑھ	رنگار
۳۹۵۰: فاروق احمد	(پروفیسر) محمد امین اندرابی: حیات اور کارنامے	کشمیر ۲۰۰۳	محمد زمان آزرده باتریافت

۳۹۵۱: نجم احمد آزاد	محمد بشیر فاروقی شادان: حیات اور کارنامے	مستحلاً ۲۰۰۵	آفتاب اشرف
۳۹۵۲: غلام غوث	(سید) محمد جعفری: شخصیت و فن +	۲۰۰۵	کن ۲۰۰۵/۱۱
۳۹۵۳: محمد آفتاب عالم	(ڈاکٹر) محمد حسن اور کارنامے	۲۰۰۵	غلام شبیر رانا
۳۹۵۴: خالد محمود خٹک	(پروفیسر سید) محمد حسین: حیات اور ادبی خدمات	۸۷	شین اختر
۳۹۵۵: عائشہ مریم	محمد حسین عسقا: افکار و آثار	مگدھ	محمد منظور عالم
۳۹۵۶: وحید الرحمن	(ڈاکٹر) محمد حمید اللہ کی اردو سیرت نگاری	کونیند	ب، ر، ر ۲۰۰۷
۳۹۵۷: محمد رفیع جعفری	محمد خالد اختر: شخصیت اور فن	۲۰۰۵	اوپن، زت
۳۹۵۸: طاقت نفیس	محمد خالد اختر کی ادبی خدمات	۲۰۰۵	اسلم انصاری
۳۹۵۹: محمد شاہ جہاں	(مرزا) محمد سعید دہلوی: حیات اور فن	۲۰۰۲	ملتان، زت
۳۹۶۰: محمد اقبال	محمد سعید کے تاریخی ناول: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	۲۰۰۲	تجی کی یو، زت
۳۹۶۱: زرغونہ کنول	محمد سلیم الرحمن کی نظم کافی و اسلوبیاتی جائزہ +	۲۰۰۳	فاروق قریشی
۳۹۶۲: محمد شفیق شاہد	(اردو شعروادب کے فروغ میں مجلہ سویرا اور) محمد سلیم الرحمن کی خدمات	۹۸	ایجوکیشن، زت
۳۹۶۳: محمد شاہد	(ڈاکٹر) محمد طاہر فاروقی: احوال و آثار	۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی
۳۹۶۴: رخسانہ شمس بخاری	(اردو کی ادبی صحافت کے ارتقا میں) محمد طفیل کی خدمات	۹۸	عبدالستار پراچہ، ظہور احمد اعوان
۳۹۶۵: محمد جاوید چاقی	محمد عبدالقدیر حسرت صدیقی کی ادبی خدمات +	۲۰۰۳	ف، اوپن
۳۹۶۶: اکبر علی بیک	محمد عبداللہ قریشی بحیثیت محقق +	۹۸	مناظر عاشق ہرگنوی
۳۹۶۷: عرفان سلطانہ	محمد عزیز مرزا: شخصیت، حیات اور کارنامے	۹۸	۱۵/۱۱/۲۰۰۳
۳۹۶۸: حمیدہ ریاض	محمد علی اثر: فن اور شخصیت	۹۸	سندھ، زت
۳۹۶۹: شبیر علی	(مولانا) محمد علی جوہر: حیات و خدمات	۹۸	نہیم آرا، سرتاج
۳۹۷۰: محمد رفیع علی صدیقی	(مولانا) محمد علی جوہر: سیاسی فکر و عمل	۹۸	عبدالرؤف شیخ
	(مولانا) محمد علی جوہر کی اردو ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	۹۸	حیدر آباد
		۹۸	معیار
		۹۸	اورنگ آباد، زت
		۹۸	تاگ پور ۷۹
		۹۸	بہمنی ۸۳
		۹۸	ملک زادہ منظور احمد

محمد فضیل انصاری	۳۹۷۲	محمد علی جوہر کی صحافت +	محمد علی گڑھ	اصغر عباس	فرحت
نسیر بانو	۳۹۷۳	محمد علی جوہر: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۸	معیار	
نظر برنی	۳۹۷۴	(مولانا) محمد علی جوہر: حیات اور ان کے علمی و صحافتی کارنامے	مکہ ۲۰۰۲	علیم اللہ حالی	
					۲۰۰۲/۱۲/۲۲ء
انور حسین	۳۹۷۵	(چودھری) محمد علی ردو لوی: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ	شبیر الحسن نونہروی	۹۳/۳/۱۵ء
شری شکیل	۳۹۷۶	(چودھری) محمد علی ردو لوی: حیات اور فن	کراچی ۲۰۰۳	نظر اقبال	فہ کراچی
محمد عبدالحق	۳۹۷۷	محمد علی طیب: حیات اور تصانیف	دہلی ۸۰	فضل الحق	عبدالحق
عمیق الرحمن	۳۹۷۸	(مولانا) محمد علی موٹگیری کی اردو خدمات	بھاگل پور	معیار	
حامد اشرف	۳۹۷۹	محمد علی بہکری خانزادہ: حیات اور خدمات ادب +	گلبرگ ۹۱	راہی قریشی	ب، ۳/۳/۲۰۰۶ء
محمد شہزاد اختر	۳۹۸۰	محمد عنایت اللہ وارثی: شخصیت اور علمی و ادبی کارنامے +	اوپن، زت	عبدالستار نیازی	ف، اوپن
زیب التائبگم	۳۹۸۱	(پروفیسر) محمد مجیب: بحیثیت خاکہ نگار	ون کشپور	معیار	
صادقہ ذکی	۳۹۸۲	(پروفیسر) محمد مجیب: حیات اور اردو خدمات	پٹنہ ۸۰	معیار	
عبدالحسید خاں	۳۹۸۳	محمد مشتاق شارق: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف، میرٹھ
محمد احمد خاں	۳۹۸۴	محمد ہادی حسین: ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۴	محمد خاں اشرف	ف، جی سی یو
عبدالرشید خاں	۳۹۸۵	محمد یوسف ٹینگ کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	حامد کشمیری	پاز یافت
ریاض احمد	۳۹۸۶	(پروفیسر) محمود الہی کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رقرار
سردار پاشا	۳۹۸۷	محمود ایاز اور سموغات کا دورِ رسوم	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب، ۳/۳/۲۰۰۶ء
خلیل اللہ	۳۹۸۸	محمود بھری من لکن کے خصوصی حوالے کے ساتھ	میسور ۷۳	معیار	
یونس شاہ، سید	۳۹۸۹	(مرزا) محمود سرحدی: حیات اور شاعری +	اوپن ۹۱	مرتضیٰ اختر جعفری	ف، اوپن
مظہر محمود شیرانی	۳۹۹۰	(حافظ) محمود شیرانی: حیات اور کارنامے	پنجاب ۸۳	وحید قریشی	ف، پنجاب
محمد اقبال	۳۹۹۱	محمود نظامی: احوال و آثار [۱۹۶۰ تا ۱۹۱۱ء] +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف، اوپن
منیر الحقوی	۳۹۹۲	حوی صدیقی: حیات اور کارنامے	برکت اللہ	معیار	
منیر حسین صدیقی	۳۹۹۳	(محمد حسین) حوی صدیقی: حیات اور زبان و ادب کی خدمات	برکت اللہ	محمد نعمان خاں	۹۹/۱۱/۱۱ء

۳۹۹۴: رقیہ فرین	(ڈاکٹر سید) محی الدین قادری زور: زندگی، شخصیت اور کارنامے	ناگ پور	معیار
۳۹۹۵: سلطانہ زہرت اکرام	(ڈاکٹر سید غلام) محی الدین قادری زور: حیات اور علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۸۲	خوبہ محمد زکریا ف: پنجاب
۳۹۹۶: طاہرہ جمین	مختار صدیقی کی شہنگاری +	اوپن ۹۵	سعادت سعید ف: اوپن
۳۹۹۷: مظفر حسین	مختار مسعود کی ادبی خدمات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، زرت	صابر کلروی ف: اوپن
۳۹۹۸: شاد سمکنت	مخدوم محی الدین: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۳	رفیعہ سلطانہ معین
۳۹۹۹: عطاء الرحمن	مخدوم محی الدین: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۳	معیار
۴۰۰۰: سناظرا الحق	مخدوم محی الدین کی جدید اردو شاعری میں خدمات	مکدہ ۸۸	معیار
۴۰۰۱: عید القدوس مرزا	(سید) مرتضیٰ حسین فاضل لکھنوی: احوال و آثار +	اوپن، زرت	وحید قریشی ف: اوپن
۴۰۰۲: محمد کمال الدین	مرزا ارادت خاں واضح: حیات و خدمات	پٹنہ ۸۰	حبیب الرحمن پ: ۹۷/۷۷
۴۰۰۳: نسیم فاطمہ	مرزا مظفر الحسن: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۶	گیان چند ۹۶/۴۰
۴۰۰۴: ضمیر احمد خاں	مرزا مسرت یار خاں شرف: حیات اور شاعری	جبل پور ۸۸	معیار
۴۰۰۵: مطیع احمد	مرزا اسح فطرت موسیٰ: حیات و خدمات	مظفر پور ۶۷	معیار
۴۰۰۶: صائمہ سلیم	مرزا منور کی مضمون نگاری +	جی سی پور ۲۰۰۳	سلیم اختر ت: ۲۰۰۳/۵
۴۰۰۷: آفرۃ العین چغتائی	(تحقیقی ادب میں) مستنصر حسین تارڑ کا مقدم حوالہ: سفر نامہ یا ناول؟ +	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید ف: زکریا
۴۰۰۸: مریم عرفان	مستنصر حسین تارڑ کی ناول نگاری +	ایجوکیشن، زرت	تبسم کاشمیری ف: ایجوکیشن
۴۰۰۹: زبیدہ خاتون	مسعود اختر جمال: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۹۳	احمر لاری ف: گورکھ پور
۴۰۱۰: وسیم آرا	(سید) مسعود حسن رضوی ادیب	جامعہ ملیہ ۷۸	شیم خنی
۴۰۱۱: حفیظ الرحمن طاہر تونسوی	(سید) مسعود حسن رضوی ادیب: احوال و آثار	پنجاب ۸۳	خوبہ محمد زکریا ف: پنجاب
۴۰۱۲: ربیعہ سلطانہ	(پروفیسر) مسعود حسین کی لسانی و ادبی خدمات	عثمانیہ	اشرف رفیع ۹۲/۹۸
۴۰۱۳: میمنہ سبحانی	(اردو کے افسانوی ادب میں) مسعود مفتی کا مقام +	ملتان ۲۰۰۵	عقیلہ بشیر ف: زکریا
۴۰۱۴: امتیاز عالم، ایس ایم	(پروفیسر) مسلم عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	مظفر پور	ب: ۲۰۰۰/۷
۴۰۱۵: دل افروز گنجو	(ڈاکٹر) سچ الزماں: ادیب اور محقق +	کشمیر ۸۴	جعفر رضا ف: کشمیر
۴۰۱۶: آفتاب احمد	مشتاق احمد یوسفی کے طنز و مزاح کا تنقیدی مطالعہ (آپ گم کی روشنی میں) +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی ب: ۹۸/۷

۳۰۱۷: الطاف حسین	مشتاق احمد یوسفی کے اسلوب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	پشاور، زت	صابر کلہوڑی	ف پشاور
۳۰۱۸: سطوت فاطمہ	مشتاق احمد یوسفی کا فن مزاج +	گلبرگہ ۲۰۰۱	حشت علی	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰
۳۰۱۹: محمد طاہر	مشتاق احمد یوسفی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۳		رفار
۳۰۲۰: ارشد محمد آصف	مشتاق قمر: احوال و آثار +	اوپن، زت	راشد متین	ف اوپن
۳۰۲۱: ابو سعیدہ ابدالی	مشرقی منیری: حیات اور شاعری	مکدہ ۸۱		معیار
۳۰۲۲: محمود احمد کاوش	مشفق خولجہ: احوال و آثار	پنجاب، زت	اورنگزیب عالمگیر	یادداشت
۳۰۲۳: غلام یسین انجم	مشفق خولجہ کی مکتوب نگاری	نمل، زت	گوہر نوشاہی	ف نمل
۳۰۲۴: تنزیل احمد	مصطفی بطور شاعر	روئیل کھنڈ	شجاعت علی	۹۳/۹/۱۵، ۵
۳۰۲۵: سعیدہ وارثی	مصطفی اور ان کی مثنویاں	پنہ ۷۵	جیل مظہری	ب، ۲۰۰۷/۷/۹
۳۰۲۶: محمد صالحین [تبسم کاشمیری]	(غلام ہدائی) مصطفی: حیات و فن	پنجاب ۷۲	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۳۰۲۷: نور الحسن نقوی	مصطفی: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۸	خولجہ احمد فاروقی	۷۹/۵/۱۵، ۵
۳۰۲۸: صفیہ ابراہیم شیخ	مصطفی زیدی: ترقی پسندی اور رومانویت کے عظیم کا شاعر +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۰۲۹: تاج الدین تاجور	مصطفی زیدی: شخصیت اور فن +	پشاور ۹۸	فقیر خاں ثقلی	ت پشاور
۳۰۳۰: محمد اسلم راہی	مظفر خیر آبادی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفار
۳۰۳۱: محمد ظفر اعظم ظفر	(قاری عبد الحمید) مظفر مظفر پوری: حیات و خدمات	متملا ۸۸	محمد طیب صدیقی	ب، ۲۰۰۳/۳/۹
۳۰۳۲: محمد رفیق مرزا	(خدا بخش) مظفر نظامی: شخصیت و فن +	اوپن ۹۸	سلطان محمود حسین	ف اوپن
۳۰۳۳: ہاجرہ پروین	مظہر الزماں خاں: شخصیت اور افسانوی فن +	گلبرگہ ۲۰۰۱	اکرام الدین باگ	
۳۰۳۴: محبوب راہی	(ڈاکٹر) مظفر حنفی: حیات شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۶	نشاء الرحمن منشا	مضمین
۳۰۳۵: کفایت اللہ انصاری	مظفر علی اسیر: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۲	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۰۳۶: بشری نذیر	مظفر علی سیدی کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خاں اشرف	ت، ۲۰۰۳
۳۰۳۷: روبینہ شاہین	مظفر علی سید: شخصیت اور فن	پشاور ۲۰۰۵	صابر کلہوڑی	ت پشاور
۳۰۳۸: خلیق انجم	(مرزا) مظہر جان جاناں: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۲	خولجہ احمد فاروقی	۷۹/۵/۱۵، ۵

۳۰۴۹: ایجاز حسن امام اعظم	مظہر امام کی تخلیقات کا تنقیدی مطالعہ	مظہر ۸۹	محمد طیب صدیقی ب، ۳/۸۸
۳۰۵۰: پریمی رومانی	مظہر امام: حیات اور فن	جموں	سکھ چین سنگھ ۲۳، ۵/۱۰/۲۰۰۰
۳۰۵۱: ناہید رحمان	(سید) مظہر گیلانی: شخصیت اور فن +	پشاور	صابر کوری رحید و غفور ت پشاور
۳۰۵۲: فرخندہ امین	(ڈاکٹر) مظہر محمود (شیرانی) بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد شفیق عجمی ف جی سی یو
۳۰۵۳: صائمہ سلیم	(ڈاکٹر سید) معین الرحمن: احوال و آثار	اوپن، زت	نثار احمد قریشی ف اوپن
۳۰۵۴: شاہدہ تنیم	(ڈاکٹر) مغنی تبسم: حیات اور کارنامے	حیدر آباد	رحمت یوسف زئی
۳۰۵۵: مجلیہ جہانگیر	مقبول جہانگیر کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	حافظ نفیس ف جی سی یو
۳۰۵۶: شیر علی	مقبول عامر: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۵	طیب منیر ف اوپن
۳۰۵۷: عزیز انصاری	ملاموسوی: حیات اور فن	جبل پور ۷۵	معیار
۳۰۵۸: عزیز احمد	ممتاز حسین کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب رفکار
۳۰۵۹: محمد شفیع الدین	(اردو تنقید میں پروفیسر) ممتاز حسین کا مقام	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۳۰۶۰: نور محمد	ممتاز حسین: آثار و افکار، ترقی پسند تحریک کے حوالے سے +	کراچی، زت	اسلم فرخی ف کراچی
۳۰۶۱: مشتاق احمد	ممتاز شیریں کا فنی ارتقا	اوپن، زت	نظیر صدیقی ف اوپن
۳۰۶۲: نازنین اختر	(محسن العلماء مولوی) ممتاز علی کی شخصیت اور علمی خدمات	پنجاب ۸۳	افتخار احمد صدیقی ف پنجاب
۳۰۶۳: روبینہ رفیق	ممتاز مفتی: احوال و آثار	بہاول پور ۲۰۰۳	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۳۰۶۴: سعید یحیٰ کلثوم	ممتاز مفتی کی خاکہ نگاری +	اوپن، زت	طیب منیر ف اوپن
۳۰۶۵: عیدالکریم خالد	ممتاز مفتی کے افسانوی ادب میں نفسیات نگاری	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں اردو تحقیق
۳۰۶۶: علاء الدین خاں	ممتاز مفتی کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں ب، ۳۶/۹۶
۳۰۶۷: محمد حبیب	ممتاز مفتی کی ناول نگاری	راچی ۸۷	معیار
۳۰۶۸: محمد حبیب	ممتاز مفتی کی ناول نگاری	راچی ۸۷	معیار
۳۰۶۹: نجمہ عارف	ممتاز مفتی کا فکری ارتقا	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی ف اوپن
۳۰۷۰: نگہت شاہین	ممتاز مفتی کی خاکہ نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	پشاور ۲۰۰۵	روبینہ شاہین ف پشاور
۳۰۷۱: صدیقہ ارمان	ممنون: حیات اور شاعری	کراچی ۷۵	ابواللیث صدیقی ف کراچی

۳۰۶۲: منشاء الرحمن	(مطالعہ میر نظام الدین) منون دہلوی	ناگ پور ۷۸	خواجه محمد حامد	معین
۳۰۶۳: قاسم حسن وارثی	مناظر احسن گیلانی: حیات اور ادبی خدمات	مکدہ ۸۱		معیار
۳۰۶۴: ریحانہ عزیز	(ڈاکٹر) مناظر عاشق ہرگانوی: حیات اور کارنامے	میرٹھ، نرت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۰۶۵: محمد عالم	(ڈاکٹر) مناظر عاشق ہرگانوی: حیات اور کارنامے	ونو بھاوے	جلیل اشرف ک، ن ۲۰۰۴	
۳۰۶۶: اشرف الدین	(سعادت حسن) منٹو کی افسانہ نگاری	مکدہ ۸۶		معیار
۳۰۶۷: انصار احمد	(سعادت حسن) منٹو اور سماجی حقیقت نگاری: معاصر افسانہ نگاروں کے فنی تناظر میں	کراچی، نرت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۰۶۸: ایم ندیم اسلم	(بیسویں صدی کی سیاسی و سماجی صورت حال میں) منٹو کے نسوانی کردار	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۳۰۶۹: بحر کرم	منٹو کے افسانوں میں تکنیک کا تنوع	قرطبہ، نرت	صابر کلروی	ف قرطبہ
۳۰۷۰: برج پریمی	منٹو: حیات اور کارنامے	کشمیر ۷۶	حامد کاظمیری	بازیافت
۳۰۷۱: پرویز احمد، ایس	منٹو اور عصمت کے یہاں عورت +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	
۳۰۷۲: سعدیہ بشیر	منٹو کے غیر جنسی افسانوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	ایجوکیشن، نرت	سلیم اختر	ف ایجوکیشن
۳۰۷۳: صابر عبداللطیف ہوشیہ	منٹو کے افسانوں میں نفسیاتی و جنسیاتی پہلو	کوٹھاپور	غلام بیگلر	وزارت ۲۰۰۷
۳۰۷۴: طاہر عباس	(پاکستان میں) منٹو شناسی کی روایت +	ملتان ۲۰۰۵	عبدالرحمن عابد	ف زکریا
۳۰۷۵: طاہرہ اقبال	(سعادت حسن) منٹو کے افسانوں میں اسلوبیاتی تنوع +	اوپن، نرت	احمد جاوید رصالح الدین	
۳۰۷۶: علی شاہ شاکر بخاری	(سعادت حسن) منٹو: سوانح اور ادبی کارنامے	پنجاب ۸۳	صوفی تبسم روحیہ قریشی	ف اوپن
۳۰۷۷: فیض الرحمن	منٹو کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، نرت	عتیق احمد صدیقی	ف پنجاب
۳۰۷۸: فیضان احمد	(سعادت حسن) منٹو کے افسانوں میں کردار نگاری +	جواہر ۸۹	نصیر احمد خاں	ب ۹۸/۷۷
۳۰۷۹: کامران عباس	(سعادت حسن) منٹو، بطور مضمون نگار و خاکہ نگار +	نمل، نرت	احمد جاوید	ف نمل
۳۰۸۰: محمد لیاقت	منٹو کے شاہ کار افسانے: تحقیق و تجزیہ +	پٹیالہ	زینت اللہ شیخ	ب ۹۶/۱۰
۳۰۸۱: محمد نسیم	(سعادت حسن) منٹو کی کردار نگاری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، نرت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۰۸۲: مسرت جہاں	منٹو کی کچھ کہانیوں کے نسوانی کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۵	اسلم پرویز	ب ۹۸/۷۷

۳۰۸۳: مسرت رحمن	منٹو کے افسانوں کے نسوانی کرداروں کے رویوں کا نفسیاتی مطالعہ	راچی ۸۶	معیار
۳۰۸۳: مصطفیٰ شاہ، سید	منٹو کی خاکہ نگاری +	سکسیر ۲۰۰۳	مجید مضمیر
۳۰۸۵: نگار عظیم	منٹو کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ	جامعہ ملیہ	ایم حنیف
۳۰۸۶: کامران عباس	(سعادت حسن) منٹو بطور مضمون نگار و خاکہ نگار +	تمل، زت	احمد جاوید
۳۰۸۷: اسد مصطفیٰ	قشاپانی پتی: احوال و آثار +	ادپن ۲۰۰۳	رشید امجد
۳۰۸۸: فرمان غنی	قشاقی نول کشور اور قوی یک جہتی	پنڈ	رضیہ تبسم
۳۰۸۹: طیبہ جیس	منصور قیصر: احوال و آثار +	ادپن ۲۰۰۳	طیب منیر
۳۰۹۰: محبوب راہی	منظر خفی کی حیات، شخصیت اور کارنامے	تاگ پور ۸۳	معیار
۳۰۹۱: محمد صلاح الدین	منظر شہاب: حیات اور ادبی خدمات	محلہ	قاران شکوہ یزدانی
۳۰۹۲: اختر آزاد	منظر کاظمی کی تخلیقات کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمیل پوری
۳۰۹۳: پروین اختر	منظور حسین شوریگی: احوال و آثار +	ادپن ۹۷	صدیق شبلی
۳۰۹۳: عبدالغفور قاسم	منظور حسین منظور: احوال و آثار +	ادپن ۹۶	محمد مظفر عالم جاوید
۳۰۹۵: راج سنگھ	منور لکھنوی: حیات اور خدمات، ایک تنقیدی مطالعہ	جموں	معیار
۳۰۹۶: شیاہ لالت	(علامہ) منور لکھنوی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	چندی گڑھ	ہارون ایوب
۳۰۹۷: شاہدہ سلطانہ	مشہاج الدین شوکت: حیات اور ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۲	مجاور حسین رضوی
۳۰۹۸: سلطی اختر	منیر احمد شیخ: شخصیت اور فن +	ادپن ۹۳	رشید امجد
۳۰۹۹: ریاض الدین	منیر شکوہ آبادی: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی
۳۱۰۰: زہرہ یاسمین	منیر شکوہ آبادی: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۶۵	عبدالاحد خاں خلیل
۳۱۰۱: محمد احمد قویصیف تبسم	منیر شکوہ آبادی: حیات اور شاعری	سندھ ۸۸	نئی احمد ہاشمی
۳۱۰۲: رونق علی یونس	منیر قاضی: احوال و آثار +	ادپن، زت	میاں مشتاق احمد
۳۱۰۳: امیرینہ شریف	منیر نیازی کی شاعری کا موضوعاتی و فنی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر

۳۱۰۴: سمیرا اعجاز	منیر نیازی: احوال و آثار	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	یادداشت
۳۱۰۵: امتیاز احمد	(مولانا) مودودی کی نثر نگاری	راچی ۲۰۰۴	احمد سجاد	یادداشت
۳۱۰۶: ظفر اقبال احمد	(مولانا) مودودی بطور نثر نگار +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۳۱۰۷: فریدہ قادری	(مولانا) مودودی کی ادبی خدمات +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده	ب، ۹۸/۵
۳۱۰۸: فریدہ قادری	(مولانا) مودودی کی نثری خدمات	کشمیر ۸۶	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۳۱۰۹: محمد جاوید اصغر	(سید ابوالاعلیٰ) مودودی کی نثر نگاری	پنجاب، زت	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۱۱۰: محمد ثار الدین	(سید ابوالاعلیٰ) مودودی بحیثیت انشاپرداز	بھگل پور	منظر عاشق ہرگانی	۹۹/۳/۸، ۵
۳۱۱۱: سعدیہ ظیل	موسیٰ خان کلیم: احوال و آثار +	پشاور، زت	صابر کلروی	باز یافت
۳۱۱۲: سراج بانو رجوی	(حیات، فن اور تلامذہ) مومن	کراچی، زت	ایس شاہ علی	ف کراچی
۳۱۱۳: ظہیر احمد صدیقی	مومن دہلوی: حیات اور شاعری	دہلی ۶۱	خوبہ احمد فاروقی	چند
۳۱۱۴: ناظر حسن زیدی	مومن خاں مومن دہلوی	پنجاب ۶۲	وقار عظیم	ف پنجاب
۳۱۱۵: انوار احمد	مومن لال انیس اور ان کا تذکرہ	پٹنہ ۷۰	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۹۷/۷
۳۱۱۶: مسعودہ یانو	مہجور: حیات اور اردو کارنامے +	کشمیر ۹۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۳۱۱۷: اقبال وارث	مہجور شمس: حیات اور شاعری	راچی ۸۷		معیار
۳۱۱۸: فیروز احمد	مہدی افادی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۰	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۱۹: الماس تبسم	مہدی علی خاں مہدی: حیات اور شاعری	پٹنہ ۷۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۳۱۲۰: محمد شجاعت علی	مہدی نظمی: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۹۰	مجاہد حسین رضوی	۹۶/۲/۱، ۵
۳۱۲۱: شفیق احمد	(مولانا قلام رسول) مہر: حیات اور کارنامے	پنجاب ۸۳	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۳۱۲۲: برج بھوشن	مہندر ناتھ: بحیثیت ناول نگار	چندی گڑھ ۹۰		معیار
۳۱۲۳: عبدالحمید گنٹائی	(مولانا حکیم جلال الدین غازی) میثم کاشمیری: حیات اور ادبی خدمات +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۳۱۲۴: افضل حسین قاضی	میر کی شعری لسانیات (غزلوں کی روشنی میں)	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۲۵: تیمور حسن	میر قانی اور تاتاری: حیات شاعری کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	عارف ثاقب	ف اوپن
۳۱۲۶: حمیرا ارشد	میر کے اردو اور فارسی کلام کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۲۰۰۶	حمیدین فراقی	اردو تحقیق

۳۱۲۷: سید اللہ خان	میر تقی میر کا عروضی مطالعہ	میرٹھ ۹۰	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱۱
۳۱۲۸: شاہد پرویز	میر تقی میر کی مثنویات کا اسلوبی مطالعہ +	جواہر ۷۹	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۳۱۲۹: شاہین نقوی	میر تقی میر کی شخصیت اور شاعری کا نفسیاتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	منہ جیس زیدی	ف کراچی
۳۱۳۰: شفیق الرحمن	(کلام) میر میں صنائع لفظی و معنوی +	ملتان، نزلت	محمد ساجد خان	ف ذکر یا
۳۱۳۱: شفیقہ پروین	(جدید اردو غزل میں) میر کی روایت	کشمیر ۸۱	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۳۱۳۲: صادق حسین گوہر	(کلام) میر کے صوفیانہ اور فکری ابعاد	اوپن، نزلت	اسلم انصاری	ف اوپن
۳۱۳۳: منیہ حیات	میر تقی میر کا غم	میسور ۷۵	معیار	
۳۱۳۴: عارف حسن خاں	میر کی شاعری کا فنی مطالعہ	علی گڑھ	ب، ۹۶/۱۰	
۳۱۳۵: محمد اسحاق	(تلمیحات) میر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، نزلت	فرمان فتح پوری	ف اوپن
۳۱۳۶: میوند بیگم	میر کی شاعری کا استعاراتی نظام	گلبرگ ۲۰۰۵	حشمت علی	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۱۳۷: نذر عباس گوندل	(پاکستان میں) میر شناسی کی روایت +	اوپن ۹۸	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۳۱۳۸: نواب حسین، سید	میر: ایک مطالعہ	الہ آباد ۵۰	محمد شامین علی	ب، ۷۹/۵/۸
۳۱۳۹: عبدالرؤف	میر یا قریظ مرشد آبادی: زندگی، شاعری اور ان کے دیوان کے مخطوطات کا تنقیدی مطالعہ D کلکتہ ۷۹	معیار		
۳۱۴۰: اختر رشید امجد	میراجی: شخصیت اور فن	پنجاب ۹۰	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۱۴۱: اشرف جمال	میراجی اور تحلیل نفسی، نظموں کے حوالے سے +	جواہر ۹۶	شارب رودلوی	ب، ۹۸/۷
۳۱۴۲: ذریعہ پروین	میرامن اور ان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی	فرحت
۳۱۴۳: عبدالمنان	میرامن دہلوی: حیات اور خدمات	کلکتہ ۷۹	عبدالرؤف	ب، ۹۶/۸
۳۱۴۴: نفیس جہاں انصاری	میرامن: ادبی اور تنقیدی کارنامے	دہلی ۸۲	ظہیر احمد صدیقی	
			ب، ۷۹/۵/۱۵	
۳۱۴۵: سمیع اللہ	میر جعفر زلی: حیات اور خدمات	تاگ پور ۷۹	معیار	
۳۱۴۶: ارشد احمد	میر حسن کی غزل: تحقیق و تدوین +	اوپن ۹۳	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۳۱۴۷: محمد ذکی الحق	(غزلیات) میر حسن دہلوی D	پٹنہ ۷۶		
۳۱۴۸: فضل الحق	میر حسن لکھنوی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۲	محمود الہی	ف گورکھ پور

۳۱۴۹: وحید قریشی	میر حسن اوران کا زمانہ D	پنجاب ۶۵	یادداشت
۳۱۵۰: علی زیدی	میر خلیق بحیثیت مرثیہ گو	پٹنہ ۸۲	مطبع الرحمن ب، ۷/۷۰
۳۱۵۱: رضوی، ایف۔ ایف	میر خورشید علی نقیس: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسم ۱۵/۹/۹۳
۳۱۵۲: خاتیدہ جم الدین بیگم	(خواجہ) میر درد اور ان کے تلامذہ	پنجاب ۸۱	وحید قریشی یادداشت
۳۱۵۳: نسرتین گل	(خواجہ) میر درد اور رحمان بابا کی صوفیانہ شاعری: تقابلی مطالعہ	اوپن، زت	ہمایوں ہا ف، اوپن
۳۱۵۳:	(خواجہ) میر درد: شخصیت شاعری اور تصوف	ساگر	ذواء المعطفی ۱۵/۹/۲۰۰۳
۳۱۵۵: زہرہ شامل	میرزا ادیب بحیثیت ڈراما نگار	مختار	شاہر خلیق ب، ۳/۹۸
۳۱۵۶: سردار احمد خان	میر سوز: آثار و افکار ترتیب دیوان سوز	سندھ ۷۷	قلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۳۱۵۷: نسرتین خدیجہ	میر شمس الدین فیض: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر ب، ۵/۷۰
۳۱۵۸: انور جہاں	میر ضمیر لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	معیار
۳۱۵۹: رفیعہ قادری	میر عابد علی خاں: حیات اور کارنامے	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری ب، ۳/۲۰۰۶
۳۱۶۰: جعفر رضا	میر عشق اور ان کے خاندان کے مرثیہ نگار	الہ آباد ۶۷	مسح الزماں ۵/۸/۷۹
۳۱۶۱: محمد انصار اللہ	میر علی اوسط رشک: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۶۹	محمود الہی ف، گورکھ پور
۳۱۶۲: کوثر پروین	میر غلام رسول نازکی شخصیت +	کشمیر ۹۰	محبوب دانی بازیافت ۱۳
۳۱۶۳: رعنا رکن الدین	میر محفوظ علی بدایونی کے ادبی کارنامے	علی گڑھ ۸۳	منظر عباس نقوی چند
۳۱۶۳: محمد اسلم	میر محفوظ علی بدایونی	میرٹھ ۷۹	امیر اللہ شاہین ب، ۱/۲۰۰۱
۳۱۶۵: راشد احمد	میر ناصر علی کی نثری خدمات کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں ب، ۷/۹۸
۳۱۶۶: مشرف احمد	(اردو انشائیے کی روایت اور) میر ناصر علی	کراچی ۹۱	ابوالخیر کشتی ق، ۱۱/۹۱
۳۱۶۷: فرقان علی سلمانی [مختور کا کوردی]			
۳۱۶۸: محمد فیروز دہلوی	میر نذر علی درو کا کوردی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	محمود الحسن رضوی ب، ۷/۹۳
۳۱۶۹: شاہ سعید	میر مہدی مجروح	دہلی	مغیث الدین فریدی قالب ۹۸
۳۱۷۰: حبیب الرحمن نیازی	میر ولی اللہ: احوال و آثار	قرطبہ، زت	صابر کلروی ف، قرطبہ
	میکش اکبر آبادی: حیات اور خدمات	راجستان ۷۹	ف، پور

۳۱۷۱: ارشد عثمان	تادم سینا پوری: حیات و ادبی خدمات کا تحقیقی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۱۷۲: ظہیر احمد	نازش پر تاپ گزھی: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۹۲	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۷۳: حسین بانو	ناخ اور ان کے ملائدہ	سندھ ۶۸	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۱۷۴: حمیدہ خاتون	(بہار کے ملائدہ) ناخ	پٹنہ ۷۶		معیار
۳۱۷۵: رضا حیدر محمدوی	ناخ اسکول کے چند مشاہیر شعرا	لکھنؤ ۶۱		معیار
۳۱۷۶: شبیر الحسن لونہروی	ناخ کا تنقیدی مطالعہ	لکھنؤ ۷۳		۷، ۱۵، ۲۶، ۹۶
۳۱۷۷: محمد احسن [احسن نشاط]	ناخ: فکر و فن	گورکھ پور ۸۰	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۷۸: محمد ایوب خان	ناصر علی سرہندی: شخصیت اور فن غزل گوئی	پٹنہ ۷۲	زینت اللہ شیخ	ب، ۱۰، ۹۶
۳۱۷۹: آسیہ بانو	ناصر کاظمی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	مغنی تبسم	۵، ۱۲، ۲۶، ۹۶
۳۱۸۰: حسن عباس رضوی	ناصر کاظمی: شخصیت اور فن	پنجاب ۹۲	سمیل احمد خاں	ف و پنجاب
۳۱۸۱: محمد جاوید گل کھٹکوری	ناصر کاظمی اور میر تقی میر کی فکری و ذہنی مماثلتیں	اوپن ۷۲	محمد اسلم حیات	ف اوپن
۳۱۸۲: محمد محفوظ خاں	ناصر کاظمی کی غزلوں کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۱۰، ۹۸
۳۱۸۳: مہتاب حیدر نقوی	ناصر کاظمی کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۹۶	عقیل احمد صدیقی	جنید
۳۱۸۴: فیضان حسن	ناصر نذیر فراق دہلوی کی حیات اور ادبی خدمات	دہلی	صادق علی	۵، ۱۲، ۲۳، ۲۴، ۹۶، ۲۰۰
۳۱۸۵: جاوید اقبال	نثار عزیز بٹ بحیثیت ناول نگار	اوپن ۲۰۰۳	آغا سمیل	ف اوپن
۳۱۸۶: نواز حسین زیدی، سید	نجم آفندی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۶	حمیدین فراقی	ف اوپن
۳۱۸۷: انعام الحق عباسی	(ڈاکٹر) نجم الاسلام: حیات اور کارنامے	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۱۸۸: اشرف جہاں	(فنون کاردار نگاری اور ڈپٹی) نذیر احمد	پٹنہ ۷۷	قریبہ حسین	ب، ۱۰، ۹۷
۳۱۸۹: اشفاق احمد اعظمی	(ڈپٹی) نذیر احمد: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۷	محمود الہی	۵، ۱۱، ۱۵، ۹۱
۳۱۹۰: اشفاق محمد خاں	(ڈاکٹر) نذیر احمد کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۷۲	خلیل الرحمن اعظمی	جنید
۳۱۹۱: اعجاز علی ارشد	نذیر احمد ناول نگاری بحیثیت سے	پٹنہ		ج ۲
۳۱۹۲: افتخار احمد صدیقی	(مولوی) نذیر احمد: احوال و آثار	پنجاب ۶۶	دقار عظیم	ف و پنجاب
۳۱۹۳: بدر النساء	نذیر احمد کے ناولوں میں سماجی اقتدار	پٹنہ ۷۶		معیار

۳۱۹۳: پروین بیگم	نذیر احمد اور پریم چند کی ناولوں کا تقابلی مطالعہ +	بنگلور ۸۰	نہیدہ بیگم	۹۳/۱۵/۱۵
۳۱۹۵: تبسم خاتون	نذیر احمد کی زبان و بیان +	جواہر ۸۱	اشفاق محمد خاں	۹۸/۷/۷
۳۱۹۶: جاوید انور صدیقی	نذیر احمد کی نگارشات میں اخلاقی اقدار	مظفر پور	عبدالواسع	نجات
۳۱۹۷: ریحانہ کوثر	(ڈپٹی) نذیر احمد کی ناول نگاری کے تحقیقی مطالعات کا جائزہ			
	[ڈاکٹر افتخار احمد صدیقی کے خصوصی حوالے سے] +	جی سی یو ۲۰۰۲	محمد احسان الحق	۲۰۰۳
۳۱۹۸: سجاد چوہ	نذیر احمد کا مقام اردو ادب میں		اخبار اردو ۱۳/۱۲/۹۶	
۳۱۹۹: شاہدہ فہیم بانو	(ڈپٹی) نذیر احمد کے ناولوں میں نسوانی کردار	راچی ۹۰	احمد سجاد	۹۸/۷/۷
۳۲۰۰: عتیق الرحمن	نذیر احمد کے ناولوں میں دہلی کی عکاسی	جواہر ۸۰	نصیر احمد خاں	۹۸/۷/۷
۳۲۰۱: غزالہ پروین	نذیر احمد اور ان کے ناولوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۷	اشرف کسنوی	ف گورکھ پور
۳۲۰۲: مجیب الرحمن یوسفی	(ڈپٹی) نذیر احمد دہلی کے محاورات	سندھ ۹۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۲۰۳: محمد انظر حیات	(مولوی) نذیر احمد کے ناولوں میں ان کے تعلیمی تصورات کا تنقیدی جائزہ	ناگ پور	عبدالرب عرفان	۹۹/۷/۷
۳۲۰۴: محمد علی امام	نذیر احمد بحیثیت اخلاقی ناول نگار	بھگل پور ۸۸	نجات	
۳۲۰۵: محمد مقیم	نذیر احمد کے ناولوں کے نسوانی کردار	مظفر پور ۸۳	محمد سلیمان	نجات
۳۲۰۶: منور حسین	نذیر احمد بطور مترجم قرآن	مکہ ۸۳	نجات	
۳۲۰۷: منیر الدین عرشی	نذیر احمد اور ان کی ناول نگاری	سندھ ۷۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۲۰۸: نسreen سلطانہ	(ڈپٹی) نذیر احمد کے ناولوں میں کردار نگاری	مٹھلا	شاہدہ تبسم	۹۸/۳/۷
۳۲۰۹: شمرہ منور	نذیر احمد شیخ: حیات اور فن +	اوپن ۹۶	رضیہ سلطانہ	نجات
۳۲۱۰: عذرا بانو	(پروفیسر) نذیر احمد تحقیقی خدمات (اردو زبان و ادب کے حوالے سے)	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	نجات
۳۲۱۱: اسلم پرویز	نذیر احمد: حیات و خدمات	گورکھ پور، زت	محمود الہی	۹۵/۱۱/۱۱
۳۲۱۲: ناصر اللہ انصاری	نذیر احمد: چوہدری: حیات اور خدمات	اورنگ آباد، زت	حامد اشرفی	۲۰۰۵/۸/۸
۳۲۱۳: محمد اقبال مصباح	(ڈاکٹر) نذیر احمد برلاس: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	صابر کلروی	نجات
۳۲۱۴: دیوان سنگھ ناگ پال	(ڈاکٹر) نذیر احمد: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	نجات
۳۲۱۵: محمد صدیق الدین	نسخ: حیات و تصانیف	ڈھاکا	عندلیب شادانی	مصن

۳۲۱۶: حسین بن علی نقوی	نسیم امروہوی کی مرثیہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۲۱۷: عبدالبار	نسیم انہوئی: حیات اور کارنامے	راچی ۸۶		ج ت
۳۲۱۸: غلام محمد بیٹ	(تاریخی ناول کا فن اور) نسیم حجازی	کشمیر ۹۶	مجید مضر	باز یافت
۳۲۱۹: محمد خورشید عالم	نسیم حجازی بحیثیت تاریخی ناول نگار	مظفر پور ۹۱	محمد شاکر	ج ت
۳۲۲۰: ممتاز عمر	نسیم حجازی کی تاریخی ناول نگاری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۲۱: شبنم عثمان	نشاط انصاری: حیات اور کارنامے +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرودہ	باز یافت
۳۲۲۲: محمد ارشد خاں	نور وادی: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۹۱	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۲۲۳: سعیدہ مختار	نصیر الدین ہاشمی: احوال و آثار	پنجاب ۷۹	افتخار احمد صدیقی	اورینٹل
۳۲۲۴: واجدہ فرزانہ	نصیر الدین ہاشمی: حیات اور ادبی کارنامے +	حیدر آباد ۸۳	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۰۵
۳۲۲۵: ناصر رضا خان جلالی	نصیر الدین حسین نصر: حیات اور کارنامے	پٹنہ ۷۸	کلیم الدین احمد	ب، ۷۷/۷/۹۷
۳۲۲۶: محمد اسحاق خاں	(نواب) نصیر حسین خیال: شخصیت اور ادبی خدمات +	اوپن ۹۲	توصیف تبسم	ف اوپن
۳۲۲۷: محمد مجیب الدین	(پروفیسر) نظام الدین ایس گوریکر: حیات اور خدمات +	گلبرکہ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۷۷/۳/۲۰۰
۳۲۲۸: کلثوم طارق برقی	(سید) نظری زیدی: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۴	معین الرحمن	ف اوپن
۳۲۲۹: اشرف النساء	نظم طیب طیبی: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۷۳	رفیعہ سلطانہ	۷۷/۶/۸۰۵
۳۲۳۰: آل ظفر حسینی	نظیر کی شاعری میں قوی یک جہتی کے عناصر	مظفر پور ۹۵	اشفاق احمد	ج ت
۳۲۳۱: جمیلہ محمد جان	نظیر اکبر آبادی کی خدمات بحیثیت نظم گو	مظفر پور ۷۸		ج ت
۳۲۳۲: خالد کفایت اللہ	(غزلیات) نظیر لدھیانوی کا تنقیدی جائزہ +	پٹنہ ۹۱	زینت اللہ شیخ	ب، ۷۷/۱۰/۹۶
۳۲۳۳: رانی لیلی ناز	نظیر اکبر آبادی کی غزل گوئی +	حمل، زت	گوہر نوبشاہی	ف حمل
۳۲۳۴: رضی الدین احمد	نظیر اکبر آبادی کا درجہ، اردو شاعری میں	علی گڑھ		مجید
۳۲۳۵: رضی حیدر	نظیر اکبر آبادی: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۹۲	قمر اعظم ہاشمی	ج ت
۳۲۳۶: فہیمہ فرحت	نظیر اکبر آبادی			ق، ۷۷/۳/۲۰۰
۳۲۳۷: ضمیر احمد خاں	نظیر اکبر آبادی: حیات اور شاعری	بہمنی ۶۳		فرحت
۳۲۳۸: طلعت حسین	نظیر اکبر آبادی کے کلام کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	عتیق احمد صدیقی	جید

نعت	ناگ پور	نظیر اکبر آبادی کی شاعری میں ہندستانی فضا	۳۲۳۹: ظفر علی
فرحت	نجم الہدیٰ	(شاعران فطرت و روژ و رتھ اور) نظیر کا تقابلی مطالعہ	۳۲۴۰: عفت اللہ
۲۰۰۱/۱۱	خالد حسین خاں	نظیر اکبر آبادی	۳۲۴۱: عوض علی
۹۸/۳	محمد حسن	نظیر اکبر آبادی کی شاعری کے فکری سانچے +	۳۲۴۲: محمد سلیمان
نعت	منظفر پور	نظیر کی شاعری میں فطرت اور تہذیب کے عناصر D	۳۲۴۳: محمد سلیمان
فرحت	گورکھ پور	نظیر اکبر آبادی: حیات اور شاعری D	۳۲۴۴: ملک زادہ منظور
ف اوپن	قادر احمد قریشی	نظیر صدیقی بحیثیت نقاد +	۳۲۴۵: گلہت جمال
ف اوپن	طیب منیر	نعیم صدیقی کی علمی و ادبی خدمات	۳۲۴۶: عبداللہ شاہ ہاشمی
ف بہاول پور	مزل ناز	نقوی احمد پوری اور ان کے تلامذہ شعر و ادب +	۳۲۴۷: علی اکبر
۹۱/۸/۸۰۵	اجیر	نواب الہی بخش معروف	۳۲۴۸: محمد ریاض الدین خان
۹۲/۹/۱۵	گلبرگہ ۸۷	نواب بہادر یار جنگ کی زندگی اور خدمات	۳۲۴۹: زاہد حسین تما پوری
معیار	کلکتہ	نواب سید محمد آزاد بحیثیت طنز نگار	۳۲۵۰: مشتاق احمد
معین	بسمی ۷۲	نوح تاروی: حیات اور شاعری	۳۲۵۱: ظفر الاسلام ظفر
رفار	علی گڑھ، نعت	(ڈاکٹر) نور الحسن ہاشمی کی علمی و ادبی خدمات	۳۲۵۲: بنت زہرا
ف اوپن	ارشاد احمد شاہ	نیاز سواری: احوال و آثار +	۳۲۵۳: ولی آستان
معیار	لکھنؤ	نیاز فتح پوری	۳۲۵۴: اختر یزدان حسن
جند	علی گڑھ ۷۲	نیاز فتح پوری کی تحریروں کا تنقیدی مطالعہ	۳۲۵۵: امیر عارفی
نعت	بھاگل پور	نیاز فتح پوری کا حصہ، اردو افسانے کے ارتقا میں	۳۲۵۶: درخشاں انجم
معین	کراچی ۸۵	نیاز فتح پوری: احوال و آثار	۳۲۵۷: عقیلہ شاہین
		نیاز فتح پوری کے ہاں عورت کا تصور ایک شاعر کا	۳۲۵۸: محمد رحمت اللہ
۹۸/۷	اسلم پرویز	انجام، شہاب کی سرگزشت کے حوالے سے +	
نعت	ناگ پور ۷۸	نیاز فتح پوری: حیات، شخصیت اور کارنامے	۳۲۵۹: نظیر رشیدی
ف اوپن	ظہور احمد اعوان	(حکیم) تیرداسلی: فن اور شخصیت +	۳۲۶۰: فصیح وحید

۳۲۶۱: زیرہ ممتاز	واجد علی شاہ کا عہد نیابرج	گلگت ۷۹	معیار
۳۲۶۲: کوکب قدر شاہ علی مرزا	واجد علی شاہ کی ادبی و ثقافتی خدمات	علی گڑھ ۶۸	خلیل الرحمن اعظمی جنید
۳۲۶۳: زاہد اختر شاہین	واصف علی و واصف: شخصیت اور فن	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۳۲۶۴: محمد ظہیر بدر	واصف علی و واصف: احوال و آثار +	اوپن ۹۷	تحسین فراق ف اوپن
۳۲۶۵: بلقیس آفاق	(نور العین) واقف: حیات و شاعری	پٹنہ	ب، ر، ۷۷/۷۷
۳۲۶۶: محمد شیر اسلام	(شاہ) واقف: حیات اور کارنامے	پٹنہ ۸۳	ممتاز احمد ب، ر، ۷۷/۷۷
۳۲۶۷: نشاط افروز	واقف جون پوری کی حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں رفتار
۳۲۶۸: محمد مصطفی ملک	(حضرت امیر لدین) وجد کی زندگی اور ان کی اردو شاعری	مکدہ	۷۷/۵۷/۲۳/۰۵
۳۲۶۹: جاوید وحشت	(اسد اللہ) وحشی: حیات اور ادبی کارنامے	جامعہ ملیہ	کونوی چند نارنگ ۷۷/۹۷/۰۵
۳۲۷۰: اسرار احمد	وحید اختر کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	عقیل احمد صدیقی رفتار
۳۲۷۱: اظہر سلطانہ	وحید اختر: فن اور فن کار	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت ب، ر، ۸۷/۸۷
۳۲۷۲: محمد اصغر	(جدید اردو مرثیہ اور) وحید الحسن ہاشمی +	جی سی یو، زت	محمد بارون قادر ف جی سی یو
۳۲۷۳: جعفر علی	(جدید اردو مرثیہ اور) وحید الحسن ہاشمی کی مرثیہ نگاری +	ایجوکیشن، زت	عبدالکریم خالد ف ایجوکیشن
۳۲۷۴: منظر عباس نقوی	وحید الدین سلیم: حیات اور ادبی کارنامے	علی گڑھ ۶۳	آل احمد سرور ربیع گورکھ پوری
۳۲۷۵: روبینہ ناز	(ڈاکٹر) وحید قریشی کی علمی و تحقیقی خدمات	نمل، زت	کوہر نوشاہی ف نمل
۳۲۷۶: سعد خان	ڈاکٹر وحید قریشی بطور محقق +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی ف اوپن
۳۲۷۷: عید الغفار [شاہین]	ڈاکٹر وحید قریشی، بحیثیت مدقن +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالم گیر ف اوپن
۳۲۷۸: سعدیہ طاہر	(ڈاکٹر) وزیر آغا کی علمی و ادبی خدمات	نمل، زت	رشید امجد ف نمل
۳۲۷۹: مقدر نعیم	(ڈاکٹر) وزیر آغا کے تہذیبی و ثقافتی نظریات کا تنقیدی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر ف ایجوکیشن
۳۲۸۰: عابدہ مقبول	وزیر آغا کی انشائیہ نگاری اور اس کی جہتیں	کشمیر ۲۰۰۴	منصور احمد میر بازیافت ۱۳
۳۲۸۱: عرفان رضا صدیقی	وزیر آغا کی انشائیہ نگاری	منظر پور ۹۳	عبدالواسع جت
۳۲۸۲: معراج احمد	وزیر آغا: حیات اور کارنامے	منظر پور ۹۲	عبدالواسع جت
۳۲۸۳: یوسف قریشی	وزیر آغا: بحیثیت افسانہ نگار	میرٹھ، زت	خالد حسین خان ب، ر، ۱۷/۱۷

۳۲۸۴: جاوید نسیمی	وسیم بریلوی: شخصیت اور شاعری	روہیل کھنڈ	حامد علی خان	ب، ۹۷/۷/۷۷
۳۲۸۵: تیرتھ رام شرما	(پنڈت میلارام) وفا: حیات اور خدمات	جموں	معیار	
۳۲۸۶: الیاس انصاری	وقاسمین آبادی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶	معیار	
۳۲۸۷: طاہر عباس	وقار بن الہی کی افسانہ نگاری +	نمل ۲۰۰۶	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۳۲۸۸: حور التمام بیگم	وقار ظلیل: حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۲	برائی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰
۳۲۸۹: شاکستہ شہداد	(پروفیسر) وقار عظیم کی تنقیدی اور ادبی خدمات	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۲۹۰: غلام امیر شاہ [امیر ندیم]	(اردو تنقید کی روایت میں سید) وقار عظیم کا مقام	ملتان ۲۰۰۷	انوار احمد	ف زکریا
۳۲۹۱: فیضان دانش	(کلام) ولی کافی ولسانی جائزہ	پنجاب ۶۹	افتخار احمد صدیقی	اردو تحقیق
۳۲۹۲: محمد عثمان خان	ولی کی شاعری میں تصوف +	علی گڑھ	نادر علی خان	ف رت
۳۲۹۳: ملکہ پروین	ولی کی نثری تصانیف کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	ف رت
۳۲۹۴: محمد نسیم احمد	(اردو تنقید کے ارتقا میں) وہاب اشرفی کا حصہ	ونو بھاوے	خورشید جہاں	ب، ۲۰۰۳/۵/۲۰
۳۲۹۵: مناظر حسن	وہاب اشرفی: شخصیت اور فن	مظفر پور ۷۸	عبدالواسع	
۳۲۹۶: عظمت سلطانہ	وہاب عندلیب: شخصیت، تہذیبی اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۲۰۰۲	اکرام باگ	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰
۳۲۹۷: زاہد سلیم	ہادی مچھلی شہری: شخصیت اور فن	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۹۸: آمنہ خاتون	ہاشمی بیجا پوری: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۴	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵/۷۷
۳۲۹۹: ذاکر حسین	(مرزا) ہر کو پال تفتہ: شخصیت اور ادبی خدمات +	جواہر ۹۱	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷/۷۷
۳۳۰۰: ابوالکلام چاند	ہوش عظیم آبادی کی شاعری	مظفر پور	عبدالواسع	ب، ۲۰۰۳/۵/۲۰
۳۳۰۱: خواجہ صغیر الزماں	یاس آروی: حیات اور کارنامے	مکہ ۸۸	نات	
۳۳۰۲: محمد انیس، حافظ	یاس بہاری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۸۷	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۷۷
۳۳۰۳: محمد اجل	یحییٰ تنہا: حیات اور کارنامے	اوپن، زت	شفیق احمد	ف اوپن
۳۳۰۴: محمد کمال صبا	(حضرت شیخ شرف الدین) یحییٰ منیری کی نثری تخلیقات کا انتقادی ولسانی مطالعہ	پٹنہ ۷۵	محمد اشرف عالم	ب، ۹۷/۷/۷۷
۳۳۰۵: اشفاق اقبال	یعقوب عثمانی: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۲/۷/۲۰
۳۳۰۶: عبدالرشید	یگانہ چنگیزی: حیات اور کارنامے	پٹنہ	نات	

محمد کمال خاں	۳۳۰۷	یگانہ چنگیزی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	محمد علی جوہر	دفتار
نجیب جمال	۳۳۰۸	(میرزا) یگانہ - شخصیت اور فن	ملتان ۸۹	فرمان فتح پوری	ف زکریا
افرحت فاطمہ	۳۳۰۹	(انعام اللہ خاں) یقین کی تصانیف اور ان کے دیوان کا تنقیدی مطالعہ مع فرہنگ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی	عبدالحق
وردان علوی	۳۳۱۰	(ادب - لطیف میں سجاد حیدر) یلدرم کا مرتبہ	علی گڑھ ۸۰	ثریا حسین	چنید
سلٹی بگلرامی	۳۳۱۱	(سجاد حیدر) یلدرم - شخصیت اور فن	عثمانیہ ۷۲	سیدہ جعفر	۷/۸/۹۶/۷۹
سورج سنگھ	۳۳۱۲	(سجاد حیدر) یلدرم کی افسانہ نگاری +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۷/۷۹/۹۸
نویسے بلک	۳۳۱۳	(سجاد حیدر) یلدرم: حیات، شخصیت اور تصانیف	انقرہ ۹۷	ب، ۷/۷۹/۹۸	
عبدالرشید خاں	۳۳۱۴	(محمد) یوسف ٹینگ کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	حامد کشمیری	باز یافت
شہیدہ کلگی	۳۳۱۵	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں: احوال و آثار	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
عالیہ خاتم	۳۳۱۶	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں: بحیثیت افسانہ نگار +	عثمانیہ	رفیع رؤف	۵/۸/۱۲/۹۱
محمد موصوف احمد	۳۳۱۷	یوسف حسین خاں کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۳	خورشید احمد	دفتار
محمود خاں	۳۳۱۸	(پروفیسر) یوسف سرمست: حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگہ	لئیق خدیجہ	ب، ۳/۲۰۰۶
افتخار احمد نیر صدیقی	۳۳۱۹	یوسف ظفر: حیات اور فن	پنجاب ۸۸	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
عباس مجتہد	۳۳۲۰	یوسف ناظم: حیات، شخصیت اور فن	بمبئی ۸۹	ج ت	
احمد بخش، ملک	۳۳۲۱	یونس جاوید اور اصفہندیم سید کے اردوئی وی ڈراموں کا تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	روینہ ترین	ف زکریا

Nadir
CONFIDENTIAL

متفرقات

Nadir
CONFIDENTIAL

✽ اردو بطور دفتری اور تعلیمی زبان

۳۳۲۲: اشفاق حسین بخاری	دفتری اردو کا تجزیاتی مطالعہ (انگریزی دور سے جدید دور تک)	نمل، زت	گوبرنوشاہی	ف نمل
۳۳۲۳: الماس خانم	پاکستان میں نفاذ اردو: مشکلات و امکانات +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۳۳۲۴: شاہد احمد	اردو زبان ذریعہ تعلیم +	کراچی ۹۰	حظیف فوق	ف کراچی
۳۳۲۵: عبدالرشید	اردو بحیثیت ذریعہ تعلیم	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۰
۳۳۲۶: فیاض احمد فیضی	پاکستان میں اردو بحیثیت دفتری زبان: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	بہاول پور، زت	بہاول پور	ف بہاول پور
۳۳۲۷: قیسرا تمیاز گورمانی	رابطہ کی حیثیت سے پاکستان میں اردو کی اہمیت (ایک تحقیقی جائزہ)	ملتان، زت	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۳۲۸: محمد اسحاق علوی	آزاد کشمیر میں اردو بطور دفتری زبان (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۳	عطش درانی	ف اوپن
۳۳۲۹: مصطفیٰ کمال	حیدر آباد [دکن] میں اردو کی ترقی تعلیمی سرکاری اور سرکاری زبان کی حیثیت سے	عثمانیہ	معیار	

✽ اردو رسم الخط

۳۳۳۰: طارق جاوید	اردو رسم الخط کا آغاز و ارتقا +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۳۳۱: طارق عزیز	اردو رسم الخط اور ٹائپ	پنجاب ۸۵	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۳۳۲: نذیر احمد ملک	اردو رسم خط: ارتقا اور جائزہ	کشمیر ۸۱	حامد کشمیری	بازیافت ۱۴

✽ اردو نصابات

۳۳۳۳: الزبتھ شاد	اردو نصاب سازی کا ارتقا (۱۸۰۱ء تا ۱۹۴۷ء)	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس	ف ایجوکیشن
۳۳۳۴: حامد سعید بھٹی	اردو نصاب، بی اے اور اس کی تدریس (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۴	اشرف الحسنی	ف اوپن
۳۳۳۵: شازیہ مختار	پنجاب میں میٹرک کی اردو نصابی کتب کا تدریسی ارتقا +	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس	ف ایجوکیشن
۳۳۳۶: شاہد اقبال کامران	پاکستان میں اردو زبان و ادب کی درسیات و نصابات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۴	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۳۷: عسکری بیک	پاکستانی جامعات میں ایم اے اردو کا نصاب	اوپن، زت	عطش درانی	ف اوپن
۳۳۳۸: کوثر سلیمان	اعلیٰ ثانوی سطح تک اردو قواعد کا نصاب اور اس کی تدریس	اوپن ۹۷	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۳۹: ماہ رخ	[پنجاب اور آزاد کشمیر کے حوالے سے تنقیدی جائزہ] +	ملتان، زت	ممتاز خان کلیانی	ف زکریا
۳۳۴۰: محمد صابرین	یونیورسٹی درجات کے اردو نصابات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	جامعہ طیبہ ۸۳	گوپی چند نارنگ	معین

۳۳۳۱: منظور احمد مرزا اردو نصاب انٹرمیڈیٹ (صوبہ پنجاب): تحقیقی و تنقیدی جائزہ اوپن ۹۷ صدیق شیلی ف اوپن

✽ اردو کی تدریس

۳۳۳۲: اسرار حسین رضوی میرٹھ کے پرائمری سکولوں میں اردو کی صورت حال اور امکانات: ایک جائزہ + میرٹھ، زت مسلم جمشید پوری ف میرٹھ

۳۳۳۳: افتخار احمد راولپنڈی، اسلام آباد کے انگریزی سکولوں میں تدریس اردو + اوپن ۹۶ صدیق شیلی ف اوپن

۳۳۳۴: زاہد اقبال راجا آزاد کشمیر میں تدریس اردو کے مسائل + اوپن، زت محمد صفیر جان ف اوپن

۳۳۳۵: سلیمان اطہر ثانوی زبان کی حیثیت سے اردو کی تدریس ملتان، زت انوار احمد ف ذکریا

۳۳۳۶: شبانہ رحیم ثانوی سطح پر طریقہ ہائے تدریس اردو کا تقابلی جائزہ (سرکاری و نجی تعلیمی ادارے) + ملتان ۲۰۰۶ روبینہ ترین ف ذکریا

۳۳۳۷: عطیہ غنی غیر ملکیوں کے لیے تدریس اردو: مسائل اور ان کا حل + اوپن، زت ثار احمد قریشی ف اوپن

۳۳۳۸: محمد سلیم پشتو بولنے والے علاقوں میں ثانوی سطح تک تدریس اردو کے مسائل + اوپن ۹۱ اشرف بخاری ف اوپن

۳۳۳۹: محمد عطاء اللہ اے لیول اور ایول میں تدریس اردو: مسائل اور تجزیہ + اوپن، زت اسرار احمد محمد عالم خاں ف اوپن

✽ متفرق

۳۳۵۰: احمد بخش اردو میں ادبی خطبات کی روایت پنجاب، زت محمد کامران یادداشت

۳۳۵۱: ارجمند بانو ریاست بھوپال اور مشاہیر بھوپال معیار

۳۳۵۲: انکسار الحق اردو طباعت کی تاریخ + کراچی، زت اسلم قریشی ف کراچی

۳۳۵۳: اُم کلثوم اعوان کتب خانوں سے استفادے کی صورت حال: ایک تجزیہ [ضلع ملتان کے خواتین کالج کے حوالے سے] + ملتان، زت ممتاز خان کلیانی ف ذکریا

۳۳۵۴: بشیر قاسم کٹھی لکھنؤ کی ثقافت بیسویں صدی میں + علی گڑھ منظر عباس نقوی فرحت

۳۳۵۵: حبیب ثار اردو ادب میں ہندوستانی موسیقی حیدر آباد ۹۰ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲۱/۵

۳۳۵۶: راحت قریشی اردو میں مشاعرہ بھوپال ۸۹ معیار

۳۳۵۷: رشید ارشد ریاستوں کی تقسیم (تسکیم جدید) کے بعد اردو ذریعہ تنظیم حیدر آباد معیار

۳۳۵۸: شاہدہ بشیر اردو ادب کی معروف ویب سائٹس کا کردار: ایک تجزیاتی مطالعہ + ملتان، زت روبینہ ترین ف ذکریا

۳۳۵۹: شمیم حنفی جدیدیت کی فلسفیانہ اساس D علی گڑھ رفتار

۳۳۶۰: صدف حسن ادب نسواں اور معاشرتی شعور کراچی، زت معین الدین عقیل ف کراچی

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۰۷	متفرق
۳۳۶۱: صفیہ عباد	ادیوں میں خود کشی کے محرکات (اردو ادب کے خصوصی حوالے سے)	نمل، زت رشید امجد ف نمل
۳۳۶۲: عبداللطیف انصاری	اردو خطبے کا آغاز اور ارتقا: تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے عہد سرسید تک) +	سندھ، زت جاوید اقبال ف سندھ
۳۳۶۳: عتیق فیضی	اردو طباعت کی تاریخ	جوہر معیار
۳۳۶۴: عطاء اللہ خان، محمد	اردو تروڈوئیسی کا ارتقا +	اوپن ۹۱ صدیق شلی ف اوپن
۳۳۶۵: غفار پاشا	ضلع چٹوڑ میں اردو بول چال کا جائزہ D	ون کشیشور رضی الدین احمد معیار
۳۳۶۶: قاور حسین	اردو میں تکنیکی و پیشہ ورانہ تعلیم کا تحقیقاتی جائزہ	بمبئی ۸۹ معیار
۳۳۶۷: کم یک کیو	بر عظیم اور مشرق بعید کے لسانی، ادبی اور ثقافتی تعلقات	
	(اردو زبان و ادب کے خصوصی مطالعے کے حوالے سے)	کراچی، زت یونس حسنی ف کراچی
۳۳۶۸: گلبرین آبائی	جنوبی ایشیا میں مخلوق کا علمی و ادبی اور ثقافتی ورثہ	انقرہ ب، ر ۹۸/۷
۳۳۶۹: گلنا زکوش	تانیقیت: فکری مباحث اور ادبی اثرات	جی سی یو، زت سعادت سعید ف جی سی یو
۳۳۷۰: محمد انوار الدین	عالمی امن تحریک اور اردو ادب	پٹنہ ۶۰ ب، ر ۹۸/۵
۳۳۷۱: محمد حامد، سید	اسلام میں ذرائع فروغ انسانی	برکت اللہ ب، ر ۹۹/۱
۳۳۷۲: محمد شکور اللہ خاں	اردو ہندی فقرہ سازی: تبدیلیاتی تجزیہ	علی گڑھ ۹۰ معیار
۳۳۷۳: منزل حسین	اردو میں علم بیان اور علم بدیع کے مباحث	پنجاب ۲۰۰۶ فخر الحق نوری یادداشت
۳۳۷۴: مسعود سراج، سید	دکنی ادب میں تہذیب اور سماج	میسور معیار

Nadir
CONFIDENTIAL

اشاریے

جیسا کہ مقدمے (شق: ۱۶) میں وضاحت کی جا چکی ہے، آئندہ صفحات میں پانچ نوعیت کے اشاریے دیے جا رہے ہیں۔ یہ اشاریے حوالوں کے نمبر شمار (نہ کہ کتاب کے صفحہ نمبر) کے اعتبار سے مرتب کیے گئے ہیں۔

۱۔ نگران اساتذہ:

اس اشاریے سے معلوم ہو سکے گا کہ کسی خاص نگران کی راہ قلمائی میں کتنے اور کون کون سے مقالات تحریر تیار کیے گئے ہیں۔

۲۔ شخصیاتِ علم و ادب:

اگرچہ کتاب کا چوتھا باب (شخصیاتِ ادب) اور اقبالیات کے دو ذیلی عنوانات (اقبال اور شخصیات۔ اقبال شناس) میں بھی شخصیات کے نام الف بائی ترتیب سے دیے گئے ہیں لیکن متحدہ شخصیاتِ علم و ادب کے نام، پوری فہرستِ عناوین میں جگہ جگہ بکھرے ہوئے ہیں، اس اشاریے میں ایسے منتشر حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے۔ اگر یہ معلوم کرنا مقصود ہو کہ کسی خاص فرد یا شخصیت پر کہیں کوئی مقالہ لکھا گیا یا نہیں تو مذکورہ بالا تین حصوں کے علاوہ، اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔

۳۔ کتب و رسائل:

بابِ اوّل کے ذیلی عنوانات کے نمبر ۱۰ (رسائل) اور نمبر ۱۶ (کتب: مطالعہ و تجزیہ) کے تحت حوالے، کتابوں اور رسائل کی ناموں کی الف بائی ترتیب سے جمع کیے گئے ہیں۔ نمبر ۱۱ ”اقبالیات“ کے ذیلی عنوان ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“ کے مندرجات کی بھی یہی صورت ہے۔ بایں ہمہ بہت سی کتابوں اور رسائل کے نام دیگر حصوں کے عناوینِ مقالات میں بھی مذکور ہیں، جن کی تلاش اور نشان دہی، اوّل تا آخر پوری فہرست کی ایک ایک طرف دیکھے بغیر ممکن نہیں۔ یہ اشاریہ ان شمار نمبروں پر مشتمل ہے، جن میں کتابوں اور رسائل کے نام مذکور ہیں۔

۴۔ اماکن:

بہت سے مقالے علاقائی حوالوں سے تحریر کیے گئے ہیں، مثلاً: بہار میں اردو زبان و ادب کا ارتقا یا سندیلہ کے مشہور شعرا یا سرونج کی ادبی خدمات وغیرہ۔ اماکن کے اس اشاریے سے مختلف مقامات، شہروں، علاقوں، صوبوں اور ملکوں سے متعلق سندی مقالات کی نشان دہی ہو سکے گی۔

۵۔ متفرق موضوعات و عنوانات:

ہم نے یہ فہرست موضوع وار مرتب کرنے کی کوشش کی ہے، مگر سونی صدا ایسا کرنا ممکن نہیں تھا۔ بعض عنوانات میں دو دو تین تین

موضوعات جمع ہیں (مثالوں کے لیے دیکھیے: مقدمہ شق نمبر ۸) ظاہر ہے ایسے عنوانات ایک ہی موضوع کے تحت آ سکتے تھے، ان کے دوسرے موضوع کی نشان دہی اس اشاریے میں کی گئی ہے۔ چنانچہ کسی موضوع کی تلاش میں فہرست کے عنوانات کے علاوہ اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔ اس کے حصہ (ب) میں بعض ایسے موضوعات کی نشان دہی کی گئی ہے جو فہرست میں شامل نہیں مگر مختلف عنوانات مقالات میں موجود ہیں۔

Nadir
CONFIDENTIAL

اشعارے

Nadir
CONFIDENTIAL

اشاریہ: نگران اساتذہ

۱۹۶۱، ۱۸۳۳، ۱۵۹۱، ۱۵۴۴، ۱۳۳۷، ۱۳۳۰	۲۷۹۳	آصف اخوان
۲۶۰۵، ۲۳۹۸، ۲۳۳۳، ۲۰۶۷، ۲۰۴۵، ۲۰۲۳	۲۸۶، ۷۳۲، ۱۳۶۳، ۲۲۳۹، ۲۷۳۴، ۲۰۹۹	آغا سہیل
۳۹۰۳، ۳۰۶۳، ۲۹۹۲، ۲۹۱۳، ۲۷۷۷، ۲۶۳۳	۳۱۸۵، ۳۸۱۹	
۳۷۷۵، ۳۶۸۰، ۳۶۱۹، ۳۳۶۱، ۳۳۳۵	۲۲۵۲	آغا ناصر
۳۰۶۱، ۳۸۲۱	۱۳۰۳، ۸۳۳، ۶۷۶	آغا یحییٰ
۳۹۱۱، ۳۰۵۳، ۳۲۹۱، ۳۱۵۳، ۲۷۷۷، ۹۹۲	۱۵۶، ۱۵۶، ۱۰۸۱، ۹۸۱، ۳۱۶، ۲۲۷۸	آفاق احمد
۳۲۰۱	۳۸۸۷، ۳۸۲۰، ۳۳۶۸	
۲۶۵۲	۳۳۵۹، ۳۱۲۹، ۹۸۸، ۹۶۷	آفاق صدیقی
۲۶۳۳، ۲۵۴۲، ۲۵۳۳، ۲۳۰۷، ۱۸۹۹، ۱۶۷۱	۳۹۵۱	آفتاب اشرف
۳۳۱۵، ۳۱۷۲	۸۷۷	آفتاب اصغر
۱۱۶۰، ۱۱۰۷، ۱۰۹۰، ۱۰۲۱، ۷۹۶، ۷۸۰	۳۸۵۸، ۳۳۱۳، ۲۷۱۳	آمنہ خاتون
۱۷۳۱	۵۵۹، ۷۱۵، ۸۳۳، ۸۲۸، ۷۳۳، ۷۱۸، ۹۱۶	آل احمد سرور
۸۶۲	۹۹۱، ۱۰۷۷، ۱۰۸۶، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۴۸، ۱۱۸۰	
۹۹۹	۱۱۸۱، ۱۲۳۳، ۱۲۶۰، ۱۳۶۵، ۱۷۶۶، ۱۹۷۶	
۱۳۲۰، ۱۳۰۷، ۱۲۳۹، ۱۲۲۶، ۱۲۰۸، ۱۲۰۷	۳۲۷۶، ۳۰۷۲، ۳۱۹۳، ۳۷۳۳، ۳۷۹۶، ۳۲۵۵	
۳۰۷۹	۳۲۷۳	
۱۷۰۳، ۱۶۶۲، ۱۶۰۳، ۱۵۸۲، ۱۵۱۶، ۱۴۹۱	۱۲۰۰، ۱۱۹۳	ابصار احمد
۳۱۹۹، ۳۱۰۵، ۳۹۳۷	۱۲۵۶، ۱۳۳۶، ۱۳۵۲، ۲۵۵۶، ۳۱۶۶	ابن کول
۱۱۷۰، ۱۱۵۲، ۱۰۶۹، ۶۸۲	۳۶۵۳، ۳۲۱۲	ابوالخیر کشفی
۱۳۰۳، ۱۲۰۷، ۱۹۵۳، ۲۰۸۳، ۲۱۳۳، ۲۱۵۷	۳۶۰۵، ۳۳۹۱، ۲۸۳۲، ۶۰۳، ۴۷۱	ابوالفضل محمود قادری
۳۲۹۰، ۳۲۹۳، ۲۳۹۳، ۲۹۳۰، ۲۹۵۲، ۳۱۳۰	۱۳۲۷	ابوالغنی عثمانی
۳۳۰۶، ۳۳۶۳، ۳۳۳۳، ۳۷۶۶، ۳۰۰۹	۱۳۳۲، ۲۲۳۹، ۷۷۶۰	ابو محمد سحر
۲۲۲۲، ۲۰۳۵	۲۳۳، ۱۶۲۲، ۷۷۶، ۳۲۰۹، ۱۶۶۶	ابوالخیر کشفی
۲۲۶۳	۷۷، ۱۱۵، ۱۲۹۱، ۱۳۸۹، ۱۵۱۳، ۱۵۸۳، ۱۶۷۹	ابوالکلام قاسمی
۱۰۰۲، ۱۶۶۲، ۱۸۶۶، ۲۲۸۳، ۲۳۷۳، ۲۶۳۱	۷۷۰۶، ۲۲۰۰، ۲۵۵۸، ۲۶۱۷، ۲۶۷۳، ۲۷۳۱	
۳۵۳۳، ۳۵۳۳، ۲۹۲۹	۳۰۶۷، ۳۹۳۵، ۳۱۳۲	
۳۲۳، ۱۵۷۶، ۱۰۰۳، ۲۱۰۸، ۲۳۰۹، ۲۵۲۰	۲۳، ۶۸، ۱۰۲، ۱۹۳، ۲۳۳، ۳۱۹، ۳۱۳، ۱۰۵۸	ابواللیث صدیقی
۳۸۷۲، ۳۸۳۳، ۳۷۱۳، ۳۶۶۶، ۳۹۳۶		

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۱۲	اشارے
اختر پرویز	۷۳۶	۳۶۳۱، ۳۵۰۸، ۳۳۳۵، ۳۲۷۳، ۳۱۱۵
اختر حسین قادری	۱۰۸۷	۳۷۰۳، ۳۷۸۵، ۳۸۳۶، ۳۸۹۷، ۳۰۸۱
اختر رائی	۲۴۹	۳۳۳۲، ۳۲۱۶، ۳۰۹۲
اختر شمار	۳۵۰۲، ۳۰۵۶، ۵۰۷	۷۳۳
اختر علی	۳۸۷۹، ۱۰۵۱، ۱۰۳۰	۳۵۳۳، ۷۶۰، ۸۳۰، ۸۶۷، ۱۱۶۱، ۱۲۰۵، ۱۲۳۰
اختر قادری	۳۳۰۰	۳۵۷۷، ۱۹۷۲، ۱۶۵۳
ارتضیٰ کریم	۳۷۹۰، ۱۸۵۷، ۳۰۵	۱۷۳۵، ۱۸۱۰، ۲۶۵۳، ۲۶۵۴، ۲۶۷۵، ۲۷۱۰
ارشاد احمد شاکر	۳۱۸۳، ۳۸۶۲، ۹۱۳، ۹۰۲، ۸۳۷، ۸۰۳، ۳۱۸	۳۱۲۰، ۳۱۹۳، ۳۲۳۵، ۳۲۳۳، ۳۲۱۹، ۳۷۱۹
	۳۳۵۳، ۳۵۳۰	۳۳۵۲، ۳۰۵۰
ارشاد شاہ کراچوان	۳۸۶۸	۳۷۵۸
اسد ارباب	۲۳۰۱، ۲۱۶۳، ۱۸۸۶، ۱۸۸۵	۳۳۳۳
اسد اللہ کامل	۲۶۸۱، ۱۱۷۱	۳۳۳۸
اسرار احمد	۳۶۹۸	۳۰۱۲، ۳۱۳۹
اسرار احمد رحمہ عالم خاں	۳۳۳۹	۷۵۹، ۷۱۵
اسرائیل رضا	۱۹۷۰	۳۳۳۰
اسعد بدایونی	۳۵۳۸	۳۹۴۷، ۲۳۵۲، ۲۵۵
اسلم آزاد	۲۹۳۹، ۲۹۰۶، ۲۳۹۳، ۲۲۸۵، ۲۲۶۳، ۲۱۶۰	۱۰۵۷، ۱۲۸۹، ۱۲۹۲، ۱۳۰۲، ۱۳۰۶، ۱۳۲۹، ۱۳۸۰
	۲۹۳۹	۱۳۹۶، ۱۵۰۳، ۱۵۰۴، ۲۰۱۷، ۲۰۷۰، ۲۰۹۳، ۲۲۰۸
اسلم انصاری	۱۳۸۲، ۱۳۳۷، ۱۳۰۵، ۱۰۸۵، ۹۸۲، ۸۳۵	۲۳۹۱، ۲۶۲۷، ۲۸۱۰، ۳۷۳۷، ۳۷۷۳، ۳۷۷۳
اسلم پرویز	۳۱۳۲، ۳۹۵۷، ۳۳۰۸	۳۸۳۷، ۳۸۷۱، ۳۸۷۲
	۱۳۹۹، ۱۳۹۱، ۱۲۳۳، ۹۹۳، ۷۷۲، ۱۸۸، ۱۶۳	۳۳۳، ۳۳۷، ۳۳۹، ۳۶۲، ۱۸۹۳، ۲۰۳۸
	۱۵۰۹، ۱۳۵۹، ۱۳۶۷، ۱۳۹۲، ۱۵۰۱، ۱۵۰۲	۳۰۷۳، ۳۰۹۵، ۳۳۹۵، ۳۵۹۳، ۳۹۷۲، ۳۹۸۶
	۱۵۱۵، ۱۵۱۹، ۱۵۷۳، ۱۵۷۵، ۱۹۱۱، ۲۲۶۸	۲۲۶۷
	۲۹۳۶، ۲۷۱۷، ۲۶۳۶، ۲۳۷۶، ۲۲۷۱، ۲۲۶۹	۵۳۹
	۳۲۳۲، ۳۱۰۶، ۳۱۰۵، ۳۰۸۹، ۳۰۳۳	۲۷۳۲
	۳۲۹۹، ۳۲۵۸، ۳۰۸۲، ۳۷۳۳، ۳۳۶۵، ۳۲۷۸	۳۳۳۵، ۳۱۹۳، ۱۸۵۳، ۱۶۲۶، ۱۰۵۵
اسلم جمشید پوری	۱۳۷۳، ۱۳۶۱، ۱۳۸۵، ۱۳۶۱، ۱۲۹۳، ۲۶۷۷، ۹۵	۳۲۲۶، ۲۸۹۶، ۲۱۶۵، ۶۵۹
	۲۶۸۰، ۲۹۳۳، ۲۷۷۵، ۲۷۶۹، ۲۳۳۳، ۱۵۰۷	۳۷۲۶، ۳۳۷۷، ۳۱۱۹، ۲۷۱۶، ۶۳۳

۳۷۱۶، ۳۳۹۸، ۳۱۳۸، ۳۱۲۵، ۳۱۲۳، ۲۸۵۳	۳۲۹۱، ۳۲۲۳، ۳۰۵۲، ۳۵۲۱، ۱۷۱۹، ۱۲۳۸	افتخار احمد صدیقی
۳۳۳۵، ۳۲۹۰، ۳۹۳۳، ۳۹۳۲، ۳۷۷۹	۳۱۹۶	افتخار بیک
۱۱۲۳	۱۰۹۲، ۳۵	افتخار بیگم
۱۱۰۳، ۶۵۵، ۶۳۵، ۳۳۳، ۳۳۸، ۲۳۵، ۱۶۶	۱۰۶۲	افصح ظفر
۱۲۷۳، ۱۲۷۲، ۱۲۷۰، ۱۲۵۱، ۱۲۵۰، ۱۲۳۹	۲۰۸۵، ۲۳۲۵، ۳۲۷۷، ۳۵۰۷، ۳۷۳۰	افغان اللہ خاں
۱۲۷۵، ۱۲۷۶، ۱۲۸۲، ۱۵۵۳، ۱۶۹۵، ۱۷۷۱	۳۸۸۹	
۳۷۰۳، ۳۶۹۳، ۲۸۲۸، ۲۳۵۳، ۲۲۱۳	۹۶۲	اقبال شاہد
۳۷۰۸، ۲۳۶۳، ۷۸۸	۱۳۱۹	اقبال شیخ
۸۵۲، ۸۳۸، ۷۹۷، ۷۷۱، ۷۱۳، ۶۸۶، ۶۳۲	۳۶۰۳، ۷۳۰، ۷۷۳	اقبال نسیم خٹک
۳۱۹۵، ۲۳۸۲، ۱۸۳۱، ۱۳۷۰، ۱۰۷۳، ۱۰۳۱، ۱۰۰۶	۳۵۱، ۷۱۳، ۲۱۰۱، ۲۱۸۶، ۲۲۳۵، ۳۹۰۵	اکرام یامگ
۱۵۹۵	۳۲۹۶، ۳۰۳۳، ۳۹۸۷	
۳۷۵۷، ۲۵۹۸	۲۷۲۷	اکرام شیخ
۲۷۳۳	۳۵۹	الطاف حسین ندوی
۵۰۵، ۳۱۰، ۳۰۸، ۳۰۳، ۳۹۳، ۳۹۰، ۱۲۳، ۷۲	۲۲۶۶	اتیار علی تاج
۳۶۹۶، ۲۷۰۳، ۱۹۳۷، ۱۰۳۵، ۱۰۲۰، ۸۱۳	۲۷۷۳، ۲۶۵۶	ام ہانی اشرف
۳۲۷۷، ۳۰۲۲، ۳۹۹۱	۳۳۵۷	امرونت سنگھ
۳۱۱۲	۳۱۰، ۲۶۳، ۲۹۸، ۳۶۰۰، ۳۶۷۰، ۳۸۱۷	امیر اللہ شاہین
۱۷۸۰	۳۱۶۳، ۳۱۷۷، ۳۹۱۹	
۳۳۲۲	۲۵۱۳، ۲۷۲	امیر عارفی
۳۰۸۵	۶۹۸	امین اللہ و شیر
۳۳۸۳	۱۲۱۲	انجم رحمانی
۳۳۷۳	۳۷۶	انصار اللہ
۷۸۳	۳۷۸۰، ۳۶۷۲، ۱۶۷۳، ۸۲۳، ۲۶۵	انعام الحق جاوید
۳۷۱۰	۹۷۷، ۹۵۰، ۸۳۲، ۸۳۱	انعام الحق کوثر
۲۵۶۰، ۲۳۵۶، ۲۳۰۱، ۲۱۳۳، ۱۷۳۵، ۱۷۰۰	۶۱۳، ۵۸۵، ۵۶۰، ۵۲۳، ۵۲۲، ۱۷۲، ۱۶۱، ۶۰	انوار احمد
۳۸۵۳	۱۱۹۶، ۱۱۱۲، ۱۰۶۱، ۶۶۶، ۶۳۹، ۶۳۱، ۶۱۹، ۶۱۵	
۱۶۸۸	۲۱۳۳، ۲۰۹۸، ۲۰۱۹، ۱۹۲۸، ۱۸۰۵، ۱۵۰۶	
۱۱۳۳	۲۵۷۷، ۲۵۷۶، ۲۵۷۳، ۲۵۵۲، ۲۳۵۹، ۲۱۵۲	
		انوار عالم
		انور الدین
		انور سدید
		انور محمود خالد
		انیس اشفاق
		انیس صدیقی
		انیس فاطمہ فاروقی
		اورنگ زیب عالمگیر
		ایس شاہ علی
		ایف زمان
		ایم این وڈورن
		ایم حنیف
		ایم کمال الدین
		این ایچ خان نظامی
		ایوب صابر
		اے ایچ انصاری
		اے بی اشرف
		اے تابش
		اے کیو خطیب
		بابر بیک مطالی

۲۳۰۴، ۲۱۳۶	خالد سیف اللہ	۲۵۶۱، ۳۷۷۶، ۳۷۷۷، ۳۸۱۱، ۳۹۸۵	
۱۱۳۲	خالد علوی	۳۳۳۲، ۳۳۱۳، ۳۰۷۰	
۲۳۸۷، ۱۸۳۳، ۳۴۹	خالد محمود سنجرائی	۳۵۰۳	حامدی کاشمیری / مجید مضر
۱۳۳۷، ۱۳۲۱	خالد مسعود	۳۳۸۸	حامدی کاشمیری / نذیر احمد ملک
۱۶۹۶، ۱۸۵	خلیق انجم	۳۳۰۸	حبیب الرحمن نیازی
۳۲۶۲، ۳۱۹۰، ۳۷۸۷، ۱۰۰۸	خلیل الرحمن اعظمی	۳۰۰۲	حبیب المرسلین
۳۷۰	خلیل صدیقی / عبدالرؤف شیخ	۳۳۱۷	حبیب النساء
۱۷۳، ۲۵۳، ۱۲۵۰، ۱۳۳۳، ۱۶۶۹، ۱۷۰۸	خولجہ احمد فاروقی	۶۷۲	حسن احمد نظامی
۱۸۳۹، ۱۵۵۶، ۲۶۷۹، ۳۷۷۷، ۳۹۱۱، ۳۲۱۸		۱۱۷۳	حسن الزماں
۳۱۱۴، ۳۰۳۸، ۳۰۲۷، ۳۸۹۳، ۳۸۹۴		۱۹۰۹	حسین رضا خان
۱۸۹۸	خولجہ اکرام	۳۱۳۶، ۳۰۱۸، ۱۸۲۶، ۱۷۶۳	حشمت علی
۳۶۱۳	خولجہ عبدالغنی	۲۱۱۲، ۱۵	حشمت فاتحہ خوانی
۳۰۶۲	خولجہ محمد حامد	۳۱۳۸	حفظ اللہ
۱۸۶۳، ۱۷۷۷، ۶۳۳، ۵۱۳، ۳۸۲، ۱۳۷، ۵	خولجہ محمد زکریا	۳۹۹، ۵۱۷، ۵۳۱، ۳۱۶، ۱۵۱۲، ۱۶۲۲، ۲۸۳۳	حفظ قیس
۱۹۵۷، ۲۰۵۶، ۲۰۷۹، ۲۱۲۳، ۲۲۰۷، ۲۳۷۸		۳۳۲۶، ۳۳۹۴	
۲۶۱۵، ۲۹۷۰، ۳۱۱۶، ۳۱۴۴، ۳۲۰۸، ۳۵۸۷		۱۵۸۰	حکم چند نیر
۳۳۱۹، ۳۰۱۷، ۳۹۹۵		۲۷۶۸	حمید خاں
۳۳۱۷، ۲۳۵۸، ۲۳۰۸، ۲۲۱۶، ۲۱۵۳، ۲۶۳	خورشید احمد	۳۱۳۳، ۲۳۷۲، ۲۳۸۷، ۳۰۰	حمید سہروردی
۲۵۰۹، ۱۳۷۷، ۱۲۸۳، ۳۷۷	خورشید الاسلام	۲۸۸۳	حمیدہ شکاری
۳۲۹۳، ۵۳۸	خورشید جہاں	۲۷۸۹، ۲۶۷۶، ۲۶۰۷، ۲۱۹۸، ۳۵۳، ۶۶	حنیف فوق
۱۶۳۰، ۱۶۱۹، ۱۰۱۳	خورشید رضوی	۳۳۲۵، ۳۳۹۹، ۳۳۱۶	
۲۵۳۹	خورشید نعمانی	۲۳۷	حنیف نقوی
۷۰۸	خوشی محمد	۲۸۲۶	حیدر کر مڑی
۳۷۰۶	خیال امروہوی	۳۰۳۷، ۱۸۲۹، ۲۵۷	خاطر غزنوی
۲۱۶۳، ۱۸۸۷	دردانہ قاسمی	۳۱۸۹، ۲۷۳۶، ۲۶۰۰، ۲۳۳۲، ۲۰۸۶، ۱۳۵۸	خالد حسین خاں
۳۲۹۰، ۳۰۲۳	ذاکر حسین نقوی	۳۸۰۶، ۳۸۸۱، ۳۹۸۳، ۳۰۶۳، ۳۲۱۳، ۳۴۳۱	
۳۶۵۵، ۳۵۲۷، ۱۳۳۸	ذوالقرنین احمد	۳۲۸۳	

۲۰۸۸	رفیہ تبسم	۲۰۷	ذوالکلیف احمد
۲۲۰۹	رفیہ سلطانہ	۲۶۲	رادھے شیام
۱۶۵۸، ۱۷۷۸، ۲۱۵۵، ۲۱۶۹، ۲۷۵۶، ۲۹۰۰	رعنا حیدری	۳۰۲۰، ۳۷۰۰، ۳۷۲۵، ۱۵۳۰، ۱۲۲۲، ۱۰۸۹	راشد متین
۳۳۰۵، ۳۸۲۸، ۳۶۹۰، ۳۳۵۲، ۲۹۶۰		۱۷۹۶، ۱۷۲۳، ۱۷۳۷، ۵۰۰، ۱۲۸، ۱۰۶، ۸۹	رای قریشی
۳۸۲، ۲۸۷	رفعت اختر	۳۹۷۹، ۳۹۱۸، ۳۵۲۳، ۳۳۸۳، ۲۷۸۶، ۲۲۸۱	
۲۵۹۳، ۱۵۶۹، ۱۵۲۶	رفیع الدین	۳۲۸۸	
۱۳۰، ۲۹۵، ۳۵۷، ۶۸۱، ۷۶۶، ۷۶۹، ۸۰۱	رفیع الدین ہاشمی	۱۸۹۷	رحمت اللہ
۸۰۶، ۸۱۱، ۸۳۹، ۸۵۰، ۸۹۳، ۸۹۹، ۹۰۹		۲۰، ۳۳۱، ۳۵۵، ۶۵۳، ۱۳۰۹، ۱۶۱۰، ۱۷۸۵	رحمت علی خان
۹۱۷، ۹۲۶، ۹۳۱، ۹۳۰، ۹۶۳، ۹۶۸، ۹۶۹		۱۹۸۶، ۲۳۱۲، ۲۳۱۳، ۲۹۳۵، ۳۲۷۵، ۳۶۲۳	
۱۰۲۳، ۱۰۲۹، ۱۰۲۲، ۱۳۲۸، ۱۷۶۲، ۱۸۰۰		۳۷۸۱	
۲۳۶۰، ۲۶۶۳، ۲۷۵۸، ۲۷۹۰، ۳۰۳۵، ۳۲۶۰		۳۰۳۳، ۳۲۲۳	رحمت یوسف زئی
۳۱۰۹، ۳۱۰۶، ۳۹۱۳، ۳۶۰۹		۲۸۶، ۶۷۸، ۶۹۰، ۷۲۵، ۸۵۹، ۹۰۶، ۹۱۲	رحیم بخش شاہین
۲۳۱۶	رفیع رؤف	۹۲۳، ۹۲۷، ۹۳۳، ۹۵۲، ۱۰۰۷، ۱۰۳۹، ۱۰۹۶	
۸۵، ۲۷۳، ۵۹۷، ۱۳۶۶، ۱۶۵۵، ۲۰۵۸	رفیعہ سلطانہ	۳۸۶۰	
۲۲۲۹، ۳۹۹۸، ۲۳۲۰		۳۰۳، ۳۶۳، ۱۰۰۰، ۱۵۲۵، ۱۶۵۹، ۱۷۷۷	رشید احمد صدیقی
۳۰۲۰، ۵۹۵	رفیق بیک	۳۰۷۰، ۲۹۵۸، ۳۳۲۸	
۳۸۳۶	رفیق حسین	۳۲۶۵	رشید احمد گوریجی
۲۳۲۸، ۲۳۱۷، ۲۲۲۸	رفیق حسین سید	۳۲۶۲	رشید احمد ملکانی
۷۷، ۷۸، ۱۷۱، ۳۱۰، ۳۰۵، ۳۲۰، ۳۳۷، ۴۷۷، ۵۷۷	روینہ ترین	۳۰، ۴۷، ۲۲۸، ۱۴۵۳، ۱۴۵۵، ۱۷۹۲، ۱۹۲۶	رشید امجد
۵۸۸، ۵۹۱، ۶۰۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۱۰۵۲، ۱۹۱۲		۲۰۷۳، ۲۱۸۱، ۲۱۸۳، ۲۲۰۳، ۲۲۳۶، ۲۲۸۹	
۱۹۲۷، ۱۹۸۳، ۲۱۳۳، ۲۱۵۸، ۲۲۸۰، ۲۲۸۱		۲۲۹۶، ۲۳۱۳، ۲۳۲۰، ۲۳۳۶، ۲۳۳۷	
۲۳۰۳، ۲۳۵۰، ۲۳۳۹، ۲۳۹۹، ۲۶۱۱، ۲۶۶۱		۲۳۷۷، ۲۳۳۰، ۲۳۳۸، ۲۵۲۷، ۲۷۵۲، ۲۷۹۵	
۲۶۶۲، ۲۷۱۹، ۲۷۵۹، ۲۷۵۹، ۳۱۳۱، ۳۵۸۶، ۳۵۹۳		۳۲۲۵، ۳۲۵۹، ۳۳۵۳، ۳۸۳۳، ۴۰۶۸	
۳۶۳۶، ۳۶۶۵، ۳۷۶۲، ۳۸۰۳، ۳۸۳۰		۴۰۸۷، ۴۰۹۸، ۴۲۷۸، ۴۳۶۱	
۳۹۳۱، ۴۳۲۱، ۴۳۳۷، ۴۳۳۶، ۴۳۵۸		۸۲۵	رشید گوریجی
۷۷، ۷۷۹، ۸۶۶، ۱۳۳۵، ۳۲۳۹	روینہ رفیق	۱۸۵۳	رضی احمد
۷۷، ۲۷۷، ۳۲۳۱، ۳۶۷۷، ۳۷۳۵، ۴۰۶۰	روینہ شاہین	۱۲۳۷، ۳۳۶۵	رضی الدین احمد
۷۷، ۲۳۳، ۶۷۷، ۱۰۲۳، ۱۲۵۳، ۱۴۶۷	روشن آرا راؤ	۴۲۶	رضی عابدی

۱۰۳۷	سجاد حسین شیرازی	۳۵۳۸، ۳۳۸۳، ۱۹۵۹	روشن اختر کاشمی
۳۶۵۰، ۱۵۷۰، ۱۰۰	سحر انصاری	۱۵۲۷	ریکس انور
۲۲۳۰، ۱۵۵۶، ۱۳۶۶، ۵۱۹، ۳۶۹، ۳۵۱، ۳۳۵	نخی احمد ہاشمی	۲۳۳۱، ۲۲۶۵، ۲۰۲۶، ۱۳۳۱، ۹۷۰، ۹۶۳	ریاض احمد ریاض
۲۱۰۱، ۳۰۷۵، ۲۲۸۳	سراج الدین اجملی	۳۳۷۳، ۳۰۱۸، ۲۹۲۵، ۲۷۸۲، ۲۳۹۲	ریاض الحسن گیلانی
۲۹۳۳	سرمد ارجمند	۳۵۸۳، ۱۳۳۲	ریاض قدیر
۳۰۹۳، ۲۶۰۶، ۶۶۰، ۲۸۳، ۲۰۵	سعادت سعید	۳۲۲۸، ۳۲۱۹، ۳۱۱۰	ریاض مجید
۲۳۵۳، ۲۰۳۷، ۱۵۹۳، ۱۳۲۹، ۸۰۹، ۱۵۷	سعد اللہ کلیم	۹۰۸	زاہد حسن وسم
۳۶۸۳، ۳۳۸۳، ۳۰۷۹، ۳۰۷۶، ۲۷۹۱، ۲۵۲۶	سعد نیلم	۲۲۷۹، ۳۹۰۶، ۳۵۲۹، ۳۱۸۵، ۲۸۸۲، ۱۳۷، ۱۲	زاہد حسین انجم
۳۳۶۹، ۳۹۹۶	سعید احمد	۳۳۲۳	زاہد منیر عامر
۱۸۱۴، ۱۰۲۶، ۹۳۳، ۱۸۱	سعید احمد رفیق	۱۲۹۷، ۱۰۹۷، ۱۰۵۳، ۱۰۲۵، ۱۰۲۲، ۳۲۷	
۱۱۳۳، ۶۶۲، ۳۹۳، ۱۸۷	سعید انصاری	۳۰۵۳، ۲۷۱۳، ۲۳۵۷، ۱۷۸۹، ۱۷۵۱، ۱۵۰۳	
۹۲۳	سعید مرثی زیدی	۳۹۲۵، ۳۸۹۸، ۳۵۶۰، ۳۵۱۷، ۳۱۵۰	
۹۰۷	سعیدہ اقبال	۳۸۹۰، ۳۱۹۱، ۳۱۸۸، ۲۹۹۳، ۱۳۷۷، ۶۰۲	
۳۷۱۱	سفیر اختر	۳۱۵۱	
۳۰۲۲، ۲۷۸۵، ۲۶۲۶، ۱۹۷۱، ۱۳۹۰	سکھ جین سنگھ	۲۸۳۰	
۱۱۳۳، ۱۱۳۶، ۷۲۳	سلام سندیلوی	۱۱۷۸، ۷۶۳، ۵۱۵، ۵۰۸، ۳۸۷، ۳۸۶، ۲۷۳	
۳۳۳۳، ۲۰۰۰	سلطان محمود حسین	۳۸۷۹، ۲۹۸۴، ۲۸۴۳، ۲۴۱۲، ۱۸۰۸، ۱۷۲۲	
۳۰۳۰	سلطانہ بخش	۳۹۰۸	
۳۲۷۱	سلطانہ بخش محمدی	۳۳	
۹۷۷، ۸۱۵، ۷۷۵، ۷۳۵، ۵۸۳، ۵۶۹	سلیم اختر	۳۵۱۱	
۳۰۳۲، ۳۳۲۹		۶۲۹، ۳۰۹	
۳۶۶۰، ۳۱۶۸، ۲۱۴۱، ۱۴۱۶، ۵۴۷		۳۷۸۰، ۳۲۹۶، ۳۲۹۵، ۲۶۱۶، ۲۱۹۷، ۱۶۸۰	
۳۲۷۶		۳۳۳۲، ۳۱۷۸، ۳۰۸۰، ۳۸۹۳	
۱۶۶۳، ۱۰۱۷، ۱۰۰۳، ۳۳۹، ۳۳۸، ۳۸۱، ۲۳۶		۳۸۵	
۲۲۳۰، ۲۲۲۹، ۲۱۳۶، ۲۰۹۸، ۱۹۷۷، ۱۹۳۳		۵۲۹، ۱۵۳۸، ۱۶۳۳، ۱۸۱۳، ۳۱۵۱، ۳۶۰۲	
۲۹۶۷، ۲۵۷۹، ۲۵۳۹، ۲۳۸۸، ۲۳۶۸		۳۸۲۷	
۳۱۰۳، ۳۰۷۲، ۳۰۰۶، ۳۶۹۱، ۳۵۷۸، ۳۱۳۳		۳۸۹۲	

۳۱۳۱، ۳۷۵۳		۳۷۶۸	سلیم اختر، انوار احمد
۳۷۹، ۲۸۳	شازیہ عنبرین	۳۸۲۸	سلیم اشرف، سید
۳۵۵، ۳۶۲۹، ۳۶۰۳، ۳۶۹۷، ۲۶۱۸، ۱۸۳۲	شاکر خلیق	۳۸۶۸، ۱۵۲۹	سلیمان حسین
۱۵۱۶	شاہ عطاء الرحمن	۱۹۶۲	سلیم حامد رضوی
۲۵۰۶، ۱۵۹۸، ۱۱۵۵	شاہ علی	۱۰۸۶	سلیم قدوائی
۱۰۳۲	شاہد احمد رضوی	۸۳۷	سلیم مظہر
۱۰۶۷، ۱۰۳۰، ۱۰۲۸، ۷۷۷	شاہد اقبال کامران	۲۸۳۲	سیح الحق
۲۲۰۸	شاہدہ تبسم	۱۳۶۸، ۱۳۰۳، ۱۰۸۸، ۱۰۳۵، ۷۳۶، ۳۰۲، ۳۶	سمیل احمد خاں
۳۲۳۱	شاہدہ شمیم بانو	۱۳۸۹، ۱۵۷۹، ۱۶۰۹، ۷۳۰، ۷۵۲، ۷۸۶	
۲۸۸۷، ۲۷۲۶، ۲۳۹۳	شاجین مفتی	۱۹۳۶، ۱۹۳۸، ۲۰۵۳، ۲۱۲۱، ۲۱۳۰، ۲۱۴۷	
۳۶۳۱، ۳۵۷۳	شبیر الحسن	۲۲۸۲، ۲۳۸۹، ۲۵۱۵، ۲۶۹۵، ۲۷۳۱، ۲۹۷۳	
۳۶۵۲، ۲۶۲۹، ۲۶۲۸، ۲۳۹۲، ۲۳۰۳، ۱۱۱۳	شبیر الحسن نوشہروی	۲۹۷۷، ۳۱۱۱، ۳۲۸۵، ۳۳۰۹، ۳۵۷۵	
۳۹۷۵		۳۶۲۹، ۳۷۳۶، ۳۷۲۸، ۳۷۵۲، ۳۷۶۱	
۳۰۲۳، ۱۷۳۲	شجاعت علی	۳۱۸۰، ۳۱۳۰، ۳۱۳۷، ۳۰۵۵، ۳۹۳۳	
۲۹۷۹	شجاعت علی سندیلوی		سمیل احمد خاں، عبید اللہ خاں ۲۶۳
۳۰۸۳، ۲۱۹۰، ۱۳۶۳	شریف احمد	۱۸۹۱	سمیل اختر
۱۱۰۹	شریف احمد قریشی	۶۹۷	سمیل حسن
۸۸۹، ۸۳۶، ۷۲۲، ۶۹۵، ۶۲۷، ۳۸۵، ۲۰۶	شفیق احمد	۲۱۱۸، ۲۰۵۷، ۱۲۵۳، ۳۰۹	سی ایم نعیم
۱۵۰۹، ۱۳۱۹، ۱۱۹۵، ۱۱۵۸، ۱۱۳۷، ۹۳۹، ۹۲۹		۷۳۰	سی اے قادر
۲۶۶۸، ۱۸۳۰، ۱۸۱۵، ۱۷۵۵، ۱۶۱۳، ۱۵۲۱		۳۷۵۶، ۳۶۰۱، ۳۳۶۰، ۳۳۲۸، ۲۲۳	سید حسن
۳۳۸۷، ۳۳۷۹، ۳۳۳۹، ۳۱۱۲، ۲۹۳۳		۱۸۶۹، ۱۷۴۵، ۱۶۵۲، ۳۶۳	سید عبداللہ
۳۷۹۷، ۳۵۶۸، ۳۵۶۷، ۳۵۰۵، ۳۳۳۰		۲۷۸۷، ۲۷۷۰، ۱۵۳۸، ۱۲۱۱، ۹۹۰، ۸۲۳، ۱۵۸	سیدہ جعفر
۳۳۳۰، ۳۳۰۳، ۳۲۸۹		۳۳۳۷، ۳۱۵۳، ۳۰۳۳، ۳۰۱۵، ۲۹۹۹، ۲۸۸۹	
۳۵۳۱، ۷۶۸	شفیق عجمی	۳۳۱۱، ۳۲۲۳، ۳۱۵۷، ۳۸۶۳، ۳۶۶۸، ۳۳۳۲	
۳۲۹۲، ۳۲۵۶، ۲۲۳۹	شفیقہ فرحت	۹۵۹	سیف الرحمن ڈار
۲۲۲۳، ۲۳۷۰، ۲۳۷۵، ۲۳۲۳، ۱۸۰۶، ۱۲۶۳	شکیل الرحمن	۲۷۰۰	شاداب رضی
۳۱۸۰، ۲۶۵۱، ۲۳۸۰، ۲۲۳۲		۱۵۰۰، ۱۳۵۶، ۱۳۳۳، ۱۳۳۱، ۳۳۶، ۳۰۴، ۱۸۳	شارب ردولوی
۱۷۱۸	شکیل خان	۳۳۳۸، ۳۰۹۰، ۳۰۴۹، ۳۶۶۷، ۲۵۳۷	

۱۳۸۸، ۱۳۰۴، ۱۳۰۴، ۳۹۸، ۳۸۷، ۳۱۶، ۱۷	صدیق الرحمن قدوائی	۳۳۶	شمس الدین دمرتنی اختر
۱۳۹۳، ۱۳۰۱، ۱۳۰۵، ۱۳۰۷، ۱۱۱۱، ۱۳۳۰		۱۱۳۳	شمس الدین صدیقی
۱۳۳۲، ۱۳۳۵، ۱۳۷۲، ۱۳۹۱، ۱۳۹۳، ۱۳۹۵		۳۵۵۶، ۳۶۰۳، ۲۱۱۵، ۱۹۸۲، ۱۵۶۱	شمیم شریا
۱۵۳۶، ۱۵۹۲، ۱۵۹۷، ۱۶۳۹، ۱۶۷۸، ۲۰۱۳		۴۰۱۰، ۳۳۵، ۹۰	شمیم حنفی
۲۰۱۶، ۲۰۲۲، ۲۱۰۳، ۲۲۲۳، ۲۳۲۵، ۲۳۳۸		۳۶۰۶	شمیم حیدر ترمذی
۲۵۶۲، ۲۶۳۷، ۲۸۳۷، ۲۹۰۷، ۳۱۳۰		۲۵۵۳، ۲۳۶۹، ۲۱۳۸، ۲۰۲۱، ۳۵۲	شمیم حکمت
۳۳۷۵، ۳۶۲۵، ۳۸۵۵، ۳۹۲۰، ۴۰۱۶، ۴۰۷۱		۳۱۶۹	شوذب کالمی
۲۱۸۲			
۱۶۲۳	صدیق جاوید	۲۲۵۲، ۲۰۲۸، ۲۶۸۷، ۲۲۹۳، ۲۳۱۵	شہاب الدین ثاقب
	صدیق شلی	۳۳۱۱	شہاب الدین شہاب
۲۷۷، ۲۸۳، ۵۳۱، ۵۲۷، ۳۶۰، ۳۳۶، ۲۷۷		۳۰۶۱، ۲۵۲۱، ۲۰۳۰، ۲۰۳۹، ۱۹۳۵	شیر یار
۶۸۷، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۳، ۷۱۳، ۷۲۸، ۷۲۲		۳۸۶۷	شیر ادا جم
۷۳۳، ۷۳۷، ۷۷۰، ۷۷۹، ۷۸۱، ۷۸۷		۱۳۷	شیخ فرید
۸۰۰، ۸۱۰، ۸۱۸، ۸۳۹، ۸۴۵، ۸۵۳، ۸۵۶		۳۹۵۳، ۳۳۷۶	شین اختر
۸۵۷، ۸۵۸، ۸۶۳، ۸۷۳، ۸۸۱، ۸۸۶		۳۶۲۳، ۱۹۸۹، ۱۵۲۲، ۳۶۱	سائر آفاق
۸۸۷، ۸۹۲، ۸۹۲، ۹۳۰، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۵۶، ۹۶۱		۳۶۳۳	سائر سنبھلی
۹۷۵، ۹۷۹، ۹۸۶، ۱۰۱۹، ۱۰۳۲، ۱۰۳۶، ۱۰۵۳		۳۱، ۳۵، ۱۳۵، ۲۲۳، ۲۵۶، ۲۹۵، ۲۶۲، ۲۳۶	سائر کلوری
۹۸۰، ۱۱۱۱، ۱۱۳۶، ۱۲۲۶، ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۱۲۳۹		۶۵۱، ۶۶۷، ۷۰۳، ۷۹۱، ۸۰۷، ۸۱۷، ۸۳۶	
۱۳۳۳، ۱۳۸۶، ۱۳۹۳، ۱۳۹۳، ۱۴۶۳، ۱۴۸۶، ۱۵۵۱		۸۶۸، ۹۰۰، ۹۱۸، ۹۳۷، ۹۵۷، ۹۸۷، ۱۰۳۳	
۱۹۱۰، ۱۹۸۸، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷		۱۰۵۰، ۱۳۶۸، ۱۵۱۸، ۱۶۰۷، ۱۷۳۹، ۲۱۲۲	
۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۷		۲۳۸۷، ۲۳۹۰، ۲۷۰۶، ۳۳۳۷، ۳۵۳۳	
۲۳۳۶، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸		۳۶۵۱، ۳۹۹۷، ۴۰۱۷، ۴۰۳۷، ۴۰۶۹، ۴۱۱۱	
۲۷۶۹، ۲۷۶۹، ۲۷۶۹، ۲۷۶۹، ۲۷۶۹، ۲۷۶۹	صدیقہ ارمان	۴۲۱۳، ۴۱۶۹	
۳۳۳۷	صغریٰ مہدی	۴۰۳۱	سائر کلوری / وحیدہ غفور
۳۵۲۳	صغیر احمد	۴۱۸۳، ۲۷۵۳، ۲۲۷۵، ۲۲۷۳، ۱۶۳۸	صادق علی
۳۱۷، ۳۱۷، ۳۱۷، ۳۱۷، ۳۱۷، ۳۱۷	صغیر بیک	۶۳۰	صادقہ ذکی
۳۶۶۱		۲۹۸	صدر الدین
۳۱۳۷، ۵۸۲	صدر علی بیک	۲۰۶۹	صدر الدین عسکری
۳۳	صفی اللہ	۳۲۳۸، ۱۹۶۳	صدر الدین فضا
۴۰۷۵	صلاح الدین		

Nadir
CONFIDENTIAL

۳۵۰۰، ۳۳۸۰، ۳۳۰۳، ۳۲۵۵، ۳۱۲۲، ۲۳۶۷	صوفی تبسم روحید قریشی	۳۰۷۶
۲۲۶۰، ۳۹۶۳، ۳۸۸۶	ضیاء الحسن	۳۹۳۶، ۳۲۷۱، ۲۷۳۳
۳۰۳۶، ۲۹۸۷، ۲۳۱۶، ۸۳۱، ۵۷۳، ۵۷۱	ضیاء الحق	۲۰۷۴
۳۳۰۹، ۳۱۳۳، ۳۵۲۰، ۳۳۵۳	ضیاء الرحمن	۳۱۳۳، ۲۵۶۹، ۲۵۱۶، ۷۳۳، ۱۱۲
۲۰۲	طارق چغتاری	۲۷۳۰، ۲۵۶۳، ۲۵۵۵، ۲۳۸۰، ۲۱۸۷، ۲۰۹۷
۲۵۸۸	ظہیر احمد صدیقی	۳۸۱۴، ۳۱۴۵
۱۷۰	ظہیر الدین مدنی	۲۳۸۵، ۱۸۱۶، ۱۵۳۰، ۱۳۱۷، ۶۷۷، ۳۵۳
۳۱۸۲	عابد حسین	۲۸۲۰، ۲۵۰۰
۱۵۳۷	عابد حسین + فضل الحق	۲۳۷۸، ۱۳۳۰
۴۱۲۵، ۱۳۵۰، ۸۰	عابد علی عابد	۱۶۱۵
۳۶۶۷	عادل حسین جعفری	۳۱۵۹، ۳۳۵۵، ۳۰۳۲، ۲۸۰۱، ۱۳۵۹
۱۴۱۷	عارف ثاقب	۳۰۵۴، ۳۰۳۶، ۳۹۰۷، ۲۲۹۳، ۱۹۵۸، ۷۷۳
۲۶۷۰	عارف حسن خاں	۳۲۳۶، ۳۰۸۹
۷۲۶	عارف بشری	۳۳۳۶، ۳۲۸۹، ۳۱۵۴، ۲۸۳۱، ۱۳۲۸، ۱۲۹۹
۱۹۱۳	عارف سمیں	۳۳۱۰، ۳۰۳۰
۵۳۳، ۱۱۲۷، ۱۳۱۲، ۱۷۷، ۱۵۶۷، ۱۶۰۰	عالم خوند میری	۱۹، ۳۲۳، ۵۲۵، ۶۶۳، ۸۳۳، ۱۰۹۹، ۱۱۸۶
۳۰۳۶، ۲۶۵۰، ۲۶۲۱، ۳۰۵۰، ۱۶۷۳	عامر سہیل	۲۱۵، ۲۱، ۱۵۳۱، ۱۶۳۳، ۱۸۷۵، ۲۱۰۸، ۲۳۵۷
۳۵۹۱	عبادت بریلوی	۲۳۲۶، ۲۳۲۷، ۲۳۳۵، ۲۳۶۳، ۲۸۵۹، ۲۹۱۵
۳۱۰۰، ۳۰۳۰، ۲۸۷۴، ۱۳۳۳	عبد الاحد	۳۶۵۷، ۳۵۳۶، ۳۳۹۳، ۳۱۸۶، ۳۰۳۰، ۳۰۰۷
۱۰۲۸، ۱۰۰۳، ۹۳۷، ۹۰۱، ۸۶۳، ۸۵۵، ۸۳۸	عبد الاحد خاں ظلیل	۳۸۸۵، ۳۹۰۳، ۳۹۲۸، ۳۹۷۶، ۳۱۷۱
۷۷۹۰، ۷۷۷۳، ۱۳۲۵، ۱۱۷۵، ۱۱۲۰، ۱۰۸۰	عبد الحق	۳۱۸۷
۳۲۳۹، ۱۸۲۸	عبد الحق حسرت	۳۰۶، ۳۱۳، ۱۵۶۲، ۱۶۱۶، ۲۷۵۵، ۲۷۶۷
۳۹۰۲، ۳۲۹۳	عبد الحمید اکبر	۳۸۸۰، ۲۹۲۱
۲۱۲۶، ۱۵۸۹، ۱۵۳۹	عبد الحمید یزدانی	۳۶۱۵، ۳۶۱۰، ۲۹۳۱، ۱۶۹۱، ۲۰۳
۹۱۰، ۸۹۶، ۸۹۵، ۸۳۲، ۸۱۲، ۷۵۰، ۷۳۸	عبد الحق	۳۰۵۰، ۱۶۹۳، ۲۹۷
۱۱۸۹، ۱۱۶۳، ۱۱۲۸، ۱۰۱۱، ۹۹۸، ۹۷۳، ۹۷۱	عبد الحق حسرت	۱۵۳۳، ۳۹۲۱
۳۶۳۷	عبد الحق حسرت	۱۲۳۳، ۷۹۵
۱۲۳۶، ۱۲۱۶، ۱۱۱۹، ۹۳۳، ۶۹۹	ظہور احمد اعوان	۲۳۱، ۶۳۱، ۱۰۳۳، ۱۱۸۲، ۱۹۳۶، ۱۹۱۶، ۲۳۵۴

۳۲۵	عبداللہ جمال دینی	۳۲۰۳	عبدالرب عرفان
۳۰۲	عبدالتین	۳۰۷۳، ۲۹۸۰، ۵۷۷	عبدالرحمن عابد
۳۵۹۷	عبدالحمید بیدار	۲۱۵۹، ۳۵۰	عبدالرحیم
۲۶۵۹، ۳۸۵۱	عبدالنار	۱۰۳۲	عبدالرزاق
۲۲۱۰، ۱۷۵۶، ۱۷۷۳، ۳۶۰	عبدالنار طرزی	۳۲۶	عبدالرزاق صابر
۸۸۳	عبدالنعم	۱۷۳۳، ۱۵۷۳، ۱۵۵۳، ۱۳۵۶، ۹۸۳، ۳۱۵، ۱۱۶	عبدالرزاق فاروقی
۳۳۰۰، ۳۲۹۵، ۳۲۸۲، ۳۲۸۱، ۳۱۹۶	عبدالواسع	۳۲۳۹، ۳۶۷۳، ۳۵۳۱، ۳۲۳۳	
۱۵۶۸	عبدالودود	۳۱۳۳	عبدالرؤف
۲۳۷۳، ۲۳۱۱، ۲۰۳۱، ۱۸۸۱، ۱۳۶۹، ۵۳۳، ۲۳۲	عبداللہ خاں	۱۵۸۱، ۷۳۱، ۶۵۳، ۴۷۳، ۳۰۰، ۳۶۵، ۶۳	عبدالرؤف شیخ
۳۳۸۷، ۳۳۵۶، ۲۷۰۸، ۲۶۸۳، ۲۶۶۵		۲۶۱۲، ۲۳۹۵، ۲۲۱۲، ۲۱۶۳، ۲۱۲۹، ۱۷۶۷	
۳۳۱۵، ۳۹۳۷، ۳۸۸۲، ۳۷۰۱، ۳۵۹۹		۳۵۸۳، ۳۳۶۷، ۳۳۰۷، ۳۰۳۷، ۲۷۷۹	
۲۸۰۳، ۲۵۷۲، ۲۰۶۰، ۱۵۶۶، ۶۳۹، ۵۰۳، ۱۶۵	عتیق احمد صدیقی	۳۹۶۶، ۳۹۵۸، ۳۸۰۰، ۳۶۷۶، ۳۶۲۱	
۳۲۳۸، ۳۸۷۳		۳۹۶۳، ۳۰۰۵	عبدالستار جوہر پراچہ
۳۲۲۱	عتیق الرحمن خان	۳۹۸۰	عبدالستار نیازی
۲۲۶۱، ۱۹۵۱، ۱۸۶۳، ۱۵۸۵، ۸۲۷، ۳۹۹	عتیق اللہ	۳۰۳۲، ۲۴۷۹، ۳۳۳	عبدالسلام
۳۰۳۱، ۲۵۸۵، ۲۳۶۵		۳۱۲۸	عبدالعزیز خالد
۳۶۹۷	عثمان قریشی	۲۷۷۱، ۲۷۰۲، ۱۸۲۰، ۱۷۷۸، ۷۹۲، ۵۶۵	عبدالعزیز ساحر
۳۷۶۳، ۳۶۹۹، ۱۸۸۹، ۱۶۶۳، ۱۶۶۰	عزیز اندوری	۳۹۳۸	
۳۸۰۹، ۳۰۳۸، ۲۳۹۷، ۲۱۳۷	عصمت جاوید	۳۶۹	عبدالعظیم
۳۱۱۵، ۲۹۰۳، ۲۹۰۲، ۱۳۳۰	عطاء الرحمن کاکوی	۳۲۳۳	عبدالغفار کھیل
۳۸۹۵، ۱۳۸۳، ۱۰۳۶، ۸۱۳، ۷۵۷، ۲۸۵	عطش درانی	۱۰۸۳، ۱۰۳۸، ۷۳۷، ۷۱۱	عبدالغنی
۳۳۳۷، ۳۳۲۸		۲۶۹۹	عبدالقادر خطیب
۲۰۷۶	عظیم الشان صدیقی	۲۳۷۰، ۲۳۳۶، ۲۰۰۳، ۱۹۱۸، ۱۸۷۷، ۱۱۶۹	عبدالقادر سروری
۲۹۸۳	عتیق احمد رشوی	۲۵۰۲	
۳۲۷۰، ۳۱۸۳، ۳۰۷۷، ۲۵۸۳، ۱۱۹۸	عتیق احمد صدیقی	۲۸۹۰، ۲۵۷۸، ۱۱۱۶، ۹۹۵، ۳۱۳، ۱۸۳، ۷۸	عبدالقوی دستوی
۳۱۹۷	عتیق ہاشمی	۳۳۹۳، ۲۹۷۲	
۳۰۱۳، ۲۳۵۵، ۱۲۸۰، ۵۷۰	عتیقہ بشیر	۳۷۷۸، ۲۶۹۸، ۲۰۲۰، ۱۹۷۵	عبدالقیوم
۵۰۷۷، ۲۷۸۱، ۲۵۳۳، ۲۵۲۸، ۲۳۳۲، ۵۲۳	عتیقہ جاوید	۳۷۷۳، ۲۵۵۹، ۱۸۲۳، ۱۷۷۱	عبدالکریم خالد

۲۲۰	غلام مصطفیٰ قاسمی	۳۵۲۶، ۳۰۰۸، ۲۵۹۶، ۲۳۷۲، ۱۹۷۳، ۷۹۸	عقیدہ شاہین
۱۲۰۹	غلامی حسین ابراہیمی	۳۰۵۳، ۳۹۲۵	
۳۰۹۱	قاران شکوہ یزدانی	۲۱۱۳	علمدار حسین بخاری
۸۶۱، ۲۳۰	فاروق احمد	۲۳۳۳	علی احمد فاطمی
۲۳۶۲، ۱۰۱۳	فاروق احمد صدیقی	۲۳۶۲، ۲۳۶۱	علی جاوید
۳۲۳۲، ۱۲۳۷، ۱۲۳۸، ۱۱۷۹، ۱۱۳۷، ۱۱۲۳، ۶۵۰	فتح محمد ملک	۳۶۲	علی رضا نقوی
۱۶۰۱، ۱۳۹۷، ۱۳۳۳، ۱۲۶۸، ۹۳۱، ۳۶۹، ۳۹۵	فخر الحق نوری	۲۶۰	علیم اللہ
۲۸۷۷، ۲۷۸۰، ۲۳۶۱، ۱۹۱۷، ۱۹۱۳، ۱۶۷۰		۳۹۷۳	علیم اللہ حالی
۳۳۷۳، ۳۸۲۳، ۳۶۱۱، ۳۳۰۲، ۳۲۷۳، ۳۰۰۱		۳۲۱۵، ۱۶۷۷، ۵۹۶	عندلیب شادانی
۳۱۵۳، ۳۸۶۵، ۲۷۵۰، ۱۸۱۹	فداء المصطفیٰ ندوی	۲۵۰۱، ۲۰۰۸	عنوان چشتی
۲۱۷۷	فرحت فاطمہ	۵۵۷	غفار صدیقی
۱۰۷۹	فرحت ناز	۲۳۳۰، ۱۸۹	غلام حسین اطہر
۳۹۲۳، ۳۶۷۳، ۳۱۸۹	فردوس انور قاضی	۲۸۰۵، ۹۵۱، ۹۲۱، ۷۰۷، ۵۶۶، ۵۱۳، ۳۷۷	غلام حسین ذوالفقار
۲۱۲۰	فردوس فاطمہ نصیر	۳۱۲۱، ۳۶۲۸، ۳۳۵۲، ۲۸۱۳	
۲۵۱۸، ۱۶۰۳، ۱۵۷۷، ۱۳۳۸، ۱۳۳۳، ۵۹۱، ۸۲	فرمان فتح پوری	۳۰۷۳	غلام دہگیر
۳۳۰۵، ۳۱۲۳، ۳۰۳۵، ۲۸۲۹، ۲۷۲۱، ۲۶۰۹		۳۹۰۳	غلام دہگیر شہاب
۳۳۰۸، ۳۲۵۷، ۳۱۳۵		۳۹۵۳	غلام شبیر رانا
۳۵۳۷	فریدہ بیگم	۱۲۲۳	غلام صادق
۳۹۷۷، ۳۱۰۷، ۲۵۰۵، ۱۸۳۸	فضل الحق	۱۷۳۰، ۱۵۶۰، ۱۳۱۳، ۱۲۱۷، ۱۱۵۳، ۵۹۸، ۵۱۰	غلام عمر خان
۱۹۶۷، ۱۹۲۳، ۱۸۹۳، ۳۰۱، ۱۵۰	فضل امام رضوی	۳۳۸۳، ۳۳۳۹، ۳۳۳۱، ۲۳۵۳، ۱۸۲۳	
۳۰۲۹، ۳۷۲۹، ۲۷۳۷	فقیرا خاں فخری	۳۲۹۸	
۱۱۲۵	قلب ڈاروس	۳۳۰، ۳۳۳، ۳۲۳، ۲۱۵، ۱۶۷، ۱۵۳، ۹۲، ۷۹	غلام مصطفیٰ خاں
۳۷۲۲، ۲۳۷۹، ۱۸۵۸، ۱۳۲۲، ۹۳۶، ۱۳۹	فہمیدہ بیگم	۱۵۴۲، ۱۳۳۵، ۱۳۱۳، ۱۳۰۰، ۳۹۳، ۳۷۷	
۳۱۹۳		۱۵۵۸، ۱۵۷۲، ۱۶۰۳، ۱۶۶۱، ۱۶۳۱، ۱۶۹۹	
۷۱۹	فہمیدہ شیخ	۲۰۳۳، ۲۰۳۲، ۲۰۰۱، ۱۹۳۲، ۱۹۳۱، ۱۷۳۳	
۳۷۳۲	فہمیدہ کبیر	۲۵۸۷، ۲۳۳۳، ۲۱۷۲، ۲۰۶۲، ۲۰۳۳، ۲۰۳۶	
۳۷۰	فیاض الدین حیدر	۳۳۳۷، ۳۳۱۳، ۲۹۹۳، ۲۸۳۱، ۲۷۸۳، ۲۷۲۲	
۱۳۳۳	فیروز احمد	۳۳۰۷، ۳۳۰۲، ۳۱۷۳، ۳۱۵۶، ۳۵۶۳، ۳۳۳۶	

۳۵۱۸، ۳۲۶۱، ۳۲۰۴، ۳۲۰۲، ۱۶۸۲، ۶۲۶	کلیم الدین احمد	۲۸۵۳، ۲۷۳۸، ۲۷۳۰، ۲۵۲۳، ۲۵۱۷، ۲۳۳	قاضی افضل حسین
۳۲۲۵		۳۷۹۵، ۳۵۷۰، ۳۲۵۰، ۳۲۰۷، ۳۰۸۱، ۲۸۵۷	
۳۵۸	کلیم رضا خان	۳۶۷۸، ۲۵۳۱، ۲۱۹۳، ۱۰۳	قاضی جمال حسین
۳۲۶۳	کوکب قدر	۲۳۸۵، ۲۱۸۸، ۲۵۸، ۲۵۷، ۲۲۳، ۵۵۰، ۵۶	قاضی عابد
۲۹۷۳، ۱۸۳۰، ۱۵۱۰	گل وقت نگہ	۳۶۸۸، ۳۳۳۸، ۲۹۳۰، ۲۸۱۸، ۲۵۳۱	
۳۷۱۱، ۲۹۲۰، ۲۸۰۶، ۲۰۰۵، ۱۹۱۹، ۳۳۳	گوپی چند نارنگ	۳۰۲۵، ۲۳۱۸، ۲۳۳۵، ۲۱۷۶، ۲۰۹۱، ۲۰۱۱	قاضی عبدالستار
۳۳۳۰، ۳۲۶۹		۳۸۵۰	
۱۱۹۲، ۱۰۱۸، ۶۰۰، ۵۸۹، ۳۸۱، ۳۳۳، ۲۳۸	گوہر نوشاہی	۱۶۵۱، ۱۳۲۶، ۱۳۳۳، ۱۲۳۱، ۱۱۸۵، ۹۶۶	قدوس جاوید
۲۵۹۳، ۱۹۳۱، ۱۹۲۵، ۱۷۸۷، ۱۴۲۱، ۱۲۳۰		۱۶۶۵، ۱۶۹۷، ۱۷۸۳، ۱۷۸۳، ۱۸۰۱، ۱۹۳۹	
۳۲۳۳، ۳۰۲۳، ۳۷۶۳، ۳۳۱۲، ۳۰۸۲، ۳۰۰۳		۲۷۳۳، ۲۵۳۸، ۲۲۹۱، ۲۱۷۳، ۲۱۰۹، ۲۱۰۷	
۳۳۲۲، ۳۲۷۵		۳۷۰۵، ۲۹۰۵، ۲۸۳۶، ۲۸۱۲	
۶۲۳، ۵۸۰، ۳۲۳، ۳۲۸، ۲۱۳، ۱۷۸، ۱۰۸	گیان چند	۳۱۸۸، ۳۸۱۰، ۳۵۹۲، ۲۴۰۶، ۳۱۷	قریشہ حسین
۳۲۷۶، ۱۹۸۱، ۱۸۷۳، ۱۷۲۸، ۱۶۰۲، ۱۳۵۳		۳۱۳۷، ۳۰۰۶، ۳۰۵۲	قرۃ العین طاہرہ
۳۳۲۵، ۳۳۲۹، ۳۰۲۶، ۲۸۷۳، ۲۸۵۲، ۲۶۱۳		۳۳۳۵، ۳۳۱۷، ۲۳۷۲، ۹۳۵	قرا عظم ہاشمی
۳۰۰۳، ۳۸۵۲، ۳۶۸۹، ۳۵۱۲		۳۰۱۳، ۲۶۲۰، ۲۳۷۰، ۲۳۲۵، ۲۱۳۹، ۲۱	قراہندی فریدی
۳۹۲۳، ۳۳۸۵، ۲۹۹، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۵۰، ۲۲۹	لنیک خدیجہ	۲۱۰۰، ۲۰۷۸، ۱۹۹۱، ۱۷۷۶، ۱۲۸۱، ۳۰۳	قررئیس
۳۳۱۸		۲۳۱۶، ۲۳۰۶، ۲۲۵۷، ۲۲۳۵، ۲۲۳۳، ۲۱۵۰	
۱۵۸۲، ۱۳۷۹، ۱۳۷۳، ۱۲۲۵، ۲۹۱، ۲۱۷، ۱۵۹	مجاور حسین رضوی	۳۶۳۲، ۳۳۸۱، ۳۱۷۱، ۲۳۸۸، ۲۳۸۱	
۲۱۶۷، ۲۰۳۵، ۲۰۳۰، ۱۸۸۳، ۱۷۹۳، ۱۷۶۰		۲۲۶۷، ۳۳۱۳، ۲۷۹۸، ۲۳۶۵، ۲۳۳۳، ۲۱۶۸	قیصر جہاں
۲۶۶۳، ۲۳۲۹، ۲۳۱۱، ۲۳۰۰، ۲۳۳۵، ۲۲۷۲		۱۸۶۱، ۱۵۳۱، ۱۳۶۵، ۱۳۶۰، ۲۸۰، ۱۸۰، ۱۱۳، ۹۱	قوم صادق
۳۳۵۵، ۳۱۲۰، ۳۰۹۷، ۳۳۰۵، ۳۱۱۳		۲۶۸۸، ۲۳۳۳، ۲۲۱۱، ۲۰۱۳، ۲۰۰۹، ۱۸۸۲	
۲۱۷۹	مجتبیٰ حسین	۳۳۵۰، ۳۳۳۰، ۳۳۵۸، ۳۱۷۷، ۳۱۲۶	
۳۳۷۵	مجید بیدار	۳۳۲۷، ۳۹۱۷، ۳۵۵۷، ۳۳۳۳، ۳۳۸۲	
۲۳۳۱، ۲۳۳۰، ۱۹۳۳، ۱۸۳۸، ۱۵۲۰، ۶۶۱، ۶۲۰	مجید مضر	۱۱۹۱	کارل میکس کورنی پیٹر
۳۳۳۰، ۳۳۲۷، ۲۹۲۳، ۲۸۳۸، ۲۷۳۸، ۲۵۳۰		۱۲۳۳، ۱۲۳۳، ۱۰۷۶	کبیر احمد جائسی
۳۳۱۸، ۳۰۸۳، ۳۸۲۹		۲۷۶۲	کشور سلطانہ
۳۳۰۶	محبوب حسین	۱۱۷۷	کشوم سراج
۲۱۶۶	محبوب راہی	۸۳۳	کشوم فاطمہ سید
۱۹۸۷	محبوب عباس	۳۶۶۳، ۳۶۱۷، ۳۵۲۸، ۳۱۱۳، ۶۱۸	کلیم احمد عاجز
۳۳۵۲، ۲۳۲۷، ۱۹۰۱، ۱۸۰۹، ۱۳۸۵، ۱۳۹۲	محبوبہ وانی		

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۲۳	اشارے
۲۱۶۲، ۳۵۵۲، ۳۱۷۹	محمد حسن	۱۸۶۷، ۱۳۷۶، ۱۲۵۸، ۵۶۳، ۳۰۷، ۷۳، ۵۰
۳۷۷۳		۲۵۳۵، ۲۲۹۲، ۲۲۸۳، ۲۲۵۳، ۲۲۳۸، ۲۱۸۳
۲۸۶۰، ۱۶۹۲		۲۲۳۲، ۲۸۰۳، ۳۱۳۱، ۲۵۸۱، ۲۵۷۵، ۲۵۵۳
۲۸۰۲	محمد حسین	۲۸۰۲
۱۹۱۵، ۷۷۳، ۱۶۳۳، ۱۱۸۸، ۱۱۶۳، ۳۷۶، ۷۶	محمد خاں اشرف	۳۰۱، ۱۱۶۵، ۱۳۰۸، ۱۷۶۸، ۱۷۶۹، ۲۱۱۹
۳۲۸۷، ۳۷۰۹، ۲۳۸۶، ۲۳۱۰، ۲۲۳۳، ۲۰۵۹		۲۸۸۸، ۳۰۹۶، ۳۰۹۷، ۳۲۳۱، ۳۸۲۲
۹۳۸		۲۰۳۶، ۳۹۸۳
۱۳۲۲، ۱۳۳۷، ۱۵۱۳، ۲۰۵۳، ۲۷۶۳، ۳۶۱۲	محمد ذاکر	۱۸۳۲، ۱۳۱۵
۳۱۹۷	محمد ذکی الحق	۲۳۹۱، ۱۸۲
۳۳۳۳	محمد رشید	۶۸۹
۳۱۸۱	محمد ریاض	۱۰۹۲، ۱۰۶۰، ۹۰۳، ۸۷۶، ۸۶۰، ۸۶۵، ۷۸۳
۷۱۷		۱۲۳۸، ۱۲۲۹، ۱۲۱۸، ۱۲۰۶، ۱۱۳۵
۱۷۵۸	محمد زاہد	۳۹۲۳، ۳۸۸۸، ۳۱۷۰، ۲۵۶۳
۱۷۳۶	محمد زمان آزردہ	۲۳۸، ۲۶۹، ۲۸۹، ۳۵۰، ۱۲۸۵، ۱۳۷۸، ۱۳۹۶
۱۲۰۱، ۱۰۳۱		۱۳۹۸، ۱۳۳۳، ۱۳۷۵، ۱۳۸۳، ۲۰۰۶، ۲۱۳۰
۹۳۲		۲۱۷۰، ۲۱۷۱، ۲۱۸۲، ۲۲۲۰، ۲۵۳۲، ۲۸۶۳
۱۰۲۷، ۸۷۲		۲۹۶۵، ۲۹۷۵، ۳۳۰۲، ۳۳۸۵، ۳۶۹۳
۶۷۹		۳۷۹۳، ۳۸۵۶، ۳۸۶۳، ۳۹۵۰، ۴۱۰۷
۹۳۵، ۷۶۲، ۷۵۱		۴۱۰۸، ۴۱۱۶، ۴۱۲۳، ۴۱۳۱، ۴۲۲۱
۷۵۶	محمد ساجد خان	۵۰۱، ۵۰۲، ۵۲۶، ۵۵۲، ۶۰۷، ۲۵۳۹، ۴۳۰
۳۶۷۶، ۳۱۸۷، ۲۷۱۵، ۲۷۰۹، ۱۶۳۸، ۱۳۱۲	محمد سرفراز ظفر	۸۹۷
۷۵۵، ۸۶۰، ۸۷۸، ۹۱۹، ۱۰۸۳، ۱۱۰۹، ۱۱۱۳	محمد سعد اللہ	۲۰۸۷
۱۱۳۳، ۱۱۳۱، ۱۱۱۳	محمد سعید	۳۸۷۶، ۳۶۳
۲۲۹۳، ۲۸۲۳، ۱۳۶۹	محمد سلیم مظہر	۸۳۷، ۸۷۵، ۸۳۷
۲۹۲۳	محمد سلیم ملک	۲۶، ۵۱، ۵۵۳، ۱۲۹۸، ۷۷۷، ۱۹۳۵، ۱۹۹۲
۳۳۷۰، ۲۵۸۹، ۱۱۶۷، ۹۹۶، ۲۲۳		۲۰۸۱، ۲۷۳۹، ۲۸۷۵، ۳۰۲۳، ۳۲۶۷، ۳۷۱۲
۳۳۳۳		۳۷۷۷، ۳۷۷۷، ۳۷۷۷
۳۶۲۶، ۱۱۹۰، ۱۱۵۱، ۷۹۰	محمد سلیمان	۳۳۰۵
۱۲۵۱، ۳۹	محمد سلیمان خاں	۲۳۹۶

۱۵۳۳	محمد مسیح اللہ	۳۵۷۳، ۲۹۲۸، ۱۸۶۲، ۱۸۱۳	محمد کمال الدین
۲۷۲۳	محمد سیادت نقوی	۹۵۳	محمد کمال جعفر
۳۲۱۹، ۳۳۷۷	محمد شاکر	۲۵۹۱	محمد مسعود احمد
۳۳۷۹	محمد شرف عالم	۱۱۰، ۱۱۱، ۱۵۸۶، ۱۸۷۰، ۲۲۷۹، ۲۳۳۶	محمد مطیع الرحمن
۱۶۲۸، ۱۵۲۸	محمد شفیع	۳۳۳۳، ۳۳۳۳	
۲۰۳۳، ۱۰۳۳	محمد شفیق عجمی	۳۰۹۳، ۶۶۹	محمد مظفر عالم جاوید
۱۷۵۳	محمد کلیل احمد صدیقی	۱۱۹۷، ۷۳۸	محمد معروف
۱۹۷۸	محمد شمس الدین	۹۸۵، ۹۸۴، ۹۳۳	محمد معز الدین
۲۳۸۳	محمد صابر	۳۹۵۳	محمد منظور عالم
۱۰۳۹، ۷۸۵، ۷۰۴	محمد صالح طاہر	۳۹۹۳، ۲۸۹۷	محمد نعمان خاں
۳۱۱۷	محمد صدر الدین فضا شمس	۳۰۱۷	محمد نعت اللہ
۳۰۹۳، ۱۲۹۶	محمد صدیق	۲۲۲۶، ۲۲۰۳، ۵۱۲، ۳۳۹	محمد نعیم
۱۳۵۱	محمد صفیر بیک	۱۸۰۳	محمد نعیم ملک
۳۳۳۳	محمد صفیر جان	۱۳۱۸، ۹۸۰	محمد نواز طائر
۳۱۳۸، ۲۰۶۱، ۱۷۷۳، ۱۵۶۳، ۱۵۳۳، ۲۰۰	محمد ضامن علی	۶۸۸	محمد نور الدین
۷۰۲	محمد طفیل ہاشمی	۲۲۷۲، ۲۵۴، ۳۳۵	محمد ہارون قادر
۱۰۰۹، ۱۱۰۱، ۲۰۲۵، ۲۵۶۳، ۲۹۹۸، ۳۳۶۹	محمد طیب صدیقی	۸۲۹، ۸۵۳، ۹۸۹، ۲۳۵۱، ۲۳۷۲، ۲۷۹۶	محمد ہاشم
۳۰۳۹، ۳۰۳۱، ۳۹۳۲، ۳۵۶۱، ۳۳۳۳		۳۳۹۰، ۳۳۶۸	
۳۵۰۳	محمد عارف	۱۲۵	محمد ہاشم علی
۳۵۸۲، ۳۳۰۵، ۲۱۲۷	محمد عالم خان	۷۵۳	محمد یوسف بخاری
۳۶۸	محمد عزیز	۲۸۸۲	محمد یوسف کوکن
۳۸۱۲، ۳۶۳۰	محمد عقیل احمد	۱۹۱	محمد یوشع
۳۳۵۶، ۳۰۶۹، ۲۹۰۹، ۲۸۳۲	محمد عقیل رضوی	۱۲۳۹	محمد آصف اعوان
۶۲۳	محمد علی اثر	۳۳۰۳	محمد اشرف عالم
۳۳۰۷	محمد علی جوہر	۱۲۳۱	محمود احمد غازی
۲۰۲۷، ۱۹۳۱	محمد علی زیدی	۷۴۹	محمود اختر
۱۳۱۰، ۱۳۲۶، ۱۳۸۷، ۲۰۲۸، ۲۱۳۲، ۲۲۸۲	محمد کامران	۳۱۶۷	محمود الحسن رضوی
۳۳۵۰، ۳۶۲۲، ۲۵۵۷، ۲۲۹۷		۷۸۳، ۶۳۵، ۲۵۸، ۷۸۹، ۷۸۶، ۷۵۲، ۷۲۷	محمود الرحمن

۳۳۳۵، ۳۳۳۳، ۳۹۶۱، ۲۶۳۱، ۱۷۱۷، ۵۰۶	مظفر عباس	۳۹۱۵، ۳۱۹۸، ۲۶۹۱، ۱۱۵۷، ۸۸۲، ۸۰۵	محمود الہی
۶۸۰	مظفر ملک	۱۹۹۲، ۱۸۳۶، ۱۲۹۵، ۹۳۹، ۵۲۰، ۲۷۶، ۳۵۰۷	
۳۰۳۹، ۳۰۱۰، ۲۸۲۵	مظفر مہدی	۲۶۸۵، ۲۳۵۸، ۲۳۶۸، ۲۲۶۰، ۲۱۷۵	
۵۰۹	معراج نیر زیدی	۲۹۲۷، ۲۸۶۵، ۲۸۳۷، ۲۷۹۷، ۲۷۲۸	
۱۰۰۵، ۸۸۰	معز الدین	۳۶۸۶، ۳۳۷۰، ۳۳۰۰، ۳۱۶۲، ۳۰۹۱، ۳۰۶۸	
۳۱۷۷، ۳۰۸۶، ۲۳۶۳، ۵۳۷	معین احسن جندبی	۳۱۲۳، ۳۱۱۸، ۳۰۹۹، ۳۷۸۸، ۳۷۵۹، ۳۷۳۹	
۷۹۳، ۷۴۱، ۶۷۳، ۲۹۶، ۱۶۳، ۷۰، ۲۹، ۸	معین الدین عقیل	۳۲۱۱، ۳۱۸۹، ۳۱۷۷، ۳۱۷۲، ۳۱۶۱، ۳۱۳۸	
۳۵۷۹، ۲۶۶۹، ۲۶۰۱، ۲۳۳۷، ۱۷۲۹، ۱۶۸۵		۳۳۰۱، ۱۸۸۰، ۱۷۹۵، ۴۴	محمی الدین قادری زور
۳۳۶۰		۵۷۸	مختار احمد مظفر
۲۶۱، ۹۳۸، ۳۹۱، ۳۸۳، ۳۵۸، ۳۳۵، ۳۳۳	معین الرحمن	۲۲۹۹	مدیر علی زیدی
۲۶۶۶، ۲۶۶۷، ۱۷۱۳، ۱۳۵۲، ۱۳۲۵، ۱۲۶۶		۳۹۸۹، ۳۵۵۰، ۲۳۲۱	مرتضی اختر جعفری
۳۲۲۸، ۳۲۹۳		۱۷۹۷	مرزا حامد بیک
۹۹۳، ۹۰۴، ۸۷۳	معین نظامی	۳۶۵	مرزا اکو کب قدر
۲۵۵۱، ۲۵۴۳، ۲۷۷۳، ۳۵۷	مغنی تبسم	۸۸۳، ۸۲۱	مرزا محمد منور
۳۱۷۹، ۳۶۹۲، ۳۶۸۵، ۳۳۶۹، ۲۸۸۶		۱۳۰۷، ۱۷۲۱	مرغوب راحت
۳۱۶۸، ۱۶۰۵، ۲۵۹	مغیث الدین فریدی	۳۲۳۷، ۳۷۳۵، ۲۰۹۰، ۱۳۱۸	مزل ناز
۳۹۷۱، ۱۲۸۶	ملک زادہ منظور احمد	۳۹۶۸، ۳۵۳۶، ۳۲۵۷، ۲۸۰۰، ۲۶۸۰، ۱۶۲	مسرت فردوس
۱۳۳۳، ۱۰۱۰، ۶۷۱، ۶۶۵، ۶۶۳، ۶۲۵، ۱۷۵، ۱۰۱	ممتاز احمد	۷۹۹	مسعود اختر شیخ
۲۸۱۱، ۲۵۲۵، ۲۳۷۱، ۲۳۳۶، ۲۱۱۰، ۲۰۳۱		۳۰۶۰	مسعود حسن رضوی
۳۲۸۹، ۳۳۵۷، ۳۳۱۵، ۳۹۸۹، ۳۸۶۱، ۳۸۱۳		۱۷۹۳	مسعود حسن رضوی ادیب
۳۸۷۵، ۳۸۷۰، ۳۸۳۵، ۳۸۲۸، ۳۷۰۷		۳۷۳۳، ۳۲۳۷، ۱۳۱۵، ۱۰۰۱، ۲۰۱	مسعود حسین خاں
۳۳۰۲، ۳۲۶۶، ۳۱۱۹		۳۶۰۸، ۳۸۹۱، ۱۳۷۸، ۱۳۱۳، ۳۸۳	مسعود عالم
۳۳۵۳، ۳۱۰۸، ۲۳۹۸	ممتاز احمد خاں	۵۳	مسعود حسین خاں
۱۹۰۳	ممتاز حسین	۳۱۶۰، ۳۲۲۳، ۳۸۳۰، ۲۲۵۸	مسح الزماں
۳۹۶۲، ۳۳۵۲، ۲۰۳۶، ۱۷۷۳، ۷۷۴، ۶۵۲	ممتاز خان کلیانی	۳۶۳۹، ۱۵۳۲	مشتاق احمد
۳۳۵۳، ۳۳۳۹		۳۱۵۰، ۳۳۹۱، ۳۳۰۱، ۳۷۳۷، ۱۸۷۱	مطیع الرحمن
۳۰۰۹، ۳۸۷۲، ۲۱۵۶، ۲۰۷۲، ۱۹۸۳، ۱۷۷۲	مناظر عاشق برگانوی	۳۲۳۶، ۲۲۷۰	مظفر اقبال
۳۱۱۰، ۳۹۶۳، ۳۷۶۰، ۳۳۲۰		۳۳۲۸، ۱۸۷۹، ۱۷۰۷	مظفر حنفی
۳۵۰	مشاء الرحمن		

۲۰۴۹، ۲۰۶۳، ۲۰۶۶، ۲۲۶۶، ۲۳۰۱، ۲۶۵۰،	وقار عظیم	۱۱۹، ۱۷۰، ۲۶۱۳، ۳۰۰۲، ۳۵۱،	نظام الدین گوریکر
۲۹۵۳، ۳۲۲۹، ۳۱۱۳، ۳۱۹۲،		۳۲۱۰، ۳۷۹۹	نظر کمرانی
۱۲۵۹، ۱۷۳۳، ۲۰۹۲، ۲۹۵۰، ۲۹۶۲، ۲۹۹۶،	وہاب اشرفی	۳۵۵۱، ۳۸۰۱	نظیر صدیقی
۳۲۲۸، ۳۳۳۷، ۳۳۳۷، ۳۳۳۷، ۳۷۷۰،		۳۱۶۰، ۳۰۳۵، ۳۶۵، ۳۳۷	نعت الحق
۳۸۷۸، ۳۸۷۲، ۳۸۶۲، ۳۸۳۳		۳۵۱۹، ۱۲۰۳، ۱۱۸۳، ۱۱۳۵، ۱۰۹۳، ۷۳۵، ۵۳۵	نعیم احمد
۷۲۱	ہارون الرشید تبسم	۲۳۳۳، ۱۹۳۳، ۳۵۲	نعیم الدین
۲۰۹۶، ۳۸۶۶، ۳۸۱۶، ۲۹۶۶	ہارون الیوب	۱۰۶۸	نواز طائر
۳۲۵	ہارون قادر	۱۳۶۳، ۱۹۲۳، ۲۲۵۳، ۲۵۱۲، ۲۷۶۳، ۳۸۱۵،	نواز علی
۳۳۰۳	ہاشم علی خان	۳۹۳۰، ۳۷۲۸، ۳۶۵۲، ۳۱۳۶	
۹۲۵	ہدایت اللہ نعیم	۳۷۹۲	نور الحسن صدیقی
۳۱۵۳	ہمایوں ہا	۱۱۱، ۳۶۶، ۵۳۹، ۵۶۲، ۱۳۳۶، ۲۲۰۵، ۲۶۹۲،	نور الحسن نقوی
۲۵۶	یحییٰ شیط	۲۸۸۳، ۳۵۶۲، ۳۳۳۹، ۳۳۱۷، ۲۹۱۶	
۱۱۷۲	یوسف بخاری	۲۹۹۵، ۲۳۰۶، ۶۳	نور الحسن ہاشمی
۱۹۵۲، ۱۶۹۲	یوسف حسن	۱۰۷۳	نیاز عرفان
۲۱۳۵، ۱۶۹۰، ۱۳۳۵، ۸۷۱، ۱۳۹	یوسف خشک	۱۸۶، ۲۳۶۲، ۲۷۰۵، ۲۷۱۸، ۲۸۱۹، ۲۸۲۱،	نیر محمدانی
۸۳، ۲۰۸، ۵۸۳، ۱۶۸۳، ۱۸۸۸، ۲۷۶۵،	یوسف خورشیدی	۲۸۳۵، ۲۸۵۵، ۲۹۷۱، ۳۰۳۱، ۳۰۳۶، ۳۰۹۵،	
۳۳۳۳، ۳۳۳۱، ۳۱۷۶، ۳۰۱۹		۳۵۰۹، ۳۶۳۵، ۳۶۷۵، ۳۷۱۳، ۳۷۳۶،	
۲۳۷، ۱۶۵۶، ۱۶۸۷، ۲۴۱۹، ۲۹۶۲، ۲۹۶۸،	یوسف مرست	۳۸۶۹	
۳۸۳۹، ۳۶۳۳، ۳۵۷۶، ۳۱۶۵		۳۰۲۱، ۲۹۱۹، ۲۶۱۹	نیل فرزانہ
۱۳۶۲	یوسف کوکن	۷۰۱، ۷۰۵، ۷۱۰، ۷۱۶، ۸۰۸، ۸۸۵، ۸۹۸،	وحید عشرت
۳۳۰۳، ۱۶۵۰، ۱۳۰۶	یونس اگا سکر	۹۷۳، ۹۰۵، ۱۰۳۷، ۱۱۰۶، ۱۱۳۰، ۱۲۰۸، ۱۲۱۰،	
۲۸۲	یونس جاوید	۱۳، ۵۲، ۵۵، ۱۳۶، ۲۷۵، ۵۳۸، ۵۷۳، ۶۲۱،	وحید قریشی
۲۵، ۷۰، ۲۱۱، ۳۶۸، ۷۹۳، ۷۷۵، ۱۶۰۸،	یونس حسنی	۸۷۹، ۹۲۰، ۹۵۵، ۹۶۰، ۱۲۷۳، ۱۲۸۸، ۱۶۵۳،	
۱۶۳۱، ۷۳۰، ۷۱۲، ۲۰۱۲، ۲۱۲۳، ۲۱۲۱، ۲۶۶۶،		۷۷۳۹، ۷۷۳۵، ۲۳۳۵، ۲۵۳۰، ۲۷۶۶،	
۲۶۷۱، ۲۶۷۷، ۳۱۲۱، ۳۱۲۱، ۳۷۵۱، ۳۷۷۷،		۳۳۶۷، ۳۳۸۰، ۳۳۳۷، ۳۳۹۳، ۳۵۳۳،	
۳۲۹۷، ۳۳۰۹، ۳۳۳۸، ۳۳۶۶، ۳۳۸۳،		۳۳۳۱، ۳۱۵۲، ۳۰۰۱، ۳۹۹۰، ۳۶۳۳	
۳۶۰۷، ۳۶۰۸، ۳۰۶۷، ۳۲۳۰، ۳۲۹۷،		۲۹۳، ۳۱۵، ۸۲۰، ۷۳۳، ۱۹۳۲، ۱۹۳۷، ۲۱۳۱،	وزیر آغا
۳۳۶۷		۳۵۳۳، ۳۵۷۳، ۳۵۵۹، ۳۵۳۳	
۳۳۳۲، ۳۳۸۰، ۱۹۳۹، ۲۹۰، ۲۳۱، ۲۲۲، ۸۸	یونس قازی	۳۷۷۱، ۳۲۱۶، ۱۹۵۰	وقار احمد رضوی

اشاریہ: کتب و رسائل

۱۳۳۰	تاریخ ادبیات ہندی	۳۸۵۹	
۲۵۸۳	تاریخ نقد		
۲۶۸۰	ترجمان القرآن (ابوالکلام آزاد)		
۲۳۶۹	نیرمھی لکیر		
۹۳۵	جاوید نامہ	•••••	
۲۶۱۱	جنگ (روزنامہ)		
۳۲۸۶	حاجی بظلول	۳۶۵۷	آبِ بھا
۱۲۷۰	حیاتِ غالب (شیخ اکرام)	۲۰۱۶	آبِ گم
۳۷۷۲	دستِ صبا	۲۶۳۸، ۲۶۳۷، ۱۳۳۳	آبِ حیات
۱۲۸۸، ۱۲۸۱	دیوانِ غالب	۲۰۳۶	آرائشِ محفل
۳۱۱۸	رہنمائی گویانِ ہند	۲۳۶۹	آگن
۳۲۵۱	ست رنگ پرندے کے تعاقب میں	۲۶۶۷	اردو کی آخری کتاب
۲۶۳۷	نخن دانِ فادرس	۳۰۸۸	اردو سے معلیٰ
۳۹۸۷	سوغات	۹۵۲	اسرار و رموز
۳۹۶۲، ۳۳۵۲	سویرا	۱۱۵۹، ۹۳۳، ۹۳۳	اسرارِ خودی
۳۱۰۶	سی پارہٴ دل	۸۰۳	اقبال سب کے لیے
۳۲۳۲	شریف زادہ	۲۶۸۱	البلاغ
۳۲۳۸	شعر العجم، چہارم	۲۶۸۱	الہلال
۳۲۵۸	شہاب کی سرگزشت	۳۲۳۲، ۲۳۶۹	امراءِ جانِ ادا
۳۶۲۵	صدقِ جدید	۳۲۵۸	ایک شاعر کا انجام
۳۳۶۵	عبرت الغافلین	۲۹۵۶	بازارِ حسن
۲۰۳۶	فسانہٴ عجائب	۲۰۵۳، ۲۰۳۶	بارغ و بہار
۱۳۳۳، ۱۳۳۱، ۱۲۲۵، ۱۱۸۷، ۹۵۶	قرآن (اور متعلقات قرآن)	۱۲۱۳، ۹۳۳	بانگِ درا
۱۷۹۹، ۱۷۳۰، ۱۶۶۱، ۱۶۳۱، ۱۳۳۵		۳۰۶۳	بھرت بھارتی
۲۸۸۵	قصہٴ عشقِ افزا	۳۲۵۱	بے زار آدم کے بیٹے
۲۸۳۶	کاشف الحقائق	۹۶۲	پیامِ مشرق

جامعات میں اردو تحقیق

۲۳۰

اشاریے

۵۳۷	احسن اللہ خاں بیان	۲۵۸۳	کلام شاہ عبداللطیف بھٹائی
۱۳۶۳	احسن فاروقی	۲۹۸۵	گداز شب
۵۱۱	احمد حسین سحر	۲۹۵۶	گوشہ غافیت
۲۳۹۹، ۱۳۰۲	احمد عباس، خوبہ	۲۹۵۶	گنودان
۲۵۸۹	احمد ندیم قاسمی	۳۲۹۰	لندن کی ایک رات
۲۱۶۰	احمد یوسف	۳۰۶۳	مسدس حالی
۱۵۲۰، ۱۵۱۹	اختر الایمان	۲۵۸۳	معروضی تنقید
۱۷۰۰	اسد ملتانی	۲۵۷۷	مقدمہ شعر و شاعری

اشاریہ: شخصیات

۶۰۶	اسلم انصاری	۳۹۸۸	من لگن
۲۸۳۶	یوسف زلیخا	۲۹۵۷	میدانِ عمل
۳۸۳۷	Chaddar	۳۷۵۳	نذیر احمد کی کہانی
۱۳۲۱، ۱۳۰۸	History of Urdu Literature	۳۷۷۳	نقش فریادی
۱۳۲۹	Myth and Meaning	۲۰۵۳	نوطر زمر صبح
۱۱۶۶	Reconstruction	۲۶۳۶	نیرنگ خیال
۳۸۰۰	اشفاق احمد	۱۷۶۳	آتش
۲۳۹۹	اشک	۲۸۸۸	آغا بابہ
۱۲۰۷	اصغر کوٹروی	۲۲۶۳	آغا حشر
۳۳۲۱	اصغر ندیم سید	۶۸۷	آفتاب اقبال
۲۸۸۸	اعجاز بنالوی	۵۲۹	آل رضا لکھنوی
۱۳۵۸	افضل حق، چودھری	۱۵۱۱	امیراجیم عادل شاہ ثانی
۳۷۹	اقبال ارشد	۵۲۲	ابن حنیف، مرزا
۱۶۸۳، ۱۶۰۸، ۱۵۸۵، ۱۵۶۳، ۱۵۵۳	اقبال، علامہ	۱۰۳۱	ابوسعید نور الدین
۳۵۷۹، ۳۰۶۲، ۲۵۲۳، ۱۹۵۰، ۱۶۹۳، ۱۶۸۳	اقبال مجید	۱۳۳۰	ابوطالب، مرزا
۱۳۵۱	اکبر الہ آبادی	۱۰۳۸	ابوالحسن علی ندوی
۳۰۶۲، ۱۵۵۳، ۱۲۳۳، ۱۲۳۷، ۷۱۸		۲۰۱۸	ابوالکلام آزاد
		۵۹۷	احسن الدین خاں، میاں

۴۷۰	ترابی	۱۳۲۶	اکبر حیدری کاشمیری
۵۶۲	ثناء اللہ خاں فراق دہلوی	۱۲۷۳	اکرام، شیخ
۱۰۲۲	جاوید اقبال	۱۳۷۳	الیاس احمد گدی
۲۳۸۵	جاوید ہاشمی	۵۵۶	الیاس عشقی
۵۲۳	جلال مرزا خانی	۱۳۹۸	امتیاز علی تاج
۳۷۳	جیلہ خدا بخش	۳۹۳۳، ۲۵۸۷، ۸۷۸، ۶۰۳، ۶۰۲	امیر مینائی
۱۳۵۰	جیلہ ہاشمی	۵۵۳	امین گجراتی
۱۸۷۶	جوش	۲۳۵۶، ۱۳۹۰	انتظار حسین
۱۹۱۳	جیلانی کامران	۱۶۹۶	انشاء اللہ خاں
۵۳۷	چراغ حسن حسرت	۲۱۶۰	انور عظیم
۶۰۰	چشتی	۱۸۹۹، ۱۸۷۶، ۱۸۷۵، ۱۸۷۱	انیس، میر
۲۳۶۷	حاتم	۱۷۳۱	ایاز، شیخ
۵۰۸	حافظ امرتسری	۳۳۰۷	ایمان
۲۵۸۰، ۱۸۳۳، ۱۷۶۷، ۱۵۵۳، ۱۲۳۳، ۵۹۵	حالی، الطاف حسین	۴۷۲	بالمکند بے صبر، منشی
۱۰۳۳	حامد حسن بگلرانی	۳۸۰۰، ۲۷۷۹، ۱۳۵۳	بانو قدیر
۳۱۷۶	حامد عظیم آبادی	۲۳۹۹	بلونت سنگھ
۵۷۰	حسن بخش گردیزی	۱۳۹۹	بھگوت رائے راحت
۱۳۷۵	حسین الحق	۵۰۷	بیدل حیدری
۱۳۲۷	حسین علی کرمانی	۲۳۹۹، ۲۱۷۱، ۲۰۹۹، ۱۳۰۶، ۱۳۹۳	بیدی، راجندر سنگھ
۲۵۸۹، ۱۳۶۳	حفیظ جالندھری	۱۰۲۳	بیگم رشیدہ جہاں
۵۳۹	حفیظ دہلوی	۳۳۰۷	پرتو
۲۷۵۹	حمیدہ اختر	۵۹۳	پرویز شاہدی
۱۵۰۰، ۱۳۹۵	حیات اللہ انصاری	۳۷۶۲، ۱۳۳۳	پروین شاکر
۲۳۵۶	خدیجہ مستور	۲۱۹۹، ۲۱۳۵، ۲۰۷۸، ۲۰۱۹، ۱۵۰۸، ۱۳۷۳	پریم چند
۵۳۳	خضر جمیلی	۲۳۶۳، ۲۳۳۱، ۲۳۳۰، ۲۳۲۵، ۲۳۲۲	
۱۷۸۳	خلیق	۲۳۱۸، ۲۳۰۵، ۲۳۰۳، ۲۳۸۸	
۵۸۳	خلیل	۱۵۰۷	پیغام آفاقی

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۳۲	اشارے
خلیل صدیقی	۳۶۵	سجاد ظہیر
خواجہ احمد فاروقی	۵۵۲	سر سید احمد خاں
خواجہ رحمان دہلوی	۱۳۱۳	سعادت خاں ناصر
خواجہ سلطان حیات	۵۳۶	سعادت یار خاں رنگین
داغ، نواب مرزا	۱۸۳۵	سلیم اختر
دانش	۵۸۷	سلیمان ندوی، سید
داود مصطفیٰ، شیخ	۳۷۱	سودا، مرزا رفیع
دبیر، مرزا	۱۸۸۸، ۱۸۷۳	شاہ عبد القادر
درویش حسین ولی	۳۱۸۵	شاہ عبد اللطیف بھٹائی
درید، یاک	۳۵۵۲	شاہ معین الدین ندوی
دیکھک تنگ عشقی	۳۹۷	شاہ ولی اللہ
ڈکٹر، چارلس	۳۳۹۸	شاہد حمید
ڈکٹوری	۵۵۸	شبلی
ذوق	۱۸۶۳	شبلی نعمانی
راجا عبداللہ نیاز	۱۷۰۰	شرت چند
رام نند ساگر	۳۳۹۹	شفقت کاظمی
رحمان بابا	۳۱۵۳	شوکت صدیقی
رحمان فراز	۶۱۵	شیفہ
رحیم	۷۳۳	شکسپیر
رسوا، مرزا ہادی	۲۳۰۱، ۵۸۹	صابر دہلوی
رشید امجد	۲۳۹۵، ۱۳۲۰	ضمیر
رشید حسن خاں	۱۳۰۹	طارق جانی
رکن الدین عشقی	۵۷۵	طالب علی خاں عیش
روی	۱۸۳۰	طاہوت، علامہ
ریاض حسن خاں	۵۶۸	ظفر علی خاں، مولانا
ریحانہ لکھنوی	۵۸۰	عاشق حسین بٹالوی
سجاد حیدر یلدرم	۳۱۳۵	عبادت بریلوی
		۱۳۵۷
		۲۳۲۹، ۲۰۲۰، ۳۶۹
		۱۳۳۳
		۵۲۵
		۲۳۹۵
		۲۵۸۶
		۱۸۶۳، ۵۵۹، ۵۳۳
		۱۳۳۳
		۲۵۸۳
		۲۵۸۹
		۷۰۸
		۳۶۳
		۲۵۱۳
		۳۵۷۹
		۲۹۵۰
		۱۷۰۰
		۱۳۳۸
		۵۳۵
		۲۳۵۵
		۵۶۰
		۱۸۷۳
		۳۷۸
		۵۶۷
		۱۷۰۰، ۳۸۵
		۵۶۶، ۵۱۳
		۲۸۸۸
		۵۰۹، ۳۲۹

۱۳۰۵	غلام فرید، خواجہ	۳۸۴	عبدالحق، مولوی
۵۶۱	غوری	۱۳۷۶	عبدالحلیم شرر
۲۱۶۰	غیاث احمد گدی	۵۵۳	عبدالرزاق کان پوری
۲۳۸۵	فاروق علی، صاحبزادہ	۱۰۳۰	عبدالسلام ندوی
۳۱۲۵	فانی بدایونی	۱۳۳۲	عبدالصمد
۶۱۶	فخر الدین، حکیم سید	۳۹۳	عبدالعزیز فطرت
۱۷۶۷	فراق گورکھ پوری	۲۵۹۲	عبدالغفور شاہ آبادی
۱۰۹۳	فرائڈ	۱۳۸۷	عبدالقادر سروری
۶۱۳	فرید	۳۸۱۵، ۱۳۹۵	عبداللہ حسین
۱۳۳۵	فضل کریم احمد فضل	۹۲۸	عبدالمجاہد، شیخ
۸۲۳	فقیر	۵۳۶	عبدالوہاب بکرو
۵۶۳	فیض احمد فیض	۵۳۸	عبرتی
۵۲۳	قادر بخش ممتاز	۵۸۱	عراقی بجنوری
۲۳۳۸	قاضی عبدالستار	۵۸۸	عرش صدیقی
۲۳۳۹، ۱۳۷۲	قاضی عبدالغفار	۲۳۵۶، ۱۳۹۰، ۱۳۰۵	عزیز احمد
۵۹۶	قائم چاند پوری	۱۶۶۸	عشرت رحمانی
۸۳۵، ۱۳۸۸، ۱۳۳۲، ۱۳۶۱، ۱۳۸۲، ۱۳۸۹	قرۃ العین حیدر	۱۳۱۳	عشرتی
۲۳۵۶، ۲۳۳۸		۱۳۳۵، ۱۳۳۰	عصمت چغتائی
۵۳۱	قیس	۶۹۳	عطا محمد، شیخ
۲۱۰۵	کارل مارکس	۱۰۲۸	عطیہ بیگم
۲۱۹۸	کارپو، ڈاکٹر	۱۳۹۲	عظیم الدین
۲۱۲۱	کافکا	۱۰۳۷	علی عباس جلال پوری
۱۲۶۶	کالی داس گپتا رشا	۵۵۷	علی نقی
۱۰۸۳	کانٹ	۱۶۹۶، ۱۶۰۷، ۱۵۷۹، ۱۳۰۵	غالب، اسد اللہ خاں
۲۳۹۹، ۲۱۷۱، ۲۱۳۵	کرشن چندر	۲۵۸۹، ۱۳۰۷	غلام رسول مہر
۱۷۰۰، ۵۵۰	کشفی ملتان	۲۱۲۵	غلام عباس
۳۷۶۲	کشور ناہید	۱۵۵۲	غلام غوث خان اعظم، نواب

۱۳۸۶	محمود ہاشمی	۲۱۶۰	کلام حیدری
۷۳۶	مختار صدیقی	۱۳۲۹	کلوڈ لیوی سراس
۱۳۱۱	مخدوم محی الدین	۳۹۵	کلیم جلیسری
۵۳۰، ۵۳۰	مرزا مغل عاقل	۳۱۶۳	کلیشور
۱۳۹۸	میرزا ادیب	۱۷۰۰	کئی جام پوری
۱۵۱۵	مسعود حسن رضوی ادیب	۱۳۳۰، ۵۸۳، ۵۶۹، ۵۱۹، ۶۹	گارساں دتاسی
۱۳۱۰، ۱۳۳۶	مصطفیٰ	۳۵۳	لطیف الزماں خاں
۱۳۳۷، ۱۳۶۳	منظفر علی سید	۱۵۱۶	لطیف کشن چند اخلاص
۵۳۹	معروف	۹۳۲	ماکان، محمد یقانی
۱۳۰۷	معین الرحمن	۱۳۰۷	مالک رام
۶۰۳	مقبور خاں عمر اورنگ آبادی	۱۵۱۷	ماہر القادری
۵۳۳	ممتاز احمد خاں	۳۱۷۶	مبارک
۳۸۰۰، ۲۷۷۹، ۲۳۸۳، ۲۰۹۹، ۱۳۷۰	ممتاز مفتی	۱۵۰۲	مجرور سلطان پوری
۵۳۲	ممنون	۷۳۶	مجید امجد
۲۱۷۱، ۲۱۳۵، ۲۰۹۹	منشو	۲۸۳۲	محسن کاکوروی
۲۷۸۱	منشی یاد	۱۳۱۶	محمد اسماعیل طیش
۱۳۲۵	منظور حسین، خولجہ	۵۷۶	محمد تقی ہوس
۱۹۱۳	منیر نیازی	۳۸۸	محمد طلیل
۵۹۳	مہدی علی خاں، شیخ	۲۵۹۳، ۲۰۱۸	محمد حسین آزاد
۳۰۶۳	میتلی سرن گیتا	۲۵۸۹	محمد خاں اسد، خولجہ
۵۷۳	میر اثر	۵۵۱	محمد خوب چشتی، میاں
۵۵۵	میر باقر تخلص مرشد آبادی	۵۷۷	محمد رشید، مرزا
۱۵۷۹، ۱۳۸۱، ۱۳۳۱، ۵۸۶، ۵۷۹، ۵۵۲، ۵۳۵	میر تقی میر	۱۳۲۱، ۱۳۰۸	محمد صادق
۱۵۸۵، ۱۶۰۷، ۱۸۳۵، ۱۸۷۳، ۲۵۲۹، ۲۵۳۵		۵۷۲	محمد غوث زرین
۲۵۳۰		۵۶۵	محمد نذیر رشک
۵۶۳، ۱۹۳۲، ۱۹۳۱	میر جعفر زئی	۲۳۷۸، ۱۸۳۵، ۱۱۸۹	محمد، حضرت
۵۹۰	میر حسن دہلوی	۵۷۳	محمود شیرانی

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۳۵	اشاریے
میر درد	۱۶۰۷	انڈس ۲۳۶۰، ۱۲۳۳
میر نظام رسول ناز	۸۲۶	اودھ ۱۸۷۳، ۱۰۲، ۶۲
میر نظام الدین منٹون	۶۰۱	اورنگ آباد ۳۵۹۷، ۳۳
میراجی	۱۹۱۳	ایران ۲۳۶۳، ۱۰۷۹، ۹۸۶
ناصر کاظمی	۳۱۲۵	ایشیا، جنوبی ۳۳۶۸، ۱۰۷۵، ۱۰۶۱
نثار عزیز بٹ	۲۳۹۵	ایشیا، وسط ۱۲۳۵
نذیر احمد دہلوی	۲۳۰۳، ۲۳۶۳، ۱۳۲۹	وحیدہ غفور ۳۰۳۱
نسیم حجازی	۸۳۶	وزیر الحسن عابدی ۱۲۶۵

اشاریہ: اماکن

نظیر اکبر آبادی	۲۲۳۰	ولی اللہ محبت، شیخ ۵۳۳
نور محمد	۳۷۸۳	ولی دکنی ۲۵۲۳، ۱۷۶۳، ۱۶۹۳، ۱۶۸۳، ۱۵۶۳، ۶۱۱
ن. م. راشد	۱۹۱۳، ۷۳۶	یشپال ۳۸۳۳
واقف دہلوی	۵۳۲	یقین ۵۷۱
وجدی	۵۹۸	یکتا دہلوی ۲۵۹۱
وجہی	۱۳۲۱	یوسف رضا گیلانی ۲۳۸۵
آرہ	۱۶۱۵، ۲۱۳	۱۵۹۶
آزاد کشمیر	۲۳۲۳، ۲۳۳۸، ۲۳۲۸، ۱۹۸۹، ۹۷۷۵، ۱۷۷	ایلی پور ۶۹۲
آگرہ	۱۱، ۹	برصغیر ۱۶۲۸، ۱۳۳
آندھرا پردیش	۱۳۸۲	برہان پور ۱۷۲۸، ۱۳۳
اتر پردیش	۲۱۵۶، ۲۷۱	بلوچستان ۱۷۱۵، ۱۶۹۳، ۱۶۹۰، ۱۳۳۵، ۹۷۷، ۲۳۰، ۱۰۳
اکف	۱۸۱	۲۱۸۹
اڑیسہ	۳۲	ببینی ۳۳۷، ۲۰۲، ۱۱۹
اسلام آباد	۲۳۳۳، ۲۳۹	بنارس ۵۹
اعظم گڑھ	۲۵۶، ۲۵۵	بندھیل کھنڈ، شمالی ۱۶۲۰
افغانستان	۱۰۶۸، ۹۵۰	بنگال ۳۳
امریکہ	۳۶	بنگال، مغربی ۲۲۷۱، ۲۱۶۲

جامعات میں اُردو تحقیق

۲۳۷

اشارے

۱۰۱	علی گریالی	۲۰۳۶، ۲۰۰۴، ۱۸۸۳، ۱۸۵۷، ۱۵۵۱، ۱۶۳، ۹۰	دہلی
۱۱۷۹	قلطین	۲۲۷۵، ۲۰۵۱	
۲۳۸	قصور	۲۶۴، ۲۶۳	دیوبند
۶۳۸، ۶۳۷	کان پور	۱۹۹۶، ۲۶	ڈھاکا
۲۲۵۷، ۱۸۱۰، ۴۳۱	کراچی	۱۳۵	ڈیرہ اسماعیل خاں
۱۱۳، ۱۱۲، ۱۳۹، ۱۳۵۹، ۱۵۸۹، ۱۶۳۷، ۱۷۷۳	کرناٹک	۱۶۱۴، ۹۷۹	ڈیرہ غازی خان
۲۲۳۲، ۱۹۹۷		۱۲۰، ۱۲۹، ۳۲، ۲	راجستھان
۱۸۰	کرنول	۱۹۲۹	
۱۱۸۱، ۱۱۸۰، ۱۱۳۵، ۱۰۳۶، ۶۸۳، ۱۸۹	کشمیر	۱۶۱۳	راجن پور
۱۷۸۳، ۱۳۸۶، ۱۳۸۷، ۱۳۸۷، ۱۳۸۷، ۱۳۸۷، ۱۳۸۷، ۱۳۸۷		۱۶۷۰، ۲۶۶	رام پور
۲۰۸۶، ۲۰۳۴، ۱۹۳۹، ۱۹۳۳، ۱۸۴۳، ۱۸۰۶		۲۰۷۱	راول پنڈی
۲۲۰۹، ۲۲۲۷، ۲۲۵۲، ۲۲۸۹، ۲۲۳۹، ۲۲۳۶		۱۱۶	راپڑ
۲۲۳۹		۶۸	روہیل کھنڈ
۱۶۲۹	سجرات	۲۱۱۱، ۹۸۷، ۱۳۶۸، ۱۸۲۹، ۲۳۰۷، ۲۳۵۴	سرحد، صوبہ
۲۲۱۱، ۱۹۸۲، ۱۷۱۳، ۱۵۶۱، ۱۵۳۱، ۲۷۹، ۸۹	گلبرگہ	۲۳۶۵	
۱۸۷۷، ۱۲۰	کول کنڈہ	۶۶۰	سرگودھا
۱۳۸۳، ۶۶۵	گیا	۷۸	سروج
۱۶۳۳، ۱۵۹۴، ۹۷۷، ۶۷۷، ۶۷۷، ۶۷۷، ۶۷۷، ۶۷۷	لاہور	۸۲، ۴۳، ۲۲۰، ۱۲۸۳، ۱۳۵۳، ۱۶۰۴، ۱۹۹۸	سندھ
۲۲۶۷		۲۳۳۵، ۲۰۷۵، ۲۰۳۳	
۱۸۱۶، ۱۶۰۹، ۱۵۵۱، ۶۷۷، ۳۳۸، ۱۶۸، ۱۱۳	لکھنؤ	۱۵۹۵	سندیلہ
۳۳۵۴، ۲۰۹۵، ۲۰۴۱، ۲۰۲۳، ۱۸۹۹، ۱۸۴۱		۷۳۵، ۸۰	سیال کوٹ
۵۰۰	لندن	۱۳۱	شمالی علاقہ جات
۱۱۱	لوہارو	۱۸۳	صادق پور
۱۸۶	لیہ	۲۰	عزیز باغ
۹۵	ماریش	۱۸۲، ۱۳۳، ۲۲	عظیم آباد
۱۶۸۰	مالیر کوئلہ	۲۱۶۳، ۲۰۳۸، ۲۰۴۰، ۱۲۸۰، ۳۶۲، ۳۳۹، ۳۳۷	علی گڑھ
۲۱۵۵، ۱۶۵۸	مراتھواڑہ	۲۶۲۰، ۲۳۳۲، ۲۱۷۷	

**Nadir
CONFIDENTIAL**

۸۸	مراد آباد
۳۲۶۷	مشرق بعید
۲۳۸۵، ۲۰۱۹، ۱۹۳۷، ۹۷۶، ۵۸	ملتان
۱۵۲۳، ۱۶۲	مہاراشٹر
۳۳۳۴، ۱۹۳۹، ۱۳۶۱، ۱۳۵۸، ۲۲۲	میرٹھ
۱۸۴۷، ۱۴۴، ۴۷	میسور
۹۹، ۸۳	ناگ پور، چھوٹا
۴۰	نیپال
۱۲۶، ۱۶	دور بھ
۳۱	ہزارہ
۳	ہما چل پردیش
۱۸۵۸، ۲۸۸	ہند، جنوبی
۱۹۹۳، ۱۸۵۳، ۱۸۵۱، ۱۸۳۶، ۱۶۵۶، ۳۹۶، ۳۶	ہند، شمالی
۱۹۹۳	
۱۱۵۳، ۹۸۹، ۹۸۳، ۱۹۳، ۱۷۰، ۱۶۹، ۱۱۵	ہندوستان
۲۳۳۳، ۲۲۵۳، ۲۱۶۹، ۱۹۹۵، ۱۷۲۳، ۱۳۷۷	
۲۳۶۵، ۲۳۳۱، ۲۳۹۱، ۲۳۷۲، ۲۳۶۵	
۳۶	یورپ

اشاریہ: متفرق عنوانات و موضوعات

اس اشاریے میں:

اول: فہرست کے عنوانات / موضوعات کے مزید حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے، مثلاً ادبی تحریکوں سے متعلق حوالے باب اول کے تحت نمبر ۳: ”تحریکیں“ میں یکجا ہیں، مگر اس باب کے بعض دیگر عنوانات یا دیگر ابواب میں بھی تحریکوں کا ذکر آتا ہے، ایسے حوالوں کے نمبر شمار یہاں یکجا کر دیے گئے ہیں۔ علیٰ ہذا القیاس دوم: بعض دیگر متفرق موضوعات و عنوانات کے حوالوں کی نشان دہی بھی (الف بائی ترتیب سے) کی جا رہی ہے، مثلاً شیان موضوعات کو، اس سے بھی راہ نمائی ملے گی۔

الف۔ فہرست کے عنوانات و موضوعات

باب ۱: تاریخ زبان و ادب

۱- تاریخ زبان و ادب [تواریخ ادب اردو کا جائزہ]

۱۸۷، ۱۲۳، ۱۲۳، ۱۰۵، ۱۰۳، ۹۷، ۹۳، ۶۳، ۲۷

۲- ادارے

۱۲۰۵، ۶۹۱، ۶۸۹، ۶۸۳، ۶۷۶، ۶۳۶، ۴۳۶

۳۲۵۷، ۲۲۵۲، ۲۰۵۵، ۲۰۴۸، ۲۰۳۳، ۲۰۳۰

۲۳۳۲، ۲۲۶۷، ۲۵۹۶

۳- تحریکیں

۱۳، ۱۹۶، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۸۸، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲، ۱۰۹۱

۱۱۳۰، ۱۱۵۲، ۱۳۹۳، ۱۵۶۸، ۱۶۳۳، ۱۶۵۰

۳۱۱۲، ۲۰۷۰، ۲۰۱۷، ۱۹۱۱، ۱۷۲۳، ۱۷۲۲، ۱۷۰۳

۲۲۰۳، ۲۲۰۸، ۲۲۹۲، ۲۳۰۱، ۲۳۱۶، ۲۳۷۱

۳۰۵۰، ۳۳۱۶، ۲۵۹۷، ۲۳۳۲

۶- فرہنگ

۳۳۰۹، ۵۳۷، ۵۳۳، ۴۹۰، ۳۶۲

۷- تحقیق

۳۳۸۰، ۲۹۷۱، ۲۸۷۶، ۲۸۱۹، ۵۰۷، ۲۸۱

۳۹۶۶، ۳۷۹۱

۸- حوالہ جاتی مقالات (اشاریہ- کتابیات- فہرست)

۹۷۰، ۹۶۸، ۶۷۳، ۶۷۲، ۶۶۱، ۶۶۰، ۶۳۱، ۶۲۳

۲۲۱۳، ۱۰۵۱، ۱۰۳۹، ۱۰۳۵، ۱۰۳۲، ۱۰۳۱، ۱۰۲۶

۲۵۲۳، ۲۵۲۸

۲۹۰۸، ۲۹۰۲، ۲۶۳۳، ۱۰۳۳، ۹۰۸، ۸۸۹، ۸۷۱

۳۶۹۸، ۳۳۳۳، ۳۱۱۸

۳۱۹

۱۰- رسائل

۱۶۹۳، ۱۶۸۳، ۲۳۳

۱۱- اقبالیات

۲۸۳۱، ۱۶۹۶، ۱۳۱۰، ۲۵۳

۱۲- غالبیات

۹۳۵، ۹۳۲، ۹۲۷، ۹۲۵، ۹۲۱، ۸۷۶، ۸۷۰

۱۷۲۱، ۱۰۳۳، ۹۶۲، ۹۵۱، ۹۳۳، ۹۳۱، ۹۳۷

۳۸۰۵، ۳۶۱۱، ۳۳۳۱

۱۳- تراجم

۲۶۷۸، ۲۶۱۵، ۲۶۱۲، ۲۶۱۱، ۲۶۰۹، ۶۲۸، ۱۸۰

۱۵- صحافت

۳۷۵۷، ۳۶۳۰، ۳۰۸۹، ۳۰۱۷

باب ۲: شاعری

۱- شاعری: مجموعی مطالعہ

۲۵۲۳، ۲۳۸۰، ۸۲۹، ۸۲۸، ۳۱۳، ۳۱۲، ۳۰۶، ۱۱، ۹

۲۹۷۶، ۲۸۳۲، ۱۹۰۳

۲- حمد، نعت، منقبت، سلام

۳۲۰۱، ۱۷۷۹، ۸۳۰، ۸۲۲، ۵۹۰

۳- غزل

۱۳۶۰، ۱۳۵۹، ۱۳۳۱، ۱۱۳۸، ۶۰۳، ۴۹۷، ۳۹۶

۴- مثنوی

۳۱۲۸، ۳۸۲۷، ۳۳۰۴، ۳۳۰۳، ۳۱۹۹، ۱۳۹۹

۵- قصیدہ

۳۹۸، ۳۸۸، ۳۸۳

۶- مرثیہ

۲۰۸۸، ۱۰۰۷، ۱۰۰۵، ۹۹۹، ۸۳۳، ۵۲۹، ۳۱۳

۳۰۲۹، ۳۰۱۹

۷- رباعی

۳۷۹۸، ۳۲۱۶

۶۰، ۴۰

۹- متفرق اصناف شعر

ب۔ بعض دیگر موضوعات و عنوانات

۲۰۱۳، ۱۷۳۳، ۱۷۱۱، ۱۶۶	آصفیہ، عہد
۱۷۲۸، ۱۷۰۳، ۱۶۹۰، ۱۵۲۱، ۱۸۹، ۹۰، ۳۰	احتجاجی/مراحتی ادب
۱۸۵، ۱۳۲	ادبی معرکے
۲۱۵۲، ۱۵۵	اساطیر
۲۹۷، ۲۹۶، ۲۹۵، ۱۳۷	اسلامی ادب
۲۰۵، ۲۰۰، ۲۸۵، ۲۸۳، ۲۱۱، ۱۳۰، ۳	اصطلاحات
۲۳۹۲، ۲۲۸۶، ۹۷	اصلاح معاشرہ
۲۰۱۲، ۷۰، ۱۰	اطیاع کرام کی ادبی خدمات
۲۳۲۶، ۱۶۹۳، ۱۱۳۶، ۱۱۱۸، ۱۱۱۷، ۱۰۷، ۸	انسان دوستی
۲۲۵	انفارمیشن ٹکنالوجی
۱۰۷، ۱۰۸	انگریزی زبان و ادب
۲۲۰	اولیائے کرام کی ادبی خدمات
۶۳۳، ۲۱۰، ۱۷۶، ۱۳۸، ۱۳۷، ۶۵، ۴۹، ۱۴	بچوں کا ادب
۱۲۱۵، ۹۳۶، ۶۳۵	
۲۱۸۳	ہنگلہ زبان و ادب
۲۱۶۵، ۱۳۱۸، ۹۳۷، ۸۳۱	پشتو زبان و ادب
۱۳۳۷	پنجابی زبان و ادب
۱۶۱، ۱	تاریخ گوئی
۲۳۶۹، ۲۱۱۵	تائیدیت
۲۲۹۲، ۲۳۱۲، ۲۱۹۵، ۲۰۰۱، ۱۵۳۹، ۱۵۲۶	تصوف
۴۱	تعمیر پسند ادب
۱۳۳۹	تنگو زبان و ادب
۱۷۰۲، ۱۷۰۱، ۱۰۰۰	تہذیبیات
۴۷	جاسوسی ادب
۲۵۷۳، ۲۰۷۴، ۱۹۳۳، ۱۷۸۳، ۱۶۱۸، ۱۵۷۴	جدیدیت
۳۳۵۹	

باب ۳: نثر

۱۱، ۹	۱- نثر: مجموعی مطالعہ
۲۲۹۱، ۲۱۱۳	۲- داستان
۳۳۵۷، ۳۲۳۱، ۳۱۱	۳- افسانہ
۳۳۲۱، ۳۲۷۴، ۲۸۷۲	۴- ڈراما/تمثیل
۳۶۰، ۳۵۲، ۳۴۴، ۳۰۳	۵- ناول
۲۷۷۹، ۲۷۷۸، ۲۵۶۵، ۲۵۱۱، ۲۴۱۱، ۲۵۱	۷- فکشن (افسانوی ادب)
۳۶۶۱، ۳۰۲۱، ۲۸۷۱	
۳۲۳۶، ۳۱۰۸	۸- انشائیہ
۳۳۰۸، ۳۰۰۶	۹- مضمون نگاری
۳۹۸۱، ۳۹۴۶، ۳۷۰۴، ۳۵۸۵، ۳۲۴۴	۱۰- خاکہ/شخصیت نگاری
۳۰۸۳، ۳۰۵۳	
۳۰۷، ۵۷۰	۱۱- سفرنامہ
۳۸۷۵، ۲۷۵۹، ۳۵۰۱	۱۲- آپ بیتی
	۱۳- سوانح عمری
۳۰۹۸، ۳۹۹، ۳۰۷، ۳۰۱، ۲۸۱	۱۴- تنقید
۹۱۷، ۹۱۱، ۸۹۰، ۷۸۸۸، ۸۴۹، ۶۶۷، ۵۶۳، ۳۱۰	۱۵- مکتوب
۱۲۸۹، ۱۲۸۵، ۱۲۷۷، ۱۲۶۳، ۱۲۵۷، ۱۲۵۵	
۱۳۰۶، ۱۳۰۴، ۱۳۰۳، ۱۲۹۹، ۱۲۹۳، ۱۲۹۲، ۱۲۹۰	
۲۸۰۸، ۲۶۶۷، ۲۶۶۶، ۲۳۲۸، ۲۱۳۱، ۱۲۶۹	۱۶- طنز و مزاح
۳۹۳۵، ۳۷۶۰، ۳۷۵۷، ۳۲۵۳، ۲۸۵۱	

باب ۴: شخصیات ادب

شخصیات ادب کے لیے اشاریہ نمبر ۲ ملاحظہ کیجیے۔

باب ۵: متفرق

۵- متفرق: اردو ناول ۳۳۳۱

جامعات میں اُردو تحقیق ۲۴۱ اشاریے

۱۳۳۶	جرمن زبان و ادب	۱۷۳، ۸۷، ۸۱	سائنس
۱۶۰۳، ۱۶۰۲، ۱۳۲۵، ۱۱۵۴، ۳۷۷، ۲۰۰، ۱۹۳	جنگ آزادی اور اردو ادب	۱۳۱۷	سرائیکی زبان و ادب
۲۰۲۹، ۱۹۹۲، ۱۶۹۹، ۱۶۳۵، ۱۶۳۸		۲۰۶	سرقت اور جعل سازی
۱۷۳۰، ۱۳۳۳، ۱۳۲۳، ۱۳۱۴، ۱۳۲۵، ۱۱۳۲	حدیث (اور متعلقات)	۲۱۰۹	سکھ اور اردو ادب
۳۶۸۸، ۵۶	خرد افروزی	۱۳۳۰، ۹۸۸، ۹۶۷، ۲۲۵، ۲۰۵	سندھی زبان و ادب
۳۶۷۶	خطبات	۱۰۵۷، ۱۲۳۳، ۱۲۳۳، ۱۵۳۳، ۱۶۰۶، ۲۰۲۲	سوشلزم/ اشتراکیت
۹۵۹	خطاطی	۲۵۵۰، ۲۰۸۹	
۳۳۶۲، ۳۳۵۰	خطبات	۱۱۳۳، ۷	سیکولرازم
خواہن کی ادبی خدمات/ ادب نسواں		۲۳۶۰	شعور کی رو
۱۶۵۸، ۱۵۹۸، ۳۲۲، ۳۹۲، ۲۱۲، ۹۸، ۸۳، ۷۷		۵۷	شیعی ادب
۱۶۶۶، ۱۶۶۸، ۲۰۸۰، ۲۰۸۳، ۲۰۸۷، ۲۰۹۳		۲۹۰۸، ۱۹۹۸، ۱۶۱۳، ۱۶۱۲، ۲۲۳، ۵۸	صوفیائے کرام کی ادبی خدمات
۲۰۹۶، ۲۱۱۸، ۲۱۲۰، ۲۱۲۷، ۲۱۲۸، ۲۱۳۸		۲۲۷	ضرب الامثال
۲۱۵۸، ۲۱۵۹، ۲۱۶۳، ۲۱۶۷، ۲۱۶۸، ۲۲۰۱		۱۳۲۸، ۱۳۲۵، ۲۵۰۹، ۸۶، ۲۳	عربی زبان و ادب
۲۲۳۳، ۲۲۳۹، ۲۳۰۷، ۲۳۰۱، ۲۲۸۶، ۲۲۳۳		۱۱۲۷، ۲۶۶۰، ۱۶۳۷، ۱۷۱، ۱۵۳	عروض
۲۳۶۶، ۲۳۹۵، ۲۳۰۶، ۲۳۰۷، ۲۳۰۸، ۲۳۱۱		۶۱، ۱۵۹، ۱۰۰۳، ۱۰۱۶، ۲۰۹۵، ۲۱۵۲، ۲۱۹۱	علامت
۲۳۶۳، ۲۳۵۷		۲۵۱۵، ۳۲۲۰	
۱۵، ۸۵، ۲۳، ۱۲۵، ۱۹۰، ۲۰۱، ۱۶۵۵، ۱۸۲۲	دکنی ادب	۲۰۲۳، ۲۰۰۰، ۱۹۹۵، ۷۵	علمائے کرام کی ادبی خدمات
۱۸۲۶، ۱۹۹۹، ۲۰۵۸، ۲۰۶۲، ۲۲۷۲، ۳۳۷۳		۵۲، ۳۰، ۲۹	عیسائی اہل قلم کی خدمات
۲۱۹۶	دلت ادب	۱۳۸۲، ۲	غیر مسلم اہل قلم کی خدمات
۲۵	دینی ادب	۲۵۰۹، ۱۷۳۵، ۱۷۳۲، ۱۶۳۶، ۸۵	فارسی زبان و ادب
۱۷۱۳	رزمیہ	۲۳۰۳، ۳۲۳	فرانسیسی زبان و ادب
۲۳۳۰، ۲۳۲۹، ۳۳۸، ۲۲۶	روسی زبان و ادب	۲۳۳۲، ۲۳۹۳، ۲۲۲۱، ۲۲۰۶، ۲۱۳۷، ۲۱۲۳، ۱۰۷	فسادات/ تقسیم ہند
۵۶	روشن خیالی	۲۳۳۱، ۲۳۱۲، ۲۳۳۸	
۱۱۶۵، ۲۱۹۰، ۲۱۹۲، ۲۲۰۷، ۲۵۵۳، ۲۵۶۰	رومانیت	۱۱۲۹	قادیانی
۳۰۲۸		۱۵۳، ۹۲، ۱۱۸۷، ۱۲۲۵، ۱۳۱۶، ۱۳۱۹، ۱۳۳۱	قرآن مجید (اور متعلقات)
۱۲	زلزلہ اکتوبر ۲۰۰۵ء	۲۰۳۳، ۱۳۳۵، ۱۳۳۵، ۱۶۶۱، ۱۷۳۰، ۱۷۹۹، ۲۰۳۳	
۱۶۹۵، ۱۶۳۳، ۲۲۱، ۱۲۸، ۱۲۱، ۷۳، ۶۳	زندانی/ حبشیاتی	۳۲۰۶	

۲۱۸، ۲۱۵، ۲۰۱، ۱۹۷، ۱۷۲، ۱۳۸، ۵۳، ۴۶	قواعد زبان
۲۱۱، ۲۰۹، ۲۰۷	
۱۰۷۸	کشمیری زبان و ادب
۲۲۷	کہاوت
۳۵۷	گرتھ صاحب
۱۳۳	گل و ستے
۱۵۱	گوجری زبان و ادب
۱۱۲۶	پرل ازم
۳۵۷، ۱۷۸۳	مابعد جدیدیت
۳۲۰، ۲۲۳	محاورات
۳۸۱، ۳۶۱، ۳۳۶، ۳۳۳	مخطوطات
۱۳۲۰	مراغی زبان و ادب
۱۹۲، ۱۳۳، ۵۵	مستشرقین کی ادبی خدمات
۱۶۳	نوشاہید سلسلہ
۲۰۹۲، ۱۹۳۸، ۱۶۹۸، ۱۵۷۵، ۱۵۳۰، ۱۲۳۹، ۲۸	وجودیت
۳۹۳۰، ۲۳۳۹، ۲۳۵۳	
۲۱۱۹، ۲۱۱۳، ۷۳، ۱۷	ہجرت
۱۱۱۱، ۳۹	ہندو اور اردو ادب
۱۹۳۷، ۱۷۱۶، ۱۷۰۹، ۲۰۳، ۱۵۳، ۷۱، ۳۳، ۱۸	ہندی زبان و ادب
۲۳۶۳، ۲۲۹۹، ۲۲۰۵، ۲۱۷۶، ۲۱۲۵، ۲۱۱۳، ۲۰۹۳	
۳۸۵۲، ۲۵۸۱	
۱۱۱۸، ۱۱۱۷	یومینزم

Nadir
CONFIDENTIAL

ضمیمہ

تاخیر سے حاصل ہونے والی مزید معلومات، مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے، ذیل میں پیش کی جا رہی ہیں:

۱: آسیہ باجوہ	بہاول پور ڈویژن میں سفرنامہ حج کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد ف بہاول پور
۲: آفتاب سرور	اُردو نثری ادب میں طنز و مزاح: روایت و فن +	کوئٹہ ۹۶	فردوس انور قاضی
۳: آفتاب سرور	۱۸۵۷ء کے بعد اُردو فکشن کے تشکیلی عناصر، داستان کا زوال اور ناول نگاری	کوئٹہ، زت	فردوس انور قاضی
۴: اختر فرحت	اُردو میں انگریزی سے مستعار الفاظ: لفظی و معنوی تبدیلیاں		تذکرہ اُردو
۵: اعجاز احمد	(آبزور سے تجوری تک ایک ہزار الفاظ کا تقابلی مطالعہ) +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۶: افتخار علی	خانوادہ میر علی شاہ کی ادبی خدمات +	بہاول پور، زت	لیاقت علی ف بہاول پور
۷: امان اللہ	سید تابش الوری: شخصیت اور فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۸: امجد علی	قیس فریدی: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۹: اورنگ زیب عالمگیر	حسن المرتضیٰ خاں: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۱۰: تنویر احمد	رشید عثمانی: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور
۱۱: ثریا پروین	کنہیا لال کپور: بحیثیت طنز نگار	راچی ۲۰۰۷	ابوذر عثمانی، ز، ۱۴/۳/۲۰۰۷
۱۲: ثوبیہ سلیمی	فیض احمد فیض کی شاعری میں نفسیاتی عوامل +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۱۳: ثوبیہ نسیم	رشید امجد کی غیر افسانوی نثر +	فیصل، زت	شبیر احمد قادری یادداشت
۱۴: حبیبہ علی	عطاء الحق قاسمی: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۱۵: حافظ عبدالحق	صوبہ سرحد میں اُردو زبان و ادبی نثر کا ارتقا		
۱۶: حبیب الرحمن	(آغاز سے قیام پاکستان تک) تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	شفیق احمد ف بہاول پور
	شعبہ اُردو پشاور یونیورسٹی، پشاور میں تحقیق کی روایت +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور
	اُردو نعت گوئی کا موضوعاتی تنقیدی مطالعہ	راجستھان ۲۰۰۷	ریاض الدین
		کن، ۶/۲۰۰۷	

**Nadir
CONFIDENTIAL**

۱۷: حذا فریق	عصری تہذیبی تصادم اور فکر اقبال کا تجزیاتی مطالعہ	بجانب، زت	غلام علی	یادداشت
۱۸: حسن پروین	جبار گھنڈ میں اردو غزل	بھاگل پور ۲۰۰۷	مناظر عاشق ہرگانوی	
۱۹: خالد محمود خٹک	احمد ندیم قاسمی کی شاعری اور نثری تخلیقات: حیات اور اسلوب +	کوئٹہ ۹۸	فاروق احمد	تذکرہ اردو
۲۰: خالد محمود خٹک	محمد حسین عنتا	کوئٹہ	ضیاء الرحمن	تذکرہ اردو
۲۱: خان سعادت اکبر خاں	ماہنامہ سیارہ کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۹۹	بشیر سیفی	ف اوپن
۲۲: رابعہ بی بی	ڈاکٹر سلیم اختر بطور اقبال شناس +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۳: رابعہ سرفراز	علامہ اقبال کے اردو کلام کا اسلوبیاتی تجزیہ	ستدھ، زت	جاوید اقبال	یادداشت
۲۴: راشد مٹھاس	اردو زبان کے لسانی نظریات "میرامن تاحال" ایک تجزیاتی مطالعہ +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۵: رانا سعید یوسف	ڈاکٹر محمد امین: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور
۲۶: ریاض حسین بلوچ	مجید امجد کی شاعری میں صنائع بدائع +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۲۷: زریں حمیدہ	اردو شاعری میں مغربی اصناف نظم +	فیصل، زت	احمد سعید	یادداشت
۲۸: زوار حسین شاہ	[سید قائم رضا] نسیم امروہوی: حیات اور کارنامے	بہاول پور	شفیق احمد	یادداشت
۲۹: سعیدہ حبیب	بہاول پور ڈویژن میں اردو نعتیہ شاعری کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	لیاقت علی	ف بہاول پور
۳۰: سعیدہ تابد	انتظار حسین کی افسانوی نثر میں ٹوٹیلجیا +	فیصل، زت	ارشاد اویسی	یادداشت
۳۱: سعیدہ ہاشمی	ڈاکٹر شبیر الحسن ہاشمی کی تحقیقی و تنقیدی خدمات +	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین	ف بہاول پور
۳۲: سعیدہ نواب	کلام اقبال اردو اور شوقی کا موازنہ +	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۳۳: شاہد حسین	شعراے بہاول پور کے کلام میں متصوفانہ رجحان +	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۳۴: صدیقہ ہاشمی	سکار جہاں دراز سے کا تجزیاتی مطالعہ (جلد اول) +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور
۳۵: صفدر علی	سید وقار عظیم اور اردو افسانوی نثر کی تنقید +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۳۶: طاہرہ یاسمین	ڈاکٹر اسداریب: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۳۷: عاصم امبر یاسمین	ابدال بیلا: شخصیت اور ادبی کارنامے +	بہاول پور، زت	ف بہاول پور	
۳۸: عبدالحمید	خورشید ناظر: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور

۳۹: عبدالحق بلوچ	بلوچی رزمیہ شاعری: تحقیق اور تنقید کی روشنی میں	کوسہ	خلیل صدیقی تذکرہ اردو
۴۰: عبدالرحمن براہوی	بلوچستان میں دینی ادب	سندھ	محمد صفیر الدین تذکرہ اردو
۴۱: عبدالرزاق صابر	بلوچی اور براہوئی زبانوں کے روابط	کوسہ ۹۰	عبداللہ جان جمالدینی تذکرہ اردو
۴۲: عبدالستار	تدریس اردو کے مسائل: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۴۳: عبدالستار	ضلع بہاول نگر میں اردو تحقیق کی روایت +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۴: عتیق احمد	شوکت حسین ہاشمی: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۴۵: عصمت اللہ	اردو ادب کی متنوع ادبی شخصیت ڈاکٹر سلیم اختر		
	(خودنوشت، سفرنامہ اور طنز و مزاح کے تناظر میں) +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۶: غلام حسین	بہاول پور ڈویژن میں ”شاعرین کلام فرید“		
	خصوصی مطالعہ طاہر محمود کوریجہ اور عزیز الرحمن +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۷: غلام غوث	گورہ مسلانی کی نثری خدمات +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۴۸: غلام یلین انجم	مکاتیب مشفق خواجہ کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گورہ نوشاہی ف نمل
۴۹: غلام یلین	سید قائم مہدی ساحر لکھنوی کی شعری خدمات +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۵۰: فاروق احمد	جدید شاعری اور بیت کے تجربے	کوسہ ۸۷	بجٹی حسین تذکرہ اردو
۵۱: فاروق ارشد	خطوط مسہر نام انیس شاہ جیلانی: ایک جائزہ +	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۵۲: فاروق فیصل	ڈاکٹر طاہر تونسوی کی تحقیق و تنقید کا تجزیاتی مطالعہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد ف بہاول پور
۵۳: فرحت جمیں	منیر نیازی کی شعری خدمات: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	روبینہ شہناز ف نمل
۵۴: فیصل ذکی	کیفی اعظمی: شخصیت اور فن ایک مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	پروفیسر صادق
			ہ، ز، ۳۲/۳/۲۰۰۷
۵۵: قمر عباس	فیاض حسین: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۵۶: بشیر شریف	وحید الحسن ہاشمی: احوال و آثار +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۵۷: کوثر جمال	پریم چند اور نوٹن: تقابلی مطالعہ	کوسہ ۸۸	بجٹی حسین تذکرہ اردو
۵۸: لیلیٰ رومان	امجد قریشی کی کالم نگاری میں ادبیت: خصوصی حوالہ گوشہ صحر +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور

۵۹: مبشر احمد	نقوش رفتگان: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور	شفیق احمد ف بہاول پور
۶۰: محمد ابراہیم، سید	قاضی عبید اللہ: حیات اور کارنامے +	۸۵	بہاول پور، ۲۰۰۷ء
۶۱: محمد اختر ضیا	پروفیسر ڈاکٹر شرف احمد: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	ف بہاول پور
۶۲: محمد اسماعیل	محمد اختر مونس کا بحیثیت سفر نامہ نگار +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۶۳: محمد اشفاق عباسی	نوابزادہ نصر اللہ خان ناصر: شخصیت اور فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	لیاقت علی ف بہاول پور
۶۴: محمد امیر ملک	پاکستانی جنوبی پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا، آواز سے ۲۰۰۰ تک: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نخل، زت	محمد آفتاب احمد ف نخل
۶۵: محمد بلال بھٹی	ارشاد ملتانی: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	عقلیدہ شاہین ف بہاول پور
۶۶: محمد جاوید خان	آزاد کشمیر میں اردو تحقیق و تنقید کی روایت: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نخل، زت	رشید امجد ف نخل
۶۷: محمد حفیظ طاہر	قیام پاکستان کے بعد بہاول پور میں اردو نظم کا ارتقا بحوالہ ہیئت، فکر اور اسلوب +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۶۸: محمد رفیق	پریشان جلوے کی تدوین +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد ف بہاول پور
۶۹: محمد رمضان	بانگ درا اور نوحہ حیدر آباد دکن کے متن کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقلیدہ شاہین ف بہاول پور
۷۰: محمد صدیق	سنٹرل لائبریری بہاول پور میں موجود مخطوطات کا جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ ف بہاول پ
۷۱: محمد طارق الیاس	منیر نیازی کی نظموں میں ڈرامائی عناصر +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۷۲: محمد عبداللہ	پکتان واحد بخش سیال: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور
۷۳: محمد عمران	جدید اردو نظم میں شمال آفرینی (ن، م، راشد، مجید امجد اور میراجی) +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۷۴: محمد کاشف خان	جدید کالم نگاری میں ادبیت +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۵: محمد کلیم شاہ	مخدوم غفور ستاری: شخصیت اور کارنامے +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۶: محمد مالک	مکاتیب حالی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نخل، زت	مگوبرنوشاہی ف نخل
۷۷: محمد مسعود	ماجد صدیقی کی اردو منظومات +	بہاول پور، زت	عقلیدہ شاہین ف بہاول پور
۷۸: محمد نعمان فاروقی	حفیظ الرحمن حفیظ: حیات اور کارنامے +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۹: محمد نسیم طاہر	مبارک اردو لائبریری میں خطوط کے مجموعے +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقلیدہ شاہین ف بہاول پور
۸۰: محمد یونس	بہاول پور ڈویژن کے کالجوں سے شائع ہونے والے رسائل کا توصیفی مطالعہ +	بہاول پور، زت	لیاقت علی ف بہاول پور

۸۱: مریم عاقل	اردو افسانہ اور بانو قدسیہ ۱۹۹۱ء کے بعد +	بہاول پور، زت	رویندر فنی ف بہاول پور
۸۲: ممتاز پروین	اردو ادب کی خواتین آپ بیتی نگار +	بہاول پور، زت	رویندر فنی ف بہاول پور
۸۳: ناظمہ پروین	کھنڈوہ شہر کے اہم اردو شعرا اور ان کا کلام	اندور، زت	محمد شفیع ۲۰۰۷ء/۳۱/۵
۸۴: نگہت پروین	۱۹۳۷ء کے بعد اردو نظم کی اہمیت	دہلی، ۲۰۰۶	علی جاوید ۲۰۰۷ء/۳۲/۵
۸۵: واجد علی بھٹی	مکاتیب سرسید کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گوہر نوشاہی ف نمل

Nadir
CONFIDENTIAL

چند مزید حوالے (بلا ترتیب)

۸۶: عذرا جمال	شفیقہ فرحت: فن اور شخصیت	بھاگل پور ۲۰۰۷	منظر عاشق بنگالوی
۸۷: حافظ محمد ثناء اللہ	تمنا مظفر پوری کی طرافت نگاری	مظفر پور ۲۰۰۷	محمد عطاء الرحمن بہار ۲۰۰۷/۷
۸۸: ارشاد اللہ خاں	(اردو کے تین جدید شعرا) فیض احمد فیض، مخدوم نجی الدین اور اختر الایمان کے کلام میں سماجی وابستگی کا جائزہ	ناگ پور ۲۰۰۷	فضاء الرحمن بہار ۲۰۰۷/۷
۸۹: شبانہ سلیم	اردو میں خواتین کی خودنوشت سوانح عمریاں	برکت اللہ ۲۰۰۷	آفاق احمد بہار ۲۰۰۷/۷
۹۰: احسن اختر ناز	ترقی پسند تحریک کا پاکستانی صحافت میں کردار (۱۹۳۷ء-۱۹۹۲ء)	پنجاب ۲۰۰۰	مسکین حجازی یادداشت
۹۱: نائکہ اسلم رشی	مظہر الاسلام- اردو فکشن میں ایک نیا رجحان (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) + احمد ندیم قاسمی اور منتخب معاصرین	فیصل 'زت	سعید احمد یادداشت
۹۲: رخسانہ فاروق	(سارک، غلام رسول مہر، امتیاز علی تاج، منٹو، وزیر آغا اور انور سدید) + تدوین مکاتیب احمد ندیم قاسمی	فیصل 'زت	شبیر احمد قادری یادداشت
۹۳: شاہد اشرف	مستنصر حسین تارڑ، انتظار حسین اور عطا الحق قاسمی کے سفرناموں کے تقابلی جائزہ +	فیصل 'زت	افضال احمد انور یادداشت
۹۴: فضیلت بانو	ہائر ایجوکیشن کمیشن کے منظور کردہ اردو جرائد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	فیصل 'زت	محمد ارشد اویسی یادداشت
۹۵: شبانہ ناز	"کئی چاند تھے سر آسمان" اور "غلام باغ" میں کارفرما	فیصل 'زت	آصف اعوان یادداشت
۹۶: رخسانہ بی بی	تاریخی و تہذیبی تصورات کا تقابلی جائزہ +	فیصل 'زت	راجہ سرفراز یادداشت
۹۷: محمد ریاض احمد	احمد بشیر: حیات اور ادبی خدمات (خاکہ نگاری، کالم نگاری، کردار نگاری) +	فیصل 'زت	افضال احمد انور یادداشت
۹۸: عاشق حسین انجم	مجلس زبان و فتری کی علمی و ادبی خدمات ----- ۱۹۳۷ء تا ۲۰۰۷ء +	فیصل 'زت	محمد ارشد اویسی یادداشت
۹۹: محمود مرسل زیدی	ریڈیو پاکستان فیصل آباد سے نشر ہونے والے اردو ڈراموں کا تنقیدی جائزہ +	فیصل 'زت	شبیر احمد قادری یادداشت
۱۰۰: سمیرہ شفیع	سماجی انصاف سے متعلق اقبال کے تصورات ----- ایک جائزہ +	فیصل 'زت	آصف اعوان یادداشت

تصریحات

کتاب ہذا میں بعض حوالے مکرر شامل ہو گئے ہیں اور بعض کی صحت مشکوک ہے، اس ضمن میں ذیل میں چند تصریحات کی جا رہی ہیں۔ (مرتب)

- ۱- نمبر ۳۸، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۶۷)
- ۲- نمبر ۳۲۶، یونیورسٹی نے موضوع منسوخ کر دیا۔
- ۳- نمبر ۶۳۸، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۶۴۷)
- ۴- نمبر ۱۴۲۰، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۳۲۵۱)
- ۵- نمبر ۲۷۹۲، قلم زد کریں۔
- ۶- نمبر ۲۷۹۳، قلم زد کریں۔
- ۷- نمبر ۳۲۰۳، قلم زد کریں۔
- ۸- نمبر ۳۳۸۱، قلم زد کریں۔
- ۹- نمبر ۳۹۴۰، قلم زد کردیں۔
- ۱۰- نمبر ۴۰۸۶، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۴۰۷۹)

Nadir
CONFIDENTIAL

Nadir
CONFIDENTIAL

Printed at: HEC Printing Press